

**ព្រះ
ច្បាប់ជំនាញ**

និង

សេចក្តីប្រែប្រួលក្របខ័ណ្ឌ

សុទ្ធត្តវិជ្ជា

**អង្គការនិកាយ ឧសភានិយម
និយមន័យ**

៥១

សុទ្ធត្តវិជ្ជា

អង្គការនិកាយ ឧសភានិយម

និយមន័យ

៥១

ក្រុមប្រឹក្សានាយកសម្ព័ន្ធនិកាយ

ក.ម ២៥០០

សត្តន្តបិដក

អង្គព្រាតិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ទ្វាទសមោ ភាគោ

តតិយបណ្ណសកោ

បឋមោ សមណសញ្ញាវគ្គោ

[១] តិស្សោ(១)តិក្កុវេ សមណសញ្ញា ភាវិតា ព-
ហុលីកតា សត្ត ធម្ម បរិប្បវេណី ។ កតមេ តិស្សោ ។
វេណិយម្ហិ អដ្ឋបកតោ បរិប្បវេណី មេ ជីវិតោ
អញ្ញោ មេ អាការ្យោ កាណិយោ(២) ។ ឥមា ទោ
តិក្កុវេ តិស្សោ សមណសញ្ញា ភាវិតា ពហុលីក-
តា សត្ត ធម្ម បរិប្បវេណី ។ កតមេ សត្ត ។ ធម្ម
សតតកាវី ហោតិ សតតវុត្តិ សីលសុ អនតិជ្ឈា-
លុ ហោតិ អត្យបដ្ឋោ ហោតិ អនតិមាធិ ហោតិ

១ ម. ធម្មស ឥមាធិ ធម្មេ ទិស្សេ ។ ២ ឧ. ម. កាលៈយនិ ។

សត្តន្តបិដក

អង្គព្រាតិកាយ ទសកនិបាត

ទ្វាទសមភាគ

តតិយបណ្ណសក

សមណសញ្ញាវគ្គ ទី ១

[១] ខ្មាលភិក្ខុទាំងខ្យល សមណសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់
របស់សមណៈ) ឆយ៉ាង ដែលភិក្ខុបានចំរើនហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ
រមែងញ៉ាំងធម៌ ជ ប្រការឱ្យពេញលេញបាន ។ ឆ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។
ធិ (ចតុតិកប្បវត្តិចារណារឿយៗថា) ពាក្យអញនេះ កាន់យកនូវភេទផ្សេង
(អំពីភេទរបស់គ្រូហស្ថ) ១ ការប្រព្រឹត្តចំន្រឹមនឹង របស់ពាក្យអញ រមែង
ប្រព្រឹត្តជាប់ដោយបុគ្គលផ្សេង ១ ពាក្យអញ គប្បីធ្វើកាលប្បវិយោផ្សេង
(អំពីគ្រូហស្ថ) ១ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងខ្យល សមណសញ្ញា ចា យ៉ាងនេះ
ឯង ដែលភិក្ខុបានចំរើនហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ រមែងញ៉ាំងធម៌ ជ
ប្រការឱ្យពេញលេញបាន ។ ធម៌ ជ ប្រការ តើអ្វីខ្លះ ។ ធិភិក្ខុជាអ្នកធ្វើ
រឿយៗជាងចូ ប្រព្រឹត្តមិនដាច់ក្នុងសីលទាំងខ្យល ១ ជាអ្នកមិនមាន
សេចក្តីលោភ ១ ជាអ្នកមិនបៀតបៀន ១ ជាអ្នកមិនមើលងាយគេ ១

សិក្ខាការោ ហោតិ ឥទ្ធកុដ្ឋិក្ស(២) ហោតិ ជីវិត-
ចរិក្ខាវេសុ អារទ្ធវិរិយា(៤) វិហារតំ ។ ឥហ ទោ
កិក្ខាវេ តិស្សោ សមណសញ្ញា ការិកា ទហុលី-
កតា ឥមេ សត្ត ធម្មេ ចរិក្ខាវេន្តិ ។

[៦] សត្តិមេ កិក្ខាវេ ភោជ្ឈង្គា ការិកា ទហុ-
លីកតា តិស្សោ វិជ្ជា ចរិក្ខាវេន្តិ ។ កតមេ
សត្ត ។ សតិសម្ពាជ្ឈង្គា ធម្មវិចយសម្ពាជ្ឈង្គា
វិយសម្ពាជ្ឈង្គា បិកិសម្ពាជ្ឈង្គា ចស្សទ្ធិ-
សម្ពាជ្ឈង្គា សមាធិសម្ពាជ្ឈង្គា ទរេក្ខា-
សម្ពាជ្ឈង្គា ។ ឥមេ ទោ កិក្ខាវេ សត្ត
ភោជ្ឈង្គា ការិកា ទហុលីកតា តិស្សោ វិជ្ជា
ចរិក្ខាវេន្តិ ។ កតមា តិស្សោ ។ ឥធក កិក្ខាវេ
កិក្ខា អនេការិយាតំ បុត្រានិកសំ អនុស្សាតិ
សេយ្យបិដំ ឯកធុរំ ជាតិ ធ្វេចំ ជាតិយោ ។ ចេ ។

២ ទ. ធក. ឥទ្ធកុដ្ឋិក្ស ។ ៤ ទ. ធក. ធម្មេន្តិ យោ ធម្មេ ។

ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាសិក្ខា ។ កិក្ខាវេនាមានសេចក្តីយល់ថា នេះជា
ប្រយោជន៍ ក្នុងជីវិតចរិក្ខាវេន្តិទ្រាយ ។ ជាអ្នកប្រាថ្នាឲ្យព្រួយបារម្ភ ។
ម្ចាស់កិក្ខាវេន្តិទ្រាយ សមណសញ្ញា ពុយានិទេវេន្តិ ដែលកិក្ខាវេន្តិ
ហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេចន្តិក្ខានិវេន្តិ ព្រហ្មនេឲ្យពេញ
លេញបាន ។

[៦] ម្ចាស់កិក្ខាវេន្តិទ្រាយ ភោជ្ឈង្គ (អង្គនៃធម៌ជាគ្រឿងព្រាស់
ជីវិត) ពុយានិទេវេន្តិ ដែលកិក្ខាវេន្តិហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
វេចន្តិក្ខានិវេន្តិ ព្រហ្មនេឲ្យពេញលេញបាន ។ វេយានិ ភេត្តិក្ខានិ ។ ភិ-
សតិសម្ពាជ្ឈង្គ ។ ធម្មវិចយសម្ពាជ្ឈង្គ ។ វិយសម្ពាជ្ឈង្គ ។ បិកិ-
សម្ពាជ្ឈង្គ ។ ចស្សទ្ធិសម្ពាជ្ឈង្គ ។ សមាធិសម្ពាជ្ឈង្គ ។ ទរេក្ខា-
សម្ពាជ្ឈង្គ ។ ។ ម្ចាស់កិក្ខាវេន្តិទ្រាយ ភោជ្ឈង្គ ពុយានិទេវេន្តិ
ដែលកិក្ខាវេន្តិហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេចន្តិក្ខានិវេន្តិ ព្រហ្ម
នេឲ្យពេញលេញបាន ។ វិជ្ជា ព្រហ្មនេ ភេត្តិក្ខានិ ។ ម្ចាស់
កិក្ខាវេន្តិទ្រាយ កិក្ខាវេនាមានសេចក្តីយល់ថា នេះជា
ច្រើនព្រហ្ម ភិសតិក្ខានិ ។ ជាតិក្ខានិ ។ ជាតិក្ខានិ ។ ចេ ។

គតិ សាគារិ សទ្ធខេសំ អនេកវិហិតំ បុត្រេនិវាសំ
 អនុស្សាវតំ ធិត្វន ចក្កុយា វិសុទ្ធន អតិក្កន្ត-
 មាទុសកោន ។ មេ ។ យថាកុម្មុយកេ សត្តេ
 ចជាតានិ អាសវាមំ មយោ ។ មេ ។ សង្កតត្វា
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ ។ ឥមេ ។ ទា កិក្ការេ សក្ក
 កោជ្ឈត្តា ភាវិតា តហុលីកតា ឥមា តិស្សោ
 វិជ្ជា ចរិម្ភេន្តិតំ ។

[៣] មិច្ឆត្តំ កិក្ការេ អាតម្ម វិរាជនា ហោតិ នោ
 អារាជនា ។ កាដញ្ច កិក្ការេ មិច្ឆត្តំ អាតម្ម វិរាជនា
 ហោតិ នោ អារាជនា ។ មិច្ឆានិច្ឆិកាស្ស កិក្ការេ
 មិច្ឆាសង្កប្បោ បហោតិ មិច្ឆាសង្កប្បស្ស មិច្ឆាវា
 បហោតិ មិច្ឆាវាស្ស មិច្ឆាកុម្មតោ បហោតិ មិច្ឆា-
 កុម្មតស្ស មិច្ឆាអាជីវេ បហោតិ មិច្ឆាអាជីវស្ស មិច្ឆាវា
 យាមោ បហោតិ មិច្ឆាវាយាមស្ស មិច្ឆាសតិ បហោតិ

វេមនិវេកេយេញ ទូបុត្រេនិវាសប្រើនប្រការព្រមទាំងអាការ ទាំងទុស
 ដោយប្រការផ្សេងៗ ១ មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធក្នុងចំនុចចុះចេសំ
 មនុស្ស ។ មេ ។ វេមនិវេមនិច្ចាសំ ទូបុត្រេនិវាស ដែលអន្តោលទៅតាម
 យថាកុម្ម ១ ព្រោះអស់ទៅ នៃភាសវៈទាំងឡាយ ។ មេ ។ ធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាប់ហើយ សម្រេចសម្រាកទៅ ។ ម្ចាស់កិក្ការេទាំងឡាយ កោដ្ឋត្តេ
 រោងធី ដែលកិក្ការេចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេមនិញ្ញាត
 វិជ្ជា ៣ ប្រការនេះ ទូរពេញលេញបាន ។

(២) ម្ចាស់កិក្ការេទាំងឡាយ កិរិយាយុត (ចាកស្ថានស្មុគីនិមន្ត) មិនបានសម្រេច ព្រោះកាស្រីយមិច្ឆត្តៈ (សភាវាដែលទុស) ។
 ម្ចាស់កិក្ការេទាំងឡាយ កិរិយាយុត (ចាកស្ថានស្មុគីនិមន្ត) មិនបាន
 សម្រេច ព្រោះកាស្រីយមិច្ឆត្តៈ ត្រឹមត្រូវ ។ ម្ចាស់កិក្ការេទាំងឡាយ
 បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីយល់ទុស វេមនិមានតម្រិទ្ធស បុគ្គលអ្នកមាន
 តម្រិទ្ធស វេមនិមានវិចារទុស បុគ្គលអ្នកមានវិចារទុស វេមនិមាន
 ការិវិទុស បុគ្គលអ្នកមានការិវិទុស វេមនិមានការិវិទុស
 ជីវិទុស បុគ្គលអ្នកចិញ្ចឹមជីវិទុស វេមនិមានសេចក្តីព្យាយាម
 ទុស បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាមទុស វេមនិមានការិវិទុស

មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមាធិ បរហោតិ មិច្ឆាសមាធិស្ស
មិច្ឆាញាណំ បរហោតិ មិច្ឆាញាណំស្ស (១) មិច្ឆាវិជុត្តិ
បរហោតិ ។ ឯវិទោ ភិក្ខុវេ មិច្ឆត្តំ អាកម្ម វិរាជនា
ហោតិ នោ អារាជនា ។

(៤) សម្មត្តំ ភិក្ខុវេ អាកម្ម អារាជនា ហោតិ
នោ វិរាជនា ។ កាថញ្ច ភិក្ខុវេ សម្មត្តំ អាកម្ម
អារាជនា ហោតិ នោ វិរាជនា ។ សម្មាធិដ្ឋិកស្ស
ភិក្ខុវេ សម្មាសង្កម្យោ បរហោតិ សម្មាសង្កម្យស្ស
សម្មាវាថា បរហោតិ សម្មាវាថស្ស សម្មាកម្មន្តោ
បរហោតិ សម្មាកម្មន្តស្ស សម្មាអាដិវោ បរហោតិ
សម្មាអាដិវស្ស សម្មាវាយាមោ បរហោតិ សម្មា-
វាយាមស្ស សម្មាសតិ បរហោតិ សម្មាសតិស្ស សម្មា-
សមាធិ បរហោតិ សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញាណំ
បរហោតិ សម្មាញាណំស្ស សម្មាវិជុត្តិ បរហោតិ ។

១ ឧ.ម. មិច្ឆាសាស្ស ។

បុគ្គលអ្នកមានការរើកុស វេមនីមានការរើកល់ចិត្តទុស បុគ្គលអ្នក
រើកល់ចិត្តទុស វេមនីមានការរើនិទុស បុគ្គលអ្នកមានការរើនិទុស វេមនី
មានការរើទុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិយាយោត (ចាកស្ថានសួគ៌
នឹងមន្ត) មិនបានសម្រេច ព្រោះភាស្រ័យ ខ្លាចមិច្ឆត្តៈ យ៉ាងនេះឯង ។

(៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានសម្រេច មិនយូរ (ចាកស្ថាន
សួគ៌នឹងមន្ត) ព្រោះភាស្រ័យខ្លាចសម្មត្តៈ (សភាពដែលត្រូវ) ។ ការ
បានសម្រេច មិនយូរ (ចាកស្ថានសួគ៌នឹងមន្ត) ព្រោះភាស្រ័យខ្លាចសម្មត្តៈ
(សភាពដែលត្រូវ) ភើចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នក
មានសេចក្តីយល់ត្រូវ វេមនីមានតម្រិះត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានតម្រិះត្រូវ
វេមនីមានវាចាត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានវាចាត្រូវ វេមនីមានការងារត្រូវ បុគ្គល
អ្នកមានការងារត្រូវ វេមនីមានការចាំមិច្ឆិតត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការ
ចាំមិច្ឆិតត្រូវ វេមនីមានសេចក្តីព្យាយាមត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តី
ព្យាយាមត្រូវ វេមនីមានការរើកត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការរើកត្រូវ
វេមនីមានការរើកល់ចិត្តត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការរើកល់ចិត្តត្រូវ វេមនីមាន
ការរើនិត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការរើនិត្រូវ វេមនីមានការរើទុត្រូវ ។

ឯវិ ទោ កំក្កវេ សធម្មតំ អាតម្ម អារាមណ ហោទំ
 នោ វិរាជនាតំ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិកាស្ស កំក្កវេ បុរិស
 បុគ្គលស្ស មិច្ឆាសន្តប្បស្ស មិច្ឆាភិទស្ស មិច្ឆាកម្មន្តស្ស
 មិច្ឆាអាសិវស្ស មិច្ឆាភិយាមស្ស មិច្ឆាសតំស្ស មិច្ឆា
 សមាទំស្ស មិច្ឆាញាណំស្ស មិច្ឆាវិធម្មតំស្ស យេត្ត
 កាយកម្មំ យថាធិដ្ឋិសមតំ សមាទំនំ យេត្ត វិធម្មតំ...
 យេត្ត មនោកម្មំ យថាធិដ្ឋិសមតំ សមាទំនំ យោ ច
 យេត្តនា យោ ច បុគ្គលា យោ ច មណិទំ យេ ច
 សង្ខារ សង្ខារោ តេ ធម្មា អធិដ្ឋាយ អកត្តាយ មម
 នាចារយ អហំតាយ ធុក្កាយ សំវត្តន្តំ ។ តំ កំស្ស
 ហេតុ ។ ធិដ្ឋិ ហិ កំក្កវេ ចាមិកា ។ សេយ្យតាប
 កំក្កវេ ធិដ្ឋតំ វិ កោសាដកំតំ វិ តំក្កកាលា
 ធុតំ វិ អណ្តាយ បវរិយា មិច្ឆតំ យេត្តា បវរិសំ
 ឧបាទិយតិ យេត្ត អាចារសំ ឧបាទិយតំ សត្តន្តំ
 តិក្កកត្តាយ កុក្កកត្តាយ អសាតត្តាយ សំវត្តតំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបាទសម្រេច មិនឃ្លាត (ចាកស្មោះស្ម័គ្រនឹងមន្ត)
 ត្រូវអាស្រ័យ ខ្ញុំសម្បត្តិ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះស
 បុគ្គលដែលប្រកប ដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសន្តិច្យៈ មិច្ឆាភិច្ចា មិច្ឆាកម្មន្តៈ
 មិច្ឆាកាសិវៈ មិច្ឆាភិយាមៈ មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាទិ មិច្ឆាញាណៈ
 មិច្ឆាវិធម្មតំ បាទសមាទាន ខ្ញុំកាយកម្មណាផង ជីវិច្ឆាណិកាយ
 វិធីកម្មណាផង... បាទសមាទាន ខ្ញុំមនោកម្មណាផង ជីវិច្ឆាណិកាយ
 ទិដ្ឋិចតតាណាផង សេចក្តីប្រាថ្នាណាផង ការដឹកលំចិត្តណាផង
 សង្ខារទាំងឡាយណាផង (លេសបុរសបុគ្គល ដែលប្រកប ដោយមិច្ឆា
 ទិដ្ឋិជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាទី
 ប្រាថ្នា មិនជាទីគ្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បី
 សេចក្តីខ្ពុក ។ ដំណើរនោះ ត្រូវហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ត្រូវទិដ្ឋិដ្ឋកំភិក្កក្រកំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចពូជស្រូវក្តី
 ពូជនានាវិប្រក្តី ពូជម្រក្តី ដែលបុគ្គលជា ក្នុងផែនដីដែលសើមស្រួច
 យកខ្លួនសរសើរតាមណាផង ស្រួចយកម្លូសេការបាទានុណាផង លេស
 ទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមានសល្លឹង សេហិ សេចកំ ។

តំ កំស្ស ហេតុ ។ តំជម្ពំ កំត្រាវ ចាបតំ
 វរិមេវ ទោ កំត្រាវ មិច្ឆាធិដ្ឋិតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស
 មិច្ឆាសង្កម្ភស្ស មិច្ឆាភិច្ឆាស្ស មិច្ឆាកម្មន្តស្ស មិច្ឆា
 អាជីវស្ស មិច្ឆាភយាមស្ស មិច្ឆាសត្តស្ស មិច្ឆាសមា
 ធិស្ស មិច្ឆាញាណស្ស មិច្ឆាវម្មត្តិស្ស យក្សេវ កាយ
 កម្មំ យថាធិដ្ឋិតសមត្តំ សមាធិដ្ឋំ យក្ស វិចីកម្មំ --
 យក្ស មនោកម្មំ យថាធិដ្ឋិតសមត្តំ សមាធិដ្ឋំ យា
 ច ចេតនា យា ច បត្តនា យោ ច បណិធិ
 យេ ច សង្ខារ សទ្ធវេ កេ ធម្មា អធិដ្ឋាយ
 អកត្តាយ អមនាចាយ អហំតាយ ទុក្ខាយ
 សំវត្តន្តំ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ ធិដ្ឋំ ហំ កំត្រាវ
 ចាបតំ ។ សម្មាធិដ្ឋិតស្ស កំត្រាវ បុរិសបុគ្គលស្ស
 សម្មាសង្កម្ភស្ស សម្មាភិច្ឆាស្ស សម្មាកម្មន្តស្ស
 សម្មាអាជីវស្ស សម្មាភយាមស្ស សម្មាសត្តស្ស
 សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញាណស្ស សម្មាវម្មត្តិស្ស

វំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះចង់ដឹងថាសំភា-
 ក្រក់យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុរិសបុគ្គលដែលប្រកបដោយ
 មិច្ឆាចំដួំ មិច្ឆាសន្តិប្បៈ មិច្ឆាភិច្ឆា មិច្ឆាកម្មន្តៈ មិច្ឆាអាជីវៈ មិច្ឆាភយាមៈ
 មិច្ឆាសត្តិ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណៈ មិច្ឆាវម្មត្តិ បានសមាទាននូវកាយកម្ម
 ណាផង ដំបូរណ៍តាមចំដួំ វិចីកម្មណាផង...បានសមាទាននូវមនោ-
 កម្មណាផង ដំបូរណ៍តាមចំដួំ ចេតនាណាផង សេចក្តីប្រាថ្នាណា
 ផង ការដឹកលំចិត្តណាផង សង្ខារទាំងឡាយណាផង (របស់បុរិស
 បុគ្គលដែលប្រកប ដោយមិច្ឆាចំដួំ ជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ
 វិមជ្ឈប្រត្តិក្តៅ ដើម្បីមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទី
 ពេញចិត្ត មិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ កំយានីនោះដែរ ។
 វំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះចំដួំជា
 ធម្មជាតិក្រក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុរិសបុគ្គល ដែលប្រកប
 ដោយសម្មាចំដួំ សម្មាសន្តិប្បៈ សម្មាភិច្ឆា សម្មាកម្មន្តៈ សម្មាអាជីវៈ
 សម្មាភយាមៈ សម្មាសត្តិ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណៈ សម្មាវម្មត្តិ

ធម្មបទសមណសញ្ញាវគ្គ

យោវោ កាយកម្មី យថាទិដ្ឋិសមន្តំ សមាទិដ្ឋំ
 យត្ថ វេទកម្មី យថាទិដ្ឋិសមន្តំ សមាទិដ្ឋំ យត្ថ
 មាតាកម្មី យថាទិដ្ឋិសមន្តំ សមាទិដ្ឋំ យា ច
 ចេតនា យា ច បក្កនា យោ ច បណិដិ
 យេ ច សម្ពាស សទ្ធេ តេ ធម្មា ឥដ្ឋាយ កត្តាយ
 មហោយ ហិកាយ សុខាយ សិវត្តន្តំ ។ តំ កំស្ម
 ហេតុ ។ ទិដ្ឋិ ហិ ភិក្ខុវេ កដ្ឋិកា ។ សេយ្យ-
 ជាបិ ភិក្ខុវេ ឧត្តតិដំ វា សាលតិដំ វា មុដ្ឋិកតិដំ
 វា អស្វាយ បវរិយា ឯកុំតិ យត្ថ ចវរិសិ
 ទ្ធានិយតិ យត្ថ អាថោសិ ទ្ធានិយតិ សត្តន្តិ
 សាតត្តាយ មទុត្តាយ អសេចទកត្តាយ សិវត្តតំ ។
 តំ កំស្ម ហេតុ ។ តិដ្ឋិ ភិក្ខុវេ កដ្ឋិកំ ។
 វិវេរេ ទោ ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិកស្ម ចុវិសមុគ្គលស្ម
 សម្មាសន្តប្បស្ម សម្មាភិចស្ម សម្មាកម្មន្តស្ម
 សម្មាអាជីវស្ម សម្មាភិយាមស្ម សម្មាសតិស្ម
 សម្មាសណិស្ម សម្មាញាណស្ម សម្មាវិមុត្តិស្ម

ធម្មបទសមណសញ្ញាវគ្គ

បានសមាទាន ខ្លឹមយកប្បណាជន ដំបូរណ៍តាមទំនៀ បានសមាទាន
 ខ្លឹមចិក្ខណាជន ដំបូរណ៍តាមទំនៀ បានសមាទាន ខ្លឹមនាគប្បណា
 ជន ដំបូរណ៍តាមទំនៀ ចេតនាណាជន សេចក្តីប្រាជ្ញាណាជន ការ
 ដំកល់ចិត្តណាជន សង្ខារទាំងឡាយណាជន (បេសបុសេបុគ្គលដែល
 ប្រកប ដោយសម្មាទិដ្ឋិជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ វែមនិប្រត្រឹក្ត
 ទៅ ដើម្បីជាទីប្រាជ្ញា ជាទីគ្រោក ជាទីពេញចិត្ត ជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ព្រោះទំនៀ ជាធម្មជាតិស្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចគ្នា
 កំពៅក្តី កូនស្រូវសាលីក្តី កូនច្រូងក្តី ដែលបុគ្គលធំ ក្នុងផែនដីសីប
 ស្រូបយកខ្លួន ចលីតារុណាជន ស្រូបយកខ្លួន ការបាណកុណាជន
 សេចក្តីអស់នោះ វែមនិប្រត្រឹក្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមាតិសេដ្ឋប មាន
 សមិទបានច្រឡំ (ដោយសេដ្ឋិ) យ៉ាងណាមិញ ។ ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះតូច ជាបេសបុស ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុសេបុគ្គលដែលប្រកប ដោយសម្មាទិដ្ឋិ សម្មា-
 សន្តិប្បៈ សម្មាភិច ។ សម្មាកម្មន្តៈ សម្មាអាជីវៈ សម្មាភិ-
 យាមៈ សម្មាសតិ សម្មាសណិ សម្មាញាណៈ សម្មាវិមុត្តិ

យោ កាយកម្មំ យថានិទ្ធិសមត្ថំ សមាទិទ្ធិ
 យត្ថ វិចីកម្មំ... យត្ថ មនោកម្មំ យថានិទ្ធិសមត្ថំ
 សមាទិទ្ធិ យា ច ចេតនា យា ច មត្តនា យោ
 ច មណិទិ យេ ច សង្ការា សត្វេ ភេ ទន្ទា
 វដ្ឋាយ កត្តាយ មនោនាយ ហិតាយ សុខាយ
 សំវត្តន្តំ ។ តិ កំស្ស ហេតុ ។ និទ្ធិ ហិ កំក្ការ
 កត្តិកាតិ ។

[៥] អវិជ្ជា កំក្ការ បុព្វន្តមា អកុសលាចំ
 ទន្ទាចំ សមាបត្តិយា អន្ធនេវ អហិកំ អនោត្ត-
 ប្បំ ។ អវិជ្ជាភតស្ស កំក្ការ អវិទ្ធសុតោ មិច្ឆានិទ្ធិ
 មហោតំ មិច្ឆានិទ្ធិកស្ស មិច្ឆាសន្តប្បោ មហោតំ
 មិច្ឆាសន្តប្បស្ស មិច្ឆាវាចា មហោតំ មិច្ឆាវាចស្ស
 មិច្ឆា កម្មន្តោ មហោតំ មិច្ឆាកម្មន្តស្ស មិច្ឆា-
 អាជីវោ មហោតំ មិច្ឆាអាជីវស្ស មិច្ឆាវាយាសា
 មហោតំ មិច្ឆាវាយាសស្ស មិច្ឆាសតិ មហោតំ

បានសមាទាន ខ្លឹមាយកម្មណាផង ដំបូរិយាភាមទិដ្ឋិ ច្រើកម្ម
 ណាផង . . . បានសមាទាន ខ្លឹមនោកម្មណាផង ដំបូរិយាភាមទិដ្ឋិ
 ចេតនាណាផង សេចក្តីប្រាថ្នាណាផង ការដឹកបញ្ជូនណាផង សង្ការ
 ទាំងឡាយណាផង (របស់បុរសបុគ្គល ដែលប្រកប ដោយសម្មា-
 ទិដ្ឋិជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីក៏
 ប្រាថ្នា ជាទីគ្រេករា ជាទីពេញចិត្ត ជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
 សុខ កំយាទិទានវេទ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះទិដ្ឋិ ជាធម្មជាតិល្អ ។

[៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អវិជ្ជា ជាប្រធាន ខែការចូបច្រទះ
 ខ្លឹមកុសលធម៌ អយិកៈអាទានុប្បៈ កំនត់ជាប់តាមវេទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកល្អុក្កវិជ្ជា អ្នកមិនចេះដឹង រមែងមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 បុគ្គលអ្នកប្រកប ដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ រមែងមានមិច្ឆាសន្តិប្បៈ បុគ្គលជា
 មិច្ឆាសន្តិប្បៈ រមែងមានមិច្ឆាវាចា បុគ្គលជាមិច្ឆាវាចា រមែងមានមិច្ឆា-
 កម្មន្តៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាកម្មន្តៈ រមែងមានមិច្ឆាកាជីវៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាកាជីវៈ
 រមែងមានមិច្ឆាវាយាសៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាវាយាសៈ រមែងមានមិច្ឆាសតិ

មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមាធិ បរហោតិ មិច្ឆាសមាធិស្ស
មិច្ឆាញាណំ បរហោតិ មិច្ឆាញាណិស្ស មិច្ឆាវិមុត្តិ
បរហោតិ ។ វិជ្ជា ភិក្ខុវេ បុគ្គន្តមា កុសលានំ ធម្មានំ
សមាបត្តិយា អទ្ធានេ ហិរេត្តប្បិ ។ វិជ្ជាភក្កស្ស
ភិក្ខុវេ វិនុសុយោ សម្មានិដ្ឋិ បរហោតិ សម្មានិដ្ឋិកស្ស
សម្មាសន្តិប្បោ បរហោតិ សម្មាសន្តិប្បស្ស សម្មាភំចា
បរហោតិ សម្មាភំចស្ស សម្មាកុម្មត្តោ បរហោតិ សម្មា-
កុម្មន្តស្ស សម្មាភាជីវេ បរហោតិ សម្មាភាជីវស្ស
សម្មាភំយាមោ បរហោតិ សម្មាភំយាមស្ស សម្មាសតិ
បរហោតិ សម្មាសតិស្ស សម្មាសមាធិ បរហោតិ
សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញាណំ បរហោតិ សម្មាញា-
ណិស្ស សម្មាវិមុត្តិ បរហោតិ ។

[៦] ធនិយមិច្ឆា ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវគ្គនិ ។ កកមាធិ
ធនិ ។ សម្មានិដ្ឋិកស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆានិដ្ឋិ មិច្ឆិណ្ណា
ហោតិ យេ ធម្មិ មិច្ឆានិដ្ឋិប្បដូយា អនេកេ ចាបកា
អកុសលា ធម្មា សម្មវន្តិ តេ ចស្ស មិច្ឆិណ្ណា ហោតិ

បុគ្គលជាមិច្ឆាសតិ វេមនិមានមិច្ឆាសមាធិ បុគ្គលជាមិច្ឆាសមាធិ វេមនិ
មានមិច្ឆាញាណៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាញាណៈ វេមនិមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិជ្ជា ជាប្រធាន ក្នុងការចូលប្រសប់ខ្ញុំក្នុងកុសលធម៌
ហិរេត្តិវគ្គច្បូរ កំនត់ជាប់តាមវេទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
អ្នកប្រកបដោយវិជ្ជាជាអ្នកចមើល វេមនិមានសម្មានិដ្ឋិ បុគ្គលជាសម្មានិដ្ឋិ
វេមនិមានសម្មាសន្តិច្បូរ បុគ្គលជាសម្មាសន្តិច្បូរ វេមនិមានសម្មាភំចា
បុគ្គលជាសម្មាភំចា វេមនិមានសម្មាកុម្មន្តៈ បុគ្គលជាសម្មាកុម្មន្តៈ
វេមនិមានសម្មាភាជីវៈ បុគ្គលជាសម្មាភាជីវៈ វេមនិមានសម្មាភំយាមៈ
បុគ្គលជាសម្មាភំយាមៈ វេមនិមានសម្មាសតិ បុគ្គលជាសម្មាសតិ
វេមនិមានសម្មាសមាធិ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ វេមនិមានសម្មាញាណៈ
បុគ្គលជាសម្មាញាណៈ វេមនិមានសម្មាវិមុត្តិ ។

[៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដែលទាំងឡាយសាបរលាបទៅនេះមាន
១០ យ៉ាង ។ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
ដែលប្រកបដោយសម្មានិដ្ឋិ វេមនិមានមិច្ឆាវិមុត្តិសាបរលាបទៅ អកុសល-
ទាំងឡាយដ៏លាមកច្រើនប្រការណា មានមិច្ឆាវិមុត្តិជាចម្លើយ អកុសល-
ធម៌ទាំងឡាយនោះ របស់បុគ្គលជាសម្មានិដ្ឋិនោះ វេមនិសាបរលាបទៅ

សម្មាគិដ្ឋិប្បទូយា ច អនោតោ កុសលា ធម្មា ភាវនា
 ចារិយ្យំ កុដ្ឋន្តិ ។ សម្មាសង្កប្បស្ស កំក្កុវេ បិដ្ឋ
 សង្កម្ភោ វិដ្ឋិណ្ណា ហោតិ យេ ច មិច្ឆាសង្កម្ភ
 ប្បទូយា អនោតោ ចាបតា អកុសលា ធម្មា សម្ពុ
 តេ ច ស្ស វិដ្ឋិណ្ណា ហោតិ សម្មាសង្កប្បស្សទូយា
 អនោតោ កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កុដ្ឋន្តិ
 សម្មាភិចស្ស កំក្កុវេ មិច្ឆាភិចា វិដ្ឋិណ្ណា ហោតិ ។
 ច មិច្ឆាភិចាបទូយា អនោតោ ចាបតា អកុស
 ធម្មា សម្ពុត្តិ តេ ច ស្ស វិដ្ឋិណ្ណា ហោតិ សម្ម
 ភិចាបទូយា ច អនោតោ កុសលា ធម្មា ភាវ
 នាចារិយ្យំ កុដ្ឋន្តិ ។ សម្មាកម្មន្តស្ស កំក្កុវេ មិ
 កម្មន្តោ វិដ្ឋិណ្ណា ហោតិ យេ ច មិច្ឆាកម្មន្ត
 ទូយា អនោតោ ចាបតា អកុសលា ធម្មា សម្ពុ
 តេ ច ស្ស វិដ្ឋិណ្ណា ហោតិ សម្មាកម្មន្តប្បទូយា
 អនោតោ កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កុដ្ឋន្តិ

កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាគិដ្ឋិជាបច្ច័យកំផល់នូវការបរិច្ចណិ
 ដោយភាវនា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសង្កប្បៈ រមែងមាន
 មិច្ឆាសង្កប្បៈ សាបាលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមក
 ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាសង្កប្បៈ ជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសល
 ធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជាសម្មាសង្កប្បៈនោះ រមែងសាបាលាបទៅ
 កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសង្កប្បៈ ជាបច្ច័យកំផល់នូវការ
 បរិច្ចណិដោយភាវនា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាភិចា រមែង
 មានមិច្ឆាភិចាសាបាលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើន
 ប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាភិចាជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ
 របស់បុគ្គលជាសម្មាភិចានោះ រមែងសាបាលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើន
 ប្រការដែលមានសម្មាភិចាជាបច្ច័យ កំផល់នូវការបរិច្ចណិដោយភាវនា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាកម្មន្តៈ រមែងមានមិច្ឆាកម្មន្តៈសាប
 ាលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិច្ឆាកម្មន្តៈ ជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
 ដែលជាសម្មាកម្មន្តៈនោះ រមែងសាបាលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាកម្មន្តៈជាបច្ច័យ កំផល់នូវការបរិច្ចណិដោយភាវនា ។

សម្មាភិក្ខុទ្ធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាភិក្ខុវេ វិជ្ជិណ្ណោ ហោតិ
 យេ ច មិច្ឆាភិក្ខុវេប្បទ្ធា អនេកោ ចាមតោ អកុ-
 សលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិ តេ ចស្ស វិជ្ជិណ្ណោ ហោន្តិ
 សម្មាភិក្ខុវេប្បទ្ធា ច អនេកោ កុសលា ធម្មា
 ភាវិតាចារិយិ តច្ឆន្តិ ។ សម្មាភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាភិក្ខុវេ វិជ្ជិណ្ណោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆា-
 ភិក្ខុវេប្បទ្ធា អនេកោ ចាមតោ អកុសលា
 ធម្មា សម្ពុទ្ធិ តេ ចស្ស វិជ្ជិណ្ណោ ហោន្តិ
 សម្មាភិក្ខុវេប្បទ្ធា ច អនេកោ កុសលា ធម្មា
 ភាវិតាចារិយិ តច្ឆន្តិ ។ សម្មាភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាភិក្ខុវេ វិជ្ជិណ្ណោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាភិក្ខុវេ
 ប្បទ្ធា អនេកោ ចាមតោ អកុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិ
 តេ ចស្ស វិជ្ជិណ្ណោ ហោន្តិ សម្មាភិក្ខុវេប្បទ្ធា ច
 អនេកោ កុសលា ធម្មា ភាវិតាចារិយិ តច្ឆន្តិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាភិក្ខុវេ រមែងមានមិច្ឆាភិក្ខុវេសាម
 រោចរោច អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនច្រកាណា ដែល
 មានមិច្ឆាភិក្ខុវេ ជាប់ច្រើន កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់
 បុគ្គលជាសម្មាភិក្ខុវេនោះ រមែងសាមរោចរោច កុសលធម៌ច្រើនច្រកា
 ណា ដែលមានសម្មាភិក្ខុវេជាប់ច្រើន រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនាស ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាភិក្ខុវេយាម រមែងមានមិច្ឆាភិក្ខុវេយាម
 សាមរោចរោច អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនច្រកាណា
 ដែលមានមិច្ឆាភិក្ខុវេយាមជាប់ច្រើនកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់
 បុគ្គលជាសម្មាភិក្ខុវេនោះ រមែងសាមរោចរោច កុសលធម៌ច្រើនច្រកា
 ណា ដែលមានសម្មាភិក្ខុវេយាមជាប់ច្រើន រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនាស ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាភិក្ខុវេ រមែងមានមិច្ឆាភិក្ខុវេសាម
 រោចរោច អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនច្រកាណា ដែល
 មានមិច្ឆាភិក្ខុវេជាប់ច្រើនកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជា
 សម្មាភិក្ខុវេនោះ រមែងសាមរោចរោច កុសលធម៌ច្រើនច្រកា ណា ដែល
 មានសម្មាភិក្ខុវេជាប់ច្រើន រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនាស ។

សម្មាសមាធិស្ស កំក្កុវេ មិច្ឆាសមាធិ ធិដ្ឋិណ្ណា
 ហោតិ យេ ច មិច្ឆាសមាធិប្បទ្ធករោ អនេកោ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា សម្ពុត្តំ ភេ ចស្ស ធិដ្ឋិណ្ណា ហោត្តិ
 សម្មាសមាធិប្បទ្ធករោ ច អនេកោ កុសលា ធម្មា
 កាវតាចារិប្បិ កច្ចត្តំ ។ សម្មាញាណស្ស កំក្កុវេ
 មិច្ឆាញាណំ ធិដ្ឋិណ្ណំ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាញាណា-
 ប្បទ្ធករោ អនេកោ ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 សម្ពុត្តំ ភេ ចស្ស ធិដ្ឋិណ្ណា ហោត្តិ សម្មាញាណាប្ប-
 ទ្ធករោ ច អនេកោ កុសលា ធម្មា កាវតាចារិប្បិ
 កច្ចត្តំ ។ សម្មាវិមុត្តិស្ស កំក្កុវេ មិច្ឆាវិមុត្តំ ធិដ្ឋិណ្ណា
 ហោតិ យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិប្បទ្ធករោ អនេកោ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា សម្ពុត្តំ ភេ ចស្ស ធិដ្ឋិណ្ណា ហោត្តិ
 សម្មាវិមុត្តិប្បទ្ធករោ ច អនេកោ កុសលា ធម្មា
 កាវតាចារិប្បិ កច្ចត្តំ ។ ធិដ្ឋិណ្ណំ ទោ កំក្កុវេ ធម្ម
 ធិដ្ឋិកក្កុវេតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ វេទន៍មានមិច្ឆាសមាធិ
 សាចារណបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកច្រើនច្រកាណា ដែល
 មានមិច្ឆាសមាធិជាបច្ច័យភើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
 ជាសម្មាសមាធិនោះ វេទន៍សាចារណបទៅ ទើបអកុសលធម៌ច្រើនច្រកា
 ដែលមានសម្មាសមាធិជាបច្ច័យ វេទន៍ដល់ខ្លួនការបរិច្ចណិដោយការតា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាញាណៈ វេទន៍មានមិច្ឆាញាណៈសាច
 រណបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនច្រកាណា ដែល
 មានមិច្ឆាញាណៈជាបច្ច័យភើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់
 បុគ្គលជាសម្មាញាណៈនោះ វេទន៍សាចារណបទៅ កុសលធម៌ច្រើន
 ច្រកាដែលមានសម្មាញាណៈជាបច្ច័យ វេទន៍ដល់ខ្លួនការបរិច្ចណិ ដោយ
 ការតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាសម្មាវិមុត្តិ វេទន៍មានមិច្ឆា-
 វិមុត្តិ សាចារណបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនច្រកាណា
 ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិជាបច្ច័យ ភើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
 ជាសម្មាវិមុត្តិនោះ វេទន៍សាចារណបទៅ កុសលធម៌ច្រើនច្រកាដែល
 មានសម្មាវិមុត្តិជាបច្ច័យ វេទន៍ដល់ខ្លួនការបរិច្ចណិ ដោយការតា ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោធិ៍ដែលនាំឱ្យសាចារណបទៅ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

(៦) អត្ថំ កិក្ខុវេ ធន្យំណោសុ ធនេយេសុ ជា-

វងំ ឆាម តត្ថ កោតំ អន្ទម្បំ ចាទម្បំ ទដ្ឋម្បំ

កោដ្ឋម្បំ សេយ្យម្បំ បេយ្យម្បំ ទដ្ឋម្បំ កីតម្បំ ក-

និទម្បំ ។ អម្ពេតំ កិក្ខុវេ ជោវំ ធនំ ទដ្ឋិតំ

វនាមិ ។ តត្ថ ទោ វងំ កិក្ខុវេ ជោវំ ហំ ចំ

កម្មំ ចោដ្ឋជ្ជិកំ អនវយំ អទត្ថសញ្ញតំ ទ ទិក្ខុនាយ

ទ វិកកាយ ទ ចិរេនាយ ទ ធមសមាយ ទ

អភិក្ខាយ ទ សម្ពោជយេ ទ ទិក្ខុនាយ សិវក្ខតំ ។

(៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទក្ខិណៈធម៌ ដែលមានតំណែង
ដ្ឋាន(១)ជាធម្មតា បាយក្តី ទឹកក្តី បន្លែក្តី ចំអាបក្តី ក្នុងវេលាធម្មវិទ្ធក្តី
ចំណែកធម្មវិទ្ធក្តី ការក្តី ច្រៀងក្តី ប្រគំក្តី ដែលមានក្នុងតំណែង
លាភដ្ឋាននោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តំណែងដ្ឋានដ្ឋាន មានមែន
តថាគត មិនរោសថា តំណែងដ្ឋាននោះ មិនមានទេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែជា តំណែងដ្ឋាននោះឯង ជាបេសកក
ទាប ជាបេសកកស្រុក ជាបេសកកជួន មិនមែនជាបេសកក
អាយៈ មិនមានប្រយោជន៍ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឡើយណាមួយ
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាសចាកគម្រោ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីលេង
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីស្ងប់ស្ងប់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជំនឿស្រឡាត់ មិន
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគ្រាស់ជំងឺ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាថ្នានោះទេ ។

• ទំនៀមថា ព្រះធម្មបទដ្ឋាននោះ មិនដែលផ្តល់ឱ្យគ្រូឡើយ ហើយ
ទេ ព្រោះតែជាធម្មវិទ្ធក្តីនៃដ្ឋាន លុះដល់សាវណាតាំងគោរពយាយីយ ទើបសេ
យកដ្ឋានមកលាង ហើយគាត់ស្រៀបតាមសំគាម រួចចាំប្រាថ្នាគោរព ត្រៀមប្រាថ្នាគោរព
ជាដើម លុះដល់ពេលឧត្តម្យាម ក៏តាំងក្នុងតាំងគោ ឧកហើយយំប្រឹក្សាស ទើបតាំង
ទៅលើកម្ពុជ្ជប្បវ ។ អដ្ឋកថា ។

អហោត្ថា^(១) ទោ ពិក្ខុវេ អវិយំ ទោវនំ ទេសិស្សានិ^(២)
 យំ ទោវនំ ឯកទ្គនិក្ខនាយ វិកាយ ទិរោនាយ
 ទុបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ ចិក្ខុនាយ
 សិវត្តតិ យំ ទោវនំ អភម្ម ជាតិទម្មា សត្តា
 ជាតិយា បរិមុទ្ធនំ ជរាទម្មា សត្តា ជរាយ
 បរិមុទ្ធនំ មរណទម្មា សត្តា មរណោ បរិមុទ្ធនំ
 សោកាបរិទេវទុក្ខោមស្សចាយាសទម្មា សត្តា
 សោកាបរិទេវទុក្ខោមស្សចាយាសេហិ បរិមុទ្ធនំ
 តំ សុណាថ សាទុកំ មនសិករោថ កាសិស្សានិ ។
 ឃិ ករុតិ ទោ កេ ពិក្ខុ ភកវោ បច្ចុស្សោសុំ ។

១ ម. អន្តិ ។ ២ ម. ទេសិស្សានិ ធម៌ស្សានិ ។

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពិធីលាភិណា វេមនិប្រត្តិក្កុទៅ ដើម្បីឲ្យយ
 លាយ តែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាកន្ទ្រេក ដើម្បីលេត់ ដើម្បីស្ងប់
 រម្ងាប់ ដើម្បីដឹកច្បាប់ ដើម្បីគ្រាស់ដីធ្លី ដើម្បីត្រេចខ្លួន ពួកសត្វ
 មានជាតិជាធម្មតា វេមនិប្រត្តិក្កុទៅ ពួកសត្វមានជកជាធម្មតា វេមនិ
 ប្រត្តិក្កុទៅ ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វេមនិប្រត្តិក្កុទៅ ពួកសត្វ
 មានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អៀត ជាធម្មតា
 វេមនិប្រត្តិក្កុទៅ សេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អៀត
 ទ្បាយបាន ក្រោកក្រាបយំខ្ញុំពិធីលាភិណា គេជាគន្លងសំផងខ្ញុំពិធី
 លាភិដ៏ច្រសើរទោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរច្របូកច្របល់ ខ្ញុំពិធីលាភិទោះចុះ
 ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យច្របល់ចុះ គេជាគន្លងសំផងច្របល់ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលស្តាប់ព្រះត្រាស់ដីធ្លី របស់ព្រះមានព្រះភាគជា កុណាព្រះអង្គ ។

កកវា ឯតទរោច កកមត្យ តំ(១) កិក្ខុវេ អវិយំ
 ឆោវនំ ឯកត្តនិច្ចំតាយ វិកាយ ធិរោតាយ ឧបស-
 មាយ អកិញ្ញាយ សម្ពោតាយ ធិត្វាតាយ សំវត្តនំ
 យំ ឆោវនំ អាកម្ម ជាតិធម្មា សត្តា ជាតិយា
 បរិមុទ្ធនំ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ បរិមុទ្ធនំ
 មរណធម្មា សត្តា មរណាទ បរិមុទ្ធនំ
 សោកបរិទេវទុក្ខោមនស្សតាយាសធម្មា សត្តា
 សោកបរិទេវទុក្ខោមនស្សតាយាសេហំ បរិមុទ្ធនំ ។
 សម្មាធិដ្ឋិកស្ស កិក្ខុវេ ឪត្វានិច្ចំ ធិត្វោតា ហោតិ
 យេ ច ឪត្វានិច្ចំប្បទ្វយា អនោកា តាបកា អកុសលា
 ធម្មា សម្ពុវនំ ភេ ច ស្ស ធិត្វោតា ហោតិ
 សម្មាធិដ្ឋិប្បទ្វយា អនោកា កុសលា ធម្មា
 ការតាចារិប្បវី តទ្ធនំ ។ សម្មាសង្កប្បស្ស
 កិក្ខុវេ ឪត្វាសង្កប្បោ ធិត្វោតា ហោតិ ...

១១. សេព្វោ ឪត្វិ ។

ព្រះមោគ្គលានុភិក្ខុ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 សត្វមានជំងឺជាធម្មតា វេទន៍រួចចាកជាតិ ពួកសត្វមានជំងឺជាធម្មតា
 វេទន៍រួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វេទន៍រួចចាកមរណៈ ពួក
 សត្វមានសេចក្តីសោក ឡើងឡូល ទុក្ខ ចោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា
 វេទន៍រួចចាកសេចក្តីសោក ឡើងឡូល ទុក្ខ ចោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់
 ទាំងឡាយដោយ ព្រោះការស្រីយ គួរកិរិយាសីលា កិរិយាសីលា
 ចោះ វេទន៍ប្រត្រិក្ខរាវេ ដើម្បីឡើយណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីទ្រុសចាក
 អប្រេក ដើម្បីរលត់ ដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់ ដើម្បីនិច្ចសំ ដើម្បីត្រាស់ដឹង
 ដើម្បីព្រធិត្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាធិដ្ឋិ
 ឈ្មោះថា បុគ្គលនិមិត្តាទិដ្ឋិស្តាហិយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 ដឹងរមក ច្រើនច្រកាណា ដែលមាននិមិត្តាទិដ្ឋិ ជាច្រើន កើតច្រម
 អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល ដែលជាសម្មាធិដ្ឋិចោះ ឈ្មោះថា
 បុគ្គលនិស្តាហិយ ពួកអកុសលធម៌ច្រើនច្រកា ដែលមានសម្មាធិដ្ឋិ
 ជាច្រើន វេទន៍ដល់ខ្លួនការចិប្បណិ ដោយការវិចារ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាសម្មាសង្កប្បៈ ឈ្មោះថាបុគ្គលនិមិត្តាសង្កប្បៈស្តាហិយ . . .

សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាភិច្ឆា ធិន្ទោតា ហោតិ . . .
 សម្មាកម្មប្បន្តស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាកម្មប្បន្តោ ធិន្ទោតោ
 ហោតិ . . . សម្មាអាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាអាជីវោ ធិន្ទោ-
 តោ ហោតិ . . . សម្មាវិយាមស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវិយាមោ
 ធិន្ទោតោ ហោតិ . . . សម្មាសតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសតិ
 ធិន្ទោតោ ហោតិ . . . សម្មាសមាធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 សមាធិ ធិន្ទោតោ ហោតិ . . . សម្មាញាណស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាញាណំ ធិន្ទោតំ ហោតិ . . . សម្មាវិមុត្តិស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ធិន្ទោតា ហោតិ យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិប្ប-
 ច្ចយា អនោតោ ចាបតោ អកុសលា ចច្ចា សម្ពុទ្ធិ-
 តេ ចស្ស ធិន្ទោតោ ហោតិ សម្មាវិមុត្តិប្បច្ចយា
 ច អនោតោ កុសលា ចច្ចា កាវចាចារិច្ចវិ កច្ចន្តំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថា បានលាង
 មិច្ឆាភិច្ឆាស្អាតហើយ . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាកម្មន្តៈ
 ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាកម្មន្តៈស្អាតហើយ . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាអាជីវៈ ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាអាជីវៈស្អាតហើយ . . . ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវិយាមៈ ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាវិយាមៈ
 ស្អាតហើយ . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា
 បានលាងមិច្ឆាសតិស្អាតហើយ . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជា
 សម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាសមាធិស្អាតហើយ . . . ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆា-
 ញាណៈស្អាតហើយ . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវិមុត្តិ
 ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាវិមុត្តិ ស្អាតហើយ អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ ដ៏លាមកច្រើនច្រកាណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាចម្លើយ
 កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ ចេសបុគ្គលដែលជាសម្មាវិមុត្តិនោះ
 ឈ្មោះថា បានលាងស្អាតហើយ កុសលធម៌ច្រើនច្រកា ដែលមាន
 សម្មាវិមុត្តិ ជាចម្លើយ រឺមតិដល់នូវការចេច្ចេណិ ដោយការវិភា ។

នំ ទោ ភិក្ខុវេ អវិយំ ទោវនំ ឯកទ្គ-
 ទិញ្ចនាយ វិរាគាយ ទិវេនាយ ឧបសមាយ អភិ-
 ញាយ សម្មោទាយ ទិញ្ចនាយ សិវត្តនំ យំ
 ទោវនំ អាកុដ្ឋ ជាតិទម្មា សត្តា ជាតិយា បរិមុទ្ធន្តិ
 ជរាទម្មា សត្តា ជរាយ បរិមុទ្ធន្តិ មរណទម្មា
 សត្តា មរណោ បរិមុទ្ធន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខោមន-
 ស្សនាយាសទម្មា សត្តា សោកបរិទេវទុក្ខោមន-
 ស្សនាយាសេហំ បរិមុទ្ធន្តិតំ ។

[៨] តំកិច្ចកា ភិក្ខុវេ វិរេទនំ ទេនំ បិក្ខុសមុ-
 ដ្ឋាទាទម្មំ អាកាទានំ បដិយាតាយ សេដ្ឋិ-
 សមុដ្ឋាទាទម្មំ អាកាទានំ បដិយាតាយ វាត-
 សមុដ្ឋាទាទម្មំ អាកាទានំ បដិយាតាយ អត្តេតិ
 ភិក្ខុវេ វិរេទនំ ទេតំ ទត្តិតំ វទាមំ តត្ថា ទោ
 ឯតំ ភិក្ខុវេ វិរេទនំ សម្បដ្ឋតិបិ វិបដ្ឋតិបិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វេទន្តចបាកជាតិ ពួក
 សត្វមានជរាជាធម្មតា វេទន្តចបាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា
 វេទន្តចបាកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ទ្វេកខ្សួល ទុក្ខ
 ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា វេទន្តចបាកសេចក្តីសោក ទ្វេកខ្សួល
 ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ទាំងឡាយបាន ព្រោះគេស្រឡាចនឹង
 លាភណា ភិក្ខុលាភដ៏ប្រសើរនេះឯង វេទន្តចបាកទៅ ដើម្បីរឿយ
 ណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាកកម្រេក ដើម្បីរលត់ ដើម្បីស្ងប់
 រម្ងាប់ ដើម្បីជីវិតច្បាស់ ដើម្បីគ្រាស់ជីវិត ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

[៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពេទ្យឱ្យថ្នាំបញ្ចុះ ដើម្បីយាត់
 ខ្លាតភាពទាំងឡាយ ដែលកើតពីប្រមាត់ខ្លះ ដើម្បីយាត់ ខ្លាត-
 ភាពទាំងឡាយ ដែលកើតពីស្មុស្មុះ ដើម្បីយាត់ ខ្លាតភាពទាំង
 ឡាយ ដែលកើតពីច្បាប់ខ្លះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាំបញ្ចុះនោះមាន
 វែន កថាគត មិនវែនរោលថា ថ្នាំបញ្ចុះនោះ មិនមានទេ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាថ្នាំបញ្ចុះនោះឯង សម្រេចខ្លះមែនសម្រេចខ្លះ ។

អរោក្ខ ទោ តំ កំត្តាវេ អរិយំ វិរាជំ ទេស-
 ស្សាមិ យំ វិរាជំ សម្មជ្ជិតិយេវ នោ វិបជ្ជិតំ យំ
 វិរាជំ អាគម្ម ជាតិទម្លា សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តំ
 ជរាទម្លា សត្តា ជរាយ បរិមុត្តន្តំ មរណទម្លា
 សត្តា មរណាទ បរិមុត្តន្តំ សោកបរិទេវទុក្ខនោម-
 ទស្សនាយាសទម្លា សត្តា សោកបរិទេវទុក្ខនោម-
 ទស្សនាយាសេហំ បរិមុត្តន្តំ តំ សុណាថ សាទុកំ
 មនសំករោថ កាសិស្សាមីតិ ។ ឃិ កន្ថេតិ ទោ
 ភេ កំត្ត ភគវនោ បច្ចុស្សាសុំ ។ ភគវា ឃិភទ-
 រោថ កកមេក្ខ តំ កំត្តាវេ អរិយំ វិរាជំ សម្មជ្ជិ-
 តិយេវ នោ វិបជ្ជិតំ យំ វិរាជំ អាគម្ម ជាតិទម្លា
 សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តំ ជរាទម្លា សត្តា ជរាយ
 បរិមុត្តន្តំ មរណទម្លា សត្តា មរណាទ បរិមុត្តន្តំ
 សោកបរិទេវទុក្ខនោមទស្សនាយាសទម្លា សត្តា
 សោកបរិទេវទុក្ខនោមទស្សនាយាសេហំ បរិមុត្តន្តំ ។

ម្ចាស់កំត្តទាំងឡាយ ភ្នំបញ្ចុះណា សុខ្ខុវិភេសម្រេច មិនមែនមិន
 សម្រេច ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វែមនិរុច្ចោកជាតិ ពួកសត្វមាន
 ជរាជាធម្មតា វែមនិរុច្ចោកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វែមនិ
 រុច្ចោកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ភ្នំកខ្យល ទុក្ខ ទោមទស្ស
 ចង្ហៀនចង្ហៀនជាធម្មតា វែមនិរុច្ចោកសេចក្តីសោក ភ្នំកខ្យល ទុក្ខ
 ទោមទស្ស ចង្ហៀនចង្ហៀនទាំងឡាយបាន ព្រោះកាស្រ័យភ្នំបញ្ចុះណា
 គឺជាគតិនិសំវែងខ្លីភ្នំបញ្ចុះដ៏ប្រសើរនោះឯង ក្នុងទាំងឡាយ ចូរប្រើ
 ស្តាប់ខ្លួនក្រានោះចុះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តប្រៀបព្រះ គឺជាគតិនិសំវែង
 ប្រាប់ ។ កំត្តទាំងនោះ ខ្យលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីវា នៃព្រះមោឃព្រះភាគ
 កុណាព្រះគង្គ ។ ទើបព្រះមោឃព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 កំត្តទាំងឡាយ ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វែមនិរុច្ចោកជាតិ ពួកសត្វ
 មានជរាជាធម្មតា វែមនិរុច្ចោកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វែមនិ
 រុច្ចោកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ភ្នំកខ្យល ទុក្ខ ទោមទស្ស
 ចង្ហៀនចង្ហៀនជាធម្មតា វែមនិរុច្ចោកសេចក្តីសោក ភ្នំកខ្យល ទុក្ខ ទោម-
 ទស្ស ចង្ហៀនចង្ហៀនទាំងឡាយបាន ព្រោះកាស្រ័យភ្នំបញ្ចុះណា ភ្នំ
 បញ្ចុះដ៏ប្រសើរនោះ សុខ្ខុវិភេសម្រេច មិនមែនមិនសម្រេចទេ ក៏ដូចម្តេច ។

សម្មាទិដ្ឋិតាស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាទិដ្ឋិ វិភា ហោតិ យេ ច
 មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បច្ចយា អនេកោ ចាបតោ អកុសលា ធម្មា
 សម្មវន្តំ តេ ធស្ស វិភា ហោន្តិ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា ច
 អនេកោ កុសលា ធម្មា កាវចាចារិម្ហិ កច្ចន្តិ ។
 សម្មាសន្តប្បស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសន្តប្បស្ស វិភោ
 ហោតិ ... សម្មាវាធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាចា វិភោ
 ហោតិ... សម្មាកម្មន្តស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាកម្មន្តោ
 វិភោ ហោតិ ... សម្មាអាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 អាជីវោ វិភោ ហោតិ... សម្មាវាយាមស្ស
 ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាយាមោ វិភោ ហោតិ... សម្មា-
 សតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសតិ វិភោ ហោតិ... សម្មា-
 សមាទិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសមាទិ វិភោ ហោតិ...
 សម្មាញាណិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាញាណំ វិភោ ហោតិ...

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ កើតក្រែម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជា
 សម្មាទិដ្ឋិទោះ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះហើយ កុសលធម៌ ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ វែងដល់ ទូកាមច្រូលរំដោយការវា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសន្តប្បស្ស ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆា-
 សន្តប្បស្ស ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាសម្មាវាចា
 ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាវាចា ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាកម្មន្ត ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាកម្មន្ត ចេញហើយ... ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាអាជីវៈ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆា-
 អាជីវៈ ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាយាមៈ
 ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាវាយាមៈ ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាសតិ ចេញ
 ហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាទិ ឈ្មោះ
 ថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាសមាទិ ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាញាណៈ ចេញហើយ...

សម្មាវុទ្ធិស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆាវុទ្ធិ វិភា ហោតិ
 យេ ច មិច្ឆាវុទ្ធិច្បក្ខយា អនេកេ ចាបធា
 អកុសលា ធម្មា សម្មវុទ្ធិ ខេ ធម្មស្ស វិភា
 ហោន្តិ សម្មាវុទ្ធិច្បក្ខយា ច អនេកេ កុសលា
 ធម្មា កាវតាចារិច្ចវិ កុដ្ឋន្តិ ។ ឥទំ ទោ តំ
 កិក្ខុវេ អរិយំ វិវេចនំ យំ វិវេចនំ សម្មវុទ្ធិតិយេវ
 ទោ វិវេចនំ យំ វិវេចនំ អាគម្ម ជាតិធម្មា
 សត្តា ជាតិយា បរិមុទ្ធីន្តិ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ
 បរិមុទ្ធីន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណាធម្ម បរិមុទ្ធីន្តិ
 សោកបរិទេវទុក្ខោមធម្មស្សតាយាសធម្មា សត្តា សោ-
 កបរិទេវទុក្ខោមធម្មស្សតាយាសេ វា បរិមុទ្ធីន្តិ ។

[៧] តិកិច្ចតា កិក្ខុវេ វេនំ ទេន្តិ
 បិក្ខុសមុដ្ឋាតាធម្មិ អាតាតានំ មជិយាតាយ
 សេដ្ឋុសមុដ្ឋាតាធម្មិ អាតាតានំ មជិយាតាយ
 វិក្ខុសមុដ្ឋាតាធម្មិ អាតាតានំ មជិយាតាយ
 អត្ថុតំ កិក្ខុវេ វេនំ ទេនំ ទត្ថិកំ វនាមិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវុទ្ធិ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាវុទ្ធិ
 ចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដំណេកច្រើនច្រកាណា ដែល
 មានមិច្ឆាវុទ្ធិ ជាចម្លើយ កើតស្រេច អកុសលធម៌ទាំងនោះ ចេញបុគ្គល
 ដែលជាសម្មាវុទ្ធិនោះ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះចេញហើយ កុសលធម៌ច្រើន
 ច្រកា ដែលមានសម្មាវុទ្ធិ ជាចម្លើយ វែងដល់នូវការបិទស្រពិចោយ
 ការវា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាំបញ្ចុះណា ស្មើនៃសម្រេច មិនមែនមិន
 សម្រេច ពួកសត្វមានជានិពន្ធគ្នា វែងរួចចាកជានិ ពួកសត្វមាន
 ជរាជាធម្មតា វែងរួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈ ជាធម្មតា វែង
 រួចចាកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ទ្រឹកទ្រូល ទុក្ខ ទោមនស្ស
 ចង្អៀតចង្អៀតជាធម្មតា វែងរួចចាកសេចក្តីសោក ទ្រឹកទ្រូល ទុក្ខ
 ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អៀតទាំងឡាយបាន ព្រោះការស្រ័យថ្នាំបញ្ចុះណា
 ថ្នាំបញ្ចុះនោះឯង ជាថ្នាំស្រ័យសេ ។

[៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកតេជ្យធម្មតា ដើម្បីយាត់នូវភាពទាំង
 ឡាយ ដែលកើតក៏ប្រមាត់ខ្លះ ដើម្បីយាត់ នូវភាពទាំងឡាយដែលកើត
 ក៏សូស្យខ្លះ ដើម្បីយាត់ នូវភាពទាំងឡាយ ដែលកើតក៏ច្បាស់ខ្លះ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាំកុះនោះមានមែន គេជាគន់ មិនពាលជា ថ្នាំកុះនូវមិន

ភក្ខុ ទោ ឯកំ កិក្ខុវេ វមំ សម្បជ្ជតំបិ
 អហក្ខុ ទោ តំ កិក្ខុវេ អវិយំ វមំ ទេសិស្សាមិ
 យំ វមំ សម្បជ្ជតំយេវ ទោ វិចជ្ជតំ យំ វមំ អាគម្ម
 ជាតិទង្គា សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តំ ជរាទង្គា សត្តា
 ជរាយ បរិមុត្តន្តំ ឧរោទង្គា សត្តា ឧរោណិ បរិមុ-
 ត្តន្តំ សោកបរិទេវទុក្ខោនាមនស្សតាយាសទង្គា សត្តា
 សោកបរិទេវទុក្ខោនាមនស្សតាយាសេហំ បរិមុត្តន្តំ តំ
 សុណាមិ... កកមក្ខ តំ កិក្ខុវេ អវិយំ វមំ សម្ប
 ជ្ជតំយេវ ទោ វិចជ្ជតំ យំ វមំ អាគម្ម ជាតិទង្គា
 សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តំ ។ មេ ។ សោកបរិទេវទុក្ខ-
 ោនាមនស្សតាយាសទង្គា សត្តា សោកបរិទេវទុក្ខ-
 ោនាមនស្សតាយាសេហំ បរិមុត្តន្តំ ។ សង្ខនិដ្ឋិកស្ស
 កិក្ខុវេ មិច្ឆានិដ្ឋិ វត្តា ហោតិ យេ ច មិច្ឆានិដ្ឋិ-
 ច្បទុយា អនោកោ ចាបកា អកុសលា ទង្គា សម្បជ្ជន្តំ

៣១១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែងតែក្នុងនោះឯង សម្រេចខ្លួនមិនសម្រេច
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងណាសុទ្ធតែសម្រេចមិនមែនមិនសម្រេច
 ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វេមន្តិចចាកជាតិ ពួកសត្វមានជរាជាធម្មតា
 វេមន្តិចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វេមន្តិចចាកមរណៈ
 ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អៀលជា
 ធម្មតា វេមន្តិចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀត
 ចង្អៀលទាំងឡាយបាន ព្រោះការស្រ័យក្នុងក្នុងណា គេជាអតិសិទ្ធិ
 ខ្ញុំក្នុង ជំប្រាសិវនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រើស្តាប់ ខ្ញុំពាក្យនោះ
 ចុះ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វេមន្តិចចាក
 ជាតិ ។ មេ ។ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស
 ចង្អៀតចង្អៀលជាធម្មតា វេមន្តិចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ
 ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អៀលទាំងឡាយបាន ព្រោះការស្រ័យក្នុងក្នុងណា
 ក្នុងក្នុងជំប្រាសិវនោះ សុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិនសម្រេច តើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរឆ្ងល់ជាសម្បជ្ជន្តិ ឈ្មោះថា
 បានក្នុងមិច្ឆានិដ្ឋិ ទេញចោយ អកុសលទាំងឡាយ ដ៏លាមក
 ក្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆានិដ្ឋិ ជាច្រើន កើតព្រម

តេ ធម្មស្ស វត្តា ហោត្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធិប្បទូយា ច អនោកោ
 កុសលា ធម្មា កាវចាចារិប្បវី កន្ត្តិ ។ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆាសន្តិប្បោ វត្តា ហោតិ...
 សម្មាវាធម្មស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆាវាចា វត្តា ហោតិ...
 សម្មាភក្ខន្ធស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆាភក្ខន្ធលោ វត្តា ហោតិ...
 សម្មាអាជីវស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆាអាជីវា វត្តា ហោតិ...
 សម្មាវាយាមស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆាវាយាមោ វត្តា ហោតិ...
 សម្មាសតិស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆាសតិ វត្តា ហោតិ...
 បម្មាសមាធិស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆាសមាធិ វត្តា ហោតិ...
 សម្មាញាណស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆាញាណំ វត្តិ ហោតិ...
 សម្មាវិធម្មស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆាវិធម្មំ វត្តា ហោតិ...
 យេ ច មិច្ឆាវិធម្មប្បទូយា អនោកោ ចាបកា អក្យ-
 សលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិ តេ ធម្មស្ស វត្តា ហោត្តិ

អកុសលធម្មចារិណោ របសបុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធិនោ ឈ្មោះថា បាន
 ក្នុងចេញហើយ កុសលធម្មច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាបច្ច័យ
 វេទន៍ដល់ គួរការយល់ចំណេះដោយការវិនិច្ឆ័យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាសម្ពុទ្ធិឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាសន្តិប្បោចេញហើយ... ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាចា ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាវាចា ចេញ
 ហើយ... បុគ្គលជាសម្មាភក្ខន្ធលោ ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាភក្ខន្ធលោ ចេញហើយ...
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាអាជីវា ឈ្មោះថា បានក្នុង
 មិច្ឆាអាជីវាចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាយាមៈ
 ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាវាយាមាចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាសតិចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាសមាធិចេញ
 ហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានក្នុង
 មិច្ឆាញាណៈចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវិធម្មំ
 ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាវិធម្មំចេញហើយ... អកុសលធម្មចារិណោ របសបុគ្គល
 ជាសម្មាសម្ពុទ្ធិនោ ឈ្មោះថា បានក្នុងចេញហើយ

សម្មាវិមុត្តិប្បទូយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវណា-
 ចារិប្បវី កច្ចុន្តំ ។ វិនិ មោ តំ កំកូរេ អវិយំ
 វមនំ សម្មាវុតិយេវ ពោ វិមជ្ឈតំ យំ វមនំ អាគម្ម
 ជាតិធម្មា សត្តា ចាតិយា បរិមុត្តន្តំ ជនធម្មា សត្តា
 ជរាយ បរិមុត្តន្តំ មរណធម្មា សត្តា មរណេន បរិ-
 មុត្តន្តំ សោកបរិទេវទុក្ខោននស្សុចាយា សធម្មា សត្តា
 សោកបរិទេវទុក្ខោននស្សុចាយាសហិ បរិមុត្តន្តិតិ ។

(១០) ធនិយមេ កំកូរេ និទូមនិយា ធម្មា ។
 កាតមេ ធន ។ សម្មាវិមុត្តិកស្សុ កំកូរេ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិ និទូន្តា ហោតិ យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិប្បទូយា
 អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា សម្មវុត្តិ
 មេ ចស្សុ មិទូន្តា ហោន្តិ សម្មាវិមុត្តិប្បទូយា ច
 អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវណាចារិប្បវី កច្ចុន្តំ ។

កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ វេសន៍ដល់
 ភូតិយោបិប្បណិ ដោយភាវណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមាន
 ជាតិជាធម្មតា វេសន៍រួចចាកជាតិ ពួកសត្វមានជនជាធម្មតា វេសន៍
 រួចចាកជន ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វេសន៍រួចចាកមរណៈ ពួកសត្វ
 មានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ខ្ពស់ រោមនស្ស ចាង្រៀនចង្រៀនជាធម្មតា
 វេសន៍រួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ខ្ពស់ រោមនស្ស ចាង្រៀនចង្រៀន
 ទាំងឡាយបាន ប្រោសោស្រ័យទូរ្យភ័ក្ត្រនាម ភ្នំភ្នំដ៏ប្រសើរនោះ
 ឯង សុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិនសម្រេចទេ ។

(១០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលគប្បីកំរាត់បង់
 នេះ មាន ១០ យ៉ាង ។ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិ បានកំរាត់បង់មិច្ឆាទិដ្ឋិចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយនឹងរលាយ ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ កើត
 ព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល ដែលជាសម្មាទិដ្ឋិនោះ ឈ្មោះ
 ថា បានកំរាត់បង់ហើយ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមាន
 សម្មាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ វេសន៍ដល់ ភូតិយោបិប្បណិ ដោយភាវណា ។

សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសន្តិយោ មិទ្ធក្ខេ
 ហោតិ... សម្មាវចស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវចា មិទ្ធក្ខេ
 ហោតិ... សម្មាភម្មន្តស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាភម្មន្តោ
 មិទ្ធក្ខេ ហោតិ... សម្មាអាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 អាជីវោ មិទ្ធក្ខេ ហោតិ... សម្មាវាយាមស្ស
 ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាយាមោ មិទ្ធក្ខេ ហោតិ... សម្មា-
 សតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសតិ មិទ្ធក្ខេ ហោតិ...
 សម្មាសមាធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសមាធិ មិទ្ធក្ខេ
 ហោតិ... សម្មាញាណស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាញាណំ
 មិទ្ធក្ខេ ហោតិ... សម្មាវិមុត្តិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 វិមុត្តិ មិទ្ធក្ខេ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិប្បទ្ធា
 អនេកោ តាមកា អតុសលា ទន្ទា សក្កវន្តិ
 តេ ទស្ស មិទ្ធក្ខេ ហោតិ សម្មាវិមុត្តិប្បទ្ធា ច
 អនេកោ តុសលា ទន្ទា ភវនាតារិវេ ក្នុងនិ ។

ភវនភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសន្តិច្ឆៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិ
 វិច្ឆាសន្តិច្ឆៈចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវចា
 ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិវចនាវចនាចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាសម្មាភម្មន្តៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិវិចារភម្មន្តៈចេញហើយ...
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាអាជីវៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិ
 វិចារអាជីវៈចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាយា-
 មៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិវាយាមវាយាមៈចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិវិចារសតិ
 ចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា
 បានកំចាត់បដិវិចារសមាធិចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិវិចារញាណៈចេញហើយ...
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវិមុត្តិ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិវិចារវិមុត្តិ
 ចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមាន
 វិចារវិមុត្តិជាចម្លើយ កើតទ្រុឌ អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលដែលជា
 ម្ចាស់វិមុត្តិនោះ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិហើយ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាវិមុត្តិជាចម្លើយ ដែលដែលទុក្ខការបរិច្ចេកនាំដោយការវិចារ ។

ធម៌យបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវគ្គ

អមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទស ធិន្ទមចំយោ ទស្មាតិ ។

[១១] អថទោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា
 ភេទុចសន្តមិ ទុចសន្តមិត្វា ភគវន្តិ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តិ ធិសីមិ ។ ឯកមន្តិ ធិសីម្មោ ទោ សោ
 ភិក្ខុ ភគវន្តិ ឯកទរោច អសេត្តោ អសេត្តោភិ
 កន្តេ វុច្ចតិ តត្តាវតា ទុ ទោ កន្តេ ភិក្ខុ
 អសេត្តោ ហោតិភិ ។ ៧៨ ភិក្ខុ(១) អសេត្តាយ
 សម្មាធិដ្ឋិយោ សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តោន
 សម្មាសន្តិប្បេន សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តាយ
 សម្មាវាធាយ សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តោន
 សម្មាកម្មន្តេន សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តោន
 សម្មាអាជីវេន សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តោន
 សម្មាសម្មាសោយេន សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តាយ
 សម្មាសតិយោ សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តោន

• ៧. ៨៨ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិ ទិស្សនិ ។ ៨. ៨៨ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្សនិ ទិស្សនិ ។

ធម៌យបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ធម៌ចាំឱ្យយដែលធម្មវិក័តាភ័យនីមាន ១០ យ៉ាង
នេះឯង ។

[១១] គ្រានោះ ភិក្ខុ ១ ប្រេបានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្លាយចង្អុលដំរើមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុង
 វិសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងវិសមគួរហើយ បានក្រាប
 បូកព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា ចតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ
 ទ្រង់គ្រាស់ថា អសេត្តុៈ អសេត្តុៈ ដូច្នោះ ចតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុវា
 វាសេត្តុៈ តើវាដោយហេតុម្តេចខ្លាំងយ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសម្មាធិដ្ឋិ ជាអសេត្តុៈ ប្រកបដោយសម្មា-
 សន្តិប្បៈ ជាអសេត្តុៈ ប្រកបដោយសម្មាវាចា ជាអសេត្តុៈ ប្រកបដោយ
 សម្មាកម្មន្តៈ ជាអសេត្តុៈ ប្រកបដោយសម្មាអាជីវៈ ជាអសេត្តុៈ ប្រកប
 ដោយសម្មាសោយាមៈ ជាអសេត្តុៈ ប្រកបដោយសម្មាសតិ ជាអសេត្តុៈ

សម្មាសមាធិតា សមម្ហាគតោ ហោតិ អសេត្តោ
 សម្មាញ្ញាណោ សមម្ហាគតោ ហោតិ អសេត្តោយ
 សម្មាវម្ពុត្តិយោ សមម្ហាគតោ ហោតិ ។ ឯវិ ទោ
 កិក្កុ(១) អសេត្តោ ហោតិ ។

[១៦] ធម្មយិមេ កិក្កុវេ អសេត្តិយោ ធម្មា ។

កកមេ ធម ។ អសេត្តោ សម្មាធិដ្ឋិ អសេត្តោ
 សម្មាសង្កេត្តោ អសេត្តោ សម្មាវិចារិ អសេត្តោ
 សម្មាគម្មត្តោ អសេត្តោ សម្មាគម្មិកេ អសេត្តោ
 សម្មាវិយាមោ អសេត្តោ សម្មាសតិ អសេត្តោ
 សម្មាសមាធិ អសេត្តោ សម្មាញ្ញាណិ អសេត្តោ
 សម្មាវម្ពុត្តិ ។ ធមេ ទោ កិក្កុវេ ធម អសេត្តិយោ
 ធម្មាតំ ។

ចហមោ សមណសញ្ញាវិទ្ធា ។

១. ម. កិក្កុ កិក្កុនិ ពារោ ទិស្សនិ ។

ប្រកថដោយសម្មាសមាធិ ជាអសេត្តុៈ ប្រកថដោយសម្មាញ្ញាណិៈ
 ជាអសេត្តុៈ ប្រកថដោយសម្មាវម្ពុត្តិ ជាអសេត្តុៈ ។ ម្ចាស់កិក្កុ (កិក្កុ)
 ជាអសេត្តុៈ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៦] ម្ចាស់កិក្កុចាំវិទ្ធាយ ធម្មចាំវិទ្ធាយ ជាអសេត្តុៈនេះ មាន

១០ យ៉ាង ។ ១០ យ៉ាងតែអ្វីខ្លះ ។ ធម្មចាំវិទ្ធា ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាសង្កេត្តុៈ
 ១១ យ៉ាង ។ ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាវិចារិ ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាគម្មត្តុៈ ជាអសេត្តុៈ ១
 សម្មាគម្មិកៈ ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាវិយាមៈ ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាសតិ
 ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាសមាធិ ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាញ្ញាណិៈ ជាអសេត្តុៈ ១
 សម្មាវម្ពុត្តិ ជាអសេត្តុៈ ១ ។ ម្ចាស់កិក្កុចាំវិទ្ធាយ ធម្មចាំវិទ្ធាយជា
 អសេត្តុៈ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ សមណសញ្ញាវិទ្ធា ទី ១ ។

ពស្ស័ទានំ

សមណសញ្ញា ពោជ្ឈង្គា មិច្ឆន្តំ ឧបវិជ្ជយ
វិជ្ជានំ យោវនតិកំប្តា និទ្ធុមេន ទ្វេ ទាតំ(*) ។

-
- ខ. សញ្ញា ពោជ្ឈង្គា មិច្ឆន្តំ តិដំ វិជ្ជាយ និទ្ធុរា
យោវនតិ កំប្តា ទ ទិទ្ធុមេន ទ្វេ ឧសេវាតិ ។
  - ខ. សញ្ញា ពោជ្ឈង្គា មិច្ឆន្តំ តិដំ វិជ្ជាយ និទ្ធុរា
យោវនំ កំប្តា ទ ទិទ្ធុមេន ទ្វេ ឧសេវាតិ ។

ទុទ្ទាននៃសមណសញ្ញាវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសេចក្តីសំគាល់របស់សមណៈ ១
 អំពីការចំរើនពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ជាបច្ច័យឱ្យ
 បានបំពេញ នូវវិជ្ជា ៧ យ៉ាង ១ អំពីការមិន
 បានស្ថានសួគ៌ ព្រោះហេតុស្រ័យ មិច្ឆន្តៈ ១
 អំពីការបានស្ថានសួគ៌ព្រោះហេតុស្រ័យ សម្មត្តៈ ១
 អំពីវិជ្ជា ជាប្រធាន ក្នុងការចូលប្រសព្វនូវ
 កុសលធម៌ ១ អំពីការលាងផ្អែកក្នុងកិច្ចការផល-
 បទ ១ អំពីពេទ្យអ្នកឱ្យជ្រុំបញ្ចុះ ១ អំពីពេទ្យ
 អ្នកឱ្យជ្រុំក្នុង ១ អំពីធម៌ដែលអប្សរិកំចាត់បាន
 ២ លើក ។

ទុតិយោ បញ្ចេណាហណវិត្តោ

[១៣] អនន្តោ ច កិក្ខុវេ វេទិតញោ
 អនន្តោ ច ធម្មោ ច វេទិតញោ អន្តោ ច
 អនន្តញ្ច វិទិត្តា អនន្តញ្ច ធម្មញ្ច វិទិត្តា អន្តញ្ច
 យថា ធម្មោ យថា អន្តោ តថា បដិបដ្ឋិ-
 តក្ខំ ។ កតមោ ច កិក្ខុវេ អនន្តោ ច អនន្តោ
 ច ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសន្តិប្បោ មិច្ឆាភិច្ឆា មិច្ឆា-
 កម្មត្តោ មិច្ឆាអាជីវោ មិច្ឆាវាយាមោ មិច្ឆាសតិ
 មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ អយំ
 វុទ្ធតំ កិក្ខុវេ អនន្តោ ច អនន្តោ ច ។ កត-
 មោ ច កិក្ខុវេ ធម្មោ ច អន្តោ ច ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 សម្មាសន្តិប្បោ សម្មាភិច្ឆា សម្មាកម្មត្តោ សម្មាអាជីវោ
 សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ
 សម្មាវិមុត្តំ ។ អយំ វុទ្ធតំ កិក្ខុវេ ធម្មោ ច អន្តោ ច ។

[១៣] ខ្លាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុធម្មវិធិសភាវៈ មិនមែនធម៌ផល
 សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផល ធម្មវិធិធម៌ផល ប្រយោជន៍ផល លុះ
 ដឹងឡាស់សភាវៈ មិនមែនធម៌ផល សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផល ដឹង
 ឡាចម៌ផល ឡាប្រយោជន៍ផល ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា
 កិក្ខុធម្មវិធិចក្ខុភាមយ៉ាងនោះ ។ ខ្លាលកិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈ មិន
 មែនធម៌ សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 មិច្ឆាសន្តិប្បៈ មិច្ឆាភិច្ឆា មិច្ឆាកម្មត្តៈ មិច្ឆាអាជីវៈ មិច្ឆាវាយាមៈ
 មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណៈ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ ខ្លាលកិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះហៅថា សភាវៈមិនមែនធម៌ សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ។
 ខ្លាលកិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌មិនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺ សម្មាទិដ្ឋិ
 សម្មាសន្តិប្បៈ សម្មាភិច្ឆា សម្មាកម្មត្តៈ សម្មាអាជីវៈ សម្មាវាយាមៈ
 សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណៈ សម្មាវិមុត្តំ ។ ខ្លាល
 កិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ ហៅថា ប្រយោជន៍ ។

អនោ ច កំត្វាវ វេទិតោ អនោ ច ធម្មោ ច វេទិតោ
អនោ ច អនុត្ត វិទិតា អនុត្ត ច ម្មត្ត វិទិតា
អនុត្ត យថា ធម្មោ យថា អនោ តថា បដិបដ្ឋិតត្ថំ
នំ យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

(១២) អនោ ច កំត្វាវ វេទិតោ ធម្មោ ច
អនោ ច វេទិតោ អនោ ច អនុត្ត វិទិតា
ធម្មត្ត អនុត្ត វិទិតា អនុត្ត យថា ធម្មោ
យថា អនោ តថា បដិបដ្ឋិតត្ថំ ។ កតមោ ច
កំត្វាវ អនោ កតមោ ច ធម្មោ កតមោ ច
អនោ កតមោ ច អនោ ។ មិច្ឆានិច្ចំ កំត្វាវ
អនោ សម្មានិច្ចំ ធម្មោ យ ច មិច្ឆានិច្ចំ ប្បទូ-
យោ អនោ ចាមកា អកុសលា ធម្មា សម្មវត្ថំ
អយំ អនោ សម្មានិច្ចំ ប្បទូយោ ច អនោ កុស-
លា ធម្មា ភាវិតាវិប្បំ កត្តំ អយំ អនោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភក្កុប្បវិទិតំ សភាវៈមិនមែនធម៌ផង
មិនមែនប្រយោជន៍ផង ធម៌ផង ប្រយោជន៍ផង លុះផង
ច្បាប់នូវសភាវៈមិនមែនធម៌ផង មិនមែនប្រយោជន៍ផង ផងនូវធម៌ផង
ប្រយោជន៍ផង ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា ភក្កុប្ប
ប្រតិបត្តិយ៉ាងនោះដូច្នោះ ដែលគេជាគតោលហើយ ភក្កុប្ប
ភោលហើយ ត្រាតាស្រីយេហុនៈ ។

(១៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភក្កុប្បវិទិតំសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
ធម៌ផង មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះផងនូវសភាវៈ
មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ផងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍
ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភក្កុប្បប្រតិបត្តិភាមយ៉ាងនោះ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច
សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេចប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មិច្ឆានិច្ចំសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មានិច្ចំធម៌ ពួកអកុសល-
ធម៌លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆានិច្ចំជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជា
សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកអកុសលធម៌ច្រើនប្រការ មានសម្មានិច្ចំ
ជាបច្ច័យ វែមន៍ដល់នូវការចម្លងដោយការតែ នេះជាប្រយោជន៍ ។

មិច្ឆាសន្តិច្យា កំត្វវេ អនន្ទោ សម្មាសន្តិច្យា នន្ទោ
 យេ ច មិច្ឆាសន្តិច្យាប្បដូយា អនេកេ ចាបកា អកុ-
 សលា នន្ទា សម្ពុទ្ធំ អយំ អនន្ទោ សម្មាសន្តិច្យា-
 ប្បដូយា ច អនេកេ កុសលា នន្ទា ភាវិតាចារិប្បិ
 កច្ឆន្តិ អយំ អនន្ទោ ។ មិច្ឆាភវិតា កំត្វវេ អនន្ទោ
 សម្មាភវិតា នន្ទោ យេ ច មិច្ឆាភវិតាបដូយា អនេកេ
 ចាបកា អកុសលា នន្ទា សម្ពុទ្ធំ អយំ អនន្ទោ
 សម្មាភវិតាបដូយា ច អនេកេ កុសលា នន្ទា ភាវិតា-
 ចារិប្បិ កច្ឆន្តិ អយំ អនន្ទោ ។ មិច្ឆាកម្មន្តោ កំត្វវេ
 អនន្ទោ សម្មាកម្មន្តោ នន្ទោ យេ ច មិច្ឆាកម្មន្តប្ប-
 ដូយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា នន្ទា សម្ពុទ្ធំ
 អយំ អនន្ទោ សម្មាកម្មន្តប្បដូយា ច អនេកេ
 កុសលា នន្ទា ភាវិតាចារិប្បិ កច្ឆន្តិ អយំ អនន្ទោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសន្តិច្យា ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសន្តិច្យា
 ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆា-
 សន្តិច្យាជាបច្ច័យ កើតព្រម នៅជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួក
 កុសលធម៌ ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសន្តិច្យា ជាបច្ច័យ វែង
 ដល់ខ្លឹមការចាំប្រណិដោយភាវិតា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ មិច្ឆាភវិតា ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាភវិតា ជាធម៌ ពួកអកុ-
 សលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាភវិតា ជាបច្ច័យ កើត
 ព្រម នៅជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាភវិតា ជាបច្ច័យ វែងដល់ខ្លឹមការចាំប្រណិ ដោយភាវិតា
 នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាកម្មន្តៈ ជាសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ សម្មាកម្មន្តៈ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើន
 ប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាកម្មន្តៈ ជាបច្ច័យ កើតព្រម នៅជាសភាវៈមិន
 មែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាកម្មន្តៈ
 ជាបច្ច័យ វែងដល់ខ្លឹមការចាំប្រណិដោយភាវិតា នេះជាប្រយោជន៍ ។

ធម៌បណ្ណសិក្សា សមណសញ្ញាវគ្គោ

មិច្ឆាភាគីកេ កិក្ខុវេ អនន្តោ សប្បុរ្តភាគីកេ ធម្មោ
 យេ ច មិច្ឆាភាគីប្បទូយា អនេកោ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា សម្ពុវន្តំ អយំ អនត្តោ សម្មា-
 ភាគីប្បទូយា ច អនេកោ កុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិប្បិ កច្ចន្តំ អយំ អត្តោ ។ មិច្ឆាភិយានោ
 កិក្ខុវេ អនន្តោ សម្មាភិយានោ ធម្មោ យេ ច មិច្ឆា
 ភិយាមប្បទូយា អនេកោ ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 សម្ពុវន្តំ អយំ អនត្តោ សម្មាភិយាមប្បទូយា ច
 អនេកោ កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិប្បិ កច្ចន្តំ
 អយំ អត្តោ ។ មិច្ឆាសតិ កិក្ខុវេ អនន្តោ
 សម្មាសតិ ធម្មោ យេ ច មិច្ឆាសតិប្បទូយា អនេ-
 កោ ចាបកា អកុសលា ធម្មា សម្ពុវន្តំ អយំ
 អនត្តោ សម្មាសតិប្បទូយា ច អនេកោ កុស-
 លា ធម្មា ភាវនាចារិប្បិ កច្ចន្តំ អយំ អត្តោ ។

ធម៌បណ្ណសិក្សា សមណសញ្ញាវគ្គោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាភាគីៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាភា-
 គីៈ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមាន
 មិច្ឆាភាគីៈជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនជាប្រយោជន៍
 ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាភាគីៈ ជាបច្ច័យ វេមនីផល់
 នូវការចម្រើនដោយការវិនិច្ឆ័យ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិច្ឆាភិយាមៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាភិយាមៈជាធម៌ ពួកអកុសល-
 ធម៌ដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាភិយាមៈជាបច្ច័យ កើតព្រម
 នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែល
 មានសម្មាភិយាមៈជាបច្ច័យ វេមនីផល់នូវការចម្រើនដោយការវិនិច្ឆ័យ នេះជា
 ប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសតិ ជាសភាវៈមិនមែន
 ធម៌ សម្មាសតិ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា
 ដែលមានមិច្ឆាសតិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសតិ ជា
 បច្ច័យ វេមនីផល់នូវការចម្រើន ដោយការវិនិច្ឆ័យ នេះជាប្រយោជន៍ ។

មិច្ឆាសមាធិ ភិក្ខុវេ អនេត្តោ សម្មាសមាធិ ទេត្តោ យេ
 ច មិច្ឆាសមាធិប្បទូយា អនេតេ ចាបកា អកុសលា
 ទេត្តោ សម្ពុត្តិ អយំ អនេត្តោ សម្មាសមាធិប្បទូយា
 ច អនេតេ កុសលា ទេត្តោ ការិណចារិប្បិ កុច្ឆន្តិ
 អយំ អនេត្តោ ។ មិច្ឆាញាណំ ភិក្ខុវេ អនេត្តោ សម្មា-
 ញាណំ ទេត្តោ យេ ច មិច្ឆាញាណប្បទូយា អនេតេ
 ចាបកា អកុសលា ទេត្តោ សម្ពុត្តិ អយំ អនេត្តោ
 សម្មាញាណប្បទូយា ច អនេតេ កុសលា ទេត្តោ
 ការិណចារិប្បិ កុច្ឆន្តិ អយំ អនេត្តោ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ
 ភិក្ខុវេ អនេត្តោ សម្មាវិមុត្តិ អនេត្តោ យេ ច មិច្ឆា-
 វិមុត្តិប្បទូយា អនេតេ ចាបកា អកុសលា ទេត្តោ
 សម្ពុត្តិ អយំ អនេត្តោ សម្មាវិមុត្តិប្បទូយា ច អនេតេ
 កុសលា ទេត្តោ ការិណចារិប្បិ កុច្ឆន្តិ អយំ អនេត្តោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសមាធិ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាសមាធិ
 ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាសមាធិ
 ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌
 ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសមាធិ ជាបច្ច័យ វេទន៍ដល់នូវការ
 បរិច្ចេកិយ៍ដោយការវិនិច្ឆ័យ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆា-
 ញាណៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាញាណៈជាធម៌ ពួកអកុ-
 សលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាញាណៈ ជាបច្ច័យ
 កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាញាណៈជាបច្ច័យ វេទន៍ដល់នូវការបរិច្ចេកិយ៍ ដោយការវិនិច្ឆ័យ
 នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ សម្មាវិមុត្តិ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកច្រើនប្រការ
 ណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាវិមុត្តិ ជា
 បច្ច័យ វេទន៍ដល់នូវការបរិច្ចេកិយ៍ ដោយការវិនិច្ឆ័យ នេះជាប្រយោជន៍ ។

ធម៌យបល្លាសក សមណសញ្ញាវគ្គោ

អនោ ច កំក្កាវេ វេទិតោ ធម្មោ ច អនោ
ច វេទិតោ អនោ ច អនុត្តរោ វិទិតោ ធម្មតោ
អនុត្តរោ វិទិតោ អនុត្តរោ យថា ធម្មោ យថា អនុត្តរោ
តថា បដិបដ្ឋិតត្បន្តំ ឥតិ យន្តំ វិន្តំ ឥនមេតំ
បដិច្ច វិន្តំ ។

[១៧] អនោ ច កំក្កាវេ វេទិតោ ធម្មោ
ច អនោ ច វេទិតោ អនោ ច អនុត្តរោ
វិទិតោ ធម្មតោ អនុត្តរោ វិទិតោ អនុត្តរោ យថា
ធម្មោ យថា អនុត្តរោ តថា បដិបដ្ឋិតត្បន្តំ ។
ឥនមេតំ កតំ ឥនំ វិទិតោ សុគតោ
ទុដ្ឋាយាសថា វិការំ ចាវិសំ ។ អនោ
តេសំ (១) អនិច្ចរិត្តន្តស្ស កតោ ឯកនយោសិ

១. ឧ. ធម៌ កំក្កាវេ ចារិក វិស្វនិ ។

ធម៌យបល្លាសក សមណសញ្ញាវគ្គោ

ម្នាលកិត្តុចារិក្កោយ ពាក្យណាថា កិត្តុចារិក្កោយ មិនមែនជា
ផង ធម៌ផង កិត្តុចារិក្កោយ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
ដឹងខ្លួនសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងខ្លួនសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា កិត្តុចារិក្កោយ
បដិបដ្ឋិតត្បន្តំ វិទិតោ អនុត្តរោ យថា ធម្មោ យថា អនុត្តរោ
តថា បដិបដ្ឋិតត្បន្តំ ឥតិ យន្តំ វិន្តំ ឥនមេតំ
បដិច្ច វិន្តំ ។

[១៨] ម្នាលកិត្តុចារិក្កោយ កិត្តុចារិក្កោយ មិនមែនជា
ធម៌ផង កិត្តុចារិក្កោយ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
ដឹងខ្លួនសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងខ្លួនសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា កិត្តុចារិក្កោយ
បដិបដ្ឋិតត្បន្តំ វិទិតោ អនុត្តរោ យថា ធម្មោ យថា អនុត្តរោ
តថា បដិបដ្ឋិតត្បន្តំ ឥតិ យន្តំ វិន្តំ ឥនមេតំ
បដិច្ច វិន្តំ ។

ឥតិ ទោ យោ អាវុសោ ភកវា សន្និក្កេន ឧទ្ទេសំ
 ឧទ្ទិសិទ្ធា វិទ្ធាវេន អត្ថំ អវិភជិទ្ធា ឧដ្ឋាយាសនា
 វិហារំ ធម៌ដ្ឋា អនន្តោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតេវោ ធម្មោ
 ច អនន្តោ ច វេទិតេវោ អន្តោ ច អនន្តេត្ថា វិទិទ្ធា
 ធម្មេត្ថា អនន្តេត្ថា វិទិទ្ធា អន្តេត្ថា យថា ធម្មោ យថា
 អន្តោ ភតា ចដិច្ចដិតព្វន្តំ កោ ទុ ទោ ឥមស្ស
 ភកវតា សន្និក្កេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិទ្ធាវេន
 អត្ថំ អវិភក្កស្ស វិទ្ធាវេន អត្ថំ វិភវេយ្យាតិ ។
 អថទោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទយោសំ អយំ ទោ
 អាយស្មា អាទន្តោ សត្តុ វេវ សិវណ្ណិកោ សត្តភិកា
 ច វិក្ខុនំ សក្រហ្មតារិធិ ចហោតិ អាយស្មា^(១) អាទន្តោ
 ឥមស្ស ភកវតា សន្និក្កេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស
 វិទ្ធាវេន អត្ថំ អវិភក្កស្ស វិទ្ធាវេន អត្ថំ វិភវេត្ថំ យទ្ធា
 មយំ យេនាយស្មា អាទន្តោ តេទុចសន្តមេយ្យាម

១ ឧ.វ. ពលស្មា ។

ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សិវេនឧទ្ទេសនេះដោយសេចក្តី
 វិប្បុញ្ញ ទ្រង់បិទទាន់ចែកអន្តរក្ខត ដោយពិស្តារ ផលវេយ្យិក្ខំឡាយ
 ហើយស្តេចក្រោកបាតភាសនៈ ចូលទៅកាន់វិហារ (ឧទ្ទេសនោះ) ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បវេទិសកាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 គប្បវេទិសកាវៈ មិនមែនជាប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
 ដឹងខ្លួនសកាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងខ្លួនសកាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យោធិណា ប្រយោជន៍យោធិណា ភិក្ខុ
 គប្បវិប្បិប្បិភាមយោធិនោះ នរណាញ៉ា គប្បវិប្បិប្បិភាមនៃឧទ្ទេសនេះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សិវេន ដោយសេចក្តីវិប្បុញ្ញ បិទទាន់
 ចែកអន្តរក្ខតដោយពិស្តារ ឱ្យពិស្តារទៅទុន ។ ចំណែកនោះ ពួកភិក្ខុ
 នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា មានវិភាគនូវវិភាគកាយុនេះទេ
 ដែលព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរផង ទាំងពួកសក្រហ្មតារី ជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ វិភាគនូវវិភាគកាយុ ទើបវិភាគផង
 ចែកអន្តរក្ខត នៃឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះបិតាព្រះភាគ ទ្រង់សិវេន
 ដោយសេចក្តីវិប្បុញ្ញ បិទទាន់ចែកអន្តរក្ខត ដោយពិស្តារ ឱ្យពិស្តារ
 ទៅទុន បើដូច្នោះ គួរយើងទាំងអស់ ចូលទៅកាន់ទុន ដឹងវិភាគកាយុ

ឧបសគ្គមិត្តា អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯកមង្គំ បុត្ត-
 យ្យាម យថា នោ អាយស្មា អាទន្តោ ព្យាគ-
 វិស្សតិ តថា ចំ ធារេស្សាមាតិ^(១) ។ អដទោ
 តេ កំក្កុ យេនាយស្មា អាទន្តោ តេនុបសគ្គមិត្តុ
 ឧបសគ្គមិត្តា អាយស្មតា អាទន្តន សន្តិ សង្គ្រា-
 ទិសុ សង្គ្រាទន័យំ កាចំ សាកាណិយំ វិគិសារេត្វា
 ឯកមង្គំ ចំសិទិសុ ឯកមង្គំ ចំសិទ្ធា ទោ តេ
 កំក្កុ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯកមង្គំ ផនំ ទោ
 នោ អាវុសោ អាទន្ត កកវា សន្តិក្កេន ទុទ្ទេសំ
 ទុន្តិសំត្វា វិគ្គារេន អង្គំ អវិករិទិក្កា ទុដ្ឋាយាសនា
 វិហារំ បរិដ្ឋា អនាម្បា ច កំក្កុវេ វេទិតេត្វា
 នាម្បា ច អនាត្វា ច វេទិតេត្វា អត្វា ច
 អនម្មត្វា វិទិត្វា ធម្មត្វា អនម្មត្វា វិទិត្វា អត្វត្វា
 យថា នាម្បា យថា អត្វា តថា វេទិតេត្វា ។

១ ឧ. គារយ្យាមាតិ ។

លុប្បលទៅដល់ហើយ ឧប្បិស្សអន្តនោ នីតិភាទន្តុដំរោទកាយុ ភាទន្ត
 ដំរោទកាយុ នីតិទ្វេយដល់យើងវិលត្តា យ៉ាងណា យើងនឹងចាំទុក
 គ្រូវិញនោះ យ៉ាងនោះ ។ លំដាប់នោះ គួរកុំកុំចំរើនោះ ចាំគ្នាចូល
 ទៅក្រោយភាទន្តុដំរោទកាយុ លុប្បលទៅដល់ហើយ កុំធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយនឹងភាទន្តុដំរោទកាយុ លុប្បលទៅដល់ហើយ កុំធ្វើការ
 ដែលគួរពូករហើយ កុំអង្វរក្នុងទិសមក លុប្បលកុំកុំចំរើនោះ អង្វរ
 ក្នុងទិសមកហើយ ទុនកោលពាក្យនៃនឹងក្រោយភាទន្តុដំរោទកាយុ ថា
 ម្ចាស់ភារុសោភាទន្ត ក្រោយព្រះភាគ ទ្រង់សិវ័នទទ្ទេសនេះ ហើយ
 សេចក្តីបំប្រញ មិនចាត់ចែកអត្តាដោយចំណុះ ដល់យើងទាំងឡាយសោះ
 ហើយទ្រង់ក្រោកចាកភាសនៈចូលទៅ កាន់ប្រវេញ (ទទ្ទេសនោះថា)
 ម្ចាស់កុំកុំចំរើនោះ កុំកុំប្រើដីសភាវៈមិនមែនមិនដឹង ធម៌ដឹង ឧប្បិ
 ដីសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ដឹង ប្រយោជន៍ដឹង លុប្បលទៅសភាវៈ
 មិនមែនមិនដឹង ធម៌ដឹង ដឹងទៅសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ដឹង ប្រយោជន៍
 ដឹង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា កុំកុំប្រើចក្កតាមយ៉ាងនោះ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយស្ស ទសកថាបិដក

តេសំ លោ អាវុសោ អម្ពាតំ អចំរច្យក្កន្តស្ស កកវតា
 ឯតនហោសិ ឥទំ ទោ លោ អាវុសោ កកវ សង្កិក្កេន
 ទុទ្ទេសំ ទុទ្ទិសិក្ខា វិក្ខារេន អត្ថំ អវិកជិត្តា ទុដ្ឋាយា-
 សនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អនត្ថោ ច កិក្ខុវេ វេទិតតោ ចត្ថោ
 ច អនត្ថោ ច វេទិតតោ អត្ថោ ច អនត្ថក្ខ វិទិត្តា
 ចត្ថក្ខ អនត្ថក្ខ វិទិត្តា អត្ថក្ខ យថា ចត្ថោ យថា
 អត្ថោ ភថា បដិបដ្ឋិត្យន្តំ កោ ទុ ទោ ឥមស្ស
 កកវតា សង្កិក្កេន ទុទ្ទេសស្ស ទុទ្ទិដ្ឋស្ស វិក្ខារេន
 អត្ថំ អវិកត្តស្ស វិក្ខារេន អត្ថំ វិកជេយ្យតិ ។ តេសំ
 លោ អាវុសោ អម្ពាតំ ឯតនហោសិ អយំ ទោ អាយ-
 ស្មា អាណន្ទោ សត្តុ ថេវ សំវណ្ណិកោ សម្ពាវិតោ ច
 វិក្ខានំ សម្រហ្មចារិយំ បហោតិ អាយស្មា អាណន្ទោ
 ឥមស្ស កកវតា សង្កិក្កេន ទុទ្ទេសស្ស ទុទ្ទិដ្ឋស្ស
 វិក្ខារេន អត្ថំ អវិកត្តស្ស វិក្ខារេន អត្ថំ វិកជិត្តំ

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកថាបិដក

ម្នាលភាវុសា ព្រះមោឃព្រះកោដិយោសិយោ ទ្រង់ស្រឡាញ់ទៅមិនយូរ
 ប៉ុន្មាន យើងទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ម្នាលភាវុសា
 ព្រះមោឃព្រះកោដិយោសិយោ ទ្រង់ស្រឡាញ់ទៅមិនយូរ ដោយសេចក្តីបំប្រុង ទ្រង់
 មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ ហើយព្រាកពាក
 ភាសនៈ ចូលទៅកាន់វិហារ (ទទួលនោះថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុធម្មវិទីសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ធម្មវិទីសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះវិទីសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 វិទីសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រ-
 យោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុធម្មវិទីសភាវៈមិនមែន ឧណេត្តិ ធម្មវិ-
 ទីសភាវៈមិនមែន ដែលព្រះមោឃព្រះកោដិយោសិយោ ទ្រង់ស្រឡាញ់ដោយ
 សេចក្តីបំប្រុង មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ឡើយ ។
 ម្នាលភាវុសា យើងទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា មានវិ-
 ក្ខានុដ៏មានកាយុនេះ ដែលព្រះសាស្តសរសើរហើយផង ទាំង
 ពួកសម្រហ្មចារិយ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ កាន់វិក្ខានុដ៏មានកាយុ
 ចែកចាត់ចែកអត្តនៃទទួលនោះ ដែលព្រះមោឃព្រះកោដិយោសិយោ ទ្រង់ស្រឡាញ់
 ដោយសេចក្តីបំប្រុង មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ឡើយ ។

ព្រះ

ធម៌បណ្ណសិក្សា សមណសញ្ញាវគ្គ

យន្ត មយំ យេនាយស្នា អាណន្តោ កេនុចសន្តិ-
 មិស្សាម ទុចសន្តិមិក្ខា កាយស្មន្តិ អាណន្តំ ឯកមត្តំ
 ធុត្តេយ្យម (១) យថា នោ កាយស្នា អាណន្តោ
 ព្យាភវិស្សនំ តថា នំ តាមយ្យាមាតិ (២) វិកជតា-
 យស្នា អាណន្តោតិ ។ សេយ្យថាមិ អាវុសោ ធុវសោ
 សារត្ថិកោ សារកេសិ សារចរិយេសនំ ចរោនោ
 មហាក រុក្ខស្ស តំដ្ឋនោ សារកោ អតិក្កត្តេ
 ម្ពលំ អតិក្កត្ត ទន្ធិ សាទាចលាសេ សាវំ ចរិយេ-
 សិតតំ មញ្ញយ្យ ឯវិ សម្បទមិទំ កាយស្មន្តានំ
 សត្តវំ សម្មចិត្តតេ តំ កកវន្តំ អតិសិក្ខា (៣) អម្ពេ
 ឯកមត្តំ ចនិច្ចតិកត្តំ មញ្ញថ (៤) សោ អាវុសោ (៥)
 កកវា ជាទំ ជាទាតិ ចស្សំ ចស្សតិ ចក្កុក្កោ
 ញ្ញាលាក្កោ ធម្មក្កោ ព្រហ្មក្កោ វត្តា ចវត្តា

១ ឧ. ចនិក្កុយ្យម ។ ២ ឧ. ម. តាមយ្យាមាតិ ។ ៣ ឧ. ធម៌ក្កត្តំ ។
 ៤ ឧ. មញ្ញថ ។ ៥ ឧ. ម. សោវុសោ ។

ធម៌បណ្ណសិក្សា សមណសញ្ញាវគ្គ

បើដូច្នោះ គួរយើងចូលទៅរកកាន់ដំបានកាយ លុច្ចលទៅដល់
 ហើយ ធម៌ស្មន្តិក្ខន្ធ ទិវិកាន់ដំបានកាយ កាន់ដំបានកាយ
 ទិវិក្ខយ ដល់យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា យើងទាំងឡាយ ធម៌
 ចាំទុកទុកអ្នកយ៉ាងនោះ សូមកាន់ដំបានកាយ វែក (សេចក្តីនេះទិ
 ពាន) ។ ព្រះកាន់ដំបានកាយ ឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ដូចជាបុរស
 អ្នកគ្រូករដោយទ្វិមឈើ ស្រូតិក្ខមឈើ គ្រាប់ទៅក្នុងមឈើ កាល
 បើឈើធំ មានខ្ញុំមឺតនៅ (ចំពោះមុខ) ក៏រលើកដល់ រលើកដើម
 ហើយសំគាល់ថា គួរស្រូតិក្ខម ត្រង់មែកទិវិសត្តិកៅវិញ មាន
 ទុចមាយ៉ាងណាមិញ សេចក្តីមេយ្យក៏យ៉ាងនោះដែរ កាលបើព្រា
 សាស្តាន៍ ក្នុងទីចំពោះមុខ នៃលោកដំបានកាយទាំងឡាយ លោក
 ទាំងឡាយ រលើកព្រះពានព្រះភារនោះ ហើយសំគាល់ថា ធម៌ស្ម
 សេចក្តីនេះទិវិក្ខ ម្ចាស់អាវុសោ ព្រោះថា ព្រះពានព្រះភារនោះ
 រលើកច្រង់ច្រង់ច្រង់ច្រង់ច្រង់ច្រង់ច្រង់ច្រង់ច្រង់ច្រង់ច្រង់ច្រង់ច្រង់
 ព្រះគង់គង់គង់គង់គង់គង់គង់គង់គង់គង់គង់គង់គង់គង់គង់គង់គង់គង់
 ហើយ ព្រះអង្គជាបុរសច្រសើរ ព្រះអង្គជាអ្នកស្តីថា ជាអ្នកប្រៀនប្រាថៅ

អត្ថស្ស ធិន្ទតា អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សមិ
 តថាគតោ សោ ទេវ បទេតស្ស កាលោ អហោសិ
 យំ តុម្ពេ ភកវន្តិយេវ ឧបសង្កមិទ្ធា ឯតមត្ថំ
 ធុទ្ធស្សាម យថា ទោ(*) ភកវំ ព្យាគរយ្យ តថា
 មំ ធារយ្យាមិ ។ អន្តរុសោ អាទទ្ធ ភកវំ
 ជាតំ ជាតាមិ បស្សំ បស្សតំ ធម្មក្កតោ ញាណ-
 ក្កតោ ធម្មក្កតោ ត្រហ្មក្កតោ វិញ្ញា បវត្តា អត្ថស្ស
 ធិន្ទតា អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សមិ តថាគតោ
 សោ ទេវ បទេតស្ស កាលោ អហោសិ យំ មយំ
 ភកវន្តិយេវ ឧបសង្កមិទ្ធា ឯតមត្ថំ ធុទ្ធស្សាម
 យថា ទោ ភកវំ ព្យាគរយ្យ តថា មំ ធារយ្យាម
 អមិចាយស្មា អាទទ្ធា សត្ថំ ទេវ សំវណ្ណិកោ
 សម្មាវតោ ច វិញ្ញាមិ សត្រហ្មចារិមិ បហោតំ

១ ១. អ. ពិ ។

ជាអកបរិក្ខេបនៃប្រយោជន៍ អ្នកឱ្យនូវព្រះធិន្ទតា ជាម្ចាស់នៃធម៌
 កាលនោះ ជាពលករ ដល់ព្រះគោតមនិមិត្តិយ លោកទាំងឡាយ
 ឆប្បិច្ចបទៅគាល់ព្រះមាតាព្រះភាគ ហើយសាកសួរនូវសេចក្តីនៃទេស
 នេះ (ចើ) ព្រះមាតាព្រះភាគនៃយើងសំដែងយ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ
 ឆប្បិច្ចចុកនូវទេសនោះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្ចាស់ព្រះសា
 ភានុ ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុ ដែលគូជ្រាប ទ្រង់
 ឃើញនូវហេតុដែលគូឃើញ ដោយពិតណាស់ ព្រះគោតមនោះមាន
 ចក្ខុភិក្ខុហើយ មានញាណភិក្ខុហើយ មានធម៌ភិក្ខុហើយ ព្រះគោតម
 ចុះសម្រេចសី ព្រះគោតមអ្នកស្តីថា ជាអ្នកប្រៀនប្រដៅ ជាអ្នកបរិក្ខេប
 នៃប្រយោជន៍ អ្នកឱ្យនូវព្រះធិន្ទតា ជាម្ចាស់នៃធម៌ កាលនោះជា
 ពលករ ដល់ព្រះគោតមនិមិត្តិយ យើងទាំងឡាយ ឆប្បិច្ចប
 ទៅគាល់ព្រះមាតាព្រះភាគ ហើយសាកសួរនូវសេចក្តី នៃទេសនោះ
 (ចើ) ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុ ដែលយើងទាំងឡាយ
 យើងណា យើងទាំងឡាយ ឆប្បិច្ចចុកនូវទេសនោះ យ៉ាងនោះ
 ភិក្ខុភិក្ខុហើយ ច្រើន ភានុនិមិត្តិយ (នេះ) ព្រះសាស្ត្រទ្រង់
 សរសើរដឹង ទាំងពលករព្រះបាទ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរដែរ

អាយស្មា អាណន្ទោ ឥសស្ស ភគវតា សន្តិក្កេន
 ឧទ្ទេសស្ស ឧដ្ឋិដ្ឋស្ស វិគ្គារេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិគ្គារេន
 អត្ថំ វិភជិត្តំ វិភជិតាយស្មា អាណន្ទោ អកុកក្ខតំ(១) ។
 តេនហារុសោ សុណាជ សាធុតំ មនសិករោជ
 កាសិស្សាមិទិ ។ ឃុំហារុសោតំ ទោ តេ ភិក្ខុ
 អាយស្មតោ អាណន្ទស្ស ធម្មស្សេនសុំ ។ អាយស្មា
 អាណន្ទោ ឃុំតេតោជ យំ ទោ នោ ហារុសោ ភគវ
 សន្តិក្កេន ឧទ្ទេសំ ឧដ្ឋិសិក្ខា វិគ្គារេន អត្ថំ អវិភជិត្តា
 ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អនន្ទោ ច ភិក្ខុវេ
 វេទិតត្រោ ទម្មោ ច អនន្ទោ ច វេទិតត្រោ អន្ទោ ច
 អនធម្មត្តា វិទិត្តា ទម្មត្តា អនត្តត្តា វិទិត្តា អត្តត្តា
 យថា ទម្មោ យថា អន្ទោ តថា បដិបដ្ឋិតត្តន្តិ
 កតមោ ចារុសោ អនន្ទោ កតមោ ច ទម្មោ
 កតមោ ច អនន្ទោ កតមោ ច អន្ទោ ។

១ ឧ. អនុបិដ្ឋានិ ។

កាន់ខ្លួនមានកាយុនេះ កាន់ខ្លួនចែកអន្ត ខែទេសនេះ ដែលព្រះមាន
 ព្រះការទ្រង់សំដែង ដោយសេចក្តីបំប្រញ មិនទាន់ចែកអន្ត ដោយ
 ភិស្តា ឱ្យចំណូលទៅបាន សូមមានខ្លួនមានកាយុ កុំឱ្យបង្កើត មេត្តា
 ចែកអន្តនេះឱ្យបាន ។ ម្នាលភារុសោ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចក្ខុប្រវែងចុះ ខ្ញុំមិនសំដែងប្រាប់ ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ដេរវេទា របស់ព្រះមានខ្លួនមានកាយុថា កុណា
 ភារុសោ ។ ព្រះមានខ្លួនមានកាយុ បានពាលរាគ្យនេះ ថា
 ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ របស់យើង ទ្រង់សំ-
 ដែងខ្លួនទេសណា ដោយសេចក្តីបំប្រញ ទ្រង់មិនទាន់ចែកអន្តដោយ
 ភិស្តា ស្រាប់នៃគ្រាពេលកាលនេះចូលទៅកាន់វិហារ (ទេសនោះ
 ថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអប្បវិទិនសភាវៈមិនមែនបិណ្ឌ ធម៌ផល
 អប្បវិទិនសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផល ប្រយោជន៍ផល លុះដឹងមូលសភាវៈ
 មិនមែនបិណ្ឌ ធម៌ផល ដឹងមូលសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផល ប្រ-
 យោជន៍ផល ធម៌យោជន៍ណា ប្រយោជន៍យោជន៍ណា ភិក្ខុអប្បវិទិនបក្ខតាម
 យោជន៍នោះ ម្នាលភារុសោ សភាវៈមិនមែនបិណ្ឌ ធម៌ផល ធម៌ ធម៌ផល
 ម្តេច សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ធម៌ផល ម្តេច ប្រយោជន៍ ធម៌ផល ម្តេច ។

យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិច្បទុយា អយេកេ ចាបកា អត្ត-
សលា ធម្មា សន្តវន្តិ អយំ អនេត្តោ សម្មាវិមុត្តិច្ប-
ទុយា ច អនេកេ តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិច្ចវិ
តច្ឆន្តិ អយំ អនេត្តោ យំ (*) ទោ ចោ អាវុសោ
ភកា សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទេសិញ វិញ្ញាបេន អត្តិ
អវិកតិញ ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិវេទ្ធា អនេក្រោ
ច ភិក្ខុវេ វេទិតេត្វោ ធម្មោ ច អនេត្តោ ច
វេទិតេត្វោ អនេត្តោ ច អនេត្តេត្វា វិទិតេត្វា ធម្មេត្វា អនេត្តេត្វា
វិទិតេត្វា អនេត្តេត្វា យថា ធម្មោ យថា អនេត្តោ តថា
ចដិបន្តិត្វន្តិ ធម៌ស្ស ថោ អយំ អាវុសោ ភកាវា
សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទេដ្ឋស្ស វិញ្ញាបេន អត្តិ
អវិកត្តស្ស ឋវំ វិញ្ញាបេន អត្តិ អាតាណមិ អាតត្ត-
នាថា ច បេន តុម្ពេ អាវុសោ ភកាវន្តិយេវ ឧប-
សន្តមិញ ឋតមត្តិ ធុរេន្ទយន្តេ យថា ចោ (២)
ឥតាវិ ព្យាគារយេវ (៣) តថា ច នាបយ្យថាតិ ។

១ ឧ. ធម៌ - ២ ឧ. ធម៌ . ៣ ឧ. ព្យាគារិ ។ ឧ. ព្យាគារិ ។

ពួកអកុសលធម៌វិលាមក ច្រើនប្រការណា ដែលបានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាច្រើន
កើតព្រម នេះជាសកាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកអកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
ដែលបានសម្មាវិមុត្តិ ជាច្រើន វេទិតេដល់នូវការបរិច្ចណិ ដោយការវា
នេជាប្រយោជន៍ ម្នាលភាវុសា ព្រះមានព្រះភាវនាយេវិ ទ្រង់សិវិជន
នូវទេសណា ដោយសេចក្តីប្រាជ្ញា មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ
ស្រាប់នៃសេចក្តីចាកចាកសាមៈ ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ (ទេសនា
ថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុធម្មវិជនសកាវៈ មិនមែនធម៌វិជន ធម៌វិជន
ធម្មវិជនសកាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍វិជន ប្រយោជន៍វិជន លុះវិជននូវ
សកាវៈមិនមែនធម៌វិជន ធម៌វិជន វិជននូវសកាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍វិជន
ប្រយោជន៍វិជន ធម៌យេវិណា ប្រយោជន៍យេវិណា ភិក្ខុធម្មវិមុត្តិ
នាមយេវិនានៈ ម្នាលភាវុសា ខ្ញុំវិជននូវអត្តនៃទេសនា ដែលព្រះ
មានព្រះភាវ ទ្រង់សិវិជនដោយសេចក្តីប្រាជ្ញា ទ្រង់មិនទាន់ចែកអត្ត
ដោយពិស្តារ ព្រះវិស្តារយេវិនានៈ ម្នាលភាវុសា ប្រសិនបើ អ្នកទាំង
ឡាយប្រាជ្ញា (និវិស្តារ) ធម្មវិច្ឆារទៅកាលព្រះមានព្រះភាវ យើង
ចូលប្តូរនូវសេចក្តីចុះ ព្រះមានព្រះភាវ ទ្រង់ព្យាករដល់យេវិជនទាំង
ឡាយយេវិណា ចូរអ្នកទាំងឡាយ ចាំទុកសេចក្តីនាមយេវិនានៈ ។

ឯវនាវុសោតិ ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ អាណន្តស្ស
 ភាសិនី អភិទដ្ឋិតា អនុមោទិតា ឧដ្ឋាយាសនា យេន
 ភកា តេនុចសន្តមីសុ ឧបសន្តមិត្វា ភកវន្តំ អភិវា-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ ធិសីនីសុ ឯកមន្តំ ធិសីនា ទោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯកមវេទំ យំ ទោ យោ ភន្ត(១)
 ភកា សន្តិក្កេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ធិសិត្វា វិទ្ធាវេន អភិ
 អវិកទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បវិដ្ឋោ អនម្មោ ច
 ភិក្ខុវេ វេទិតញោ ធម្មោ ច អនម្មោ ច វេទិតញោ
 អន្មោ ច អនម្មត្វា វិទិត្វា ធម្មត្វា អនម្មត្វា វិទិត្វា
 អម្មត្វា យថា ធម្មោ យថា អន្មោ តថា ចនិចដ្ឋិ-
 តត្ថន្តំ តេសំ យោ ភន្ត អម្ពាតំ អចិរច្យក្កន្តស្ស ភក-
 វិតា ឯកមវោសិ វេទិ ទោ យោ អាវុសា ភកា
 សន្តិក្កេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ធិសិត្វា វិទ្ធាវេន អភិ អវិកទិត្វា

១ ប. អយំ បរេវេ ភវំ ។

ក្នុងកិច្ចទាំងនោះ ទទួលបានថា កុណាភារុសោ ហើយគ្រូអរ រីករយ
 នឹងភាសិត លេសព្រះភាគខ្ពង់ខ្ពស់កាយ ហើយក្រោកចាកភាសនៈ
 ចូលទៅជាប់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះ បរិគ្រាម
 មានព្រះភាគដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គទ្រង់សិរីផលឧទ្ទេសនា ដោយសេចក្តី
 ចម្រើន ទ្រង់មិនទាន់ចែកអន្ត ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ
 ស្រាប់តែក្រោកចាកភាសនៈ ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ (ឧទ្ទេសនោះថា)
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុធម្មវិធីសភាវៈ មិនមែនធម៌ផល ធម៌ផល ធម្ម
 វិធីសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផល ប្រយោជន៍ផល លុះដឹងខ្លួនសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ផល ធម៌ផល វិធីនូវសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផល ប្រ-
 យោជន៍ផល ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុធម្មវិប្រតិបត្តិ
 តាមយ៉ាងនោះ បរិគ្រាមអង្គដ៏ចម្រើន កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 ចៀសចេញទៅ មិនយូរប៉ុន្មាន ក្នុងខ្សែព្រះអង្គទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភារុសោ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សិរីផលឧទ្ទេសនេះ
 ដោយសេចក្តីចម្រើន មិនទាន់ចែកអន្តដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ

ឧដ្ឋាយាសថា វិហារំ បរិដ្ឋោ អនន្តោ ច ភិក្ខុវេ
 វេទិតតោ ទន្តោ ច អនន្តោ ច វេទិតតោ អត្តោ
 ច អនន្តត្ថ វិទិត្តា ច អន្តត្ថ វិទិត្តា អន្តត្ថ
 យថា ទន្តោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតត្ថន្ត
 កោ ទុ ទោ ឥន្ទស្ស កកវតា សង្ខំត្ថន ឧទ្ទ-
 សស្ស ឧទ្ទុដ្ឋស្ស វិគ្គារេន អត្តំ អវិកត្តស្ស វិគ្គារេន
 អត្តំ វិករេយ្យាតំ តេសំ ចោ កន្ត អត្តាតំ ឯត-
 ទាយាសំ អយំ ទោ អាយស្មា អាទន្តោ សត្តុ ចេវ
 សំវណ្ណិកោ សង្ការិកា ច វិញ្ញំ សុត្រហ្មចារិទំ
 បហោតិ អាយស្មា អាទន្តោ ឥន្ទស្ស កកវតា
 សង្ខំត្ថន ឧទ្ទសស្ស ឧទ្ទុដ្ឋស្ស វិគ្គារេន អត្តំ
 អវិកត្តស្ស វិគ្គារេន អត្តំ វិករេត្ថំ យទ្ធន មយំ
 យេនាយស្មា អាទន្តោ តេទុបសន្តមេយ្យោម ឧប-
 សន្តមិត្តា អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯតមត្តំ កុដ្ឋយ្យោម

ហើយស្រាប់តែគ្រោកចាកសាលៈ ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ (ឧទ្ទសនោ
 ថា) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឧប្បវេទិតសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 ឧប្បវេទិតសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងខ្លួនសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងខ្លួនសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រ-
 យោជន៍ផង ធម៌យោជន៍ណា ប្រយោជន៍យោជន៍ណា ភិក្ខុឧប្បវេទិត
 ភាមយោជន៍នោះ នរណាហ្ន៎ ឧប្បវេទិតអត្តំឧទ្ទសនោ ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាពទ្រង់ត្រាស់សំដែង ដោយសេចក្តីប្រែប្រួល មិនទាន់បានវេទិត
 ដោយភិក្ខុ ឱ្យភិក្ខុទៅចុះ បរិព្រះអង្គដំបើង ពួកគ្រូអង្គ
 ទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរដ្ឋាច្នោះ មានតែការខ្ពស់មានកាយុនេះឯង
 ដែលព្រះសាស្ត្រ ទ្រង់សរសើរហើយផង ទាំងពួកសុត្រហ្មចារិ ជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ ការខ្ពស់មានកាយុនេះ តើបកាចងើប្ប
 វេទិតអត្តំឧទ្ទសនោ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាព ទ្រង់សំដែងដោយ
 សេចក្តីប្រែប្រួល មិនទាន់បានវេទិត ដោយភិក្ខុ ឱ្យភិក្ខុទៅចុះ
 ដើម្បីច្នោះ គួរតែយើងទាំងឡាយ ចូលទៅរកខ្ពស់ ដ៏មានកាយុ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ឧប្បវេទិតស្មារសេចក្តីខ្ពស់មានខ្ពស់ ដ៏មានកាយុ

យំថា បោ អាយស្មា អាណាថា ព្យាករិស្សតិ តថា
 នំ ជាបយ្យាមាតិ(១) អដទោ មយំ កន្តេ យេចាយស្មា
 អាណាថា តេនុបសន្តមិគ្គា ឧបសន្តមិគ្គា អាយស្មន្តំ
 អាណន្តំ ឯតមត្តំ អប្បច្ឆិក្កា តេសំ បោ កន្តេ អាយ-
 ស្មតា អាណន្តេន ឥមេហិ អការេហិ ឥមេហិ
 មទេហិ ឥមេហិ ព្យាញានេហិ អត្តោ សុវិកត្តោតំ ។
 សាទុ សាទុ កិក្ខុវេ បណ្ឌិតោ កិក្ខុវេ អាណាថោ
 មហាមតោ កិក្ខុវេ អាណាថោ មំ ចេមំ តុម្ព កិក្ខុវេ
 ឧបសន្តមិគ្គា ឯតមត្តំ បុត្តយ្យាដំ អហម្យំចេតំ(២)
 ឯវាមវ ព្យាករេយ្យំ យថា តំ អាណន្តេន ព្យាកតំ
 ឯសោ ចេវ តស្ស អត្តោ ឯវាម វំ ជាបយ្យាមាតិ ។

[១៦] អដទោ អាណិបោ(៣) បរិញ្ញាសិកោ យេន កកក
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិគ្គា កកវតា សទ្ធិ សម្មោទិ សម្មោ-
 ទនិយំ កតំ សារាណិយំ វិគិសារត្វា ឯតមន្តំ ចិសិទិ

១ ខ. ឆ. ពាបស្សាមាតិ ។ ២ ម. អយិចិចនំ ។ ៣ ខ. ម. អនិកា ។

(បើ) កានខ្ញុំដំបាចកាយ ឆ្លើយចំពោះពួកយើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា
 យើងទាំងឡាយ ឧប្បិច្ចាទុកខ្ញុំអន្តរនោះយ៉ាងនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ដល់ដំបូងនោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏ចូលទៅរកកានខ្ញុំដំបាចកាយ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ទើបសាកសួរសេចក្តីនូវនឹងកានខ្ញុំដំបាចកាយ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន សេចក្តីដែលកានខ្ញុំដំបាចកាយចែកហើយ ដោយភាពទាំងនេះ
 ដោយបទទាំងនេះ ដោយព្យាញានៈទាំងនេះ ដល់ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រវត្តហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កានខ្ញុំដំ
 បាចកាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កានខ្ញុំដំបាចកាយបញ្ញាប្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប្រសិនបើ អ្នកទាំងឡាយ ចូលមករកដំបាចកាយ ឧប្បិសាក
 សួរសេចក្តីនូវ អថអនុប្បិដេវស្រាយសេចក្តីនូវយ៉ាងនោះ ដូចជាកានខ្ញុំ
 ឆ្លើយហើយដែរ នេះជាសេចក្តីនូវទេសនោះ អ្នកទាំងឡាយ ឧប្បិច្ចា
 ទុកខ្ញុំសេចក្តីនូវនោះយ៉ាងនេះចុះ ។

[១៦] គ្រាថា កានិចបរិញ្ញាដក បាចចូលទៅគាល់
 ព្រះពានៈព្រះភាគ លុះបាចចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរកយ
 ដំបូងនឹងព្រះពានៈព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលអ្នករើក-
 រយនឹងពាក្យដែលអ្នក ព្យាមហើយ ទើបអង្គុយ ក្នុងទីសមរម្យ

ឯកាច្ឆ័យ ចំសំន្មោ ទោ ភទ្ទិយោ បរិច្ចាដិកោ ភកវ័ន្តិ
 ឯកទរោច អត្តាភំ កោ កោតម ចល្ហិកោ តាម
 សុត្តន្តបិដក គេត បញ្ចក្កាដំ ចិត្តដ្ឋានសកាដំ(១)
 យេហំ អត្តាភំយោ ឧបាស្សាវ ជាទន្តិ ឧបាស្សាភំ(២)
 អដិទោ ភកវា កិក្ខុ ភមទ្តេសំ ជាមដ ទោ ឡុត្ត
 កិក្ខុវេ ចល្ហិកវ័ន្តិ ។ ឯកស្ស ភកវា កាលោ
 ឯកស្ស សុតត កាលោ យំ ភកវា កាលេយ្យ
 ភកវាតា សុត្តា កិក្ខុ ជាស្សន្តិ ។ គេតយំ កិក្ខុវេ
 សុណាថ សាទុកំ មនសំករោថ ភាសិស្សាភិ ។
 ឃី ភទ្តិ ទោ ភេ កិក្ខុ ភកវាតា ចត្តស្មេត្តិ ។
 ភកវា ឯកទរោច ភទ កិក្ខុវេ ឯកាច្ឆោ អទម្មិកោ ទ
 វិទេស អទម្មិកំ វិទំ អភិច្ឆន្តាភំ អភិច្ឆិយ្យធឿតិ

១ ឧ. ឧ. បណ្ណសាលា ចិត្តាភិដំ បាយ ទិស្សិ ។ ២ ឧ. ឧបាស្សាភំ ។

សុភាជំបរិច្ចាដក កន្ថយក្នុងវិសមគ្គវេយ បាទរោលតាម្យនៈ
 ទិដ្ឋព្រះមាតាព្រះភាគ បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិម ។ សុត្តន្តបិដក
 របស់យើងខ្ញុំ ឈ្មោះថា បណ្ឌិត (ព្រះ) ពួកអន្តរិយ ដែល
 សុត្តន្តបិដកនោះ សន្តត់សន្តិទេហើយ ដោយចិត្តច្បាស់ចំខន ៩០០ វេយ
 ដ៏ទន្ទថា ពួកយើង ត្រូវតែសន្តត់សន្តិទេហើយ ។ ទេបព្រះមាតាព្រះ
 ភាគ ទ្រង់ត្រាស់បរិច្ចាដកថា ខ្ញាលកិក្ខុទ្រាយ អ្នកវាង
 ទ្រាយ បំបែកចំបណ្ឌិតវ័ន្តិដេប្បទេ ។ ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ភាសិករោ បពិត្រព្រះមាតាព្រះភាគ ភាសនេះ ជាភាសាអរិយ
 ភាសិកន្ត្រះ បពិត្រព្រះសុតត ភាសនេះ ជាភាសាអរិយភាសិកន្ត្រះ ពួក
 កិក្ខុលុះបានស្តាប់ខ្ញុំភាសិក របស់ព្រះមាតាព្រះភាគហើយទិដ្ឋបំបែក
 ខ្ញាលកិក្ខុទ្រាយ ចេដ្ឋន្ត្រះ អ្នកទាំងទ្រាយ ចូល្រៀមស្តាប់ ចូល្រៀម
 ទុកក្នុងចិត្តច្បាស់ចំខន គេជាគន្លឹះសំដែង ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដិត របស់ព្រះមាតាព្រះភាគ កុណាព្រះ
 កន្ថ ។ ទើបព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ប្តេជ្ញាថា ខ្ញាល
 កិក្ខុទាំងទ្រាយ ចូល្រៀមក្នុងយោគនេះ វេយសន្តត់សន្តិទេ ញាញ្ញន្ត
 វាទៈ ដែលមិនប្រកថាដោយធម៌ ដោយវាទៈ ដែលមិនប្រកថាដោយធម៌

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទាយស្ស ទសកថិបាត

តេជ ច អនម្មិកំ បរិសំ រក្ខេតំ តេជ សា
អនម្មិកា បរិសា ឧត្តាសន្ទា មហាសន្ទា ហោតំ
បណ្ឌិតោ វត ភោ បណ្ឌិតោ វត ភោតំ ។ និទ
ចន កិក្កវេ ឯកាទ្វេ អនម្មិកោ ន វិទេន ធម្មិកំ
វាធំ អភិធិត្តណ្ណាតំ អភិធិប្បិស្សេតំ តេជ ច អនម្មិកំ
បរិសំ រក្ខេតំ តេជ សា អនម្មិកា បរិសា
ឧត្តាសន្ទា មហាសន្ទា ហោតំ បណ្ឌិតោ វត ភោ
បណ្ឌិតោ វត ភោតំ ។ និទ ចន កិក្កវេ ឯកាទ្វេ
អនម្មិកោ ន វិទេន ធម្មិកាត្វ វាធំ អនម្មិកាត្វ
វាធំ អភិធិត្តណ្ណាតំ អភិធិប្បិស្សេតំ តេជ ច អនម្មិកំ
បរិសំ រក្ខេតំ តេជ សា អនម្មិកា បរិសា ឧត្តា-
សន្ទា មហាសន្ទា ហោតំ បណ្ឌិតោ វត ភោ
បណ្ឌិតោ វត ភោតំ ។

វេចនីយិកតំបរិសំវេ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ឲ្យប្រកាស ដោយវាទៈនោះ
ផង ព្រោះហេតុនោះ បរិសំវេ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកបាន
សំរេចខ្លួនសំរេចខ្លាំងថា ឧប្បំ ជននេះជាបណ្ឌិត ឧប្បំ ជននេះជា
បណ្ឌិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ
វេចនីយិកសន្តិសន្តិទ ញាញ័រវាទៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយវាទៈ
ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ វេចនីយិកតំបរិសំវេ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌
ឲ្យប្រកាសនោះ ដោយវាទៈនោះផង ព្រោះហេតុនោះ បរិសំវេ ដែល
មិនប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកបានសំរេចខ្លួន សំរេចខ្លាំងថា ឧប្បំ
ជននេះជាបណ្ឌិត ឧប្បំ ជននេះជាបណ្ឌិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ វេចនីយិកសន្តិសន្តិទ ញាញ័រ
វាទៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ផង វាទៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ផង
ដោយវាទៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ វេចនីយិកតំបរិសំវេ ដែលមិន
ប្រកបដោយធម៌ ឲ្យប្រកាស ដោយវាទៈនោះផង ព្រោះហេតុនោះ
បរិសំវេ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកបានសំរេចខ្លួន សំ-
រេចខ្លាំងថា ឧប្បំ ជននេះជាបណ្ឌិត ឧប្បំ ជននេះជាបណ្ឌិត ។

ធនិយបណ្ណាសក បញ្ចោពាហនវិគ្គ

ឥន បទ កិក្ខុវេ ឯកៈត្រា ធម្មិកោន កៈនេន អធម្មិកំ
 វាង អភិវិក្ខុណ្ណាតិ អភិវិប្បិទ្យតិ ភេន ច
 អធម្មិកំ^(១) ចរិសំ រក្ខតិ ភេន សា អធម្មិកា^(២)
 ចរិសា ឧត្តាសន្តា ឧហាសន្តា ហោតិ បណ្ណិកោ
 វត កោ បណ្ណិកោ វត កោតិ ។ ឥន បទ កិក្ខុវេ
 ឯកៈត្រា ធម្មិកោន កៈនេន ធម្មិកំ វាង អភិវិក្ខុ-
 ណ្ណាតិ អភិវិប្បិទ្យតិ ភេន ច ធម្មិកំ ចរិសំ
 រក្ខតិ ភេន សា ធម្មិកា ចរិសា ឧត្តាសន្តា
 ឧហាសន្តា ហោតិ បណ្ណិកោ វត កោ បណ្ណិកោ
 វត កោតិ ។ អធម្មា ច កិក្ខុវេ វេទិតត្រា ធម្មា
 ច អធម្មា ច វេទិតត្រា អត្តោ ច អធម្មត្ថ
 វិទិត្តា ធម្មត្ថ អធម្មត្ថ វិទិត្តា អត្ថត្ថ យថា
 ធម្មា យថា អត្តោ តថា បដិច្ចត្ថត្ថិ ។

១ ឧ. ធម្មិកំ ។ ២ ឧ. ធម្មិកា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ វេទិតសន្តត់
 សន្តិទ ញ៉ំញ៉ំទូរវិទៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយវិទៈ ដែល
 ប្រកបដោយធម៌ វេទិតដឹកនាំចរិសំទ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ឲ្យ
 ទ្រុកអរ ដោយវិទៈនោះផង ព្រោះហេតុនោះ ចរិសំទដែលមិនប្រកប
 ដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមានសំឡេងខ្ពស់ សំឡេងខ្លាំងជា ឧប្បិ ជននេះ
 ជាបណ្ឌិត ឧប្បិ ជននេះជាបណ្ឌិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ វេទិតសន្តត់សន្តិទ ញ៉ំញ៉ំទូរវិទៈ
 ដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយវិទៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ វេទិតដឹកនាំ
 ចរិសំទ ដែលប្រកបដោយធម៌ ឲ្យទ្រុកអរដោយវិទៈនោះផង ព្រោះ
 ហេតុនោះ ចរិសំទដែលប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមានសំឡេងខ្ពស់
 សំឡេងខ្លាំងជា ឧប្បិ ជននេះជាបណ្ឌិត ឧប្បិ ជននេះជាបណ្ឌិត ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអប្បិដឹកសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង អប្បិ
 ដឹកសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹកសភាវៈមិនមែន
 ធម៌ផង ធម៌ផង ដឹកខ្លួនសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង
 ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុអប្បិប្រតិបត្តិទោយាវិទៈនោះ ។

កាតមោ ច ភិក្ខុវេ អនោ កាតមោ ច ធម្មោ កាតមោ
 ធម អនោ កាតមោ ច អនោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ភិក្ខុវេ
 អនោ សម្មាទិដ្ឋិ ធម្មោ យេ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិច្បត្តយា
 អនោ យាបកា អកុសលា ធម្មា សម្មាទិដ្ឋិ អយំ
 អនោ សម្មាទិដ្ឋិច្បត្តយា ធម អនោ កុសលា
 ធម្មា ភាវិតាវច្ឆិ កត្តម្ហំ អយំ អនោ ។ មិច្ឆាសង្ក-
 ច្យោ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាសង្កច្យោ ធម្មោ...
 មិច្ឆាភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាភិក្ខុវេ ធម្មោ...
 មិច្ឆាកម្មច្ចោ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាកម្មច្ចោ ធម្មោ...
 មិច្ឆាការីភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាការីភិក្ខុវេ ធម្មោ...
 មិច្ឆាវិយាមោ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាវិយាមោ ធម្មោ...
 មិច្ឆាសតិ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាសតិ ធម្មោ...
 មិច្ឆាសមាធិ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាសមាធិ ធម្មោ...
 មិច្ឆាញាណំ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាញាណំ ធម្មោ...

មាសភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច
 សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។
 មាសភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាទិដ្ឋិ ជាធម៌
 អកុសលធម៌វិលាមកទាំងឡាយ ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ជាចម្លើយ កើតក្រុម នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួក
 កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិ ជាចម្លើយ រមែងផល់ផ្លូវ
 កាលវិច្ឆណិដោយភាវិតា នេះជាប្រយោជន៍ ។ មាសភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិច្ឆាសង្កច្ចៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសង្កច្ចៈ ជាធម៌... មាស
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាភិក្ខុ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាភិក្ខុ ជាធម៌...
 មាសភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាកម្មច្ចៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាកម្មច្ចៈ
 ជាធម៌... មាសភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាការីភិក្ខុវេ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មា-
 ការីភិក្ខុវេ ជាធម៌... មាសភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវិយាមៈ ជាសភាវៈមិនមែន
 ធម៌ សម្មាវិយាមៈជាធម៌... មាសភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសតិ ជាសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ សម្មាសតិ ជាធម៌... មាសភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសមាធិ
 ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសមាធិ ជាធម៌... មាសភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិច្ឆាញាណៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាញាណៈ ជាធម៌...

ធនិយបណ្ណសារ បញ្ចេញពណ៌វិគុ

មិច្ឆាវិមុត្តិ ភិក្ខុវេ អនន្តោ សម្មាវិមុត្តិ ធម្មោ យេ ច
 មិច្ឆាវិមុត្តិប្បទូយា អនេកោ ចាមកា អកុសលា
 ធម្មា សម្មវន្តិ អយំ អនតោ សម្មាវិមុត្តិប្បទូយា
 ច អនេកោ កុសលា ធម្មា កាវិចារិប្បវី កុច្ឆន្តិ
 អយំ អតោ ។ អនន្តោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតោ
 ធម្មោ ច អនតោ ច វេទិតោ អតោ ច អនតោ
 វិទិតោ ធម្មតោ អនតោ វិទិតោ អតោ យថា ធម្មោ
 យថា អតោ តថា បដិបដ្ឋិតាមិ ឥតិ យន្តំ វិគុ
 ននេតំ បដិច្ច វិគុន្តិ ។

[១៧] អថទោ សការវេ (១) ព្រាហ្មណោ
 យេន ភកវា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិកា ភកវតា
 សម្មិ សម្មោនិ សម្មោនិយំ កុចំ សាកណិយំ
 វិគិសារោ ឯកមន្តំ ឯសិទំ ឯកមន្តិ ឯសិទ្ធោ ទោ
 សការវេ ព្រាហ្មណោ ភកវន្តំ ឯតទវេន កំ ទុ
 ទោ ភោ កោតម ឡិមិ តិវី កិ ចារិមិ តិវន្តិ ។

• ១. ប. សការវេ ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាវិមុត្តិ ជាធម៌
 ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជា
 បច្ច័យ កើតត្រឹម នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌
 ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ វែងដល់ខ្លួនការបរិច្ចាលិ
 ដោយការថា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ពាក្យណាថា ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ធម្មវិទីសភាវៈមិនមែនធម៌ធម៌ ធម៌ផង ធម្មវិទីសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងខ្លួនសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងខ្លួន
 សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍
 យ៉ាងណា ភិក្ខុធម្មវិទីប្រតិបត្តិកាមយ៉ាងនោះដូច្នោះ ដែលគេថាអត បាន
 ពោលហើយ ក៏ពាក្យនេះជាគតាពោលហើយ ព្រោះតាស្រ្តីយៈហេតុនេះ ។

[១៨] ព្រាហ្មណោ សការព្រាហ្មណំ បានចូលទៅគាល់ព្រា
 ហនព្រាហ្មណ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសច្ចកិរកយ ជាមួយនឹង
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចេញពីពាក្យ ដែលគួរកើតយ នឹងពាក្យគួរក្លោក
 ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងសមម្ភ លុះសេចក្តីព្រាហ្មណំ អង្គុយក្នុងសម
 ម្ភហើយ ក្រាបចូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បក្សិព្រា
 ហនមដំបើង អ្វីជាត្រើយទាន់ភាយ អ្វីជាត្រើយទាន់ភាយ ។

មិច្ឆាធិដ្ឋំ ទោ ព្រាហ្មណ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាធិដ្ឋំ ចារិមិ
 ភិវំ មិច្ឆាសន្តិច្ឆេ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាសន្តិច្ឆេ ចារិមិ
 ភិវំ មិច្ឆាភពា ឡិវមិ ភិវំ សម្មាភពា ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាកម្មត្តោ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាកម្មត្តោ ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាអាជីវេ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាអាជីវេ ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាវិយាមោ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាវិយាមោ ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាសតិ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាសតិ ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាបមាធិ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាបមាធិ ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាញាណំ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាញាណំ ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាវិមុត្តំ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាវិមុត្តំ ចារិមិ ភិវំ (១) ។
 ឥធិ ទោ ព្រាហ្មណ ឡិវមិ ភិវំ ឥធិ ចារិមិ ភិវំ ។

អច្ឆកា តេ មនុស្សសុ យេ ជីវា ចារិមិ ចោ
 អយំ ឥតក ចជា ភិវេសិទុចារិមិ ។

១ ខ. មិច្ឆំ ។

ម្ចាសព្រាហ្មណំ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាត្រឹមខាងកាយ សម្មាទិដ្ឋិ ជាត្រឹម
 ខាងនាយ មិច្ឆាសន្តិច្ឆេ ជាត្រឹមខាងកាយ សម្មាសន្តិច្ឆេ ជាត្រឹម
 ខាងនាយ មិច្ឆាភពា ជាត្រឹមខាងកាយ សម្មាភពា ជាត្រឹមខាងនាយ
 មិច្ឆាកម្មត្តៈ ជាត្រឹមខាងកាយ សម្មាកម្មត្តៈ ជាត្រឹមខាងនាយ
 មិច្ឆាអាជីវៈ ជាត្រឹមខាងកាយ សម្មាអាជីវៈ ជាត្រឹមខាងនាយ
 មិច្ឆាវិយាមៈ ជាត្រឹមខាងកាយ សម្មាវិយាមៈ ជាត្រឹមខាងនាយ
 មិច្ឆាសតិ ជាត្រឹមខាងកាយ សម្មាសតិ ជាត្រឹមខាងនាយ មិច្ឆា-
 សមាធិ ជាត្រឹមខាងកាយ សម្មាសមាធិ ជាត្រឹមខាងនាយ មិច្ឆា-
 ញាណៈ ជាត្រឹមខាងកាយ សម្មាញាណៈ ជាត្រឹមខាងនាយ
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាត្រឹមខាងកាយ សម្មាវិមុត្តិ ជាត្រឹមខាងនាយ ។
 ម្ចាសព្រាហ្មណំ នេជាត្រឹមខាងកាយ នេជាត្រឹមខាងនាយ ។
 បណ្ណមនុស្សតាំងឡើយ ភ្នកជំនកចុះដល់ទូទៅត្រឹមខាង
 នាយ (ព្រះទិព្វាន) ភ្នកជំនកនោះបានច្របាច់ចំពោះសម្បត្តិ
 ពីនេះមិនសូវទៅកាន់ត្រឹមតិសក្កាយទិដ្ឋិ(នេះច្រើនជាង) ។

យេ ច ទោ សឌ្ឍនក្ការោ ច ទ្រេ ចន្ទា ធុរុត្តិទោ
 តេ ជនា ពារមេស្សន្តំ មទុំ ទេយ្យំ សុដុត្តិ ។
 កណ្ណំ ទម្មំ វិប្បហោយ សុត្តំ កាវេជំ ចណ្ឌិកោ
 ឱកា អនោកមាភម្ម វិវេកោ យត្ត ទ្វារមិ
 តត្រា កិរតំ ទ្រេយ្យ ហិក្ខា កាមេ អកិញ្ចនោ
 បរិយេក ទេយ្យ អត្តា ទំ ទិក្ខុក្ខេសេហិ ចណ្ឌិកោ ។
 យេសំ សម្ពោទិយន្តសុ សឌ្ឍា ទិក្ខុ សុកាវិត
 អាដានប្បទិទិស្សក្កេ អទុចាតាយ យេ រកា
 ទិណាសវា ធុតំ មន្តោ តេ លោកេ បរិទិក្ខតាតំ ។

ពួកជនណា ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ក្នុងធម៌ ដែលគេថាគេសំដែង
 ហើយដោយប្រពៃ ពួកជននោះ (ពុទ្ធិ) ខ្លះផ្ទះជាទីគា
 រៃមច្ចុ ដែលសក្តកម្រច្រកទុក ដោយក្រវិក្រាណ ហើយ
 ទំនងដល់ គួរក្រើយទាននាយ គិព្រានិព្វាន ។ ចណ្ឌិក
 ត្រូវលេបចំនូវធម៌នោះ ហើយចំរើនខ្លួនមិន ហើយចេញ
 ចាកភាស័យ កាស្រីយន្តគិព្រានិព្វាន ដែលមិនមានភាស័យ
 ការប្រករអនុនាដោយកម្រ ក្នុងវិវេកនោះ ចណ្ឌិកម្នាក់មិន
 មានសេចក្តីក្នុងលំ គប្បីលេបចំនូវកាមទាំងឡាយ ហើយ
 ប្រាថ្នាខ្លះសេចក្តីប្រករអនុ ក្នុងវិវេកនោះ ចណ្ឌិកគប្បីធ្វើខ្លួន
 ផ្សំផ្សំផងចាកគ្រឿងសៅប្រាសិទ្ធិចំនួនទាំងឡាយ ។ ចំនួនដែល
 ពួកជន ចំរើនល្អប្រពៃហើយ ក្នុងក្នុងនៃធម៌ជាគ្រឿងប្រាស
 ដឹងទាំងឡាយ ពួកជនណា ប្រករអនុកាលលេបចំ គួរ
 សេចក្តីប្រកាន់ ប្រារមិទប្រកាន់ ពួកជនទាំងនោះ ឈ្មោះ
 ថាជាទិណាស្រុក ជាអ្នកមានសេចក្តីគ្រឿង បរិទិព្វាន
 ហើយ ក្នុងលោកនេះ ។

[១៨] ឱវិមត្ត វេ កិក្ខុវេ តិរិ ទេសិស្សមិ
 ចារិមត្ត តិរិ តំ សុណាថ សាទុកំ មទសិកាភេថ
 កាសិស្សមីតិ ។ ឃិវំ កន្តេតិ ទោ តេ កិក្ខុ កក-
 វតា បទ្ធស្សេសុំ ។ កកវា ឯតទភេថ កកមត្ត
 កិក្ខុវេ ឱវិមំ តិរិ កកមត្ត ចារិមំ តិរិ ។ មិញ្ញធិដ្ឋិ
 កិក្ខុវេ ឱវិមំ តិរិ សម្មាធិដ្ឋិ ចារិមំ តិរិ ។ យេ ។
 មិញ្ញវិមុត្តិ ឱវិមំ តិរិ សម្មាវិមុត្តិ ចារិមំ តិរិ ។
 ឥទិ ទោ កិក្ខុវេ ឱវិមំ តិរិ ឥទិ ចារិមំ តិរិ ។
 អប្បកា តេ មទុស្សេសុ យេ ជនា ចារកាមិទោ
 អនាយំ ឥតក បដា តិរិមេវាទុចារិកំ ។

[១៨] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគតនិសំដែន ខ្លាចក្រើយខាង
 កាយផង ខ្លាចក្រើយខាងនាយផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរស្តាប់ខ្លាចាក្សត្រោះ ចូរធ្វើទុក្ខនឹងចិត្តប្រយោជន៍ គេថាគតនិសំដែន
 ប្រាប់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ខ្លាចស្តាប់ប្រែក្នុងដកា របស់ប្រាមាត
 ប្រាមាតថា កុណាប្រែក្នុង ។ ប្រាមាតប្រាមាត ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះ
 ថា ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាក្រើយខាងកាយ អ្វីជាក្រើយខាង
 នាយ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាចិដ្ឋិ ជាក្រើយខាងកាយ សម្មា-
 ចិដ្ឋិ ជាក្រើយខាងនាយ ។ យេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាក្រើយខាងកាយ សម្មា-
 វិមុត្តិ ជាក្រើយខាងនាយ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ក្រើយ
 ខាងកាយ នេះហៅថា ក្រើយខាងនាយ ។
 បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ ពួកផនលក ពួកដល់ខ្លា
 ក្រើយខាងនាយ (ប្រទេស្ត) ពួកដទៃនោះ មាន
 ប្រមាណ៧០ ឯពួកសម្មាសម្ពុទ្ធាចារិកៈ វិមនស្ស
 ទៅកាត់ក្រើយនិសក្កាយចិដ្ឋិ (នេះប្រើទាំង) ។

យេ ធិ ទោ សុខនិក្ខាតេ ធម្មេ ធម្មា ទុវត្តិទោ
 តេ ជិតា ចារមស្សន្តំ មទ្ធិទេយ្យំ សុទ្ធករំ ។
 កណ្តំ ធម្មំ វិច្ឆហាយ សុត្តំ កាវេម បណ្ឌិតោ
 ធិកា អបោកាមាតម្ម វិវាតា យត្ថ ទ្ធរមំ
 តត្រាភិវត្តមំទ្ធស្ស ហិក្ខា កាមេ អកំត្យាទោ
 បរិយាទេយ្យ អន្តាទំ ចិត្តក្ខេសេហិ បណ្ឌិតោ ។
 យេសំ សន្តោទិយាន្តំសុ សន្តា ចិត្តំ សុការិតំ
 អាណាធម្មដិច្ចស្សក្ក អនុចាណាយ យេ តោ
 ទីលាសវា វុតិមន្តោ តេ លោកោ បរិច្ចតាតិ ។

ពួកជនណា ប្រព្រឹត្តតាមទម្រង់ ក្នុងទម្រង់ ដែលគេជាគុណសម្បែង
 ហើយដោយប្រវត្ត ពួកជននោះ បានត្រូវខ្លួនវិជ្ជាជាទីនៅនៃ
 មទ្ធិ ដែលសក្តុត្រូវបាន ដោយគ្រូគ្រូពេក ហើយនឹងបាន
 ផលខ្លះត្រឹមនាងនាយ គឺប្រទេសនោះ ។ បណ្ឌិតប្រែលះ
 បង្កើតឡើង ហើយចំរើនខ្លួនឯង ហើយចេញចាកកា-
 ល័យ តាមស្រយាប្រទេសនោះ ដែលមិនមានកាល័យ កា-
 រុក្ខករទុកដោយកម្រ ក្នុងវិវេកណា បណ្ឌិតអ្នកមិន
 មានសេចក្តីក្នុង ឧប្បល័យនៃកាមតាំងឡាយ ហើយ
 ប្រាថ្នាខ្លះសេចក្តីប្រកាស ក្នុងវិវេកនោះ បណ្ឌិតឧប្បវិទូខ្លះ
 ខ្លះផ្សេងទៀតស្រៀងស្រវែង ខែចិត្តតាំងឡាយ ។ ចិត្ត
 ដែលពួកជនណា ចំរើនប្រវែងហើយ ក្នុងក្នុងនៃទម្រង់ជា
 គ្រឿងប្រាសដឹងតាំងឡាយ ពួកជនណា ប្រកាស ក្នុងការ
 លះបង់ខ្លះសេចក្តីប្រកាស ប្រាថ្នាប្រកាស ពួកជនតាំង
 នោះ ឆ្ពោះទៅជាទីលាស្រក ជាអ្នកមានសេចក្តីរៀន
 ចាំនិពន្ធហើយ ក្នុងលោក ។

(១៧) តេជ ទោ ចទ សមយេន ជាណុស្ស្សណំ
 ព្រាហ្មណោ តទហុទោសថេ សីសន្តាតោ^(១) នវី
 ទោមយុតំ ឯវត្តា អលុកុសមុដ្ឋិ^(២) អាធាយ ភកវតា
 អវិទូរេ ឯកមន្តំ មិគោ ហោតិ ។ អន្តសា ទោ ភកវា
 ជាណុស្ស្សណំ ព្រាហ្មណំ តទហុទោសថេ សីសន្តាតំ
 នវី ទោមយុតំ ឯវត្តំ អលុកុសមុដ្ឋិ អាធាយ អវិ-
 ទូរេ ឯកមន្តំ មិគំ ឯស្វាន ជាណុស្ស្សណំ
 ព្រាហ្មណំ ឯតទរោច កំ ទុ^(៣) ភិ ព្រាហ្មណ
 តទហុទោសថេ សីសន្តាតោ នវី ទោមយុតំ ឯវត្តា
 អលុកុសមុដ្ឋិ អាធាយ ឯកមន្តំ មិគោ កំ ទុ អន្ត^(៤)
 ព្រាហ្មណកុលស្សាតិ^(៥) ។ ចទ្វារោហណំ កោ
 កោតម អន្ត ព្រាហ្មណកុលស្សាតំ ។ យថាកនំ ចទ
 ព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណាមំ ចទ្វារោហណំ ហោតិ ។

១ ១ ខ. សំសំ ខ្លាតោ ។ ២ ១. ឆន្ទំ កុសមុដ្ឋិ ។ ៣ ១. កំ ទុ កោ ។
 ៤ ១. កំ ទុ កោ ឆន្ទំ ។ ៥ ១. ព្រាហ្មណព្រាហ្មណស្សាតិ ។

(១៧) សមយេនោឯង ជាណុស្ស្សណំ ព្រាហ្មណំ កំវិទូរោ
 កុដិវច្ឆុទោសថោនា ហើយស្សៀកនុវត្តសំណត់សម្បកាលយីដីដី កាមយក
 ស្សៀស្រស់ ១ ក្បាប់ ហើយបិទនៅក្នុងទីសមគួរ ក្នុងទីដីនៃព្រៃធាន
 ព្រៃភាគ ។ ព្រះធានព្រៃភាគទ្រង់ទោយីញាងណុស្ស្សណំ ព្រាហ្មណំ
 កំពុតិកំវិទូរោ កុដិវច្ឆុទោសថោនា ស្សៀកនុវត្តសំណត់សម្បកាលយី
 ដីដី កាមយកស្សៀស្រស់ ១ ក្បាប់ បិទនៅក្នុងទីសមគួរ ក្នុងទីដីនៃ
 (ព្រៃភ្នំ) លុវទ្រង់ទោយីញាហើយ ទើបទ្រង់គ្រាស់ទីដីជាណុស្ស្សណំ
 ព្រាហ្មណំដូច្នោះថា ឆ្មារព្រាហ្មណំ ចុះចោទដូចម្តេច ចានជា អ្នកកំ
 វិទូរោ កុដិវច្ឆុទោសថោនា ស្សៀកនុវត្តសំណត់សម្បកាលយីដីដី កាម
 យកនូវស្សៀស្រស់ ១ ក្បាប់ ហើយបិទនៅ ក្នុងទីសមគួរ កុដិវច្ឆុនោះ
 បានចោទដូចម្តេច ដល់គ្រូកូលរបស់ព្រាហ្មណំ ។ ចកិគ្រូព្រៃភាគ
 ចំរើន ការជំរុញ (ទីដីធាន) ដល់គ្រូកូលរបស់ព្រាហ្មណំកុដិវច្ឆុនោះ ។
 ឆ្មារព្រាហ្មណំ ការជំរុញ របស់ក្នុងព្រាហ្មណំ ទើបដូចម្តេច ។

ន័យ កោ កោតម ព្រាហ្មណា តទល្យោសថេ សីស-
 ត្តាតា វរិ ទោមយុតំ ឱវត្តា អាស្វន កោមយេន
 បឋវី ឱបុត្តិកា ហរិកេហិ ក្យសេហិ បត្តិកា (១)
 អន្តក ច វេលំ អន្តក ច អក្សកាវិ សេយ្យិ
 កាប្បន្តំ តេ តំ វត្តិ ធិត្តុត្តំ បន្តដ្ឋាយ បញ្ចលំកា
 អត្តិ នមស្សន្តំ បទ្វារេហាម កវន្តំ បទ្វារេហាម
 កវន្តន្តំ បហុតេន(២) ច សប្បិកេលេន នវិធិតេន អត្តិ
 សន្តប្បន្តំ តស្សា ច វត្តយា អទូយេន បណៈតេន
 ទាធិនិយេន កោជនិយេន ព្រាហ្មណេ សន្តប្បន្តំ វរិ
 កោ កោតម ព្រាហ្មណានំ បទ្វារេហាណិ ហោតិ ។
 អត្តាថា ទោ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណានំ បទ្វារេ-
 ហាណិ(២) អត្តាថា ច បន អវិយស្ស វិធិយេ បទ្វា-
 រេហាណិ កោតិ ។ យថាកមំ ពន កោ
 កោតម អវិយស្ស វិធិយេ បទ្វារេហាណិ ហោតិ

១ ឧ. ចរិក្កាវេត្តា ។ ២ ឧ. បហុកេន ច ។ ៣ ឧ. ឯន្តប្ប ហោតិ ច ហេ
 ទិស្សនិ ។

បតិក្រព្រោតោតមដំចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍ក្នុងរលកខន វែតនកវំរេស្សបេ
 ក្នុងវិថ្វុទ្ធរចុសថនោះ ហើយស្យៀក ទូវិគូសំរតំសម្បកលើដីថ្មីខន
 លាបទូវិផនដីដោយកាចម៍គាស្រសំ ក្រាលដោយស្សវិទំវិទ្យាយដំទៀវ
 ហើយសម្រេចទូវិផេត ក្នុងចន្លោះផ្នែកខ្យង់ ទំនិចន្លោះរេតិក្វិស ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ វែតនក្រោកឡើងវិញអញ្ចលំ សំនរភ្លើង យ ដងក្នុង
 ក្រ្រីនោះថា យេនិទំជំរេចុប ទំនិលោកដំចំរើន យេនិទំជំរេចុបទំនិ
 លោកដំចំរើន វែតនញ្ញាភ្លើងឡើងក្នុង ដោយទឹកដោះកៅ ប្រេង ទឹកដោះ
 ទាបដំល្មមគ្រាន់ លុះកន្លងក្រ្រីនោះទៅ ក៏ទាំងញ្ញាភ្លើងពួកព្រាហ្មណ៍
 ឡើងក្នុង ដោយទាទងយកដំនិយាហាវ ដំវិថ្វុថ្វារទៀក បតិក្រព្រោ
 តោតមដំចំរើន ការដំរេចុប របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងខនដង ។
 ត្តាលព្រាហ្មណ៍ ការដំរេចុប របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ ដោយវិទ្យុក
 ចំណែកឯការដំរេចុប ក្នុងវិធិយរបស់អវិយៈដោយវិទ្យុក ។ បតិក្រ
 ព្រោតោតមដំចំរើន ការដំរេចុប ក្នុងវិធិយរបស់អវិយៈ តើដូចម្តេច

សាទុ មេ ភវី កោតមោ ភតា ចម្ពី ទេសេតុ យថា
 អរិយស្ស វិនយេ បច្ឆារោហណី ហោតិភំ ។
 ភេតហិ ប្រាហ្មណ សុណាហំ សាទុតំ មនសិ-
 ករោហំ កាសិស្សមីតំ ។ ឃី កោតិ ទោ
 ជាណុស្សោណំ ប្រាហ្មណោ ភតាភោ បច្ឆុស្សាសិ ។
 ភតា ឃីភតាភេត ឥន ប្រាហ្មណ អរិយស្សាភោ
 ភតិ បដិសត្វក្ខតំ មិច្ឆានិដ្ឋិយា ទោ ចាបកោ
 វិចារកោ និដ្ឋេ ទេវ ទេវេ អភិសម្បកយញ្ចាតំ សោ
 ភតិ បដិសត្វាយ មិច្ឆានិដ្ឋិ បដហតំ មិច្ឆានិដ្ឋិយា
 បច្ឆារោហតិ មិច្ឆាសន្តប្បស្ស(២) ទោ ចាបកោ វិចារកោ
 និដ្ឋេ ទេវ ទេវេ អភិសម្បកយញ្ចាតំ សោ ភតិ បដិ-
 សត្វាយ មិច្ឆាសន្តប្ប បដហតំ មិច្ឆាសន្តប្ប បច្ឆា-
 រោហតិ មិច្ឆាកំចាយ ទោ ចាបកោ វិចារកោ និដ្ឋេ
 ទេវ ទេវេ អភិសម្បកយញ្ចាតំ សោ ភតិ បដិ-
 សត្វាយ មិច្ឆាកំចំ បដហតំ មិច្ឆាកំចាយ បច្ឆារោហតិ

២ ឃ, មិច្ឆាសន្តប្ប ។

ការជំរុញប ក្នុងវិន័យ របស់អរិយៈយ៉ាងណា សូមអោយគ្រូ
 គោតមដ៏ចំរើន សំដែងនិយោជន៍នោះដល់ខ្ញុំគ្រូអង្គ ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍
 ចើងដូច្នោះ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់ ចូរច្នៃខ្ញុំក្នុងចិត្តឱ្យប្រពៃចុះ ដល់អនតិ
 សំដែងប្រាប់ ។ ជាណុស្សោណំប្រាហ្មណ៍ ក៏ទទួលស្តាប់គ្រូគោតមដ៏គា
 របស់គ្រូមានគ្រូភោតា កុណាគ្រូអង្គ ។ ទើបគ្រូមានគ្រូភោត
 ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ រិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ
 តែងតិចារណាដូច្នោះថា ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ (តែងមាន) ក្នុង
 ចច្ចុប្បន្តផង ក្នុងលោកភាគមុខផង លុះអរិយសាវកនោះ ពិចារ-
 ណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះលង់មិច្ឆាទិដ្ឋិចេញ រឿយៗថា ជំរុំមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាសន្តប្បៈ (តែងមាន) ក្នុងចច្ចុប្បន្តផង ក្នុងលោក
 ភាគមុខផង លុះអរិយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះលង់
 មិច្ឆាសន្តប្បៈចេញ រឿយៗថា ជំរុំមិច្ឆាសន្តប្បៈ ផលដ៏លាមករបស់
 មិច្ឆាកំចា (តែងមាន) ក្នុងចច្ចុប្បន្តផង ក្នុងលោកភាគមុខផង លុះ
 អរិយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះលង់មិច្ឆាវិចារចេញ

មិច្ឆាកម្មន្តស្ស ទោ ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ
 មិច្ឆាកម្មន្តំ បដហតិ មិច្ឆាកម្មន្តា បច្ចោរោហតិ
 មិច្ឆាអាជីវស្ស ទោ ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ
 មិច្ឆាអាជីវំ បដហតិ មិច្ឆាអាជីវំ បច្ចោរោហតិ
 មិច្ឆាវាយាមស្ស ទោ ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ
 មិច្ឆាវាយាមំ បដហតិ មិច្ឆាវាយាមា បច្ចោរោហតិ
 មិច្ឆាសតិយា ទោ ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ
 មិច្ឆាសតិំ បដហតិ មិច្ឆាសតិយា បច្ចោរោហតិ
 មិច្ឆាសមាជំស្ស ទោ ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ
 មិច្ឆាសមាជំ បដហតិ មិច្ឆាសមាជំន្តា បច្ចោរោហតិ

ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាកម្មន្តៈ (តែឥតាន) ក្នុងចតុប្បន្នផង ក្នុងរលាក
 ភាវមុខផង លុះអោយសាវកានោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លាបដ៏
 មិច្ឆាកម្មន្តៈចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាកម្មន្តៈ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆា-
 កាជីវៈ (តែឥតាន) ក្នុងចតុប្បន្នផង ក្នុងរលាកភាវមុខផង លុះអោយសាវក
 នោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លាបដ៏មិច្ឆាកាជីវៈចេញ ឈ្មោះថា
 ជំរះមិច្ឆាកាជីវៈ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាវាយាមៈ (តែឥតាន) ក្នុងចតុប្បន្ន
 ផង ក្នុងរលាកភាវមុខផង លុះអោយសាវកានោះ ពិចារណាដូច្នោះហើយ
 ក៏លាបដ៏មិច្ឆាវាយាមៈចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាវាយាមៈ ផលដ៏លាមក
 របស់មិច្ឆាសតិ (តែឥតាន) ក្នុងចតុប្បន្នផង ក្នុងរលាកភាវមុខផង
 លុះអោយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លាបដ៏មិច្ឆាសតិចេញ
 ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាសតិ ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆាសមាជិ (តែឥតាន)
 ក្នុងចតុប្បន្នផង ក្នុងរលាកភាវមុខផង លុះអោយសាវកនោះ ពិចារ-
 ណាដូច្នោះហើយ ក៏លាបដ៏មិច្ឆាសមាជិចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាសមាជិ

មិច្ឆាញាណស្ស ទោ ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញាតិ សោ ភតិ បដិសង្កាយ
 មិច្ឆាញាណំ បដហតិ មិច្ឆាញាណា(១) បទ្ទោ-
 រោហតិ មិច្ឆាវិមុត្តិយា ទោ ចាបកោ វិចារកោ
 ធិដ្ឋេ ទេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញាតិ សោ ភតិ
 បដិសង្កាយ មិច្ឆាវិមុត្តិ បដហតិ មិច្ឆាវិមុត្តិយា បទ្ទោ-
 រោហតិ ឯវិ ទោ ត្រាហ្មណ អរិយស្ស វិទយេ
 បទ្ទោរោហណំ ហោតិ ។ អញ្ញាដា កោ កោតម
 ត្រាហ្មណំ បទ្ទោរោហណំ អញ្ញាដា ច ពទ
 អរិយស្ស វិទយេ បទ្ទោរោហណំ ហោតិ ។ ឥមិស្សា
 ច កោ កោតម អរិយស្ស វិទយេ បទ្ទោរោហណិយា
 ត្រាហ្មណំ បទ្ទោរោហណំ កាលំ ទ អក្ខតិ(២)
 សោធុសំ ។ អភិក្កន្ធនំ កោ កោតម ។ ចេ ។
 ទុចាសកំ មំ ភវិ កោតោ ធារេតុ អដ្ឋតក្ក
 ចាណុបេតំ សរណកត្តំ ។

១. ម. មិច្ឆាញាណា ។ ២ ឧ. ម. ធម្មវិ ។

ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាញាណៈ (តែឯង) ក្នុងចក្ខុវិស័យ ក្នុងលោក
 ភាវិយុជន លុះតែយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ កិលបេតិមិច្ឆា-
 ញាណៈចេញ ឈ្មោះថា ជីវមិច្ឆាញាណៈ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាវិមុត្តិ
 (តែឯង) ក្នុងចក្ខុវិស័យ ក្នុងលោកភាវិយុជន លុះតែយសាវក
 នោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ កិលបេតិមិច្ឆាវិមុត្តិចេញ ឈ្មោះថា ជីវ-
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ម្ចាស់ត្រាហ្មណ៍ ការជំរុញ ក្នុងវិទ្យារបស់អរិយៈយាន
 នេះឯង ។ បតិក្រម្រាមភាគដ៏ចំរើន ការជំរុញ របស់ភ្នក្រាហ្មណ៍
 ដោយឡែក ចំណែកការជំរុញ ក្នុងវិទ្យារបស់អរិយៈដោយឡែក ។
 បតិក្រម្រាមភាគដ៏ចំរើន ការជំរុញ របស់ភ្នក្រាហ្មណ៍ មិនផល
 ដល់ចំណែក ដែលចែកជា ១៦ អស់ ១៦ ជន នៃការជំរុញ ក្នុងវិទ្យា
 របស់អរិយៈនេះឡើយ ។ បតិក្រម្រាមភាគដ៏ចំរើន ច្បាស់ណាស់
 ។ មេ ។ សូមត្រាមភាគដ៏ចំរើន ច្រើនប្រាំបួនប្រាំបួន ថាជាទុសក
 ក្នុងផល ដូចសរណកម៌ រស្មីដោយដឹក តាំងពីថ្ងៃនេះរៀងទៅ ។

(២០) អរិយំ វេ ភិក្ខុវេ បច្ចោកេហាលី ទេសិ-
 ស្សាមិ តំ សុណាម... កាតមា ច ភិក្ខុវេ អរិយា
 បច្ចោកេហាលី ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវកោ ឥតិ
 ចជិសង្កុក្កតំ មិច្ឆាធិដ្ឋិយា ទោ ចាបកោ វិចាកោ
 ធិដ្ឋេ ទេវេ ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ចាតំ សោ ឥតិ
 ចជិសង្កុយ មិច្ឆាធិដ្ឋិ បដហតិ មិច្ឆាធិដ្ឋិយា បច្ចោ-
 កេហាតិ មិច្ឆាសង្កប្បស្ស ទោ... មិច្ឆាភិបាយ ទោ...
 មិច្ឆាកុម្មន្តស្ស ទោ... មិច្ឆាអាជីវស្ស ទោ... មិច្ឆាភិ-
 យាមស្ស ទោ... មិច្ឆាសតិយា ទោ... មិច្ឆាសមាធិ-
 ស្ស ទោ... មិច្ឆាញាណស្ស ទោ... មិច្ឆាវិមុត្តិយា
 ទោ ចាបកោ វិចាកោ ធិដ្ឋេ ទេវេ ធម្មេ អភិសម្ប-
 កយញ្ចាតំ សោ ឥតិ ចជិសង្កុយ មិច្ឆាវិមុត្តិ
 បដហតិ មិច្ឆាវិមុត្តិយា បច្ចោកេហាតិ ។ អយំ វុទ្ធាតិ
 ភិក្ខុវេ អរិយា បច្ចោកេហាលីតិ ។

(២០) ខ្ញុលភិក្ខុតាំងឡាយ គង្គតត ធិសិវំផនិវុត្តិការជំរុំរុប
 ដ៏ប្រសើរដល់អ្នកតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយចូលច្រើនតំស្តាប់ ពាក្យនោះចុះ
 ...ខ្ញុលភិក្ខុតាំងឡាយ ការជំរុំរុបដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ខ្ញុល
 ភិក្ខុតាំងឡាយ អោយសារភក្តីសាសនានេះ តែងតិចារណា ដូច្នោះថា
 ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាធិដ្ឋិ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងរលកភាវ
 មុនផង លុះអរិយសាវកនោះ តិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាធិដ្ឋិ
 ចេញ ឈ្មោះថា ជំរុំមិច្ឆាធិដ្ឋិ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាសង្កប្បៈ ...
 របស់មិច្ឆាវិចារ ... របស់មិច្ឆាកុម្មន្តៈ ... របស់មិច្ឆាភិបាយៈ ... របស់
 មិច្ឆាភិយាមៈ ... របស់មិច្ឆាសតិ ... របស់មិច្ឆាសមាធិ ... របស់មិច្ឆា-
 ញាណៈ ... ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆាវិមុត្តិ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង
 ក្នុងរលកភាវមុនផង លុះអរិយសាវកនោះ តិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏
 លះបង់មិច្ឆាវិមុត្តិចេញ ឈ្មោះថា ជំរុំមិច្ឆាវិមុត្តិ ។ ខ្ញុលភិក្ខុតាំងឡាយ
 ...ចំរុំគត ហើយ ការជំរុំរុបដ៏ប្រសើរ ។

[២០] សុវិយស្ស កិក្ខុវេ ទទយកោ ឯតំ បុព្វ-
 ត្ថមំ ឯតំ បុព្វធម៌តំ យទំទំ អរុណត្ថំ^(១) ឯវាថា
 ទោ កិក្ខុវេ កុសលាទំ ធម្មាទំ ឯតំ បុព្វត្ថមំ
 ឯតំ បុព្វធម៌តំ យទំទំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធកស្ស
 កិក្ខុវេ សម្មាសង្កប្បោ បរោតិ សម្មាសង្ក-
 ប្បស្ស សម្មាភាតា បរោតិ សម្មាភាស្ស សម្មា-
 កម្មន្តោ បរោតិ សម្មាកម្មន្តស្ស សម្មាអាជីវកំ
 បរោតិ សម្មាអាជីវស្ស សម្មាភយាមោ បរោតិ
 សម្មាភយាមស្ស សម្មាសតិ បរោតិ សម្មាសតិស្ស
 សម្មាសមាទិ បរោតិ សម្មាសមាទិស្ស សម្មាញា-
 ណិ បរោតិ សម្មាញាណិស្ស សម្មាវិមុត្តិ បរោតិ^(២) ។

១. អរុណត្ថំ ។ ឬ អរុណត្ថំ ។ ២. ឬ. យោទិ ។

[២១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការរេច្បើនខែអុណ ទេវាប្រធាន
 ទេវាបុព្វធម៌តំ ខែព្រះរាជទ្រកាលរេច្បើន យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សម្មាសម្ពុទ្ធិទេវាប្រធាន ទេវាបុព្វធម៌តំ ខែព្រះកុសលធម៌
 យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាសម្ពុទ្ធិ
 វេទនាសម្មាសង្កប្បៈ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាសង្កប្បៈ វេទនា
 សម្មាភាតា បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាភាតា វេទនាសម្មាកម្មន្តៈ បុគ្គល
 ប្រកបដោយសម្មាកម្មន្តៈ វេទនាសម្មាភាជីវៈ បុគ្គលប្រកបដោយ
 សម្មាភាជីវៈ វេទនាសម្មាភយាមៈ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាភយាមៈ
 វេទនាសម្មាសតិ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាសតិ វេទនាសម្មា-
 សមាទិ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាសមាទិ វេទនាសម្មាញាណៈ បុគ្គល
 ប្រកបដោយសម្មាញាណៈ វេទនាសម្មាវិមុត្តិ ។

ធិតិយបណ្ណសព បញ្ចោរោហណិវគ្គ

[២២] ធនយំមេ កំត្វាវេ ធម្មា ភាវិតា ពហុសី-
កតា អាសវំធិ ឧយាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ធន ។
សម្មាធិដ្ឋិ សម្មាសន្តិច្យោ សម្មាវាចា សម្មាគម្មត្តោ
សម្មាភជីវេ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មា-
សមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តិ ។ និមេ ទោ
កំត្វាវេ ធន ធម្មា ភាវិតា ពហុសីកតា អាសវំធិ
ឧយាយ សំវត្តន្តិ ។

ទុតិយោ បញ្ចោរោហណិវគ្គ ។

ធិស្សន្ត្រាធិ

អយោ អធម្មា អជិតោ សកាអវំ ច ឡិវិមិ
ទ្វេ មេវ បញ្ចោរោហតិ ធម្មត្តិមិ អាសវេ ចាតំ(*) ។

* និវំ ឡាវំ ឧត្តាវំ ចេត្តេ ឧត្តិ មេត្តេ-អរាចិយចេត្តេចាយេវ សំវត្តន្តិ ។

ធិតិយបណ្ណសព បញ្ចោរោហណិវគ្គ

[២២] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ ធម៌ចាំនិទ្ធកាយ ១០ ប្រការនេះ ដែល
ភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃកាសវៈចាំនិទ្ធកាយ ។
ធម៌ ១០ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាធិដ្ឋិ ១ សម្មាសន្តិច្យៈ ១ សម្មា-
វាចា ១ សម្មាគម្មន្តៈ ១ សម្មាភជីវៈ ១ សម្មាវាយាមៈ ១ សម្មាសតិ ១
សម្មាសមាធិ ១ សម្មាញាណៈ ១ សម្មាវិមុត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ
ធម៌ចាំនិទ្ធកាយ ១០ ប្រការនេះតែង ដែលភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ ធ្វើឱ្យច្រើន
ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃកាសវៈចាំនិទ្ធកាយ ។

ចប់ បញ្ចោរោហណិវគ្គ ២ ។

ឧទ្ទាននៃបញ្ចោរោហណិវគ្គនោះគឺ

និយាយ អំពីសេចក្តីចំរើន ១ សភាព
មិនមែនធម៌ ១ អជីមហិក្ខាជន ១ សភាវ
ក្រាហ្មណំ ១ ធម៌ជាគ្រឿងទាញភាយ
ពីរស័ក ការជំរុញ ១ ប្រធាន
នៃសម្មាធិដ្ឋិ ក្រៀមរាយព្រះភោជន្យ ១
ធម៌ធ្វើឱ្យអស់ទៅនៃកាសវៈ ១ ។

ធម៌យោ បារិសុទ្ធិវិគ្គោ

[២៣] ធនយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោ-
ណតា ន អញ្ញត្រ(១) សុកតវិទយា ។ កតមេ ធន ។
សម្មាធិដ្ឋំ សម្មាសង្ការោ សម្មាវាទា សម្មាភម្មត្តោ
សម្មាអាដិកេ សម្មាវិយាមោ សម្មាសតិ សម្មា-
សមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
ធន ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោណតា ន អញ្ញត្រ
សុកតវិទយាតិ ។

[២៤] ធនយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា អនុប្បត្តា ឧប្បជ្ឈន្តំ
ន អញ្ញត្រ សុកតវិទយា ។ កតមេ ធន ។ សម្មា-
ធិដ្ឋំ ។ យេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ធន
ធម្មា អនុប្បត្តា ឧប្បជ្ឈន្តំ ន អញ្ញត្រ សុកតវិទយាតិ ។

[២៥] ធនយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា មហាប្បណ
មហាធិសីសា ន អញ្ញត្រ សុកតវិទយា ។
កតមេ ធន ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ យេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។

១ ម. ពញ្ញត្រ ។

បារិសុទ្ធិវិគ្គ ទី ៣

[២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ បរិសុទ្ធផ្លូវ
ផង ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ តើអ្វី
ខ្លះ ។ សេចក្តីយល់ត្រូវ ១ សេចក្តីគ្រប់រូបត្រូវ ១ អំពីត្រូវ ១
ការងារត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹមអីវត្រូវ ១ សេចក្តីត្រូវយាមត្រូវ ១ ការ
រលឹកត្រូវ ១ ការដឹកលំដឹកត្រូវ ១ ការដើរត្រូវ ១ ការរុចត្រូវ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង បរិសុទ្ធផ្លូវផង ក្រៅអំពី
វិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

[២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ មិនទាន់កើត
ហើយកើតឡើង ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌
១០ តើអ្វីខ្លះ ។ អិសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ យេ ។ ការរុចត្រូវ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង មិនទាន់កើតហើយ កើតឡើង
ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

[២៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះមានផលច្រើន
មានការងារច្រើន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។
ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ អិសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ យេ ។ ការរុចត្រូវ ១ ។

ធម៌យចណ្ណាសក យំសុខ្យំវិក្កា

ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទស ទង្គា មហាច្ឆណា មហាជិ-
សីសា ន អញ្ញាត្រ សុកតវិនយាតិ ។

(២៦) ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ទង្គា រាគវិនយថវិយោ-
សាទា ហោន្តិ ទោសវិនយថវិយោសាទា ហោន្តិ
មោហវិនយថវិយោសាទា ហោន្តិ ន អញ្ញាត្រ សុកត-
វិនយា ។ កតមេ ទស ។ សង្កាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សង្កាវមុត្តិ ។
ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទស ទង្គា រាគវិនយថវិយោសាទា
ហោន្តិ ទោសវិនយថវិយោសាទា ហោន្តិ មោហវិនយ-
ថវិយោសាទា ហោន្តិ ន អញ្ញាត្រ សុកតវិនយាតិ ។

(២៧) ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ទង្គា ឯកន្តធិត្វិទាយ
វិកកាយ ធិរេទាយ ទុបសមាយ អភិក្ខាយ
សម្ពោទាយ ធិព្វាទាយ សំវត្តន្តំ ន អញ្ញាត្រ
សុកតវិនយាតិ ។ កតមេ ទស ។ សង្កាធិដ្ឋិ ។ បេ ។
សង្កាវមុត្តិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទស ទង្គា ឯកន្ត-
ធិត្វិទាយ វិកកាយ ធិរេទាយ ទុបសមាយ

ធម៌យចណ្ណាសក យំសុខ្យំវិក្កា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង១០នេះ មានផលច្រើន មានភាពសិរី
ច្រើន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(២៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ មានភិរិយា
កំចាត់បង់នូវរាគៈជាច័ប័ដុត កំចាត់បង់នូវទោសៈជាច័ប័ដុត កំចាត់បង់នូវ
មោហៈ ជាច័ប័ដុត ក្រៅអំពីវិន័យ របស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។
ធម៌ទាំង១០ ដើម្បី ។ ធីសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការពូត្រូវ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះ មានភិរិយា
កំចាត់បង់នូវរាគៈជាច័ប័ដុត កំចាត់បង់នូវទោសៈជាច័ប័ដុត កំចាត់បង់
នូវមោហៈជាច័ប័ដុត ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ប្រព្រឹត្តទៅ
ព្រម ដើម្បីសេចក្តីឡើយណាយនៃម្ស្និក ដើម្បីប្រាសចាកអប្រេក ដើម្បី
លែង ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ ដើម្បីជីវិតចំរោះ ដើម្បីប្រាសវិនិច្ឆ័យ ដើម្បី
ព្រះទិព្វាន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០
ដើម្បី ។ ធីសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការពូត្រូវ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង១០ នេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឡើយ
ណាយនៃម្ស្និក ដើម្បីប្រាសចាកអប្រេក ដើម្បីលែង ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់

អភិញ្ញាបេ សម្ពោធាយេ ធិត្វាធាយេ សិវត្តដ្ឋំ ន
អញ្ញាត្រ សុតតវិនយាតិ ។

(២៨) ធនយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ការិកា ពហុសិ-
កតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បដ្ឋន្តំ ន អញ្ញាត្រ សុតតវិនយា ។
កតាមេ ធន ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាវម្ពុត្តំ ។
ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ធន ធម្មា ការិកា ពហុសិកតា
អនុប្បដ្ឋា ឧប្បដ្ឋន្តំ ន អញ្ញាត្រ សុតតវិនយាតិ ។

(២៩) ធនយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ការិកា ពហុសិ-
កតា មហាច្ឆណា ហោត្តំ មហានិសំសា ន អញ្ញាត្រ
សុតតវិនយាតិ ។ កតាមេ ធន ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។
សម្មាវម្ពុត្តំ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ធន ធម្មា ការិកា
ពហុសិកតា មហាច្ឆណា ហោត្តំ មហានិសំសា
ន អញ្ញាត្រ សុតតវិនយាតិ ។

ដើម្បីធិតិចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹងល្ងេម ដើម្បីព្រះធិត្វាទ ក្រៅអំពីវិន័យ
របស់ព្រះសុតត មិនមានឡើយ ។

(២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ ខេរ ដែល
បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យរឿយ ។ ហើយ មិនទាន់កើត ហើយកើត
ឡើង ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុតត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ ភិ
ក្ខុវេ ។ គិរេសចក្កិយសំប្រុវ ១ ។ បេ ។ ការុច្ឆេត្រុវ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ ខេរឯង បុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យ
រឿយ ។ ហើយ មិនទាន់កើត ហើយកើតឡើង ក្រៅអំពីវិន័យ
របស់ព្រះសុតត មិនមានឡើយ ។

(២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ ខេរ ដែល
បុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យរឿយ ហើយ មានផលច្រើន មានកាតិ-
សន្ធិច្រើន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុតត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០
ភិក្ខុវេ ។ គិរេសចក្កិយសំប្រុវ ១ ។ បេ ។ ការុច្ឆេត្រុវ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ ខេរឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ
បានធ្វើឱ្យរឿយ ។ ហើយ មានផលច្រើន មានកាតិសន្ធិច្រើន
ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុតត មិនមានឡើយ ។

(៣១) ឧសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភារីតា ពហុលី-
 កតា ភកវិនយបរិយោសាណា ហោង្គំ ទោសវិនយបរិ-
 យោសាណា ហោង្គំ មោហវិនយបរិយោសាណា ហោង្គំ
 ន អញ្ញាត្រ សុតតវិនយា ។ កកមេ ឧស ។ សម្មា-
 ធិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ឧស
 ធម្មា ភារីតា ពហុលីកតា ភកវិនយបរិយោសាណា
 ហោង្គំ ទោសវិនយបរិយោសាណា ហោង្គំ មោហវិនយ-
 បរិយោសាណា ហោង្គំ ន អញ្ញាត្រ សុតតវិនយាតិ ។

(៣២) ឧសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភារីតា
 ពហុលីកតា ឯកន្តង្គិញ្ចាយ វិភាយ ឯកោយ
 ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សន្តោទាយ ឯព្វាយ
 សំវត្តង្គំ ន អញ្ញាត្រ សុតតវិនយាតិ ។ កកមេ
 ឧស ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ
 ទោ ភិក្ខុវេ ឧស ធម្មា ភារីតា ពហុលីកតា

[៣០] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ មានកិរិយាកំលាំង
 បង្កើតអារម្មណ៍ជាទីបំផុត កំលាំងបង្កើតអារម្មណ៍ជាទីបំផុត កំលាំងបង្កើត
 មោហៈជាទីបំផុត ក្រៅពីកិរិយាបេស្សន្ត មិនមានឡើយ ។
 ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ មេ ។ ការប្តូរ
 ត្រូវ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ មានកិរិយា
 កំលាំងបង្កើតអារម្មណ៍ជាទីបំផុត កំលាំងបង្កើតអារម្មណ៍ជាទីបំផុត កំលាំងបង្កើត
 មោហៈជាទីបំផុត ក្រៅពីកិរិយាបេស្សន្ត មិនមានឡើយ ។

[៣១] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែលបុគ្គល
 បានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីរឿយណាស់នៃអារម្មណ៍ ដើម្បីប្រាសពាក្យប្រក ដើម្បីរលត់ ដើម្បី
 សេចក្តីស្ងប់ ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីប្រាសដឹងក្រែង ដើម្បីក្រែងព្វាន
 ក្រៅពីកិរិយាបេស្សន្ត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។
 គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ មេ ។ ការប្តូរត្រូវ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
 ទាំង ១០ នេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ

ឯកទ្គតំព្វិទាយ វិកាយ ឯរោទាយ ឧបសមាយ
អភិញ្ញាយ សម្ពោទាយ ធិញ្ញាយ សំវត្តន្តំ ន អញ្ញត្រ
សុត្តកវិទយាតំ ។

[៣២] នសយំមេ ភិក្ខុវេ មិច្ឆត្តា ។ កកមេ នស។
មិច្ឆាធិដ្ឋំ មិច្ឆាសន្តំប្បេ មិច្ឆាភិពា មិច្ឆាកម្មន្តោ
មិច្ឆាអាជីវេ មិច្ឆាភយាមោ មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ
មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ នស
មិច្ឆត្តាតំ ។

[៣៣] នសយំមេ ភិក្ខុវេ សម្មត្តា ។ កកមេ
នស ។ សម្មាធិដ្ឋំ សម្មាសន្តំប្បេ សម្មាភិពា សម្មា-
កម្មន្តោ សម្មាអាជីវេ សម្មាភយាមោ សម្មាសតិ
សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ
ចោ ភិក្ខុវេ នស សម្មត្តាតំ ។

និយោ យស្សវិញ្ញា (១) ។

១ ឧ.ប. ធារិយវិញ្ញា ។

វិនិច្ឆ័យត្រៃត្តោវេ ដើម្បីសេចក្តីឡើយណាងនៃម្បង ដើម្បីត្រាសចាក
កម្រក ដើម្បីរលត់ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់
ដឹងព្រម ដើម្បីត្រឡប់ទៅ ព្រះភិក្ខុវិទយាសំប្រែសុត្ត មិនបានឡើយ ។

[២២] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆត្តមិ (ធម៌ខុស) ទាំងឡាយនេះ
មាន ១០ ។ មិច្ឆត្តមិទាំង ១០ គឺអ្វីខុស ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១
សេចក្តីគ្រងវិចារុស ១ សំរិទ្ធស ១ ការងារុស ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតរុស ១
សេចក្តីព្យាយាមរុស ១ ការលើករុស ១ ការដកល់ចិត្តមារុស ១ ការ
ដឹងខុស ១ ការរូបខុស ១ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆត្តមិ មាន
១០ ទេវេន ។

[២៣] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មត្តមិ (ធម៌ត្រូវ) ទាំងឡាយនេះ
មាន ១០ ។ សម្មត្តមិ ១០ គឺអ្វីខុស ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
សេចក្តីគ្រងវិស្រុត ១ សំរិទ្ធត្រូវ ១ ការងារត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១
សេចក្តីព្យាយាមត្រូវ ១ ការលើកត្រូវ ១ ការដកល់ចិត្តត្រូវ ១ ការដឹង
ត្រូវ ១ ការរូបត្រូវ ១ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មត្តមិ មាន
១០ ទេវេន ។

ចប់ យស្សវិញ្ញា ទី ១ ។

បញ្ចេញ សាច់ដី

សាច់ដី ៤

[៣៤] សាច់ដី រោ ក៏ក្នុង ទេសស្រុកមិ អសា-
 ច់ត្រូវ កំ សុណាមី សាច់ដី មនសិការោម កាសិ-
 ស្រុកមិ ។ ឃី កន្តត ទោ តេ ក៏ក្នុង កករោ
 បទ្ធស្រុស្សី ។ កករ ឯកទេស កកមត្ត ក៏ក្នុង
 អសាទុំ(១) ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសង្ការោ មិច្ឆាវាចា
 មិច្ឆាកម្មតោ មិច្ឆាភាគីរោ មិច្ឆាវិហារោ មិច្ឆាសតិ
 មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ ឥទិ វុទ្ធាតិ
 ក៏ក្នុង អសាទុំ ។ កកមត្ត ក៏ក្នុង សាទុំ(២)
 សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្ការោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មតោ
 សម្មាភាគីរោ សម្មាវិហារោ សម្មាសតិ
 សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តិ ។
 ឥទិ វុទ្ធាតិ ក៏ក្នុង សាទុំ(៣) ។

[៣៥] ខ្នាតក៏ក្នុងខ្យាយ គឺជាគន្លងសំដែងនូវសេចក្តីចំរើន
 មតិ សេចក្តីមិនចំរើន ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់
 នូវបរិយាយ ចូរឆ្លើយតបចិត្តប្រៀបធៀប គឺជាគន្លងសំដែង ។ ខ្នាត
 ក៏ក្នុងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏តា របស់ព្រះមហាព្រះភគវា ព្រះក-
 រុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមហាព្រះភគវង្សត្រាស់ថា ខ្នាតក៏ក្នុងខ្យាយ
 សេចក្តីមិនចំរើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ សេចក្តីត្រូវរិ-
 ខុស ១ សីលខុស ១ ការងារខុស ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១ សេចក្តី
 ព្យាយាមខុស ១ ការលើកខុស ១ ការដកល់ចិត្តចាំខុស ១ ការដឹក
 ខុស ១ ការរួចខុស ១ ។ ខ្នាតក៏ក្នុងខ្យាយ នេះហៅថា សេចក្តីមិន
 ចំរើន ។ ខ្នាតក៏ក្នុងខ្យាយ សេចក្តីចំរើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី
 យល់ត្រូវ ១ សេចក្តីត្រូវជំនុំ ១ សីលត្រូវ ១ ការងារត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹម
 ជីវិតត្រូវ ១ ការព្យាយាមត្រូវ ១ ការលើកត្រូវ ១ ការដកល់ចិត្តចាំត្រូវ ១
 ការដឹកត្រូវ ១ ការរួចត្រូវ ១ ។ ខ្នាតក៏ក្នុងខ្យាយ នេះហៅ
 ថា សេចក្តីចំរើន ។

១ ឧ. ពន្លា ០ ក៏ក្នុង អសាទុំ ។ ២ ច. ពន្លា ០ ក៏ក្នុង សាទុំ ។
 ៣ ច. សាទុំ ។

[៣៥] អរិយធម្មត្ថ វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
 អនិយមន្តត្ថ តំ សុណាថ សាទុកំ មនសិករោថ
 កាសិស្សាមិ ។ ឃិ កន្តេតិ ទោ តេ ភិក្ខុ ភកវតា
 ចន្ទស្សោសិ ។ ភកវា ឯតនកោច កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ យេ ។ មិច្ឆា-
 វិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធិតិ ភិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។
 កតមោ យ ភិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។ សម្មាធិដ្ឋិ
 ។ យេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធិតិ ភិក្ខុវេ
 អនិយោ ធម្មោតិ ។

[៣៦] កុសលត្ថ វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
 អកុសលត្ថ តំ សុណាថ សាទុកំ មនសិករោថ
 កាសិស្សាមិ ។ ឃិ កន្តេតិ ទោ តេ ភិក្ខុ ភក-
 វតា ចន្ទស្សោសិ ។ ភកវា ឯតនកោច កតមត្ថ
 ភិក្ខុវេ អកុសលំ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ យេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។

[៣៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លឹះសិវិជន៍នូវធម៌វិប្រសើរ
 ផង ធម៌មិនប្រសើរផង ផល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់
 នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រយោជន៍ គឺជាគន្លឹះសិវិជន៍ ។
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមហាព្រះកោតថា ព្រះ
 ករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមហាព្រះកោតទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចុះធម៌មិនប្រសើរ តើអ្វីខ្លះ ។ គំរិសេចក្តីយល់ទុស ១ ។ យេ ។
 កាវុចទុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌មិនប្រសើរ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិប្រសើរ តើអ្វីខ្លះ ។ គំរិសេចក្តីយល់ស្រូវ ១
 ។ យេ ។ កាវុចស្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌វិប្រសើរ ។

[៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លឹះសិវិជន៍នូវកុសលធម៌ផង
 អកុសលធម៌ផង ផល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌
 នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រយោជន៍ គឺជាគន្លឹះសិវិជន៍ ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមហាព្រះកោតថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ព្រះមហាព្រះកោតទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អកុសលធម៌ តើអ្វីខ្លះ ។ គំរិសេចក្តីយល់ទុស ១ ។ យេ ។ កាវុចទុស ១ ។

ឥន្ទ វុទ្ធិកំ ភិក្ខុវេ អកុសលំ ។ កាតមេត្ត ភិក្ខុវេ
កុសលំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ យេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥន្ទ
វុទ្ធិកំ ភិក្ខុវេ កុសលំ(១)។

(៣៧) អន្តេត្ថ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ អនម្ពេត្ត
តំ សុណានំ សាទុកំ មនសិការោជំ ភាសិ-
ស្សាមិកំ ។ ឃីវំ កន្លេតំ ទោ តេ ភិក្ខុ ភតវាតា
ចត្តស្សោសំ ។ ភតវា ឯតទរោច កាតមោ ច ភិក្ខុវេ
អនត្តោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ យេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ
វុទ្ធិកំ ភិក្ខុវេ អនត្តោ ។ កាតមោ ច ភិក្ខុវេ
អត្តោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ យេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ
វុទ្ធិកំ ភិក្ខុវេ អត្តោតំ ។

(៣៨) ចម្មេត្ត វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ អនម្មេត្ត
តំ សុណានំ សាទុកំ មនសិការោជំ ភាសិស្សាមិកំ ។

១ ធនិ កុសលំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អកុសលធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កុសលធម៌ តើអ្វីខ្លះ ។ ធិសេចក្តីយល់ច្រឡំ ១ ។ យេ ។ ការច្រឡំ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កុសលធម៌ ។

[៣៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសំដែងនូវធម៌ជាប្រយោជន៍
ផង ធម៌មិនជាប្រយោជន៍ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តប្រៀបចុះ គឺជាគន្លងសំដែង ។
ភ្នកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីត របស់ព្រះមហាក្សត្រកោត
ព្រះករុណាព្រះភ្នំ ។ ព្រះមហាក្សត្រកោត ទ្រង់ស្រាវជ្រាវថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌មិនជាប្រយោជន៍ តើអ្វីខ្លះ ។ ធិសេចក្តីយល់ខុស
១ ។ យេ ។ ការច្រឡំ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ធម៌មិនជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាប្រយោជន៍
តើអ្វីខ្លះ ។ ធិសេចក្តីយល់ច្រឡំ ១ ។ យេ ។ ការច្រឡំ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ជាប្រយោជន៍ ។

[៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសំដែង នូវធម៌ផង
នូវធម៌ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌
នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ប្រៀបចុះ គឺជាគន្លងសំដែង ។

ឯវំ កន្ត្តតិ ទោ តេ កិក្ខុ កកវតោ
 បទ្ធសេន្តសុំ ។ កកវា ឯតនកេច កកមោ ច
 កិក្ខុវេ អនម្មោ ។ មិច្ឆានិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។
 អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ អនម្មោ ។ កកមោ ច កិក្ខុវេ
 នម្មោ ។ សម្មានិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ
 វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ នម្មោតិ ។

(៣៧) សាសវត្ថុ វេ កិក្ខុវេ ធម្មំ វេសំស្សមិ
 អនាសវត្ថុ តំ សុណាថ សាទុកំ មចសំករោថ
 កាសិស្សមិគំ ។ ឯវំ កន្ត្តតិ ទោ តេ កិក្ខុ
 កកវតោ បទ្ធសេន្តសុំ ។ កកវា ឯតនកេច កកមោ
 ច កិក្ខុវេ សាសវេ នម្មោ ។ មិច្ឆានិដ្ឋិ ។ បេ ។
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ សាសវេ នម្មោ ។
 កកមោ ច កិក្ខុវេ អនាសវេ នម្មោ ។ សម្មានិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ
 អនាសវេ នម្មោតិ ។

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមោគ្គល្លោកោតថា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមោគ្គល្លោកោតទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌តិអ៊ុន្ទរ ។ ធីសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការប្រ
 ខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌តិអ៊ុន្ទរ ។ ធីសេចក្តីយល់ច្រឡំ ១ ។ បេ ។ ការប្រ
 ច្រឡំ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ ។

(៣៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសំដែងនូវធម៌ដែលប្រកប
 ដោយភាសវៈផង នូវធម៌មិនមានភាសវៈផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យច្រៀមចុះ គឺជា
 គន្លងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់
 ព្រះមោគ្គល្លោកោតថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមោគ្គល្លោកោតទ្រង់
 ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលប្រកបដោយភាសវៈ តើ
 អ៊ុន្ទរ ។ ធីសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការប្រខុស ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ប្រកបដោយភាសវៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ធម៌មិនមានភាសវៈ តើអ៊ុន្ទរ ។ ធីសេចក្តីយល់ច្រឡំ ១ ។ បេ ។
 ការប្រច្រឡំ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌មិនមានភាសវៈ ។

[៤០] សាវត្ថុ វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
អនវត្ថុត្ថំ តំ សុណាថ សាទុកំ មនសិការោថ
កាសិស្សាមិ ។ ឃិ កន្ថេតិ ទោ ភេ ភិក្ខុ កត-
វតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ កកា ឃិវតទរោថ កតមោ
ថ ភិក្ខុវេ សាវត្ថោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាមិច្ឆំ ។ មេ ។
មិច្ឆាវម្ពត្ថំ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ សាវត្ថោ ធម្មោ ។
កតមោ ថ ភិក្ខុវេ អនវត្ថោ ធម្មោ ។ សម្មាមិច្ឆំ
។ មេ ។ សម្មាវម្ពត្ថំ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ អនវត្ថោ
ធម្មោតិ ។

[៤០] ធម៌បណ្ណសិក្សា វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
អនវត្ថុត្ថំ តំ សុណាថ សាទុកំ មនសិការោថ
កាសិស្សាមិ ។ ឃិ កន្ថេតិ ទោ ភេ ភិក្ខុ
កតវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ កកា ឃិវតទរោថ
កតមោ ថ ភិក្ខុវេ ធម៌បណ្ណសិក្សា ធម្មោ ។

[៤០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លឹះសំដែងនូវធម៌ដែលប្រកប
ដោយទោសផង នូវធម៌មិនមានទោសផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តឱ្យប្រពៃចុះ គឺជាគន្លឹះសំ
ដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមោគ្គ
កោសថា ព្រះកេរុណាព្រះគន្ធី ។ ព្រះមោគ្គកោស ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ប្រកបដោយទោស កើតឡើង ។ គឺសេចក្តីយល់
ខុស១ ។ មេ ។ ការរួចខុស១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ប្រកប
ដោយទោស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌មិនមានទោស កើតឡើង ។
គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ មេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ធម៌មិនមានទោស ។

[៤០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លឹះសំដែងនូវធម៌ ដែលគួរ
ដុតកំដៅផង មិនគួរដុតកំដៅផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ចូរស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តឱ្យប្រពៃចុះ គឺជាគន្លឹះសំ
ដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមោគ
កោសថា ព្រះកេរុណាព្រះគន្ធី ។ ព្រះមោគ្គកោស ទ្រង់ត្រាស់
ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរដុតកំដៅ កើតឡើង ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធិតិ
កិក្ខុវេ ភវនិយោ ធម្មោ ។ ភាគមោ ច កិក្ខុវេ
អភចមិយោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មា-
វិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ អភចមិយោ ធម្មោតិ ។

(៤៤) អាចយតាមិត្ត វេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
ស្សាមិ អបចយតាមិត្ត តំ សុណាជំ សាទុកំ មន-
សិករោជ កាសិស្សាមិត្ត ។ វិវិ ករុត្តិ ទោ តេ
កិក្ខុ ភកាភា បទុស្សសិ ។ ភកា វិភទេវេច
ភាគមោ ច កិក្ខុវេ អាចយតាមិ ធម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ
អាចយតាមិ ធម្មោ ។ ភាគមោ ច កិក្ខុវេ អបច-
យតាមិ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។

គំ សេចក្តីយល់ខុស ។ បេ ។ ការុចខុស ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ធម៌គួរដុតកំរៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌មិនគួរដុត
កំរៅ តើអ្វីខ្លះ ។ គំ សេចក្តីយល់ត្រូវ ។ បេ ។ ការុចត្រូវ ។ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌មិនគួរដុតកំរៅ ។

(៤៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគតនិសំវែង ខ្លាចមិដែលញ៉ាំង
សត្វឱ្យផល ខ្លាចការសេឱ្យវដ្តៈផង ខ្លាចមិដែលមិនញ៉ាំងសត្វឱ្យផល ខ្លា
ការសឱ្យវដ្តៈផង ផលអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ខ្លា
ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកកន្លិចិត្ត ឱ្យប្រពៃចុះ គេថាគតនិសំវែង ។
ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះករុណា របស់ព្រះមោគ្គលានុភោ
ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមោគ្គលានុភោ ច្រង់គ្រាស់ដូច្នោះថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែល ញ៉ាំងសត្វឱ្យផល ខ្លាចការសឱ្យវដ្តៈ តើ
អ្វីខ្លះ ។ គំ សេចក្តីយល់ខុស ។ បេ ។ ការុចខុស ។ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលញ៉ាំងសត្វឱ្យផល ខ្លាច
ការសឱ្យវដ្តៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនញ៉ាំងសត្វឱ្យផល
ខ្លាចការសឱ្យវដ្តៈ តើអ្វីខ្លះ ។ គំ សេចក្តីយល់ត្រូវ ។ បេ ។ ការុចត្រូវ ។ ។

អយំ វុទ្ធតំ ភិក្ខុវេ អចយេកាមី ធម្មោតំ ។

[៤៣] ធុក្កុទ្រយេត្ថ ភេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ សុខុទ្រយេត្ថ តំ សុណាថ សាទុកំ ឧទសិកាភេថ ភាសិស្សាមិតំ ។ ឃី កន្ថេតិ ទេ តេ ភិក្ខុ ភគវិកា បទ្ធសេន្តសំ ។ កកវិ ឯតធកេថ កតាមា ថ ភិក្ខុវេ ធុក្កុទ្រយោ ធម្មោ ។ មិញ្ញានិដ្ឋិ ។ មេ ។ មិញ្ញាវិមុត្តំ ។ អយំ វុទ្ធតំ ភិក្ខុវេ ធុក្កុទ្រយោ ធម្មោ ។ កតាមា ថ ភិក្ខុវេ សុខុទ្រយោ ធម្មោ ។ សម្មានិដ្ឋិ ។ មេ ។ សម្មាវិមុត្តំ ។ អយំ វុទ្ធតំ ភិក្ខុវេ សុខុទ្រយោ ធម្មោតំ ។

[៤៤] ធុក្កុវិចារកញ្ច ភេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ សុខវិចារកញ្ច តំ សុណាថ សាទុកំ ឧទសិកាភេថ ភាសិស្សាមិតំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលញ៉ាំងសុខឱ្យដល់ គូករសេឱ្យវិជ្ជា ។

[៤៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតតិសិវិជ្ជា ខ្លួនធម៌ដែល ញ៉ាំងទុក្ខឱ្យកើតឡើងវិញ ខ្លួនធម៌ដែលញ៉ាំងសុខឱ្យកើតឡើងវិញ ដល់ អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ភ្ជាប់ខ្លួនធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក៏ចំគួរឱ្យ ប្រពៃចុះ គឺជាគតតិសិវិជ្ជា ។ អ្នកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមាតាព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមាតាព្រះ ភាគព្រះប្រោសដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលញ៉ាំងទុក្ខឱ្យកើត ឡើង គេអ្វីខ្លះ ។ គិលេចក្តីយល់ខុស ១ ។ មេ ។ កាក្ខចខុស ១ ។ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលញ៉ាំងទុក្ខឱ្យកើតឡើង ។ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលញ៉ាំងសុខឱ្យកើតឡើង គេអ្វីខ្លះ ។ គិលេចក្តី យល់ត្រូវ ១ ។ មេ ។ កាក្ខចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ ហៅថា ធម៌ដែលញ៉ាំងសុខឱ្យកើតឡើង ។

[៤៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតតិសិវិជ្ជា ខ្លួនធម៌ដែលមានផលជា ទុក្ខក៏ ខ្លួនធម៌ដែលមានផលជាសុខក៏ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង ឡាយ ភ្ជាប់ខ្លួនធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក៏ចំគួរឱ្យប្រពៃចុះ គឺជាគតតិសិវិជ្ជា ។

ឃី កន្លែង ទោ តេ ភិក្ខុ ភក្កតា ចច្ចុស្ស្រសំ ។
 កតិ ឯតនោ កតមោ ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខ-
 វិចារោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។
 អយំ វុទ្ធានំ ភិក្ខុវេ ទុក្ខវិចារោ ធម្មោ ។ កតមោ
 ច ភិក្ខុវេ សុខវិចារោ ធម្មោ ។ សម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធានំ ភិក្ខុវេ សុខវិចារោ
 ធម្មាតំ ។

សមុទ្រោ ចន្ទោ ។

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីតា បេសំព្រាហ្មាណៈព្រះភ្នែក
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមាតាព្រះភាគទ្រង់ស្រាវជ្រាវថ្លែងថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌ដែលមានផលជាទុក្ខ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់
 ខុស ។ បេ ។ ការចុះស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដែលមានផលជាទុក្ខ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមានផល
 ជាសុខ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការចម្រើន ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមានផលជាសុខ ។

ចប់ សាច្ចុទ្ធិ ទី ៤ ។

បញ្ចមោ អរិយមគ្គិត្តោ

[២៥] អរិយមគ្គញ្ច វេ កំត្វវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ

អនរិយមគ្គញ្ច តំ សុណាថ សាធុកំ មនសីករោថ

កាសិស្សាមិទំ ។ ឃិ កន្ត្តតំ ទោ តេ កិក្ខុ ភកវតោ

ចច្ចុស្សោសំ ។ ភកវា ឯតនោច ភកមោ ច

កិក្ខុវេ អនរិយោ មត្តោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ មិច្ឆា-

វិមុត្តំ ។ អយំ វុច្ឆតិ កិក្ខុវេ អនរិយោ មត្តោ ។

ភកមោ ច កិក្ខុវេ អរិយោ មត្តោ ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។

សម្មាវិមុត្តំ ។ អយំ វុច្ឆតិ កិក្ខុវេ អរិយោ មត្តោតិ ។

[២៦] កណ្ណមគ្គញ្ច វេ កំត្វវេ ធម្មំ

ទេសិស្សាមិ សុក្កមគ្គញ្ច តំ សុណាថ

សាធុកំ មនសីករោថ កាសិស្សាមិទំ ។ ឃិ

កន្ត្តតំ ទោ តេ កិក្ខុ ភកវតោ ចច្ចុស្សោសំ ។

អរិយមគ្គិត្ត ទី៥

[២៥] មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសិវ័ន្តនូវចម្លើយប្រសើរ

ផង ច្បាប់ចម្លើយប្រសើរផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ

ស្តាប់ខ្ញុំធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តឱ្យប្រឺត្បាច់ គឺជាគន្លងសិវ័ន្ត ។

ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏តា បេសព្រះមាតាព្រះភាគ

ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមាតាព្រះភាគច្រើនគ្រាសំប៉ុន្មោះថា មាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ មន្តមិប្រសើរ តើអ្វីខ្លះ ។ គិរិសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។

ការរួចខុស ១ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មេរហៅថា មន្តមិប្រសើរ ។

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មន្តមិប្រសើរ តើអ្វីខ្លះ ។ គិរិសេចក្តីយល់ត្រូវ ១

។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មេរហៅថា មន្ត

មិប្រសើរ ។

[២៦] មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសិវ័ន្តនូវចម្លើយប្រសើរ

ផង ច្បាប់ចម្លើយប្រសើរផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំធម៌នោះ

ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តឱ្យប្រឺត្បាច់ គឺជាគន្លងសិវ័ន្ត ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួល

ស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏តា បេសព្រះមាតាព្រះភាគ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។

កកវា ឯតទរោច កាគមោ ច កិក្ខុវេ កណ្ណ
 មក្កោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋំ ។ ថេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ អយំ
 វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ កណ្ណមក្កោ ។ កាគមោ ច
 កិក្ខុវេ សុក្កោ មក្កោ^(១) ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ ថេ ។
 សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ (វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ សុក្កោ មក្កោតិ ។
 (៤៧) សទ្ធខត្យ វោ កិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ អសទ្ធា-
 ធម្មតំ សុណាថ សាទុកំ មទសិកាភេថ កាសិ-
 ស្សាមិភិ ។ ឯវំ កាទ្កតិ ទោ ភេ កិក្ខុ កកវាតោ ធម្ម-
 ស្សាសុំ ។ កកវា ឯតទរោច កាគមោ ច កិក្ខុវេ
 អសទ្ធា ។ មិច្ឆាធិដ្ឋំ ។ ថេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ អយំ
 វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ អសទ្ធា ។ កាគមោ ច កិក្ខុវេ
 សទ្ធា ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ ថេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។
 អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ សទ្ធាតិ ។

១ ឧ. ឧ. សុត្តន្តបិដក ។

ព្រាហ្មណ៍ ព្រាហ្មណ៍ ទ្រង់ស្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មន្ត្រី
 តើអ្វីខ្លះ ។ គិរសចក្កិយលំខុស ។ ថេ ។ ការុចខុស ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា មន្ត្រី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មន្ត្រី តើអ្វីខ្លះ ។ គិរសចក្កិយលំត្រូវ ។ ថេ ។ ការុចត្រូវ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា មន្ត្រី ។

(៤៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសំដែង ក្នុងសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ក្នុងអសម្មាសម្ពុទ្ធ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំផង
 នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យច្រាលុះ គឺជាគន្លងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះ ខ្ញុំលេចចេញពីអង្គការ របស់ព្រាហ្មណ៍ព្រាហ្មណ៍ ព្រាហ្មណ៍
 ព្រាហ្មណ៍ ។ ព្រាហ្មណ៍ ព្រាហ្មណ៍ ទ្រង់ស្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អសម្មា តើអ្វីខ្លះ ។ គិរសចក្កិយលំខុស ។ ថេ ។ ការុច
 ខុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសម្មា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សម្មា តើអ្វីខ្លះ ។ គិរសចក្កិយលំត្រូវ ។ ថេ ។ ការ
 ត្រូវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សម្មា ។

[២៨] សច្ច្រិសទម្មត្វ វោ ភិក្ខុវេ នេសិស្សាមិ
 អសច្ច្រិសទម្មត្វ តំ សុណាថ សាទុកំ មទសិ-
 កាកោថ កាសិស្សាមិទិ ។ ឯវំ កន្ថេតិ ទោ តេ ភិក្ខុ
 ភកវតោ ចត្វស្សោសុំ ។ ភកវា ឯតទវោទ កាតមោ ថ
 ភិក្ខុវេ អសច្ច្រិសទម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ ថេ ។ មិច្ឆាវិគុត្តិ ។
 អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ អសច្ច្រិសទម្មោ ។ កាតមោ ថ
 ភិក្ខុវេ សច្ច្រិសទម្មោ ។ សញ្ញាទិដ្ឋិ ។ ថេ ។ សម្មាវិ-
 តុត្តិ ។ អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ សច្ច្រិសទម្មោតិ ។

[២៩] ឧច្ឆារទេតព្វត្វ វោ ភិក្ខុវេ ទម្មំ នេសិ-
 ស្សាមិ ទ ឧច្ឆារទេតព្វត្វ តំ សុណាថ សាទុកំ
 មទសិកាកោថ កាសិស្សាមិទិ ។ ឯវំ កន្ថេតិ
 ទោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ចត្វស្សោសុំ ។

[២៨] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសំដែង ខ្លាំងបំបែក
 សច្ច្រិសទម្ម ខ្លាំងបំបែកអសច្ច្រិសទម្ម ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង
 ឡាយ ស្តាប់ខ្លាំងបំបែក ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តប្រៀបប្រដូរ គឺជាគន្លង
 សំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះគុណីការេសំព្រះមាត
 ព្រះភាគថា ព្រះកុណាព្រះគង្គ ។ ព្រះមាតព្រះភាគ ទ្រង់ប្រាប់
 ខ្លះថា ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាបំបែកសច្ច្រិសទម្ម រាងអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី
 យល់ខុស ។ ឃេវ ការុចខុស ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
 ថា គឺជាបំបែកសច្ច្រិសទម្ម ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាបំបែកសច្ច្រិសទម្ម
 កើតខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ។ ឃេវ ការុចត្រូវ ។ ខ្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា គឺជាបំបែកសច្ច្រិសទម្ម ។

[២៩] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសំដែង ខ្លាំងបំបែក
 គុណីការេសំព្រះមាត ខ្លាំងបំបែកមិនគុណីការេសំព្រះមាត ដល់អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ខ្លាំងបំបែក ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ប្រៀបប្រដូរ គឺជាគន្លងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់
 ព្រះគុណីការេសំព្រះមាតព្រះភាគថា ព្រះកុណាព្រះគង្គ ។

ភក្កា ឯកធានេច កាតមោ ច កិក្ខុវេ ឧ
 ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មោ ។ មិច្ឆានិច្ចំ ។ បេ ។
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធកំ កិក្ខុវេ ឧ ឧប្បា-
 ទេតព្វោ ធម្មោ ។ កាតមោ ច កិក្ខុវេ ឧប្បា-
 ទេតព្វោ ធម្មោ ។ សម្មានិច្ចំ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។
 អយំ វុទ្ធកំ កិក្ខុវេ ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មោតំ ។

(៧០) អាសេវិតត្វញ វេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ

ឧ អាសេវិតត្វញ តំ សុណាដ សាទុកំ មទសិ-
 កាភេដ ភាសិស្សាមិ ។ ឯវំ ភន្តេតំ ទោ ភេ កិក្ខុ
 ភក្កាតា បច្ចុស្សោសុំ ។ ភក្កា ឯកធានេច
 កាតមោ ច កិក្ខុវេ ឧ អាសេវិតព្វោ ធម្មោ ។
 មិច្ឆានិច្ចំ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ
 វុទ្ធកំ កិក្ខុវេ ឧ អាសេវិតព្វោ ធម្មោ ។

ព្រះមាតាប្រាណាត ទ្រង់ប្រាស័ដ្ឋុច្ឆេថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែល
 មិនគួរឱ្យកើតឡើង តើអ្វីខ្លះ ។ ភិសេចក្តីយល់ខុស ។ ។ បេ ។
 ការរួចខុស ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិន
 គួរឱ្យកើតឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរឱ្យកើតឡើង
 តើអ្វីខ្លះ ។ ភិសេចក្តីយល់ច្រឡំ ។ ។ បេ ។ ការរួចច្រឡំ ។ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរឱ្យកើតឡើង ។

(៧០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសិវិជន ដូចម្តេច

ដែលគួរគាប់រាជ ខ្លះធម៌ដែលមិនគួរគាប់រាជ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចូរគ្រាន់ឡាយស្លាប់ ខ្លះធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ឱ្យប្រពៃចុះ
 គឺជាគន្លងសិវិជន ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះកុម្មារីភា
 វស័ព្រះមាតាប្រាណាតថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមាតាប្រា
 ណា ទ្រង់ប្រាស័ដ្ឋុច្ឆេថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរគាប់
 គេ តើអ្វីខ្លះ ។ ភិសេចក្តីយល់ខុស ។ ។ បេ ។ ការរួចខុស ។ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរគាប់គេ ។

កាតមោ ច ភិក្ខុវេ អាសេវិតតោ ទម្មោ ។
សម្មាទិដ្ឋិ ។ យេ ។ សម្មាវចន្តំ ។ អយំ វុទ្ធតិ
ភិក្ខុវេ អាសេវិតតោ ទម្មោតិ ។

[៥១] ភាវេតទ្ធាតុ កេ ភិក្ខុវេ ទម្មំ នេសំស្សាមិ
ន ភាវេតទ្ធាតុ តំ សុណាម សាទុតំ មនសំតកេជ
ភាសំស្សាមីតិ ។ ឃិវំ កន្ថេតិ ទោ តេ ភិក្ខុ ភកវិតា
ចទ្ធសេន្តស្សី ។ ភកវំ ឃិតនកោច កាតមោ ច ភិក្ខុវេ
ន ភាវេតតោ ទម្មោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ យេ ។ មិច្ឆា-
វិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ ន ភាវេតតោ ទម្មោ ។
កាតមោ ច ភិក្ខុវេ ភាវេតតោ ទម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
។ យេ ។ សម្មាវចន្តំ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ កាវេតតោ
ទម្មោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរគាប់ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
។ យេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌
ដែលគួរគាប់ ។

[៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះគឺនិសំដែង ខ្លះចម្រើន
នូវចម្រើន ខ្លះធម៌ដែល មិនខ្លះចម្រើន ដល់អ្នកទាំងឡាយ
ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ខ្លះចម្រើន ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រយោជន៍
នេះគឺនិសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះគ្រូដ៏ក
រសំព្រះធានព្រះកាតថា ព្រះកុណព្រះម្ចាស់ ។ ព្រះធានព្រះកា
ព្រះប្រាសំដែង ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិន
គួរចម្រើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ យេ ។ ការរួចសុខ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរចម្រើន ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរចម្រើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
។ យេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ធម៌ដែលគួរចម្រើន ។

[៧២] តហុលីកាតត្វញ្ច រោ ភិក្ខុវេ ធម្មិ
 នេសិស្សាមិ ទ តហុលីកាតត្វញ្ច តំ សុណាថ
 សាទុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមិទំ ។ ឃីវ កន្តេតិ
 ទោ តេ ភិក្ខុ ភកាតា បច្ឆស្សេនសុំ ។ កកា ឯតនោថ
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ទ តហុលីកាតត្វោ ធម្មោ ។
 មិច្ឆានិច្ចំ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ
 ទ តហុលីកាតត្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 តហុលីកាតត្វោ ធម្មោ ។ សញ្ញានិច្ចំ ។ បេ ។
 សញ្ញាវិមុត្តំ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ តហុលីកាតត្វោ
 ធម្មោតិ ។

[៧២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសំដែង ដូចម្តីដែលគួរធ្វើ
 ឱ្យច្រើនផង ដូចម្តីដែលមិនគួរធ្វើឱ្យច្រើនផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយ ស្តាប់ខ្ញុំធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យច្រើនពុទ្ធ គឺជាគន្លង
 សំដែង ។ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីតា របស់ព្រះមហាន
 ព្រះភោគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមហានព្រះភោគច្រង់ច្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្តងដែលមិនគួរធ្វើឱ្យច្រើន តើអ្វីខ្លះ ។
 គឺសេចក្តីយល់ខុស ទ ។ បេ ។ ការរួចខុស ទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះហៅថា ម្តងដែលមិនគួរធ្វើឱ្យច្រើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ម្តងដែលគួរធ្វើឱ្យច្រើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ឃើញត្រូវ ទ ។ បេ ។
 ការរួចត្រូវ ទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ម្តងដែលគួរធ្វើ
 ឱ្យច្រើន ។

[៨៣] អនុស្សាវរីយ៍ ក៏ កិច្ចាដ ធម៌

ទេសិស្សានុ ធនិ អនុស្សាវរីយ៍ ក៏ សុណាថ

សាទុកំ មនសិករោថ កាសិស្សានុ មិកំ ។ វិវិកន្តេតិ ទោ

តេ ភិក្ខុ កកវិកា ចន្ទស្ស្រសុំ ។ កកវិ វិកតោថ

កតោ ធនិ កិច្ចាដ ធនិ អនុស្សាវរីយ៍ ធនិ ធម៌ ។ មិច្ឆា-

ធនិ ។ ថេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ កិច្ចាដ

ធនិ អនុស្សាវរីយ៍ ធនិ ធម៌ ។ កតោ ធនិ កិច្ចាដ

អនុស្សាវរីយ៍ ធនិ ធម៌ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ថេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។

អយំ វុច្ចតិ កិច្ចាដ អនុស្សាវរីយ៍ ធនិ ធម៌ ។

[៨៣] ខ្មោចកិច្ចាដ ខ្មោច ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ

ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ

ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ

ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ

ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ

ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ

ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ

ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ

ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ

ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ ធម៌ ធនិ

[៨៤] សង្ខិកាតត្បញ្ច ភេ កិក្ខុវេ ធម្មិ ទេសិស្សាមិ
 ន សង្ខិកាតត្បញ្ច តំ សុណាថេ សាទុកិ
 ធម្មសំគារោថ ភាសិស្សាមិទិ ។ ឃិវិ កន្តេតិ ទោ
 តេ កិក្ខុ កកវតោ បទុស្សោសុំ ។ កកវា ឯតទភោច
 កកវោ ច កិក្ខុវេ ន សង្ខិកាតត្បោ ធម្មោ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ
 ន សង្ខិកាតត្បោ ធម្មោ ។ កកវោ ច កិក្ខុវេ
 សង្ខិកាតត្បោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មា-
 វិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ សង្ខិកាតត្បោ ធម្មោទិ ។

ចក្កុវោ ធម្មិយមុត្តោ ។
 ធម្មិយោ ធម្មិយចក្កុវោសោ ។

[៨៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាគន្លងសំដែង គួរធម៌ដែល
 គួរធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ផង គួរធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ផង ដល់ក្នុង
 ទាំងឡាយ ចូរក្នុងទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យ
 ច្រវៃចុះ គេជាគន្លងសំដែង ។ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះ
 ក្មេងៗ របស់ព្រះហេតុព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ គ្រហោន
 ព្រះភាគទ្រង់ប្រាសដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាប់ តើអ្វីខ្លះ ។ ភិសេចក្តិយយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ តើអ្វីខ្លះ ។ ភិសេចក្តិ-
 យយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
 ហៅថា ធម៌ដែលគួរធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ។

ចប់ ធម្មិយមុត្តោ ទី ៥

ចប់ ធម្មិយចក្កុវោសោ ទី ៣ ។

បុគ្គលបណ្ឌិតសក

បរិមា បុគ្គលវិគ្គ

[៧៧] ឧសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
បុគ្គលោ ន សេវិតញោ ។ កតថេហំ ឧសហំ ។
មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ (១) ហោតិ មិច្ឆាសន្តិម្យោ ហោតិ មិច្ឆា-
វាហោ (២) ហោតិ មិច្ឆាកម្មន្តោ ហោតិ មិច្ឆាអាដិវោ
ហោតិ មិច្ឆាវាយាហោ ហោតិ មិច្ឆាសតិ ហោតិ មិច្ឆា-
សមាទិ ហោតិ មិច្ឆាញាណំ (៣) ហោតិ មិច្ឆាវិមុត្តិ
ហោតិ ។ ឥថេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ឧសហំ ធម្មេហំ
សមន្តាគតោ បុគ្គលោ ន សេវិតញោ ។ ឧសហំ
ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ បុគ្គលោ សេវិតញោ ។
កតថេហំ ឧសហំ ។ សម្មាធិដ្ឋិកោ ហោតិ សម្មា-
សន្តិម្យោ ហោតិ សម្មាវាហោ ហោតិ សម្មាកម្មន្តោ
ហោតិ សម្មាអាដិវោ ហោតិ សម្មាវាយាហោ ហោតិ

១ ម. មិច្ឆាជំនុំ ។ ២ ម. មិច្ឆាវិហារ ។ ៣ ម. មិច្ឆាញាណំ ។ ធម្មេ យោ យុត្តេសក ។

បុគ្គលបណ្ឌិតសក

បុគ្គលវិគ្គ ទី ១

[៧៨] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកថាដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
ភិក្ខុសេនាគប់ ។ ប្រកថាដោយធម៌ទាំង ១០ កើត្បូវ ។ គឺជាអ្នកយល់
ខុស ១ មានប្រិម្រត្រ ១ មានសិរីត្រ ១ មានការិវត្រ ១
មានការិក្ខិមជីវិតត្រ ១ មានព្យាយាមត្រ ១ មានស្មារតីត្រ ១
មានការជីវិតលំបាកត្រ ១ មានការជីវិតត្រ ១ មានការរូបត្រ ១ ។
ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកថាដោយធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ភិក្ខុ
សេនាគប់ឡើយ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកថាដោយធម៌
១០ យ៉ាង ទើបគ្មានសេនាគប់ ។ ប្រកថាដោយធម៌ ១០ កើត្បូវ ។ គឺជា
អ្នកយល់ត្រូវ ១ មានប្រិម្រត្រូវ ១ មានសិរីត្រូវ ១ មានការ
ិវត្រូវ ១ មានការិក្ខិមជីវិតត្រូវ ១ មានព្យាយាមត្រូវ ១

សង្កាសតំ ហោតិ សង្កាសហនិ ហោតិ សង្កាញាលី
 ហោតិ សង្ការីកុត្តំ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ កិច្ចាវ
 ធនសហំ ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ បុគ្គលោ សេវិតតោតិ ។
 (ធុន្តរនិយម្បសតានិសុត្តំ ថេយ្យលវសន កណិកត្ថំ)
 ធនសហំ កិច្ចាវ ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ បុគ្គលោ ធន
 ភនិតតោ...ភនិតតោ...ធម្មេវុតាសិតតោ ... មឃេវុតា-
 សិតតោ ... ធន បុដ្ឋោ ហោតិ... បុដ្ឋោ ហោតិ ... ធន
 ចាសំសោ ហោតិ ... ចាសំសោ ហោតិ ... អការវោ
 ហោតិ... សការវោ ហោតិ... អឃ្យតិក្កោ (១)
 ហោតិ... សឃ្យតិក្កោ (២) ហោតិ... ធន អភ-
 ទតោ ហោតិ... អភទតោ ហោតិ... ធន
 វិសុដ្ឋតិ... វិសុដ្ឋតិ... មាធិ ខាជិកោតិ... (៣) មាធិ
 អជិកោតិ (៤)... បញ្ញាយ ធន ឧត្តតិ... បញ្ញាយ
 ឧត្តតិ... តហំ អបុត្តា ចសវតិ ... តហំ បុត្តា ចសវតិ ។

១ ឧ. ឧប្បជំញា ។ ឧ. ឧប្បជំញោ ។ ២ ឧ. ឧប្បជំញោ ។ ឧ. សប្បជំញោ ។
 ៣ ឧ. ឧបិកោតិ ។ ៤ ឧ. អជិកោតិ ។

មានស្មារតីត្រូវ ១ មានការដកស្រង់ចិត្តចាំត្រូវ ១ មានការដឹងត្រូវ ១ មាន
 ការចូលត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់កិច្ចាវនិក្ខយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០
 យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរសេចក្តី ។ (សូត្រមានចំនួនមួយរយយាសិច
 ត្រូវមួយដំរើម ចម្លាក់អប្សរា ដោយអំណាចវៃថេយ្យលវុច្ចេ)
 ម្ចាស់កិច្ចាវនិក្ខយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង កុំគួរគប់រំ...
 គួរគប់រំ... កុំគួរចូលទៅអង្គុយជិះ... គួរចូលទៅអង្គុយ
 ជិះ... កុំគួរចូល... គួរចូល... កុំគួរសរសើរ...
 គួរសរសើរ... កុំគួរគោរព... គួរគោរព... កុំ
 គួរកោតក្រែង... គួរកោតក្រែង... កុំគួរត្រេកអរ...
 គួរត្រេកអរ... មិនស្អាត... ស្អាត... មិនប្រកបសន្តិភូតិវិធាន...
 ប្រកបសន្តិភូតិវិធាន... មិនចំរើន ដោយបញ្ញា... ចំរើន ដោយ
 បញ្ញា... វេទនិបាតចុល្យាប្រិទ្ធ... វេទនិបាតចុល្យាប្រិទ្ធ ។

កាតមេហ៍ ឧសហ៍ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ(១) ហោតិ
 សម្មាសង្ការោ ហោតិ សម្មាភិយោ(២) ហោតិ
 សម្មាកម្មន្តោ ហោតិ សម្មាភិយោ ហោតិ
 សម្មាភិយោ ហោតិ សម្មាសតិ ហោតិ
 សម្មាសមាទិ ហោតិ សម្មាញាណំ(៣) ហោតិ សម្មា-
 វិបុត្តិ ហោតិ ។ វិមហ៍ ទោ ភិក្ខុវេ ឧសហ៍
 ឧទ្ទេហ៍ សមន្តាគោ ធុត្តាលោ ពហ៍ បុត្តំ ចសវតីតិ ។

១ ម.សព្វវិដ្ឋិ ។ ២ ម. សម្មាភិយោ ។ ៣ ម. សម្មាញាណំ ។

បរមោ បុគ្គលវត្ថុ ។

ប្រកថាវេយ្យាមិ ទំ យាវិ ភិក្ខុវេ ។ ភិក្ខុវេបាទប្រាជ្ញាយាវិ ទំ
 មានប្រិះត្រូវ ទំ មានសិប្បិ្តត្រូវ ទំ មានការិវាត្រូវ ទំ មានការចិញ្ចឹម
 ជីវិតត្រូវ ទំ មានព្យាយាមត្រូវ ទំ មានស្មារតីត្រូវ ទំ មានការជំកល់
 ចំនួនត្រូវ ទំ មានការជំនិតត្រូវ ទំ មានការរុញត្រូវ ទំ ។ ម្នាវេកិកុ
 ពិវាទ្ធា បុគ្គលប្រកថាវេយ្យាមិ ទំ យាវិវេយ្យាមិ វិមហ៍បាទ
 បុណ្យក្រិច ។

ចប់ បុគ្គលវត្ថុ ។

ទុតិយោ ជាណុស្សេន្ណណិវិគ្គោ

[៩៦] ភេទ ទោ បទ សមយេន ជាណុស្សេន្ណណិ
ត្រាហ្មណោ តទេហុចោសថេ សីសន្តាតោ វរិ
ទោមយុតិ ធិវត្តោ អលុកុសមុដ្ឋិ (១) អនាយ កកវតោ
អវិទូរេ ឯកមម្ពំ មិគោ ហោតិ ។ អនុសា ទោ
កកវ ជាណុស្សេន្ណណិ ត្រាហ្មណំ តទេហុចោសថេ
សីសន្តាតំ វរិ ទោមយុតិ ធិវត្តំ អលុកុសមុដ្ឋិ
អនាយ ឯកមម្ពំ មិគំ ធិស្វាន ជាណុស្សេន្ណណិ
ត្រាហ្មណំ ឯកទេវេន កំ ទុ ភ្នំ ត្រាហ្មណោ តទេហុ-
ចោសថេ សីសន្តាតោ វរិ ទោមយុតិ ធិវត្តោ អលុ-
កុសមុដ្ឋិ អនាយ ឯកមម្ពំ មិគោ កំ ទុ ទោ អន្ត
ត្រាហ្មណកុលស្សាតិ ។ បន្ទោរោហណំ រោ តោតម
អន្ត ត្រាហ្មណកុលស្សាតិ ។ យជាតនំ បទ
ត្រាហ្មណោ ត្រាហ្មណាមំ បន្ទោរោហណំ ចោតិគំ ។

១ ១. អលុកុសមុដ្ឋិ ។

ជាណុស្សេន្ណណិវិគ្គ ទី ២

[៩៦] សម័យនោរេនិ ត្រាហ្មណំ ឈ្មោះជាណុស្សេន្ណណិ កក
ក្សល កុតិវុទ្ធសោសថោ ហើយស្យៀកន្តវិក្កុសំ តនំ សម្បករោធិដីថី
កាន់ស្សវស្រសំ មួយក្តាប់ ឈរនៅក្នុងទីសមរុ ក្នុងទីជម្រកប្រទេស
ភាគ ។ ប្រទេសប្រទេសទុនយើង ជាណុស្សេន្ណណិត្រាហ្មណំ កក
ក្សល កុតិវុទ្ធសោសថោ ហើយស្យៀកន្តវិក្កុសំ តនំ សម្បករោធិដីថី
កាន់ស្សវស្រសំ មួយក្តាប់ ឈរនៅក្នុងទីសមរុ លុយយើងហើយ កំទ្រង់
ត្រាសំនឹងជាណុស្សេន្ណណិត្រាហ្មណំ ដូច្នោះជា ម្ចាស់ត្រាហ្មណំ ហេតុ
ដូច្នោះមួយ ទុនជាម្ចាស់កក្សល កុតិវុទ្ធសោសថោ ហើយ
ស្យៀកន្តវិក្កុសំ តនំ សម្បករោធិដីថី កាន់យកស្សវស្រសំ មួយក្តាប់
ឈរនៅក្នុងទីសមរុ ចុកោតិវា ដូច្នោះមួយ របស់ត្រកូលត្រាហ្មណំ
កុតិវុទ្ធសោ ។ បក្សប្រទេសភាគដំបូង វិជ្ជា ទុកជាវិជ្ជ
បទ្បាន់បង្កំទុប របស់ត្រកូលត្រាហ្មណំ ។ ម្ចាស់ត្រាហ្មណំ
ការបទ្បាន់បង្កំទុប របស់ត្រាហ្មណំ ទាំងឡាយ ដូច្នោះមួយ ។

ឆដ កោ កោតម ក្រាហ្មណ គុណុប្បាសថេ
 សីសន្តាភា ធិ ទោមយុតិ ធិវត្តា អលោម
 កោមយេន បរិ ឱបុត្តិក្ខ ហិកហិ កុសេហិ
 បត្តិក្ខា (*) អន្តក ច វេលំ អន្តក ច អក្សកាវ
 សេយ្យំ កាច្យេន្តំ ។ ភេ តំ វត្តិ តំក្ខត្តំ បុណ្ណាយ
 បញ្ចាលិកា អត្តិ ធមស្សន្តំ បទ្ទោរោហាម កវន្តំ
 បទ្ទោរោហាម កវន្តំ បហុកេន ច សឃ្យិកេលេន
 ធិវេកេន អត្តិ សន្តច្យេន្តំ ។ គស្សា ច វត្តិយា អត្ត-
 យេន បណិកេន ទាជនីយេន កោជនីយេន ក្រាហ្មណ
 សន្តច្យេន្តំ ។ ឃិ ទោ កោ កោតម ក្រាហ្ម-
 ណាធិ បទ្ទោរោហាណិ ហោតិកិ ។ អញ្ញាណិ ទោ
 ក្រាហ្មណាធិ បទ្ទោរោហាណិ ហោតិ អញ្ញាណិ ច
 បទ អវិយស្ស វិទយេ បទ្ទោរោហាណិ ហោតិកិ ។

១ ឧ. បិដកប្បវ ។

ចតិក្រច្រកោតមវិចារិម ក្រាហ្មណំតាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ តែង
 កត់ក្បាល ក្នុងវិទ្ធិទោសថនោះ ហើយស្ងៀកឱ្យខ្ពស់នឹងសព្វកាល
 ដ៏ធំ លក្ខណ៍ដ៏ធំ ដោយភាពចម្លែកស្រស់ ក្រាលដោយស្មៅតាំងឡាយ
 ដ៏ខ្លី ហើយដេកក្នុងចន្លោះ តែងនឹងខ្សែដង ក្នុងចន្លោះរាងក្លែង
 ផង ។ ក្រាហ្មណំតាំងឡាយនោះ តែងក្រោកឡើងយប់ដងក្នុងគ្រឹះនោះ
 ហើយផ្អែកក្នុង ឧបស្សន្តចំពោះក្លែងថា យើងតាំងឡាយ បន្ទាប់បង់
 ឡើយបង្អង់លោកវិចារិម យើងតាំងឡាយ បន្ទាប់បង់ឡើយ បង្អង់លោក
 វិចារិម ទើបញ្ជាវិញ្ញាណឡើយ ដោយទិកាដោះដោយប្រេង ដឹងទឹក
 ដោះចាប់ដ៏ច្រើន ។ លុះក្នុងគ្រឹះនោះទៅហើយ ក៏ញ្ជាវិញ្ញាណ
 តាំងឡាយ ឡើយដោយទាមទារកោសិយាហារ ដ៏ធំផង ។
 ចតិក្រច្រកោតមវិចារិម ការបន្ទាប់បង់ឡើយ របស់ក្រាហ្មណំតាំង
 ឡាយ យ៉ាងនេះផង ។ គ្រូមោឃត្រឡាត ច្រើនប្រាប់ថា ការ
 បន្ទាប់បង់ឡើយ របស់ក្រាហ្មណំតាំងឡាយ វែងទាម ដោយឡែក
 ការបន្ទាប់បង់ឡើយ ក្នុងអាយុវិធី វែងទាម ដោយឡែក ។

យថា កាដំ បន កោ កោតថ អរិយស្ស វិទយេ
 ចន្ទោ រោហណំ រោតិ សាទុ វត ទេ កវិ
 កោតោ តថា ចង្កំ ទេសេតុ យថា អរិយស្ស
 វិទយេ ចន្ទោ រោហណំ រោតិ ។ តេធិ ព្រាហ្មណ
 សុណាហំ សាទុកំ មនសិករោហំ កាសិស្សាមិទំ ។
 ឃី កោតិ ទោ ចាលុស្សោណំ ព្រាហ្មណោ ភកាតា
 ចត្វស្សោសំ ។ ភកា ឯតទរោធន ឥត ព្រាហ្មណ
 អរិយស្សាវចា ឥតិ បដិសត្តិក្ខតិ ចាលាតិចាតស្ស
 ទោ ចាចកោ វិចាតោ ធិដ្ឋេ ទេវ ទម្មេ អភិសម្ប-
 រយញ្ញាតិ សោ ឥតិ បដិសត្តិយ ចាលាតិចាតិ
 បដិចាតិ ចាលាតិចាតា ចន្ទោ រោហតិ ។ អនិញ្ញា-
 ណាស្ស ទោ ចាចកោ វិចាតោ ធិដ្ឋេ ទេវ ទម្មេ
 អភិសម្បរយញ្ញាតិ សោ ឥតិ បដិសត្តិយ អនិញ្ញា-
 ណាមិ បដិចាត អនិញ្ញាតាចា ចន្ទោ រោហតិ ។

បក្កិទ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ការបន្ទាត់បង់បុប ក្នុងអរិយវិទយ ធ្វើដូចម្តេច
 សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស ការបន្ទាត់បង់បុប ក្នុងអរិយវិទយ បែបណា
 សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន សំដែងនូវធិបែបនោះ ដល់ខ្ញុំឆ្ងល់ ។ ខ្ញុំឆ្ងល់
 ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យច្រៀតចុះ តថា-
 នន័និសំដែង ។ ដំណោះស្រាយព្រាហ្មណ៍ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធវិភា
 របស់ព្រះមាតាព្រះភាគី ព្រះកុណាព្រះភ្នំ ។ ព្រះមាតាព្រះភាគីទ្រង់
 ក្រាស់ដូច្នោះថា ខ្ញុំឆ្ងល់ព្រាហ្មណ៍ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ តែង
 ដំណើរណាដូច្នោះថា ដល់ដំណាច់របស់បុណ្ណិកបុគ្គល តែងមានក្នុងចិត្តច្របូន
 ផង ក្នុងរលកទាន់មុខផង ដោយពិន អរិយសាវកនោះ លុះដំណើរណា
 ដូច្នោះហើយ លះបង់នូវបុណ្ណិកបុគ្គល ចន្ទាត់បង់បុណ្ណិកបុគ្គល ។
 ដល់ដំណាច់ របស់អនិញ្ញាតា មានក្នុងចិត្តច្របូនផង ក្នុងរលក
 ទាន់មុខផង ដោយពិន អរិយសាវកនោះ លុះដំណើរណាដូច្នោះ
 ហើយ លះបង់នូវអនិញ្ញាតា ចន្ទាត់បង់អនិញ្ញាតា ។

កាមេសុ មិច្ឆាចារិយា ទោ ចាចកោ វិចារកោ
 ធិដ្ឋេ ទេវេ ធម្មេ អភិសម្បាយញាតិ សោ ឥតិ
 ចដិសង្ខាយ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ ចដហតិ
 កាមេសុ មិច្ឆាចារិ ចច្ចោរោហតិ ។ ឌុសាវា.
 ធិដ្ឋេ ទោ ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវេ ធម្មេ
 អភិសម្បាយញាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្ខាយ ឌុសាវា
 ចដហតិ ឌុសាវា ចច្ចោរោហតិ ។ ចិសុណាយ
 វាចាយ ទោ ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវេ ធម្មេ
 អភិសម្បាយញាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្ខាយ ចិសុណា-
 វាចិ ចដហតិ ចិសុណាយ វាចាយ ចច្ចោរោហតិ។
 ឌុសាយ វាចាយ ទោ ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវេ
 ធម្មេ អភិសម្បាយញាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្ខាយ
 ឌុសាវាចិ ចដហតិ ឌុសាយ វាចាយ ចច្ចោរោហតិ ។
 សម្មច្យុណាចស្ស ទោ ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវេ
 ធម្មេ អភិសម្បាយញាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្ខាយ
 សម្មច្យុណាចិ ចដហតិ សម្មច្យុណាចា ចច្ចោរោហតិ ។

ផលវិលាមក របស់ការមេសុមិច្ឆាចារិៈ តែងមានក្នុងចច្ចុប្បន្នផង
 ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយគិត អោយសាវកៈនោះ សុខិតិចារណាដូច្នោះ
 ហើយ លេចនឹងនូវការមេសុមិច្ឆាចារិៈ ចន្យាន់បដិការមេសុមិច្ឆាចារិៈ ។
 ផលវិលាមក របស់ឌុសាវាច តែងមានក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាង
 មុខផង ដោយគិត អោយសាវកៈនោះ សុខិតិចារណាដូច្នោះហើយ លេ.
 ចន្យាន់ឌុសាវាច ចន្យាន់បដិឌុសាវាច ។ ផលវិលាមក របស់ចិសុណា-
 វាចា តែងមានក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយគិត
 អោយសាវកៈនោះ សុខិតិចារណាដូច្នោះហើយ លេចនឹងនូវចិសុណាវាចា
 ចន្យាន់បដិចិសុណាវាចា ។ ផលវិលាមក របស់ឌុសាយ តែងមាន
 ក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយគិត អោយសាវកៈនោះ
 សុខិតិចារណាដូច្នោះហើយ លេចនឹងនូវឌុសាយ ចន្យាន់បដិឌុសាយ ។
 ផលវិលាមក របស់សម្មច្យុណាចៈ តែងមានក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង ដោយគិត អោយសាវកៈនោះ សុខិតិចារណាដូច្នោះ
 ហើយ លេចនឹងនូវសម្មច្យុណាចៈ ចន្យាន់បដិសម្មច្យុណាចៈ ។

អភិជ្ឈាយ ទោ ចាបកោ វិចារកោ និដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយក្កាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្កាយ
 អភិជ្ឈំ ចដហតិ អភិជ្ឈាយ ចទ្វារោហតិ ។
 ត្បាចានស្ស ទោ ចាបកោ វិចារកោ និដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយក្កាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្កាយ
 ត្បាចានំ ចដហតិ ត្បាចានា ចទ្វារោហតិ ។ មិច្ឆា-
 និដ្ឋិយា ទោ ចាបកោ វិចារកោ និដ្ឋេ ទេវ ធម្មេ
 អភិសម្បកយក្កាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្កាយ មិច្ឆា-
 និដ្ឋិ ចដហតិ មិច្ឆានិដ្ឋិយា ចទ្វារោហតិ ។ ឃិវិ
 ទោ ក្រាហ្មណ អរិយស្ស វិនយេ ចទ្វារោហណី
 ហោតិ ។ អញ្ញាថា កោ កោតម ក្រាហ្មណនំ
 ចទ្វារោហណី ហោតិ អញ្ញាថា ធម ចម អរិយស្ស
 វិនយេ ចទ្វារោហណី ហោតិ ។ ឥទិស្សា ច កោ
 កោតម អរិយស្ស វិនយេ ចទ្វារោហណីយា
 ក្រាហ្មណនំ ចទ្វារោហណី កស្សំ តាក្កតិ
 សោ ឡសិ ។ អភិក្កន្តំ កោ កោតម ។ បេ ។

ផលដ៏លាមក របស់អភិជ្ឈ តែងមានក្នុងចម្បងផង ក្នុងរណក
 ភាវមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកានោះ លុះចំពោះណាដូច្នោះហើយ
 លះបង់ខ្ញុំអភិជ្ឈ ចន្ទាន់ចង់អភិជ្ឈ ។ ផលដ៏លាមក របស់
 ត្បាចាទ តែងមានក្នុងចម្បងផង ក្នុងរណកភាវមុខផង ដោយពិត
 អរិយសាវកានោះ លុះចំពោះណាដូច្នោះហើយ លះបង់ខ្ញុំត្បាចាទ
 ចន្ទាន់ចង់ត្បាចាទ ។ ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆានិដ្ឋិ តែងមាន
 ក្នុងចម្បងផង ក្នុងរណកភាវមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកានោះ
 លុះចំពោះណាដូច្នោះហើយ លះបង់ខ្ញុំមិច្ឆានិដ្ឋិ ចន្ទាន់ចង់មិច្ឆានិដ្ឋិ ។
 ឧបក្រាហ្មណី ការចន្ទាន់ចង់ចុច ក្នុងអរិយវិនយ យ៉ាងនេះឯង ។
 ចង់ច្រព្រះកន្ត្រីដ៏ចំរើន ការចន្ទាន់ចង់ចុច របស់ក្រាហ្មណីចង់ឡាយ
 ដោយឡែក ការចន្ទាន់ចង់ចុច ក្នុងអរិយវិនយវិញ ដោយឡែក ។
 ចង់ច្រព្រះភាគមដ៏ចំរើន ការចន្ទាន់ចង់ចុចរបស់ក្រាហ្មណីចង់ឡាយ
 ដ៏មនស្សចំលាក់ទី ១៦ ដែលចែក ១៦ ផង នៃការចន្ទាន់ចង់ចុចក្នុងអរិយ
 វិនយនេះឡើយ ។ ចង់ច្រព្រះភាគមដ៏ចំរើន ច្បាស់តែកណាស់ ។ បេ ។

ឧទាសកំ មំ វាវំ កោតមោ ជាបតុ អដ្ឋតត្តេ
ចាលុបេតំ សរណំ កតត្ថំ ។

[៤៧] អរិយំ វោ ភិក្ខុវេ ចត្វោកេហាលំ ទេសិ-
ស្សមំ ភិ សុណាថ សាទុកំ មទសិកាភេដ
កាសិស្សមិទិ ។ ឃី កត្តេតិ ទោ តេ ភិក្ខុ
កកវតោ ចទុស្សនសី ។ កកវ ឃិកេវេ
កកវោ ទ ភិក្ខុវេ អរិយា ចត្វោកេហាលំ ។ ឥទ
ភិក្ខុវេ អរិយស្សវកោ ឥតិ ចដិសក្កិក្កតិ ចាលាតិ-
ចាតស្ស ទោ ចាចកោ វិចាកោ ធិដ្ឋេ ទេវ ធម្ម
អភិសម្បកយក្កាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្កាយ ចាលា-
តិចាតិ ចដហតិ ចាលាតិចាតា ចត្វោកេហាតិ ។
អធិប្បាណទស្ស ទោ ចាចកោ វិចាកោ ធិដ្ឋេ ទេវ
ធម្ម អភិសម្បកយក្កាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្កាយ
អធិប្បាណំ ចដហតិ អធិប្បាណា ចត្វោកេហាតិ ។

សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បំបែកខ្លួនច្រើនអង្គថា ជាឧបាសក ដល់ខ្ញុំ
សាលារស្មីដោយដឹង ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ ។

[៤៧] ខ្ញុំលក្ខតាំងឱ្យយ គឺជាគន្លងសំដែង ខ្ញុំការចន្លត់
ចង់ដ៏ប្រសើរ ដល់អ្នកតាំងឱ្យយ ចូរអ្នកតាំងឱ្យយ ស្តាប់ខ្ញុំចម្រើន ចូរ
ធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យប្រពៃចុះ គឺជាគន្លងសំដែង ។ ក្នុងកិច្ចតាំងនោះទទួល
ស្តាប់ប្រែព្រះដីកា របស់ព្រះនាមព្រះកេសថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
ព្រះនាមព្រះកេសថាប្រើប្រាស់ដូច្នោះ ខ្ញុំលក្ខតាំងឱ្យយ ការចន្លត់
ចង់ដ៏ប្រសើរ ធ្វើដូចម្តេច ។ ខ្ញុំលក្ខតាំងឱ្យយ អរិយសាវ័ត ក្នុង
សាសនានេះ គឺចារណាដូច្នោះ ដែលដ៏លាមក របស់បុណ្យគិប្កាត
មានក្នុងបច្ចុប្បន្នដ៏ ក្នុងលោកភាវីមុខដ៏ ដោយឆិក អរិយសាវ័តនោះ
លុះចារណាដូច្នោះហើយ លេចខ្ញុំបុណ្យគិប្កាត ចន្លត់ចង់
បុណ្យគិប្កាត ។ ដែលដ៏លាមក របស់អទិប្បាចាន មានក្នុងបច្ចុប្បន្នដ៏
ក្នុងលោកភាវីមុខដ៏ ដោយឆិក អរិយសាវ័តនោះ លុះចារណា
ដូច្នោះហើយ លេចខ្ញុំអទិប្បាចាន ចន្លត់ចង់អទិប្បាចាន ។

កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ទោ ចាចកោ វិចារកោ
 ធិដ្ឋេ ថេវ នឌ្មេ អភិសម្បរាយត្តាតិ សោ ឥតិ
 បដិសម្ពាយ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ បដហតិ កាមេសុ
 មិច្ឆាចារ បច្ឆោរោហតិ ។ ធុសារាធិស្ស ទោ ចាចកោ
 វិចារកោ ធិដ្ឋេ ថេវ នឌ្មេ អភិសម្បរាយត្តាតិ
 សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ ធុសារាធិ បដហតិ ធុសា-
 រាធិ បច្ឆោរោហតិ ។ មិសុណាយ វាតាយ ទោ
 ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ថេវ នឌ្មេ អភិសម្បរាយ-
 ត្តាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ មិសុណារាធិ បដហតិ មិសុ-
 ណាយ វាតាយ បច្ឆោរោហតិ ។ ធុសាយ វាតាយ
 ទោ ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ថេវ នឌ្មេ អភិសម្បរាយ-
 ត្តាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ ធុសារាធិ បដហតិ
 ធុសាយ វាតាយ បច្ឆោរោហតិ ។ សម្ពុច្ឆរាចស្ស
 ទោ ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ថេវ នឌ្មេ អភិ-
 សម្បរាយត្តាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ សម្ពុច្ឆ-
 រាចិ បដហតិ សម្ពុច្ឆរាចា បច្ឆោរោហតិ ។

វេលវីលាមក វេសំការេសុមិច្ឆាចារៈ ខានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុង
 លោកខាងមុខផង ដោយភិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះ
 ហើយ លេចនូវការេសុមិច្ឆាចារៈ បន្តបន្តិចការេសុមិច្ឆាចារៈ ។
 វេលវីលាមក វេសំមុសារាធិ ខានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាង
 មុខផង ដោយភិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ លេចនូវ
 នូវមុសារាធិ បន្តបន្តិចមុសារាធិ ។ វេលវីលាមក វេសំមិសុណា-
 រាធិ ខានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយភិត អរិយសាវក
 នោះ លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ លេចនូវមិសុណារាធិ បន្តបន្តិច
 មិសុណារាធិ ។ វេលវីលាមក វេសំធុសារាធិ ខានក្នុង
 បច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយភិត អរិយសាវក
 ពិចារណាដូច្នោះហើយ លេចនូវធុសារាធិ បន្តបន្តិចធុសារាធិ ។
 វេលវីលាមក វេសំធុសម្ពុច្ឆរាចៈ ខានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង ដោយភិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះ
 ហើយ លេចនូវធុសម្ពុច្ឆរាចៈ បន្តបន្តិចធុសម្ពុច្ឆរាចៈ ។

អភិជ្ឈាយ ទោ ឆាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ
 អភិសម្បរាយញាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្ខាយ អភិជ្ឈ
 ចដហតិ អភិជ្ឈាយ ចត្ថោភេហតិ ។ ត្យាចានស្ស
 ទោ ឆាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្ប-
 រាយញាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្ខាយ ត្យាចានំ
 ចដហតិ ត្យាចានា ចត្ថោភេហតិ ។ មិច្ឆានិដ្ឋិយា
 ទោ ឆាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិ-
 សម្បរាយញាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្ខាយ មិច្ឆានិដ្ឋិ
 ចដហតិ មិច្ឆានិដ្ឋិយា ចត្ថោភេហតិ ។ អយំ វុទ្ធិតិ
 ភិច្ឆាវេ អរិយា ចត្ថោភេហតិ ។

[៥៨] អថទោ សការវេ ព្រាហ្មណោ យេន
 កកវា កេនុបសង្កមិ ធមេសង្កមិញ កកវា
 សន្តិ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កាដំ សារាណិយំ
 វិគិសារេញា ឯកមន្តំ ចិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ចិសិទ្ធោ
 ទោ សការវេ ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ ឯកទេវេន កិ
 ទុ ទោ ភោ-កោតម ឡិទិ ភិវំ កិ ចារិទិ ភិវន្តំ ។

វលដំលាមក របស់អភិជ្ឈ មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងរោគខាង
 រទេវ ដោយពិធម អរិយសាវកខាង លុះចំពោះពេលដូច្នោះហើយ
 លះចំនូវអភិជ្ឈ ចន្យាន់ចំអភិជ្ឈ ។ វលដំលាមក របស់ព្យាបាទ
 មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងរោគខាងមុខផង ដោយពិធម អរិយ-
 សាវកខាង លុះចំពោះពេលដូច្នោះហើយ លះចំនូវព្យាបាទ ចន្យាន់ចំ
 ព្យាបាទ ។ វលដំលាមក របស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង
 ក្នុងរោគខាងមុខផង ដោយពិធម អរិយសាវកខាង លុះចំពោះពេល
 ដូច្នោះហើយ លះចំនូវមិច្ឆាទិដ្ឋិ ចន្យាន់ចំមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ខាងខ្យង នេះហៅថា កាចន្យាន់ចំដំប្រសាវ ។

[៥៩] ព្រាហ្មណេន សការវេព្រាហ្មណំ ចូលទៅគាល់ព្រាហ្មណ
 ព្រាហ្មណ លុះចូលទៅដល់ហើយ កិច្ចសម្រាកកាយ ជាមួយនឹង
 ព្រាហ្មណព្រាហ្មណ លុះចន្យាន់កាយដែលគួរកាយ នឹងពាក្យដែលគួរ
 លើកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសការវេព្រាហ្មណំ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបចង្អុល ព្រាហ្មណព្រាហ្មណដូច្នោះថា ចតិព្រ
 ព្រាហ្មណមដំបិរេន អ្វីហ្ន៎ជាគ្រើយខាងកាយ អ្វីហ្ន៎ជាគ្រើយខាងនាយ ។

ខាណតិបាតោ ទោ ប្រាហ្មណ ឡិវមំ តិវំ ខាណ-
 តិបាតា វេមណី ចារិមំ តិវំ ។ អនិច្ឆាណិនំ ឡិវមំ
 តិវំ អនិច្ឆាណិនា វេមណី ចារិមំ តិវំ ។ កាមេសុ
 មិច្ឆាណោ ឡិវមំ តិវំ កាមេសុ មិច្ឆាណោ វេមណី
 ចារិមំ តិវំ ។ ធម្មសារាណោ ឡិវមំ តិវំ ធម្មសារាណ
 វេមណី ចារិមំ តិវំ ។ ចិសុណារាណា ឡិវមំ តិវំ
 ចិសុណាយ វាចាយ វេមណី ចារិមំ តិវំ ។ ធម្មស-
 ារាណា ឡិវមំ តិវំ ធម្មសាយ វាចាយ វេមណី ចារិមំ
 តិវំ ។ សម្មច្យុណាទោ ឡិវមំ តិវំ សម្មច្យុណាទា វេ-
 មណី ចារិមំ តិវំ ។ អតិច្ឆ្យា ឡិវមំ តិវំ អនតិច្ឆ្យា
 ចារិមំ តិវំ ។ គ្យាទាណោ ឡិវមំ តិវំ អគ្យាទាណោ
 ចារិមំ តិវំ ។ មិច្ឆាណិច្ឆិ ឡិវមំ តិវំ សម្មាណិច្ឆិ ចារិមំ
 តិវំ ។ និទំ ទោ ប្រាហ្មណ ឡិវមំ តិវំ និទំ ចារិមំ តិវំ ។

គ្មាបត្រាញ្ញណំ ការសម្រាប់សត្វ ជាគ្រឿងខាងកាយ កិរិយាវៀរចាក
 ការសម្រាប់សត្វ ជាគ្រឿងខាងនាយ ។ កិរិយាកន្ថយក្រៀម
 គេមិនបាទឲ្យ ជាគ្រឿងខាងកាយ កិរិយាវៀរចាកការកន្ថយក្រៀម
 ដែលគេមិនបាទឲ្យ ជាគ្រឿងខាងនាយ ។ ការប្រព្រឹត្តិទុសក្កកាយ
 ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងខាងកាយ កិរិយាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិទុសក្កកាយ
 ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងខាងនាយ ។ ការពោលពាក្យកុបាក ជាគ្រឿង
 ខាងកាយ កិរិយាវៀរចាកការពោលពាក្យកុបាក ជាគ្រឿងខាងនាយ ។
 សំដីញ្ញត្តិ ជាគ្រឿងខាងកាយ កិរិយាវៀរចាកសំដីញ្ញត្តិ ជា
 គ្រឿងខាងនាយ ។ សំដីកក្រក់ ជាគ្រឿងខាងកាយ កិរិយាវៀរចាក
 សំដីកក្រក់ ជាគ្រឿងខាងនាយ ។ សំដីរោយរយវ័នប្រយោជន៍ ជាគ្រឿង
 ខាងកាយ កិរិយាវៀរចាកសំដីរោយរយវ័នប្រយោជន៍ ជាគ្រឿង
 ខាងនាយ ។ ការសំឡឹងវិវាទចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាគ្រឿងខាងកាយ ការ
 មិនសំឡឹងវិវាទ ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាគ្រឿងខាងនាយ ។ ការស្រែក
 វិវាទ ជាគ្រឿងខាងកាយ ការមិនស្រែកវិវាទ ជាគ្រឿងខាងនាយ ។
 ការយល់ខុស ជាគ្រឿងខាងកាយ ការយល់ត្រូវ ជាគ្រឿងខាងនាយ ។
 គ្មាបត្រាញ្ញណំ គេរំលងជាគ្រឿងខាងកាយ គេរំលងជាគ្រឿងខាងនាយ ។

បញ្ចប់បណ្ណាល័យ

ជាលទ្ធផលនៃការងារ

អប្បការ គេ មនុស្សសុ យេ ជនា តាវតាមិលោ
អថាយំ ឥតវា មជា តិវមហិទុលាវតិ ។
យេ ច ទោ សម្មទក្កាភេ ធម្មេ ទន្ធាទុវត្តិលោ
គេ ជនា តាវតាមិសុទ្ធិ មនុស្សេយ្យំ សុទ្ធាតំ ។
កាណ្ហំ ធម្មំ វិច្ឆយាយ សុក្កំ កាវេថ មណ្ឌិតោ
ទិកា អលោកាមាភម្ម វិវេកា យត្ថ ទ្វេមំ
តត្រាភិវត្តិមិទ្ធកេយ្យ ហិក្ខា កាមេ អតិក្ខាលោ
មហិយានមេយ្យ អត្តាចំ ធិត្តក្រោសេហិ មណ្ឌិតោ ។
យេសំ សម្ពោធិយត្តេសុ សន្នា ចិត្តំ សុការវតំ
អាណាមប្បនិទិស្សក្ក អទុបាធាយ យេ វតា
ទីណាសវា ធុទិមត្តោ គេ លោកេ បរិទិទុតាតិ ។

បញ្ចប់បណ្ណាល័យ ជាលទ្ធផលនៃការងារ

បណ្ណាមនុស្សទាំងឡាយ ពួកជនណា បានដល់នូវគ្រឹះយ
ទានិកាយ (ព្រះវិញ្ញាណ) ពួកជននោះ មានប្រមាណតិច
ឯសត្វក្រៅពីនេះ វែមនិស្សរទៅកាន់គ្រឹះយគឺសក្កាយទិដ្ឋិ
(សត្វនេះច្រើនជាង) ។ ពួកជនណាប្រើប្រាស់ភាវូន្តវិចមិ ក្នុង
ធម៌ដែលគេគិតសំដែងហើយដោយប្រពៃ ពួកជននោះបាន
ឆ្លងនូវវដ្តៈជាទីនៅនៃមច្ចុ ដែលសត្វឆ្លងបានដោយត្រូវក្រ
ណេ ឆឹងដល់នូវគ្រឹះយទានិកាយគឺព្រះវិញ្ញាណ ។ បណ្ឌិត
អប្បិលៈចង់នូវធម៌នៅ ចំរើននូវធម៌ស ទេញចាកកាល័យ
កាស្រ័យនូវព្រះវិញ្ញាណដែលមិនមានកាល័យ សេចក្តីត្រេក
អរបានដោយតម្រូវ ក្នុងវិវេកណា បណ្ឌិតអ្នកមិនបានសេចក្តី
កន្លង លះបង់នូវកាបទាំងឡាយ ហើយប្រាថ្នានូវសេចក្តី
ត្រេកអរក្នុងវិវេកនោះ បណ្ឌិតអប្បិវិទូនឱ្យល្អផង ចាកគ្រឿង
សៅហ្មងនៃចិត្តទាំងឡាយ ។ ចិត្តដែលពួកជនណាចំរើន
ល្អប្រពៃហើយ ក្នុងអង្គវិចមិជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងទាំងឡាយ
ពួកជនណា ត្រេកអរក្នុងការលះបង់សេចក្តីច្រកាន់ ព្រោះ
មិនច្រកាន់ ពួកជនទាំងនោះ ឈ្មោះថា ជាវិណាស្រក
បានសេចក្តី (រុត្រឿង) ចំរើននូវធម៌ហើយ ក្នុងវិលោក ។

(៥៧) ឡិវិមត្តុ វោ ភិក្ខុវេ ភិវំ ទេសិស្សាមិ
 ចារិមត្តុ ភិវំ ភំ សុណាម ។ ថេ ។ កកមត្តុ ភិក្ខុវេ
 ឡិវិមិ ភិវំ កកមត្តុ ចារិមិ ភិវំ ។ ចាលាតិទាតោ
 ទោ ភិក្ខុវេ ឡិវិមិ ភិវំ ចាលាតិទាតោ វេមណិ
 ចារិមិ ភិវំ ។ អនិញ្ញាណំ ឡិវិមិ ភិវំ អនិញ្ញាណោ
 វេមណិ ចារិមិ ភិវំ ។ កាមេសុ មិញ្ញាណោ ឡិវិមិ ភិវំ
 កាមេសុ មិញ្ញាណោ វេមណិ ចារិមិ ភិវំ ។ មុសាវាណោ
 ចារិមិ ភិវំ មុសាវាណោ វេមណិ ចារិមិ ភិវំ ។
 សុណា វាចា ឡិវិមិ ភិវំ ចិសុណាយ វាចាយ
 វេមណិ ចារិមិ ភិវំ ។ ធុសា វាចា ឡិវិមិ ភិវំ
 ធុសាយ វាចាយ វេមណិ ចារិមិ ភិវំ ។

(៥៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាគន្លងសិវិវេនិ ខ្ញុំត្រើយខាង
 កាយផង ខ្ញុំត្រើយខាងនាយផង ដល់ភ្នែកទាំងឡាយ ចូរម្នាក់ទាំង
 ឡាយស្តាប់ខ្ញុំឲ្យចម្លែងនោះ ។ ថេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រើយខាង
 កាយ តើដូចម្តេច ត្រើយខាងនាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការសម្លាប់សត្វ ជាត្រើយខាងកាយ កិរិយាវៀរចោកការ
 សម្លាប់សត្វ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការកាត់យកទ្រព្យ ដែលគេ
 មិនបានឱ្យ ជាត្រើយខាងកាយ កិរិយាវៀរចោកការកាត់យកទ្រព្យ ដែល
 គេមិនបានឱ្យ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ ជាត្រើយខាងកាយ កិរិយាវៀរចោកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុង
 កាមទាំងឡាយ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការពោលខ្លីភាពក្បត់ចោក ជា
 ត្រើយខាងកាយ កិរិយាវៀរចោកការពោលភាពក្បត់ចោក ជាត្រើយ
 ខាងនាយ ។ សិរិញ្ញាញ្ញំ ជាត្រើយខាងកាយ កិរិយាវៀរចោក
 សិរិញ្ញាញ្ញំ ជាត្រើយខាងនាយ ។ សិរិញ្ញាញ្ញំ ជាត្រើយ
 ខាងកាយ កិរិយាវៀរ ចោកសិរិញ្ញាញ្ញំ ជាត្រើយខាងនាយ ។

សម្មច្យុលាទោ ឡិវមំ តិវំ សម្មច្យុលាទា វេមណិ
 ចារិមំ តិវំ ។ អភិជ្ឈា ឡិវមំ តិវំ អនភិជ្ឈា
 ចារិមំ តិវំ ។ ឡាទាទោ ឡិវមំ តិវំ អន្យាទាទោ
 ចារិមំ តិវំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឡិវមំ តិវំ សម្មាទិដ្ឋិ
 ចារិមំ តិវំ ។ ឥទំ ទោ ភិក្ខុវេ ឡិវមំ តិវំ ឥទំ
 ចារិមំ តិវំ ។

អច្យុតា តេ មនុស្សសុ យេ ជនា ចារភាមិទោ
 អថាយំ ឥតវា ចជា ភិវេទកំចុរោវិរិ ។
 យេ ទ ទោ សម្មទក្ខាតេ ចន្មេ ទម្មាទុវត្តិទោ
 តេ ជនា ចារមស្សន្នំ មនុស្សំ សុទុក្ខំ ។

ការពោល ខ្ញុំពាក្យពេយកយ ផ្សេងយោជន៍ ជាគ្រើយខាងកាយ
 កិរិយារៀបចាកការពោល ខ្ញុំពាក្យផ្សេងយោជន៍ ជាគ្រើយខាង
 នាយ ។ ការសំឡឹងវិភព ចំពោះទ្រព្យក្នុងដៃ ជាគ្រើយខាងកាយ
 ការមិនសំឡឹងវិភព ចំពោះទ្រព្យក្នុងដៃ ជាគ្រើយខាងនាយ ។
 ការចង់ឱ្យគេវិវាស ជាគ្រើយខាងកាយ ការមិនចង់ឱ្យគេវិវាស
 ជាគ្រើយខាងនាយ ។ ការយល់ខុស ជាគ្រើយខាងកាយ
 ការយល់ត្រូវ ជាគ្រើយខាងនាយ ។ ខ្នាតភិក្ខុចាំឱ្យយ រទេះឯង
 គ្រើយខាងកាយ រទេះគ្រើយខាងនាយ ។

បណ្តាមនុស្សចាំឱ្យយ ពួកជនលក បានដល់ខ្ញុំគ្រើយ
 ខាងនាយ (ព្រះឱព្វាន) ពួកជនលោ បានប្រមាណមិច
 ឯសត្វត្រកិរិទះ វេមណិសុទៅកាន់គ្រើយ គិសក្កយទិដ្ឋិ
 (សត្វលោច្រើនជាង) ។ ពួកជនលក ប្រព្រឹត្តភាមមិ ក្នុងធម៌
 ដែលគេជាគន សំដែងហើយដោយច្រៀន ពួកជនលោ
 បានទុកខ្លួនវែងជាទីនៅមមម ដែលសត្វត្រកិរិទះ ដោយក្រ
 ព្រៃលក ហើយដល់ខ្ញុំគ្រើយខាងនាយ គឺព្រះឱព្វាន ។

កណ្តាំ ធម្មំ វិច្ឆយាយ សុត្តំ ភារវេ ច ល្អិតោ
 ឱកា អនោកតាគុត្ត វិវេក យត្ត ប្លាមំ
 តត្រាភិវតិមិទ្ធម្យ ហិត្វា កាមេ អតិញ្ចោ
 បរិយោនបយ្យ អត្តាចំ ចិត្តំក្រសេហិ ច ល្អិតោ ។
 យេសិ សន្តោចយន្តសុ សន្តា ចិត្តំ សុភាវិតិ
 អាណាចច្យដិច្ចស្សក្កេ អនុទានាយ យេ រតា
 ចីណាសវា ដុតិចន្តោ តេ លោកេ បរិចិត្តានិ ។

[៦០] អនន្តោ ច វិក្កវេ វេទិតោ អនន្តោ
 ច ធម្មោ ច វេទិតោ អន្តោ ច អនុត្ត
 វិទិត្វា អនុត្ត ធម្មត្វា វិទិត្វា អនុត្ត យថា
 ធម្មោ យថា អន្តោ តថា បដិច្ចតត្ថំ ។

ចល្លិតកប្បិលរបង់នូវធម៌ទៅ ចំរើននូវធម៌ស ហើយចេញ
 ចាកកាល័យ កាស្រីយន្តវ្រៃនិព្វាន ដែលមិនមានកាល័យ
 សេចក្តីប្រេកកា បានដោយកម្រ ក្នុងវិវេកណា ចល្លិតក
 មិនមានសេចក្តីក្នុងលំ កប្បិលរបង់ នូវតាមទាំងឡាយ
 ប្រាថ្នានូវសេចក្តីប្រេកកា ក្នុងវិវេកនោះ ចល្លិតកប្បិល
 ទ្បដូរផង ចាកគ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្តទាំងឡាយ ។ ចិត្តដែល
 គួកជនណា ចំរើនល្អប្រពៃហើយ ក្នុងអង្គនៃធម៌ជាគ្រឿង
 គ្រាសដឹងទាំងឡាយ គួកជនណា ប្រេកកា ក្នុងការលះ
 បង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ ប្រោះមិនប្រកាន់ គួកជនទាំងនោះជា
 ទិណាស្រុក ឈ្មោះថា មានសេចក្តីរុក្ខិរុក្ខិ បរិនិព្វានហើយ
 ក្នុងលោក ។

[៦០] ខ្លាសកិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនវែង ជាធម៌ផង
 សភាវៈមិនវែង ជាប្រយោជន៍ផង កិក្ខុកប្បិល ធម៌ផង ប្រយោជន៍ផង
 កិក្ខុកប្បិល (ទាំងសេ) លុះបានដឹងនូវសភាវៈមិនវែងធម៌ និងសភាវៈ
 មិនវែងប្រយោជន៍ បានដឹងនូវធម៌ និងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌
 យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា កិក្ខុកប្បិលបង្ក យ៉ាងនោះចុះ ។

កតមោ ៦ កិក្ខុវេ អនម្មោ ៦ អនត្ថោ
 ៦ ។ ចាលានិចារោ អនិច្ឆានាមិ កាមេស្ម
 មិច្ឆាចារោ មុសាភិទោ មិសុណោ វិចារ ជុសា
 វិចារ សម្មច្យុលាចោ អភិជ្ឈា ព្យាចារោ មិច្ឆា-
 និជ្ឈិ ។ អយំ វុទ្ធកិ កិក្ខុវេ អនម្មោ ៦
 អនត្ថោ ៦ ។ កតមោ ៦ កិក្ខុវេ ធម្មោ
 ៦ អត្ថោ ៦ ។ ចាលានិចារោ វេមណិ
 អនិច្ឆានា វេមណិ កាមេស្ម មិច្ឆាចារោ វេមណិ
 មុសាភិទោ វេមណិ មិសុណោ វិចារ វេមណិ
 ជុសាយ វិចារ វេមណិ សម្មច្យុលាចោ វេមណិ
 អនភិជ្ឈា អព្យាចារោ សម្មានិជ្ឈិ ។ អយំ
 វុទ្ធកិ កិក្ខុវេ ធម្មោ ៦ អត្ថោ ៦ ។
 អនម្មោ ៦ កិក្ខុវេ វេទិតញោ អនត្ថោ ៦

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ មិនសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ ឆើដូចម្តេច ។ វិការសម្រាប់សត្វ ការកាន់យក
 នូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកម្មទាំងឡាយ
 ការពាលនូវពាក្យកុហក សំដីញ្ញាញន៍ សំដីគ្រក់ ការពាល
 នូវពាក្យពេញពេញ ដ៏ប្រយោជន៍ ការសំឡឹងវិវាទ ចំពោះទ្រព្យអ្នក
 ដទៃ ការចង់ឱ្យគេវិនាស ការយល់ខុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា សភាវៈមិនមែនធម៌ មិនសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ទេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌នឹងប្រយោជន៍ ឆើដូចម្តេច ។ កិរិយាវៀរចាក
 ការសម្រាប់សត្វ កិរិយាវៀរចាកការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ
 កិរិយាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកម្មទាំងឡាយ កិរិយាវៀរចាកការ
 ពាលនូវពាក្យកុហក កិរិយាវៀរចាកសំដីញ្ញាញន៍ កិរិយាវៀរចាក
 សំដីគ្រក់ កិរិយាវៀរចាកការពាលពាក្យពេញពេញ ដ៏ប្រយោជន៍
 មិនសំឡឹងវិវាទ ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ការចង់ឱ្យគេវិនាស ការយល់
 ខុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌នឹងប្រយោជន៍ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ក្តី សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ក្តី ភិក្ខុធម្មវិធី ធម៌ក្តី ប្រយោជន៍ក្តី ភិក្ខុធម្មវិធី (ទាំងអស់)

ធម្មោ ច វេទិតត្យា អត្តោ ច អធម្មត្ថ វិនិត្យា
អធម្មត្ថ ធម្មត្ថ វិនិត្យា អត្ថត្ថ យថា ធម្មោ
យថា អត្តោ តថា បដិច្ចដ្ឋិតត្ថន្តំ ឥតិ យន្តំ
វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្តន្តំ ។

(៦០) អធម្មោ ច វិក្កុវេ វេទិតត្យា ធម្មោ ច
អធម្មត្ថ ច វេទិតត្យា អត្តោ ច អធម្មត្ថ វិនិត្យា
ធម្មត្ថ អធម្មត្ថ វិនិត្យា អត្ថត្ថ យថា ធម្មោ
យថា អត្តោ តថា បដិច្ចដ្ឋិតត្ថន្តំ ។ ឥនមេតំ ច
កកវា ឥនំ ត្រាណ សុភតោ ឧដ្ឋាយាសនា
វិហារំ ចាវិសំ ។ អថោ គេសិ កិក្កុវំ
អនិច្ចក្កន្តស្ស កកវាតា ឯតធម្មោសិ ឥនំ ទោ
នោ អាវុសោ កកវា សន្និក្កេន ឧទ្ទេសិ ឧទ្ទិសិត្វា
វិត្តានេន អត្ថំ អវិកដិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋា

លុះបានដឹង នូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ នឹងសភាវៈមិនមែនជាប្រយោជន៍
បានដឹង នូវធម៌នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍
យ៉ាងណា ធម្មប្រតិបត្តិ យ៉ាងនោះចុះ ពាក្យណា ដែលគេជាគន
គោលហើយដូច្នោះ ពាក្យនោះ គេជាគនគោលហើយ ព្រោះតាមស្រីយ
នូវសេចក្តីចុះ ។

(៦១) ម្ចាស់កិក្កុវាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌នឹងធម៌ កិក្កុធម្ម
ដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ កិក្កុធម្មដឹង(ចាំបរិស័)
លុះបានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ បានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រ
យោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ធម្ម
ប្រតិបត្តិតាម យ៉ាងនោះចុះ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បានគ្រាសំពាក្យ
នោះ លុះព្រះសុខគ្រាសំពាក្យនេះហើយ ក្រោកចាកអាសនៈចូល
ទៅកាន់វិហារ ។ ព្រះនារេង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចៀសចេញទៅមិន
យូរពុំឆ្ងាត កិក្កុវាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះថា ម្ចាស់អាវុសាចាំឡាយ
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងនូវទុក្ខសន្លេងនេះ ដោយសេចក្តីចរាម
មិនទ្រង់ចែកវេលាកម្មវត្ថុ ដោយសេចក្តីពិស្តារ ដល់យើងចាំឡាយ
សោះ ស្រាប់តែក្រោកចាកអាសនៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់វិហារថា

អនោ ច កំត្តវេ វេទិតោ ធម្មោ ច អនោ
 ច វេទិតោ អនោ ច អនុត្ត វិទិត្តា ធម្មត្ត
 អនុត្ត វិទិត្តា អនុត្ត យថា ធម្មោ យថា អនោ
 តថា ចជំចជ្ជិតត្ថំ ។ គោ ទុ ទោ ឧបស្ស កកវតា
 សន្និក្ខេន ទុទ្ទេសស្ស ទុទ្ទិដ្ឋស្ស វិញ្ញាមន អត្ថំ អវិកត្ត-
 ស្ស វិញ្ញាមន អត្ថំ វិកជេយ្យតិ ។ អថទោ តេសំ
 កំត្តចំ ឯកនយោសិ អយំ ទោ អយស្មា មហា-
 កត្តាថោ សត្តុ ថេវ សំវណ្ណិកោ សន្តវិកោ ច វិញ្ញា-
 សត្រាញ្ញាវិចំ មហោតិ អយស្មា មហាកត្តាថោ
 ឧបស្ស កកវតា សន្និក្ខេន ទុទ្ទេសស្ស ទុទ្ទិដ្ឋស្ស
 វិញ្ញាមន អត្ថំ អវិកត្តស្ស វិញ្ញាមន អត្ថំ វិកជិតុំ យទ្ធុន
 មយំ យេនាយស្មា មហាកត្តាថោ តេទុបសន្តមេ-
 យ្យាម ទុបសន្តមិត្តា អយស្មន្តំ មហាកត្តាចំ ឯក-
 មត្ថំ ចុទ្ធយ្យាម យថា ថោ អយស្មា មហា-
 កត្តាថោ ក្យាករិស្សតិ តថា ចំ ជាបស្សនាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ ឆឹងធម៌ ភិក្ខុធម្មវិជ័យ សភាវៈ
 មិនមែនប្រយោជន៍ ឆឹងប្រយោជន៍ ភិក្ខុធម្មវិជ័យ លុះត្រាតែដឹងនូវសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ ឆឹងធម៌ បានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ឆឹងប្រយោជន៍
 ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ធម្មវិប្រតិចន្តតាម យោធិៈនោះចុះ ។
 ភិក្ខុអន្តិណាញ់ ធម្មវិចារវេលក ខ្លាចខ្លាចខ្មៅខ្មៅនេះ ដែលព្រះមាន
 ព្រហ្មាស្រ្តន៍សំដែងហើយ ដោយសារនឹង មិនចែកវេលកនូវអង្គដោយ
 ពិស្តារ ឱ្យពិស្តារបាន ។ ព្រះនោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តី
 ត្រូវរង់ចាំ ព្រះមហាកព្វានដ៏មានអាយុ ព្រះហស្តាស្រ្តន៍សរ-
 សើរហើយ ទាំងពួកសព្វញ្ញាប័យស្តល ជាអ្នកប្រាជ្ញ កំសរសើរហើយ
 ដែរ មានត្រូវមហាកព្វានដ៏មានអាយុ ទើបអាចចែកវេលក ខ្មៅខ្មៅ
 ខ្មៅខ្មៅនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាស្រ្តន៍សំដែងហើយ ដោយសារនឹង
 មិនបានចែកវេលកនូវអង្គ ដោយពិស្តារ ឱ្យពិស្តារបាន បើដូច្នោះ គួរ
 តែយើងទាំងអស់គ្នា ចូរទៅព្រះមហាកព្វានដ៏មានអាយុ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ធម្មវិសោកស្មនូវសេចក្តីខ្លះ ឆឹងព្រះមហាកព្វានដ៏មាន
 អាយុ ព្រះមហាកព្វានដ៏មានអាយុ ឆឹងព្យាភា ដល់យើងទាំងឡាយ
 យ៉ាងណា យើងទាំងអស់គ្នា មិនចាំទុកនូវវិជ្ជាខ្លះ យ៉ាងនោះ ។

អនិទា តេ ភិក្ខុ យេនាយស្នា មហាកត្តាទោ តេទុ-
 ចសន្តិមីសុ ទុចសន្តិមិត្តា អាយស្មតា មហាកត្តាទោ
 សន្តិ សម្មាទីសុ សម្មាទីយំ កតំ សារណីយំ
 វិភិសារេត្តា ឯកមន្តំ ធិសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ធិសីទ្ធ
 ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ មហាកត្តាទំ ឯកទេវេទុំ ឥមិ
 ទោ ទោ អារុសោ កត្តាទ កកវំ សន្តិទ្ធតោ ទុទ្ទេសំ
 ទុទ្ទេសិត្តា វិគ្គាបទ អន្តំ អវិកតិត្តា ទុដ្ឋាយាសទា
 វិចារិ ចវិដ្ឋោ អនម្មោ ទ ភិក្ខុវេ វេទិតត្តោ ទម្មោ
 ទ អនត្តោ ទ វេទិតត្តោ អត្តោ ច អនម្មត្តា វិទិត្តា
 ទម្មត្តា អនត្តត្តា វិទិត្តា អត្តត្តា យថា ទម្មោ យថា
 អត្តោ តថា ចដិច្ចត្តត្តំ ។ តេសំ ទោ អារុសោ
 អម្ពាតិ អចិច្ចកត្តស្ស កកវំតោ ឯកទេវោសិ

លំដាប់នោះឯង ភ្នកភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅព្រះមហាកត្តានៈដ៏មានកាយ
 ល្អចូលទៅដល់ហើយ ក៏ប្រសើរចិត្តរក់ទាក់ ជាមួយនឹងព្រះមហាកត្តានៈ
 ដ៏មានកាយ ល្អចក្កភាគ ដែលគួររីករាយ និងការរៀន
 គួររំលឹកហើយ ក៏អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ
 អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានគោលទៅនឹងព្រះមហាកត្តានៈដ៏មាន
 កាយដូច្នោះថា ខ្ញាលភារុសោកត្តានៈ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សិវ័ន៍ឡើង
 ខ្ញុំទទួលនេះឯង ដោយសន្តិច មិនបានចែករំលែក ខ្ញុំអត្តដោយ
 ពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ ស្រាប់នៃក្រោកចាកសនៈ ហើយ
 យាងចូលទៅកាន់វិហារថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនមិត្ត
 មិត្ត ភក្តុម្បីជីវិត សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ក្តី ប្រយោជន៍ក្តី
 ភិក្ខុម្បីជីវិត (ទាំងអស់) លុះបានដឹង ខ្ញុំសភាវៈមិនមែនមិ ចិត្តមិ
 បានដឹង ខ្ញុំសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ហើយ
 មិ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា ម្បីប្រតិបត្តិតាម យ៉ាង
 នោះចុះ ។ ខ្ញាលភារុសោ កាយព្រះមានព្រះភាគ ចៀសចេញទៅ
 មិនយូរប៉ុន្មាន យើងទាំងអស់គ្នានោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា

ឥតទោ ទោ ភវុសោ ភវុសោ សង្ខត្តេន ទុទ្ទេសំ ទុដ្ឋិសិក្ខា
 វិញ្ញាបន អត្ថំ អវិកជិត្តា ទុដ្ឋាយាសថា វិហារំ បរិដ្ឋោ
 អនម្មោ ច កិក្ខុវេ វេនិត្តោ នម្មោ ច អនម្មោ ច
 វេនិត្តោ អនម្មោ ច អនម្មត្ថុ វិជិត្តា មន្មត្ថុ អនម្ម-
 ត្ថុ វិជិត្តា អនម្មត្ថុ យថា នម្មោ យថា អនម្មត្ថុ តថា
 ចដិបដ្ឋិត្តន្តំ ។ កោ ទុ ទោ ឥធស្ស ភវុសោ
 សង្ខត្តេន ទុទ្ទេសស្ស ទុដ្ឋិដ្ឋស្ស វិញ្ញាបន អត្ថំ
 អវិកត្តស្ស វិញ្ញាបន អត្ថំ វិកដេយ្យតិ ។ កេសំ
 ទោ ភវុសោ អម្ពាតំ ឯតនហោសិ អយំ ទោ
 អយស្មា ឧហាតព្វាទោ សត្តុ ទេវ សិវណ្ណិកោ
 សម្ពាវិត ច វិកាមំ សម្រាហ្មតារិមំ បហោតិ

ម្ចាស់ភវុសោទាំងឡាយ ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់សិវ័យ័ន្យ័ន្តវេទុស
 នេះឯង ដោយសេចក្តីសារន្តិប មិនចែកវេទក្នុងអន្ត ដោយ
 សេចក្តីតិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយនោះ ក៏ស្រាប់តែក្រោក
 ចាកកាសនា ហើយយាងចូលទៅកាន់វិហារ ម្ចាស់ពុទ្ធាចារ្យ
 សក្ការៈមិនមែនជា ទីនឹងមិ ក៏កុំឱ្យដឹង សក្ការៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ទីនឹងប្រយោជន៍ ក៏កុំឱ្យដឹង (ទាំងអស់) លុះបានដឹងនូវសក្ការៈមិនមែនជា
 ទីនឹងមិនមែន បានដឹងនូវសក្ការៈមិនមែនជាប្រយោជន៍ ទីនឹងប្រយោជន៍
 ផងហើយ ដូច យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា ឱ្យប្រដាប់
 នាមយ៉ាងនោះចុះ ។ ក៏កុំអង្គុណាឃ្នាំ ឱ្យចែកវេទក ក្នុងក្នុង
 ទុទ្ទេសនេះ ដែលព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់សិវ័យ័ន្យ័ន្តវេទុស ដោយ
 សារន្តិប មិនបានចែកវេទក្នុងអន្ត ដោយតិស្តារ ឱ្យតិស្តារបាន ។
 ម្ចាស់ភវុសោ កាលពួកយើងទាំងនោះ មានសេចក្តីគ្រិះឃ្នាំចេះថា
 ព្រះមហាក្សត្រៈ ដ៏មានកាយ អង្គនេះឯង ព្រះសាស្ត្រាទ្រង់សកសិវ
 ហើយ ទាំងពួកសម្រាហ្មចារ្យពួកយើង ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ

អាយស្មា មហាកត្តាទោ ឥមស្ស កតវតា សង្ខិក្កន
 ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិគ្គាវេន អត្ថំ អវិកត្តស្ស
 វិគ្គាវេន អត្ថំ វិកតិកុំ យទ្ធកំ មយំ យេនាយស្មា
 មហាកត្តាទោ តេនុបសង្កមេយ្យម ឧបសង្កមិត្តា
 អាយស្មិដ្ឋំ មហាកត្តាទំ វិកតមត្ថំ បុច្ឆេយ្យម យថា
 តោ អាយស្មា មហាកត្តាទោ ព្យាគវិស្សតិ តថា មំ
 តារស្សាមាតិ វិកតិកាយស្មា មហាកត្តាទោតិ ។
 សេយ្យនាមិ អារុសោ បុរិសោ សារត្ថំកោ សារកដសិ
 សារបរិយេសនំ ទរមាទោ មហាទោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ
 សារវតោ អតិក្កន្នេ ម្សំ អតិក្កម្ម ទន្ធិ
 សាទាបលាសេ សារំ ចរិយេសំតតិ មត្រាយ្យ
 វិវិ សម្បទមិទំ អាយស្មត្ថានំ សត្តិ សម្មទ្ធិក្ខតេ

តានិក្រមហាកត្តាទះវិវាទកាយ រត្ថិកាចចកវិលក ខ្លវត្ថុខៃ
 ឧទ្ទេសនេ វេលក្រមហាកត្តាទះ ត្រង់សិវេនិទ្បិវិហើយ ដោយ
 សរុច មិនចកវិលក ខ្លវត្ថុដោយភិស្តា ខ្លវត្ថុស្តាទុន
 យេដ្ឋុញ្ញៈ គុវិលយេនិទំវិវាទកាយ ចូលទៅក្រមហាកត្តាទះវិវាទ
 កាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ គប្បីស្មុគ្រសេចក្តីនេះ នឹងក្រមហា-
 កត្តាទះវិវាទកាយ ក្រមហាកត្តាទះវិវាទកាយ នឹងព្យាគ ដល់
 យេនិទំវិវាទកាយ យេនិវិលក យេនិទំវិវាទកាយ នឹងច្បាប់សេចក្តីនេះ
 យេនិវិលក សូមក្រមហាកត្តាទះ វិវាទកាយ ចកវិលក
 (ខ្លវិលយេនិទំវិវាទកាយ) ។ ក្រមហាកត្តាទះដល់ ម្នាលអារុសោទំវិវាទកាយ
 ដូចចុះសក្ខីក្រមហាកត្តាទះ ដោយភិស្តា វិស្តិក្រមហាកត្តាទះ ត្រាច់ទៅ
 វិស្តិក្រមហាកត្តាទះ កាលយេនិវិលកភិស្តាទំវិវាទកាយ (ចំពោះមុខ) កំ
 វិលកដល់ វិលកដើម ហើយសំគាល់ថា គុវិលយេនិទំវិវាទកាយ
 នឹងស្មុគ្រទៅវិញ យេនិវិលកវិញ សេចក្តីច្រៀបច្រៀម កិយមិវិលក
 កាលក្រមហាកត្តា គង់នៅចំពោះមុខ វិលកភិវាទកាយទំវិវាទកាយ

តំ ភក្កវង្គំ អតិសិក្ខា អម្ពំ ឯតមត្តំ បដិច្ចត្តិកត្តិ
 មណ្ឌលំ^(១) ។ សោ ហិ ក្សុណំ ភក្កវង្គំ
 ចាមំ ជាតានិ ចស្សំ បស្សតិ ចត្តុក្កុតោ ញាណ-
 ក្កុតោ ធម្មក្កុតោ ព្រហ្មក្កុតោ វត្តា បវត្តា អនុស្ស
 ឯទ្ធតោ អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សាមិ តថាគតោ ។
 សោ ថេវ បទេតស្ស កាលោ អហោសិ យំ តុច្ឆេ
 ភក្កវង្គយេវ ឧបសន្តមិក្ខា ឯតមត្តំ បុទ្ទេយ្យាថ យថា
 នោ ភក្កវង្គំ ក្សុណយេយ្យ តថា ឯ ធារយ្យថាតិ ។
 អត្តវសោ កត្វាធិ ភក្កវង្គំ ចាមំ ជាតានិ បស្សំ
 បស្សតិ ចត្តុក្កុតោ ញាណក្កុតោ ធម្មក្កុតោ
 ព្រហ្មក្កុតោ វត្តា បវត្តា អនុស្ស ឯទ្ធតោ
 អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សាមិ តថាគតោ ។

១. វ. មណ្ឌលំ ។ ឆ. មណ្ឌលំ ។

ណោតាំងឡាយ ក៏លឺនូវព្រះពានព្រះភោគអង្គនោះ ហើយមកសំគាល់
 នូវសេចក្តីដែលស្រូវស្មុំខ្លះទាំងយើងវិញ ។ ម្ចាស់ភ្នំស្រីតាំងឡាយ
 សេចក្តីពិតថា ព្រះពានព្រះភោគអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុដែល
 គួរជ្រាប ទ្រង់ឃើញនូវហេតុដែលគួរឃើញ ព្រះដេវតាមានចក្ខុភើត
 ហើយ មានក្លាណភើតហើយ មានធម៌ភើតហើយ មានសភាព
 ជាបុគ្គលប្រសើរ ជាអ្នកស្នំថា អ្នកប្រៀនប្រដៅ អ្នកចង្អុលបង្ហាញ
 នូវប្រយោជន៍ អ្នកឱ្យនូវព្រះទិព្វាន ម្ចាស់ព្រះរាជមិ ។ អើ កាលនោះ
 ជាកាលសមគួរ ដល់ព្រះដេវតាអង្គខ្លះហើយ អ្នកតាំងឡាយ គប្បីចូល
 ទៅគាល់ព្រះពានព្រះភោគ ហើយសួរនូវសេចក្តីខ្លះ ព្រះពានព្រះភោគ
 ទ្រង់នាំករ ដល់យើងតែលំដាប់ យ៉ាងណា អ្នកតាំងឡាយ គប្បីចាំនូវ
 សេចក្តីខ្លះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្ចាស់ភ្នំនោះដឹងមានហេតុ ព្រះពានព្រះភោគ
 ទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុ ដែលគួរជ្រាប ទ្រង់ឃើញនូវហេតុ ដែលគួរឃើញ
 ភាមតិ ព្រះដេវតាមានចក្ខុភើតហើយ មានក្លាណភើតហើយ មាន
 ធម៌ភើតហើយ ជាបុគ្គលប្រសើរ ជាអ្នកស្នំថា អ្នកប្រៀនប្រដៅ អ្នក
 ចង្អុលបង្ហាញនូវប្រយោជន៍ អ្នកឱ្យនូវព្រះទិព្វាន ម្ចាស់ព្រះរាជមិ ។ អើ ។

សោ ទេវ បទេសស្ស កាលោ អហោសិ យំ ឧបេ
 កកវន្តិយេវ ឧបសន្តិមិត្តា ឯតមត្តិ បុច្ឆេយ្យម យជា
 ទោ កកវ ព្យាករយ្យ តថា មំ ឆារយ្យម ។
 អបំបាយស្នា ឧហាកត្តាទោ សត្តុ ទេវ សំវណ្ណិកោ
 សន្តិវិកោ ទ វិញ្ញំ សត្រហ្មចារិំ បហោតំ អាយស្នា
 ឧហាកត្តាទោ ឥមស្ស កកវតា សន្តិភ្នេន ឧទ្ទេសស្ស
 ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិញ្ញាមន អត្តំ អវិកត្តស្ស វិញ្ញាមន អត្តិ
 វិកជិត្តំ វិកជតាយស្នា ឧហាកត្តាទោ អកុកត្តាតិ^(១) ។
 តេនហារុសា សុណាជ សាទុកំ មនសិករោជ
 កាសិស្សនិមិត្តំ ។ ឯវហារុសាតិ ទោ តេ ភិក្ខុ អាយ-
 ស្នតោ ឧហាកត្តាទស្ស បច្ឆសេន្តសិ ។ អាយស្នា
 ឧហាកត្តាទោ ឯតទភេទ យំ ទោ ទោ អារុសោ កកវ
 សន្តិភ្នេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្តា វិញ្ញាមន អត្តិ អវិកជិត្តា

១ ឧ. អកុកត្តាតិ ។ ឧ. អកុកត្តាតិ ។

កាលនោះ ជំពាក់លសមគ្នា ដល់ព្រះអង្គអង្គុះហើយ យើង
 ទាំងឡាយ គប្បីចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយសួរខ្លួនសេចក្តីថ្កុះ
 ចុះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្បូករា ដល់យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា
 យើងទាំងឡាយ គប្បីចុះកន្លែងសេចក្តីថ្កុះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ចំណែក
 ទាំងព្រះមហាកញ្ចុះដ៏មានអាយុ ព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរហើយទាំង
 ពួកសត្រហ្មចារិក្កុល ជាអ្នកប្រាថ្នា ក៏សរសើរហើយដែរ មានវា
 ព្រះមហាកញ្ចុះដ៏មានអាយុ ទើបកាចចែកវលក ខ្លួនអង្គុះឧទ្ទេសនេះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើងហើយដោយសារឫប មិនចែក
 វលក ខ្លួនអង្គុះដោយពិស្តារ ឱ្យពិស្តារបាន សូមព្រះមហាកញ្ចុះ
 ដ៏មានអាយុ កុំចង្អុលចង្អុលឡើយ ចែកវលក(សេចក្តី)ទៅចុះ ។
 បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុក្ខនិចិត្ត ឱ្យប្រៀនចុះ
 ខ្ញុំនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ខ្ជិលស្តាប់ ខ្លាចថាវាយ
 របស់ព្រះមហាកញ្ចុះ ដ៏មានអាយុជា កុណារកុសោ ។ ព្រះ
 មហាកញ្ចុះ ដ៏មានអាយុ ពោលដូច្នោះថា ច្បាស់អារុសាទាំងឡាយ
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើង ខ្លួនឧទ្ទេស ដោយសារឫប
 មិនបានចែកវលក ខ្លួនអង្គុះ ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ

ឧត្តមសេនា វិហារី ចរិត្យា អនុបាត ០ កិច្ចា
 វេទិត្យា ឧត្តម ០ អនុបាត ០ វេទិត្យា អត្ត
 ០ អនុបាត វេទិត្យា ឧត្តម អនុបាត វេទិត្យា
 អត្ត យថា ឧត្តម យថា អត្ត តថា បដិបដ្ឋិ-
 តត្ថិ ។ កត្តា បាវសោ អនុបាត កត្តា ០
 ឧត្តម កត្តា ០ អនុបាត កត្តា ០ អត្ត ។
 បាលាកិច្ចា បាវសោ អនុបាត បាលាកិច្ចា
 វេទិត្យា ឧត្តម យថា បាលាកិច្ចា ឧត្តម អនុបាត
 បាលាកិច្ចា អត្ត យថា ឧត្តម យថា អនុបាត
 បាលាកិច្ចា វេទិត្យា ឧត្តម យថា អនុបាត
 បាលាកិច្ចា អត្ត យថា អនុបាត បាលាកិច្ចា
 វេទិត្យា ឧត្តម យថា អនុបាត បាលាកិច្ចា

ក៏ស្រាប់តែ ព្រះបាទរាជ្យៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់វិហារជា ម្ចាស់
 ក៏កុំចាំឱ្យយ សភាវៈមិនមែនមិនមែន ក៏កុំឱ្យមិន សភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ មិនប្រយោជន៍ ក៏កុំឱ្យមិន លុះបានដឹងនូវសភាវៈមិន
 មែនមែន មិនមែន បានដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍មិនប្រយោជន៍
 ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា ធម៌ប្រដាប់ យ៉ាង
 នោះចុះ ។ ម្ចាស់បាវសោចាំឱ្យយ ចុះសភាវៈ មិនមែនមិន
 មែនមែន ធម៌ មិនមែនមែន សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ មិនមែនមែន
 ប្រយោជន៍ មិនមែនមែន ។ ម្ចាស់បាវសោចាំឱ្យយ ករសម្រាប់សត្វ មិន
 មែនមែន កិរិយារៀបចំការសម្រាប់សត្វ ជាធម៌ មិនមែនមិនមែន
 ជាអកុសលដ៏លាមកច្រើន កើនឡើង ព្រោះច្រើនកិរិយារៀបចំសត្វ
 ជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ទេ ធម៌ចាំឱ្យយ ជាអកុសលច្រើន មែន
 ដល់នូវការច្រើនដោយការនា ព្រោះច្រើនកិរិយារៀបចំការសម្រាប់
 សត្វ នេះទើបប្រយោជន៍ ។ ការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ
 មិនមែនជាធម៌ កិរិយារៀបចំការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ

យេ ច អនិច្ចាតានច្បទ្ធយា អនេកេ ចាចកា
 អកុសលា ទម្មា សក្កវន្តិ អយំ អនេត្តោ អនិច្ចាតា
 វេមណីចទ្ធយា ច អនេកេ កុសលា ទម្មា ភាវិតា-
 ចារិច្ចំ កច្ចន្តិ អយំ អនេត្តោ ។ កាមេសុ មិច្ឆាចារា
 អារុសា អនេត្តោ កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេមណី
 ទនេត្តោ យេ ច កាមេសុ មិច្ឆាចារច្បទ្ធយា អនេកេ
 ចាចកា អកុសលា ទម្មា សក្កវន្តិ អយំ អនេត្តោ ។
 កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេមណីចទ្ធយា ច អនេកេ
 កុសលា ទម្មា ភាវិតាចារិច្ចំ កច្ចន្តិ អយំ
 អនេត្តោ ។ មុសាវិនោ អារុសា អនេត្តោ មុសាវិនា
 វេមណី ទនេត្តោ យេ ច មុសាវិនច្បទ្ធយា អនេកេ
 ចាចកា អកុសលា ទម្មា សក្កវន្តិ អយំ អនេត្តោ

ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន វេមនី
 កើតឡើងព្រម ព្រោះចម្លើយគឺការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនចុះឱ្យ
 នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសលច្រើន វេមនីផល
 នូវការបរិច្ចាណិ ដោយភាវិតា ព្រោះចម្លើយគឺវិញ្ញាវៀរចោកការកាន់
 យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនចុះឱ្យ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភារុសា
 ទាំងឡាយ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ មិនមែនជាធម៌ទេ កិរិយា
 វៀរចោកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ជាធម៌ ធម៌ទាំងឡាយណា
 ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន វេមនីកើតឡើងព្រម ព្រោះចម្លើយគឺការ
 ប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ។ ធម៌ទាំង
 ឡាយ ជាអកុសលច្រើន វេមនីផលនូវការបរិច្ចាណិ ដោយភាវិតា ព្រោះ
 ចម្លើយគឺវិញ្ញាវៀរចោកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ នេះមិនមែន
 ជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភារុសាទាំងឡាយ ការពោលនូវពាក្យកុហក
 មិនមែនជាធម៌ កិរិយាវៀរចោកការពោលនូវពាក្យកុហក ជាធម៌ ឯធម៌
 ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន វេមនីកើតឡើងព្រម
 ព្រោះចម្លើយ គឺការពោលនូវពាក្យកុហក នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ

ឥសាន្តា វេសលីចន្ទយា ច អនោក កុសលា
 ធម្មា ភាវនាចារិច្ចរិ កុច្ឆន្តិ អយំ អនោ ។
 ចិសុណាវតា អាវុសោ អនន្ទោ ចិសុណាយ
 វិទាយ វេសលី ធម្មា យេ ច ចិសុណា-
 វតាចន្ទយា អនោក ចាចកា អកុសលា
 ធម្មា សម្ពុត្តិ អយំ អនន្ទោ ចិសុណាយ វិទាយ
 វេសលីចន្ទយា អនោក កុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិច្ចរិ កុច្ឆន្តិ អយំ អនោ ។ ឥសាន វិទា អាវុសា
 អនន្ទោ ឥសាយ វិទាយ វេសលី ធម្មា យេ ច
 ឥសវតាចន្ទយា អនោក ចាចកា អកុសលា
 ធម្មា សម្ពុត្តិ អយំ អនន្ទោ ឥសាយ វិទាយ
 វេសលីចន្ទយា ច អនោក កុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិច្ចរិ កុច្ឆន្តិ អយំ អនោ ។ សម្មច្យលាថា អាវុសោ
 អនន្ទោ សម្មច្យលាថា វេសលី ធម្មា យេ ច សម្មច្យ-
 លាចន្ទយា អនោក ចាចកា អកុសលា ធម្មា សម្ពុត្តិ

ធម៌ទាំងឡាយជាគុសលាច្រើន វេសលីដល់នូវការចិច្ចលិដោយការងារព្រោះ
 បង្គំយកវិញ្ញាណកាយពោល នូវភាពក្រុមពោល នេះជាប្រយោជន៍ ។
 ម្ចាស់កុសលាទាំងឡាយ សំដីញ្ញ្យាញ្ញំ មិនមែនជាធម៌ កិរិយា
 វៀរចាកសំដីញ្ញ្យាញ្ញំ ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាគុសល
 ដ៏លាមកច្រើន វេសលីកើតឡើងត្រឹម ព្រោះបង្គំយ គឺ សំដីញ្ញ្យាញ្ញំ
 នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយ ជាគុសលាច្រើន វេសលីដល់នូវ
 ការចិច្ចលិ ដោយការងារ ព្រោះបង្គំយកវិញ្ញាណកាយពោលសំដីញ្ញ្យាញ្ញំ
 នេះទើបជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់កុសលាទាំងឡាយ សំដីកត្រក់
 មិនមែនជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាគុសល ដ៏លាមកច្រើន
 កើតឡើងត្រឹម ព្រោះបង្គំយកវិញ្ញាណកាយពោលសំដីកត្រក់ នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ
 ធម៌ទាំងឡាយ ជាគុសលាច្រើន វេសលីដល់នូវការចិច្ចលិ ដោយការងារ
 ព្រោះបង្គំយកវិញ្ញាណកាយពោលសំដីកត្រក់ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់
 កុសលាទាំងឡាយ ការពោលពាក្យពេញពេញ ដ៏ប្រយោជន៍ មិន
 មែនជាធម៌ កិរិយាវៀរចាកការពោលពាក្យពេញពេញ ដ៏ប្រយោជន៍
 ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាគុសល ដ៏លាមកច្រើន វេសលីកើត
 ឡើងត្រឹម ព្រោះបង្គំយកវិញ្ញាណកាយពោលពាក្យពេញពេញ ដ៏ប្រយោជន៍

អយំ អនត្ថោ សម្មប្បុរាណោ វេទនាបិដកោ ច
 អនោកោ កុសលា ទង្កា កាវតាចារិប្បិ កុច្ឆន្តិ
 អយំ អត្ថោ ។ អភិជ្ឈា អវុសោ អនត្ថោ
 អភិជ្ឈា ទង្កោ យេ ច អភិជ្ឈាបិដកោ អនោកោ
 ចាបកោ អកុសលា ទង្កា សម្មវន្តិ អយំ អនត្ថោ
 អភិជ្ឈាបិដកោ ច អនោកោ កុសលា ទង្កា កាវតា-
 ចារិប្បិ កុច្ឆន្តិ អយំ អត្ថោ ។ ក្យាតានោ អវុសោ
 អនត្ថោ អក្យាតានោ ទង្កោ យេ ច ក្យាតា-
 បិដកោ អនោកោ ចាបកោ អកុសលា ទង្កា
 សម្មវន្តិ អយំ អនត្ថោ អក្យាតាបិដកោ ច អនោកោ
 កុសលា ទង្កា កាវតាចារិប្បិ កុច្ឆន្តិ អយំ អត្ថោ ។

នេមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយ ជាភុសលច្រើន វេទនាបិដក
 នូវការបរិច្ចាណិ ដោយការវា ព្រោះបច្ច័យធម៌វិយាវៀរចាកការពាលភាព
 យោយ ធម៌ប្រយោជន៍ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុសាទាំងឡាយ
 ការសំឡឹងវិភាគព្រះពុទ្ធសាសនា មិនមែនជាធម៌ ការមិនសំឡឹង
 វិភាគព្រះពុទ្ធសាសនា ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាភុសល
 ដ៏លាមកច្រើន នៃធម៌ក៏ឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យធម៌ការសំឡឹងវិភាគ
 ព្រះពុទ្ធសាសនា នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយជាភុសលច្រើន
 វេទនាបិដកនូវការបរិច្ចាណិ ដោយការវា ព្រោះបច្ច័យធម៌ការមិនសំឡឹងវិភាគ
 ព្រះពុទ្ធសាសនា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុសាទាំងឡាយ
 ការចង់ឲ្យគេវិនាស មិនមែន ជាធម៌ ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស ជាធម៌
 ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាភុសល ដ៏លាមកច្រើន វេទនាបិដកឡើង
 ព្រម ព្រោះបច្ច័យធម៌ការចង់ឲ្យគេវិនាស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍
 ធម៌ទាំងឡាយ ជាភុសលច្រើន វេទនាបិដកនូវការបរិច្ចាណិ ដោយ
 ការវា ព្រោះបច្ច័យធម៌ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ។

មិច្ឆាធិដ្ឋិ អវុសោ អនម្មោ សម្មាធិដ្ឋិ ធម្មោ យេ ច
 មិច្ឆាធិដ្ឋិប្បទូយោ អនោកោ ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 សម្ពុវន្តំ អយំ អនត្តោ សម្មាធិដ្ឋិប្បទូយោ ច អនោកោ
 កុសលា ធម្មា កាវចាចារិម្បិ កត្តន្តំ អយំ អត្តោ ។ យំ
 ទោ យោ អវុសោ កកវំ សង្ខិត្តន ឧទ្ទេសំ ឧដ្ឋិសំគ្វា
 វិគ្គាវន អត្ថំ អវិភង្គិគ្វា ឧដ្ឋាយាសថា វិហារំ បរិដ្ឋោ
 អនម្មោ ច កិក្កុវេ វេទិតត្រោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច
 វេទិតត្រោ អត្តោ ច អនម្មត្ថ វិទិត្វា ធម្មត្ថ អនត្តត្ថ
 វិទិត្វា អត្តត្ថ យថា ធម្មោ យថា អត្តោ កថា
 ធម៌បដ្ឋិត្តន្តំ ភមស្សចិ ទោ អយំ អវុសោ កកវំកា
 សង្ខិត្តន ឧទ្ទេសស្ស ឧដ្ឋិដ្ឋស្ស វិគ្គាវន អត្ថំ
 អវិភង្គិគ្វា វិ វិគ្គាវន អត្ថំ អាជាធាមិ ។

ក្នុងការស្រាវជ្រាវ ការយល់ខុស មិនមែនជាធម៌ ការយល់ត្រូវ
 ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដំណាច់ច្រើន កើតឡើង
 ព្រម ព្រោះចម្លើយអាការយល់ខុស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំង
 ឡាយជាអកុសលច្រើន វែងដល់ខ្ញុំការចម្លើយ ដោយការនា ព្រោះ
 ចម្លើយ អី ការយល់ត្រូវ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ
 ព្រះមោក្ខត្រកោត ទ្រង់សំដែងឱ្យឧទ្ទេសណា ដោយសន្តិប មិនចែក
 វិលក្នុងអត្ថ (ខែឧទ្ទេសខ្លះ) ដោយភិក្ខុវា ដល់យើងទាំងឡាយ
 ក៏ស្រាប់តែ ព្រោកចាកកាសនៈ ហើយយោធិទូលរៅកាតិហារថា ម្នាល
 កុំទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ ទិវនធម៌ កិក្កុវេដ្ឋិ សភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ ទិវប្រយោជន៍ កិក្កុវេដ្ឋិ លុះបានដឹងសភាវៈមិនមែនជា
 ធម៌ ទិវនធម៌ បានដឹងខ្ញុំសភាវៈ មិនមែនជាប្រយោជន៍ ទិវប្រយោជន៍
 ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា អប្បប្រតិបត្តិ
 យ៉ាងនោះទេ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ចំណែកទាំងមូល តែងដឹងខ្ញុំ
 អត្ថខែឧទ្ទេសនេះឯង ដែលព្រះមោក្ខត្រកោតទ្រង់សំដែងឡើង ដោយ
 សន្តិប មិនចែកវិលក្នុងអត្ថ ដោយភិក្ខុវា ឱ្យភិក្ខុវាបានយ៉ាងនេះ ។

អាតម្មមាណា ច ចន កុត្តេ អាវុសោ ភកវដ្ឋិយេវ
 ឧបសន្តមិក្ខា ឯកមគ្គំ ចុទ្ទយ្យាជ យថា យោ ភកវ
 ព្យាកមយ្យ គថា ឯ ធាយយ្យាថាតំ ។ ឯហោវុសោតំ
 ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ មហាភព្វានស្ស ភាសិតំ
 អភិទន្ធិក្ខា អនុមោធិក្ខា ឧដ្ឋាយាសថា យេន ភកវ
 តេនុបសន្តមិសុ ឧបសន្តមិក្ខា ភកវដ្ឋំ អភិកិលេក្ខា
 ឯកមទ្ធិំ ធិសិទិសុ ។ ឯកមទ្ធិំ ធិសិក្ខា ទោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវដ្ឋំ ឯកមកេតុំ យំ ទោ យោ កត្ត
 ភកវ សន្និក្កេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ធិសិក្ខា វិក្កាមន អភិ
 អភិកិលេក្ខា ឧដ្ឋាយាសថា វិហារំ ចរិដ្ឋោ អនម្មោ ច
 ភិក្ខុវេ វេទិតញោ ធម្មោ ច អនម្មោ ច វេទិតញោ
 អត្តោ ច អនម្មត្ថុ វិទិត្តា ធម្មត្ថុ អនម្មត្ថុ វិទិត្តា
 អម្មត្ថុ យថា ធម្មោ យថា អត្តោ គថា ចដិច្ចដ្ឋិត្យដ្ឋំ ។

មាលភាវុសោ ចានិទ្យាយ លោកចានិទ្យាយ កាលបើប្រាថ្នា ត្រូវតែ
 ចូលទៅគាល់ព្រះមាតាព្រះភាគ ហើយសួរសេចក្តីនេះ ព្រះមាតាព្រះភាគ
 ព្យាករ ផល់យើងចានិទ្យាយ យ៉ាងណា អ្នកចានិទ្យាយ ត្រូវបា
 ចុកនូវសេចក្តីនេះ យ៉ាងនោះចេះ ។ ពួកភិក្ខុចានិទ្យាយ ក្រេកអរ
 គន្ធមាមនា ចំពោះភាសិតរបស់ព្រះមហាក្សត្រនេះ ដ៏មានកាយុថា កុប្បោ
 ភាវុសោ ហើយក៏ក្រោកចាកភាសនៈ ចូលទៅគាល់ព្រះមាតាព្រះភាគ
 លុះចូលទៅផល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមាតាព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
 នៅក្នុងទីសមគួរ ។ ភិក្ខុចានិទ្យាយ លុះអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏បានក្រាបបង្គំចូលព្រះមាតាព្រះភាគ ផ្តល់ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់សំរែងនូវឧទ្ទេសណា ដោយសន្តិច មិនខែក
 វេលានូវអត្ត (នៃឧទ្ទេសន៍) ដោយពិស្តារ ក៏ស្រាប់នៃក្រោកចាកភាសនៈ
 ហើយយាងចូលទៅគាល់វិហារថា មាលភិក្ខុចានិទ្យាយ សភាវៈមិន
 មែនធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុធម្មវិនិច្ឆ័យ សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ នឹង
 ប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុធម្មវិនិច្ឆ័យ លុះបានដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌
 បានដឹងសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌យ៉ាង
 ណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា ធម្មវិប្បតិបត្តិ យ៉ាងនោះចេះ ។

គេសំ លោ គន្លង អន្តរាគមន៍ អនិច្ចាតិក្ខន្ធស្ស កករតា
 ឯតនយោសិ ឥនិ ទោ លោ អាវុសោ កករ
 សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិញ្ញាណ អត្ថំ
 អវិកតិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋា អនន្តោ ឧ
 កិត្វាវ វេទិតញោ ធម្មោ ឧ អនន្តោ ឧ វេទិតញោ
 អន្តោ ឧ អនន្តញ វិទិត្វា ធម្មញ អនន្តញ
 វិទិត្វា អន្តញ យដា ធម្មោ យដា អន្តោ តថា
 បដិបដ្ឋិតក្ខន្ធី ។ គោ ធុ ទោ ឥមស្ស កករតា
 សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិញ្ញាណ អត្ថំ វិកដេ
 យ្យាតំ ។ គេសំ លោ គន្លង អន្តរាគមន៍ ឯតនយោសិ
 អយំ ទោ អយស្ថ បហាតត្វាលោ សត្តុ ទេ
 សំវណ្ណិតោ សន្តារិតោ ឧ វិញ្ញាណំ សទ្រយ្មនាវិទំ បយោចំ

ចតិទ្រព្រអង្គដ៏ចំរើន កាលព្រះបាទព្រះរាជ ទ្រង់ចេញទៅ មិនយូរ
 ប៉ុន្មាន យើងខ្ញុំទាំងឡាយនោះ បានសេចក្តីគ្រឿងរដ្ឋប្បថោ ម្ចាស់
 ពិសេសទាំងឡាយ ព្រះបាទព្រះរាជ ទ្រង់សំដែងឲ្យទេសនាដេញ
 ដោយសារតែ មិនបានចែករំលែក ឲ្យវត្តដោយពិស្តារ ដល់យើង
 ទាំងឡាយ ក៏ស្រាប់តែ ក្រោកបាតកាសនៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់
 វិហារថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ ឥនិធម៌ ភិក្ខុ
 គប្បីដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ឥនិប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង លុះ
 បានដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ ឥនិធម៌ បានដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ឥនិប្រយោជន៍ហើយ គម៌ យាងលា ប្រយោជន៍ យាងលា គប្បីប្រតិបត្តិ
 យាងទោរចុះ ។ ភិក្ខុអង្គណា គប្បីចែករំលែក ឲ្យវត្តទេសនា
 ដែលព្រះបាទព្រះរាជ ទ្រង់សំដែងឲ្យដោយសារតែ ឲ្យពិស្តារគុណ ។
 ចតិទ្រព្រអង្គដ៏ចំរើន យើងទាំងនោះ បានសេចក្តីគ្រឿងរដ្ឋប្បថោ
 ព្រះមហាកថានៈ អំពីនាមរាជ្យនេះ ព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរហើយ
 ទាំងពួកសព្វប្រាថ្នាប្រើប្រាស់ ជាអក្ខរាជ្យ ក៏សរសើរហើយដែរ

អាយស្មា មហាកត្តានោ ឥមស្ស កតវតា
 សន្តិភោ ទទ្ទេសស្ស ទទ្ទិដ្ឋស្ស វិគ្គាវេន អត្ថំ
 អវិកត្តស្ស វិគ្គាវេន អត្ថំ វិកត្ថំ យទ្ធន មយំ
 យេនាយស្មា មហាកត្តានោ ភេទុបសន្តមិម ឧប-
 សន្តមិម អាយស្មន្តំ មហាកត្តានំ ឯតមត្ថំ បុទ្ទេ-
 យ្យម យថា នោ អាយស្មា មហាកត្តានោ ព្យាគា-
 វិស្សតំ ភថា មំ តាវេស្សាមាតិ ។ អដោ មយំ
 កន្ត យេនាយស្មា មហាកត្តានោ ភេទុបសន្តមិម
 ឧបសន្តមិម អាយស្មន្តំ មហាកត្តានំ ឯតមត្ថំ
 ចុទ្ធិម ។ ភេសំ នោ កន្ត អាយស្មនា មហា-
 កត្តានេន ឥមេហិ អាការេហិ ឥមេហិ ចានេហិ ឥមេហិ
 ព្យាភ្នានេហិ អញ្ចោ សុវិកត្តោតំ ។ សាទុ សាដុ
 កិក្ខវេ ចណ្ឌិតោ កិក្ខវេ មហាកត្តានោ មហាបពោ

មានត្រៃមហាកត្តានៈដ៏មានភាយ រើមអាចរំលែក ទូរកត្តានៃ ទស
 នេះ ដែលត្រៃមានត្រៃភាគ ច្រើនសំដែងឡើង ដោយសេចក្តី មិនបាន
 ចែករំលែកទូរកត្ត ដោយពិស្តារឲ្យពិស្តារបាន បើដូច្នោះ គួរតែយើង
 ចាំឲ្យយ ចូលទៅត្រៃមហាកត្តានៈដ៏មានភាយ លុះចូលទៅដល់
 ហើយឧប្បិស្សត្តវិសេចក្តីនេះ នឹងត្រៃមហាកត្តានៈដ៏មានភាយ ត្រៃមហា-
 កត្តានៈដ៏មានភាយ នឹងព្យាករ ដល់យើងចាំឲ្យយ យ៉ាងណា
 យើងចាំឲ្យយ នឹងចាំទុក ទូរវិសេចក្តីនោះ យ៉ាងនោះ ។ បត្រ
 ត្រៃអង្គដ៏ចំរើន លំដាប់នោះ យើងចាំឲ្យយ ក៏ចូលទៅត្រៃ
 មហាកត្តានៈដ៏មានភាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានស្នូរវិសេចក្តីនេះ
 នឹងត្រៃមហាកត្តានៈ ដ៏មានភាយ ។ បត្រត្រៃអង្គដ៏ចំរើន ត្រៃមហា-
 កត្តានៈដ៏មានភាយ បានចែករំលែក សេចក្តីស្រួលចូល ដោយភាព
 ចាំឲ្យយនេះ ដោយបទចាំឲ្យយនេះ ដោយព្យាភ្នានៈចាំឲ្យយ
 នេះ ដល់យើងចាំឲ្យយនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឲ្យយ
 ច្រវែរហើយ ច្រវែរហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឲ្យយ មហាកត្តានៈ
 ជាចណ្ឌិត ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឲ្យយ មហាកត្តានៈ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន

កិច្ចាវេ មហាក្កត្តា មំ ចេមិ គុដ្ឋេ កិច្ចាវេ
ឧបសង្កមិញ្ចា ឯកមគ្គិ បុច្ឆយ្យាថ អមាម្យិ ចេតំ
ឯកមេវ ក្សាណយ្យិ យថា តំ មហាក្កត្តា ទទ
ក្សាណតំ ឯសោ ទេវ តស្ស អត្តោ ឯវត្ត ទំ
នារយ្យាធាតិ ។

(២២) អនន្តោ ច កិច្ចាវេ វេទិតត្រោ ធម្មោ ច
អនន្តោ ច វេទិតត្រោ អត្តោ ច អនន្តត្ថ វិទិត្តា ធម្មត្ថ
អនន្តត្ថ វិទិត្តា អន្តត្ថ យថា ធម្មោ យថា អត្តោ
តថា ចដិបដ្ឋិតត្ថន្តិ ។ តតតោ ច កិច្ចាវេ អនន្តោ
តតតោ ច ធម្មោ តតតោ ច អនន្តោ តតតោ ច
អត្តោ ។ ចាណាតិចារោ កិច្ចាវេ អនន្តោ ចាណាតិ-
ចារោ វេទណិ ធម្មោ យេ ច ចាណាតិចារោ បុព្វយោ
អនន្តោ ចាបកា អកុសលា ធម្មោ សម្ពុត្តិ អធមិ អនន្តោ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើ អ្នកទាំងឡាយ ចូលមករកដាច់គ្នា ហើយ
សួរគ្នាសេចក្តីនេះ ដាច់គ្នា ក៏ព្យាករន្ត្រូវសេចក្តីនេះដូចសេចក្តី ដែលមហា-
កថាៈ បានព្យាករហើយ យ៉ាងនោះដែរ សេចក្តីនោះឯងនៃ
ទទ្ទេសនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវសេចក្តីនោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

(២២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ ទំនិញធម៌ ភិក្ខុ
គប្បីដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ទំនិញប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង
លុះបានដឹង នូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ទំនិញធម៌ បានដឹងសភាវៈមិនមែន
ប្រយោជន៍ ទំនិញប្រយោជន៍ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាង
ណា គប្បីប្រគិតគ្នា យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សភាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច សភាវៈមិនមែន
ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ការសម្លាប់សត្វមិនមែនធម៌ទេ ក៏វិញ្ញាណកាយសម្លាប់
សត្វជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកស្រេច នៃភិ
ក្ខុភ្ញើងស្រេច ព្រោះបច្ច័យដ៏ការសម្លាប់សត្វ នៃមិនមែនប្រយោជន៍ទេ ។

អភិជ្ឈា ភិក្ខុវេ អនោ អភិជ្ឈា ទោ... ព្យាបាទោ
 ភិក្ខុវេ អនោ អព្យាបាទោ ទោ... មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាទិដ្ឋិ ទោ យេ ច មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិច្ចុយា អនោ ពាចកា អកុសលា ទោ
 សម្មាទិដ្ឋិ អយំ អនោ សម្មាទិដ្ឋិច្ចុយា ច អនោ
 កុសលា ទោ ភាវិតាវេ ឥទ្ធិ អយំ អនោ ។
 អនោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតោ ទោ ច អនោ ច
 វេទិតោ អនោ ច អនុត្ត វេទិតា ទោ អនុត្ត
 វេទិតា អនុត្ត យថា ទោ យថា អនោ តថា
 បដិច្ចិត្ត ឥតិ យេ វេ ឥតិ ឥតិ បដិច្ច វេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការសំឡឹងវិលចំពោះព្រះពុទ្ធសក្កដវេ មិនមែនជាធម៌ទេ
 ការមិនសំឡឹងវិលចំពោះព្រះពុទ្ធសក្កដវេ ជាធម៌... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ការចង់ឲ្យគេវិនាស មិនមែនជាធម៌ទេ ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស ជាធម៌...
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការយល់ខុស មិនមែនជាធម៌ទេ ការយល់ត្រូវ
 ជាធម៌ ធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសលដ៏លាមកច្រើន ដែលកើតឡើង
 ព្រម ព្រោះច្រើនអំពីការយល់ខុស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ ធម៌
 ទាំងឡាយ ជាអកុសលច្រើន ដែលដល់នូវការបិទបិណ្ឌ ដោយការវិនា
 ព្រោះច្រើនអំពីការយល់ត្រូវ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សភាវៈមិនមែនជាធម៌ ធម៌ធម៌ ភិក្ខុប្បវេណី សភាវៈមិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ មិនប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុប្បវេណី លុះបោះចោលសភាវៈមិនមែន
 ជាធម៌ ធម៌ធម៌ ចឹងនូវសភាវៈមិនមែនជាប្រយោជន៍ មិនប្រយោជន៍
 ហើយ ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា អប្បប្រដិច្ច យ៉ាង
 នោះចុះ ពាក្យណា ដែលគេយក គោលហើយដូច្នោះ ពាក្យចុះ
 គេយក បោះបោលហើយ ព្រោះពាក្យស្រើយ គួរសេចក្តីនេះ ។

[២៣] ចាលភវេនិច្ចាតិបហំ^(១) ភិក្ខុវេ តិវិទំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ អនិច្ចាតិវិច្ចាតិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ កាមេសុ មិច្ឆាចារិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ
 វនាមិ លោកហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហ-
 ហេតុកម្មំ ។ មុសាវាទិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ មិសុណាវាទិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ ឧសុណាវាទិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ វនាមិ លោក-
 ហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហហេតុកម្មំ ។
 សម្មច្យុលាចិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ វនាមិ លោក-
 ហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហហេតុកម្មំ ។

១. ឧ. យាណេយម្បំ ។ ឧ. យាណេយម្បំ ។

[២៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លោងជា បុណ្យភាពបាន
 មាន ឲ្យ ប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។ មាន
 មោហៈជាហេតុ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លោងជា អនិច្ចាតិ
 មាន ឲ្យ ប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។ មាន
 មោហៈជាហេតុ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លោងជា កាមេសុ
 មិច្ឆាចារិមាន ឲ្យ ប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។
 មានមោហៈ ជាហេតុ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លោងជា
 មុសាវាទិមាន ឲ្យ ប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។
 មានមោហៈជាហេតុ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លោងជា
 មិសុណាវាទិ មាន ឲ្យ ប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈ
 ជាហេតុ ។ មានមោហៈជាហេតុ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគន្លោងជា ឧសុណាវាទិ មាន ឲ្យ ប្រការ គឺ មានលោកៈ
 ជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។ មានមោហៈជាហេតុ ។ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លោងជា សម្មច្យុលាចមាន ឲ្យ ប្រការ គឺ
 មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។ មានមោហៈជាហេតុ ។ ។

អភិជ្ឈំបហំ ភិក្ខុវេ តិវិធំ វនាមិ លោក-
 ហេតុកម្មិ នោសហេតុកម្មិ មោហហេតុ-
 កម្មិ ។ ឡាណទិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិធំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មិ នោសហេតុកម្មិ មោហហេតុកម្មិ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិធំ វនាមិ លោកហេតុកម្មិ
 នោសហេតុកម្មិ មោហហេតុកម្មិ ។ ឥតិ មោ
 ភិក្ខុវេ លោកោ កម្មនិទានសម្ពុតោ នោសោ កម្ម-
 និទានសម្ពុតោ មោហោ កម្មនិទានសម្ពុតោ លោក-
 កម្មយា កម្មនិទានសំខយោ នោសកម្មយា កម្មនិ-
 ទានសំខយោ មោហកម្មយា កម្មនិទានសំខយោតិ ។

(៦៤) សចរិក្កមនោ អយំ ភិក្ខុវេ ធម្មោ នាយិ
 ធម្មោ អចរិក្កមនោ ។ កថត្ថុ ភិក្ខុវេ សចរិក្កមនោ
 អយំ ធម្មោ នាយិ ធម្មោ អចរិក្កមនោ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គថាឥតោលថា អភិជ្ឈានោ ធម្មប្រការ
 ភិ មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។ មានមាហៈ
 ជាហេតុ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គថាឥតោលថា ព្យាបាទ
 មាន ធម្មប្រការ ភិ មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។
 មានមាហៈជាហេតុ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គថាឥតោលថា
 មិច្ឆាទិដ្ឋិមាន ធម្មប្រការ ភិ មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈ
 ជាហេតុ ។ មានមាហៈជាហេតុ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ព្រោន
 ដំណើរផ្លូវច្នៃឯង លោកៈឈ្មោះថាជាហេតុ ជាដៃទាក់តែនកម្ម ទោសៈ
 ឈ្មោះថាជាហេតុ ជាដៃទាក់តែនកម្ម មោហៈឈ្មោះថាជាហេតុ ជាដៃ
 កើតនកម្ម ព្រោនអស់លោកៈ ទើបអស់ហេតុនកម្ម ព្រោនអស់ទោសៈ
 ទើបអស់ហេតុនកម្ម ព្រោនអស់មាហៈ ទើបអស់ហេតុនកម្ម ។

(៦៥) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ធម៌នេ ប្រកបដោយការប្រ
 ត្រឡប់ ធម៌នេ មិនមែនជាមិនមានការប្រត្រឡប់ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ ធម៌នេ ប្រកបដោយការប្រត្រឡប់ ធម៌នមែន
 មែនជាមិនមានការប្រត្រឡប់ គឺដោយអធិប្បាយ ដូចម្តេច ។

ចាលភាគិចាតិស្ស ភិក្ខុវេ ចាលភាគិចាតា វេមណី
 បរិក្កមមំ ហោតិ អនិច្ចាណយំស្ស ភិក្ខុវេ អនិ-
 ច្ចាណន វេមណី បរិក្កមមំ ហោតិ កាមេសុ
 មិច្ឆាចារិស្ស ភិក្ខុវេ កាមេសុ មិច្ឆាចារ វេមណី
 បរិក្កមមំ ហោតិ មុសាវាទិស្ស ភិក្ខុវេ មុសា-
 វាទា វេមណី បរិក្កមមំ ហោតិ មិសុណាភិ-
 ចស្ស ភិក្ខុវេ មិសុណាយ វាចាយ វេមណី
 បរិក្កមមំ ហោតិ ធុរុសវាចស្ស ភិក្ខុវេ ធុរុសាយ
 វាចាយ វេមណី បរិក្កមមំ ហោតិ សម្មច្បណមិស្ស
 ភិក្ខុវេ សម្មច្បណនា វេមណី បរិក្កមមំ ហោតិ
 អភិជ្ឈាលុស្ស ភិក្ខុវេ អនភិជ្ឈា បរិក្កមមំ ហោតិ
 ព្យាបន្នស្ស ភិក្ខុវេ អព្យាចានោ បរិក្កមមំ ហោតិ
 មិច្ឆាទិដ្ឋិតស្ស ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ បរិក្កមមំ ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអ្នកសម្រាប់សព្វ វៀរចាកការសម្រាប់
 សត្វវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គល
 អ្នកល្អច្រឡំគេ វៀរចាកការល្អច្រឡំគេវិញ ឈ្មោះថា ការ
 ប្រែប្រួលច្របូប ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម
 វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប ម្នាល
 ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអ្នករោលពាក្យកុហក វៀរចាកការរោលពាក្យ
 កុហកវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គល
 អ្នករោលពាក្យញុញង វៀរចាកការរោលពាក្យញុញងវិញ ឈ្មោះ
 ថា ការប្រែប្រួលច្របូប ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអ្នករោលពាក្យ
 គាត្រកំ វៀរចាកការរោលពាក្យគាត្រកំវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប
 ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអ្នករោលពាក្យផតប្រយោជន៍ វៀរចាកការ
 រោលពាក្យផតប្រយោជន៍វិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប ម្នាលភិក្ខុ
 ចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអ្នកមានអតិជ្ជា មិនមានអតិជ្ជាវិញ ឈ្មោះថា ការ
 ប្រែប្រួលច្របូប ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអ្នកមានព្យាបាទ មិនមាន
 ព្យាបាទវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គល
 អ្នកយល់ខុស មានការយល់ច្រឡំវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប ។

ឯវិ ទោ កំក្កវេ បរិក្កមនំ ហោតិ ។ ឯវិ ទោ
កំក្កវេ សបរិក្កមនោ នាយំ ធម្មោ អបរិក្កមនោតិ ។

(៦៤) ឯកំ សមយំ ភកវា ចារាយំ វិហារតំ

ទុន្ទស្ស កម្មារម្មត្តស្ស អម្ពវេន ។ អដទោ ទុន្ទោ
កម្មារម្មត្តោ យេន ភកវា តេទុមសន្តមំ ឧបសន្តមិត្តា
ភកវន្តំ អភំវាទេទ្វា ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯកមន្តំ
ឯសិទិ ទោ ទុន្តំ កម្មារម្មត្តំ ភកវា ឯគណវេន កស្ស
នោ ទិំ ទុន្ត សោចេយ្យានិ រោចេសីតំ ។ ក្រាហ្មណា
កន្ត បញ្ចក្ខមតា កមណ្ឌលុតា សេវិលមាលតា
អត្ថិបរិចារិកា ឧនតោរោមតា សោចេយ្យានិ
បញ្ចមេន្តំ កេសាហំ សោចេយ្យានិ រោចេសីតំ ។

ខ្នាលកំក្កវេនិទ្យាយ យ៉ាងនេះឯង ហៅថា ការប្រគ្រឡប់ ។ ខ្នាល
កំក្កវេនិទ្យាយ ចមិន ដែលប្រកបដោយការប្រគ្រឡប់ មិនមែនថា
មិនមានការប្រគ្រឡប់ យ៉ាងនេះឯង ។

(៦៥) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះ ក្នុងអម្ពវេន
(ក្រាហ្មណ) របស់កម្មារម្មត្តោធម្ម ជំក្រុងបាវ ។ ព្រះនោះ
ទុន្ទកម្មារម្មត្ត បានចូលទៅជាប់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចក្នុងក្នុងទិសមគ្គ ។ លុះចុះ
កម្មារម្មត្ត អង្គុយក្នុងទិសមគ្គហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រាសស្ន
ដូច្នោះថា ខ្នាលទុន្ត អ្នកពេញចិត្តនឹងការស្តាប់ របស់អ្នកណា ។ ទុន្ត
កម្មារម្មត្តក្រាហ្មណ ចង់ប្រព្រះអង្គដំបំរើ ក្រាហ្មណ ទាំងខ្យាយដែល
នៅខាងក្រោយក្នុង ជាអ្នកប្រើប្រាស់ស័ក្តចានំ(*) ប្រើប្រាស់សិរតំដូចគ្នា
សាកយ ជាអ្នកប្រើភ្នំ ជាអ្នកចុះត្រាំទឹកព្រឹកល្ងាច តែឯបញ្ចក្ខមវិញ
ស្តាប់ ខ្ញុំព្រះអង្គពេញចិត្តចំពោះការស្តាប់ របស់ក្រាហ្មណ ទាំងនោះ ។

* ប្រធានប្រាប់ចាត់ទុកចុះវេលាដើរដូរ ឱព្វត. កំសៀ. ចំកំ, កុណ្ឌិ, ទិកោ ។

យថា កថំ បទ ទុន្ធ ប្រាហ្មណា បច្ឆាភូមកា
 កមស្គាលុកា សេវាលមាលកា អត្តិចរិចារិកា
 ទទកោរោហកា សោចយ្យានំ បញ្ញាបេន្តិទិ ។
 ឆន កន្តេ ប្រាហ្មណា បច្ឆាភូមកា កមស្គាលុកា
 សេវាលមាលកា អត្តិចរិចារិកា ទទកោរោហកា
 តេ សារិកេ(១) ឃី សមាទបន្តំ ឃី ភំ អន្តោ
 បុរិស សកាលស្សេ(២) ទដ្ឋហន្តា សយទត្តា
 បឃី អាមសេយ្យាសំ ចោ ចេ បឃី អាមសេយ្យាសំ
 អល្លកោមយានំ(៣) អាមសេយ្យាសំ ចោ ចេ
 អល្លកោមយានំ អាមសេយ្យាសំ ហរិកានំ តិណានំ
 អាមសេយ្យាសំ ចោ ចេ ហរិកានំ អាមសេយ្យាសំ
 អត្តិ ចរិចេយ្យាសំ ចោ ចេ អត្តិ ចរិចេយ្យាសំ
 បញ្ចលិកោ អាទិទ្ធិ ធមស្សេយ្យាសំ ចោ ចេ
 បញ្ចលិកោ អាទិទ្ធិ ធមស្សេយ្យាសំ សាយ-
 ភតិយកំ ទទកំ ទិរោហយ្យាសិ(៤) ។

១ ទ. សារិកេ ។ ២ ទ. កមស្សេ វុត្តិហន្តា ។ ៣ ទ. អល្លានំ កោមយានំ ។
 ៤ ទ. ទិរោហយ្យាសិ ។

ម្នាលពុទ្ធ ពុទ្ធកម្រាហ្មណំ ដែលទៅទានក្រោយភូមិ ជាអ្នក
 ប្រើប្រាស់លីក្កបាទំ ប្រើប្រាស់សំភក់ដូចផ្កាសារាយ ជាអ្នកប្រើ
 ភ្លើង ជាអ្នកចុះត្រាំទឹកត្រឹកល្ងាច នៃធិបញ្ញាភូមិការស្តា យ៉ាងណាខ្លះៗ
 បរិច្រៀតអង្គីដ៏ចំរើន ក្នុងវេលាទេ ពួកប្រាហ្មណំ ដែលទៅទាន
 ក្រោយភូមិ ជាអ្នកប្រើប្រាស់លីក្កបាទំ ប្រើប្រាស់សំភក់ដូចផ្កាសារាយ
 ជាអ្នកប្រើភ្លើង ជាអ្នកចុះត្រាំទឹកត្រឹកល្ងាច ប្រាហ្មណំទាំងនោះ
 នៃធិបច្ចុលពួកសារិកា ខែបុរសអើយ អ្នកចូរមកកាយ កាលបើអ្នក
 ក្រោកអំពីដំណេក ក្នុងវេលាត្រឹមត្រូវចាមហើយ ធម្មិស្ថាចរិដនដី
 បើអ្នកមិនស្លាបដៃនដីទេ ធម្មិស្ថាចរិកាចម៍គោស្រស់ បើអ្នកមិនស្លាប
 កាចម៍គោស្រស់ទេ ធម្មិស្ថាចរិស្មៅស្រស់ បើអ្នកមិនស្លាបស្មៅ
 ស្រស់ទេ ធម្មិប្រើភ្លើង បើអ្នកមិនប្រើភ្លើងទេ ធម្មិប្រណម្យ
 អញ្ចលិ ធមស្តារប្រកោទិគ្យ បើអ្នកមិនប្រណម្យអញ្ចលិ ធមស្តារ
 ប្រកោទិគ្យទេ ធម្មិចុះត្រាំទឹកជាដំរប់ ចេ ដង នីធិវេលាល្ងាច ។

ឃុំ ទោ កន្ល ព្រាហ្មណ បញ្ញក្ខមកា កមណ្ឌលុកា
 សេវាលមាលកា អត្ថិបរិចារិកា ឧទកោរោហកា
 សោធម្យោនិ បញ្ញាបេន្និ ភេសាហំ សោធម្យោនិ
 រោធមីតិ ។ អញ្ញជា ទោ ទុន្ធ ព្រាហ្មណ បញ្ញក្ខ-
 មកា កមណ្ឌលុកា សេវាលមាលកា អត្ថិបរិចា-
 រិកា ឧទកោរោហកា សោធម្យោនិ បញ្ញាបេន្និ អញ្ញ-
 ជា ច ចន អរិយស្ស វិនយេ សោធម្យោ ហោតិ ។
 យថាភជំ បន កន្ល អរិយស្ស វិនយេ សោធម្យោ
 ហោតិ សាទុ មេ កន្ល ភកវា ភថា ជម្ពំ ធម្មេសុ
 យថា អរិយស្ស វិនយេ សោធម្យោ ហោតិ ។
 ភេនហិ ទុន្ធ សុណាហិ សាទុកំ មនសិករោហិ
 កាសិស្សមីតិ ។ ឃុំ កន្លតំ ទោ ទុប្បោ កម្មារចុត្តោ
 ភកវតោ បទុស្សោសិ ។ កកវា ឯតនរោច តិវិជំ ទោ
 ទុន្ធ កាយេន អសោធម្យោ ហោតិ ទុក្ខិជំ វាចាយ
 អសោធម្យោ ហោតិ តិវិជំ មនសា អសោធម្យោ ហោតិ ។

ចតិគ្រូព្រះអង្គជីវិតិវេន ត្ថុគ្រាហ្មណំ វេលេនេវាវិក្រោយក្ខមិ ជាអ្នក
 ប្រើប្រាស់ស័ក្កបាទំ ប្រើប្រាស់សំគត់ដូចជាសារាយ ជាអ្នកបម្រើភ្នំ
 ជាអ្នកចុះត្រីជិតត្រីល្ងាច តែងចន្លាត្តនូវការស្តារ យ៉ាងនេះឯង
 ខ្ញុំព្រះអង្គ តែងតែញូចិត្តនឹងការស្តារ របស់គ្រាហ្មណំ ទាំងនោះ ។
 តែចុន្ធ ត្ថុគ្រាហ្មណំ វេលេនេវាវិក្រោយក្ខមិ ជាអ្នកប្រើប្រាស់
 ស័ក្កបាទំ ប្រើប្រាស់សំគត់ដូចជាសារាយ ជាអ្នកបម្រើភ្នំ ជាអ្នកចុះ
 ត្រីជិតត្រីល្ងាច ចន្លាត្តនូវការស្តារ ដោយឡែក ចំណែកការស្តារ
 ក្នុងអរិយវិន័យ ដោយឡែក ។ ចតិគ្រូព្រះអង្គជីវិតិវេន ចុះការស្តារ
 ក្នុងអរិយវិន័យ តើដូចម្តេច ចតិគ្រូព្រះអង្គជីវិតិវេន សូមព្រះអង្គសំដែង
 ធម៌ តាមដំណើរការស្តារ ក្នុងអរិយវិន័យ ឱ្យបានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។
 មាលចុន្ធ បើដូច្នោះ អ្នកចូរស្តាប់ ចូរឆ្លើយតបខ្ញុំ ដោយប្រកែកចុះ
 ភយាននឹងសំដែង ។ ចុន្ធកម្មារបុត្រ ទទួលបានព្រះធានព្រះភាគថា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ បើព្រះធានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា មាល
 ចុន្ធ ការមិនស្តារដោយភាយ មាន ៣ ប្រការ ការមិនស្តារដោយ
 វាចា មាន ២ ប្រការ ការមិនស្តារដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ ។

កថត្ថា ទុទ្ធ តិវិជំ កាយេន អសោទេយ្យំ ហោតិ ។
 ភំន ទុទ្ធ ឯកាទ្វេ ចាលាភំនាតិ ហោតិ លុទ្ធា លោហិ-
 កចាលិ ពាតបហេតេ(*) ធិវិដ្ឋា អនយាបទ្វេ ចាលាក្ខ-
 តេសុ អនិច្ឆាទាយិ ហោតិ យេន្នំ បរស្សុ បរិក្កបការ-
 ណិ(២) កាមតតំ វា អរាគតតំ(៣) វា អនិច្នំ ដេយ្យ-
 សម្ពាតំ អាធាតា ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ ហោតិ
 យា តា មាតុរក្ខំតា ចិតុរក្ខំតា កាតុរក្ខំតា កកិច្ច-
 រក្ខំតា ញាតុរក្ខំតា ធម្មារក្ខំតា សស្សាមិកា សច-
 រិទ្ធល្ហា អន្តមសោ មាលាគុណចរក្ខំតាចំ(៤) តថាវុ-
 ទាសុ ចារិក្ខំ អាមជ្ជិតា ហោតិ ។ ឯវំ ។ ទា ទុទ្ធ
 តិវិជំ កាយេន អសោទេយ្យំ ហោតិ ។ កថត្ថា
 ទុទ្ធ ចតុត្ថំនំ វាចាយ អសោទេយ្យំ ហោតិ ។

* ម. បហេតេ ។ ២ ឧ. ម. បរិក្កបណំ ៣ ឧ. ម. អន្តរា អន្តិ ពាយិ ទិស្សនិ ។
 ៤ ម. មាលាគុណចរិក្ខំតាចំ ។

ខ្នាសទុទ្ធ ចុះការមិនស្អាតដោយភាយ មាន ៣ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ខ្នាសទុទ្ធ បុគ្គលខ្លះនឹងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ជាមនុស្សមាន
 ចិត្តកាត្រក់ មានវេទប្រឡាក់ឈាម មានចិត្តចោលដៃ ក្នុងការសម្លាប់សត្វ
 មានចិត្តមិនស្អាតចំពោះពួកសត្វ ១ ជាអ្នកស្លាប់ទ្រព្យខេ គឺជាអ្នកកាត់យក
 គ្រឿងទេសកាលិ ដែលជាសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដទៃ គេទុកក្នុងស្រុកក្តី
 ទុកក្នុងវិញ្ញក្តី ដែលគេមិនចុះទិញ ដែលហៅថា លួច ១ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 ទុសក្នុងកាម គឺជាអ្នកដល់ខ្លួនការប្រព្រឹត្តិកន្លង ក្នុងស្រ្តីទាំងឡាយ ដែល
 មានមាតារក្សា ចិតារក្សា បង្កូនច្រុសរក្សា បង្កូនស្រ្តីរក្សា ញាតិ
 រក្សា ធម៌រក្សា ជាស្រ្តីមានផ្ទុំ មានភរិយា (កំណត់ទុក) ដោយ
 ហោចទៅ សូម្បីតែស្រ្តីដែលបុរសចំពាក់កម្រងផ្កាឱ្យ ១ ។ ខ្នាសទុទ្ធ
 ការមិនស្អាតដោយភាយ មាន ៣ ប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ខ្នាសទុទ្ធ
 ការមិនស្អាត ដោយវេទ មាន ៤ ប្រការ តើដូចម្តេច ។

ក៏ដ ទុទ្ធ ឯតទ្ធោ មុសាវាធំ ហោតិ សភក្កតោ(១)
 វា បរិសក្កតោ វា ញាតិមជ្ឈក្កតោ វា បូតមជ្ឈក្កតោ វា
 កជកុលមជ្ឈក្កតោ វា អភិទិកោ សក្កិ បុដ្ឋោ ឯហិ
 កោ(២) បរិស យំ ជាតាសិ តិ វិទហិទិ សោ អជាទិ
 វា អាហ(៣) ជាតាមិទិ ជាទិ វា អាហ ន ជាតាមិទិ
 អបស្សិ វា អាហ មស្សមិទិ មស្សិ វា អាហ ន
 មស្សមិទិ ឥទិ អក្កហេតុ វា បរហេតុ វា អាមិស-
 កិញ្ចិក្កហេតុ វា សម្មជាទមុសា កាសិកា ហោតិ
 បិសុណវាទោ ហោតិ ឥតោ សុត្វា អមុត្រ អក្កាតា
 ឥមេសំ កេធាយ អមុត្រ វា សុត្វា ឥមេសំ អក្កាតា
 អមុសំ កេធាយ ឥតិ សមត្ថាទិ វា កេត្តា កិញ្ចាទិ
 វា អទុប្បធាតា វត្តាវមោ វត្តាវតោ វត្តាទដ្ឋិ វត្តាវណិ

១ ឧ. សវតតោ ។ ២ ឧ. ម. សក្កិញ្ចោ ឯហិណ្ឌុ ។ ៣ ឧ. ម. ឯហិ ។

ខាលបុទ្ធ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកពោលពាក្យកុហក ទោះបី
 បំពៅក្នុងរោងក្តី បំពៅក្នុងបរិសេស្សក្តី បំពៅក្នុងកណ្តាលញាតិក្តី
 បំពៅក្នុងកណ្តាលសេនីក្តី បំពៅក្នុងកណ្តាលបរាជ្រេក្នុងក្តី ដែលគេ
 គាំទៅធ្វើជាសាក្សី ហើយស្ទើរថា ខែបុរសអើយ ចូរអ្នកមកកាយ បើអ្នក
 ដឹងហេតុណា ចូរនិយាយប្រាប់ហេតុនោះ បុគ្គលនោះ កាលមិនដឹង
 ក៏និយាយថា ខ្ញុំដឹងក៏មាន កាលដឹងនិយាយថា ខ្ញុំមិនដឹងក៏មាន កាល
 មិនឃើញនិយាយថា ខ្ញុំឃើញក៏មាន កាលឃើញនិយាយថា ខ្ញុំមិន
 ឃើញក៏មាន ជាអ្នកពោលពាក្យកុហកទាំងដឹងខ្លួនដូច្នោះ ព្រោះហេតុតែខ្លួន
 ក្តី ហេតុអ្នកដទៃក្តី ព្រោះហេតុសំណូក ឥតអាមិសៈចង្អុលចង្អុលក្តី ។ ជាអ្នក
 ពោលពាក្យញុះញង់ ឥឡូវព្រះសំណាក់ជននេះហើយគាំទៅប្រាប់ជន
 ឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកជនទាំងនេះ ចូរពាក្យអំពីសំណាក់ជនឯណោះ
 ទាំងមកប្រាប់ជននេះ ដើម្បីនឹងបំបែកជនឯណោះ ជាអ្នកបំបែកពួកជន
 ដែលព្រមព្រៀងគ្នាផង ជាអ្នកជំរុលពួកជន ដែលបែកគ្នាហើយផង
 ជាអ្នកប្រែករវែកក្នុងពួក មានកម្រែកក្នុងពួក ជាអ្នករំពេចយៃក្នុងពួក

វាចំ ភាសិតា ហោតិ យុសវាទោ ហោតិ
 យា សា វាទា អណ្ណតា កក្កសា បរកដុតា
 បភិកិសដ្ឋមី កោតសាមញ្ញា អសមាទិសិវត្ថុមិកា
 តថាប្បិ វាចំ ភាសិតា ហោតិ សម្មប្បលាបិ ហោតិ
 អកាលវាមី អក្ខវាមី អនត្តវាមី អនម្មវាមី អវិទ-
 យវាមី អវិទាវាមី វាចំ ភាសិតា ហោតិ អកាលទ
 អនបទេសំ អបរិយទ្គតិ អនត្តសញ្ញតិ ។ ឃី ទោ
 ទុន្ធ ទេត្តិទិ វាទាយ អសោទេយ្យំ ហោតិ ។
 កថេត្ត ទុន្ធ តិវិទី មនសា អសោទេយ្យំ ហោតិ ។ ឥទ
 ទុន្ធ ឯកោទោ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ យទ្គំ បរស្ស បរិក្កប-
 ការណំ តិ អភិជ្ឈិតា ហោតិ អហោ វេត យំ បរស្ស
 តំ មម អស្សាតិ ក្យាបន្តចិត្តា ហោតិ បទុដ្ឋមន-
 សន្តិច្ឆេត្ត ឥមេ សត្តា ហត្ថានុ វា កិដ្ឋន្ត វា ទុដ្ឋន្ត វា

ជាអ្នកពោលវាចាធ្វើឱ្យប្រកាន់ត្រង់ ដោយប្រការដូច្នោះ ១ ជាអ្នកពោល
 ពាក្យក្រក់ គឺជាអ្នកពោលវាចាទ្រព្យភារ បោះបោក ខ្មោះខ្មី ពោលពល
 ស្តាប់អំណើដេនដៃ ជាវាចាដ៏គន្លឹះសច្ច័ក្រោត មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសមាធិ ១ ជាអ្នកពោលពាក្យ ឥតប្រយោជន៍ គឺ ពោលពាក្យខុស
 កាល ពោលពាក្យមិនពិត ពោលពាក្យមិនមែន ជាអ្នក ពោលពាក្យ
 មិនមែន ជាធម៌ ពោលពាក្យមិនមែន ជាវិន័យ ពោលពាក្យដែល
 មិនគួរឱ្យគាំទ្រក្នុងបាច្ច័យបុគ្គល ជាពាក្យពោលខុសកាល ប្រាសចាក
 គ្រឿងភាគី ជាពាក្យមិនមានទ័ព័ដុម មិនច្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ ។
 ម្ចាស់ទុន្ធ ការមិនស្តាប់ដោយវាចា មាន ៤ ប្រការ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ទុន្ធ ចុះការមិនស្តាប់ដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ទុន្ធ ចុះការមិនស្តាប់ដោយការងារ ច្រើនដោយអភិជ្ឈា គឺ ជាអ្នកអយ-
 គន្លឹះគ្រឿងទេសករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិរបស់ម្ចាស់ដៃ ដោយគិតថា
 ទុដ្ឋ គ្រឿងទេសករណ៍ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិ របស់ម្ចាស់ដៃទណា
 គ្រឿងទេសករណ៍នោះ គប្បីបានមកអញ្ច ១ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ
 គឺជាមនុស្សមានចិត្តចិត្ត ដែលទោសប្រទុស្តហើយថា សត្វ
 ទាំងឡាយនោះ ចូលេបបាច្ចុះ ចូលេបបាច្ចុះ ចូលេបបាច្ចុះ ចូលេបបាច្ចុះ

វិនិច្ឆ័យ វា មា វា អហោសុទ្ធិ(១) មិន្នាធិដ្ឋិកោ
 ហោតិ វិចរឹតទស្សនោ ធម្មំ ធិដ្ឋិ ធម្មំ យំដ្ឋិ
 ធម្មំ ហុតំ ធម្មំ សុកតទុក្ខតាមំ កម្មាទំ ផលំ
 វិទានោ ធម្មំ អយំ លោកោ ធម្មំ ចរោ លោកោ
 ធម្មំ មាតា ធម្មំ បិតា ធម្មំ សត្តា ឧបចានិកា
 ធម្មំ លោកោ សមណប្រាហ្មណា សព្វគុតា សម្មា-
 ចដ៍បដ្ឋា យេ ឥមត្ថុ លោកំ ចរត្ថុ លោកំ
 សយំ អភិក្ខា សង្ខតត្វា បរេន្តិកំ ។ ឯវំ ទោ
 ទុទ្ធ តិវិទំ មនសា អសោចេយ្យំ ហោតិ ។ ឥម
 ទោ ទុទ្ធ ទស អកុសលកម្មថវា ។ ឥមេហំ
 ទោ ទុទ្ធ ទសហំ អកុសលហំ កម្មថវេហំ
 សមន្តាតោ សកាលស្សេ ឧដ្ឋហន្តោ សយទន្តា
 ចហី ទេមិ អាមសតំ អសុចំយេវ ហោតិ ទោ
 ទេមិ ចហី អាមសតំ អសុចំយេវ ហោតិ អល្លាទំ
 ទេមិ កោមយាមំ អាមសតំ អសុចំយេវ ហោតិ

១ ឧ. ឧ. អលោកុំ ធិដ្ឋិ វិនិ ។

ព្រាវិតាសាវេន្ទៈ កុំបិមានទាន (អ្វីបន្តិចបន្តួច) ទៀយ ១ ជាអ្នកមាន
 គំនិតយល់ខុស គឺជាមនុស្សយល់ឃើញខ្លះសេចក្តីវិចារជា មានផែល
 បុគ្គលឱ្យហើយ មិនមានផល ការប្តូរជាធំ មិនមានផល ការប្តូរជាតូច
 មិនមានផល ផលវិបាករបស់កុសលាកុសលកម្ម ផែលសព្វធ្វើឬធ្វើ
 ភាគ្រកំ មិនមាន លោកនេះ មិនមាន លោកទាំងឡាយ មិនមាន មាតា
 មិនមាន បិតា មិនមាន សត្វទាំងឡាយជាឧបចានិកវិណ្ឌុ មិនមាន
 គុកសមណប្រាហ្មណ៍កុរិលោក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រគំបង្កំដោយគ្រឹម
 គ្រូ ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ខ្លះលោកនេះនឹងលោកទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
 របស់ខ្លួនឯងហើយសំដែងប្រាប់មិនមាន ១ ។ ម្នាលបុគ្គ ការមិនស្អាត
 ដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលបុគ្គ ការមិនស្អាត
 ទាំង ១០ នេះឯង ហៅថា អកុសលកម្មថវា ។ ម្នាលបុគ្គ បុគ្គលផែល
 ប្រកបដោយអកុសលកម្មថវាទាំង ១០ នេះហើយ បើទុកជាប្រាកដទៀត
 អំពីផលលក ក្នុងវេលាប្រឹក្សាប្រហាម ហើយស្តាប់ផែលដ៏ក្តី កំនើតផែល
 ជាមនុស្សមិនស្អាតផែល បើទុកជាមិនស្អាតផែលដ៏ក្តី កំនើតផែលមិនស្អាត
 ផែល បើទុកជាស្អាតអាចម៍តាស្រស់ក្តី កំនើតផែលមិនស្អាតផែល

នោ ធម៌ អន្តរាមិ កោមយាមិ អាមសតិ អសុចិយេវ
 ហោតិ ហរិកាមិ ធម៌ តិណាមិ អាមសតិ អសុចិយេវ
 ហោតិ នោ ធម៌ ហរិកាមិ តិណាមិ អាមសតិ
 អសុចិយេវ ហោតិ អក្កិ ធម៌ បរិចរតិ អសុចិយេវ
 ហោតិ នោ ធម៌ អក្កិ បរិចរតិ អសុចិយេវ ហោតិ
 បញ្ចលំកោ ធម៌ អាមិច្ចំ ឧមស្សតិ អសុចិយេវ
 ហោតិ នោ ធម៌ បញ្ចលំកោ អាមិច្ចំ ឧ មស្សតិ
 អសុចិយេវ ហោតិ សាយតតិយកំ ធម៌ ទុណំ
 ឡិរោហតិ អសុចិយេវ ហោតិ នោ ធម៌ សាយត-
 តិយកំ ទុណំ ឡិរោហតិ អសុចិយេវ ហោតិ ។
 តំ កំស្ស ហេតុ ។ ឧមេ ចុន្ទ ធន អកុសល-
 កម្មបថា អសុចិ ទេវ(១) ហោន្តំ អសុចិការណា ច ។
 ឥមេសំ បន ចុន្ទ ធនន្តំ អកុសលាមិ កម្មបថាមិ
 សមញ្ញកម្មនហេតុ វិរយោ បញ្ញាយតិ តិរច្ឆាន-
 យោមិ បញ្ញាយតិ ចិវិសយោ បញ្ញាយតិ យា
 ក(២) បទញ្ញាមិ កាមិ ទុក្ខតិ ហោតិ(៣) ។

១ ឧ. ម. អសុចិយេវ ។ ២ ម. ច ។ ៣ ឧ. ទុក្ខនិយោនំ ទំស្សនំ ។

បើទុកជាមិនស្តាប់កាថាស្រសក់ក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល បើទុក
 ជាស្តាប់ស្មៅស្រសក់ក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល បើទុកជាមិនស្តាប់
 ស្មៅស្រសក់ក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល បើទុកជាបម្រើភ្នំភ្នំក្តី ក៏នៅតែ
 មិនស្អាតដដែល បើទុកជាមិនបម្រើភ្នំភ្នំក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល បើ
 ទុកជាប្រណម្យអញ្ជូលី ឧមស្សត្រកោទិក្សក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល
 បើទុកជាមិនប្រណម្យអញ្ជូលី ឧមស្សត្រកោទិក្សក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាត
 ដដែល បើទុកជាចុះត្រាំទឹកជាគំរប់ ឃ ដងទឹកពេលល្ងាចក្តី ក៏នៅតែ
 មិនស្អាតដដែល បើទុកជាមិនចុះត្រាំទឹក ជាគំរប់ ឃ ដងទឹកពេលល្ងាចក្តី
 ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ចុខ
 ព្រោះអកុសលកម្មបថទាំង ១០ នេះឯង ជាអន្តរមិនស្អាតដង ជាអ្នក
 កន្សែតរបស់មិនស្អាតដង ។ ម្ចាស់ចុខ មួយទៀត ព្រោះហេតុ
 នៃការប្រកបព្រមដោយអកុសលកម្មបថទាំង ១០ ប្រការនេះ នរកក៏
 ប្រាកដ តិរច្ឆាន ក៏ប្រាកដ ចិវិសយ ក៏ប្រាកដឡើង ឬក៏មានទុក្ខតិ
 (ដំណើរតាមគ្រប់) ក្រៅពីនេះណាមួយ (មានទៀតមិនទាន់) ។

តិវិជំ ទោ ទុន្ទ កាយេន សោចេយ្យំ ហោតិ ទុក្ខំ
 វាចាយ សោចេយ្យំ ហោតិ តិវិជំ មនសា សោចេយ្យំ
 ហោតិ ។ កថេត្ត ទុន្ទ តិវិជំ កាយេន សោចេយ្យំ
 ហោតិ ។ ឥន ទុន្ទ ឯកោ ទោណាតំទាតំ បហាយ
 ទោណាតំទាតា បដិវិភោ ហោតិ ឯហិតនល្លោ ឯហិ-
 កសត្តោ លដ្ឋិ ធម្មាបន្នោ សទ្ធិទោណាត្តហិតានុ-
 កម្មំ វិហាតិ អនិច្ចាទាមំ បហាយ អនិច្ចាទា
 បដិវិភោ ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិក្ខុបករណំ កាមតតិ
 វា អរញ្ញតតិ វា តំ អនិច្ចំ វេយ្យសម្មាតិ អនាទា
 ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាទារំ បហាយ កាមេសុ មិច្ឆា-
 ទារា បដិវិភោ ហោតិ យា កា ហតុក្កិកា បិក្កុក្កិកា
 កាតុក្កិកា កតិវិក្កិកា ញាតិក្កិកា ធម្មិក្កិកា
 សស្សាមិកា សបរិទណ្ណា អន្តមសោ ទោណាតុណ-
 បរិក្កិកាបិ កថាវិទាសុ ន ទារិក្កំ អាបដ្ឋិតា ហោតិ ។

ម្នាលទុន្ទ ការស្តុត ដោយកាយទាន ឬ ប្រការ ការស្តុត ដោយ
 កំចាទាន ឬ ប្រការ ការស្តុត ដោយចិត្តទាន ឬ ប្រការ ។
 ម្នាលទុន្ទ ចុះការស្តុត ដោយកាយទាន ឬ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលទុន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងរលកនេះ លះបង់ខ្ញុំបុណ្យភិបាក
 វៀរស្រឡះ ចាកបុណ្យភិបាក ជាអ្នកដាក់ចុះខ្លួនកាថា ដាក់ចុះខ្លួនគ្រឿង
 សស្ត្រានុ ប្រកបដោយសេចក្តីខ្មាស ផល់ខ្លួនម្នាក់ចិត្ត ជាអ្នក
 អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ បំពានចូកសត្វទាំងអស់ ១ ជាអ្នកលះបង់
 អនិច្ចាទាន វៀរស្រឡះចាកអនិច្ចាទាន ជាអ្នកមិនកាន់យកខ្លួនគ្រឿង
 ១ បករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដទៃ ទេពុកក្នុងស្រុកក្តី ទុកក្នុងប្រៃ
 ក្តី ដែលគេមិនទាន់ឱ្យ ដោយចិត្តល្អចេញយ ១ ជាអ្នកលះបង់ កាមេសុ
 មិច្ឆាទារ វៀរស្រឡះ ចាកកាមេសុ មិច្ឆាទារ ជាអ្នកមិនផល់ខ្លួនការ
 ប្រតិបត្តិកម្ម ក្នុងស្រ្តីទាំងឡាយ ដែលមានមាតាក្សេ បិការក្សេ
 បង់ប្តូរប្រុសក្សេ បង់ប្តូរស្រ្តីក្សេ ញាតិក្សេ គ្រូក្សេប្រកប
 ដោយធម៌ក្សេ ជាស្រ្តីទានក្តី មានភាថា (កំណត់ទុក) ដោយ
 ហោចៅ សូម្បីតែស្រ្តី ដែលចុះសច្ចក្តីក្រែងផ្គង់ផ្គង់ ។ ។

ឃ្លី ទោ ទុន្ទ កំរំដំ កាយេន សោចេយ្យំ
 ហោតិ ។ កាថេត្វ ទុន្ទ ទេត្តំដំ វិនាយ
 សោចេយ្យំ ហោតិ ។ ឆន ទុន្ទ ឃីកាទ្វោ មុសាវាដំ
 បហាយ មុសាវាដា បដិវិកោ ហោតិ សគត្ត-
 តោ^(១) វា បរិសត្តតោ វា ញាតិមជ្ឈត្តតោ វា ម្ពត-
 មជ្ឈត្តតោ វា វាជកុលមជ្ឈត្តតោ វា អភិធិតោ សត្តិ
 មុដ្ឋោ ឃីហំ កោ មុរិស យំ ជាតាសិ កំ វាទហិតិ
 សោ អដាធំ វា អាហា ន ជាតាមិតិ ជាធំ វា អាហា
 ជាតាមិតិ អបស្សំ វា អាហា ន បស្សមិតិ បស្សំ វា
 អាហា បស្សមិតិ ឆតិ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វា
 អាមិសកំត្យក្កហេតុ វា ន សម្មជាទេមុសា កាសិកា
 ហោតិ មិសុណាវាធំ បហាយ បិសុណាយ វាចាយ
 បដិវិកោ ហោតិ ន ឆតោ សុត្វា អមុត្រ អត្តាតា
 ឆមេសំ កេតាយ អមុត្រ វា សុត្វា ន ឆមេសំ អត្តាតា

១. ៥. សកាមតោ ។

ម្ចាស់ចុន្ទ ការស្តាត ដោយកាយមានព្រហ្មការ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ចុន្ទ ចុះការស្តាត ដោយវាចាមាន ៤ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ចុន្ទ ចុះសុខ្វះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកលះបង់មុសាវាទ រឿរ
 ស្រឡា ចាកមុសាវាទ ទៅបីឋាននៅ ក្នុងភេនីក្នុង បីឋាននៅ ក្នុង
 បរិសទ្ធក្នុង បីឋាននៅ ក្នុងកណ្តាលញាតិក្នុង បីឋាននៅ ក្នុងកណ្តាល
 សេនីក្នុង បីឋាននៅ ក្នុងកណ្តាលរាជត្រកូលក្នុង ដែលគេនាំទៅធ្វើជា
 សាក្យហើយស្តាប់ ខែចុះសាធិយ ចូរអ្នកមកតាម ចើអ្នកដឹង
 ហេតុណា ចូរនិយាយប្រាប់ហេតុនោះ ចុះសុខនោះ កាលមិនដឹង
 ក៏និយាយថា ខ្ញុំមិនដឹង កាលដឹងនិយាយថា ខ្ញុំដឹង កាលមិន
 ឃើញនិយាយថា ខ្ញុំមិនឃើញ ចុះកាលឃើញ និយាយថា ខ្ញុំឃើញ
 ជាអ្នកមិនគោលតាក្យកុហកទាំងដឹង ដូច្នោះ ព្រោះហេតុនៃខ្លួនក្នុង ហេតុ
 អ្នកដទៃក្នុង ព្រោះហេតុសំល្លកតិភាមិសៈចង្អុលចង្អុលក្នុង ១ ជាអ្នកលះបង់
 បិសុណាវាចា រឿរស្រឡាចាកបិសុណាវាចា ពួកក្យកិរិសំណាក់ដទៃ
 នេះហើយ មិននាំទៅប្រាប់ដទៃឯណោះ ដើម្បីនឹងចំរែកដទៃទាំងនេះ ឬ
 ពួកក្យ កិរិសំណាក់ដទៃឯណោះ ហើយមិននាំមកប្រាប់ដទៃទាំងនេះ

អន្ធសំ គេឆាយ ឥតំ កិច្ចាធំ វា សត្វាតា
 សហិតាធំ វា អនុប្បធាតា សមត្តាភោ សមត្តិ-
 តោ សមត្តុទ្ធី សមត្តការណី វាធំ កាសិតា
 ហោតិ ធុរុសវាធំ បហាយ ធុរុសាយ វាចាយ
 ចដិវាតោ ហោតិ យោ សា វាចា មេលា កណ្តុសុទ្ធា
 មេមទិយោ មាធយង្គ្គា មោរី តហុជនកត្តា
 តហុជនមធានា តដារុបំ វាធំ កាសិតា ហោតិ
 សម្មច្បុលាធំ បហាយ សម្មច្បុលាចា ចដិវាតោ
 ហោតិ កាលវាធំ ក្ខតវាធំ អត្តវាធំ ធម្មវាធំ
 វិធយវាធំ ចិណ្ឌាវតិ វាធំ កាសិតា ហោតិ
 កាលេន សាចនេសំ ចរិយន្តវតិ អត្តសត្តិកំ ។
 ឃិវំ ទោ ទុន្ធ ធុរុក្ខំធំ វាចាយ សោចេយ្យំ ហោតិ ។
 កថក្ក ទុន្ធ តិវិធំ មទសា សោចេយ្យំ ហោតិ ។

ដើម្បីនឹងចែកដល់ឈ្មោះ ជាអ្នកផ្សព្វផ្សាយនូវព្រះគ្រូ ដែលចែកគ្នាផង
 ជាអ្នកទំនុកច្រមុះនូវព្រះគ្រូផង ដែលច្រមុះគ្នាផង ជាអ្នកគ្រេកអក្កើសចក្ខុ
 ច្រមុះត្រៀមគ្នាផង ជាអ្នកមានទម្រង់ក្រវាត ក្នុងសេចក្តីច្រមុះត្រៀមគ្នា ជា
 អ្នកកំរាយ ក្នុងសេចក្តីច្រមុះត្រៀមគ្នា ពោលផ្តល់វិចារដែលធ្វើឱ្យកើត
 សេចក្តីច្រមុះត្រៀមគ្នា ដោយច្រកាដូច្នោះ ១ ជាអ្នកលេងធុរុសវាចា
 រៀនស្រឡាចារកស្រវាចា ជាអ្នកគោលនៃវិចារមិនមានទោស ជាសុទ្ធ
 ដល់គ្រូច្រៀក គួរឱ្យកើតសេចក្តីស្រឡាញ់ ចូលទៅកាន់ចាចុផ័យ ជា
 វាចាអ្នកប្តី ជាទីស្រឡាញ់នៃដទៃច្រើន ជាទីពេញចិត្តនៃដទៃច្រើន ១
 ជាអ្នកលេងសម្មច្បុលាចា រៀនស្រឡាចារកសម្មច្បុលាចា ពោលពាក្យ
 ត្រូវតាមកាល ពោលពាក្យតិច ពោលពាក្យដែលជាអន្ទ ពោលពាក្យ
 ដែលជាធម៌ ពោលពាក្យដែលជាវិន័យ ពោលពាក្យដែលគួរគំនិតទុក
 ក្នុងចាចុផ័យ ជាពាក្យត្រូវតាមកាលវេលា ច្រកចេញដោយត្រៀមគាត់
 ជាវិចារមានទំនប់ផុត ច្រកចេញដោយច្រយោជន៍ ១ ។ ម្នាលពុទ្ធ
 ការស្តាន ដោយវាចា មាន ៤ ច្រកាយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលពុទ្ធ
 ចុះការស្តាន ដោយចិត្ត មាន ៣ ច្រកា ដើម្បីចម្លេច ។

ឆន ធុន ឃតាត្វា អនកំជ្ឈនុ ហោតិ យន្តិ
 ចរស្ស បរិក្កមការណំ តំ អនកំជ្ឈនា ហោតិ អហោ
 វត យំ ចរស្ស ភំ មម អស្សាតំ អព្យាចន្ទចំត្តោ
 ហោតិ អប្បទុដ្ឋមនស្ស័យោ ធិមេ សត្វា អវេរ(១)
 អព្យាចជ្ឈិ អនិយា សុចំ អក្កាចំ ចរិហាន្តតំ សត្វា-
 មិដ្ឋិកោ ហោតិ អវិចារនស្សនោ អត្ថំ ធិដ្ឋំ អត្ថំ
 យំដ្ឋំ អត្ថំ ហុតំ អត្ថំ សុកតទុក្កតាចំ កត្តាមិ
 ដលំ វិទានោ អត្ថំ អយំ លោកោ អត្ថំ ចរា
 លោកោ អត្ថំ មាតា អត្ថំ មិតា អត្ថំ សត្វា វិច-
 ចាតិកា អត្ថំ លោកោ សមណក្រាហ្មណា សម្ម-
 ក្កតា សត្វាចដិចន្ទា យេ ធិមត្វ លោកំ ចរា
 លោកំ សយំ អភិញ្ញា សន្និកត្វា ចវេនេដ្ឋិតំ ។
 ឃិ ទោ ចុទ្ធ តិវិទំ មនសា សោចេយ្យំ ហោតិ ។

១ ម. ធិន្តរោ យោដ្ឋិ ចារា វិយ្យាតិ ។

ហាលចុទ្ធ បុគ្គលទ្ធុ កុណិលោកនោ មិនមានអភិជ្ឈ ជាអ្នកមិន
 ឆយនន់ដូចគ្រឿងឧបការណ៍ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិ នៃបុគ្គលដទៃដោយ
 គំនង ធុញ្ចំ គ្រឿងឧបការណ៍ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិនៃបុគ្គលណា
 គ្រឿងឧបការណ៍នោះ គេក៏បានមកអញ្ជូន ដូចជឿយ ១ ជាអ្នក
 មានចិត្តមិនល្អចុះ គឺជាមនុស្ស មានគម្រិម្រិចចិត្ត ដែលទោសមិន
 ប្រទូស្តរយ័យថា សត្វតាំងឡើយ នេះកុំមានគ្រឿងនឹងគ្នា កុំល្អចុះគ្នា
 កុំមានទុក្ខ ចរាភ្នក្ខន្ធ ឱ្យបានសេចក្តីសុខចុះ ១ ជាអ្នកមានសេចក្តី
 យល់ត្រូវ គឺជាមនុស្ស យល់រយ័ញ្ញនូវសេចក្តីមិនវិចារថា មានដែល
 បុគ្គលឱ្យរយ័យ មានផល ការចូរជាតិ មានផល ការចូរជាតិ មានផល
 ផលវិបាកនៃកុសលាកុសលកម្ម ដែលសគ្រឿងធ្វើការក្រក់ មាន លោក
 នេះមាន លោកភាគីមុខមាន មាតាមាន មិតាមាន ពួកសត្វតាំងឡើយ
 ជាឧបត្ថម្ភិកតាំងឱ្យមាន ពួកសមណក្រាហ្មណ៍ក្នុងលោក ដែលជាអ្នក
 ប្រតិក្កក្ស ប្រតិចត្តិដោយត្រឹមត្រូវ ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនោះ នឹង
 លោកភាគីមុខដោយប្រាថ្នា ដ៏ឧត្តមរបស់ខ្លួនឯង ហើយសំដែងប្រាប់
 មាន ១ ៧ ហាលចុទ្ធ ការស្តារ ដោយចិត្ត មាន ៧ ប្រការ យ៉ាងនេះឯង ។

និមេ ទោ ចុន្ទ ធន កុសលកម្មបដិ ។ និមេ ហិ ទោ
 ចុន្ទ ធន ហិ កុសលេ ហិ កម្មបដេ ហិ សមញ្ញាតិកោ
 កាលស្សេវ ឧដ្ឋហន្តោ សយទន្ធា ចមី ទេចិ អា-
 មសតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ទេចិ ចមី អាមសតិ
 សុចិយេវ ហោតិ អល្លានិ ទេចិ កោមយានិ អាម-
 សតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ទេចិ អល្លានិ កោមយានិ
 អាមសតិ សុចិយេវ ហោតិ ហរិកានិ ទេចិ តិណានិ
 អាមសតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ទេចិ ហរិកានិ
 តិណានិ អាមសតិ សុចិយេវ ហោតិ អត្ថំ ទេចិ
 ចរិចរតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ទេចិ អត្ថំ ចរិចរតិ
 សុចិយេវ ហោតិ ចញ្ញលិកោ ទេចិ អាទិទ្ធិ
 ធនស្សតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ទេចិ ចញ្ញលិកោ
 អាទិទ្ធិ ធនស្សតិ សុចិយេវ ហោតិ សាយតតិយកំ
 ទេចិ ឧទកំ ឱរោហតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ទេចិ
 សាយតតិយកំ ឧទកំ ឱរោហតិ សុចិយេវ ហោតិ ។

ខាលចុន្ទ ការស្តានទាំង ១០ ប្រការនេះ ហៅថា កុសលកម្មបដ ១០ ។
 ខាលចុន្ទ បុគ្គលដែលប្រកប ដោយកុសលកម្មបដទាំង ១០ នេះហើយ
 បើទុកជាប្រាកដឡើងអំពីវិលាភក្នុងវេលាជ្រឹកជ្រាប ហើយស្តាប់វេទ-
 ដីក្តី កំនៅជាមនុស្សស្អាតដដែល បើទុកជាមិនស្តាប់វេទដីក្តី កំនៅស្អាត
 ដដែល បើទុកជាស្តាប់ភាពមហោស្រសំក្តី កំនៅស្អាតដដែល បើទុកជា
 មិនស្តាប់ភាពមហោស្រសំក្តី កំនៅស្អាតដដែល បើទុកជាស្តាប់ស្មៅ
 ស្រសំក្តី កំនៅស្អាតដដែល បើទុកជាមិនស្តាប់ស្មៅស្រសំក្តី កំនៅស្អាត
 ដដែល បើទុកជាបម្រើភ្លើងក្តី កំនៅស្អាតដដែល បើទុកជាមិនបម្រើ
 ភ្លើងក្តី កំនៅស្អាតដដែល បើទុកជាប្រណម្យកញ្ជ្រាណី ធមស្តារ
 ត្រកោទិទ្ធក្តី កំនៅស្អាតដដែល បើទុកជាមិនប្រណម្យកញ្ជ្រាណី ធមស្តារ
 ត្រកោទិទ្ធក្តី កំនៅស្អាតដដែល បើទុកជាចុកដំបូកដំបូក ធម
 ដង្ហើងលេលាហូចក្តី កំនៅស្អាតដដែល បើទុកជាមិនចុកដំបូក
 ដំបូកដំបូក ធម ដង្ហើងលេលាហូចក្តី កំនៅស្អាតដដែល ។

តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឧបេ ទុទ្ធ ធន ស កុសល-
 កម្មបដា សុខំ ថេរី ហោន្ណំ សុខំករណា ច ។ ឧបេ-
 សត្វ ចន ទុទ្ធ ធន កុសលានំ កម្មបដានំ
 សម្មាសមធមោតុ ទេវំ ចក្ខាយន្តិ មនុស្ស
 ចក្ខាយន្តិ យា វា ធនក្ខាបិ កាចិ សុតតិ ហោតិ ។
 ឃិ វុត្ត ទុត្តោ កម្មាធុត្តោ ភក្កន្តិ ឃិគន្ធកេច
 អភិក្កន្តិ កន្ត ។ ថេ ។ ទុចាសកំ មិ កន្ត
 ភក្កវា ធារេតុ អដ្ឋតត្តោ ចាណុបេតិ សរណំ កត្តន្តិ ។

(៦៦) អថ ទោ ជាណុស្សោណិ ត្រាហ្មណោ

យេន ភក្កវា តេទុចសន្តិមិ ទុចសន្តិមិត្វា
 ភក្កតា សន្តិ សម្មានិ សម្មាននិយំ កាចិ
 សារណំយិ វិគិសារេត្វា ឃិកម្មន្តិ ធិសិទិ ។

ដំណើរនោះ តើត្រូវហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ចុន្ត ត្រូវ
 កុសលកម្មបដាចំ ១០ ប្រការនេះឯង ជាគន្លងស្តុកផល ជាផ្លូវកម្សាន្ត
 របស់ស្តុកផល ។ ម្ចាស់ចុន្ត មួយទៀត ត្រូវហេតុនៃការ
 ប្រកបត្រូវដោយកុសលកម្មបដាចំ ១០ ប្រការនេះ ទៅតា ក៏ប្រាកដ
 មនុស្ស ក៏ប្រាកដ ថ្នាក់បានសុគតិ (ដំណើរល្អ) ត្រូវពីរនេះហេតុមួយ
 (មានទៀតមិនខាន) ។ ការប្រាមាមាត្រភាគ ទ្រង់គ្រាន់យ៉ាងនេះ
 ហើយ ចុន្តកម្មាច្នៃ ក៏គ្របបង្កើតប្រាមាមាត្រភាគដូច្នោះថា មតិគ្រ
 ប្រាមាមាត្រភាគ ពីរនេះណាស់ ។ ថេ ។ មតិគ្រប្រាមាមាត្រភាគ ក្នុង
 ប្រាមាមាត្រភាគ ជាទុកម្ល៉ឹងប្រាមាមាត្រភាគ អ្នកផល់ខ្លះសរណៈ
 ស្មើដោយជីវិត ចាប់ផ្តើមដំបូងនេះទៅ ។

(៦៦) លំដាប់នោះ ជាណុស្សោណិ ត្រាហ្មណំ ទុចចូលទៅ
 គាល់ប្រាមាមាត្រភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ធ្វើសេចក្តីរកយថា
 មួយនឹងប្រាមាមាត្រភាគ លុះបញ្ចប់រកយ្យវ័នលក្ខណ៍រកយ នឹងរកយ្យវ័នល
 ក្នុងលំដាប់ គឺឱ្យកើតសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

ឯកមន្ត្រី ចំណី ទៅ ជាណាស្យោណិ ក្រាហ្គុ-
 ណោ កកវន្ត្រី ឯកនរោច មយមស្ស ភោ ភោតម
 ក្រាហ្គុណា តាម នាតាម ទេម សន្តាម
 ករោម ឥទ្ធិ ធានំ មេតាម ញាតិសាលាហិតានំ
 ឧបកប្បតុ ឥទ្ធិ ធានំ មេតា ញាតិសាលាហិតា-
 តា បរិកុញ្ញន្តិ កត្តិ តំ ភោ ភោតម
 ធានំ មេតាម ញាតិសាលាហិតានំ ឧបកប្បតិ
 កត្តិ តេ មេតា ញាតិសាលាហិតា តិ ធានំ បរិ-
 កុញ្ញន្តិ ។ ហិទេ ទៅ ក្រាហ្គុណា ឧបកប្បតិ
 ទោ អដ្ឋាទេតិ ។ កតមិ(១) ភោ ភោតម ហិទំ កតមិ
 អដ្ឋាទេតិ ។ ឥទ ក្រាហ្គុណា ឯកតោ ពាលាតិចាតិ
 ហោតិ អទិដ្ឋាទាយិ ហោតិ កាមេសុ មិដ្ឋាទាវិ
 ហោតិ មុសាវាដិ ហោតិ មិសុណាវាទោ(២) ហោតិ
 ឧសុសាវាទោ(៣) ហោតិ សម្មប្បលាមិ ហោតិ
 អភិជ្ឈាសុ ហោតិ ព្យាបន្តិចិត្តោ ហោតិ

១ ឧ. កមត្ត បទ ។ ២ ឧ. ម. ចិសុណាវាទោ ។ ៣ ឧ. ម. មុសាវាទោ ។

លុះដោលស្យោណិក្រាហ្គុណំ រក្សិយក្នុងទិសមគ្គុហើយ ក្រាបចង្ហី
 ទូលព្រះពានព្រះភាគថា បតិគ្រូព្រះនាគមជ័ចំរើន យើងជាត្រាហ្គុណំ
 តែងឲ្យបាន តែងច្បាំងរកិវៃលេកប្បវិទ្ធិ ដោយសទ្ធាហើយទុំសេវា
 បាននេះ សូមសូមសម្រេចផល ផលប្រេតទាំងឡាយ ជាញាតិ
 សាលាហិតា ពួកប្រេតទាំងឡាយ ជាញាតិសាលាហិតា សូមបរិភោគ
 ទូតាននេះ បតិគ្រូព្រះនាគមជ័ចំរើន ចុះទាននោះនឹងសម្រេចផល
 ផលប្រេតទាំងឡាយ ជាញាតិសាលាហិតាដែរឬទេ ប្រេតទាំងឡាយ
 ជាញាតិសាលាហិតានោះ នឹងបរិភោគទូតាននោះ បានដែរឬទេ ។
 ព្រះពានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់បេថា ម្ចាស់ក្រាហ្គុណំ បាននោះសម្រេច
 ផលក្នុងទិស មិនសម្រេចផល ក្នុងទិសមិនគួរ ។ បតិគ្រូព្រះ
 នាគមជ័ចំរើន ទិវៃលក្ខ រតីវៃលក្ខ ទិវៃលមិនគួរ រតីវៃល
 ម្រេច ។ ម្ចាស់ក្រាហ្គុណំ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសិទ្ធិបំ
 សន្ត លួចច្រឡោះ ប្រក្រតិខុស ក្នុងកថាទាំងឡាយ ពោល
 ពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យពាក្យក្រក់ ពោល
 ពាក្យឥស្រ្តយោជន៍ ជាអ្នកប្រើនេះដោយអភិវិទ្យា បានចិត្តព្យាបាទ

ចិត្តានិដ្ឋិតោ សោ កាយស្ស ភេតា ចរម្មរណា និរយិ
 ឧបចដ្ឋតិ យោ នេរយំកាធំ សត្តាបំ អាហារេ ភេត
 សោ តត្ថ យោបេតិ ភេត សោ តត្ថ តិដ្ឋតិ ឥនិ(១)
 ទោ ព្រាហ្មណ អដ្ឋាបំ យត្ថ មិកស្ស តំ ធាធំ
 ឧ ឧបកម្មតិ ។ ឥឧ ចឧ ព្រាហ្មណ ឯកត្ថោ
 ធាណាតិទាតិ ហោតិ ។ ចេ។ ចិត្តានិដ្ឋិតោ ហោតិ សោ
 កាយស្ស ភេតា ចរម្មរណា និរត្តានយោនិ ឧបចដ្ឋតិ
 យោ និរត្តានយោនិកាធំ សត្តាធំ អាហារេ ភេត
 សោ តត្ថ យោបេតិ ភេត សោ តត្ថ តិដ្ឋតិ ឥនិម្បិ
 ទោ ព្រាហ្មណ អដ្ឋាធំ យត្ថ មិកស្ស តំ ធាធំ ឧ
 ឧបកម្មតិ ។ ឥឧ ចឧ ព្រាហ្មណ ឯកត្ថោ ធាណា-
 តិទាតា ចដិវិភោ ហោតិ អនិដ្ឋានាថា ចដិវិភោ ហោតិ

។ ឧ. ឧ. ៥៧៧ ។

ធានសេចក្តីយល់ខុស បុគ្គលនោះ លុវ័បកក្លាយភវិកាយ ល្ងាប់ទៅ
 កំរៅកើត ក្នុងនាម អាហារណា ជាអាហារ សម្រាប់សត្វទាំងឡាយ
 កើតក្នុងនាម សត្វនោះនោះ ខែនិញ្ញាតិអន្តកាល ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុង
 នោះនោះ ដោយសារអាហារនោះ សត្វនោះនោះ ប៉ិននៅក្នុងនាម
 នោះ ដោយសារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះ មិន
 សម្រេចផល ដល់សត្វដែលប៉ិននៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា
 ទិដិទត្ត ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកសម្រាប់សត្វ ។ ចេ ។ ធានសេចក្តីយល់ខុស
 បុគ្គលនោះ លុវ័បកក្លាយភវិកាយ ល្ងាប់ទៅ កំរៅកើត ក្នុង
 កំរាល់នៃនិរត្តាន អាហារណា ជាអាហារ សម្រាប់សត្វទាំងឡាយ
 ដែលកើត ក្នុងកំរាល់នៃនិរត្តាន សត្វនោះនោះ កំរិត្តាតិអន្តកាល ឱ្យ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ ដោយអាហារនោះ សត្វនោះនោះ
 ប៉ិននៅក្នុងទីនោះ ដោយសារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះ
 មិនសម្រេចផល ដល់សត្វដែលប៉ិននៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា
 ទិដិទត្ត ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចំណែកឯបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នករៀនសូត្រ ចាតុណានិបាត រៀនសូត្រ ចាកអទិដ្ឋាន

កាមេសុ មិច្ឆាចារា ចដិវិគោ ហោតិ មុសាវតា
 ចដិវិគោ ហោតិ ចិសុណាយ វិចាយ ចដិវិគោ ហោតិ
 ធុសាយ វិចាយ ចដិវិគោ ហោតិ សម្មច្យលាថា
 ចដិវិគោ ហោតិ អនកិច្ឆាលុ ហោតិ អក្សមន្ទិកោ
 ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ កាយស្ស កេនា
 ចរម្មណា មនុស្សានំ សហក្យតំ ឧបចដ្ឋិតំ យោ
 មនុស្សានំ អាចារកេ ភេទ សោ តត្ថ យោបេតិ
 ភេទ សោ តត្ថ តិដ្ឋិតំ ឥនធឿ ទោ ព្រាហ្មណ
 អដ្ឋានំ យត្ថ មិគស្ស តំ នានំ ទ ឧបក្សបតិ ។
 ឥទ បទ ព្រាហ្មណ ឯកាត្វា ចាលាតិចាតា
 ចដិវិគោ ហោតិ ។ មេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ
 កាយស្ស កេនា ចរម្មណា ទេវានំ សហក្យតំ ឧប-
 ចដ្ឋិតំ យោ ទេវានំ អាចារកេ ភេទ សោ តត្ថ យោបេតិ
 ភេទ សោ តត្ថ តិដ្ឋិតំ ឥនធឿ ទោ ព្រាហ្មណ
 អដ្ឋានំ យត្ថ មិគស្ស តំ នានំ ទ ឧបក្សបតិ ។

វៀស្រឡះ ចាកមុសាវតា វៀស្រឡះ ចាកចិសុណាយថា វៀស្រឡះ
 ចាកធុសាយថា វៀស្រឡះ ចាកសម្មច្យលាថា ជាអ្នកមិនបានអភិវឌ្ឍ
 មិនបានចិត្តត្រូវចុះ បានសេចក្តីយល់ស្រួល បុគ្គលនោះ យុវបក
 ក្លាយពន្លកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងក្លឹមមនុស្ស កាចារណា ជា
 កាចារសេចក្តីចំណុះមនុស្ស បុគ្គលនោះ ក៏ញ៉ាំងអក្ខរកាម ឱ្យច្រប្រើក្តីទៅ
 ក្នុងទីនោះ ដោយកាចារនោះ បុគ្គលនោះ បិទនៅក្នុងទីនោះ ដោយ
 សារកាចារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាននោះមិនសម្រេចផល ផលសត្វ
 ដែលបិទនៅ ក្នុងទីណា ទីនោះឯងហៅថា ទីមិនគួរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 មួយទៀត បុគ្គលនោះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀស្រឡះ ចាកចុណា-
 តិចុម ។ មេ ។ បានសេចក្តីយល់ស្រួល បុគ្គលនោះ យុវបក
 ក្លាយពន្លកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងក្លឹមទេវតា កាចារណា
 ជាកាចារសេចក្តីចំណុះទេវតា ទេវតានោះ ក៏ញ៉ាំងអក្ខរកាម ឱ្យច្រប្រើក្តី
 ទៅ ក្នុងទីនោះ ដោយកាចារនោះ ទេវតានោះ បិទនៅក្នុងទីនោះ
 ដោយសារកាចារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាននោះ មិនសម្រេចផល
 ផលសត្វដែលបិទនៅ ក្នុងទីណា ទីនោះឯងហៅថា ទីមិនគួរ ។

ឥន ប្រាហ្មណ ឯកទ្វេ ចាលាតិចារិ ហោតិ
 ។ បេ ។ ចំក្រដិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ កាយស្ស
 កេតា បរម្មណា ចំត្តិវិសយំ ឧបបដ្ឋតិ យោ
 ចំត្តិវិសយំកាចំ សត្តាចំ ភាហារោ ភេទ សោ កត្ត
 យោបេតិ ភេទ សោ កត្ត តិដ្ឋត យំ វា ចទស្ស
 ឥតោ អនុច្ឆវេដ្ឋន្តំ ចំត្តាមថា វា ញាតិសាលា-
 ហិតា វា ភេទ សោ កត្ត យោបេតិ ភេទ សោ កត្ត
 តិដ្ឋត ឥនឃ្យំ ទោ ប្រាហ្មណ ហំចំ យត្ត មិតស្ស
 តំ ធានំ ឧបកម្មតិ ។ សវេ ចទ ភោ កោកម
 សោ បេតា ញាតិសាលាហិតោ តំ ហំចំ អនុច-
 បន្ទា ហោតិ កោ តំ ធានំ បរិកុញ្ញតិ ។ អញ្ជោចំស្ស
 ប្រាហ្មណ បេតា ញាតិសាលាហិតា តំ ហំចំ
 ឧបបន្ទា ហោតិ កេ តំ ធានំ បរិកុញ្ញតិ ។

ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្រាប់សត្វ ។ បេ ។
 មានសចក្ខីយវ័ន្តស បុគ្គលនោះ លុះបែកប្រាយនឹងកាយស្លាប់ទៅ ក៏
 ទៅកើត ក្នុងចំត្តិវិសយ ភាហារណា ជាភាហារសម្រាប់សត្វតំណែងខ្លា
 ដែលកើត ក្នុងចំត្តិវិសយ ប្រេតានោះ ក៏ញ៉ាំងអង្គការ ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងទីនោះ ដោយភាហារនោះ ប្រេតានោះ បិទនៅ ក្នុងទីនោះ
 ដោយសារភាហារនោះ ឬក៏ក្នុងគ្រែកាមាង្សក្នុង ផងជាញាតិសាលាហិត
 ក្នុង ទុក្ខសម្បទ្ធានណា ដល់ប្រេតានោះ អំពីលោកនេះ ប្រេតានោះ
 ក៏ញ៉ាំងអង្គការឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ ដោយភាហារនោះ ប្រេតានោះ
 បិទនៅ ក្នុងទីនោះ ដោយសារភាហារនោះ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ បាននោះ
 សម្រេចដល់ ដល់សត្វដែលបិទនៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា
 ទិស្វ ។ ជាលទ្ធផលប្រាហ្មណ៍ ក្រាបខ្មួលស្លាប់ បង្កើតប្រេតានោះ
 ដំបូង ឬប្រសិនបើ ប្រេតាជាញាតិសាលាហិតានោះ មិនប្រេតាទៅ
 កើត ក្នុងទីនោះទេ តែអ្នកណា បរិភោគបាននោះ ។ អើប្រាហ្មណ៍
 គួរប្រេត ដែលជាញាតិសាលាហិតា ដទៃទៀត របស់គេ គង់ទៅ
 កើតក្នុងទីនោះមិនបាន ប្រេតាទាំងនោះឯង បរិភោគបាននោះ ។

សេច បទ រោ គោតម សោ ថេ ថេតោ ញាតិ-
 សាលោហិតោ តំ ហំ អនុបចន្ទោ ហោតិ អញ្ញោបិស្ស
 បេតោ ញាតិសាលោហិតា តំ ហំ អនុបចន្ទោ
 ហោតិ កោ តំ ធានំ បរិកុញ្ញតិកំ ។ អដ្ឋានំ ទោ
 ឯតិ ព្រាហ្មណ អនុកោសោ យន្តំ ហំ វិក្កុ
 អស្ស ឥតិ ធា ធិយេន អនុនា យនិទំ ថេតេហិ
 ញាតិសាលោហិតេហិ អបិច ព្រាហ្មណ បាយកោមិ
 អនិច្ចលោភិ(១) ។ អដ្ឋានេម កំ គោតមោ បរិកុញ្ញ
 វនិកំ ។ អដ្ឋានេម ទោ អហិ ព្រាហ្មណ បរិ-
 កុញ្ញ វនិ ឥន ព្រាហ្មណ ឯកោ ចាលោភិ-
 យាតិ ហោតិ អនិច្ចាយេ ហោតិ កោមេសុ មិច្ឆា-
 យាវ ហោតិ មុសាវាទិ ហោតិ មិសុណាវាទោ ហោតិ
 មុសាវាទោ ហោតិ សម្មត្តលាមិ ហោតិ អភិជ្ឈានុ
 ហោតិ គ្យាបន្តចំតោ ហោតិ មិច្ឆាទំដ្ឋិកោ ហោតិ
 សោ ធាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស
 វា អន្តំ ចានំ វត្តំ យានំ មាលាតន្តំ វិលបនំ

១ ប. អនិច្ចលោ យោនី ។

ចត្តប្រភេទគោតមដ៏ចំរើន ចុះប្រសិនបើ ប្រេនជាញាតិសាលោហិតោនា
 មិនបានទៅកើត ក្នុងទីនោះទេ ទាំងឡាយប្រេនជាញាតិសាលោហិតា ដទៃ
 ទៀតរបស់គេ ក៏មិនបានទៅកើត ក្នុងទីនោះដែរ តើអ្នកណា បរិភោគ
 ទាននោះ ។ នៃព្រាហ្មណ៍ ទំណាវែលស្លាប់ បាកប្រេនទាំងឡាយ
 ជាញាតិសាលោហិតា ដោយកាល ជាយូរវែងណាស់ ទីនោះមិន
 មែនជាបាតុ មិនមែនជាឧបាស គឺជាមិនទប់ទានឡើយ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត ធម្មតាអ្នកឱ្យទាន មិនមែនជាគ្មានផលទេ ។
 ឧប្រាសាទដ៏ចំរើន ពោលកំណត់ ក្នុងទីមិនគួរបានដែរ ។ តើ
 ព្រាហ្មណ៍ គឺជាឧបាសកំណត់ ក្នុងទីមិនគួរបានដែរ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ចុះឈ្មោះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្រាប់សត្វ លុច្ចត្រឡា ប្រព្រឹត្តទុស
 ក្នុងតាម ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញ្ជាញធំ ពោលពាក្យ
 កាក្រក់ ពោលពាក្យ ផងប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា
 មិនចំគួរបាន ទានសេចក្តីយល់ខុស ប្តឹងបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឱ្យ
 យាយ ទំក សំគត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប

សេយ្យវសនំ បទីចេយ្យំ សោ កាយស្ស កេតា
 បរិច្ចារណា ហត្ថំនំ សហត្យតំ ឧបបដ្ឋតិ សោ តត្ថ
 លាភិ ហោតិ អន្ទស្ស ចានស្ស មាលាបាបាលក្កិ-
 រស្ស យំ ទោ ព្រាហ្មណ ឥធិ ចាលាភតិចាតិ អនិ-
 ច្ឆាធាយិ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ មុសាវាទិ មិសុណា-
 វាចេ មុសវាចោ សម្មត្យលាមិ អភិជ្ឈាលុ ត្យាចន្ទ-
 ទិញោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ តេធិ សោ កាយស្ស កេតា
 បរិច្ចារណា ហត្ថំនំ សហត្យតំ ឧបបដ្ឋតិ យេតុ ទោ
 សោ ធាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស
 វា អន្ទំ ចានំ វត្ថុ យាទំ មាលាភត្ថំ វិលេចំ សេយ្យ-
 វបមិ បទីចេយ្យំ តេធិ សោ តត្ថ លាភិ ហោតិ
 អន្ទស្ស ចានស្ស មាលាបាបាលក្កិរស្ស ។ ឥធិ ចធិ
 ព្រាហ្មណ ឯកាទ្ធោ ចាលាភតិចាតិ ហោតិ អនិច្ឆា-
 ធាយិ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ ហោតិ មុសាវាទិ
 ហោតិ មិសុណាវាចោ ហោតិ មុសវាចោ ហោតិ

ទិដក ទិដោ គ្រឿងចករណំរបស់ប្រចិប ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលនោះ លុះបកញ្ចយពន្លាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយ
 ពួកដទៃ ឯដទៃនោះ ជាសត្វនៃស្លាក់ ធូយ ទឹក កម្រងដុំ
 ចំណីគ្រឿងចករណ៍ផ្សេង ។ ក្នុងកំណើត នៃដទៃនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ត្រង់ដែលបុគ្គល ក្នុងរោគនោះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួច
 ច្រឡោត ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុ-
 ញ្ជន់ ពោលពាក្យក្រក់ ពោលពាក្យដន្តប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើន
 ដោយកក់ស្លុត មានចិត្តត្យាបាទ មានសេចក្តីយល់ខុស ជាពោសចាំ
 ឱ្យបុគ្គលនោះ ចែកញ្ចយពន្លាយ ស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយចំណីពួក
 ដទៃ ត្រង់ដែលបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឱ្យធូយ ទឹក សំនប់ យាន កម្រង
 ដុំ គ្រឿងគ្រឿង គ្រឿងលាប ទិដក ទិដោ គ្រឿងចករណ៍របស់
 ប្រចិប ដល់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ជានុណបណ្ឌិត ឱ្យបុគ្គលនោះ
 ជាសត្វនៃស្លាក់ ធូយ ទឹក កម្រងដុំ គ្រឿងប្រដាប់ផ្សេង ។
 ក្នុងកំណើតនៃដទៃនោះ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលនោះ ក្នុង
 រោគនោះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចច្រឡោត ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម
 ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុញ្ជន់ ពោលពាក្យក្រក់

សម្មាសម្ពុទ្ធិ ហោតិ អភិជ្ឈាសុ ហោតិ
 ព្យាបន្តង្គោ ហោតិ មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ហោតិ
 សោ ធាតា ហោតិ សមណស្ស វា ត្រាហ្មណស្ស
 វា អន្ទំ ចានំ វក្កំ យានំ មាលាភន្ទំ វិលមនំ
 សេយ្យវាសនំ ចនីមេយ្យំ សោ កាយស្ស កេតា
 ចរម្មណា អស្សាទំ សមាគ្យតិ ឧបបដ្ឋតិ ... កុដ្ឋំ
 សមាគ្យតិ ឧបបដ្ឋតិ ... កុក្កុកំ សមាគ្យតិ ឧបប-
 ដ្ឋតិ សោ តត្ថ លាភី ហោតិ អន្តស្ស ចានស្ស
 មាលាធាតាលញ្ញាស្ស យំ ទោ ត្រាហ្មណ ឌធន
 ចាលាតិចាតិ អនិច្ឆាតាយី កាមេសុ មិច្ឆាចារិ
 ធុសាភនី ចំសុណាវាចោ ធុសាវាចោ សម្មាសម្ពុទ្ធិ
 អភិជ្ឈាសុ ព្យាបន្តង្គោ មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ តេជ សោ
 កាយស្ស កេតា ចរម្មណា កុក្កុកំ សមាគ្យតិ
 ឧបបដ្ឋតិ យេតុ ទោ សោ ធាតា ហោតិ ស-
 មណស្ស វា ត្រាហ្មណស្ស វា អន្ទំ ចានំ វក្កំ យានំ
 មាលាភន្ទំ វិលមនំ សេយ្យវាសនំ ចនីមេយ្យំ

ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបន មាន
 មោសលក្ខ័យលំខុស ចុំខ្ពស់ខ្ពស់នោះ ជាអ្នកឱ្យបាយ ទឹក សំភក់ យាន
 កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាម ទំរេក ទំរេត គ្រឿងទេវករណ៍
 របស់ប្រទេស ផលសមណៈ ឬត្រាហ្មណ៍ បុគ្គលនោះ លុះបែកបាយ
 រាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយពួកមេស... កើតជាមួយពួកមេ...
 កើតជាមួយពួកវត្ត ឯសត្វនោះ តែងស្លាប់បាយ ទឹក កម្រងផ្កា ទឹក
 គ្រឿងប្រដាប់ផ្សេងៗ ម្ហូបត្រាហ្មណ៍ ត្រង់ដែលបុគ្គលក្នុងលោកនោះ
 ជាអ្នកសម្រាប់សត្វ ល្មមទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមចាំឱ្យបាយ
 ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យគាត្រង់ ពោល
 ពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបន មាន
 មោសលក្ខ័យលំខុស ពេទោសនាំឱ្យបុគ្គលនោះ បែកបាយរាងកាយស្លាប់
 ទៅ ទៅកើតជាមួយទឹកត្នកវត្ត ត្រង់ដែលបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឱ្យបាយ
 ទឹក សំភក់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាម ទំរេក ទំ
 រេត គ្រឿងទេវករណ៍ របស់ប្រទេស ផលសមណៈ ឬត្រាហ្មណ៍

គេន សោ ឥត្ត លាភី ហោតិ អន្តស្ស ចានស្ស
 មាលាទាតាលង្ការស្ស ។ ឥន ប្រាហ្មណ ឯកោ
 ចាលាភិទាតា បដិវិភោ ហោតិ អនិច្ចាទាតា បដិវិភោ
 ហោតិ កាមេស្ម មិច្ឆាទាម បដិវិភោ ហោតិ
 មុសាវាទា បដិវិភោ ហោតិ ចិស្សណាយ វាទាយ
 បដិវិភោ ហោតិ ធម្មសាយ វាទាយ បដិវិភោ
 ហោតិ សម្មច្យលាថា បដិវិភោ ហោតិ អន-
 ភិជ្ឈាលុ ហោតិ អភ្សបន្តិដន្តោ ហោតិ សម្មា-
 មិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ ទាតា ហោតិ សមណស្ស វា
 ប្រាហ្មណស្ស វា អន្តំ ចានំ វត្ត យាមំ មាលាភិ
 វិលេចំ សេយ្យវសំ បដិមេយ្យំ សោ កាយស្ស
 កេនា ចរុវណា ឧទុស្សាមំ សហាត្យភិ ទុបចជ្ជតិ
 សោ ឥត្ត លាភី ហោតិ មាទុសកាមំ បត្តម្ហំ
 កាមមុណាមំ យំ ទោ ប្រាហ្មណ ឥន ចាលាភិទាតា
 បដិវិភោ ហោតិ អនិច្ចាទាតា បដិវិភោ ហោតិ

ជាអុណ មាំឱ្យច្បុកលនោះ ជាសត្វនៃស្លាប់បាយ ទឹក កម្រងផ្កា គ្រឿង
 ច្រដាប់ច្រូង ។ ក្នុងកំណើនវត្ថុនោះ ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ច្បុកលន្ទះ ក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកវៀរស្រឡះ ចាកបុណ្យភិបាត វៀរស្រឡះ ចាក
 អចិន្ត្រាចាន វៀរស្រឡះ ចាកកាមេស្មចិត្តចារ វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវាទ
 វៀរស្រឡះ ចាកចិស្សណាវិថា វៀរស្រឡះ ចាកធម្មសាវាថា វៀរស្រឡះ
 ចាកសម្មច្យលាថា ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈា មានចិត្តមិនត្រូវបាទ មាន
 សេចក្តីយល់ត្រូវ ច្បុកលនោះ ជាអ្នកឱ្យបាយ ទឹក សំភត់ យាន
 កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ចិវេក ចិវេត គ្រឿង
 ទុបករណ៍ របស់ច្រូង ដល់សមណៈ ឬប្រាហ្មណ៍ លុះច្បុកលនោះ
 បែកបាយនិងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកមនុស្ស ច្បុកល
 នោះ នៃស្លាប់នូវកាយអុណ ៥ ជាបេសមនុស្ស ក្នុងកំណើន
 នៃមនុស្សនោះ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ត្រង់វេលាច្បុកល ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកវៀរស្រឡះ ចាកបុណ្យភិបាត វៀរស្រឡះ ចាកអចិន្ត្រាចាន

ការមេសុ មិច្ឆាចារ បដិវេត ហោតិ មុសាវនា
 បដិវេត ហោតិ មិសុណាយ វិបាយ បដិវេត ហោតិ
 មុសាយ វិបាយ បដិវេត ហោតិ សម្មច្បុលាចា
 បដិវេត ហោតិ អនកិដ្ឋិលុ ហោតិ អត្យចដ្ឋិក្កោ
 ហោតិ សម្មាដិដ្ឋិកោ ហោតិ ភេន សោ កាយស្ស កេនា
 ចរម្មណ មនុស្សានំ សហត្យតំ ឧបមដ្ឋតំ យត្ថ ទោ
 សោ នាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា
 អន្តំ ចានំ វត្ថំ យានំ មាលាកន្ធិ វិលមនំ
 សេយ្យវសដំ ចដិមេយ្យំ ភេន សោ តត្ថ លាភិ
 ហោតិ មាទុសកានំ មត្តន្តំ កាមតុណានំ ។ ឆន
 ចន ព្រាហ្មណ វិភត្តោ ចាលាភិចាតា បដិវេតា
 ហោតិ ។ មេ ។ សម្មាដិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ នាតា
 ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្តំ ចានំ វត្ថំ
 យានំ មាលាកន្ធិ វិលមនំ សេយ្យវសដំ ចដិមេយ្យំ

វៀរស្រឡះ ចាកការមេសុ មិច្ឆាចារ វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវនា វៀរ
 ស្រឡះ ចាកមិសុណាយ វៀរស្រឡះ ចាកមុសាយ វៀរស្រឡះ
 ចាកសម្មច្បុលាចា ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈក មិនមានចិត្តត្រូវ ទុក
 មានសេចក្តីយល់ច្រៀត ជាគុណនាំឱ្យបុគ្គលនោះ បែកច្រាយរាងកាយ
 ស្តាប់ទៅ ទៅរកជាមួយនឹងពួកមនុស្ស ត្រង់ដែលបុគ្គលជា អ្នកឱ្យ
 បាយទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿង
 លាប ទីផេក ទីទៅ គ្រឿងចុបករណ៍ របស់ប្រទេស ដល់សមណៈ
 ឬព្រាហ្មណ៍ ជាគុណ ចល្ហាល្បបុគ្គលនោះ ទៅជាអ្នកស្តាប់ ឱ្យ
 កាមគុណ ថា ជារបស់មនុស្ស ក្នុងកំណើននៃមនុស្សនោះ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលនេះ ក្នុងលោកនេះ វៀរស្រឡះ ចាកបុណ្យភិក្ខុ
 ។ មេ ។ មានសេចក្តីយល់ច្រៀត ចំនែកបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឱ្យបាយ ទឹក
 សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីផេក
 ទីទៅ គ្រឿងចុបករណ៍ របស់ប្រទេស ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍

សោ កាយស្ស ភេតា បាឡាណា ទេវំមំ សហត្យតំ
 ឧបបដ្ឋតំ សោ ភត្ត លាភី ហោតិ ទិព្វានំ បញ្ចន្តំ
 កាមតុណានំ យំ ទោ ព្រាហ្មណ ឥឧ ចាលាភិចាតា
 បដិវិភោ ហោតិ ។ ថេ ។ សឡានិដ្ឋិកោ ហោតិ
 ភេត ភេត កាយស្ស ភេតា បាឡាណា ទេវំមំ
 សហត្យតំ ឧបបដ្ឋតិ យេតុ ទោ សោ ធាតា
 ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្តំ ចានំ
 វត្តំ យានំ ចាលាភន្តំ វិលេចនំ សេយ្យវិសមំ
 បដិធមយ្យំ ភេត សោ ភត្ត លាភី ហោតិ
 ទិព្វានំ បញ្ចន្តំ កាមតុណានំ អចំច ព្រាហ្មណ
 ធាយកោចិ អចិច្ចលោតិ ។ អន្តវិយំ ភោ ភោតម
 អត្តតំ ភោ ភោតម យាវត្តំ ភោ ភោតម
 អលទេវ ធានានំ ធាតុំ អលំ សាវ្យានំ កាតុ
 យត្រ ហំ ធាម ធាយកោចិ អចិច្ចលោតិ ។

បុគ្គលនោះ លុះវិបកប្បាយរាជកាយស្តាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយពួកទៅគា
 ទៅគាដោះ ជាអ្នកស្តាប់ខ្លីកាមតុណា ៥ ជាទិព្វ ក្នុងទៅលោកនោះ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គ្រង់ដែលបុគ្គល ក្នុងលោកនោះ ជាអ្នករៀនសូត្រច្រើន
 ពុណានិពុទ្ធ ។ ថេ ។ មាទាសចក្កិយលំត្រូវ ជាតុណានិវ័យបុគ្គលនោះ
 វិបកប្បាយរាជកាយស្តាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយពួកទៅគា គ្រង់ដែលបុគ្គល
 នោះ ជាអ្នកឱ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប
 គ្រឿងលាម ទំដេក ទំដៅ គ្រឿងបកណ៍ របស់ប្រទិច ផល
 សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ ជាវណ្ណនិវ័យបុគ្គលនោះ ជាអ្នកស្តាប់ខ្លីកាម
 តុណា ៥ ជាទិព្វ ក្នុងទៅលោកនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ក៏ធម្មតា
 អ្នកឱ្យបាយ មិនមែនជាគុណសម្បត្តិ ។ ជាវណ្ណស្សណិ
 ព្រាហ្មណ៍ ទូលថា បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់
 បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ចម្រើនណាស់ បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន
 ដំណើរនេះ បុណ្យសំនៃប្បវេណី បុណ្យសំនៃរៀនចំពើ ដែលគេតប្ប
 ធ្វើដោយសព្វ ព្រោះថា អ្នកឱ្យបាយ មិនមែនជាគុណសម្បត្តិ ។

ធនិយោ សុត្តនិកាយ

[២៧] សាទុក្ខ វេ ភិក្ខុវេ ខេសិស្សាមិ
 អសាទុក្ខ តំ សុណាមិ សាទុក្ខំ មនសិករោមិ
 ភាសិស្សាមិ ។ វិវិ កន្ថេតិ ទោ តេ ភិក្ខុ
 កករិកា ចទ្ធស្សាសុំ ។ ភកា វិភពោវាម កកមេត្ត
 ភិក្ខុវេ អសាទុំ(១) ។ ចាណាមិចាតា អនិច្ឆា-
 នាមិ កាមេសុ មិច្ឆាចារោ មុសាវាទោ ចិសុ-
 ណាវាចា ធុសវាចា សម្មច្បណាទោ អភិជ្ឈា
 ព្យាចារោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ធនិ វុទ្ធភិ ភិក្ខុវេ អសាទុំ ។
 កកមេត្ត ភិក្ខុវេ សាទុំ(២) ។ ចាណាមិចាតា វេមណិ
 អនិច្ឆាទាមា វេមណិ កាមេសុ មិច្ឆាចារោ វេមណិ
 មុសាវាទោ វេមណិ ចិសុណាយ វាចាយ វេមណិ
 ធុសាយ វាចាយ វេមណិ សម្មច្បណាទោ វេមណិ
 អភិជ្ឈា អព្យាចារោ សម្មាទិដ្ឋិ ធនិ វុទ្ធភិ
 ភិក្ខុវេ សាទុំ(៣) ។

១ ម. អសាទុ ។ ២ ម. សាទុ ។ ៣ ម. សាទុំ ។

សុត្តនិកាយ ទី ៣

[២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាគន្លងសំដែង កម្មល្អផង កម្ម
 មិនល្អផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ឬអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ចម្រើនោះ ឬដើម្បី
 ទុកក្នុងចិត្តឱ្យល្អចុះ គេជាគន្លងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលបាន
 ព្រះហស្តព្រះភាគ ដូច្នោះថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះហស្ត
 ព្រះភាគទ្រង់ប្រោសដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនល្អ ទើបដូច
 ម្តេច ។ គឺ បាណាមិចាន អមិច្ឆាចារោ កាមេសុ មិច្ឆាចារោ មុសាវាទ
 ចិសុណាវាចា ធុសវាចា សម្មច្បណាចារោ អភិជ្ឈា ព្យាចារោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កម្មល្អ ទើបដូចម្តេច ។ គឺ ចេនចារោ វេមណិ វេមណិ កាមេសុ មិច្ឆាចារោ វេមណិ
 មុសាវាទោ វេមណិ ចិសុណាយ វាចាយ វេមណិ ធុសាយ វាចាយ វេមណិ
 សម្មច្បណាទោ វេមណិ អភិជ្ឈា អព្យាចារោ សម្មាទិដ្ឋិ ធនិ វុទ្ធភិ
 ភិក្ខុវេ សាទុំ(៣) ។

(៦៤) អរិយធម្មត្ថ វេ កិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អរិយធម្មត្ថ តំ សុណាមិ សាទុកំ មទសំការោមិ
 ភាសិស្សមិ ។ ឃី កន្ថតិ ទោ តេ កិក្ខុ
 កកវតោ បទ្ធសេន្ធសិ ។ កកវា ឯតទរោម កាតមោ
 ម កិក្ខុវេ អរិយោ ធម្មោ ។ ចាណាតំមាតោ
 ។ មេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ អរិយោ
 ធម្មោ ។ កាតមោ ម កិក្ខុវេ អរិយោ ធម្មោ ។
 ចាណាតំមាតោ វេមសំ ។ មេ ។ សម្មាធិដ្ឋិ អយំ
 វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ អរិយោ ធម្មោតំ ។

(៦៥) កុសលត្ថ វេ កិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អកុសលត្ថ តំ សុណាមិ សាទុកំ មទសិ-
 ការោមិ ភាសិស្សមិ ។ ឃី កន្ថតិ ទោ
 តេ កិក្ខុ កកវតោ បទ្ធសេន្ធសិ ។ កកវា
 ឯតទរោម កាតមត្ថ កិក្ខុវេ អកុសលំ ។

(៦៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្ធនិសំដែង អរិយធម៌
 (ធម៌ដ៏ប្រសើរ) ផង គន្ថយធម៌ (ធម៌ដ៏ប្រសើរ) ផង ដល់អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យល្អចុះ
 គឺជាគន្ធនិសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលឧបទ្រព្យមានព្រះភាគ
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គន្ថយធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបុណ្យភិក្ខុ
 ។ មេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា គន្ថយធម៌ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុរៀរ
 ចាកបុណ្យភិក្ខុ ។ មេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា អរិយធម៌ ។

(៦៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្ធនិសំដែង កុសលកម្មផង
 អកុសលកម្មផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ
 ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យល្អចុះ គឺជាគន្ធនិសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួល
 ឧបទ្រព្យមានព្រះភាគ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អកុសលកម្ម តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គប្បវេណីយស្ស ទសកថាបិដកេ

ចាណាភិបាតា ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ វេទិ វុទ្ធិតិ
កិក្ខុវេ អកុសលំ ។ កតមេវ កិក្ខុវេ កុសលំ ។
ចាណាភិបាតា វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ វេទិ
វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ កុសលំ ។

[៧០] អនុត្ត វេ កិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
អនុត្ត កំ សុណាម សាទុកំ មចសិការោម
កាសិស្សមិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ទោ កេ កិក្ខុ
កកវាតា ចទុស្ស្សសុំ ។ កកវា ឯវេទកោ កតមោ
ច កិក្ខុវេ អនេត្តា ។ ចាណាភិបាតា ។ បេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ អនេត្តា ។
កតមោ ច កិក្ខុវេ អនេត្តា ។ ចាណាភិបាតា វេមណី
។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ អនេត្តា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គប្បវេណីយស្ស ទសកថាបិដកេ

គិប្បាណាភិបាតា ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេ
ហៅថា អកុសលកម្ម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលកម្ម តើដូច
ម្តេច ។ គិបេនទាមាហេតុវៀរោកបាណាភិបាតា ។ បេ ។ ការយល់
ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេហៅថា កុសលកម្ម ។

[៧០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាគន្លង គឺសំដែងធម៌ ដែលមាន
ប្រយោជន៍ផង ផងប្រយោជន៍ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តផ្សេងៗ គេជាគន្លងសំដែង ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះ ទទួលបានប្រយោជន៍ភាគច្រើន ។ ប្រាកដប្រាកដ ។
ទើបប្រយោជន៍ប្រយោជន៍ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ផង
ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គិប្បាណាភិបាតា ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេហៅថា ធម៌ផងប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ធម៌មានប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គិបេនទាមាហេតុវៀរោក
បាណាភិបាតា ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ទេហៅថា ធម៌មានប្រយោជន៍ ។

[៧១] ចម្មត្យ វេ កិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អចម្មត្យ តំ សុណាម សាទុកំ មទសិករោម
 កាសិស្សមីតិ ។ ឃិ កន្តតិ ទោ ទោ កិក្ខុ
 កកវតោ បទ្ធស្សោសុំ ។ កកវ ឯតទរោច កតតោ
 ច កិក្ខុវេ អទម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ ។ មេ ។
 មិច្ឆាធិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ អទម្មោ ។ កតតោ
 ច កិក្ខុវេ ទម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ វេមណី
 ។ មេ ។ សម្មាធិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ ទម្មោតិ ។

[៧២] សាសវត្ស វេ កិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អនាសវត្ស តំ សុណាម សាទុកំ មទសិករោម
 កាសិស្សមីតិ ។ ឃិ កន្តតិ ទោ ទោ កិក្ខុ កកវតោ
 បទ្ធស្សោសុំ ។ កកវ ឯតទរោច កតតោ ច កិក្ខុវេ
 សាសវេ ទម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ ។ មេ ។
 មិច្ឆាធិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ សាសវេ ទម្មោ ។

[៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល់ គឺជាអគន្ធិសិវីផង ខ្ញុំវត្តមិផង ខ្ញុំ
 អធមិផង ដល់អ្នកទាំងខ្យល់ ចូរអ្នកទាំងខ្យល់ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តឱ្យល្អចុះ គឺជាអគន្ធិសិវីផង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលរកប
 ព្រះមោទព្រះភោគជា ព្រះករុណាព្រះភ្នំ ។ ទើបព្រះមោទព្រះភោគ
 ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល់ អធមិ តើដូចម្តេច ។ គឺ
 បុណ្យគឺបាទ ។ មេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល់ នេះហៅថា
 អធមិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល់ ធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចក្ខុជាជាហេតុ
 វៀរចោកបុណ្យគឺបាទ ។ មេ ។ កាយវាយិញ្ញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងខ្យល់ នេះហៅថា ធម៌ ។

[៧២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល់ គឺជាអគ ទិសិវីផង ខ្ញុំវត្តសាសវត្តមិ
 (ធម៌ប្រកបដោយភាសវៈ) ផង អនាសវត្តមិ (ធម៌មិនមានភាសវៈ) ផង
 ដល់អ្នកទាំងខ្យល់ ចូរអ្នកទាំងខ្យល់ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យ
 ល្អចុះ គឺជាអគន្ធិសិវីផង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលរកបព្រះមោទព្រះភោគជា
 ព្រះករុណាព្រះភ្នំ ។ ព្រះមោទព្រះភោគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងខ្យល់ សាសវត្តមិ តើដូចម្តេច ។ គឺបុណ្យគឺបាទ ។ មេ ។
 មិច្ឆា ដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល់ នេះហៅថា សាសវត្តមិ ។

កាតមោ ច កិក្ខុវេ អនាសវា ធម្មោ ។
 បាលាកតិយា វេសណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ
 វុទ្ធាតិ កិក្ខុវេ អនាសវា ធម្មោតិ ។

(៧៣) សាវជ្ជត្ថុ វេ កិក្ខុវេ ធម្មិ ទេសិស្សាមិ
 អនវជ្ជត្ថុ តំ សុណាថ សាទុកំ ចទសំករោថ
 ភាសិស្សាមិ ។ វិវិ កន្តេតំ ទោ ភេ កិក្ខុ ភកាតា
 បទូស្សាសុំ ។ ភកា វិគទេវេ កាតមោ ច
 កិក្ខុវេ សាវជ្ជា ធម្មោ ។ បាលាកតិយា
 ។ បេ ។ ធម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធាតិ កិក្ខុវេ សាវជ្ជា
 ធម្មោ ។ កាតមោ ច កិក្ខុវេ អនាសវា ធម្មោ ។
 បាលាកតិយា វេសណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ
 វុទ្ធាតិ កិក្ខុវេ អនាសវា ធម្មោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាសវេមិ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុ
 វៀរចាកបាលាកតិយា ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា អនាសវេមិ ។

(៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគត ទិសំវិជេនត្ថុសាវជ្ជតិ
 (ធម៌ប្រកបដោយទោស) ផតិ អនវជ្ជតិ (ធម៌មិនមានទោស) ផតិ
 ដល់អង្គទាំងឡាយ ឬអង្គទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ឲ្យល្អចុះ គថាគតទិសំវិជេន ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលធម៌ព្រះមាតាព្រះភារ
 ថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ចៀបព្រះមាតាព្រះភារ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាវជ្ជតិ តើដូចម្តេច ។ គឺបាលាកតិយា ។ បេ ។
 ធម្មាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សាវជ្ជតិ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អនវជ្ជតិ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាក
 បាលាកតិយា ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា អនវជ្ជតិ ។

(៧២) តបដ៏យត្ត កេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សមិ
 អតបដ៏យត្ត តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតតោ ច
 កិក្ខុវេ តបដ៏យោ ធម្មោ ។ ចាលាភិចារោ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតំ កិក្ខុវេ តបដ៏យោ
 ធម្មោ ។ កតតោ ច កិក្ខុវេ អតបដ៏យោ ធម្មោ ។
 ចាលាភិចារោ វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ
 វុទ្ធតំ កិក្ខុវេ អតបដ៏យោ ធម្មោតិ ។

(៧៣) អាចយតាមិក្ខុ កេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សមិ
 អាចយតាមិក្ខុ តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោច
 កាសិស្សមិកិ ។ វិវិ កាត្តតំ ទោ តេ កិក្ខុ ភកវកោ
 ចទ្ធស្សោសុំ ។ កតវា វិវាទកេច កតតោ ច
 កិក្ខុវេ អាចយតាមិ ធម្មោ ។ ចាលាភិចារោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតំ កិក្ខុវេ អាចយតាមិ ធម្មោ ។

(៧៤) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត គឺសំដែងនូវតបដ៏យតមិ
 (តមិដែលរក្សាសក្ខុវិញ្ញាណ) ផង អតបដ៏យតមិ (តមិដែលមិនធ្វើសក្ខុវិញ្ញាណ)
 ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់តមិនោះ ។ បេ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ តបដ៏យតមិ តើដូចម្តេច ។ គឺបុណ្យនិបាត
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា តបដ៏យតមិ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អតបដ៏យតមិ តើដូចម្តេច ។ គឺបុណ្យនិបាត
 វៀរចាកបុណ្យនិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់កិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះហៅថា អតបដ៏យតមិ ។

(៧៥) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតគឺសំដែង ភាវយតាមិក្ខុ
 (តមិដែលនូវការសន្សំបាច) ផង រោចយតាមិក្ខុ (តមិមិនដែលនូវ
 ការសន្សំបាច) ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់
 តមិនោះ ចូរធ្វើខ្ពស់ក្នុងចំនួនវិញ្ញាណ គឺជាគតគឺសំដែង ។ កិក្ខុទាំង
 នោះ ចូលរកប្រាសាទប្រាសាទនោះ ប្រាសាទប្រាសាទ ។
 ប្រាសាទប្រាសាទ ត្រូវគ្រាប់ដូច្នោះថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ភាវ-
 យតាមិក្ខុ តើដូចម្តេច ។ គឺបុណ្យនិបាត ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ភាវយតាមិក្ខុ ។

កតមោ ច ភិក្ខុវេ អបចយកមី ធម្មោ ។
 ហណាតិបាតា វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ
 វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ អបចយកមី ធម្មោតិ ។

[៧៦] ទុក្ខទ្រយេត្វ ភេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ សុខុទ្រយេត្វ តំ សុណាម សាបុកំ មន-
 សិករោម ភាសិស្សាមិកំ ។ ឃី ករុន្តិ ទោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវេតោ ចទ្ធស្សោសុំ ។ ភកវា ឯតទរោច
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខទ្រយោ ធម្មោ ។ ហ-
 ណាតិបាតោ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ
 ភិក្ខុវេ ទុក្ខទ្រយោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 សុខុទ្រយោ ធម្មោ ។ ហណាតិបាតា វេមណី
 ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ
 សុខុទ្រយោ ធម្មោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អបចយភាមិកមិ តើដូចម្តេច ។ និរោធនា
 ជាហេតុវៀរចាកបុណានិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អបចយភាមិកមិ ។

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត ទិសិវិជន្តិទុក្ខទ្រយេនមិ
 (ធម៌ចំរើនសេចក្តីទុក្ខ) ធម៌ សុខុទ្រយេនមិ (ធម៌ចំរើនសេចក្តីសុខ) ធម៌
 ផល់ក្នុងទាំងឡាយ ចូរក្នុងទាំងឡាយ ស្តាប់ចម្រើនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ទ្រយេនមិ គឺជាគតទិសិវិជន្តិ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលបានប្រយោជន៍
 ប្រយោជន៍ ព្រះករុណាប្រយោជន៍ ។ ប្រយោជន៍ប្រយោជន៍ ទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខទ្រយេនមិ តើដូចម្តេច ។ និពុ-
 ណានិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខ-
 ទ្រយេនមិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុខុទ្រយេនមិ តើដូចម្តេច ។
 និរោធនាជាហេតុវៀរចាកបុណានិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សុខុទ្រយេនមិ ។

[៧៧] ឧត្តរិយាតក្ស វេ កិក្ខវេ ធម្មំ ធម្ម-
 ស្សាមិ សុខវិទ្យាតក្ស កិ សុណាមិ សាទុកំ
 មនសិករោម កាសិស្សាមិកិ ។ ឃិ កន្តិកិ ទោ
 តេ កិក្ខ កកវាតា មទ្ធស្សេសុំ ។ កកវា ឃិក-
 វេច កកវោ ច កិក្ខវេ ឧត្តរិយាកោ ធម្មោ ។
 ហណាតិហាតា ។ មេ ។ មិច្ឆាធម្មំ អយំ វុទ្ធកិ
 កិក្ខវេ ឧត្តរិយាកោ ធម្មោ ។ កកវោ ច កិក្ខវេ
 សុខវិទ្យាកោ ធម្មោ ។ ហណាតិហាតា វេមណី
 ។ មេ ។ សម្មាធម្មំ អយំ វុទ្ធកិ កិក្ខវេ
 សុខវិទ្យាកោ ធម្មាមិ ។

មនោសុខវិទ្យា ។

[៧៧] ឧត្តរិយាតក្ស វេ កិក្ខវេ ធម្មំ ធម្ម-
 (ធម្មវិទ្យាមិ) មន សុខវិទ្យាកមិ (ធម្មវិទ្យាមិ) មន
 មនសិករោម កាសិស្សាមិកិ ។ ឃិ កន្តិកិ ទោ
 តេ កិក្ខ កកវាតា មទ្ធស្សេសុំ ។ កកវា ឃិក-
 វេច កកវោ ច កិក្ខវេ ឧត្តរិយាកោ ធម្មោ ។
 ហណាតិហាតា ។ មេ ។ មិច្ឆាធម្មំ អយំ វុទ្ធកិ
 កិក្ខវេ ឧត្តរិយាកោ ធម្មោ ។ កកវោ ច កិក្ខវេ
 សុខវិទ្យាកោ ធម្មោ ។ ហណាតិហាតា វេមណី
 ។ មេ ។ សម្មាធម្មំ អយំ វុទ្ធកិ កិក្ខវេ
 សុខវិទ្យាកោ ធម្មាមិ ។

ចំ សុខវិទ្យា ទី ៣ ។

ចក្ខុវិស័យ សេដ្ឋកិច្ច

សេដ្ឋកិច្ច ទី ៤

(៧៨) អរិយធម៌ គឺ កិច្ចការ ទេសសិស្សានុវិទ្យា អរិយធម៌ គឺ សុខភាព ។ បេ ។ កតមោ ៦ កិច្ចការ អរិយធម៌ មក្តា ។ ចាណតិចារា ។ បេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ អយំ វិទ្ធកិ កិច្ចការ អរិយធម៌ មក្តា ។ កតមោ ៦ កិច្ចការ អរិយធម៌ មក្តា ។ ចាណតិចារា កេមណី ។ បេ ។ សម្មាធិដ្ឋិ អយំ វិទ្ធកិ កិច្ចការ អរិយធម៌ មក្តា ។

(៧៩) កណ្តាធម៌ គឺ កិច្ចការ ទេសសិស្សានុវិទ្យា កណ្តាធម៌ គឺ សុខភាព ។ បេ ។ កតមោ ៦ កិច្ចការ កណ្តាធម៌ មក្តា ។ ចាណតិចារា ។ បេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ អយំ វិទ្ធកិ កិច្ចការ កណ្តាធម៌ មក្តា ។ កតមោ ៦ កិច្ចការ សុក្តា មក្តា ។ ចាណតិចារា កេមណី ។ បេ ។ សម្មាធិដ្ឋិ អយំ វិទ្ធកិ កិច្ចការ សុក្តា មក្តា ។

(៧៨) មាណសិកម្មា គឺ កិច្ចការ ទេសសិស្សានុវិទ្យា មាណសិកម្មា គឺ សុខភាព ។ បេ ។ កតមោ ៦ មាណសិកម្មា មក្តា ។ ចាណតិចារា ។ បេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ អយំ វិទ្ធកិ កិច្ចការ មាណសិកម្មា មក្តា ។ កតមោ ៦ មាណសិកម្មា មក្តា ។ ចាណតិចារា កេមណី ។ បេ ។ សម្មាធិដ្ឋិ អយំ វិទ្ធកិ កិច្ចការ មាណសិកម្មា មក្តា ។

(៧៩) មាណសិកម្មា គឺ កិច្ចការ ទេសសិស្សានុវិទ្យា មាណសិកម្មា គឺ សុខភាព ។ បេ ។ កតមោ ៦ មាណសិកម្មា មក្តា ។ ចាណតិចារា ។ បេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ អយំ វិទ្ធកិ កិច្ចការ មាណសិកម្មា មក្តា ។ កតមោ ៦ មាណសិកម្មា មក្តា ។ ចាណតិចារា កេមណី ។ បេ ។ សម្មាធិដ្ឋិ អយំ វិទ្ធកិ កិច្ចការ មាណសិកម្មា មក្តា ។

(៨០) សម្ព័ន្ធក្រុម រោ កិច្ចការ^(១) ទេសសម្រប
 អសម្ព័ន្ធក្រុម តំ សុណាដ ។ ថេ ។ កាតមោ ច
 កិច្ចការ អសម្ព័ន្ធក្រុម ។ ចាណាតំចាតោ ។ ថេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធាតិ កិច្ចការ អសម្ព័ន្ធក្រុម ។ កាតមោ
 ច កិច្ចការ សម្ព័ន្ធក្រុម ។ ចាណាតំចាតោ វេរមណី
 ។ ថេ ។ សម្ព័ន្ធក្រុម អយំ វុទ្ធាតិ កិច្ចការ សម្ព័-
 ន្ធក្រុម ។

(៨១) សម្បទិសម្ព័ន្ធក្រុម រោ កិច្ចការ ទេសសម្រប
 អសម្បទិសម្ព័ន្ធក្រុម តំ សុណាដ ។ ថេ ។ កាតមោ ច
 កិច្ចការ អសម្បទិសម្ព័ន្ធក្រុម ។ ចាណាតំចាតោ ។ ថេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធាតិ កិច្ចការ អសម្បទិសម្ព័ន្ធក្រុម ។
 កាតមោ ច កិច្ចការ សម្បទិសម្ព័ន្ធក្រុម ។ ចាណាតំ-
 ចាតោ វេរមណី ។ ថេ ។ សម្ព័ន្ធក្រុម អយំ វុទ្ធាតិ
 កិច្ចការ សម្បទិសម្ព័ន្ធក្រុម ។

១ ម. ធម្មសុត ធម្មំ ពាលេ ទិស្សទិ ។

(៨០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិវិសិដ្ឋិ ខ្ញុំសម្បទិស (ធម៌
 ស្រូវម្រាប់) ធីត អសម្បទិស (ធម៌មិនស្រូវម្រាប់) ធីត ផល់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អសម្បទិស
 តើដូចម្តេច ។ គឺចាណាតំចាតោ ។ ថេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេរហោថា សម្បទិស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បទិស តើ
 ដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកចាណាតំចាតោ ។ ថេ ។ ការ
 យល់ឃើញត្រូវ នេរហោថា សម្បទិស ។

(៨១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិវិសិដ្ឋិ ខ្ញុំសម្បទិសធម៌
 (ធម៌របស់សម្បទិស) ធីត អសម្បទិសធម៌ (ធម៌របស់អសម្បទិស) ធីត
 ផល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អសម្បទិសធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចាណាតំចាតោ ។ ថេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេរហោថា អសម្បទិសធម៌ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បទិសធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរ
 ចាកចាណាតំចាតោ ។ ថេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេរហោថា សម្បទិសធម៌ ។

[៨២] ឧច្ចានេតទ្វត្ត វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមំ ឧ ឧច្ចានេតទ្វត្ត តំ សុណាជំ ។ ឃេ ។
 កកមោ ធម ភិក្ខុវេ ឧ ឧច្ចានេតទ្វត្ត ធម្មោ ។
 ចាណាភិបាតា ។ ឃេ ។ មិច្ឆានិច្ចំ អយំ វុទ្ធតិ
 ភិក្ខុវេ ឧ ឧច្ចានេតទ្វត្ត ធម្មោ ។ កកមោ ធម
 ភិក្ខុវេ ឧច្ចានេតទ្វត្ត ធម្មោ ។ ចាណាភិបាតា
 វេចណំ ។ ឃេ ។ សម្មានិច្ចំ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ
 ឧច្ចានេតទ្វត្ត ធម្មោតិ(*) ។

[៨៣] អាសេវិតទ្វត្ត វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមំ ឧ អាសេវិតទ្វត្ត(២) តំ សុណាជំ ។ ឃេ ។
 កកមោ ធម ភិក្ខុវេ ឧ អាសេវិតទ្វត្ត ធម្មោ ។

* ឧ. ធមោ បរំ វិញ្ញាណេន ធម្មោ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ ឧច្ចានេតទ្វត្ត
 នំ សុណាជំ ។ កកមោ ធម ភិក្ខុវេ វិញ្ញាណេន ធម្មោ ។ ចាណាភិបាតា ។ ឃេ ។
 មិច្ឆានិច្ចំ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ វិញ្ញាណេន ធម្មោ ។ កកមោ ធម ភិក្ខុវេ វិញ្ញា-
 ណេន ធម្មោ ។ ចាណាភិបាតា វេចណំ ។ ឃេ ។ សម្មានិច្ចំ អយំ វុទ្ធតិ
 ភិក្ខុវេ វិញ្ញាណេន ធម្មោ ធម្មោតិ ធម បរាភិ ។ ២ ឧ. អាសេវិតទ្វត្ត ។

[៨៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសំដែងធម៌ដែលគួរ ឱ្យ
 កើតឡើងផង ធម៌ដែលមិនគួរ ឱ្យកើតឡើងផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ ឃេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
 ដែលមិនគួរ ឱ្យកើតឡើង គឺដូចម្តេច ។ គិលានាភិបាតា ។ ឃេ ។
 មិច្ឆានិច្ចំ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរឱ្យកើតឡើង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរឱ្យកើតឡើង គឺដូចម្តេច ។ គិលានា
 ជាហេតុអ្វីចោកបាណាភិបាតា ។ ឃេ ។ កាយលំយើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរឱ្យកើតឡើង ។

[៨៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លង សំដែងធម៌ដែល
 គួរសោតផង ធម៌ដែលគួរមិនសោតផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ ឃេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរ មិនសោត គឺដូចម្តេច ។

ចាណតិចារា ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធិតិ
កិក្ខុវេ ឧ អាសេវិតញ្ចេ ធម្មោ ។ កាតមោ ឧ
កិក្ខុវេ អាសេវិតញ្ចេ ធម្មោ ។ ចាណតិចារា
វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ
អាសេវិតញ្ចេ ធម្មោតិ ។

(៨៤) ភាវតត្វញ្ច វេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
ឧ ភាវតត្វញ្ច តំ សុណាម ។ បេ ។ កាតមោ ឧ
កិក្ខុវេ ឧ ភាវតញ្ចេ ធម្មោ ។ ចាណតិចារា
។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ ឧ
ភាវតញ្ចេ ធម្មោ ។ កាតមោ ឧ កិក្ខុវេ ភាវតញ្ចេ
ធម្មោ ។ ចាណតិចារា វេមណី ។ បេ ។
សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ ភាវតញ្ចេ ធម្មោតិ ។

(៨៥) ពហុលីកាតត្វញ្ច វេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
ស្សាមិ ឧ ពហុលីកាតត្វញ្ច តំ សុណាម ។ បេ ។
កាតមោ ឧ កិក្ខុវេ ឧ ពហុលីកាតត្វញ្ច ធម្មោ ។

និព្វានាទិពុទ្ធ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ធម៌ដែលគេមិនគួរសេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគេគួរសេច
គឺដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកពុណានិពុទ្ធ ។ បេ ។ កាយលំ
យេញ្ញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគេគួរសេច ។

(៨៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដាច់គង្គិសំដែងធម៌ ដែលគួរចំរើន
ផង ធម៌ដែលមិនគួរចំរើនផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលមិនគួរចំរើន
គឺដូចម្តេច ។ និព្វានាទិពុទ្ធ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរចំរើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែល
គួរចំរើន គឺដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកពុណានិពុទ្ធ ។ បេ ។
កាយលំយេញ្ញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរចំរើន ។

(៨៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដាច់គង្គិសំដែងធម៌ដែលគេ
គួរធ្វើឲ្យច្រើនផង ធម៌ដែលគេ មិនគួរធ្វើឲ្យច្រើនផង ដល់អ្នក
ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគេ មិនគួរធ្វើឲ្យច្រើន គឺដូចម្តេច ។

ចាណាតិចារោ ។ បេ ។ មិច្ឆានិច្ចំ អយំ វុទ្ធតំ
 ភិក្ខុវេ ទ ពហុសីការាតោ ទ ខេត្តោ ។ កាតមោ ទ
 ភិក្ខុវេ ពហុសីការាតោ ទ ខេត្តោ ។ ចាណាតិចារោ
 វេមណី ។ បេ ។ សម្មានិច្ចំ អយំ វុទ្ធតំ ភិក្ខុវេ
 ពហុសីការាតោ ទ ខេត្តាតិ ។

(៨៦) អនុស្សិតតត្ថ វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ ទ អនុស្សិតតត្ថ តំ សុណាជ ។ បេ ។
 កាតមោ ទ ភិក្ខុវេ ទ អនុស្សិតតោ ទ ខេត្តោ ។
 ចាណាតិចារោ ។ បេ ។ មិច្ឆានិច្ចំ អយំ វុទ្ធតំ
 ភិក្ខុវេ ទ អនុស្សិតតោ ទ ខេត្តោ ។ កាតមោ ទ
 ភិក្ខុវេ អនុស្សិតតោ ទ ខេត្តោ ។ ចាណាតិចារោ
 វេមណី ។ បេ ។ សម្មានិច្ចំ អយំ វុទ្ធតំ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សិតតោ ទ ខេត្តាតិ ។

ភិច្ឆាណាតិចារោ ។ បេ ។ មិច្ឆានិច្ចំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដែលគេ មិនគួរធ្វើឱ្យច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគេ គួរ
 ធ្វើឱ្យច្រើន គឺដូចម្តេច ។ អិចេតមាជាយេតុវ្យោហកុណាភិច្ឆា
 ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌
 ដែលគេ គួរធ្វើឱ្យច្រើន ។

(៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយគន្លងសំដែងធម៌ដែលគួរនឹក
 កេរ្តិ៍ ធម៌ដែលមិនគួរនឹកកេរ្តិ៍ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
 ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរនឹកកេរ្តិ៍
 គឺដូចម្តេច ។ ភិច្ឆាណាតិចារោ ។ បេ ។ មិច្ឆានិច្ចំ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរនឹកកេរ្តិ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ដែលគួរនឹកកេរ្តិ៍ គឺដូចម្តេច ។ អិចេតមាជាយេតុវ្យោហកុណាភិ-
 ចារោ ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដែលគួរនឹក ។

[៨៧] សង្កាតត្វត្វ កេ កិក្ខុវេ ធម្មិ ធម៌-
 ស្សាមិ ន សង្កាតត្វត្វ កំ សុណាថ ។ មេ ។
 កាតមោ ច កិក្ខុវេ ន សង្កាតត្វត្វ ធម្មោ ។
 ខាណាតិខាតា ។ មេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធកិ
 កិក្ខុវេ ន សង្កាតត្វត្វ ធម្មោ ។ កាតមោ ច
 កិក្ខុវេ សង្កាតត្វត្វ ធម្មោ ។ ខាណាតិខាតា
 វេមណី ។ មេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធកិ កិក្ខុវេ
 សង្កាតត្វត្វ ធម្មោតិ ។

បច្ចុប្បន្នសក លេខ៧៧ ។

[៨៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គយាភត ទិសិសំវេជនមិវេលគ្មារុទ្ធ
 ឱ្យដាក់ច្បាប់ផង ធម៌វេលមិគគ្មារុទ្ធឱ្យដាក់ច្បាប់ផង ផលក្នុងទាំងឡាយ
 ចូលក្នុងទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
 វេលមិគគ្មារុទ្ធឱ្យដាក់ច្បាប់ តើដូចម្តេច ។ គឺបុណ្យាតិបុត ។ មេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌វេលមិគគ្មារុទ្ធឱ្យដាក់
 ច្បាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វេលគ្មារុទ្ធឱ្យដាក់ច្បាប់ តើដូច
 ម្តេច ។ គឺចេតនាជាចោក្សវៀរចាកបុណ្យាតិបុត ។ មេ ។ ការយល់ឃើញ
 ត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌វេលគ្មារុទ្ធឱ្យដាក់ច្បាប់ ។
 ចប់ លេខ៧៧ ។

ចតុម្ភេស លេខ៧៧៧

លេខ៧៧៧ ទី ៥

[៨៨] ធនសាមី ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
ធម្មកុលោ ន លេខ៧៧៧ ។ កតមេហិ ធនសាមី ។
ចាលោកិចាតិ ហោតិ អនិច្ចាតាយិ ហោតិ កាមេសុ
មិច្ឆាចារិ ហោតិ មុសាវាដិ ហោតិ មិសុណាវាចោ
យោតិ ជុសាវាចោ ហោតិ សម្មប្បុលាថិ ហោតិ
អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្តជិត្តោ ហោតិ មិច្ឆា-
និជ្ជិកោ ហោតិ ឧមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ធនសាមី
ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ធម្មកុលោ ន លេខ៧៧៧ ។
ធនសាមី ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ធម្មកុលោ
លេខ៧៧៧ ។ កតមេហិ ធនសាមី ។ ចាលោកិចា-
តា ចដិវិតា ហោតិ អនិច្ចាតា ចដិវិតា ហោតិ
កាមេសុ មិច្ឆាចារិ ចដិវិតា ហោតិ មុសាវាចា
ចដិវិតា ហោតិ មិសុណាយ វាចាយ ចដិវិតា
ហោតិ ជុសាយ វាចាយ ចដិវិតា ហោតិ

[៨៨] ម្ចាស់ភិក្ខុចំណុះ បុគ្គលដែលប្រកបដោយធម៌១០ ប្រការ
នៃគុណសម្បត្តិ ។ ធម៌១០ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គល
ជាអ្នកសម្រាប់សត្វ ១ ល្អចម្រើន ១ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកម្ម ១
គោលពាក្យកុហក ១ គោលពាក្យញុះញង់ ១ គោលពាក្យកាត់ក្រក់ ១
គោលពាក្យដេញបោស ១ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិវឌ្ឍន៍ ១ មានចិត្តព្យា-
បាទ ១ មានសេចក្តីយល់ខុស ១ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណុះ បុគ្គលដែល
ប្រកបដោយធម៌១០ ប្រការនេះឯង មិនគួរសពដប់ឡើយ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុចំណុះ បុគ្គលដែលប្រកបដោយធម៌១០ ប្រការ ចើបគុណសម-
្បត្តិ ។ ធម៌១០ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកវៀរស្រឡះ
ចាកពុលអំបាត ១ វៀរស្រឡះ ចាកអវិជ្ជាភាព ១ វៀរ
ស្រឡះ ចាកកាមេសុ មិច្ឆាចារិ ១ វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវាចា ១
វៀរស្រឡះ ចាកមិសុណាវាចា ១ វៀរស្រឡះ ចាកជុសាវាចា ១

បញ្ចមបណ្ណាសក

បរិមេ បរិមិត្តា

(៨៧) នសហិ ភិក្ខុវេ នខេហិ សឧត្តារតោ
យជាភតំ ធិក្ខំត្តោ វរិំ ធិរយេ ។ ភកតខេហិ
នសហិ ។ ឥច ភិក្ខុវេ វតតោ ហិណាភិចាតិ
ហោតិ លុត្តោ(១) លោហិតហិ ហតច្បហតេ(២)
ធិវិដ្ឋា អធិយោចត្តោ សព្វហិណាភិសុ អធិប្បាយី
ហោតិ យន្តំ ចរស្ស ឃរិក្ខុបតារណំ តាមតតំ វា
អត្តភតំ វា (៣) អធិន្តំ វេយ្យសន្តំ អាណា
ហោតិ ការមសុ មិដ្ឋាចារី ហោតិ យោ ភា មា-
តុរក្ខំតា បំតុរក្ខំតា ភាតុរក្ខំតា ភតិធិរក្ខំតា
ញាតិរក្ខំតា ធម្មរក្ខំតា សស្សមិកា សបរិណិណា
អន្តមសោ ហិណាភិណិបរិក្ខំតាបំ តតារុណាសុ ចារិក្ខំ
អាចដ្ឋិតា ហោតិ មុសាវាធិ ហោតិ សកត្តោ វា
បរិសត្តោ វា ញាតិមជ្ឈត្តោ វា ប្បតមជ្ឈត្តោ វា

១ ឧ. ម. កុរុត ។ ២ ម. ចរស្សយេ ។ ៣ ឧ. ម. ធិន្តរ អន្តំ បារិ
វិស្សនំ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក

បរិមិត្តទំ ១

(៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
ធិវិដ្ឋានៅក្នុងនាម ដូចជាគេនាំទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្រាប់សត្វ
អ្នកមានចិត្តត្រក់ អ្នកមានចាន់វិច្ឆ័យទ្រព្យកំរើយយាម តាំងនៅក្នុង
ក្នុងការសម្រាប់រឿយ ។ មិនដល់ខ្លះសេចក្តីកាលិធម៌សុខ ចំពោះសត្វ
សត្វទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត គឺជាអ្នកកាត់យកនូវគ្រឿង
។ បករណ៍ ជាសម្បត្តិចម្បងដ៏ទៃ ដែលគេមិនបានឱ្យ ពោល
គឺការលួច ដែលជាទ្រព្យ ប៉ុន្តែនៅ ក្នុងស្រុកក្តី ប៉ុន្តែនៅ ក្នុងប្រៃសណីយ៍ ១
ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងការទាំងឡាយ អ្នកដល់ខ្លះការប្រព្រឹត្តក្នុង
ចំពោះស្រ្តីទាំងឡាយ ដែលមានមាតារក្ស ចំពោះក្ស បដិប្ប
ប្រុសរក្ស បដិប្បស្រ្តីរក្ស ញាតិរក្ស ធម៌រក្ស ជាស្រ្តីមានម្តី មាន
ភាព (កំណត់ខុស) ដោយហោចទៅ សូម្បីនៃស្រ្តីដែលមានគេបំបាក់
កម្រងផ្កា ១ ជាអ្នកនិយាយកុហក ទោះបីប៉ុន្តែនៅក្នុងរោងក្តី ប៉ុន្តែនៅក្នុង
ចំពោះទ្រង់ ប៉ុន្តែនៅក្នុងកណ្តាលនៃញាតិក្តី ប៉ុន្តែនៅក្នុងកណ្តាលនៃសន្តិក្តី

រាជកុលមជ្ឈត្តតោ វា អភិធិតោ សក្ខី ឬដ្ឋា
 ធិហិ កោ(១) ធុរស យេ ជាតាសិ តំ វាធិហិ
 សោ អជាធំ វា អាហា(២) ជាតាមិទំ ជាធំ វា
 អាហា ឧ ជាតាមិទំ អបស្សំ វា អាហា ចស្សា-
 មិទំ ចស្សំ វា អាហា ឧ ចស្សាមិទំ ឥតិ អត្ត-
 ហោតុ វា បរហោតុ វា អាមិសកិញ្ចិញ្ចហោតុ វា
 សឡាជាធម្មសា កាសិកា ហោតិ មិសុណាវាចោ
 ហោតិ ឥតោ សុត្វា អមុត្រ អក្កាតា ឥទេសំ កេនា-
 យ អមុត្រ វា សុត្វា ឥទេសំ អក្កាតា អក្កសិ
 កេនាយ ឥតំ សមត្តាធំ កេត្តា ភិញ្ញាធំ(៣)
 អនុច្ឆរាតា វត្តារោ វត្តារោ វត្តារោ វត្តារោ
 វាធំ កាសិកា ហោតិ ធុរសវាចោ ហោតិ យា
 សា វាចា អន្តរាតា តត្តាសា ចរាតុត្តា
 ចរាតិសដ្ឋមិ កោធសាមញ្ញា អសមាធិសិវុទ្ធិកា

១ ឧ. ឧបេក្កា ។ ២ ឧ. ឧ. អហំ ។ ៣ ឧ. សមត្តាធំ វា វេញ ភិញ្ញាធំ
 វាធំ វិស្សន្តំ ។ ប. សមត្តាធំ វា វេញភា ភិញ្ញាធំ វាធំ វិស្សន្តំ ។

បីនៅ ក្នុងកណ្តាលរាជគ្រូកុលក្ខី ដែលគេចាំមក ស្ទើរសាក្សីថា
 នៃបុរសអើយ ចូរអ្នកចូលមកតាយ រើអ្នកដឹងខ្លះហេតុណា ឬ
 ខ្លះយាយ ឬប្រាប់ហេតុនោះ ឬសុខានោះ កាលបើមិនដឹង ក៏និយាយ
 ថា ខ្ញុំដឹង ក៏មាន កាលបើដឹង ខ្លះយាយថា ខ្ញុំមិនដឹង ក៏មាន
 កាលបើមិនឃើញខ្លះយាយថា ខ្ញុំឃើញក៏មាន កាលបើឃើញខ្លះយាយថា
 ខ្ញុំមិនឃើញក៏មាន ជាអ្នកពាលពាក្យពាក្យហេតុទាំងដឹងខ្លះដូច្នោះ ព្រោះ
 ហេតុនៃខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុនៃច្រកដទៃក្តី ព្រោះហេតុសំណូក គឺ កាមិសៈ
 បន្តិចបន្តួចក្តី ១ ជាអ្នកពាលពាក្យពាក្យពាក្យ គឺ ពាក្យអំពីសិលាភក្តីផងនេះ
 ហើយនាំទៅប្រាប់ផងឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកផងទាំងនេះ ឬ ពាក្យ
 អំពីសិលាភក្តីផងឯណោះ មកប្រាប់ផងឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកផង
 ឯណោះ ជាអ្នកបំបែកនូវពួកផងដែលព្រមព្រៀងគ្នា អ្នកជំរុលពួកផង
 ដែលបែកគ្នាហើយ អ្នកប្រកាសអ្នកប្រកាស មានគម្រោងក្នុងពួក អ្នករីករាយ
 ក្នុងពួក អ្នកពាលវិចារធ្វើឲ្យប្រកាសពួកដូច្នោះ អ្នកពាលពាក្យពាក្យពាក្យ
 អ្នកពាលពាក្យព្រះនោះ ខ្លោះខ្លោះ ពេលវាល ដល់អ្នកដទៃ ជឿមជាម
 ដល់អ្នកដទៃ ជាវិចារធ្វើសេចក្តីគ្រោធ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសមាធិ ១

តំ តថាវុប្បំ វាចំ កាសិទា ហោតិ សម្មច្បណាថិ
 ហោតិ អកាលវាទិ អក្ខតវាទិ អនត្តវាទិ អនម្មវាទិ
 អវិទយវាទិ អនិទាទវាទិ វាចំ កាសិទា ហោតិ កាលេន(១)
 អនចទេសិ អចវយន្តវតិ អនត្តសញ្ញតំ អភិជ្ឈាណ
 ហោតិ យន្តំ បរស្ស ចរិក្ខុបកាវណំ តំ អភិជ្ឈិទា
 ហោតិ អហោ វេត យិ បរស្ស តំ ឌម អស្សាត
 ក្សាបន្តចិត្តោ ហោតំ ចន្តដ្ឋមនស្ត្តិច្ឆោ ឌមេ
 សត្តា ហោតិ វា វជ្ឈន្ត វា ឡន្តដ្ឋន្ត វា វិនស្សន្ត វា
 មា វា អហោស្ត្ត(២) មិន្ទានិដ្ឋិកោ ហោតិ វិចរិក-
 នស្សនោ ទត្ថំ ធិន្តំ ទត្ថំ យន្តំ ទត្ថំ ហុតំ ទត្ថំ
 សុកតទុក្កតាទំ កាម្មាទំ ផលំ វិហារោ ទត្ថំ
 អយំ លោកោ ទត្ថំ បរោ លោកោ ទត្ថំ មាតា
 ទត្ថំ បិតា ទត្ថំ សត្តា ឡិចចាតិកា ទត្ថំ
 លោកោ សមណាប្រាហ្មណា សម្មត្តកា សម្មាបដិបន្ទា

១ ឧ. ឧ. ឧ. ឧ. ១ ២ ១. ឧ. ឧ. ឧ. ឧ. ១

ជាអ្នកពោលពាក្យ ឌមេប្រយោជនំ ឌិពោលពាក្យុបកាល ពោល
 ពាក្យមិនពិត ពោលពាក្យមិនមែនជាអត្ថ ពោលពាក្យមិនមែនជាមតិ
 ពោលពាក្យមិនមែនជាវិន័យ ពាក្យដែលមិនអ្នក ឲ្យអ្នកធីតានិទុកក្នុង
 ចាត្រវេយ ជាពាក្យុបកាល មិនមានគ្រឿងកាច មិនមានចិត្តមុន
 មិនប្រកបដោយប្រយោជនំ ១ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា សិទ្ធិ
 គ្រឿងមេតាវណំ ដែលជាសម្បត្តិទុក្ខលដ៍ទណាថា ឧប្បំ គ្រឿង
 មេតាវណំនោះ ឧប្បិប្បាមកកញ្ញ ១ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ ជាអ្នក
 មានប្រិមក្នុងចិត្តដែលប្រមុស្តាហើយថា សត្វទាំងឡាយនោះ ចូលប្រា
 រុះ ចូលប្រាប្បា ចូលសាបសូន្យទៅរុះ កុំកើតមានឡើយរុះ ១ ជា
 អ្នកមាននិមិត្តយល់ទុស ជាអ្នកយល់ឃើញសេចក្តីបរិភោជ ទាវដែល
 បុគ្គលឱ្យហើយ មិនមានផល ការប្តូរជាតិ មិនមានផល ការប្តូរវត្ថុ
 មិនមានផល ផលវិបាកចេសកុសលាកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើធុន់ធ្ងន់ធ្ងរ
 កាត្រក់មិនមាន លោកនេះមិនមាន លោកនាងមិនមាន មាតាមិនមាន
 បិតាមិនមាន សត្វទាំងឡាយជាឧបប្បាទិកៈកំណើត មិនមាន សមណ-
 ប្រាហ្មណំទាំងឡាយ ក្នុងលោកជាអ្នកប្រតិបត្តិ ប្រតិបត្តិដោយស្រីប្រាស

យេ ឥមញ្ច លោកំ មរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា
 សន្តិកត្តា ចរេនម្ព័តិ ។ ឥមេហំ ទោ កំក្កុវេ
 នសហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ យថាភតំ ធិត្តិវត្តោ
 ឃិវំ ឯវាយេ ។ នសហំ កំក្កុវេ ធម្មេហំ សមន្តា-
 គតោ យថាភតិ ធិត្តិវត្តោ ឃិវំ សត្តេ ។ កកមេហំ
 នសហំ ។ ឥធន កំក្កុវេ ឯកតោ ចាលាភិចាតំ
 បហាយ ចាលាភិចាតា ចជិវិកោ ហោតិ
 ធិហិតនេស្នោ ធិហិតសត្តោ សន្តិ នយោចន្នោ សទ្ធ-
 ចាលាភ្នតហិតាទុកម្បិ វិហោតិ អនិច្ចាធានំ ចហាយ
 អនិច្ចាធានា ចជិវិកោ ហោតិ យន្តំ ចរស្ស ចរ
 វិក្កុចការណំ កាមភតំ វា អវញ្ញភតំ វា អនិច្ចំ ថេយ្យ
 សង្ខាតំ ១(១) អាធាតា ហោតិ កាមេសុ ធិច្ចាតា
 បហាយ កាមេសុ ធិច្ចាតា ចជិវិកោ ហោតិ
 យោ កា មាតុវត្តិកា បិទុវត្តិកា វាតុវត្តិកា

១ ១. ឃ. ១ ធិ ឥច្ចំ ថេយ្យសង្ខាតំ ទិស្សិទិ ។

ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ខ្លះលោកនេះ ខ្លះលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម
 របស់ខ្លួន ហើយសំដែងប្រាប់ មិនមាន ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបព្រមដោយធម៌ ១០ នេះឯង គឺធិត្តិវត្តកុណិនិវាស ដូចជាគេនាំ
 យកទៅទំលាក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០
 យ៉ាងនេះ គឺធិត្តិវត្តកុណិនិវាស ដូចជាគេនាំយកទៅដុតឈប់ទុក ។
 ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 លមេនីបុណ្យភិក្ខុ វៀរចាកបុណ្យភិក្ខុ មានកាដាដាក់ចុះហើយ
 មានគ្រឿងសស្រ្តាដាក់ចុះហើយ ជាអ្នកគ្រឿងខ្មាស ដល់ខ្លះសេចក្តីកាណិម
 កាស្ត អ្នកមានសេចក្តីអនុគ្រោះ ដោយប្រយោជន៍ ដល់សព្វសត្វ ១
 លមេនីអចិន្តាចារ វៀរចាកអចិន្តាចារ ជាអ្នកមិនល្អច្រឡំនៅដល់ជា
 គ្រឿងទប់ករណ៍ គឺសម្បត្តិខែបុគ្គលដទៃ ដែលជាទ្រព្យបិទនៅក្នុងស្រុកក្តី
 បិទនៅក្នុងវត្តក្តី ដែលគេមិនឱ្យ ពោលគឺការល្អច្រឡំ លមេនីការមេសុ
 ធិច្ចាតា វៀរចាកការមេសុ ធិច្ចាតា អ្នកមិនដល់ខ្លះការប្រព្រឹត្តិកុណិ
 ចំការស្រ្តីទាំងឡាយ ដែលមានមាតារក្សា បិទារក្សា ចង់ប្តូរប្រុសរក្សា

ភក់ចិរក្កុំតា ញាតិក្កុំតា ធម្មក្កុំតា សស្សាមិកា
 សចរិទ្ធល្ហា អន្តរសោ មាលាតុណ្ហយិក្កុំតាមិ តតា-
 រុទ្ធាសុ ១ ចារិក្កុំ អាចង្គិកា ហោតិ មុសាវាដំ
 ចហាយ មុសាវាដា ចដិវិកោ ហោតិ សកត្តាតា វិ
 ចរិសត្តតោ វិ ញាតិមជ្ឈត្តតោ វិ បូកមជ្ឈត្តតោ វិ
 វាជិកុលមជ្ឈត្តតោ វិ អភិវិកោ សត្តិ បុដ្ឋា
 ឯហិ ភោ បុរិស យំ ជាតាសិ តិ វិធមិវិកំ សោ
 អដាមិ វិ អាហ ១ ជាតាមិវិ ជាមិ វិ អាហ
 ជាតាមិវិ អមស្សំ វិ អាហ ១ ចស្សាមិវិ ចស្សំ វិ
 អាហ ចស្សាមិវិ ឥតិ អត្តហោតុ វិ ចរហោតុ វិ
 អាមិសក្កិក្កុំតាហោតុ វិ ១ សម្បជានមុសា កា-
 សិកា ហោតិ ចិសុណាវាចំ ចរាយ ចិសុណាយ
 វាចាយ ចដិវិកោ ហោតិ ១ ឥតោ សុត្វា អមុត្រ
 អត្តាតា ឥមេសំ កេធាយ អមុត្រ វិ សុត្វា
 ១ ឥមេសំ អត្តាតា អមុសំ កេធាយ ឥតិ វិញ្ញាមិ
 វិ សត្វាតា សហិតាមិ វិ អនុប្បធាតា សមត្តាវាហ

បដិច្ចស្រ្តីក្ស ញាតិក្ស ធម្មក្ស ជាស្រ្តីមាតិ មានភាព (កំណត់
 ខុក) ដោយហោចៅ ស្នូឡិស្រ្តីដែលគេបំភាន់កម្រងផ្កា ១ លា
 បដិច្ចវិសាវាទ វិញ្ញោកមុសាវាទ ទោចិបិកោ ក្នុងរាជក្តិ បិគោ
 ក្នុងវិសាវាទ បិគោ ក្នុងកណ្តាលនៃញាតិក្តិ បិគោ ក្នុងកណ្តាល
 សេដិក្តិ បិគោ ក្នុងកណ្តាលនៃកម្រងក្តិ ដែលគេតាំងមកស្រដៃ
 សាក្តិ ដែលសេដិក្តិ ចូរក្នុងកណ្តាល អ្នកដំនើរចោកណា
 ចូរនិយាយត្រូវចោកនោះ បុរសនោះ កាលមិនដឹងនិយាយ ខ្ញុំមិន
 ដឹងក៏បាន កាលដឹងនិយាយ ខ្ញុំដឹងក៏បាន កាលមិនយំញែនិយាយ ខ្ញុំ
 មិនយំញែក៏បាន កាលយំញែនិយាយ ខ្ញុំយំញែក៏បាន ជាអ្នកមិន
 រោលនូវតាក្សក្តិក្តិក្តិក្តិក្តិ ក្រោយចោកនៃក្តិ ក្រោយចោក
 នៃក្តិក្តិក្តិ ក្រោយចោកសំណួរក្តិក្តិក្តិក្តិក្តិ ក្រោយចោក
 ចិសុណាវា វិញ្ញោកចិសុណាវា ព្រាហ្មណ៍សំណាក់ផលនោះ
 ហើយមិនទាន់ត្រូវផលនោះ ដើម្បីនឹងចំបែកផលនោះ ឬ ព្រាហ្មណ៍
 ក្តិក្តិក្តិក្តិក្តិក្តិ មិនទាន់ត្រូវផលនោះ ដើម្បី
 នឹងចំបែកផលនោះ ជាអ្នកផ្សេងៗក្តិក្តិក្តិក្តិក្តិ ក្តិក្តិក្តិក្តិ
 បុរសក្តិក្តិក្តិក្តិក្តិ ជាអ្នកក្រោក ក្តិក្តិក្តិក្តិក្តិ

សធម្មតោ សធម្មតោ មិច្ឆាសាសនា វិនិច្ឆ័យតោ
 ហោតិ ឥន្ទ្រសាសនំ ធម្មាយ ឥន្ទ្រសាយ វាចាយ ប-
 ដិវិភោ ហោតិ យោ សា វាចា ទេសា កណ្ណា-
 សុទា ចេមចិយា បាយយន្តំ ហោ ពហុជនកណ្ណា
 ពហុជនមណាថា អថាវចំ វិនិច្ឆ័យតោ ហោតិ
 សធម្មប្បលាថំ ធម្មាយ សធម្មប្បលាថា ធម្មិវិភោ
 ហោតិ កាលវិនិ ភូតវិនិ អត្តវិនិ ធម្មវិនិ
 វិនយវិនិ វិនិច្ឆ័យតោ វិនិច្ឆ័យតោ ហោតិ កាលេន
 សាមទេសំ ចរិយន្តវតិ អត្តសញ្ញតំ អនកិជ្ឈាសុ
 ហោតិ យន្តិចរិយស្ស ចរិក្កុចកាលំ វិ អនកិជ្ឈិតា
 ហោតិ អហោ វា យំ ចរិយស្ស វំ មម អស្សាតិ អត្តា-
 ចន្តិកោ ហោតិ អច្ឆុដ្ឋន្តិកោ ធម្មេ សញ្ញា
 អវេរា អត្តាចន្តិកា អមិយា សុតំ អត្តាចំ ចរិយន្តិកា

ជាអ្នកមានប្រយោជន៍ ក្នុងសេចក្តីច្រមុះច្រៀង ជាអ្នករីករាយ ក្នុងការច្រមុះ
 ច្រៀង ពោលវាចាដែលធ្វើឲ្យភ័យសេចក្តីច្រមុះច្រៀង ១ លះចង់ឥន្ទ្រ-
 វាចា វៀរចាកឥន្ទ្រវាចា ជាអ្នកពោលវាចាដែលដឹងមានទោស ជាក្រាម
 ស្រួលដល់ច្រៀង អ្នកឲ្យស្រឡាញ់ ចូលទៅកាន់ចាត្រូវ ជា
 វាចាអ្នកចុះ ជាច្រៀងច្រមុះច្រៀង ជាសំដីពេញចំនួនដ៏ច្រើន ១
 លះចង់ឥន្ទ្រសម្បទាចៈ វៀរចាកសម្បទាចៈ ជាអ្នកពោលច្រៀងតាម
 កាល ពោលពាក្យពិន ពោលពាក្យដែលជាអនុ ពោលពាក្យដែល
 ជាអមិ ពោលពាក្យដែលជាវិនិយ ពោលពាក្យដែលអនុវត្តតាមទុក
 ជាពាក្យច្រៀងតាមកាល ច្រកបដោយច្រៀងភាវី ជាក្រាមដ៏បំផុត
 ច្រកច្រមុះដោយប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកដឹងមានអភិជ្ឈា ជាអ្នកដឹងនយោគ
 ច្រៀង ១ បករណ៍ ដែលជាសម្បទាច្រកច្រមុះដ៏ទេវា ច្រៀង
 ១ បករណ៍ ដែលជាសម្បទាច្រកច្រមុះដ៏ទេវា ច្រៀង ១ បករណ៍ ទោះ
 អប្បបាទមកមញ្ញ ដូច្នោះឡើយ ១ ជាក្រាមដ៏ចង្អុលច្រកច្រមុះ មានច្រៀង
 ក្នុងចំនួនដែលទោស មិនច្រកច្រមុះ លក្ខណ៍ច្រកច្រមុះ កុំចង់ច្រៀង
 កុំច្រកច្រមុះ កុំចង់ច្រកច្រមុះ ច្រកច្រមុះ ច្រកច្រមុះ ១

សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ អវិបរិកទស្សនោ អត្ថំ ទិដ្ឋិ
 អត្ថំ យេដ្ឋំ អត្ថំ ហុតំ អត្ថំ សុភតទុក្ខតាមំ
 កម្មាមំ ដសំ វិចារោ អត្ថំ អយំ លោកោ
 អត្ថំ បរោ លោកោ អត្ថំ មាតា អត្ថំ បិតា អត្ថំ
 សត្តា ទិបទាតិកា អត្ថំ លោកោ សមណប្រាស្ស-
 ណា សម្មត្តតា សម្មាចដិបដ្ឋា យេ ឥមញ្ច លោកំ
 ចារុញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សន្និកត្វា ចវេនេ-
 ដ្ឋិតំ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ទសហំ ទម្មេហំ
 សម្មាគតោ យថាកតំ ទិក្ខុត្តោ វិវិ សាក្កតំ ។

(៧០) ទសហំ ភិក្ខុវេ ទម្មេហំ សម្មាគតោ

មាតុក្ការោ យថាកតំ ទិក្ខុត្តោ វិវិ ទិវយេ ។
 កកមេហំ ទសហំ ។ មាណវិទាតិ ហោតិ
 ។ បេ ។ មិដ្ឋាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ
 ភិក្ខុវេ ទសហំ ទម្មេហំ សម្មាគតោ
 មាតុក្ការោ យថាកតំ ទិក្ខុត្តោ វិវិ ទិវយេ ។

ជាអ្នកយល់ត្រូវ ឃើញសេចក្តីមិនថែរថា មានដែលបុគ្គលឱ្យហើយ
 មានផល ការចូជាធំ មានផល ការចូជាតូច មានផល ផលវិបាក
 នៃកុសលកុសលកម្ម ដែលបុគ្គលធ្វើល្អនឹងក្រេក មាន លោកាន
 មាន លោកខាងមុខ មាន មាតា មាន បិតា មាន សត្វទាំងឡាយ
 ជាឧបទាតិកៈកំរាលីន មាន សមណប្រាស្សណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោកាន
 ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រដាប់ត្រឹមត្រូវ ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ទូរលោកាន ទឹក
 លោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាជំនុំខ្ពង ដោយខ្លួនឯងហើយសំដែងប្រាប់
 មាន ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 នេះឯង ទឹកទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគន្លាយទៅដល់ទុក ។

(៧០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុក្ការោ ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 ទឹកទៅកើតក្នុងទោក ដូចជាគន្លាយទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង
 តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់
 ខុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុក្ការោប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 នេះឯង ទឹកទៅកើតក្នុងទោក ដូចជាគន្លាយទៅទំលាក់ ។

ឧសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ មាតុក្ការោ
យថាកតំ ឯកុំត្តោ វិវិ សក្កេ ។ កតមេហំ
ឧសហំ ។ ចាលាភិចាតា បដិវិភោ ហោតិ
។ បេ ។ សម្មាធិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ
ភិក្ខុវេ ឧសហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ មាតុក្ការោ
យថាកតំ ឯកុំត្តោ វិវិ សក្កេតិ ។

[៧០] ឧសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតា
ឧចាសិកា យថាកតំ ឯកុំត្តោ វិវិ ឱរយេ ។ ក.
កមេហំ ឧសហំ ។ ចាលាភិចាតិធិ ហោតិ
។ បេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ
ភិក្ខុវេ ឧសហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតា ឧចា-
សិកា យថាកតំ ឯកុំត្តោ វិវិ ឱរយេ ។
ឧសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតា ឧចាសិកា
យថាកតំ ឯកុំត្តោ វិវិ សក្កេ ។ កតមេហំ
ឧសហំ ។ ចាលាភិចាតា បដិវិភោ ហោតិ ។ បេ ។

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុក្ការម ប្រកថាដោយធម៌ ១០ យ៉ាង ឱរិទៅ
កើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគោដោយកៅស្រូវដុល្លុក ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងគឺ
អ្វីៗ ។ គឺជាអ្នករៀនចាកចាកចោល ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់ស្រួល ។
ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុក្ការម ប្រកថាដោយធម៌ ១០ យ៉ាង នៃឯង
ឱរិទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគោដោយកៅស្រូវដុល្លុក ។

[៧១] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ចាសិកា ប្រកថាដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
ឱរិទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគោដោយកៅស្រូវដុល្លុក ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងគឺ
អ្វីៗ ។ គឺជាអ្នកសម្រាប់សត្វ ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់ខុស ។ ខ្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ។ ចាសិកាប្រកថាដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនៃឯង ឱរិទៅកើតឯ
ស្ថានសួគ៌ ដូចជាគោដោយកៅស្រូវដុល្លុក ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ចាសិកាប្រកថា
ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង ឱរិទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគោដោយកៅស្រូវដុល្លុក
។ ធម៌ ១០ យ៉ាង គឺអ្វីៗ ។ គឺជាអ្នករៀនចាកចាកចោល ។ បេ ។

សម្មាធិដ្ឋកា ហោតិ ។ នមេហំ ទោ កិក្ខុវេ ធនសហំ
ធម្មេហំ សមន្តាគតា ទោសិកា យថាគតំ ធិក្ខិត្តា
ធិវិ សក្កតិ ។

[៧២] ធនសហំ កិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតា
ទោសិកា វិសារណា អការំ អដ្ឋាវសតិ ។ ក-
តតមេហំ ធនសហំ ។ ចាលាតិទាតិធិ ហោតិ
។ ថេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋកា ហោតិ ។ នមេហំ ទោ កិក្ខុវេ
ធនសហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតា ទោសិកា វិសា-
រណា អការំ អដ្ឋាវសតិ ។ ធនសហំ កិក្ខុវេ ធម្មេ-
ហំ សមន្តាគតា ទោសិកា វិសារណា អការំ
អដ្ឋាវសតិ ។ កតតមេហំ ធនសហំ ។ ចាលាតិ-
ទាតា ចដិវេកា ហោតិ ។ ថេ ។ សម្មាធិដ្ឋកា
ហោតិ ។ នមេហំ ទោ កិក្ខុវេ ធនសហំ ធម្មេហំ
សមន្តាគតា ទោសិកា វិសារណា អការំ
អដ្ឋាវសតិ ។

ជាអ្នកយល់ត្រូវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បាសិកា ប្រកបដោយ
ធម៌ ១០ យ៉ាង រេងឯង ធិវិសារណសុខសុខិ ដូចជាគោយកាវា
ដម្កល់ទុក ។

[៧២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បាសិកា ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
ជាអ្នកមិនត្រូវវិញប្រាប់គ្រូដង្ហុះ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង រេងឯង ។ ធិវិសារណ
សម្រាប់សត្វ ។ ថេ ។ ជាអ្នកយល់ខុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បាសិកា
ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង រេងឯង ជាអ្នកមិនត្រូវវិញ ប្រាប់គ្រូដង្ហុះ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បាសិកា ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង ជាអ្នកត្រូវវិញ
ប្រាប់គ្រូដង្ហុះ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង រេងឯង ។ ធិវិសារណវិចារណា-
និបុត ។ ថេ ។ ជាអ្នកយល់ត្រូវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បាសិកា
ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង រេងឯង ជាអ្នកត្រូវវិញ ប្រាប់គ្រូដង្ហុះ ។

(៧៣) សំសច្ច្រិតិចរិយាយេ(១) ភេ កិក្ខុវេ ធម្ម-
 ចរិយាយេ ទេសិស្សានំ កំ សុណាជ សាទុកំ
 មនសិករោជ កាសិស្សានិ ។ ឃី កាណ្ហិ ទោ
 តេ កិក្ខុ កកាតា បទុស្សោសិ ។ កកា ឃីម-
 ទេវេ កកាតោ ទេ(២) កិក្ខុវេ សំសច្ច្រិតិចរិយាយោ
 ធម្មចរិយាយោ ។ កុដ្ឋស្សកា កិក្ខុវេ សក្កា
 កុដ្ឋនាយាតា កុដ្ឋយោទិ កុដ្ឋតទ្ធ កុដ្ឋច្យុដិ-
 សរណា យំ កុដ្ឋំ ករោដ្ឋំ កល្យាណំ វា
 មាចកំ វា តស្ស នាយាតា ករុដ្ឋំ ។ ឆិ កិក្ខុវេ
 ឃីកាតោ ចាណាតិមាតិ ហោតិ លុត្តោ លោហិត-
 ណាណិ បាតច្យុហាតេ ធិវិដ្ឋា អធមយាចទ្រោ សត្វចា-
 ណាត្តតេសុ ។ សោ សំសច្ច្រិតិ កាយេន សំសច្ច្រ-
 ិតិ វាចាយ សំសច្ច្រិតិ មនសា ។ តស្ស ធិម្ហំ
 កាយកុដ្ឋំ ហោតិ ធិម្ហំ វិធិកុដ្ឋំ ធិម្ហំ

១ ឃ. សំសច្ច្រិតិចរិយាយេ - ឃ. សំសច្ច្រិតិ ។ ២ ទ. ធិម្ហុយ លោទិ ធម្ម
 ទិម្ហុយ ។

(៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេបាននឹងសំដែងនូវធម្មចរិយាយ
 ជាហេតុនៃសេចក្តីខ្ពង់ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម្មនោះ ធ្វើទុកក្នុង
 ចិត្តនូវល្អចុះ គេបាននឹងសំដែង ។ ភូតិកុទាំងនោះ ទទួលបានព្រះ
 អីកាទ្រព្រះមាត្រះកាតា ព្រះកណ្តាលព្រះអង្គ ។ ព្រះមាត្រះកាតា
 ទ្រង់ជ្រាសសូរដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មចរិយាយជាហេតុនៃ
 សេចក្តីខ្ពង់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ មាន
 កម្មជាលេសខ្ពង់ មានកម្មជាទាបទាប មានកម្មជាកំណើន មានកម្មជា
 ដៅធម៌ មានកម្មជាទីរលឹក ទោះធ្វើនូវកម្មណា ជាចុល្យក្តី ជាបាច
 ក្តី វែងជំនាយាទនៃកម្មនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុក្កល្យខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្រាប់សត្វ មានចិត្តតក្រវាត់ មានបាតដៃ
 ប្រឡាក់ដោយឈាម តាំងនៅខ្ទប់ ក្នុងកាសេម្រាប់រឿយ ។ មិនមាន
 សេចក្តីខ្ពង់កំណើនកាស្មរ ចំពោះក្នុងសត្វទាំងឡាយ ។ ចុក្កល្យនោះ
 វែងខ្ពង់ដោយកាយ ខ្ពង់ដោយវាចា ខ្ពង់ដោយចិត្ត ។ ចុក្កល្យ
 នោះឈ្មោះថា មានកាយកម្ម រឿច (ចំព្រាបុត្រ) វិធីកម្ម រឿច

មនោកម្មី ដឹង កតិ ដឹង ឧបបត្តិ(១) ។ ដឹងកតិ-
 កស្ស ទោ បទាហំ កិក្ខុវេ ដឹងបទាហំកស្ស ដឹង
 កតិវិ អញ្ញាតវិ កតិ វេនាមិ យេ វា វិកតន្តទុក្ខា
 វិវយា យា វា សំសច្ចុជាតិកា វិវច្ឆានយោធិ ។
 កកតា ច សា កិក្ខុវេ សំសច្ចុជាតិកា វិវច្ឆាន-
 យោធិ អហិ វិច្ឆិកា សតបថិ ឧកុលា កិច្ចា(២)
 ម្ភសិកា ឧល្លកា យេ វា បទាហំ កេចិ វិវ-
 ច្ឆានយោធិកា សត្តា មទុស្សេ វិស្វា សំសច្ចុដ្ឋិ ។
 ធីតិ ទោ កិក្ខុវេ ក្ខតា ក្ខតស្ស ឧបបត្តិ ហោតិ ។
 យិ កកេតិ កេច ឧបបត្តិកិ ឧបបត្តិមនិ ឧស្សា
 ឧសុដ្ឋិ វិវេហំ កិក្ខុវេ កក្កាយាយាទា សត្តាតិ
 វេនាមិ ។ ឥច ចទ កិក្ខុវេ វិកក្ខោ អនិច្ឆាយិ
 ហោតិ... កាមេស្ស មិច្ឆាចារិ ហោតិ... មុសា-
 វិធិ ហោតិ... វិសុលាវិទោ ហោតិ...
 ធម្មសវិទោ ហោតិ... សម្មច្យលាបិ ហោតិ...

១ ឧ. ម. ដឹងយត្តិ ។ ២ ឧ. ដឹងយត្តិ ។

មនោកម្ម វៀច ឆតិ វៀច ឧបបត្តិ (ការកិច្ចាឡើង) កំវៀច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ណាគតិទាំងពីរបេសសត្វ មានឆតិ វៀច មាន
 ឧបបត្តិ វៀច គឺជាគណនាលទ្ធវិធានណាមួយគឺវិវេកិយឆតិ មានទុក្ខនៃក្បួន
 ដូចជាញោចយោធិឆតិ មានជាតិវិវេកិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិច្ចា-
 យោធិឆតិ ប្រកបដោយវត្ថុនោះ គឺដូចម្តេច គឺធម៌ ខ្ពង់ ខ្ពស់ ក្នុង
 ស្តុ សំពោច ភណ្ណ ម្រៀម ច្រកក្បួនសត្វ កើតក្នុងកាលវិវេកិយ
 ណាមួយ ក្រៅពីនេះ ឃើញមនុស្សទាំងឡាយហើយ ក៏វិវេកិយឆតិ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបបត្តិរបេសសត្វ ឆាមសភាវៈ វិវេកិយមានដោយ
 ប្រកាស្ត្រច្រវែង ។ បុគ្គលាគ្នីម្នីកម្មណា វិវេកិយឡើងដោយកំលោះ
 កម្មនោះ ផស្សៈទាំងឡាយ (របេសវិបាក) ក៏វិវេកិយឡើងក្នុងបុគ្គល
 ដែលកើតមកនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគណនាលថា សត្វទាំង
 ឡាយ មានកម្មជាតិយោច យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលខ្លះ ក្នុងយាកានេះ ល្ងង់យកទ្រព្យដែលគេមិនចុះឡើ... ប្រព្រឹត្ត
 ទុក្ខ ក្នុងកម្មទាំងឡាយ... គោលពាក្យកុមារ... មានសិរី
 ញាញឺ... មានសិរីភក្រក់... គោលពាក្យជនប្រយោជន៍...

អភិជ្ឈាសុ ហោតិ... ទ្យាចន្ទនិក្ខោ ហោតិ...
 មិច្ឆាជិដ្ឋិកោ ហោតិ វិចរិកនស្សនោ នក្កំ ធិដ្ឋំ នក្កំ
 យំដ្ឋំ នក្កំ ហុតិ នក្កំ សុកតនុក្កនាជំ កង្កាជំ ផលិ
 វិទាភោ នក្កំ អយំ លោកោ នក្កំ ចរោ លោកោ
 នក្កំ នាភា នក្កំ មិកា នក្កំ សត្តា ធិមចាតិកា នក្កំ
 លោកោ សមណាស្រាហ្មណា សម្មត្តនា សម្មាចជិ-
 ចន្ទា យេ ឆមក្កុ លោកំ ចរក្កុ លោកំ សយំ
 អភិញ្ញា សន្តិកាត្វា ចរោនន្តិកិ ។ សោ សំសច្យតិ
 កាយេន សំសច្យតិ វិទាយ សំសច្យតិ មនសា ។
 តស្ស ជិដ្ឋិ កាយកម្មំ ហោតិ ជិដ្ឋិ វិចិកម្មំ ជិដ្ឋិ
 មនោកម្មំ ជិដ្ឋិ កតិ ជិដ្ឋិចចត្ថំ ។ ជិដ្ឋិកតិកស្ស
 ទោ ចនាចំ ភិក្ខុវេ ជិដ្ឋិចចត្ថំកស្ស ធិដ្ឋំ កតិជំ
 អត្តាភំ កតិ វិទា ។ យេ វា ឯកានុកុក្កា
 ចិរយា យា វា សំសច្យជាតិកា តិរច្ឆានយោជំ ។

មានចិត្តច្រើនដោយអភិជ្ឈា... មានចិត្តព្យាបាទ... ជាមិច្ឆាជិដ្ឋិ
 យល់ឃើញសេចក្តីវិចរិកថា មានផលបុគ្គលឱ្យហើយ មិនមានផល ការ
 ច្នៃជាធំ មិនមានផល ការច្នៃជាតូច មិនមានផល ផលវិបាករបស់កុស-
 លាកុសលកម្ម ដែលសម្បត្តិផ្តល់ជូនក្រែក មិនមាន លោកនេះ មិនមាន
 លោកនាងម្នាក់ មិនមាន មាតា មិនមាន បិតា មិនមាន សត្វទាំងឡាយជា
 ឧបទ្វារភិកៈកិរយោម មិនមាន សមណស្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោក
 អ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិដោយគ្រឹមត្រូវ ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ទូលោកនេះ
 នឹងលោកនាងម្នាក់ ដោយប្រាជ្ញាជំនុំមរចសំខ្លួន ហើយសំដែងប្រាប់
 មិនមាន ។ បុគ្គលនោះ វិចរិកន្តំដោយកាយ ន្តំដោយវាចា ន្តំដោយ
 ចិត្ត ។ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មានកាយកម្ម វៀច វិចិកម្ម វៀច មនោកម្ម
 វៀច ភតិ វៀច ឧបច្ឆិ វៀច ។ ម្ចាស់ទុកទាំងឡាយ បណ្តាអភិវិ-
 យោន៍របស់សត្វ មានភតិ វៀច មានឧបច្ឆិ វៀច គឺជាគមរោលគតិណា
 មួយ គតិយេគតិ មានទុក្ខនៃម្ស័ត្រ ឬនិរច្ឆានយោន៍គតិ មានជាតិវន្តំ ។

កតតា ច សា ភិក្ខុវេ សំសច្ចជាតិកា តិរច្ឆានយោធិ
 អហិ វិច្ឆិកា សតថនី ធកុលា ចំណ្យា ធូសិកា
 ឧស្សកា យេ វា បនត្តោមិ កោធិ តិរច្ឆានយោធិកា
 សត្តា មនុស្ស មិស្សា សំសច្ចន្តិ ។ ឥតិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ក្ខតា ក្ខតស្ស ឧបបត្តិ ហោតិ ។ យំ កកោតិ
 កេធិ ឧបបត្តិ ឧបបត្តមំ ផស្សា ធុសន្តិ
 ឯវិមហំ ភិក្ខុវេ កម្មនាយាទា សត្តាមិ វនាមិ ។
 កម្មស្សកា ភិក្ខុវេ សត្តា កម្មនាយាទា កម្ម-
 យោធិ កម្មតន្ត កម្មប្បដិសារណា យំ កម្ម
 កកោតិ កល្យាណំ វា ពាបកំ វា តស្ស
 នាយាទា កវន្តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកកោ ពាលាតិ-
 នាតិ បហាយ ពាលាតិពាតា បដិវិភា
 ហោតិ ចិហិតនស្លោ ចិហិតសក្ខោ លដ្ឋិ
 នយាបន្តោ សទ្ធពាលាក្ខតហិតានុកម្មិ វិហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គំហោនយោធិគឺ ប្រកបដោយជានិរត្តន៍នោះ
 ឃើញខ្លះ គឺវាស់ ខ្លះ ក្រែប ក្រែប ស្តាប់ សំពោច កណ្តុរ មៀម ឬកំពូក
 សន្ទុក៍ធុក្តិកំណើតនៃវិញ្ញាណមួយ ក្រៅពីនេះ ឃើញមនុស្សហើយ
 វែមនិរត្តន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបបត្តិធិសត្វ តាមសភាវៈ
 វែមនិរត្តន៍ដោយប្រការផ្សេងៗ ។ បុគ្គលវត្ថុនៃវិញ្ញាណ វែមនិរត្ត
 ដោយវិញ្ញាណបកម្មនោះ ផស្សៈទាំងឡាយ (របស់វិញ្ញាណ) វែមនិរត្តន៍
 នៃបុគ្គលវិញ្ញាណបកម្មនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគោលដៅ
 សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាតិយោធិយោធិនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាតិរបស់ខ្លួន មានកម្មជាតិយោធិ មានកម្មជា
 តិណ្តែង មានកម្មជាតិវិញ្ញាណ មានកម្មជាតិវិញ្ញាណ ពោះវត្ថុនៃវិញ្ញាណ
 ជាបុណ្យក្តី ជាធុបត្តិ វែមនិរត្តន៍យោធិនៃកម្មនោះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់នូវបុណ្យកិច្ច
 រៀបរយ បុណ្យកិច្ច មានការជាក់ចុះហើយ មានស្រ្យីន៍
 សស្រ្យាវុដជាក់ចុះហើយ ជាអ្នករៀនខ្លាស មានសច្ច័តិណ្តែង
 តស្ស មានសច្ច័តិខ្លះៗ ដោយប្រាថ្នាផលផលសត្វសត្វ ។

សោ ន សីសច្យតិ កាយេន ន សីសច្យតិ និទាយ
 ន សីសច្យតិ មនសា ។ កស្ស ទុដ្ឋ(១) កាយកម្មំ
 ហោតិ ទុដ្ឋ វជីកម្មំ ទុដ្ឋ មិច្ឆាកម្មំ ទុដ្ឋ កតិ
 ទុដ្ឋបបត្តិ ។ ទុដ្ឋកតិកស្ស ទោ បបាហំ កិក្ខុវេ
 ទុដ្ឋបបត្តិកស្ស ដ្ឋំ កតិវំ អញ្ញាហំ កតិ វិទាមិ
 យេ ច ឯកាន្តសុខា សត្តា យាមិ វិ ចន ខាមិ
 ទុប្បាកុណាមិ ទត្ថយមហាសាលកុណាមិ វិ ក្រាហ្ម-
 លាមហាសាលកុណាមិ វិ កហមតិមហាសាលកុណាមិ
 វិ អន្តរាមិ មហាទុទាមិ មហាកោកាមិ ពហុតជាតុច-
 រណាមិ ពហុតវិក្កុចករណាមិ ពហុតដលចក្ខាមិ ។
 ឥតិ ទោ កិក្ខុវេ កុខា កុតស្ស ទុបបត្តិ ហោតិ ។
 យំ កាកោតិ តេន ទុបបត្តិ ទុបបន្ថមេនំ ឯស្ស
 ដុសន្តំ ឯធម៌ហំ កិក្ខុវេ កម្មុណយាទា សត្តាតិ វិទាមិ ។

១ ៩. ១៧ ។

បុគ្គលនោះ រមែងមិនខ្លត់ដោយកាយ មិនខ្លត់ដោយវិចារ មិនខ្លត់
 ដោយចិត្ត ។ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មានកាយកម្មត្រង់ វិចិត្រត្រង់
 មិច្ឆាកម្មត្រង់ គតិត្រង់ ទុបបត្តិត្រង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 គតិទាំងពីរ របស់សត្វមានគតិត្រង់ មានទុបបត្តិត្រង់ គឺជាឧទាហរណ៍
 នូវគតិណាមួយ គឺសត្វទាំងឡាយដែលមានសុខនៃច្បង ឬក្នុងក្រុងក្នុង
 ខ្ពស់ ដែលជាគ្រូក្នុងខត្តយមហាសាល ឬគ្រូហ្មឈមហាសាល ឬក៏
 គបាបនិមហាសាល ដែលជាគ្រូក្នុងសុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មាន
 រោងច្រើន បានមាស ឥតិប្រាក់ច្រើន មានសម្បត្តិ ឥតិគ្រឿង
 ទុបបត្តិត្រង់ មានទ្រព្យ ឥតិស្រូវច្រើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុបបត្តិ
 នៃសត្វនាមសករៈ រមែងបានដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ បុគ្គលធ្វើនូវកម្ម
 ណា រមែងរើគេដោយអំណាចកម្មនោះ ឥស្សៈទាំងឡាយ (របស់វិទ្យាគ)
 រមែងបានប្រដូចបុគ្គល ដែលរើគេមកនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាឧទាហរណ៍ សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាតិយោន យ៉ាងនេះឯង ។

ឆ័ត ចន កិក្ខវេ ឯកោ អនិច្ចាតានំ
 ចហាយ អនិច្ចាតា បដិវិភោ ហោតិ... កាមេសុ
 មិច្ឆាចារិ ចហាយ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ បដិវិភោ
 ហោតិ... មុសាវាទំ ចហាយ មុសាវាទា បដិវិភោ
 ហោតិ... មិសុណាវាទំ ចហាយ មិសុណាយ
 វាទាយ បដិវិភោ ហោតិ... ជុសវាទំ ចហាយ
 ជុសាយ វាទាយ បដិវិភោ ហោតិ... សម្មច្យុ-
 សាមិ ចហាយ សម្មច្យុសាទា បដិវិភោ ហោតិ...
 អនកិដ្ឋិលុ ហោតិ... អក្កាចន្ទិចិត្តា ហោតិ...
 សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ អវិចារិទស្សនោ អត្ថំ ទិដ្ឋិ
 អត្ថំ យិដ្ឋិ អត្ថំ ហុតំ អត្ថំ សុតាអនុក្កានំ
 កាម្មានំ ផលំ វិចារិកោ អត្ថំ អយំ លោកោ
 អត្ថំ ចរោ លោកោ អត្ថំ មាតា អត្ថំ មិតា
 អត្ថំ សម្ពា ឧបចាតិកា អត្ថំ សមណាត្រាហ្មណ
 សម្មក្កតា សម្មាចដិចន្ទា យេ ឆមេត្វ លោកំ ចរេត្វ
 លោកំ សយំ អភិញ្ញា សង្ខតាត្វ បរោទិដ្ឋិ ។

ខ្មាលកិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់អទិច្ចាទាន
 វៀរចាកអទិច្ចាទាន... លះបង់កាប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ
 វៀរចាកកាប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ... លះបង់មុសាវាទ
 វៀរចាក មុសាវាទ... លះបង់ មិសុណាវាទា វៀរចាក
 មិសុណាវាទា... លះបង់ជុសវាទា វៀរចាកជុសវាទា... លះ
 បង់សម្មច្យុសាមិ វៀរចាកសម្មច្យុសាមិ... មិនប្រើទេវវាយ
 អភិជ្ឈ... មានចិត្តមិនព្យាបាទ... ជាសម្មាទិដ្ឋិ មានសេចក្តីយល់
 ឃើញមិនច្រើនថា ទានដែលបុគ្គលផ្សេងៗ មានផល កាប្បជាតិ
 មានផល កាប្បជាតិ មានផល ផលវិញ្ញាណរបស់កុសលាកុសលកម្ម
 ដែលសង្ឃធ្វើក្នុងនីតិក្រក់ មាន លោកនេះមាន លោកនាមមុខ មាន
 មាន មាន មិតា មាន សង្ឃទាំងឡាយ ជាមុខបាទិកៈកំលាំង
 មាន ក្នុងសមណាត្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិស្ត ប្រតិបត្តិ
 ដោយក្រមគ្រូ ធ្វើឱ្យជាក់លាក់ គួរលោកនេះ ទិវិលោក
 នាមមុខ ដោយចក្ខុទិដ្ឋិម របស់ខ្លួនហើយសំដែងប្រាប់ មាន ។

សោ ធន សំសច្ចតិ កាយេន ធន សំសច្ចតិ
 វាតាយ ធន សំសច្ចតិ ធនសា ។ មស្ស ឧដ្ឋ
 កាយកម្មំ ហោតិ ឧដ្ឋ វចិកម្មំ ឧដ្ឋ មរណកម្មំ
 ឧដ្ឋ កតំ ឧដ្ឋបច្ចុក្កំ ។ ឧដ្ឋកតិកស្ស ទោ
 បនាហំ ភិក្ខុវេ ឧដ្ឋបច្ចុក្កស្ស ទ្ធិន្តំ កតិចំ អញ្ញា
 តវំ កតិ វនាមិ យេ វា ឯកទ្គសុទា សត្តា
 យោនិ វា ធន តានិ ឧប្បាគុណានិ ទត្តិយមហាសាល
 កុណានិ វា ព្រាហ្មណមហាសាលកុណានិ វា តថា
 បតិមហាសាលកុណានិ វា អន្តរានិ មហាទូតានិ
 មហាកោកានិ តហុតនាត្របរណានិ តហុតវត្តបកា
 ណានិ តហុតននទញ្ញានិ ។ នតិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភូតា ភូតស្ស ឧបច្ចុក្កំ ហោតិ ។ យំ ករោតិ
 កេន ឧបច្ចុក្កតិ ឧបច្ចុក្កមេនិ ដស្ស ធុសន្តិ
 ឯវេហំ ភិក្ខុវេ កម្មនាយានា សត្តាតិ វនាមិ ។

បុគ្គលនោះ រឿងមិនទាន់ដោយភាយ មិនទាន់ដោយវិបាក មិនទាន់
 ដោយចិត្ត ។ បុគ្គលនោះ ហួសវិ មានកាយកម្មគ្រង់ វចិកម្មគ្រង់
 មរណកម្មគ្រង់ មានភិក្ខុគ្រង់ មានឧបច្ចុក្កគ្រង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បណ្តាគតិទាំងពីរ របស់សត្វមានភិក្ខុគ្រង់ មានឧបច្ចុក្កគ្រង់ គឺជាគន
 កោលនូវគតិណាមួយ គឺ សត្វទាំងឡាយដែលមានសុខនៃម្សាង បុព្វកម្រ
 ក្នុងខ្លួន ។ ដែលជាគ្រូក្នុងខ្លួនមហាសាល ឬគ្រាហ្មណមហាសាល
 ឬក៏តថាបតិមហាសាល ដែលជាគ្រូក្នុង ស្តុកស្តុក មានទ្រព្យច្រើន
 មានភោគៈច្រើន មានមាស ទិន្ធិប្រាក់ច្រើន មានសម្បត្តិ ទិន្ធិស្រៀវ
 ទេវធរណីច្រើន មានទ្រព្យ ទិន្ធិស្រុច្រើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឧបច្ចុក្កនៃសត្វនាមសភាវៈ រឿងមានដោយប្រការដូច្នោះដែរ ។ បុគ្គល
 ធ្វើទុក្ខកម្មណា រឿងកើតឡើងដោយអំណាចកម្មនោះ ដស្សៈទាំងឡាយ
 (របស់វិញ្ញាណ) រឿងនាពេលច្រើនបុគ្គលដែលកើតមកនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគនកោលថា សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាតាយាទ យ៉ាងនេះដែរ ។

កម្មស្សតា កំត្រាវ សត្វា កម្មនាយាតា កម្ម-
យោនី កម្មតន្ត្រី កម្មច្បង់សរណា យំ កម្មំ
ករោន្តិ កល្យាណំ វា ចាចកំ វា តស្ស
នាយាតា ករុន្តិ ។ អយំ ទោ កំត្រាវ សំសច្ចតិ-
ចរិយាយោ នម្មចរិយាយោតិ(១) ។

(៧២) ជាហី កំត្រាវ សក្កេតនិកានំ កម្មានំ
កតានំ ឧបទិកានំ អច្បង់សិវិនិក្ខ(២) ព្យន្តិការិ
វនោមិ តត្យ ទោ និដ្ឋេវ នម្មេ ឧតចន្តេ(៣) វា អចេវ វា
ចរិយាយេ ។ ន ភ្នេវាហិ កំត្រាវ សក្កេតនិកានំ
កម្មានំ កតានំ ឧបទិកានំ អច្បង់សិវិនិក្ខ
ធុត្តស្សន្តកិរិយំ វនោមិ ។ កត្រ កំត្រាវ តិវិនិ(៤)
កាយកម្មន្តសន្តោសព្យាចន្តិ(៥) អត្តុសលសក្កេត-
និកា ធុត្តុទ្រយា ធុត្តុវិហាកា(៦) ហោតិ

១. ហោតិ ធុត្តយាយោ ។ ២ ឧ. ធុត្តសិវិនិក្ខ ។ ៣ ឧ. ឧ. ធុត្តច្បង់ ។ ៤ ឧ.
ឧ. ជិតិ ។ ៥ ឧ. កាយកម្មន្តសក្កេតនិកា ។ ៦ ឧ. ធុត្តុសល សក្កេតនិកា
ធុត្តុវិហា ធុត្តុវិហា ។

ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាបេសិក្ខុន មានកម្ម
ជាបាយាទ មានកម្មជាកិរណីន មានកម្មជាវេរិវន្ស មានកម្មជាចិរិលីក
ទោនិដ្ឋេវកម្មណា ជាបុណ្យក្តី ជាបាបក្តី វេរិនិជាបាយាទនៃកម្ម
នោះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងរក្សានូវ ធម្មចរិយាយជា
ហេតុនៃសច្ច័រន្តំ ។

(៧២) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត មិនដែលគោលនូវការ
អស់ទៅ នៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ
សន្សំហើយ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង វេរិនិកិន
ក្នុងបច្ចុប្បន្នកំឡុង ក្នុងអន្តរកាលជាលំដាប់កំឡុង ក្នុងអន្តរកាលវិនាស
កំឡុង ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត មិនដែលគោលនូវកិរិយាធ្វើ
នូវចម្រុះនៃទុក្ខ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលនៃកម្ម ប្រកបដោយចេតនា
ដែលសត្វបានធ្វើហើយ សន្សំហើយទេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
បណ្តាអកុសលកម្មទាំងនោះ វិចង្គិគិទោស នៃកាយកម្មនាន ព្យយាង
ដែលប្រកបដោយអកុសលសចេតនា វេរិនិមានទុក្ខជាតិប្រម មានទុក្ខជាផល

ដរ ទៅ ក៏ក្នុង គំរូនៃ កាយកម្មនៃសត្វសត្វសត្វសត្វ
អកុសលសត្វត្រូវបានកម្មនៃសត្វសត្វសត្វសត្វ
ក្នុងក្រុង ក៏ក្នុង ក្នុងក្រុង ក្នុងក្រុង ក្នុងក្រុង
អកុសលសត្វត្រូវបានកម្មនៃសត្វសត្វសត្វសត្វ
យោគី ។ ៧២ ក៏ក្នុង ឯកទ្វេ ឱសាវនី យោគី
សក្កតោ វា បរិសក្កតោ វា ញាតិមជ្ឈក្កតោ វា
ប្លកមជ្ឈក្កតោ វា វាជកុលមជ្ឈក្កតោ វា អភិវិកោ
សក្កិ បុត្រា ឯបា កោ បុរិស យំ ជាតាសិ កំ
វិទហិតិ សេវ អដាវិ វា អាហ ជាតាមិតិ ជាវិ វា
អាហ វ ជាតាមិតិ អបស្សំ វា អាហ បស្សមិតិ
បស្សំ វា អាហ វ បស្សមិតិ វិតិ អត្តហេតុ វា
បរហេតុ វា អាមិសតិញ្ចិកុហេតុ វា សឡជា
ឧឱសា កាសិកា យោគី បិសុណាវិទោ យោគី

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តិភិទោស នៃកាយកម្ម ៧ យ៉ាង ដែលប្រកប
ដោយអកុសលចេតនា វេទនាទុក្ខជាតិក្រៃ មានទុក្ខជាផល ដោយ
ប្រការដូចខាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តិភិទោស នៃវិចិត្ត
មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា មានទុក្ខជាតិក្រៃ
មានទុក្ខជាផល តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកនិយាយពាក្យកុហក ទៅលើបិទនៅក្នុងភេណីក្តី បិទ
នៅក្នុងបរិសទ្ធក្តី បិទនៅក្នុងកណ្តាលនៃញាតិក្តី បិទនៅក្នុងកណ្តាល
នៃសេនីក្តី បិទនៅក្នុងកណ្តាលនៃប្រុសក្តី ដែលគេនាំទៅស្នាក់សាក្សី
ចា នៃបុរសភីយ អ្នកចូរមកកាយ បើអ្នកដឹងហេតុណា ច្រើននិយាយ
ប្រាប់បរោគនោះ បុរសនោះ កាលបើដឹងដឹង និយាយថា ខ្ញុំដឹងកំរាន
កាលបើដឹង និយាយថា ខ្ញុំដឹងដឹងកំរាន កាលបើដឹងដឹង បើដឹង និយាយថា
ខ្ញុំដឹងញឹកញាប់ កាលបើដឹង បើដឹង និយាយថា ខ្ញុំដឹងដឹងញឹកញាប់ ជាអ្នក
កោលពាក្យកុហក ទាំងដឹងខ្លួនដូច្នោះ ព្រោះហេតុនៃខ្លួនក្តី ហេតុនៃបុគ្គល
ដទៃក្តី ព្រោះសំណូកអំណាចសិរៈចម្រុះចម្រុះក្តី ជាអ្នកកោលពាក្យញុញាញា

ឆោតេ សុត្វា អម្ពុត្រ អត្តាតា ឆោសិ កេតាយ
 អម្ពុត្រ វា សុត្វា ឆោសិ អត្តាតា អម្ពុសិ កេតាយ
 ឆតិ សមត្តាចិ វា កេត្តា ភិក្ខុវាចិ វា អនុច្ឆនាតា
 វត្តាភោ វត្តរោ វត្តនម្ហិ វត្តតារណិ វាចំ កាសិកា
 ហោតិ ធម្មសវិចោ ហោតិ យា សា វាចា អណ្ណតា
 កក្កសា ចរតាដុតា ចរាភិសន្នមិ កោទសាមត្តា
 អសមាទិសិវត្តនិកា តថារមិ វាចំ កាសិកា
 ហោតិ សម្មច្ឆរណមិ ហោតិ អកាលវាទិ អក្ខតវាទិ
 អនត្តវាទិ អនម្មវាទិ អវិធម្មវាទិ អនិចារវតិ
 វាចំ កាសិកា ហោតិ កាលេទ អនបទេសិ
 អចរិយន្តតិ អនត្តសត្តាតំ ។ វិវិ ចោ ភិក្ខុវេ
 ឧត្ត្រំ វិចិត្តម្ពុសត្តោសត្តាបត្តិ អកុសល-
 សត្តោតិកា ធុត្តុទ្រយា ធុត្តុវិចារកា ហោតិ ។

ពួកក្សត្រិសិណាកំជននេះហើយនាំទៅប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងចែក
 ជនទាំងនេះ ឬពួកក្សត្រិសិណាកំជនឯណោះ មកប្រាប់ពួកជននេះ
 ដើម្បីនឹងចែកជនឯណោះ ជាអ្នកចែកពួកជនដែលប្រកាសត្រៀងគ្នាផង
 ជាអ្នកដំរុយពួកជនដែលចែកគ្នាស្រាប់ហើយផង មានសេចក្តីប្រកាសក្នុង
 ពួក កេតាយក្នុងពួក មានប្រកាសក្នុងពួក ជាអ្នកពោលវាចាផ្សេងៗប្រកាសពួក
 ជាអ្នកពោលពាក្យគ្រប់ ជាអ្នកពោលពាក្យប្រការខ្លះខ្លះ កេតាយ
 ផលអ្នកដទៃ រៀបជាមធ្យមអ្នកដទៃ ជាវិចារជនសេចក្តីប្រកាស មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសមាទិ ជាអ្នកពោលពាក្យផលប្រយោជន៍ គោលពាក្យទុស
 កាល គោលពាក្យមិនគិត គោលពាក្យមិនមែនជាអត្ថ គោលពាក្យ
 មិនមែនជាមធ្យម គោលពាក្យមិនមែនជាវិធម្ម គោលពាក្យដែលមិនគួរ
 ឱ្យអត់ទុកក្នុងច្បាប់ ជាពាក្យទុសកាល មិនមានត្រៀងគ្នាផង មិន
 មានទីបំផុត មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចែកគ្នាសេស វែងចិត្ត យ៉ាង ដែលប្រកប ដោយអកុសលចេតនា
 វែងមានទុក្ខជាវាប្រ មានទុក្ខជាផល ដោយប្រការដូច្នោះផង ។

ក្នុងព្រះ កិច្ចាវ តំវិធី ធម្មោកម្មន្តសម្រោសឡាបត្តិ
 អកុសលសម្រោសនិកា ទុក្ខប្រយោ ទុក្ខវិបាកា
 ហោតិ ។ ឥឡ កិច្ចាវ ឯកាទ្វោ អភិជ្ឈាសុ
 ហោតិ យន្តិ បរស្ស ចរិតុបករណំ តំ អភិជ្ឈា
 ហោតិ អហោ វត យំ បរស្ស តំ ធម អស្សតិ
 ឡាបន្តចំន្តោ ហោតិ ចន្តចនសន្តិច្ឆេ ឥមេ សន្តា
 ពាក្យ វា វជ្ឈន វា ឧច្ឆន្តន វា វិចស្សន វា
 មា វា អហស្សន្តិ មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ហោតិ វិបរិភនស្ស-
 យោ នត្ថំ ធិន្តំ នត្ថំ យន្តិ នត្ថំ ហុតំ នត្ថំ
 សុកតទុក្ខតាទិ កម្មាមំ ឥលំ វិហាកោ នត្ថំ
 អយំ លោកោ នត្ថំ ចរោ លោកោ នត្ថំ មាតា
 នត្ថំ បិតា នត្ថំ សន្តា ឧបហតិកា នត្ថំ
 លោកោ សមណត្រាហ្មណា សម្មត្តកា សម្មា-
 ចដិបត្តា យេ ឥមត្ថា លោកំ បរត្ថា លោកំ
 សយំ អភិក្កា សន្តិកត្ថា បរោធិន្តិកំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិច្ឆិកិទោស ខែធម្មោកម្មន្ត ព្យាយាម ដែល
 ច្រកដោយអកុសលចេតនា វែមន៍មានទុក្ខជាតិក្រៃ មានទុក្ខជា
 ផល ធ្វើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុក្ខលទ្ធា ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា សំរៀងសម្បត្តិទាំងស្រៀងចករណំ ខែចុក្ខល
 វែមជា ធ្វើដូចម្តេចច្នៃ សម្បត្តិទាំងស្រៀងចករណំនោះធម្មចុក្ខលកកញ
 ជាអ្នកមានចំនួនច្រើន ដំបាននាម្រែកចំនួន ដែលទោសច្រឡំស្តីហើយជា
 សត្វទាំងឡាយនេះ ច្បាប់ចាក្យ ច្បាប់ចេតនា ច្បាប់សូច្ច
 ទៅខ្លះ ច្បាប់យោចទៅខ្លះ កុំភ័យមានទៀតខ្លះ ជាអ្នកយល់ទុស
 សេចក្តីយល់វែមជា មានដែលចុក្ខលច្បាប់ មិនមានផល
 ការច្នៃជាធំ មិនមានផល ការច្នៃជាតូច មិនមានផល ផលវិបាកនៃកុស-
 លាកុសលកម្ម ដែលសម្បត្តិស្តីនឹងការក្រក់ មិនមាន លោកនេះមិនមាន
 លោកភាវន៍មុនមិនមាន មាតាមិនមាន បិតាមិនមាន សត្វជាមុនចុក្ខល
 កំណើតមិនមាន សមណត្រាហ្មណំ ទាំងឡាយ ក្នុងលោក ជាអ្នកច្រើនច្រើន
 ច្រើនដូចដោយគ្រឿងច្រូត ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់សុខុវេលាកនេះ នឹងលោកភាវ
 មុន ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមរបស់ខ្លួន ហើយសំដែងច្រាប់ មិនមាន ។

ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ តិវិជំ ខនោកកម្មន្តសន្តោ-
 សព្វាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកា ទុក្ខប្រយោ
 ទុក្ខវិនាសោ ហោតិ ។ តិវិជកាយកម្មន្ត-
 សន្តោសព្វាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហោតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស កេនា បរម្មណា អនាមិ
 ទុក្ខតិ វិនិចាតិ វិរយិ ឧបបជ្ឈន្តិ ចតុត្ថិវិជកម្មន្ត-
 សន្តោសព្វាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហោតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស កេនា បរម្មណា អនាមិ
 ទុក្ខតិ វិនិចាតិ វិរយិ ឧបបជ្ឈន្តិ តិវិជខនោកកម្មន្ត-
 សន្តោសព្វាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហោតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស កេនា បរម្មណា អនាមិ
 ទុក្ខតិ វិនិចាតិ វិរយិ ឧបបជ្ឈន្តិ ។ សេយ្យជាចិ
 ភិក្ខុវេ អបណ្ណកោ មណិ ទុន្តិ មិន្ទោ យេន
 យេនេវ បតិដ្ឋាតិ សុប្បតិដ្ឋតិយេវ បតិដ្ឋាតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តនិទោសនៃមហានិកាយ មាន ៣ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា វែមនិទោសនៃមហានិកាយ មាន ៣ យ៉ាង ដែល
 ដោយប្រការផ្លូវច្នៃផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វលុវលក្ខណៈ
 រាងកាយស្តាប់ទៅ វែមនិទោសកើត ក្នុងអនាមិ ទុក្ខតិ វិនិចាត ឧបប
 ជ្ឈន្តនៃវិចិត្តនិទោសនៃកាយកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុ-
 សលចេតនាគំនាន់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុវលក្ខណៈ
 រាងកាយស្តាប់ទៅ វែមនិទោសកើត ក្នុងអនាមិ ទុក្ខតិ វិនិចាត ឧបប
 ជ្ឈន្តនៃវិចិត្តនិទោសនៃវិចិត្តនិទោស ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 អកុសលចេតនាគំនាន់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុវលក្ខណៈ
 រាងកាយស្តាប់ទៅ វែមនិទោសកើត ក្នុងអនាមិ ទុក្ខតិ វិនិចាត ឧបប
 ជ្ឈន្តនៃវិចិត្តនិទោសនៃមហានិកាយមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនាគំនាន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដួងដំកូន
 ពុសក (មានផ្លែ ៤) ដែលចុកលេចមកទៅហើយ បើបើយកមកចុះ
 មកប្រុងទីណា វែមនិទោសទៅសិប ក្នុងទីនោះ ឧបបាយ៉ាងណាមិញ

កម្រ កិក្ខុវេ តិវិធំ កាយកម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុសល-
សញ្ញេតិកា សុខុម្រយា សុខវិហារកា ហោតិ ចក្កទ្ធិធំ
វិធំកម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតិកា សុខុម្រយា
សុខវិហារកា ហោតិ តិវិធំ មនោកម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុស-
លសញ្ញេតិកា សុខុម្រយា សុខវិហារកា ហោតិ ។

កថេតុ កិក្ខុវេ តិវិធំ កាយកម្មទ្ធិសម្បត្តិ
កុសលសញ្ញេតិកា សុខុម្រយា សុខវិហារកា
ហោតិ ។ ៧០ កិក្ខុវេ វិហារកា ហោតិ តិវិធំ វិហារ-
កា ហោតិ ។ ៧១ កិក្ខុវេ វិហារកា ហោតិ តិវិធំ វិហារ-
កា ហោតិ ។ ៧២ កិក្ខុវេ វិហារកា ហោតិ តិវិធំ វិហារ-
កា ហោតិ ។ ៧៣ កិក្ខុវេ វិហារកា ហោតិ តិវិធំ វិហារ-
កា ហោតិ ។ ៧៤ កិក្ខុវេ វិហារកា ហោតិ តិវិធំ វិហារ-
កា ហោតិ ។ ៧៥ កិក្ខុវេ វិហារកា ហោតិ តិវិធំ វិហារ-
កា ហោតិ ។ ៧៦ កិក្ខុវេ វិហារកា ហោតិ តិវិធំ វិហារ-
កា ហោតិ ។ ៧៧ កិក្ខុវេ វិហារកា ហោតិ តិវិធំ វិហារ-
កា ហោតិ ។ ៧៨ កិក្ខុវេ វិហារកា ហោតិ តិវិធំ វិហារ-
កា ហោតិ ។ ៧៩ កិក្ខុវេ វិហារកា ហោតិ តិវិធំ វិហារ-
កា ហោតិ ។ ៨០ កិក្ខុវេ វិហារកា ហោតិ តិវិធំ វិហារ-
កា ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកុសលកម្មទាំងនោះ សម្បត្តិសេចក្តីចំរើន
នៃកាយកម្មមាន យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា វេទនា
សុខជាតិក្រៃ មានសុខជាផល សម្បត្តិនៃចិត្តមាន ៦ យ៉ាង ដែលប្រកប
ដោយកុសលចេតនា វេទនាសុខជាតិក្រៃ មានសុខជាផល សម្បត្តិ
នៃមនោកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា វេទនា
សុខជាតិក្រៃ មានសុខជាផល ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិនៃកាយកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែល
ប្រកបដោយកុសលចេតនា វេទនាសុខជាតិក្រៃ មានសុខជាផល
នៃចិត្តមាន ៦ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា វេទនា
សុខជាតិក្រៃ មានសុខជាផល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លាភ
ពុទ្ធសាសនា វិញ្ញាណពុទ្ធសាសនា មានកង្វះខាតចុះហើយ មានសស្រួល
ដាក់ចុះហើយ ជាដួងត្រឡប់ស ប្រកបដោយសេចក្តីអាណិតកាស្យ មាន
សេចក្តីអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ដល់សត្វទាំងឡាយ លាភនៃចិត្ត-
មាន វិញ្ញាណពុទ្ធសាសនា ជាដួងត្រឡប់ស មានសម្បត្តិចំរើនច្រើន បុគ្គល
នៃបុគ្គលដទៃ ដែលជាសម្បត្តិ បិទនៅក្នុងស្រុកក្តី បិទនៅក្នុងស្រុកក្តី

អធិដ្ឋិ វេយ្យសង្កតំ ន អាណតា ហោតិ កាមេសុ
 មិទ្ធាបាវំ បហាយ កាមេសុ មិទ្ធាបាវា បដិវាតា
 ហោតិ យា តា មាតុក្កុតា បិតុក្កុតា ភតុ-
 ក្កុតា ភតិវិក្កុតា ញាតិក្កុតា ធម្មក្កុតា
 សស្សាមិកា សមវណ្ណា អន្តរសោ មាលាគុណាបិក្កុ-
 ត្តាមិ គងារុទ្ធសុ ន បារិក្កំ អាចដ្ឋិតា ហោតិ ឃី
 ទោ ភិក្កុវេ ភិវិទំ កាយកម្មន្តសម្បត្តំ កុសល-
 សញ្ជេតិកា សុខុទ្រយា សុខវិហារា ហោតិ ។

កាសញ្ច ភិក្កុវេ ធនុត្ថិវិ វិទំកម្មន្តសម្បត្តំ កុ-
 សលសញ្ជេតិកា សុខុទ្រយា សុខវិហារា ហោតិ ។
 នន ភិក្កុវេ ឃីតោ មុសាវាទំ បហាយ មុសា-
 វាតា បដិវាតោ ហោតិ សភត្តតោ វា ចរិសត្តតោ
 វា ញាតិមជ្ឈត្តតោ វា ម្កតមជ្ឈត្តតោ វា វាជកុល-
 មជ្ឈត្តតោ វា អភិវិទោ សក្កិ បុដ្ឋោ ឃីហំ កោ
 បុរិស យំ ជាតសិ តំ វិនិយមិ ឃោ អនាទំ វា
 អាហា ន ជាតមិទំ ជាទំ វា អាហា ជាតមិទំ

វេយ្យសង្កតំ ន អាណតា ហោតិ កាមេសុ
 មិទ្ធាបាវំ បហាយ កាមេសុ មិទ្ធាបាវា បដិវាតា
 ហោតិ យា តា មាតុក្កុតា បិតុក្កុតា ភតុ-
 ក្កុតា ភតិវិក្កុតា ញាតិក្កុតា ធម្មក្កុតា
 សស្សាមិកា សមវណ្ណា អន្តរសោ មាលាគុណាបិក្កុ-
 ត្តាមិ គងារុទ្ធសុ ន បារិក្កំ អាចដ្ឋិតា ហោតិ ឃី
 ទោ ភិក្កុវេ ភិវិទំ កាយកម្មន្តសម្បត្តំ កុសល-
 សញ្ជេតិកា សុខុទ្រយា សុខវិហារា ហោតិ ។

ដែលនេះនឹងមានឲ្យ គោលនីការល្អ លះបង់ការមេសុមិទ្ធាបាវា វៀរចាក
 ការមេសុមិទ្ធាបាវា មិនដល់នូវការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងស្រ្តីទាំងឡាយ ដែល
 មានការ បំណាច់ បង្កប្រុសក្ស បង្កប្រុសស្រីក្ស ញាតិក្ស
 ធម្មក្ស ជាស្រ្តីមានអី មានភាគី (កំណត់ទុក) ដោយហោចទៅ
 សម្បត្តិស្រ្តីដែលនឹងដាក់ប្រគល់ ម្ចាស់កុំទាំងឡាយ សម្បត្តិ
 កាយកម្ម មាន ធម៌ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលលោកតា វែង
 មានសុខជាតិប្រម មានសុខជាផល ដោយប្រកាសដ្ឋានឯង ។
 ម្ចាស់កុំទាំងឡាយ សម្បត្តិវិទិតម្មមាន៤យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយកុសលលោកតា វែងមានសុខជាតិប្រម មានសុខជាផល គឺដូច
 ម្លេច ។ ម្ចាស់កុំទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់
 មុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ ទោះបី បិទនៅក្នុងកេរ្តិ៍ បិទ
 នៅក្នុងចរិសម្បត្តិ បិទនៅក្នុងកណ្តាល នៃញាតិក្តី បិទនៅក្នុង
 កណ្តាលនៃសេនីក្តី បិទនៅក្នុងកណ្តាល នៃវាជក្សត្តិ ដែល
 គេនាំទៅសួរជាសារក្សិវា នៃបុរសអើយ អ្នកចូរមកកាយ បើអ្នក
 ដឹងនូវចោទណា ច្នៃនិយាយចោទនោះ បុរសនោះ កាល
 មិនដឹង និយាយថា ខ្ញុំមិនដឹងក៏បាន កាលដឹង និយាយថា ខ្ញុំដឹងក៏បាន

អថស្សំ វា ភាហា ន ចស្សមីតិ ចស្សំ វា ភាហា
 ចស្សមីតិ នីតិ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វា អាមិស-
 កំហ្មត្តហេតុ វា ន សឡាទានមុសា ភាសិតា
 ហោតិ ចំសុណានិចំ បហាយ ចិសុណាយ វាទាយ
 ចដិវាតា ហោតិ ន ឥតោ សុត្វា អធិត្រ អត្តា-
 តា នាមសំ ភោទាយ អធិត្រ វា សុត្វា ន ឥតេ-
 សំ អត្តាតា អត្វសំ ភោទាយ នីតិ កំច្ឆានំ វា
 សទ្ធាតា សហំតានំ វា អទុច្ឆនាតា សធក្ការោ
 សធក្ករោ សធក្កន្ទំ សធក្កកាលំ វាចំ កា-
 សិតា ហោតិ ឥសុសានិចំ បហាយ ឥសុសាយ
 វាទាយ ចដិវាតា ហោតិ យា សា វាទា ទេលា
 កណ្ណាសុតា មេមទិយា ហនយន្ត្រា ហេរិ តហ្ម-
 ជនកណ្ណា តហ្មជនមនា-ថា តហ្មជំ វាចំ ភាសិតា
 ហោតិ សធិត្វលាចំ បហាយ សធិត្វលាថា ចដិ-
 វាតា ហោតិ កាលវាទី ក្ខតវាទី អត្តវាទី ទធិវាទី

កាលមិនឃើញ និយាយថា ខ្ញុំមិនឃើញកំហាន កាលឃើញ និយាយថា
 ខ្ញុំឃើញកំហាន ជាអ្នកមិនរាលពាក្យកុហកទាំងដឹងខ្លួនផ្សេងៗ ព្រោះហេតុ
 ខែខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុខែចុក្កលដីខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុសំល្អក គឺអាមិសៈចង្អុល
 ចង្អុលក្តី លរេមនីចំសុណានិចា វៀរចាកចំសុណានិចា ព្រាត្រាត្រាជននេ
 ហើយមិនទាន់ទៅប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងចំបែកក្នុងជននេ ច្នូកក្រុម
 អំពីសំណាក់ជនឯណោះ មិនទាន់ទៅប្រាប់ជននេ ដើម្បីនឹងចំបែកក្នុង
 ជនឯណោះ ជាអ្នករាលពាក្យផ្សេងៗក្នុងជនដែលចែកគ្នា ច្នូជាអ្នក
 ចំណុកចម្រើនក្នុងជនដែលព្រមព្រៀងគ្នាស្រាប់ ជាអ្នកព្រមព្រា ក្នុងការ
 ព្រមព្រៀង មានការព្រម ក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀង រីករាយក្នុងសេចក្តីព្រម
 ព្រៀង ភោលវាទីដែលធ្វើឱ្យគេសេចក្តីព្រមព្រៀង លរេមនីឥសុសានិចា
 វៀរចាកឥសុសានិចា ជាអ្នករាលពាក្យដែលមិនមានទោស ជាវាទា
 ស្រួលផល់ព្រមព្រៀង គួរឱ្យស្រឡាញ់ ចូលទៅកាន់ហេតុផ្សេងៗ
 ជាវាទាអ្នកក្រុម ជាស្រឡាញ់នៃជនក្រុម ជាទីពេញចិត្តនៃជនក្រុម
 លរេមនីសម្បូរលាបៈ វៀរចាកសម្បូរលាបៈ ជាអ្នករាលពាក្យស្រៀវ
 ភាមកាល ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យជាអត្ត ពោលពាក្យជាមិ

យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា
 សង្ខតត្វា ចរេនធម្មិនិ ឃិ ទោ ភិក្ខុវេ តិវិចិ
 មនោកម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញាតិមំកា សុខុទ្រយោ
 សុខវិទាណា ហោតិ ។ តិវិចកាយកម្មន្តសម្បត្តិ
 កុសលសញ្ញាតិមំកាហោតុ វា ភិក្ខុវេ សត្តា
 កាយស្ស ភេតា បាឡាណា សុតតិ សង្ខំ លោកំ
 ឧបបដ្ឋន្តិ ចតុត្ថិចរិចកម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញាតិ-
 កាហោតុ វា ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេតា
 បាឡាណា សុតតិ សង្ខំ លោកំ ឧបបដ្ឋន្តិ តិវិច-
 មនោកម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញាតិមំកាហោតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេតា បាឡាណា សុតតិ
 សង្ខំ លោកំ ឧបបដ្ឋន្តិ ។ សេយ្យជាមិ
 ភិក្ខុវេ អបណ្ណតោ មណំ ទន្ធិ ចិញ្ចោ

សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិ
 ដោយត្រឹមត្រូវ ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ចូលលោកនេះនឹងលោកខាងខុស ដោយ
 បញ្ជាដ៏ទុក្ខមន្ទូលឯង ហើយសិវង្គប្រាប់ ភីមាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សម្បត្តិនៃមនោកម្ម មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា រមែង
 មានសុខជាវិប្រ មានសុខជាផល ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្ទទាំងឡាយ លុះវិបកម្ភាយកាយស្តាប់ទៅ រមែង
 ទៅកើតឯសុគតិស្និទៅលោក ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិនៃកាយកម្ម មាន ៧
 យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនាភីមាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សន្ទ
 ទាំងឡាយ លុះវិបកម្ភាយកាយ ស្តាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិស្និ
 ទៅលោក ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិនៃចិត្តកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 កុសលចេតនាភីមាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សន្ទទាំងឡាយ លុះវិបកម្ភាយកាយ
 កាយស្តាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិស្និទៅលោកព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិ
 នៃមនោកម្ម មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនាភីមាម ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាកូនចុសក(មានស្រ្តី៤)ដែលបុគ្គលបោះទៅខាងលើ

យេន យេនេវ បតិដ្ឋាតិ សុច្ឆតិដ្ឋិតិយេវ បតិដ្ឋាតិ
 ឯកេវ ទោ ភិក្ខុវេ តិវិទកាយកម្មន្តសម្បត្តិ កុសល-
 សញ្ញេតិកាហេតុ វា សត្តា កាយស្ស ភេនា
 ចរាធិណា សុភតិ សត្តំ លោកំ ឧបចន្ទន្តំ ចតុត្ថវិទិ-
 កម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតិកាហេតុ វា សត្តា
 កាយស្ស ភេនា ចរាធិណា សុភតិ សត្តំ លោកំ
 ឧបចន្ទន្តំ តិវិទមហេកម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតិ-
 កាហេតុ វា សត្តា កាយស្ស ភេនា ចរាធិណា
 សុភតិ សត្តំ លោកំ ឧបចន្ទន្តំ ។

(៧៧) នាហិ ភិក្ខុវេ សញ្ញេតិកានំ កម្មានំ
 កតានំ ឧបចន្ទនំ អច្ឆន្តិសំវិទិត្វា ព្យាណាវំ ធានិ កត្វា
 ទោ ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេ ឧបចន្ទេ វា អចរេ វា មរិយាយេ ។

ហើយពាក់ព័ន្ធនឹង ភាគីនៅក្រុងស្រុកណា វេចនិភាគីនៅសិប ត្រង់
 ជ្រុងនោះ មានមហាយានិយមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មហាយ្យដូច
 ជាសត្វទាំងឡាយ លុះបែកគ្នាយកកាយស្លាប់ទៅ វេចនិភាគីនៅស្រុកនិ
 ស្និទ្ធិទៅលោក ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិនៃកាយកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយកុសលចេននាកំមាន សត្វទាំងឡាយ លុះបែកគ្នាយកកាយ
 ស្លាប់ទៅ វេចនិភាគីនៅស្រុកនិស្និទ្ធិទៅលោក ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិនៃ
 វិចិត្តមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេននាកំមាន សត្វទាំង
 ឡាយ លុះបែកគ្នាយកកាយស្លាប់ទៅ វេចនិភាគីនៅស្រុកនិស្និទ្ធិ
 ទៅលោក ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិនៃមនោកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយកុសលចេននាកំមាន ។

(៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នាគន មិនដែលពោលនូវការអស់ទៅ
 នៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេននា ដែលសត្វធ្វើហើយ សត្វរំលឹក
 ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង វេចនិភាគីមានក្នុងចក្ក-
 ច្បន្តៈនៃកំមាន ក្នុងកម្មភាពជាលំដាប់កំមាន ក្នុងកម្មភាពដទៃកំមាន ។

ន ទ្រៅវាហំ ភិក្ខុវេ សញ្ញេតិកាមំ កត្តាចំ
 កតាមំ ឧបទំតាមំ អប្បទំសំវិនិក្ខា ទុក្ខុសុទ្ធ-
 កំវិយំ វនាមិ ។ ក្រត ភិក្ខុវេ តិវិទំ កាយ-
 កម្មទ្គសន្ទោសព្យាចង្គំ អកុសលសញ្ញេតិកា
 ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ចតុត្ថិទំ
 វិទំកម្មទ្គសន្ទោសព្យាចង្គំ អកុសលសញ្ញេតិកា
 ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ តិវិទំ មនោកម្ម-
 ទ្គសន្ទោសព្យាចង្គំ អកុសលសញ្ញេតិកា ទុក្ខុទ្រ-
 យា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។

កាសីត្ថ ភិក្ខុវេ តិវិទំ កាយកម្មទ្គ-
 សន្ទោសព្យាចង្គំ អកុសលសញ្ញេតិកា ទុក្ខុ-
 ទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។ បេ ។
 ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ តិវិទំ កាយកម្មទ្គសន្ទោ-
 សព្យាចង្គំ អកុសលសញ្ញេតិកា ទុក្ខុទ្រយា
 ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លង មិនដែលរោល ម្នាក់វិញយោធិ្ឋិទ្ធិវិចិដុនៃ
 ទុក្ខ ព្រោះមិនខាន់ទទួលផល នៃកម្មប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើ
 ហើយ សន្សំហើយទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុវិញ្ញាណកម្ម
 តាំងទៅ វិចត្តិវិចារកាសនៃកាយកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុ-
 សលចេតនា វែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល វិចត្តិវិចារកាសនៃ
 វិចិកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា វែងមានទុក្ខជា
 កម្រៃ មានទុក្ខជាផល វិចត្តិវិចារកាសរបស់មនោកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា វែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចត្តិវិចារកាស របស់កាយកម្ម មាន ៧ យ៉ាង
 ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា វែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខ
 ជាផល រឺដុំចម្រុច ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចត្តិវិចារកាសនៃ
 កាយកម្ម ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា វែងមានទុក្ខ
 ជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

កថត្ថុ កិច្ចវេ ធាតុវ័ទំ វទីកម្មន្តសន្ទោស-
 ត្យាបន្តំ អកុសលសញ្ញេតិកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខ-
 វិបាកា ហោតិ ។ មេ ។ ឃិ ទោ កិច្ចវេ ធាតុវ័ទំ
 វទីកម្មន្តសន្ទោសត្យាបន្តំ អកុសលសញ្ញេតិកា
 ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិបាកា ហោតិ ។

កថត្ថុ កិច្ចវេ ធាតុវ័ទំ មនោកម្មន្តសន្ទោសត្យាបន្តំ
 អកុសលសញ្ញេតិកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិបាកា
 ហោតិ ។ មេ ។ ឃិ ទោ កិច្ចវេ ធាតុវ័ទំ មនោកម្ម-
 ន្តសន្ទោសត្យាបន្តំ អកុសលសញ្ញេតិកា ទុក្ខុទ្រយា
 ទុក្ខវិបាកា ហោតិ ។ ធាតុវ័ទំ មនោកម្មន្តសន្ទោ-
 សត្យាបន្តំ អកុសលសញ្ញេតិកាហោតុ វិ កិច្ចវេ
 សត្តា កាយស្ស ភេតា មម្មរណា អតាយំ ទុក្ខតិ
 វិទិតាតំ ចិរយំ ទុបបន្តិ ធាតុវ័ទំ វទីកម្មន្តសន្ទោ-
 សត្យាបន្តំ អកុសលសញ្ញេតិកាហោតុ វិ ។ មេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រតិទិន្យោសន្យោចិត្តម្បាទ ៤ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនា វេទនាមានទុក្ខជាតិក្រៃ មានទុក្ខជាផល តើដូចម្តេច
 ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រតិទិន្យោសន្យោចិត្តម្បាទ ៤ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា វេទនាមានទុក្ខជាតិក្រៃ មានទុក្ខជាផល
 ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រតិទិន្យោសន្យោចិត្តម្បាទ ៧ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា វេទនាមានទុក្ខជាតិក្រៃ មានទុក្ខជាផល
 តើដូចម្តេច ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រតិទិន្យោសន្យោចិត្តម្បាទ
 មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា វេទនាមានទុក្ខជាតិក្រៃ
 មានទុក្ខជាផល ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុប្បកត្តាយ ពន្លកាយ
 ល្អបំបៅ វេទនាទៅកើត ក្នុងអន្ទុយ ខ្ពង់ខ្ពស់ វិចិត្រាន ឆរា
 ក្រពះហេតុនៃប្រតិទិន្យោសន្យោចិត្តម្បាទ មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនា ក៏មាន ក្រពះហេតុនៃប្រតិទិន្យោសន្យោចិត្តម្បាទ
 មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា ក៏មាន ។ មេ ។

តិវិទមោទោកម្មន្តសម្មាសត្យា ធម្មិ អកុសលសញ្ចេ-
 តនិកាហោតុ វា កិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស កេនា
 ចរម្បណា អហយំ ទុក្ខតំ វិចិត្តាតំ ធិវយំ
 ទុបចម្ព័ន្ធំ ។ ឆាហំ កិក្ខុវេ សញ្ចេតនិកានំ
 កម្មានំ កតានំ ទុបចិតានំ អប្បជិសិវិនិគ្វា ត្បន្តិ-
 ការិ វធាមិ តត្ថា ទោ និដ្ឋេវ ចម្មេ ទុបចម្មេ វា
 អចរ វា ចរិយាយេ ។ ន ភ្នេវាហំ កិក្ខុវេ
 សញ្ចេតនិកានំ កម្មានំ កតានំ ទុបចិតានំ អប្ប-
 ជិសិវិនិគ្វា ទុក្ខស្សន្តការិយំ វធាមិ ។ តត្រ កិក្ខុវេ
 តិវិទំ កាយកម្មន្តសម្មាសត្ថិ កុសលសញ្ចេតនិកា
 សុទ្ធស្រយា សុទិវិទានា ហោតិ ចតុត្ថិចំ វិនិកម្មន្ត-
 សម្មាសត្ថិ កុសលសញ្ចេតនិកា សុទ្ធស្រយា សុទ-
 វិទានា ហោតិ តិវិទំ មោទោកម្មន្តសម្មាសត្ថិ កុសល-
 សញ្ចេតនិកា សុទ្ធស្រយា សុទិវិទានា ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះវិបត្តាយរាជកាយ ស្តាប់ទៅ
 រឿងរាជកិច្ចក្នុងអំឡុង ទុក្ខនិងនិរុត្តន ទោក ព្រោះហេតុនៃចិត្តិកិច្ចាស
 នៃមោទោកម្ម មាន ធាយ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនាទាំង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធាយ៉ាង មិនដែលពោលខ្លាចសត្វក្តីអស់ទៅ នៃកម្ម
 ទាំងឡាយ ប្រកបដោយលទ្ធភាព ដែលសង្ឃឹមហើយ សង្ឃឹមរយៈពេល
 មិនបានទទួលខ្លាចផលទេ ឯផលរោងរង រឿងរក្សា ក្នុងចម្បង
 កំរោះ ក្នុងអន្តរាគម ជាលំដាប់កំរោះ ក្នុងអន្តរាគម ដទៃទៅកំរោះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធាយ៉ាង មិនដែលពោល ខ្លាចិយាយខ្លាចិចិបិដុន
 នៃទុក្ខ ព្រោះមិនទទួលខ្លាចផល នៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកបដោយលទ្ធភាព
 ដែលសង្ឃឹមហើយ សង្ឃឹមរយៈពេល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 កុសលកម្មទាំងឡាយ សម្បត្តិកិច្ចាកម្ម មានធាយ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 កុសលចេតនា រឿងរក្សាសុខជាតិក្រៃ មានសុខជាផល សម្បត្តិកិច្ចាកម្ម
 មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា រឿងរក្សាសុខជាតិក្រៃ
 មានសុខជាផល សម្បត្តិកិច្ចាកម្ម មាន ធាយ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 កុសលចេតនា រឿងរក្សាសុខជាតិក្រៃ មានសុខជាផល ។

កាដត្តា កិក្ខវេ តិវិធំ កាយកម្មទ្ធិសម្បត្តិ
កុសលសញ្ញេតិកា សុទ្ធីយា សុខវិបាកា
ហោតិ ។ បេ ។ ឃីវំ ទោ កិក្ខវេ តិវិធំ កាយ-
កម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតិកា សុទ្ធីយា
សុខវិបាកា ហោតិ ។

កាដត្តា កិក្ខវេ ចតុត្ថំ វិធិកម្មទ្ធិសម្បត្តិ
កុសលសញ្ញេតិកា សុទ្ធីយា សុខវិបាកា
ហោតិ ។ បេ ។ ឃីវំ ទោ កិក្ខវេ ចតុត្ថំ
វិធិកម្មទ្ធិសម្បត្តិ ហោតិ(*) ។

កាដត្តា កិក្ខវេ តិវិធំ មហោកម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុសល-
សញ្ញេតិកា សុទ្ធីយា សុខវិបាកា ហោតិ ។ បេ ។
ឃីវំ ទោ កិក្ខវេ តិវិធំ មហោកម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុសល-
សញ្ញេតិកា សុទ្ធីយា សុខវិបាកា ហោតិ ។

* ម. ចតុត្ថំ វិធិកម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុសលំ សញ្ញេតិកំ សុទ្ធីយំ សុខវិបាកំ
ហោតិ ទីស្សនំ ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិភិកាយកម្ម មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកប

ដោយកុសលចេតនា មានសុខជាក្រៃ មានសុខជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិភិកាយកម្ម មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ

កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាក្រៃ មានសុខជាផល ដូច្នោះឯង ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិភិច័កម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ

កុសលចេតនា មានសុខជាក្រៃ មានសុខជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិភិច័កម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ

កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាក្រៃ មានសុខជាផល ដូច្នោះឯង ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិភិមនោកម្ម មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកប

ដោយកុសលចេតនា មានសុខជាក្រៃ មានសុខជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិភិមនោកម្ម មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ

កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាក្រៃ មានសុខជាផល ដូច្នោះឯង ។

តំវិទកាយកក្កុស្តសម្បត្តិ កុសលសស្សោតនិកាយោតុ
 វា កិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស កេតា បរម្មណា សុតតិ
 សត្តំ លោកំ ឧបបដ្ឋន្តិ ទក្កុញ្ញិទវិកក្កុស្តសម្បត្តិ
 កុសលសស្សោតនិកាយោតុ វា ។ បេ ។ តំវិទបនោ-
 កក្កុស្តសម្បត្តិ កុសលសស្សោតនិកាយោតុ វា កិក្ខុវេ
 សត្តា កាយស្ស កេតា បរម្មណា សុតតិ សត្តំ
 លោកំ ឧបបដ្ឋន្តិ ។

(៧៦) នាហិ កិក្ខុវេ សស្សោតនិកាយោតំ កក្កុស្ត
 កតានំ ឧបបដ្ឋន្តិ អប្បជិសំវិទិត្តា ឡាណិវា វនាមិ តត្ថា
 ទោ ធិដ្ឋេ ទម្មេ ឧបបដ្ឋេ វា អចរេ វា បរិយាយេ ។
 ១ ត្រេហំ កិក្ខុវេ សស្សោតនិកាយោតំ កក្កុស្ត
 កតានំ ឧបបដ្ឋន្តិ អប្បជិសំវិទិត្តា ធុកុស្សន្តកិរិយេ វនាមិ ។

ម្ចាស់កិក្ខុវេស្សោតនិកាយ សស្សោតនិកាយ លុះចេញយកកាយ ស្តាប់ទៅ
 រមែងទៅកើត ឯសុតតិស្ថិតិ ទៅលោក ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិកាយកម្ម
 មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា ក៏មាន ព្រោះហេតុនៃ
 សម្បត្តិកិច្ចកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា ក៏មាន
 ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេស្សោតនិកាយ សស្សោតនិកាយ លុះចេញយកកាយ
 ស្តាប់ទៅ រមែងទៅកើត ឯសុតតិស្ថិតិ ទៅលោក ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិ
 កិច្ចកម្ម ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា ក៏មាន ។

(៧៦) ម្ចាស់កិក្ខុវេស្សោតនិកាយ គឺជាគត មិនដែលពោលនូវសេចក្តី
 អស់ទៅនៃកម្មចាស់ទុក ប្រកបដោយចេតនា ដែលសម្បត្តិហើយ
 សម្បត្តិហើយ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង រមែងកើត
 ក្នុងចបប្បន្ត ក៏មាន ក្នុងអន្តរកាលជាលំដាប់ ក៏មាន ក្នុងអន្តរកាលវិទ
 ក៏មាន ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេស្សោតនិកាយ គឺជាគត មិនពោលនូវកិរិយា
 ធ្វើនូវចំបង់ផុតនៃកុ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផល នៃកម្មចាស់ទុក
 ប្រកបដោយចេតនា ដែលសម្បត្តិហើយ សម្បត្តិហើយទេ ។

សទោ សោ កំក្កវេ អរិយសន្តវកោ ឯវិ វិភតាគិដ្ឋោ
 វិភតព្យាបាទោ អសម្មុដ្ឋោ សម្បជារោ បតិស្សតោ
 មេត្តាសហគភេទ ចេតសា ឯកំ ឯសំ ឯវិញ វិហារិ
 តថា ធុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចកុក្កំ ឥតិ ធុទ្ធមទោ
 តិរិយំ សទ្ធិំ សទ្ធក្កតាយ សទ្ធាន្តំ លោកំ
 មេត្តាសហគភេទ ចេតសា វិបុលេន មហាក្កេន
 អប្បមាលោន អវេន អព្យាបដ្ឋេន ឯវិញ វិហារិ
 សោ ឯវិ បដាបាតំ បុព្វេ ទោ មេ ឥធិ ចំក្កំ
 បរិក្កំ ហោតិ(១) អភាវិតំ ឯកេហិ បទ មេ ឥធិ ចំក្កំ
 អប្បមាលំ សុភាវិតំ យំ ទោ បទ កំត្តិ
 បមាលាកាតំ កាដ្ឋំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ ន តំ
 តត្រាវតិដ្ឋតិ(២) ។ តំ តំ មត្តាជ កំក្កវេ ធម្មា-
 រតត្ត(៣) ចេ(៤) អយំ កុមារោ មេត្តាមេតោវិបុក្កិ
 ការវេយ្យ អបិទុ ទោ ចាបកាដ្ឋំ កាវេយ្យតិ ។

១ ទ. ម. គយាសិ ។ ២ ទ. ម. តត្រាវតិដ្ឋតិ ។ ៣ ឧ. ទេវាទេត្ត ។ ៤ ទ. ឧ. ឯទ្ធក្ក លោតិ ជាហេ វិស្សតិ ។

ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកនោះឯង ប្រាសចាកអភិជន្ធិ ប្រាស
 ចាកព្យាបាទ ជាអ្នកមិនវង្វែង បានប្រាជ្ញាស្មារតីខ្លាំងបំផុត មានចិត្ត
 ច្រកបដោយមេត្តា ផ្សាយទៅ កាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ទិសទី ៣
 ទិសទី ៤ កិច្ចបញ្ជា មានចិត្តច្រកបដោយមេត្តាដ៏ធំទូលាយ មានប្រមាណ
 មិនបាន មិនមានកៀវ មិនមានគ្រូបាទ ផ្សាយទៅកាន់ទិសខាងលើ
 ខាងក្រោម ខាង ទិសទីទាំង ៣ ទិសទី ១ ផ្សាយទៅ កាន់លោក
 ទាំងមូល ដោយមេត្តា ទៅប្រៀបផ្គូផ្គងសត្វទាំងពួង ក្នុងទិស
 ទាំងពួង ដោយប្រកាសផ្លូវច្រក កុំករពារដីធ្លីច្បាសយ៉ាងនេះទេ ចិត្តភាគ
 អញ្ញានេះ ជាការវិចារ ដែលមិនបានចំរើនហើយ ក្នុងកាលមុន ចុះ
 ដល់ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ចិត្តភាគអញ្ញានេះ ជាកម្រៅវិចារ ដែលបាន
 ចំរើនល្អហើយ ម្យ៉ាងទៀត កម្មណាមួយ ដែលជាការវិចារ
 កម្មនោះ វាមិនមែនសរសេរនៅក្នុងចិត្តនោះ កម្មនោះមែនបំរើនៅក្នុងចិត្ត
 នោះទេ ។ ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវកម្មនោះ
 ដូចម្តេច បើកុមារនេះ ចំរើនមេត្តាចេរតាមុតិ ចាប់ដើមដំរីភិក្ខុន
 នៅក្នុង តើកុមារនោះ អញ្ជើញផ្លូវចុះកម្ម បានដែរឬទេ ។

នោ ហេតំ ភន្តោ ។ អតារន្តំ ទោ ចន ចាបកម្មំ អបិទុ
 ទោ ទុក្ខំ ឌុសេយ្យាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តោ អតារ-
 ន្តំ ភន្តោ ចាបកម្មំ កុតោ ទុក្ខំ ឌុសស្សតិទិ (១) ។
 កាថេត្វា ទោ បធាយំ ភិក្ខុវេ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ
 ភិក្ខុយា វា បុរិសេន វា ភិក្ខុយា វា ភិក្ខុវេ
 បុរិសស្ស វា ធាយំ កាយោ អាតាយ តមដិយោ
 ចិត្តន្តរោ អយំ ភិក្ខុវេ មទ្ធោ ។ សោ វិវិ បដាធាតិ
 យំ ទោ មេ ភំទំ (២) កិញ្ចិ បុព្វេ ភិមិទា កាដកាយេន
 ចាបកម្មំ កាតំ សទ្ធាន្តំ ភំទ ផនធិយំ តំ អទុក-
 វិស្សតិទិ (៣) ។ វិវិ កាវិទា ទោ ភិក្ខុវេ មេត្តាចេតោ-
 វិមុត្តិ អនាតាមិកាយ សិវិត្តិ ភំទ បព្វាស្ស
 ភិក្ខុវេ ទុក្ខំ វិមុត្តិ អប្បដិវិជ្ជាតោតិ ។

១ ឃ. ឌុសស្ស ។ ២ ឆ. ឆ ។ ៣ ឧ. ឧ. ៤ ៩ អនុនិ សិស្សនិទំ ។

បពិត្រព្រះភ្នំដំបំរើន មិនបាទទេ ។ សេចក្តីទុក្ខអប្បិភាសក្រៅ
 ភ្នំកុហានេះ កាលដែលមិនធ្វើអ្វីច្បាប់កម្ម បានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះភ្នំ
 ដំបំរើន មិនបាទទេ បពិត្រព្រះភ្នំដំបំរើន ព្រោះថា សេចក្តីទុក្ខនឹង
 ភាសក្រៅអាក្រក់ដែលមិនធ្វើ អ្វីច្បាប់កម្មអំពីណាបាន ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចំណែកទានិ មេត្តាចេតោវិមុត្តិនៃ ស្រីភិក្ខុ បុរសភិក្ខុ
 អ្នកដំរើនដោយភិម ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីភិក្ខុ បុរសភិក្ខុ មិនអាច
 កាន់យកទូកកាយនេះហើយ ទៅកាន់ចរណេនទេ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សន្ធាន មានចិត្តដាច់មូលហេតុ ។ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា
 ច្បាប់កម្មណាមួយ ដែលគាត់អញ្ជើញហើយ ដោយករណីកាយនេះ
 ក្នុងកាលមុន ច្បាប់កម្មទាំងអស់នោះ គាត់អញ្ជើញទទួលផលក្នុង
 លោកនេះ ច្បាប់កម្មនោះនឹងលែងមានទេ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មេត្តាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុអ្នកមានប្រាថ្នា ក្នុងសាសនានេះ
 កាលមិនបាទគិតចារណា ឃើញច្បាស់ទូរវិមុត្តិ គឺ អហេតុផលទេ ទៅ
 ចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ក៏វែងច្រើនទៅ ឃើញអនាតាមិកមិ ។

ភក្កុណាសហគភេទ ចេតសា... មុទិភាសហគភេទ
 ចេតសា... ឧបេត្តាសហគភេទ ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជិវិត្តា វិហារិ ភជា ទុតិយំ ភជា ភតិយំ ភជា
 ទតុភ្នំ ភតិ ឧទ្ធចដោ តិវិយំ សព្វដំ សព្វត្តតាយ
 សព្វាវុទ្ធិ លោកំ ឧបេត្តាសហគភេទ ចេតសា
 វិបុលេន មហាក្កភេទ អប្បមាលោន អវោន
 អព្យចដ្ឋេន ជិវិត្តា វិហារិ សោ ឯវិ បដាបាតិ
 ធុត្វេ ទោ មេ ភំទំ ចិភ្នំ បរិភ្នំ ហោតិ អការិភំ
 ឯតាហិ បន មេ ភំទំ ចិភ្នំ អប្បមាលំ សុភារិភំ
 យំ ទោ បន កំត្តំ បដាលាភតំ កម្មំ ន ភំ
 កត្រាវសិស្សភិ ន ភំ កត្រាវភិដ្ឋភិ ។ ភំ កំ មត្តាជ
 កំត្តាវេ ធិហារកត្តេ ចេ អយំ កុមារេ
 ឧបេត្តាចេតោវិមុត្តំ ភាវយ្យ អបិទុ ទោ បាបកម្មំ
 កមយ្យភិ ។ លោ ហោតិ ធន្នេ ។ អករោទ្ធិ ទោ
 មន បាបកម្មំ អបិទុ ទោ ទុក្ខំ ធុសេយ្យភិ ។

ភិក្ខុនាមចិក្កប្រកបដោយករុណា... នាមចិក្កប្រកបដោយមុទិភា... មានចិក្ក
 ប្រកបដោយឧបេត្តា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ទិសទី ៣ ទិស
 ទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិក្កប្រកបដោយឧបេត្តា ដ៏ធំទូលាយ មានប្រមាណ
 មិនបាន មិនបានគ្រប់ មិនបានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់ទិសនាង
 លើ ទិសនាងគ្រោម នឹងទិសទីនឹងទិសទីច្បាច ផ្សាយទៅកាន់លោក
 ទាំងមូល ដោយយកខ្លួន ទៅប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងឡាយ ក្នុងទីតាំងទូលំ
 ដោយប្រការផ្សេងៗ ភិក្ខុនារផ្សេងៗសំយោងនេះ ចិក្កនាគ្នាអញ នេះ
 ជាភាពវៃវៃចិក្ក មិនទាន់បានចំរើន ក្នុងកាលមុនទេ សុរាជលំក្នុង
 កាលផ្សេងនេះ ចិក្កនាគ្នាអញនេះ ជាអ្នកច្រាវច្រាះដែលបានចំរើនល្អហើយ
 ចំរើនលាភនាងកម្មណាមួយ ជាភាពវៃវៃ កម្មនារទាំងមិនសល់នៅក្នុង
 ចិក្កនារទេ កម្មនារមិនបំរើនៅក្នុងចិក្កនារទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ខ្លួនហេតុនារផ្សេងៗ បើកុមារនេះ ចំរើន
 ឧបេត្តាចេតោវិមុត្តំ ចាប់ដើមតាំងពីក្មេងនៅក្នុង តើសប្បីធ្វើបានកម្ម
 បានវែងធូរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនបានទេ ។ សេចក្តីទុក្ខ
 ធម្មតាសំគ្រប់ខ្លួនកុមារនារ កាលដែលមិនធ្វើទុក្ខបុណ្យ ដែរឬទេ ។

នោ ហេតំ កន្ត អករកេន្តញ្ចំ កន្ត ចាបកម្មិ
 កុតោ ធុត្តំ ធុសំស្សតិចំ ។ កាវេតតា ទោ
 មនាយំ កិក្ខុវេ ឧបេក្កាចេតោវិមុត្តិ ឥត្តិយា
 វា បុរិសន វា ឥត្តិយា វា កិក្ខុវេ បុរិសស្ស វា
 នាយំ កាយោ អាធាយ កមមិយោ ចំត្តន្តរោ
 អយំ កិក្ខុវេ មនោ ។ សោ ឃី បដាធាតិ យំ ទោ មេ
 ឥទំ កំត្វិ បុត្រេ ឥមិទា ករជីកាយេន ចាបកម្មិ
 កាតំ សទ្ធិន្តំ ឥន វេនិចំយំ ន តំ អនុភវិស្សតិចំ ។
 ឃី កាវតា ទោ កិក្ខុវេ ឧបេក្កាចេតោវិមុត្តិ
 អនាគាមនាយ សំវត្តិចំ ឥន បញ្ញាស្ស កិក្ខុវេ
 ឧត្តិ វិមុត្តិ អប្បជិវិជ្ជតោតិ ។

(៧៧) អដទា អញ្ញករោ ត្រាញ្ញុណោ
 យេន កកវា គេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខា
 កកវតា សន្ធិ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ ករជិ
 សារណិយំ វិគិសារេវា ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។

បក្កិគ្រោតអង្គជិចារិទំ មិនបានទេ បក្កិគ្រោតអង្គជិចារិទំ គ្រោតថាសេចក្តី
 ទុក្ខ ឥតិភាសំត្រូវទៅអ្នកដែលមិនទាន់បានបក្កិចំណា បាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ចាំឱ្យយ ចំណែកនាងឧបេក្កាចេតោវិមុត្តិនេះ ស្រ្តីក្តី បុរសក្តី គួរចំរើន
 ដោយពិត ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ស្រ្តីក្តី បុរសក្តី មិនគាចកាត់យក
 នូវកាយនេះ ទៅកាន់បរលោកទេ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ សត្វនេះ
 មានចំនួនជាមួយហេតុ ។ ភិក្ខុនោះ ជិតច្បាស់យ៉ាងនេះថា ច្បាប់កម្ម
 ឯណាមួយ ដែលគាត់អញ្ញ បានធ្វើហើយ ដោយករណីនេះ
 ក្នុងកាលមុន ច្បាប់កម្មចាំឱ្យនោះ នាញ្ញអញ្ញត្រូវទទួលផល ក្នុង
 លោកនេះ ច្បាប់កម្មនោះនឹងលែងមានទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ
 ទេត្តាការចោលវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុអ្នកមានប្រាថ្នា ក្នុងសាសនានេះ កាល
 មិនបានពិចារណា ឃើញច្បាសនូវវិមុត្តិកិរហត្តផលទំលាក់ទៅ ចំរើនហើយ
 យ៉ាងនេះ ក៏វាមិនប្រព្រឹត្តទៅ ធ្វើឱ្យជាអនាគាមិយិ ។

(៧៧) គ្រោតនាឯងត្រាញ្ញុណំ ម្នាក់ចូលទៅកាលគ្រោតគ្រោត លុះចូល
 ទៅផលវិញ ក៏ធ្វើសេចក្តីរកយដំបូយនឹងត្រូវមានគ្រោត លុះបញ្ចប់
 ពាក្យដែលគួររកយនឹងពាក្យដែលគួរលើកហើយ ក៏រក្សីយក្នុងទីសមគួរ ។

ឯកមន្តំ ឯសំដ្ឋោ ទោ សោ ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ
 ឯតទរោច កោ ទុ ទោ ភោ កោតម ហេតុ
 កោ បទ្ធកោ យេនមិទេកទ្វេ សត្តា កាយស្ស
 ភេតា បរម្មណា អទាយំ ទុក្កតំ វិនិច្ឆ័តំ ធិរយំ
 ទុបបដ្ឋន្តិកំ ។ អនម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ ទោ
 ព្រាហ្មណ ឯមិទេកទ្វេ សត្តា កាយស្ស ភេតា បរម្ម-
 ណា អទាយំ ទុក្កតំ វិនិច្ឆ័តំ ធិរយំ ទុបបដ្ឋន្តិកំ ។
 កោ បទ ភោ កោតម ហេតុ កោ បទ្ធកោ
 យេនមិទេកទ្វេ សត្តា កាយស្ស ភេតា បរម្មណា
 សុកតំ សត្តំ លោកំ ទុបបដ្ឋន្តិកំ ។ ទុបបដ្ឋន្តិ-
 កាយស្ស ភេតា បរម្មណា សុកតំ សត្តំ លោកំ
 ទុបបដ្ឋន្តិកំ(១) ។ ទ ទោ អហំ ភមស្ស ភោភោ កោត-
 មស្ស សន្និក្កេន កាសិកស្ស វិញ្ញាបន អក្កំ អាណាណមិ

១ ១. ២. ទុបបដ្ឋន្តិកំ ។

លុក្កាញ្ញាណំនោ អន្តិយក្កន្តិសមគ្គរហ័យ កំទូលស្សត្រាវោន
 ត្រាវោនដូច្នោះ ចក្កត្រាវោនភាគដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាមជ្ឈម
 ដែលនាំឱ្យក្នុងសក្ការៈ ក្នុងលោកនេះ បែកប្រាយក្នុងកាយស្លាប់ទៅ រវែង
 ទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុក្កតំ វិនិច្ឆ័ត ទោ ។ ព្រាមន្ត្រាសំដៅ
 ខ្លាលព្រាញ្ញាណំ សក្ការៈ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកប្រាយក្នុងកាយ
 ស្លាប់ទៅ រវែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុក្កតំ វិនិច្ឆ័ត ទោ ព្រាមហេតុនៃការ
 មិនប្រព្រឹត្តិធម៌ ធីតាកប្រព្រឹត្តិមិនស្មើយ៉ាងនេះឯង ។ ចក្កត្រាវោនភាគ
 ដ៏ចំរើន ទុក្កតំហេតុ អ្វីជាមជ្ឈម ដែលនាំឱ្យសក្ការៈ ក្នុងលោកនេះ
 បែកប្រាយក្នុងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតឯសុគតិស្ថិតិ ទៅលោក ។
 ខ្លាលព្រាញ្ញាណំ សក្ការៈនៃកាយ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកប្រាយក្នុង
 កាយស្លាប់ទៅ រវែងទៅកើតឯសុគតិស្ថិតិ ទៅលោក ព្រាមហេតុនៃការ
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ ធីតាកប្រព្រឹត្តិស្មើយ៉ាងនេះឯង ។ ភាសិតសាស្ត្ររបស់ព្រា-
 វោនដ៏ចំរើននៃព្រាមន្ត្រា មិនមែនច្បាស់នូវសេចក្តីដោយពិស្តារព្រោះទ

សាទុ មេ ភវី តោតោ តថា ធម្មំ នោសត្តុ
 យថាហំ ឥមស្ស កោតោ តោតមស្ស សម្មុត្តេន
 ភាសិតស្ស វិញ្ញាណ អត្ថំ អាថាធម្មន្តំ ។
 តេនហំ ព្រាហ្មណ សុណាហំ សាទុតំ មនសិកា-
 រោហំ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃីវ កោតិ ទោ សោ
 ព្រាហ្មណោ កកាតោ បទ្ធស្សោសិ ។ កកា ឯកន-
 វោច ភិវិទំ ទោ ព្រាហ្មណ កាយេន អនម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ចតុត្ថំ វាចាយ អនម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ភិវិទំ មនសា អនម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ។

កថេតុ ព្រាហ្មណ ភិវិទំ កាយេន អនម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ។ មេ ។ ឃីវ ទោ ព្រាហ្មណ
 ភិវិទំ កាយេន អនម្មចរិយវិសមចរិយា ហោតិ ។

កថេតុ ព្រាហ្មណ ចតុត្ថំ វាចាយ អនម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ។ មេ ។ ឃីវ ទោ ព្រាហ្មណ
 ចតុត្ថំ វាចាយ អនម្មចរិយវិសមចរិយា ហោតិ ។

ភាសិតសេវិបរមសំគ្រូរោគាគម្មីចរិវេនោ ខ្ញុំព្រាហ្មណ៍ អប្បិដីធម្មសេចក្តី
 ដោយតិស្តា បុរោហិតណា សូមគ្រូរោគាគម្មីចរិវេន សំដីធម្មយោធិនោ
 ផលខ្ញុំព្រាហ្មណ៍ ។ ខ្ញុំព្រាហ្មណ៍ ចើម្បីចុះ ចូរអ្នកស្តាប់
 ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យច្រៀតចុះ គឺថា គន្លឹះសំដី ។ ព្រាហ្មណ៍ ទោ
 ទទួលស្តាប់ប្រែក្នុងការប្រែប្រួលគ្រូរោគាគម្មី ព្រាហ្មណ៍ ព្រាហ្មណ៍ ។
 គ្រូរោគាគម្មីសំដីដូច្នោះ ខ្ញុំព្រាហ្មណ៍ ការមិនប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌ ធីតាកប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មី ដោយកាយ ៣ យ៉ាង ការមិន
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ ធីតាកប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មីដោយវាចា ៤ យ៉ាង ការមិន
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ ធីតាកប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មីដោយចិត្ត ៣ យ៉ាង ។

ខ្ញុំព្រាហ្មណ៍ ការមិនប្រព្រឹត្តិធម៌ ធីតាកប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មី ដោយ
 កាយ ៣ យ៉ាង ធ្វើដូចម្តេច ។ មេ ។ ខ្ញុំព្រាហ្មណ៍ ការមិន
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ ធីតាកប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មី ដោយកាយ ៣ យ៉ាង ទេ ឯង ។

ខ្ញុំព្រាហ្មណ៍ ការមិនប្រព្រឹត្តិធម៌ ធីតាកប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មី ដោយ
 វាចា ៤ យ៉ាង ធ្វើដូចម្តេច ។ មេ ។ ខ្ញុំព្រាហ្មណ៍ ការមិនប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌ ធីតាកប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មី ដោយវាចា ៤ យ៉ាង ទេ ឯង ។

កថត្ត ព្រាហ្មណ តិវិជំ មនសា អនុច្ឆរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ។ ថេ ។ ឯវំ ទោ ព្រាហ្មណ
 តិវិជំ មនសា អនុច្ឆរិយវិសមចរិយា ហោតិ ។
 ឯវំ អនុច្ឆរិយវិសមចរិយា ហេតុ ទោ ព្រាហ្មណ
 ឯវមិទេកាទ្វេ សក្កា កាយស្ស ភេតា បរម្មណា
 អតាយំ ទុក្ខតិ វិចិត្តាតិ និរយំ ឧបបន្នន្នំ ។ តិវិជំ
 ទោ ព្រាហ្មណ កាយេន ធម្មចរិយសមចរិយា
 ហោតិ ទតុត្ថំ វាចាយ ធម្មចរិយសមចរិយា
 ហោតិ តិវិជំ មនសា ធម្មចរិយសមចរិយា ហោតិ ។

កថត្ត ព្រាហ្មណ តិវិជំ កាយេន ធម្មចរិយ-
 សមចរិយា ហោតិ ។ ថេ ។ ឯវំ ទោ ព្រាហ្មណ
 តិវិជំ កាយេន ធម្មចរិយសមចរិយា ហោតិ ។

កថត្ត ព្រាហ្មណ ទតុត្ថំ វាចាយ ធម្មចរិយ-
 សមចរិយា ហោតិ ។ ថេ ។ ឯវំ ទោ ព្រាហ្មណ
 ទតុត្ថំ វាចាយ ធម្មចរិយសមចរិយា ហោតិ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមនសី ដោយ
 ចិត្តមាន ធាយ៉ាង តែម្តងម្តេច ។ ថេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌នឹងការប្រព្រឹត្តិមនសី ដោយចិត្ត មាន ធាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ សក្កាក្នុង ក្នុងលោកានេះ លុះចេញយកនិកាយស្តាប់ទៅ
 វែមនាំទៅក៏ ក្នុងនាយ ខ្ពង់ខ្ពស់ វែងឆ្ងាយ នាពេល ព្រោះពាក្យនៃការ
 និមន្តប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមនសី យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមនសី ដោយកាយ ធាយ៉ាង ការប្រព្រឹត្តិធម៌
 នឹងការប្រព្រឹត្តិមនសី ដោយវាចា ឯយ៉ាង ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិ
 មនសី ដោយចិត្ត ធាយ៉ាង ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមនសី ដោយកាយ
 មាន ធាយ៉ាងតែម្តងម្តេច ។ ថេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌នឹងការប្រព្រឹត្តិមនសី ដោយកាយ ធាយ៉ាងនេះឯង ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមនសី ដោយវាចា
 មាន ឯយ៉ាង តែម្តងម្តេច ។ ថេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិធម៌
 នឹងការប្រព្រឹត្តិមនសី ដោយវាចា ឯយ៉ាងនេះឯង ។

កាតព្វ ក្រាហ្មណ តិវិច័ មណស ធម្មចរិយ-
 សមចរិយា ហោតិ ។ មេ ។ ឃី ទោ ក្រាហ្មណ
 តិវិច័ មណស ធម្មចរិយសមចរិយា ហោតិ ។
 ឃី ធម្មចរិយសមចរិយាហេតុ ទោ ក្រាហ្មណ ឃី-
 មំណេកទេ សត្តា កាយស្ស កេណ បាធិណ
 សុតតិ សក្កំ លោកំ ធម្មចរិយា ។ អភិក្កម្មំ
 ភោ កោតម ។ មេ ។ ធម្មចរិយា មំ ករិ ភោតមោ
 ធារេតុ អដ្ឋតក្កេ ចាណុចេតំ សរណំ កតត្ថំ ៤

ចមហេ ធម្មចរិយា ។

ម្ចាស់ក្រាហ្មណ៍ ការប្រតិភូធម៌ នីតិការប្រតិភូស្មី ដោយចិត្ត
 កេន ពា យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ មេ ។ ម្ចាស់ក្រាហ្មណ៍ ការប្រតិភូ
 ធម៌នីតិការប្រតិភូស្មី ដោយចិត្ត ពា យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់
 ក្រាហ្មណ៍ សត្វក្នុងខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះវេចក្នុងយោធិកាយស្រាប់ទៅ
 វេមនិទៅកើតឯសុគតិស្មិតិ ទៅលោក ព្រោះហេតុនៃការប្រតិភូធម៌នីតិ
 ការប្រតិភូស្មី យ៉ាងនេះឯង ។ ចិត្តព្រមគោតមដ៏ចំរើន គឺកេ-
 ណាស់ ។ មេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចាំទុកខ្ញុំប្រារព្ធអង្គបិដក
 ទុណសកដល់ខ្ញុំសរណះស្មីដោយជីវិត ចាប់ដើមភ័ក្តិភិក្តិវិញនេះទៅ ។

ចប់ លេខទី ១ ។

ទុតិយោ ទុតិយវិគោ

[៧៨] ធនេហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាភោតោ
យថាភតំ ធិក្ខុតោ ឃីវំ ធិរយេ ។ កតមេហំ
ធនេហំ ។ ចាលាភតំ ហោតិ អធិន្តានាយិ ហោតិ
កាមេសុ មិច្ឆាចារិ ហោតិ មុសាវាទិ ហោតិ
មិសុណាវាទោ ហោតិ មុសាវាទោ ហោតិ សម្មច្យា
លាមិ ហោតិ អភិជ្ឈាណុ ហោតិ ព្យាបទ្ធិន្តា
ហោតិ មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ
ធនេហំ ធម្មេហំ សមន្តាភោតោ យថាភតំ ធិក្ខុតោ
ឃីវំ ធិរយេ ។ ធនេហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាភោតោ
យថាភតំ ធិក្ខុតោ ឃីវំ សក្កេ ។ កតមេហំ ធនេហំ ។
ចាលាភតំ ចជិវិកោ ហោតិ អធិន្តានាយា
ចជិវិកោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ ចជិវិកោ ហោតិ
មុសាវាទោ ចជិវិកោ ហោតិ មិសុណាយ វិទាយ
ចជិវិកោ ហោតិ មុសាវាយ វិទាយ ចជិវិកោ ហោតិ

ទុតិយវិគោ ទី២

[៧៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល បុគ្គលប្រកថ ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
នឹងប្រាប់ទៅក្នុងនរាដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងកើតឡើង ។
គឺជាអ្នកសម្រាប់សព្វ ។ ជាអ្នកកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបាច់ឱ្យ ។ ជាអ្នក
ប្រើប្រាស់ ក្នុងការទាំងខ្យល ។ ជាអ្នករោលនូវពាក្យកុហក ។ ជាអ្នក
រោលនូវពាក្យញ្ជាញធំ ។ ជាអ្នករោលនូវពាក្យតម្រក់ ។ ជាអ្នករោល
នូវពាក្យរោយរាយ ដ៏សម្រាយដ៏ធំ ។ ជាអ្នកប្រើដោយការស្មើឡើងវិញ
ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ។ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ ។ ជាអ្នកយល់ខុស ។ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល បុគ្គលប្រកថដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះនឹង
ប្រាប់ទៅក្នុងនរា ដូចជានាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល
បុគ្គលប្រកថដោយធម៌ ១០ យ៉ាង នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជានាំ
យកទៅដកលំទុក ។ ធម៌ទាំង ១០ យ៉ាងកើតឡើង ។ គឺជាអ្នកអៀរ
ចាកចុះណាតិបុគ៌ ។ អៀរចាកអទិដ្ឋាន ។ អៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារិ ។
អៀរចាកមុសាវាទ ។ អៀរចាកមិសុណាវាទ ។ អៀរចាកមុសាវាយ ។

សម្មប្បណាថា បដិវិភាតោ ហោតិ អនកិដ្ឋានុ
ហោតិ អក្កាច្ឆន្តចំគោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ
ហោតិ ។ ឌមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ទសហិ ទម្មេហិ
សមញ្ញាកោ យថាភតិ ទិក្ខុតោ ឃិវិ សក្កេតិ ។

[៧៧] វិសតិយោ ភិក្ខុវេ ទម្មេហិ សមញ្ញាកោ
យថាភតិ ទិក្ខុតោ ឃិវិ ធិរយេ ។ កាតមេហិ វិស-
តិយោ ។ អត្តនា ទ ចាលាភិចាតិ ហោតិ បរញ្ច
ចាលាភិចាតេ សមាទមេតិ អត្តនា ទ អទិដ្ឋានាយ
ហោតិ បរញ្ច អទិដ្ឋានោ សមាទមេតិ អត្តនា
ទ កាមេសុ ទិដ្ឋាទារិ ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ
ទិដ្ឋាទារេ សមាទមេតិ អត្តនា ទ ឧសាវាទិ
ហោតិ បរញ្ច ឧសាវាទេ សមាទមេតិ អត្តនា
ទ ចិសុណាវាទោ ហោតិ បរញ្ច ចិសុណាយ
វាទាយ សមាទមេតិ អត្តនា ទ ឧសាវាទោ
ហោតិ បរញ្ច ឧសាយ វាទាយ សមាទមេតិ

វិចោកសម្មប្បណាថា ។ ជាអតិថិទិវិចោកសម្មប្បណាថា ។ ចានចិក្ខុមិទ
ក្កាបាទ ។ ជាសម្មាទិដ្ឋិទ ។ ហ្មលភិក្ខុតាំងឡាយ ចុក្កលច្រកយោយ
ចមិទ យ៉ាងនេះនឹង ទំនើទៅកើតឯហ្មនស្មតិ ដូចជាគោយកៅ
ជំរាស់ទុក ។

[៧៧] ហ្មលភិក្ខុតាំងឡាយ ចុក្កលច្រកយោយ ធម៌២០ យ៉ាង នឹង
ពាក់ទៅក្នុងទោក ដូចជាគោយកៅទំលាក់ ។ ចមិ ២០ យ៉ាង កើ
អ្វីខុះ ។ គឺជាអ្នកសម្រាប់សត្វ ដោយច្រូងឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការ
សម្រាប់សត្វ ។ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បល
អ្នកដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ ។ ប្រព្រឹត្តិទុស ក្នុងការ
តាំងឡាយដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តិទុស ក្នុងការ
តាំងឡាយ ។ គោលពាក្យកុហក ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ
ក្នុងការគោលពាក្យកុហក ។ គោលពាក្យញ្ជាញ់ ដោយខ្លួនឯង ។
ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការគោលពាក្យញ្ជាញ់ ។ គោលពាក្យក្រក់
ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការគោលពាក្យក្រក់ ។

អត្តនា ធម៌ សម្មច្បុលាបី ហោតិ បាតុ សម្មច្បុលាបេ
 សមាធិបេតិ អត្តនា ធម៌ អភិជ្ឈាសុ ហោតិ បាតុ
 អភិជ្ឈាយ សមាធិបេតិ អត្តនា ធម៌ ត្យាបន្តចិត្តោ
 ហោតិ បាតុ ត្យាបន្តចិត្តោ សមាធិបេតិ អត្តនា ធម៌ មិច្ឆាធិដ្ឋិ-
 កោ ហោតិ បាតុ មិច្ឆាធិដ្ឋិយា សមាធិបេតិ ។
 ឥវេហិ ទោ ភិក្ខុវេ វិសតិយា ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
 យដាកតំ ធិក្ខុត្តោ ឃី ធិកយ ។ វិសតិយា ភិក្ខុវេ
 ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ យដាកតំ ធិក្ខុត្តោ ឃី សក្កេ ។
 កតតេហិ វិសតិយា ។ អត្តនា ធម៌ ចាលាភិចាតា
 បដិវិភោ ហោតិ បាតុ ចាលាភិចាតា វេសណិយា
 សមាធិបេតិ អត្តនា ធម៌ អនិច្ឆាណា បដិវិភោ
 ហោតិ បាតុ អនិច្ឆាណា វេសណិយា សមាធិបេតិ
 អត្តនា ធម៌ កាមេសុ មិច្ឆាណា បដិវិភោ ហោតិ
 បាតុ កាមេសុ មិច្ឆាណា វេសណិយា សមាធិបេតិ

តោលពាក្យវគ្គប្រយោជន៍ វោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុប្បន្នវិទេ ក្នុងការ
 តោលពាក្យវគ្គប្រយោជន៍ ។ ច្រើនវោយអភិជ្ឈា វោយខ្លួនឯង ។
 បច្ចុប្បន្នវិទេ ក្នុងអភិជ្ឈា ។ មានចិត្តត្យាបន្តវោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុប្បន្ន
 វិទេ ក្នុងការត្យាបន្ត ។ ធម្មកយល់ខុស វោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុប្បន្ន
 វិទេ ក្នុងការយល់ខុស ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណីឡាយ មន្តសប្រកប
 វោយធម៌ ២០ យ៉ាងនេះឯង គឺចំណុះទៅក្នុងនរោ ដូចជាគេនាំយកទៅ
 វិលាក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណីឡាយ មន្តសប្រកបវោយធម៌ ២០ យ៉ាង
 គឺទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដឹកលំទុក ។ ធម៌ ២០ យ៉ាង
 គឺអ្វីៗ ។ គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណិច្ចក វោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុប្បន្ន
 វិទេ ក្នុងការវៀរចាកបាណិច្ចក ។ វៀរចាកអចិន្ត្រៃយ៍វោយខ្លួនឯង ។
 បច្ចុប្បន្នវិទេ ក្នុងការវៀរចាកអចិន្ត្រៃយ៍ ។ វៀរចាកការមសុមិច្ឆាចារ
 វោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុប្បន្នវិទេ ក្នុងការវៀរចាកការមសុមិច្ឆាចារ ។

អគ្គតា ច ធុសារាវតា ចដំរិកោ ហោតិ បរត្ថ មុសា-
 វតា វេមណិយា សមាទចេតិ អគ្គតា ច មិសុណាយ
 វតាយ ចដំរិកោ ហោតិ បរត្ថ មិសុណាយ វតាយ
 វេមណិយា សមាទចេតិ អគ្គតា ច ធុសាយ
 វតាយ ចដំរិកោ ហោតិ បរត្ថ ធុសាយ វតាយ
 វេមណិយា សមាទចេតិ អគ្គតា ច សម្មប្បណាថា
 ចដំរិកោ ហោតិ បរត្ថ សម្មប្បណាថា វេមណិយា
 សមាទចេតិ អគ្គតា ច អនកិដ្ឋាលុ ហោតិ បរត្ថ
 អនកិដ្ឋាយ សមាទចេតិ អគ្គតា ច អន្យាចទ្ធន្តោ
 ហោតិ បរត្ថ អន្យាចទ្ធន្តោ សមាទចេតិ អគ្គតា ច
 សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរត្ថ សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទ-
 ចេតិ ។ ឧទេហំ ទោ កិក្ខុវេ វិសតិយា ទម្មេហិ
 សម្មាទតោ យថាភតំ ទិក្ខុត្តោ វិវិ សក្កេតិ ។

[១០០] តិសាយ កិក្ខុវេ ទម្មេហិ សម្មាទតោ
 យថាភតំ ទិក្ខុត្តោ វិវិ ទិវយេ ។ កកទេហំ តិសាយ ។

វៀរោកមុសាវតេ វោយខ្លងឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរោក
 មុសាវតេ ។ វៀរោកមិសុណាវតា វោយខ្លងឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុង
 ការវៀរោកមិសុណាវតា ។ វៀរោកធុសារាវតា វោយខ្លងឯង ។ ចប្បល
 អ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរោកធុសារាវតា ។ វៀរោកធុសាយ វោយខ្លង
 ឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរោកធុសាយ ។ វោអ្នកមិន
 ប្រើឧបាយភក្តិស្យា វោយខ្លងឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងអភិស្សា ។
 មិនមានចិត្តស្យា វោយខ្លងឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការមិនស្យា ។
 ជាសម្មាទិដ្ឋិ វោយខ្លងឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងសម្មាទិដ្ឋិ ។ ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុវេ បុគ្គលប្រកប វោយចមិ ២០ យ៉ាងនេះឯង គឺនិវេទន៍
 ឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគោរយការទៅដល់ទុក ។

[១០០] ម្ចាស់កិក្ខុវេ បុគ្គលប្រកបវោយធម៌ ២០ យ៉ាងនឹង
 ធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគោរយការទៅដល់ទុក ។ ធម៌ ២០ យ៉ាងនេះ ។

អត្តនា ច ខាលាភិខាតិ ហោតិ បរត្ថ ខាលា-
 ភិខាតេ សមាធិបេតិ ខាលាភិខាតេ ច សម-
 ទុត្តោ ហោតិ អត្តនា ច អនិច្ឆាទាយិ ហោតិ
 បរត្ថ អនិច្ឆាទានេ សមាធិបេតិ អនិច្ឆាទានេ ច
 សមទុត្តោ ហោតិ អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាទាវិ
 ហោតិ បរត្ថ កាមេសុ មិច្ឆាទាវ សមាធិបេតិ
 កាមេសុ មិច្ឆាទាវ ច សមទុត្តោ ហោតិ អត្តនា
 ច ឌុសាវិទិ ហោតិ បរត្ថ ឌុសាវិនេ សមាធិបេតិ
 ឌុសាវិនេ ច សមទុត្តោ ហោតិ អត្តនា ច ចិសុ-
 ណាវិទោ ហោតិ បរត្ថ ចិសុណាយ វិទាយ សមា-
 ធិបេតិ ចិសុណាយ ច វិទាយ សមទុត្តោ ហោតិ
 អត្តនា ច ឌុសាវិទោ ហោតិ បរត្ថ ឌុសាយ វិទាយ
 សមាធិបេតិ ឌុសាយ ច វិទាយ សមទុត្តោ ហោតិ
 អត្តនា ច សម្មច្យុលាមិ ហោតិ បរត្ថ សម្មច្យុលាម
 សមាធិបេតិ សម្មច្យុលាមេ ច សមទុត្តោ ហោតិ

គីជាអ្នកសម្រាប់សក្ក ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការសម្រាប់
 សក្ក ។ គេញចិត្ត ក្នុងការសម្រាប់សក្ក ។ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យ
 ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យ ។
 គេញចិត្ត ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យ ។ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុង
 កាមទាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តខុស
 ក្នុងកាមទាំងឡាយ ។ គេញចិត្ត ក្នុងការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ។
 គោលពាក្យកុហក ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការគោលពាក្យ
 កុហក ។ គេញចិត្ត ក្នុងការគោលពាក្យកុហក ។ គោលពាក្យញ្ជូញធ្វើ
 ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការគោលពាក្យញ្ជូញធ្វើ ។ គេញចិត្ត ក្នុង
 ការគោលពាក្យញ្ជូញធ្វើ ។ គោលពាក្យកាត្រក់ ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បលអ្នក
 ដទៃ ក្នុងការគោលពាក្យកាត្រក់ ។ គេញចិត្ត ក្នុងការគោលពាក្យកាត្រក់ ។
 គោលពាក្យផ្តេប្រយោជន៍ ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការគោល
 ពាក្យផ្តេប្រយោជន៍ ។ គេញចិត្ត ក្នុងការគោលពាក្យផ្តេប្រយោជន៍ ។

អត្តនា ច អភិជ្ឈាសុ ហោតិ ចរក្ក អភិជ្ឈាយ
 សមាធមេតិ អភិជ្ឈាយ ច សមទុក្ខោ ហោតិ
 អត្តនា ច ក្សាបន្តិកោ ហោតិ ចរក្ក ក្សាបន្តិកោ
 សមាធមេតិ ក្សាបន្តិកោ ច សមទុក្ខោ ហោតិ
 អត្តនា ច មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ហោតិ ចរក្ក មិច្ឆា-
 ធិដ្ឋិយា ច សមាធមេតិ មិច្ឆាធិដ្ឋិយា ច សម-
 ទុក្ខោ ហោតិ ។ ឧបេសិ ទោ ភិក្ខុវេ តំសាយ
 ធម្មេសិ សមទុក្ខោ យថាភតំ ធិក្ខុក្ខោ វិវិ
 ធិរយេ ។ តំសាយ ភិក្ខុវេ ធម្មេសិ សមទុក្ខោ
 យថាភតំ ធិក្ខុក្ខោ វិវិ សក្កេ ។ កតតេសិ
 តំសាយ ។ អត្តនា ច ចាលាភិមាតា ចដិវេតា
 ហោតិ ចរក្ក ចាលាភិមាតា វេសណិយា សមាធម-
 េតិ ចាលាភិមាតា វេសណិយា ច សមទុក្ខោ
 ហោតិ អត្តនា ច អធិន្ទាណា ចដិវេតា
 ហោតិ ចរក្ក អធិន្ទាណា វេសណិយា សមាធមេតិ
 អធិន្ទាណា វេសណិយា ច សមទុក្ខោ ហោតិ

ក្រិចសំឡីវិវេក ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បសម្ភរាជិម ក្នុងការសំឡីវិវេក ។
 ពេញចិត្ត ក្នុងការសំឡីវិវេក ។ មានចិត្តខ្ពស់ ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បស-
 ម្ភរាជិម ក្នុងការខ្ពស់ ។ ពេញចិត្ត ក្នុងការខ្ពស់ ។ យល់ខុស ដោយ
 ខ្លួនឯង ។ ចប្បសម្ភរាជិម ក្នុងការយល់ខុស ។ ពេញចិត្ត ក្នុងការ
 យល់ខុស ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ច្បងប្រកប ដោយធម៌ ព្រម
 យ៉ាងនេះឯង ដឹងព្រាងទៅ ក្នុងនាម ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ច្បងប្រកប ដោយធម៌ ព្រម យ៉ាង ដឹងទៅកែន
 ឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដកល់ទុក ។ ធម៌ ព្រម យ៉ាងដឹងអ្វីខ្លះ ។
 ដឹងអ្នករៀបចំបុណ្យធម៌ពុទ្ធ ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បសម្ភរាជិម ក្នុង
 ការរៀបចំបុណ្យធម៌ពុទ្ធ ។ ពេញចិត្ត ក្នុងការរៀបចំបុណ្យធម៌ពុទ្ធ ។
 រៀបចំបុណ្យធម៌ពុទ្ធ ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បសម្ភរាជិម ក្នុងការ
 រៀបចំបុណ្យធម៌ពុទ្ធ ។ ពេញចិត្ត ក្នុងការរៀបចំបុណ្យធម៌ពុទ្ធ ។

អត្តនា ឲ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិភោ ហោតិ
 បរត្ថ កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេទណំយា សមាធមេតិ
 កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេទណំយា ឲ សមទុក្ខោ
 ហោតិ អត្តនា ឲ ឥសារាវា បដិវិភោ ហោតិ
 បរត្ថ ឥសារាវា វេទណំយា ឲ សមាធមេតិ
 ឥសារាវា វេទណំយា ឲ សមទុក្ខោ ហោតិ
 អត្តនា ឲ ចិសុណាយ វាចាយ បដិវិភោ ហោតិ
 បរត្ថ ចិសុណាយ វាចាយ វេទណំយា សមាធមេតិ
 ចិសុណាយ វាចាយ វេទណំយា ឲ សម-
 ទុក្ខោ ហោតិ អត្តនា ឲ ឧសាយ វាចាយ
 បដិវិភោ ហោតិ បរត្ថ ឧសាយ វាចាយ វេទ-
 ណំយា សមាធមេតិ ឧសាយ ឲ វាចាយ វេទ-
 ណំយា សមទុក្ខោ ហោតិ អត្តនា ឲ សម្មច្យលាថា
 បដិវិភោ ហោតិ បរត្ថ សម្មច្យលាថា វេទណំយា
 សមទុក្ខោ ហោតិ អត្តនា ឲ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ

វៀរោកកាមេសុមិច្ឆាចារា វោយទ្ធនំ ឧ បច្ចុលក្កដវិ ក្នុងការវៀរ
 ចាកកាមេសុមិច្ឆាចារា ឧ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារា ឧ
 វៀរោកមុសាវិ វោយទ្ធនំ ឧ បច្ចុលក្កដវិ ក្នុងការវៀរចាកមុសា-
 វិ ឧ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកមុសាវិ ឧ វៀរោកចិសុណាវិ វោយ
 ទ្ធនំ ឧ បច្ចុលក្កដវិ ក្នុងការវៀរចាកចិសុណាវិ ឧ ពេញចិត្ត
 ក្នុងការវៀរចាកចិសុណាវិ ឧ វៀរោកឧសាវិ វោយទ្ធនំ ឧ
 បច្ចុលក្កដវិ ក្នុងការវៀរចាកឧសាវិ ឧ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាក
 ឧសាវិ ឧ វៀរោកសម្មច្យលាបៈ វោយទ្ធនំ ឧ បច្ចុល
 ក្កដវិ ក្នុងការវៀរចាកសម្មច្យលាបៈ ឧ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរ
 ចាកសម្មច្យលាបៈ ឧ វោយទ្ធនំ ឧ បច្ចុលក្កដវិ វោយទ្ធនំ ឧ

បរាញ្ច អនកិជ្ឈិយ សមាធិបេតិ អនកិជ្ឈិយ ច
 សមុទុក្ខោ ហោតិ អត្តនា ច អន្យាបន្តចិត្តោ ហោតិ
 បរាញ្ច អន្យាចារេ សមាធិបេតិ អន្យាចារេ ច សម-
 ុទុក្ខោ ហោតិ អត្តនា ច សង្កាធិដ្ឋិកោ ហោតិ
 បរាញ្ច សង្កាធិដ្ឋិយា សមាធិបេតិ សង្កាធិដ្ឋិយា ច
 សមុទុក្ខោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
 តិសាយ ធម្មេហិ សមញ្ញាតតោ យថាភតិ ធិក្ខុក្ខោ
 វិវិ សាក្កេ ។

[១១១] ធម្មាធិសាយ(២) ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សម-
 ញ្ញាតតោ យថាភតិ ធិក្ខុក្ខោ វិវិ ធិរយេ ។
 កតមេហិ ធម្មាធិសាយ ។ អត្តនា ច ចាណា-
 តិចារិ ហោតិ បរាញ្ច ចាណាតិចារេ សមាធិបេតិ
 ចាណាតិចារេ ច សមុទុក្ខោ ហោតិ ចាណាតិ-
 ចារេស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច អនិច្ឆា-
 ធាយិ ហោតិ បរាញ្ច អនិច្ឆាចារេ សមាធិបេតិ

១ ទ.ប. ចន្ទវិសយ ។

ចប្បលអ្នកវិទ ក្នុងការមិនមានអភិជ្ឈា ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនមាន
 អភិជ្ឈា ១ មានចិត្តមិនល្អបាទ ដោយទ្វេនិង ១ ចប្បលអ្នកវិទ ក្នុង
 ការមិនល្អបាទ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនល្អបាទ ១ យល់ត្រូវ ដោយ
 ទ្វេនិង ១ ចប្បលអ្នកវិទ ក្នុងការយល់ត្រូវ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការយល់
 ត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកថ ដោយធម៌ ធម៌
 យ៉ាងនេះនិង គឺដទៃទៀតនិងស្ថានសួគ៌ ដូចជានិទានយកទៅដល់អស់ទុក ។

[១១១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកថ ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង
 គឺដទៃទៀតក្នុងនាម ដូចជានិទានយកទៅដល់អស់ ។ ធម៌ ៤០ យ៉ាង គឺ
 អ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកសម្រាប់សត្វ ដោយទ្វេនិង ១ ចប្បលអ្នកវិទ ក្នុង
 ការសម្រាប់សត្វ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការសម្រាប់សត្វ ១ ពោលសរសើរ
 កុណា នៃការសម្រាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យវិជ្ជាសមិទឲ្យ ដោយទ្វេ
 និង ១ ចប្បលអ្នកវិទ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យ វិជ្ជាសមិទឲ្យ ១

អធិប្បាណិយេ ច សមុទុក្ខោ ហោតិ អធិប្បាណិយស្ស
 ច វណ្ណំ កាសតិ អគ្គនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារី
 ហោតិ បរេតុ កាមេសុ មិច្ឆាចារេ សមាធិបេតិ
 កាមេសុ មិច្ឆាចារេ ច សមុទុក្ខោ ហោតិ កាមេសុ
 មិច្ឆាចារស្ស ច វណ្ណំ កាសតិ អគ្គនា ច ធុសាវាធិ
 ហោតិ បរេតុ ធុសាវាធិ សមាធិបេតិ ធុសាវាធិ ច សម-
 ុទុក្ខោ ហោតិ ធុសាវាធិស្ស ច វណ្ណំ កាសតិ អគ្គនា
 ច មិសុណាវាចោ ហោតិ បរេតុ មិសុណាយ វាចាយ
 សមាធិបេតិ មិសុណាយ ច វាចាយ សមុទុក្ខោ
 ហោតិ មិសុណាយ ច វាចាយ វណ្ណំ កាសតិ អគ្គនា
 ច ធុសាវាចោ ហោតិ បរេតុ ធុសាយ វាចាយ សមា-
 ធិបេតិ ធុសាយ ច វាចាយ សមុទុក្ខោ ហោតិ
 ធុសាយ ច វាចាយ វណ្ណំ កាសតិ អគ្គនា ច
 សម្មប្បណិយេ ហោតិ បរេតុ សម្មប្បណិយេ សមាធិបេតិ

ពេញចិត្ត ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនឲ្យ ។ ពោលសរសើរ
 គុណ ខែការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនឲ្យ ។ ប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងការ
 ចាំឲ្យយ ដោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងការ
 ចាំឲ្យយ ។ ពេញចិត្ត ក្នុងការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងការចាំឲ្យយ ។
 ពោលសរសើរគុណ ខែការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងការចាំឲ្យយ ។ ពោល
 ពាក្យកុហក ដោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យកុហក ។
 ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យកុហក ។ ពោលសរសើរគុណ ខែការ
 ពោលពាក្យកុហក ។ ពោលពាក្យញុញ្ជង ដោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុល
 អ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យញុញ្ជង ។ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យ
 ញុញ្ជង ។ ពោលសរសើរគុណ ខែការពោលពាក្យញុញ្ជង ។
 ពោលពាក្យពាក្យ ដោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យ
 ពាក្យ ។ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យពាក្យ ។ ពោលសរសើរ
 គុណ ខែការពោលពាក្យពាក្យ ។ ពោលពាក្យដេប្រយោជន៍ ដោយ
 ខ្លួនឯង ។ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យ ដេប្រយោជន៍ ។

អន្តរា ច ចាណាតិចាតា បដិវិភោ ហោតិ
 បរា ចាណាតិចាតា វេមណិយា សមាទយេតិ
 ចាណាតិចាតា វេមណិយា ច សមទុញ្ញោ ហោតិ
 ចាណាតិចាតា វេមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ អន្តរា
 ច អនិច្ឆាទាថា បដិវិភោ ហោតិ បរា អនិច្ឆាទាថា
 វេមណិយា សមាទយេតិ អនិច្ឆាទាថា វេមណិយា
 ច សមទុញ្ញោ ហោតិ អនិច្ឆាទាថា វេមណិយា
 ច វណ្ណំ ភាសតិ អន្តរា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា
 បដិវិភោ ហោតិ បរា កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេម-
 ណិយា សមាទយេតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេមណិយា
 ច សមទុញ្ញោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេម-
 ណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ អន្តរា ច មុសាវាទា
 បដិវិភោ ហោតិ បរា មុសាវាទា វេមណិយា
 សមាទយេតិ មុសាវាទា វេមណិយា ច សមទុញ្ញោ
 ហោតិ មុសាវាទា វេមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ

និវាហិតវិញ្ញាណាទិទាន វោយទ្ធនេន ១ បច្ចុលអ្នកវិទ ក្នុង
 ការវិញ្ញាណាទិទាន ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវិញ្ញាណាទិទាន ១
 ពោលសរសើរគុណ វៃការវិញ្ញាណាទិទាន ១ វិញ្ញាណាទិទាន
 វោយទ្ធនេន ១ បច្ចុលអ្នកវិទ ក្នុងការវិញ្ញាណាទិទាន ១
 ពេញចិត្ត ក្នុងការវិញ្ញាណាទិទាន ១ ពោលសរសើរគុណ វៃការ
 វិញ្ញាណាទិទាន ១ វិញ្ញាណាទិទាន ១ វោយទ្ធនេន ១
 បច្ចុលអ្នកវិទ ក្នុងការវិញ្ញាណាទិទាន ១ ពេញចិត្ត ក្នុង
 ការវិញ្ញាណាទិទាន ១ ពោលសរសើរគុណ វៃការវិញ្ញាណា
 ទិទាន ១ វិញ្ញាណាទិទាន ១ វោយទ្ធនេន ១ បច្ចុល
 អ្នកវិទ ក្នុងការវិញ្ញាណាទិទាន ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវិញ្ញាណា
 ទិទាន ១ ពោលសរសើរគុណ វៃការវិញ្ញាណាទិទាន ១

អន្តថា ន ចិសុណាយ វិនាយ បដិវិភោ ហោតិ
 បាតុ ចិសុណាយ វិនាយ វេទណិយា សមាធម-
 បេតិ ចិសុណាយ វិនាយ វេទណិយា ន សម-
 ទុក្ខោ ហោតិ ចិសុណាយ វិនាយ វេទណិយា
 ន វណ្ណំ ភាសតិ អន្តថា ន ធុរសាយ វិនាយ
 បដិវិភោ ហោតិ បាតុ ធុរសាយ វិនាយ វេទ-
 ណិយា សមាធមេតិ ធុរសាយ វិនាយ វេទណិយា ន
 សមទុក្ខោ ហោតិ ធុរសាយ វិនាយ វេទណិយា
 ន វណ្ណំ ភាសតិ អន្តថា ន សម្មប្បធានា បដិ-
 វិភោ ហោតិ បាតុ សម្មប្បធានា វេទណិយា
 ន សមាធមេតិ សម្មប្បធានា វេទណិយា ន
 សមទុក្ខោ ហោតិ សម្មប្បធានា វេទណិយា
 ន វណ្ណំ ភាសតិ អន្តថា ន អនិច្ច្យាយ
 ហោតិ បាតុ អនិច្ច្យាយ សមាធមេតិ អនិច្ច្យាយ
 ន សមទុក្ខោ ហោតិ អនិច្ច្យាយ ន វណ្ណំ
 ភាសតិ អន្តថា ន អក្កបទ្ធនិកោ ហោតិ

វៀរោកចិសុណាវតា វោយខ្លង្គង្គ ទ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរ
 ចាកចិសុណាវតា ទ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរ ចាក ចិសុណាវតា ទ
 គោលសរសើរគុណ ខែការវៀរចាកចិសុណាវតា ទ វៀរចាកវេសន៍
 វោយខ្លង្គង្គ ទ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកវេសន៍ ទ ពេញចិត្ត
 ក្នុងការវៀរចាក វេសន៍ ទ គោលសរសើរគុណ ខែការវៀរចាក
 វេសន៍ ទ វៀរចាកសម្បជានាមៈ វោយខ្លង្គង្គ ទ បច្ចុល
 អ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកសម្បជានាមៈ ទ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាក
 សម្បជានាមៈ ទ គោលសរសើរគុណ ខែការវៀរចាកសម្បជានាមៈ ទ
 វេសន៍ វោយខ្លង្គង្គ ទ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការ
 ចិសុណាវតា ទ ពេញចិត្ត ក្នុងការចិសុណាវតា ទ គោលសរសើរ
 គុណ ខែការចិសុណាវតា ទ ចិសុណាវតា វោយខ្លង្គង្គ ទ

ចរញ្ច អក្សរាទេ សមាទមេតិ អក្សរាទេ ធន សមទុ-
 ញោ ហោតិ អក្សរាទស្ស ធន វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា
 ធន សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ចរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទ-
 មេតិ សម្មាទិដ្ឋិយា ធន សមទុញោ ហោតិ សម្មា-
 ទិដ្ឋិយា ធន វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ទត្តាឡីសាយ ទម្មេហំ សមញ្ញកតោ យថាកតិ
 ទិក្ខុតោ ឃីវិ សក្កេតិ ។

[១០២] នសហំ ភិក្ខុវេ ទម្មេហំ សមញ្ញកតោ
 ទតិ ទុបហតំ អត្តាទំ ចរិហាតិ... អក្ខតំ អនុបហតំ
 អត្តាទំ ចរិហាតិ... វិសតិយា ភិក្ខុវេ... តិសាយ
 ភិក្ខុវេ... ទត្តាឡីសាយ ភិក្ខុវេ ទម្មេហំ សមញ្ញកតោ
 ទតិ ទុបហតំ អត្តាទំ ចរិហាតិ... អក្ខតំ
 អនុបហតំ អត្តាទំ ចរិហាតិ ។ បេ ។ ឥមេហំ ទោ
 ភិក្ខុវេ ទត្តាឡីសាយ ទម្មេហំ សមញ្ញកតោ អក្ខតំ
 អនុបហតំ អត្តាទំ ចរិហាតិ ។

ទុំឃើញ ទុំឃើញ ។

បច្ចុលអក្ខរាទេ ភុតិការមិទ្ធក្សរាទ ។ ទេញ្ញចិត្ត ភុតិការមិទ្ធក្សរាទ ។
 ពោលសរសើរគុណ ខែការមិទ្ធក្សរាទ ។ ជាអកយេល្ប្រៃ ដោយខ្លួន
 ឯង ។ បច្ចុលអក្ខរាទេ ភុតិការយេល្ប្រៃ ។ ទេញ្ញចិត្ត ភុតិការយេល្ប្រៃ ។
 ពោលសរសើរគុណ ខែការយេល្ប្រៃ ។ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាងនេះឯង ទិវៈព័រិកេ ឯស្ថានសួគ៌
 ផ្លូវគោតយករាវជិតលំទុក ។

[១០២] ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 ឈ្មោះថា ក្សេតុក្ខន្ធានុ ដែលមានកុសលធម៌គាស់រលើង ផ្តាច់ផ្តិល
 ចោលហើយ... ឈ្មោះថា ក្សេតុក្ខន្ធានុ ដែលមានកុសលធម៌
 មិនបានគាស់រលើង ផ្តាច់ផ្តិលចោលហើយ... ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ២០ យ៉ាង... ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ប្រកបដោយធម៌ ៣០ យ៉ាង... ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយ
 ធម៌ ៤០ យ៉ាង ឈ្មោះថា ក្សេតុក្ខន្ធានុ ដែលមានកុសលធម៌គាស់
 រលើង ផ្តាច់ផ្តិលចោលហើយ... ឈ្មោះថា ក្សេតុក្ខន្ធានុ ដែលមាន
 កុសលធម៌មិនបានគាស់រលើង ផ្តាច់ផ្តិល ។ បេ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ក្សេតុក្ខន្ធានុ ដែល
 មានកុសលធម៌ មិនបានគាស់រលើង ផ្តាច់ផ្តិលចោលឡើយ ។

ធម៌យោ ធម៌យវិគ្គ

[១០៣] ធម៌យោ ធម៌យវិគ្គ ឆម្មេហំ សមន្ទាគតោ

ឥនេកក្ខេត្តោ កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា អមាយំ

ទុក្ខតំ វិនិច្ឆាតំ និរយំ ឧបបន្នតំ... ឥនេកក្ខេត្តោ

កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា សុកតំ សក្កំ លោកំ

ឧបបន្នតំ... វិសតិយោ ធម៌យវិគ្គ... តិសាយ ធម៌យវិគ្គ...

ឧត្តាឡិសាយ ធម៌យវិគ្គ ឆម្មេហំ សមន្ទាគតោ ឥនេ-

កក្ខេត្តោ កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា អមាយំ ទុក្ខតំ

វិនិច្ឆាតំ និរយំ ឧបបន្នតំ... ឥនេកក្ខេត្តោ កាយស្ស

ភេតា បរម្មរណា សុកតំ សក្កំ លោកំ ឧបបន្នតំ ។ បេ ។

ធម៌យវិគ្គ ទី៣

[១០៤] ម្នាសភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទ្ធិ ក្នុងលោកនេះ

ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង លុះបែកប្លាយពរកាយស្លាប់ទៅ វេចន៍

ទៅកើត ក្នុងកម្រាល ទុក្ខនិ វិនិច្ឆាត ឧរក ... បុគ្គលទ្ធិ ក្នុង

លោកនេះ លុះបែកប្លាយពរកាយស្លាប់ទៅ វេចន៍ទៅកើត ឯសុគតិស្ថិតិ

ទៅលោក... ម្នាសភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌៦០ យ៉ាង...

ម្នាសភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌៧០ យ៉ាង... ម្នាសភិក្ខុ

ទាំងឡាយ បុគ្គលទ្ធិ ក្នុងលោកនេះ ប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង

លុះបែកប្លាយពរកាយស្លាប់ទៅ វេចន៍ទៅកើត ក្នុងកម្រាល ទុក្ខនិ

វិនិច្ឆាត ឧរក ... បុគ្គលទ្ធិ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកប្លាយពរកាយ

ស្លាប់ទៅ វេចន៍ទៅកើត ឯសុគតិស្ថិតិ ទៅលោក ។ ឃ ៖

បញ្ចមបណ្ណសក ធម៌យវិត្ត

នសហំ កិក្កវេ ទន្ទេហំ សមញ្ញតតោ ពាលោ
វេទិតតោ ... បណ្ឌិតោ វេទិតតោ ... វិសុគយា
កិក្កវេ ... តិសាយ កិក្កវេ ... ចត្តាធិសាយ កិក្កវេ
ទន្ទេហំ សមញ្ញតតោ ពាលោ វេទិតតោ ... បណ្ឌិតោ
វេទិតតោ ឧទេហំ ទោ កិក្កវេ ចត្តាធិសាយ ទន្ទេហំ
សមញ្ញតតោ បណ្ឌិតោ វេទិតតោ ។

នពិយោ ននិយោ ។

(ឧទេសុ ចត្តុបញ្ចេសុ វត្តសុ សុត្តកណិយា
បេយ្យលវសេ វេទិតតោ) ។

បញ្ចមបណ្ណសក ធម៌យវិត្ត

ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង នេតប្បិ
ជីវិតវាចាបុគ្គលពាល ... នប្បិជីវិតវាចាបណ្ឌិត ... ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ
បុគ្គលពាល ប្រកបដោយធម៌ ២០ យ៉ាង ... ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គល
ប្រកបដោយធម៌ ៣០ យ៉ាង ... ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប
ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង នេតប្បិជីវិតវាចាបុគ្គលពាល ... នប្បិជីវិតវាចា
បណ្ឌិត ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង នេតប្បិ
ជីវិតវាចាបណ្ឌិត ។

ចប់ ធម៌យវិត្ត ទី ៣ ។

(ការព្រមព្រៀង ក្នុងវគ្គ ទី ៤ នឹងវគ្គទី ៥ នេះ បណ្ឌិតនប្បិជីវិត
ដោយអំណាចបេយ្យលៈ) ។

[១០៤] ភក្ខស្ស កិក្ខវេ អភិក្ខាយ ទស ទន្ទា
 ភាវេតព្វា ។ ភក្ខេ ទស ។ អសុភសញ្ញា មរណ-
 សញ្ញា អាហារេ ចជីក្ខុលសញ្ញា សព្វលោកេ អន-
 ភិរតសញ្ញា អនិច្ចសញ្ញា អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ទុក្ខ-
 អនត្តសញ្ញា បហានសញ្ញា វិភក្ខសញ្ញា ទំរេទ-
 សញ្ញា ។ ភក្ខស្ស កិក្ខវេ អភិក្ខាយ ឆែ ទស
 ទន្ទា ភាវេតព្វាតិ ។

[១០៥] ភក្ខស្ស កិក្ខវេ អភិក្ខាយ ទស ទន្ទា
 ភាវេតព្វា ។ ភក្ខេ ទស ។ អនិច្ចសញ្ញា អនត្ត-
 សញ្ញា អាហារេ ចជីក្ខុលសញ្ញា សព្វលោកេ
 អនភិរតសញ្ញា អនិក្ខសញ្ញា បុន្តុភសញ្ញា វិទីល-
 កសញ្ញា វិបុត្តកសញ្ញា វិច្ឆិទ្កកសញ្ញា ទុទ្ធាតត-
 សញ្ញា ។ ភក្ខស្ស កិក្ខវេ អភិក្ខាយ ឆែ ទស
 ទន្ទា ភាវេតព្វាតិ ។

[១០៦] ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ ធម៌ ទំ យ៉ាង បុគ្គលធម្មចិរិវិទ
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ ខ្ញុំរក្សា៖ ។ ធម៌ ទំ យ៉ាង ឆើត្តុរៈ ។ ភិក្ខុសញ្ញា ។
 មរណសញ្ញា ។ អាហារេ ចជីក្ខុលសញ្ញា ។ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ។
 អនិច្ចសញ្ញា ។ អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ។ ទុក្ខ អនត្តសញ្ញា ។ បហាន-
 សញ្ញា ។ វិភក្ខសញ្ញា ។ ទំរេទសញ្ញា ។ ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ
 ធម៌ ទំ យ៉ាងនេះ បុគ្គលធម្មចិរិវិទ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ខ្ញុំរក្សា៖ ។

[១០៧] ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ ធម៌ ទំ យ៉ាង បុគ្គលធម្មចិរិវិទ
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ ខ្ញុំរក្សា៖ ។ ធម៌ ទំ យ៉ាង ឆើត្តុរៈ ។ ភិ អនិច្ច-
 សញ្ញា ។ អនត្តសញ្ញា ។ អាហារេ ចជីក្ខុលសញ្ញា ។ សព្វលោកេ
 អនភិរតសញ្ញា ។ អនិក្ខសញ្ញា ។ បុន្តុភសញ្ញា ។ វិទីលកសញ្ញា ។
 វិបុត្តកសញ្ញា ។ វិច្ឆិទ្កកសញ្ញា ។ ទុទ្ធាតតសញ្ញា ។ ។ ខ្នាល
 ភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ ធម៌ ទំ យ៉ាងនេះ បុគ្គលធម្មចិរិវិទ ដើម្បីដឹងច្បាស់
 ខ្ញុំរក្សា៖ ។

[១០៦] ភក្កស្ស ភិក្ខុវេ អភិក្ខាយ ទស ទង្គ

កាវេត្តា ។ កាវេត្តា ទស ។ សង្កាទិដ្ឋិ សង្កា-
សង្កេត្តិ សង្ការិកា សង្ការកម្មត្តិ សង្ការកិរិ
សង្ការិយាវេសា សង្ការសតិ សង្ការសមាធិ សង្ការញា-
ណំ សង្ការិមុត្តិ ។ ភក្កស្ស ភិក្ខុវេ អភិក្ខាយ វេសេ
ទស ទង្គ កាវេត្តាតិ ។

[១០៧] ភក្កស្ស ភិក្ខុវេ ចរិក្ខាយ ចរិក្ខាយោយ ចហា-

ចាយ ទយោយ វយោយ វិកាយ ធិកោយ ធិសនាយ
ចាកាយ ចទិទិស្សកាយ(*) ទស ទង្គ កាវេត្តា ។ ចេ ។

* ឧ. ឧ. ឧទ្ទេស ធម្មិ ធម្មិ ទិស្សិ ។

[១០៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាង ចុក្កលធម្មប្រិច័រោ

ដើម្បីដឹងច្បាស់ ខ្ញុំវាចា ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង ដើម្បីចុះ ។ ធម្មតាទិដ្ឋិ ១
សង្ការសង្កេត្តិ ១ សង្ការិកា ១ សង្ការកម្មត្តិ ១ សង្ការកិរិ ១
សង្ការិយាវេសា ១ សង្ការសតិ ១ សង្ការសមាធិ ១ សង្ការញាណៈ ១
សង្ការិមុត្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ចុក្កល
ធម្មប្រិច័រោ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ខ្ញុំវាចា ។

[១០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាង ចុក្កលធម្មប្រិច័រោ

ដើម្បីកំណត់ដឹង អស់លើក លើក អស់ទៅ សូត្រទៅ ភ្ញើយណាយ
រំលង់ ស្តាប់ម្តាប់ លម្អោល រលាស់លាម ខ្ញុំវាចា ។ ចេ ។

ឆោសស្ស មោហស្ស ចោទស្ស ឧបនាហស្ស
 ឧក្ខស្ស បណសស្ស ឥស្សយ ឧត្តរិយស្ស
 មាយាយ សារេយ្យស្ស ធឥក្កស្ស សារម្ពស្ស មាទស្ស
 អភិមាទស្ស មទស្ស បមាទស្ស អភិកាយ
 ចរិកាយ ចរិក្ខយាយ បហាមាយ មាយាយ
 វាយាយ វិកាយ ធិរោជាយ ឧបសមាយ បាតាយ
 បដិបិស្សត្តាយ ឥមេ ធស ធម្មា ករោត្តាតិ ។

ចន្ទ្រាធិ ចន្ទ្រា ។

ទសរាជិយោ ធិន្ទ្រោ ។

ធម៌ ១០ យានីនេ បុគ្គលធម្មចរិកេ ធិម្បិធិត្ត្រាសំ កំណតំធិតី អសំលេតិ
 លរេចំ អសំទៅ ស្កត្តទៅ ឆៀយណាយ វិលតំ ស្វបំម្ខាតំ
 លរេចាល លោសំចាល ម្ករំទាសៈ មោហៈ រកាធិៈ ឧបនាហៈ
 មក្កៈ បណសៈ ឥស្ស ឧត្តរិយៈ មាយា សារេយ្យៈ ធឥក្កៈ
 សារម្ពៈ មាទៈ អភិមាទៈ មទៈ បមាទៈ ។

ចប់ ចន្ទ្រាធិ ទី ៧ ។

ចប់ ទសរាជិយោ ។

សុត្តន្តបិដក

អង្គធួនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

នាមា ភស្ស កកវតោ អរហនោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ហរិមោ និស្សយវិគ្គោ

(១០៩) ឯកេន សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា សារត្ថិយំ វិហារតិ ជេតពន អនានបិណ្ឌិតស្ស អាណមេ ។ អនំទោ អាយស្មា អាណន្ទោ យេន កកវា កេនុបសន្តិមិ ធូបសន្តិមិកា កកវន្តំ អភិវា- ទេត្វា ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសីន្ទោ ទោ អាយស្មា អាណន្ទោ កកវន្តំ ឯកនវេន កំមត្តិ- យោទិ កន្តេ កុសលាទិ សីលាទិ កំមាទិសំសា- ទិទិ ។ អវិច្ឆនិសារត្វាទិ ទោ អាណន្ត កុសលាទិ សីលាទិ អវិច្ឆនិសារាទិសំសាទិ ។ អវិច្ឆនិសារេ បម អន្ត កំមត្តិយោ កំមាទិសំសោតិ ។

សុត្តន្តបិដក

អង្គធួនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

សុមគ្រាមថ្វាយចន្ទំ ព្រះមោគ្គលានុភោគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនារោ ។

និស្សយវិគ្គ ទី ១

(១០៨) ខ្ញុំបានស្តាប់បកយ៉ាងនេះ ។ សប្បយម្ហយ ព្រះមោគ្គ ព្រះភោគ ទ្រង់អង្គុះនៅ ក្នុងវិទ្យុជេនេន លេសំអនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជំន ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះភោគនុភោគកាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមោគ្គ ព្រះភោគ សុខចូលទៅដល់គ្រាមថ្វាយចន្ទំព្រះមោគ្គព្រះភោគ ហើយអង្គុយ ក្នុងវិសមន្តរ ។ លុះព្រះភោគនុដំរាមកាយុ អង្គុយក្នុងវិសមន្តរហើយ បានគ្រាមថ្វាយចន្ទំព្រះមោគ្គព្រះភោគដូច្នោះថា ចរិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សីល ទាំងឡាយ ជាពុសលមានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ព្រះអង្គ ត្រាស់ថា ឱលភោគនុ សីលទាំងឡាយជាពុសលមានអវិច្ឆនិសារៈ(សេចក្តី ខឹងក្តៅក្រហាយ) ជាប្រយោជន៍ មានអវិច្ឆនិសារៈជាភានិសង្ស ។ ចរិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចំរើន អវិច្ឆនិសារៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។

អរិយ្យដិសារោ ទោ អាណន្ត ចាមុជ្ឈត្តា ចាមុជ្ឈា-
 ធិសំសោ ។ ចាមុជ្ឈំ បទ កន្ត កំមត្តិយេ
 កំមាធិសំសន្តំ ។ ចាមុជ្ឈំ ទោ អាណន្ត ចិត្តត្ថំ
 ចិត្តាធិសំសំ ។ ចិត្តំ បទ កន្ត កំមត្តិយោ
 កំមាធិសំសាតិ ។ ចិត្តំ ទោ អាណន្ត បស្សន្តត្តា
 បស្សន្តាធិសំសា ។ បស្សន្តំ បទ កន្ត កំមត្តិយោ
 កំមាធិសំសាតិ ។ បស្សន្តំ ទោ អាណន្ត សុខត្តា
 សុខាធិសំសា ។ សុខំ បទ កន្ត កំមត្តិយេ
 កំមាធិសំសន្តំ ។ សុខំ ទោ អាណន្ត សមាធិត្ថំ
 សមាធិធិសំសំ ។ សមាធិ បទ កន្ត កំមត្តិយោ
 កំមាធិសំសោតិ ។ សមាធិ ទោ អាណន្ត យេជាក្ខតញ្ញា-
 ណនស្សនត្តោ យេជាក្ខតញ្ញា ណនស្សនាធិសំសោ ។

ម្នាលភានុ អរិយ្យដិសារៈ មានបុព្វដ្ឋៈ (សេចក្តីរីករាយទង់)
 ជាប្រយោជន៍ មានបុព្វដ្ឋៈជាភានិសង្ស ។ ចរិត្ត្រាអង្គដ៏ចំរើន
 បុព្វដ្ឋៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានុ
 បុព្វដ្ឋៈ មានចិត្ត (សេចក្តីរីករាយទង់) ជាប្រយោជន៍ មានចិត្ត
 ជាភានិសង្ស ។ ចរិត្ត្រាអង្គដ៏ចំរើន ចិត្ត មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានុ ចិត្ត មានបស្សន្ត (សេចក្តីស្ងប់
 ម្ងាស់) ជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្តជាភានិសង្ស ។ ចរិត្ត្រាអង្គ
 ដ៏ចំរើន បស្សន្ត មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។
 ម្នាលភានុ បស្សន្ត មានសុខជាប្រយោជន៍ មានសុខជាភានិសង្ស ។
 ចរិត្ត្រាអង្គដ៏ចំរើន សុខៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។
 ម្នាលភានុ សុខៈ មានសមាធិ (ការគាំទ្រចិត្ត) ជាប្រយោជន៍
 មានសមាធិ ជាភានិសង្ស ។ ចរិត្ត្រាអង្គដ៏ចំរើន សមាធិ មានអ្វី
 ជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានុ សមាធិ
 មានយេជាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ (ការយឺតយ៉ាវស្ទុះ ៤ ដោយញ្ញាណ
 តាមតំន) ជាប្រយោជន៍ មានយេជាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ ជាភានិសង្ស ។

យេ ជា ភូតញ្ញាណទស្សនំ មន កន្ត កំមត្តិយេ
 កំមាធិសំសន្តំ ។ យេ ជា ភូតញ្ញាណទស្សនំ ទោ
 អាទន្ត ធិត្តិទត្តំ ធិត្តិទាធិសំសំ ។ ធិត្តិទា
 មន កន្ត កំមត្តិយោ កំមាធិសំសោតិ ។ ធិត្តិទា
 ទោ អាទន្ត វិភកត្តា វិភកាធិសំសា ។ វិភកោ មន
 កន្ត កំមត្តិយោ កំមាធិសំសោតិ ។ វិភកោ ទោ
 អាទន្ត វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនតោ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនា-
 ធិសំសោតិ ។ ឥតិ ទោ អាទន្ត កុសលាធិ សំលាធិ
 អវិច្ឆន្តិសារក្កាធិ អវិច្ឆន្តិសារាធិសំសាធិ អវិច្ឆន្តិសា-
 រោ ចាមុដ្ឋតោ ចាមុដ្ឋាធិសំសោ ចាមុដ្ឋំ ចីតត្តិ
 ចីតាធិសំសំ ចីតិ បស្សន្តត្តា បស្សន្តាធិសំសា
 បស្សន្តិ សុទត្តា សុទាធិសំសា សុទំ សមា-
 ទត្តំ សមាទាធិសំសំ សមាទិ យេ ជា ភូតញ្ញា-
 ណទស្សនតោ យេ ជា ភូតញ្ញាណទស្សនាធិសំសោ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យេ ជា ភូតញ្ញាណទស្សនៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជាគាត់សិរិ ។ គ្មានគាត់ យេ ជា ភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 មានទិព្វា (សេចក្តីជឿយណាយ) ជាប្រយោជន៍ មានទិព្វា
 ជាគាត់សិរិ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទិព្វា មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជាគាត់សិរិ ។ គ្មានគាត់ ទិព្វា មានវិភកៈ (ការប្រាស
 យាកក្រែក) ជាប្រយោជន៍ មានវិភកៈ ជាគាត់សិរិ ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិភកៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាគាត់សិរិ ។
 គ្មានគាត់ វិភកៈ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ (បច្ចវេទនាញ្ញាណ) ជា
 ប្រយោជន៍ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាគាត់សិរិ ។ គ្មានគាត់
 សីលទាំងឡាយជាសុសល មានអវិច្ឆន្តិសារៈជាប្រយោជន៍ មានអវិច្ឆន្តិ-
 សារៈជាគាត់សិរិ អវិច្ឆន្តិសារៈ មានបុម្មៈជាប្រយោជន៍ មានបុម្មៈ
 ជាគាត់សិរិ បុម្មៈ មានបីតិជាប្រយោជន៍ មានបីតិជាគាត់សិរិ
 ចីតិ មានបស្សន្តិជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្តិជាគាត់សិរិ បស្សន្តិ
 មានសុខៈ ជាប្រយោជន៍ មានសុខៈ ជាគាត់សិរិ សុខៈ មានសមាទិ
 ជាប្រយោជន៍ មានសមាទិជាគាត់សិរិ សមាទិ មានយេ ជា ភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មានយេ ជា ភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាគាត់សិរិ

យជាត្រតញ្ញាណទស្សនំ ចិត្តិធម្មំ ចិត្តិចាចំសំសំ
ចិត្តិចា វិរាគត្តា វិរាគាចំសំសា វិរាគោ វិមុត្តិ-
ញ្ញាណទស្សនោ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនាចំសំសោ ។
នីតិ ទោ អាទទុ កុសលាចិ សីលាចិ
អទុពុទ្ធន អរហត្តាយ ចរិច្ឆរេត្តិកិ(*) ។

[១០៧] សីលវិភា កិក្កវេ សីលសម្បទ្ធស្ស
ន ទេតទាយ ការណីយំ អវិច្ឆរិយេសារោ មេ ឧច្ឆរ្ន្ន-
ត្តិ ។ ធម្មតា ឯសា កិក្កវេ យំ សីលវិភា
សីលសម្បទ្ធស្ស អវិច្ឆរិយេសារោ ឧច្ឆរ្ន្នតិ ។ អវិច្ឆរិ-
យេសារិស្ស កិក្កវេ ន ទេតទាយ ការណីយំ ចាមុន្នំ
មេ ឧច្ឆរ្ន្នត្តិ ។ ធម្មតា ឯសា កិក្កវេ យំ អវិច្ឆ-
រិយេសារិស្ស ចាមុន្នំ ឧច្ឆរ្ន្នតិ ។ ចមុន្និតស្ស កិក្កវេ ន
ទេតទាយ ការណីយំ ចិតិ មេ ឧច្ឆរ្ន្នត្តិ ។ ធម្មតា
ឯសា កិក្កវេ យំ ចមុន្និតស្ស ចិតិ ឧច្ឆរ្ន្នតិ ។

* ឧ. ធម្មតា ចារឹកិ ។

យជាត្រតញ្ញាណទស្សនៈ ចានិក្ខិចាជាប្រយោជនំ ចានិក្ខិចាជាភានិសង្ស
និក្ខិចា ចានិក្ខិចាជាប្រយោជនំ ចានិក្ខិចាជាភានិសង្ស វិរាគៈ ចាន
វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈជាប្រយោជនំ ចានិក្ខិញ្ញាណទស្សនៈជាភានិ-
សង្ស ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ម្នាលភានុ សីលទាំងឡាយជាមូល
នៃនិច្ចេតិ ដើម្បីត្រូវអរហន្ត តាមលំដាប់ដោយប្រការ ដូច្នោះឯង ។

[១០៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុក្កលក្កមាទសីល ចិច្ចណិ
ដោយសីល មិនត្រូវធ្វើដោយចេតនាថា អវិច្ឆរិយេសារៈ ចូរកើត
ដល់កត្តាអញ្ញដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិច្ឆរិយេសារៈ នៃនិ
កើតឡើង ដល់ចុក្កលក្កមាទសីល ចិច្ចណិដោយសីល នេះជា
ធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុក្កលក្កមាទសីលវិច្ឆរិយេសារៈ មិនត្រូវធ្វើ
ដោយចេតនាថា ចុក្កដ្ឋៈ ចូលកើតឡើងដល់កត្តាអញ្ញដូច្នោះទេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុក្កដ្ឋៈ នៃនិកើតឡើងដល់ចុក្កលក្កមាទសីលវិច្ឆរិយេសារៈ
នេះជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុក្កលក្កមាទសីលវិច្ឆរិយេសារៈ
ដោយចេតនាថា ចិតិ ចូរកើតឡើងដល់កត្តាអញ្ញដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចិតិ នៃនិកើតឡើងដល់ចុក្កលក្កមាទសីលវិច្ឆរិយេសារៈ ។

បីតិមនស្ស កិក្ខុវេ ទ ទេតទាយ កាណិយំ
 កាយោ មេ ចស្សន្តត្ថំ ។ ទម្ពតា វិសា
 កិក្ខុវេ យំ បីតិមនស្ស កាយោ ចស្សន្តត្ថំ ។
 ចស្សន្តកាយស្ស កិក្ខុវេ ទ ទេតទាយ កាណិយំ
 សុទ្ធំ វេទិយោមីតិ^(១) ។ ទម្ពតា វិសា កិក្ខុវេ យំ
 ចស្សន្តកាយោ សុទ្ធំ វេទិយតិ ។ សុទ្ធានោ កិក្ខុវេ
 ទ ទេតទាយ កាណិយំ ទិក្ខុំ មេ សនាទិយត្ថំ ។
 ទម្ពតា វិសា កិក្ខុវេ យំ សុទ្ធានោ ទិក្ខុំ សនាទិយ-
 តិ ។ សនាហិតស្ស កិក្ខុវេ ទ ទេតទាយ កាណិយំ
 យថាភ្នំ បដាបាមំ ចស្សន្តិទិ ។ ទម្ពតា វិសា
 កិក្ខុវេ យំ សនាហិតោ យថាភ្នំ បដាបាមំ
 ចស្សន្តំ ។ យថាភ្នំ កិក្ខុវេ ជាទតោ ចស្សនោ
 ទ ទេតទាយ កាណិយំ ទិក្ខុំបាមីតិ ។ ទម្ពតា
 វិសា កិក្ខុវេ យំ យថាភ្នំ ជាទំ ចស្សំ ទិក្ខុំទ្ធតិ ។

១ ឧ. បទយិស្សមិទិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានវិចិត្ត មិនធម្មវិជ្ជាដោយចេតនាថា
 កាយរបស់គាតាអញ ឬរូស្សបម្រាប់ ដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាយរបស់បុគ្គលមានបទបុគ្គ តែងស្របម្រាប់ នៅ
 ជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានកាយប្បស្សន្តិ
 មិនធម្មវិជ្ជាដោយចេតនាថា គាតាអញទទួលសេចក្តីសុខដូច្នោះទេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានកាយប្បស្សន្តិ តែងទទួលសេចក្តី
 សុខ នៅជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តី
 សុខ មិនធម្មវិជ្ជាដោយចេតនាថា ចិត្តរបស់គាតាអញ ឬរាងទាម
 ដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តរបស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តី
 សុខតែងតាំងទាំង នៅជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 អ្នកមានសមាធិចិត្ត មិនធម្មវិជ្ជាដោយចេតនាថា គាតាអញមិន
 គាតាអញឃើញ នាមកម្មដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 មានសមាធិចិត្ត តែងដឹង តែងឃើញតាមពិត នៅជាធម្មតា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលដឹង កាលឃើញតាមពិត មិនធម្មវិជ្ជា
 ដោយចេតនាថា គាតាអញឡើយ ណាយដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលដឹង កាលឃើញតាមពិត តែងឡើយណាយ នៅជាធម្មតា ។

កុសលានំ សីលានំ អវិច្ឆយនិសារក្កានំ អវិច្ឆយនិសារ-
កនិសីលានំ ។ ឥតិ ទោ កិក្កុយេ ទង្គិ(១) ទង្គេ អភិ-
សន្តេន្តិ ទង្គិ(២) ទង្គេ បរិច្ឆេន្តិ អសរេ ហរកមយាយាតិ ។

(១១០) ទុស្ស័យស្ស កិក្កុយេ សីលវិច្ឆស្ស ហ-
ត្ថុចនិសោ ហោតិ អវិច្ឆយនិសារេ អវិច្ឆយនិសារេ អសតិ
អវិច្ឆយនិសារវិច្ឆស្ស ហត្ថុចនិសំ ហោតិ ទាតុន្តិ
ហតុន្តេ អសតិ ទាតុន្តិវិច្ឆស្ស ហត្ថុចនិសោ ហោតិ
ចិតិ ចិតិយា អសតិ ចិតិវិច្ឆស្ស ហត្ថុចនិសោ
ហោតិ ចស្សន្តិ ចស្សន្តិយា អសតិ ចស្សន្តិវិច្ឆស្ស
ហត្ថុចនិសំ ហោតិ សុទំ សុទេ អសតិ
សុទំវិច្ឆស្ស ហត្ថុចនិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
សម្មាសមាធិន្តិ អសតិ សម្មាសមាធិវិច្ឆស្ស
ហត្ថុចនិសំ ហោតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សន្តិ

១-២ ១. ទង្គេន ឈរតោ ឥន្តិ ។

សីលទាំងឡាយ ជាទុសល មានអវិច្ឆយនិសារៈ ជាប្រយោជន៍ មាន
អវិច្ឆយនិសារៈ ជាតានិសង្ស ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ម្ចាស់កិក្កុ
ទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ តែងញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
ធម៌ទាំងឡាយ តែងញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យបរិបូណ៌ ដើម្បីចេញ អតីទំ
មិនមែនជាគ្រឿង ទៅកាន់គ្រឿងគ្រាន់តែ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

(១១០) ម្ចាស់កិក្កុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកទ្រទ្រង់សីល វិច្ឆិតាកសីល
តែងសាចស្តេចចង់ស្ស័យ ខែអវិច្ឆយនិសារៈ កាលបើអវិច្ឆយនិសារៈ
មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិតាកអវិច្ឆយនិសារៈតែងសាចស្តេចចង់ស្ស័យ
ខែចុះចុះ កាលបើចុះចុះមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិតាកចុះចុះតែងសាច-
ស្តេចចង់ស្ស័យ ខែចំរិ កាលបើចំរិ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិតាកចំរិ
តែងសាចស្តេចចង់ស្ស័យខែចស្សន្តិ កាលបើចស្សន្តិមិនមាន បុគ្គល
អ្នកវិច្ឆិតាកចស្សន្តិ តែងសាចស្តេចចង់ស្ស័យ ខែសុទៈ កាលបើ
សុទៈមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិតាកសុទៈ តែងសាចស្តេចចង់ស្ស័យ
ខែសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិតាកសម្មា-
សមាធិ តែងសាចស្តេចចង់ស្ស័យ ខែយថាភូតញ្ញាណទស្សន្តិ

យេថាភូតញ្ញាណទស្សនំ អសតិ យេថាភូតញ្ញាណទស្ស-
 នវិច្ឆន្តស្ស ហត្ថបដិសា ហោតិ ធិត្ថំនា ធិត្ថំនាយ
 អសតិ ធិត្ថំនាវិច្ឆន្តស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ វិកតោ
 វិកតោ អសតិ វិកតាវិច្ឆន្តស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិមុ-
 ត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។ សេយ្យថាបិ កិក្ខុវេ កុក្កា សា-
 ទាបណាសវិចន្ទោ តស្ស បច្ឆដិកាបិ ន ចារិច្ឆិ
 កច្ឆតិ តចោបិ ផេត្តចិ សារោចំ ន ចារិច្ឆិ កច្ឆតិ
 ឯធិវេ ចោ កិក្ខុវេ ទុស្ស្រិលស្ស សីលវិច្ឆន្តស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិច្ឆដិសារោ អវិច្ឆដិសារោ
 អសតិ អវិច្ឆដិសាវិច្ឆន្តស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ
 ។ ចេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។ សីលវេតា កិក្ខុវេ
 សីលសម្បទ្ធស្ស ទុច្ឆនិសសម្បទ្ធា ហោតិ
 អវិច្ឆដិសារោ អវិច្ឆដិសារោ សតិ អវិច្ឆដិ-
 សារសម្បទ្ធស្ស ទុច្ឆនិសសម្បទ្ធា ហោតិ ចាម្មជ្ជិ

កាលថេ យេថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មិនមាន ចុក្កល អ្នកវិច្ឆិបាក
 យេថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែនិសាបសូន្យ ចាកទុច្ឆនិស្ស័យ ខែនិច្ចិត
 កាលថេនិច្ចិតមិនមាន ចុក្កលអ្នកវិច្ឆិបាកនិច្ចិត តែនិសាបសូន្យចាក
 ទុច្ឆនិស្ស័យ ខែវិកតៈ កាលថេវិកតៈមិនមាន ចុក្កលអ្នកវិច្ឆិបាកវិកតៈ
 តែនិសាបសូន្យ ចាកទុច្ឆនិស្ស័យ ខែវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ ដូចជាដើមឈើ ដែលប្រាសចាកមែកនិងស្លឹកហើយ ក្រុម
 របស់ឈើនោះក្តី ក៏មិនដល់ ខ្លៅការពេញលេញ សំបកក្តី ប្រាយក្តី
 ភ្លឹមក្តី ក៏មិនដល់ ខ្លៅការពេញលេញ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 ចុក្កលទ្រុស្តសីល វិច្ឆិបាកសីល តែនិសាបសូន្យ ចាកទុច្ឆនិស្ស័យ
 ខែអវិច្ឆដិសារៈ កាលថេ អវិច្ឆដិសារៈ មិនមាន ចុក្កលអ្នកវិច្ឆិ
 បាកអវិច្ឆដិសារៈ តែនិសាបសូន្យ ចាកទុច្ឆនិស្ស័យ ។ ចេ ។ ខែ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 ចុក្កលអ្នកមានសីល ចរិច្ចណិ ដោយសីល តែនិចរិច្ចណិ ដោយ
 ទុច្ឆនិស្ស័យ ខែអវិច្ឆដិសារៈ កាលថេអវិច្ឆដិសារៈមាន ចុក្កលអ្នក
 ចរិច្ចណិដោយអវិច្ឆដិសារៈ តែនិចរិច្ចណិដោយទុច្ឆនិស្ស័យ ខែបាមុជ្ជៈ

ពាមុដ្ឋេ សតិ ពាមុដ្ឋេសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា
 ហោតិ ធម៌ ធម៌យា សតិ ចិត្តសម្បទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា សតិ
 បស្សន្តិសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធិ ហោតិ សុខំ
 សុខេ សតិ សុខសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា
 ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិន្តិ សតិ
 សម្មាសមាធិសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធិ ហោតិ
 យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនំ យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនេ
 សតិ យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនសម្បទ្ធស្ស ឧបទិស-
 សម្បទ្ធា ហោតិ ចិត្តតា ចិត្តនាយ សតិ ចិត្ត-
 ពាសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ វិរាគោ
 វិរាគេ សតិ វិរាគសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធិ ហោតិ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។ សេយ្យថាមិ វិក្កុវេ វុត្តោ
 សាទាបណសសម្បទ្ធា តស្ស ចច្យដិកាមិ ចារិវ្ហិ
 កច្ចតិ ឧបោមិ មេត្តមិ សារោមិ ចារិវ្ហិ កច្ចតិ

កាលបើចម្រុះមាន បុគ្គល អ្នកចាំចូល ដោយចម្រុះ តែឯបរិច្ចេក
 ដោយឧបទិស្ស័យ តែបើ កាលបើបើកមាន បុគ្គលអ្នកចាំចូល ដោយ
 បើក តែឯបរិច្ចេក ដោយឧបទិស្ស័យតែបស្សន្តិ កាលបើបស្សន្តិ មាន
 បុគ្គលអ្នកចាំចូល ដោយបស្សន្តិ តែឯបរិច្ចេក ដោយឧបទិស្ស័យ
 តែសុខៈ កាលបើ សុខៈ មាន បុគ្គលអ្នកចាំចូល ដោយសុខៈ តែឯ
 បរិច្ចេក ដោយឧបទិស្ស័យ តែសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មាន
 បុគ្គលអ្នកចាំចូល ដោយសម្មាសមាធិ តែឯបរិច្ចេក ដោយឧបទិស្ស័យ
 តែយថាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើ យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ មាន
 បុគ្គលអ្នកចាំចូល ដោយយថាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ តែឯបរិច្ចេក ដោយ
 ឧបទិស្ស័យតែចិត្តតា កាលបើចិត្តតា មាន បុគ្គលអ្នកចាំចូល ដោយ
 ចិត្តតា តែឯបរិច្ចេក ដោយឧបទិស្ស័យ តែវិរាគៈ កាលបើ វិរាគៈមាន
 បុគ្គលអ្នកចាំចូល ដោយវិរាគៈ តែឯបរិច្ចេក ដោយ ឧបទិស្ស័យ តែវិមុត្តិ-
 ញ្ញាណទស្សនៈ ។ ខ្នាលកិច្ចការិទ្ធកាយ អប្បិមដ្ឋិមេវេវេវ វិសេវបរិច្ចេក
 ដោយតែកម្មវិធីកាយេវ ព្រមរបស់ឈើខោត្តិ ផល់ខ្នុរកាយពេញលេញ
 សំបកក្តី ស្រោយក្តី ភ្នំមក្តី ក៏ផល់ខ្នុរកាយពេញលេញ យ៉ាងណាមិញ

ឯកម្ភ ទោ ភិក្ខុវេ សីលវេតោ សីលសម្បទ្ធស្ស
ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ អវិប្បជិសារោ អវិប្បជិសារ
សតិ អវិប្បជិសារសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធន្ត
ហោតិ ។ បេ ។ វិប្បទ្ធកិញ្ញាណទស្សន្ត ។

[១១១] អត្រ ទោ អយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ
អមន្តេសំ អារុសោ ភិក្ខុវេតេ ។ អារុសោតិ ទោ
តេ ភិក្ខុ អយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បទ្ធសេន្ទ-
សុំ ។ អយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទរោច ទុស្សីលស្ស
អារុសោ សីលវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទិសោ ហោតិ
អវិប្បជិសារោ អវិប្បជិសារេ អសតិ អវិប្បជិសារ-
វិបទ្ធស្ស ហត្ថបទិសំ ហោតិ ចាទុន្តិ ចាទុជ្ជេ
អសតិ ចាទុន្តិវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទិសោ ហោតិ
បិតិ បិតំយោ អសតិ បិតិវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទិ-
សា ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយោ អសតិ
បស្សន្តិវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទិសំ ហោតិ សុទំ

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិច្ចេកិ ដោយសីល
តែងបរិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សយ ខែកវិប្បជិសារៈ កាលបើ អវិប្បជិ-
សារៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយអវិប្បជិសារៈ តែងបរិច្ចេកិ
ដោយឧបទិស្សយ ។ បេ ។ វិប្បទ្ធកិញ្ញាណទស្សនៈ កំយ៉ាងនោះដែរ ។

[១១២] កុតិទិវេនាឯក ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ខ្នាលអារុសោ ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ទទួលស្តាប់ដរាបថា ខែព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយថា កុណោ អារុសោ ។
ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ បានពាលដូច្នោះថា ខ្នាលអារុសោទាំងឡាយ
បុគ្គលអ្នកទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីលហើយ តែងសាចស្មុន្យចាកឧបទិ-
ស្សយ ខែកវិប្បជិសារៈ កាលបើអវិប្បជិសារៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ
ចាកអវិប្បជិសារៈ តែងសាចស្មុន្យ ចាកឧបទិស្សយខែពុទ្ធដ្ឋៈ កាល
បើពុទ្ធដ្ឋៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកពុទ្ធដ្ឋៈ តែងសាចស្មុន្យ
ចាកឧបទិស្សយ ខែបិតិ កាលបើបិតិ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាក បិតិ
តែងសាចស្មុន្យ ចាកឧបទិស្សយ ខែបស្សន្តិ កាលបើបស្សន្តិ មិនមាន
បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកបស្សន្តិ តែងសាចស្មុន្យ ចាកឧបទិស្សយ ខែសុទៈ

សុខេ អសតិ សុខវិច្ឆន្ទស្ស ហត្ថបដិសោ
 ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិក្កំ អសតិ
 សម្មាសមាធិវិច្ឆន្ទស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ យថា-
 ក្ខត្តកាណាណស្សនំ យថាក្ខត្តកាណាណស្សនេ អសតិ
 យថាក្ខត្តកាណាណស្សនវិច្ឆន្ទស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ
 ធិត្ថិណ ធិត្ថិណយ អសតិ ធិត្ថិណវិច្ឆន្ទស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ វិណកោ វិណកោ អសតិ
 វិណកវិច្ឆន្ទស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិមុត្តិកាណា-
 នស្សនំ ។ សេយ្យជាធិ អកុសា កុត្តា សាទាច-
 ណសវិមន្តោ តស្ស ចច្យដិកាធិ ន ចារិច្ចវិ
 តត្ថតិ តចោចំ ដេត្តមិ សារោចំ ន ចារិច្ចវិ តត្ថតិ
 ឯវាមេ ចោ អកុសា ធុស្សីលស្ស សីលវិច្ឆន្ទស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិច្ចដិសារោ អវិច្ចដិសារោ
 អសតិ អវិច្ចដិសារវិច្ឆន្ទស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ ។ ធម ។

កាលវេសុទ្ធៈ មិធិមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិ បាតសុទ្ធៈ តែធិសាចស្សន្យ
 បាតចមិនស្រួល តែសម្មាសមាធិ កាលវេសម្មាសមាធិ មិធិមាន
 បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិ បាតសម្មាសមាធិ តែធិសាចស្សន្យ បាតចមិនស្រួល
 តែយថាក្ខត្តកាណាណស្សនៈ កាលវេយថាក្ខត្តកាណាណស្សនៈ មិធិមាន
 បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិ បាតយថាក្ខត្តកាណាណស្សនៈ តែធិសាចស្សន្យបាតច-
 មិនស្រួល តែធិត្ថិណ កាលវេធិត្ថិណ មិធិមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិបាតធិត្ថិណ
 តែធិសាចស្សន្យ បាតចមិនស្រួលតែវិណកៈ កាលវេវិណកៈ មិធិមាន
 បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិបាតវិណកៈ តែធិសាចស្សន្យបាតចមិនស្រួល តែវិមុត្តិកាណា-
 នស្សនៈ ។ ម្នាលអកុសាចាំឲ្យយ ច្រៀមដូចមើលឃើ ផែលច្រាស
 បាតវែកទំនំស្លឹកហើយ ក្រុមរ របស់ឈើខាងក្នុង ក៏មិនដល់ខ្លូកា
 រេញលេញ សំបកក្តី ត្រាយក្តី រ៉ូមក្តី ក៏មិនដល់ខ្លូកា
 រេញលេញ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលអកុសាចាំឲ្យយ បុគ្គល
 អកុស្រសីល វិច្ឆិបាតសីល តែធិសាចស្សន្យ បាតចមិនស្រួល
 តែអវិច្ចដិសារៈ កាលវេអវិច្ចដិសារៈ មិធិមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិបាត
 អវិច្ចដិសារៈ តែធិសាចស្សន្យ បាតចមិនស្រួល ។ ធម ។

វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។ សីលវិភា អារុសា សីលសម្ម-
 ទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មន្ទា ហោតិ អវិច្ឆ័យិសារោ អវិច្ឆ័-
 យិសារេ សតិ អវិច្ឆ័យិសារសម្មទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មទ្ធិ
 ហោតិ ចាមុទ្ធិ ចាមុទ្ធលេ សតិ ចាមុទ្ធិសម្មទ្ធស្ស ឧបទិ-
 សសម្មន្ទា ហោតិ ចិត្តំ ចិត្តយោ សតិ ចិត្តិសម្មទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្មន្ទា ហោតិ ចស្សន្តិ ចស្សន្តិយោ សតិ
 ចស្សន្តិសម្មទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មទ្ធិ ហោតិ សុខំ
 សុខេ សតិ សុខសម្មទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មន្ទា ហោតិ
 សម្មាសមាទិ សម្មាសមាទិញ្ចិ សតិ សម្មាសមាទិ-
 សម្មទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មទ្ធិ ហោតិ យថាកុតញ្ញាណ-
 ទស្សនំ យថាកុតញ្ញាណទស្សនេ សតិ យថាកុត-
 ញ្ញាណទស្សនេសម្មទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មន្ទា ហោតិ
 ចិត្តិណា ចិត្តិណាយ សតិ ចិត្តិណាសម្មទ្ធស្ស ឧបទិសស-
 ម្មន្ទា ហោតិ វិរាគោ វិរាគេ សតិ វិរាគសម្មទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្មទ្ធិ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។

វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ កំយោធិវោរវេរ ។ ដោយការុសាទាំងឡាយ
 ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ ដោយសីល តែធិបរិច្ចាណិ ដោយ
 ឧបទិស្សយនៃអវិច្ឆ័យិសារៈ កាលបើអវិច្ឆ័យិសារៈ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ
 ដោយអវិច្ឆ័យិសារៈ តែធិបរិច្ចាណិ ដោយឧបទិស្សយ នៃចាមុទ្ធិៈ
 កាលបើចាមុទ្ធិៈ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ ដោយចាមុទ្ធិៈ តែធិបរិច្ចាណិ
 ដោយឧបទិស្សយ នៃចិត្តិ កាលបើចិត្តិ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ
 ដោយចិត្តិ តែធិបរិច្ចាណិដោយឧបទិស្សយនៃបស្សន្តិ កាលបើបស្សន្តិ មាន
 ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ ដោយបស្សន្តិ តែធិបរិច្ចាណិ ដោយឧបទិស្សយនៃសុខៈ
 កាលបើសុខៈ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ ដោយសុខៈ តែធិបរិច្ចាណិ
 ដោយឧបទិស្សយនៃសម្មាសមាទិ កាលបើសម្មាសមាទិ មាន ចុក្កល
 អ្នកបរិច្ចាណិដោយសម្មាសមាទិ តែធិបរិច្ចាណិដោយឧបទិស្សយ នៃយថា-
 កុតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើ យថាកុតញ្ញាណទស្សនៈ មាន ចុក្កល
 អ្នកបរិច្ចាណិ ដោយយថាកុតញ្ញាណទស្សនៈ តែធិបរិច្ចាណិដោយឧបទិស្សយ
 នៃចិត្តិណា កាលបើចិត្តិណា មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិដោយចិត្តិណា តែធិបរិច្ចាណិ
 ដោយឧបទិស្សយ នៃវិរាគៈ កាលបើវិរាគៈ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ
 ដោយវិរាគៈ តែធិបរិច្ចាណិដោយឧបទិស្សយ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។

សេយ្យថាបិ អារុសា វុក្ខោ សាទាចលាស-
 សឡន្ទា តស្ស ចច្ចដំតាបិ ចារិច្ចវី កន្ទតំ
 តចោបិ ដេត្តបិ សារោបិ ចារិច្ចវី កន្ទតំ
 ឯវិវេវ ទោ អារុសា សីលវិវា សីលសឡ-
 ន្ទស្ស ឧបទំសសឡន្ទា ហោតិ អវិច្ចដំសារោ
 អវិច្ចដំសារេ សតិ អវិច្ចដំសារសឡន្ទស្ស ឧបទំ-
 សសឡន្ទំ ហោតិ ។ ចេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សន្តិ ។

[១០២] តត្រ ទោ អាយស្មា អាណន្ទោ ភិក្ខុ
 អាមន្ទេសិ ។ ចេ ។ ទុស្សីលស្ស អារុសោ សីលវិ-
 ចន្ទស្ស ចាត្វចន្ទសោ ហោតិ អវិច្ចដំសារោ
 អវិច្ចដំសារេ អសតិ អវិច្ចដំសារវិចន្ទស្ស ចាត្វ-
 ចន្ទសំ ហោតិ ចាត្វន្ទំ ចាត្វន្ទេ អសតិ ចាត្វន្ទវិចន្ទស្ស
 ចាត្វចន្ទសា ហោតិ ចិតិ ចិតិយា អសតិ ចិតិ-
 វិចន្ទស្ស ចាត្វចន្ទសា ហោតិ ចស្សន្ទំ ចស្សន្ទិយា
 អសតិ ចស្សន្ទវិចន្ទស្ស ចាត្វចន្ទសំ ហោតិ សុទំ

ម្នាលភារុសាចាំឱ្យយ ប្រៀបដូចដើមរោម ដែលចិញ្ចាវិដោយខែក
 ទំនិស្សិក ក្រុមរោមរំលាយនោះក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ សំបកក្តី
 ក្រោយក្តី រ៉ូមក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ យំនិណាម៉េញ
 ម្នាលភារុសាចាំឱ្យយ បុគ្គលអ្នកមានសីល ចិញ្ចាវិដោយសីល
 តែដំបូងដោយឧបទំស្សយ នៃអវិច្ចដំសារៈ កាលបើអវិច្ចដំសារៈ
 មាន បុគ្គលអ្នកចិញ្ចាវិដោយអវិច្ចដំសារៈ តែដំបូងដោយ
 ឧបទំស្សយ ។ ចេ ។ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[១០២] កុតិទំនារេវេ ព្រះអាទន្ទដំបាតកាយ ហៅភិក្ខុចាំឱ្យយ
 ។ ចេ ។ ម្នាលភារុសាចាំឱ្យយ បុគ្គលបុក្រុស្តសីល វិចន្ទចាក
 សីល នៃនិសាបស្សន្ទ ចាកឧបទំស្សយ នៃអវិច្ចដំសារៈ កាលបើ
 អវិច្ចដំសារៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិចន្ទ ចាកអវិច្ចដំសារៈ នៃនិសាប
 ស្សន្ទ ចាកឧបទំស្សយ នៃបុម្ពុដ្ឋៈ កាលបើបុម្ពុដ្ឋៈ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិចន្ទ ចាកបុម្ពុដ្ឋៈ នៃនិសាបស្សន្ទ ចាកឧបទំស្សយ នៃចិ
 កាលបើចិ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិចន្ទ ចាកចិ នៃនិសាបស្សន្ទ
 ចាកឧបទំស្សយ នៃបស្សន្ទ កាលបើបស្សន្ទ មិនមាន បុគ្គលអ្នក
 វិចន្ទចាកបស្សន្ទ នៃនិសាបស្សន្ទ ចាកឧបទំស្សយ នៃសុទៈ

សុទេ អសតំ សុទវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទិសោ ហោតិ
 សម្មាសមាធិំ សម្មាសមាធិម្ហំ អសតំ សម្មាសមាធិវិ-
 បទ្ធស្ស ហត្ថបទិសំ ហោតិ យេវាក្កតញ្ញាណទស្សនំ
 យេវាក្កតញ្ញាណទស្សនំ អសតំ យេវាក្កតញ្ញាណ-
 ទស្សនវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទិសោ ហោតិ និព្វិទា និព្វិទាយ
 អសតំ និព្វិទវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទិសោ ហោតិ
 វិរាគោ វិរាគេ អសតំ វិរាគវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទិសំ
 ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។ សេយ្យថាមិ ភានុសោ
 កុត្តោ សាទាមលាមវិបទ្ធា តស្ស មច្ឆនិកាមិ
 ន ទារិច្ឆវិ កទ្ធកំ តចោមិ ដេកុមិ សារោមិ ន
 ទារិច្ឆវិ កទ្ធកំ វិវាទេ ចោ ភានុសោ ទុស្សិលស្ស
 សិលវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទិសោ ហោតិ អវិច្ឆនិសារោ
 អវិច្ឆនិសារេ អសតំ អវិច្ឆនិសារវិបទ្ធស្ស
 ហត្ថបទិសំ ហោតិ ។ ចេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។

កាលបើសុទៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិចិត្តិចាកសុទៈ តែនិសាបសូន្យ
 ចាកឧបទិស្ស័យនៃសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមាន បុគ្គល
 អ្នកវិចិត្តិ ចាកសម្មាសមាធិ តែនិសាបសូន្យ ចាកឧបទិស្ស័យ នៃ
 យេវាក្កតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើយេវាក្កតញ្ញាណទស្សនៈ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិចិត្តិ ចាកយេវាក្កតញ្ញាណទស្សនៈ តែនិសាបសូន្យ ចាក
 ឧបទិស្ស័យ នៃនិព្វិទា កាលបើនិព្វិទា មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិចិត្តិ ចាក
 និព្វិទា តែនិសាបសូន្យ ចាកឧបទិស្ស័យ នៃវិរាគៈ កាលបើវិរាគៈ
 មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិចិត្តិចាកវិរាគៈ តែនិសាបសូន្យ ចាកឧបទិស្ស័យ
 នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្ចាស់ភានុសាទាំងឡាយ ច្រៀមម្តង
 ដើម្បីឃើញ វិសេស្ត្រាសចាកចែកនឹងស្លឹក ក្រូម មេសៈ ឈើធារក្តី ក៏មិន
 ដល់ខ្លឹមការពេញលេញ សំចក្តីស្រាយក្តី ទ្វីមក្តី ក៏មិនដល់ខ្លឹមការពេញ
 លេញ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភានុសាទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកច្រុស្តស័ល
 វិចិត្តិចាកសិល តែនិសាបសូន្យចាកឧបទិស្ស័យ នៃអវិច្ឆនិសារៈ កាល
 បើអវិច្ឆនិសារៈមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិចិត្តិចាកអវិច្ឆនិសារៈ តែនិសាបសូន្យ
 ចាកឧបទិស្ស័យ ។ ចេ ។ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងធារាដែរ ។

បាវេ ទិស្សយាន

សីលវិភា អាវសោ សីលសម្បទ្ធស្ស ឧបទិស.
 សម្បទ្ធា ហោតិ អវិប្បជីសារោ អវិប្បជីសារ
 សតំ អវិប្បជីសារសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធី
 ហោតិ ពាមុទ្ធិ ពាមុទ្ធិ សតិ ពាមុទ្ធិសម្បទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ មីតំ មីតិយា
 សតិ មីតិសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ
 ចស្សន្តិ ចស្សន្តិយា សតិ ចស្សន្តិសម្បទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្បទ្ធី ហោតិ សុទំ សុទេ សតិ
 សុទសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ សម្មា-
 សមាទំ សម្មាសមាទិម្ហិ សតិ សម្មាសមាទិ-
 សម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធី ហោតិ យជាត្រុត-
 ញាណទស្សនំ យជាត្រុតញាណទស្សនំ សតិ
 យជាត្រុតញាណទស្សនស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ
 ទិព្វិទា ទិព្វិទាយ សតិ ទិព្វិទាសម្បទ្ធស្ស ឧបទិ-
 សសម្បទ្ធា ហោតិ វិវាតោ វិវាតេ សតិ វិវាតសម្បទ្ធា-
 ស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធី ហោតិ វិមុត្តិញាណទស្សនំ ។

បាវេ ទិស្សយាន

ដោយការស្រាវជ្រាវយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិបូណ៌ដោយសីល
 នៃនិច្ចៃណិ ដោយឧបទិស្សយ នៃអវិប្បជីសារៈ កាលបើអវិប្បជីសារៈ
 មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយអវិប្បជីសារៈ នៃនិច្ចៃណិ ដោយ
 ឧបទិស្សយ នៃពាមុទ្ធីៈ កាលបើពាមុទ្ធីៈ មាន បុគ្គល
 អ្នកបរិបូណ៌ ដោយពាមុទ្ធីៈ នៃនិច្ចៃណិ ដោយឧបទិស្សយ នៃមីតិ
 កាលបើមីតិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយមីតិ នៃនិច្ចៃណិ ដោយ
 ឧបទិស្សយ នៃចស្សន្តិ កាលបើចស្សន្តិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
 ចស្សន្តិ នៃនិច្ចៃណិ ដោយឧបទិស្សយ នៃសុទៈ កាលបើសុទៈ មាន
 បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយសុទៈ នៃនិច្ចៃណិ ដោយឧបទិស្សយ នៃ
 សម្មាសមាទិ កាលបើសម្មាសមាទិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយ
 សម្មាសមាទិ នៃនិច្ចៃណិដោយឧបទិស្សយ នៃយជាត្រុតញាណទស្សនៈ
 កាលបើយជាត្រុតញាណទស្សនៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយ
 យជាត្រុតញាណទស្សនៈ នៃនិច្ចៃណិ ដោយឧបទិស្សយ នៃទិព្វិទា
 កាលបើទិព្វិទា មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយទិព្វិទា នៃនិច្ចៃណិ
 ដោយឧបទិស្សយ នៃវិវាតៈ កាលបើវិវាតៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌
 ដោយវិវាតៈ នៃនិច្ចៃណិ ដោយឧបទិស្សយ នៃវិមុត្តិញាណទស្សនៈ ។

សេយ្យនាមិ អាវុសោ វុក្ខោ សាទាបណា-
 សសឡន្ទោ គស្ស បប្បដិកាចិ ចារិប្បិ កច្ចតិ
 កចោចិ ដេកុបិ សារោចិ ចារិប្បិ កច្ចតិ
 ឯវេមេ ទោ អាវុសោ សីលវេតោ សីលសឡន្ទស្ស
 ឧបទិសសឡន្ទោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារា
 សតិ អវិប្បដិសារសឡន្ទស្ស ឧបទិសសឡន្ទ
 ហោតិ ។ បេ ។ វិប្បត្តិក្កាណទស្សន្តិ ។

[១១៣] យោ សោ កិក្ខុម កិក្ខុ អក្កោសក-
 បរិកាសកោ អវិប្បដិសារិ(១) សព្វេហ្មចារិទិ អដ្ឋានមតិ
 អនវតាសោ យំ សោ ឯកានុសង្កិ ព្យាសនាទិ
 អញ្ញាតំ ព្យាសនំ ន និករក្ខយ្យ ។ កកមេសំ ឯកា-
 មសង្កិ ។ អនទិកតំ ចានិកច្ចតិ អនិកតា បរិហា-
 យតិ សទ្ធច្នស្ស ន វេទាយន្តិ(២) សទ្ធច្នេសុ វា
 អនិហនំ ទោ ហោតិ អនកិរោតា វា ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ

១ ឃ. អវិប្បដិសារិ ។ ២ រ. វេទាយនិ ។

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អ្នក្រៀមក្រាបដំបូល ដែលបរិច្ចារិដោយបែក
 ទំនិស្សិកហើយ ក្រុមរ ចេសំ ឈើខោក្តី កំផល់ខ្លាតារពេញលេញ
 សំចក្តី ប្រាយក្តី ទ្រូមក្តី កំផល់ខ្លាតារពេញលេញ យ៉ាងណា
 ដ៏ឃ្លា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិច្ចារិ
 ដោយសីល តែងបរិច្ចារិ ដោយឧបទិស្សយ តែអវិប្បដិសារៈ
 កាលបើអវិប្បដិសារៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចារិ ដោយអវិប្បដិសារៈ
 តែងបរិច្ចារិដោយឧបទិស្សយ ។ បេ ។ វិប្បត្តិក្កាណទស្សន្តិ កិយ៉ាង
 ខោវេមេ ។

[១១៤] ព្រាហ្មញ្ញទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
 ចិរវៀលគ្រូអោយៈ ដេរប្រទេចភ្នកភិក្ខុជាសព្វេហ្មចារិ ហើយមិនអប្បិផល
 ខ្លាសេចក្តីវិភាសទាំង ១១ យ៉ាង ណាមួយ កុំរើមិនជាហេតុ មិនមែន
 ជាបដ្ឋិយឡើយ ។ សេចក្តីវិភាសទាំង ១១ យ៉ាង តើក្នុង ។ គឺមិនបានខ្លា
 អុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនខាន់បាន ១ សាចសុទ្ធបាគុណវិសេសដែល
 ខ្លួនបានហើយ ១ ព្រាសទ្ធម្មរបស់ភិក្ខុខោមិនផ្លូវអង្គ ១ ប្រកចរដោយសេចក្តី
 ស្មានថា បានក្នុងព្រាសទ្ធម្ម ១ មិនប្រកអង្គប្រើក្នុងព្រហ្មចារិយៈ ១

យថា ទេវ បរិយេ បរិសុត្តិ អស្ស ឧ អាចស្មី
 អាចោសត្តិ អស្ស ឧ តេជស្មី តេជោសត្តិ អស្ស
 ឧ វាយស្មី វាយោសត្តិ អស្ស ឧ អាគាសា-
 នញ្ជាយតនេ អាគាសានញ្ជាយតនេសត្តិ អស្ស
 ឧ វិញ្ញាណញ្ជាយតនេ វិញ្ញាណញ្ជាយតនេសត្តិ
 អស្ស ឧ អភិញ្ញញ្ជាយតនេ អភិញ្ញញ្ជាយតនេ-
 សត្តិ អស្ស ឧ ទេវសញ្ញានាសញ្ជាយតនេ ទេវ-
 សញ្ញានាសញ្ជាយតនេសត្តិ អស្ស ឧ វេលោកេ
 វេលោកេសត្តិ អស្ស ឧ បរលោកេ បរលោកេ-
 សត្តិ អស្ស យមិមំ(១) ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តិ បរិយេសិតំ អនុវិទិតំ មនសា
 តត្រាមិ ឧ សត្តិ អស្ស សត្តិ ឧ បទ
 អស្សាតំ ។ សិយា អាទទុ ភិក្ខុនោ តថាភូតា
 សមាធិច្យដលោកោ យថា ទេវ បរិយេ បរិ-
 សុត្តិ អស្ស ឧ អាចស្មី អាចោសត្តិ អស្ស

១ ឧ. ឆ. យមិមំ ។ ឆ. យមិមំ ។

ដូចជាភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក
 មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់
 មិនសំគាល់ថា កាកាសានញ្ជាយតនេ ក្នុងកាកាសានញ្ជាយតនេ
 មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ជាយតនេ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ជាយតនេ មិន
 សំគាល់ថា អភិញ្ញញ្ជាយតនេ ក្នុងអភិញ្ញញ្ជាយតនេ មិនសំគាល់ថា
 ទេវសញ្ញានាសញ្ជាយតនេ ក្នុងទេវសញ្ញានាសញ្ជាយតនេ មិនសំគាល់
 ថា លោកោ ក្នុងលោកោ មិនសំគាល់ថា លោកោភិមុខ
 ក្នុងលោកោភិមុខ ភិក្ខុមិនសំគាល់ក្នុងរូបសវដល្យខ្លួនឃើញ ព្វ លិង្គ ភូត្យ
 ទិដ្ឋិច្យាសំ វេលំ ស្មេតិវក ព្រះវិហារោយចិត្ត ព្រានំតេមាទសញ្ញាតំធម្មតា
 តៃម្បិណ្ណោ ។ មាលតានុ ភិក្ខុ បទសមាធិមាទសភាពដូច្នោះក៏មាន
 ដូចជាភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក

បឋម និស្សយវគ្គ

ទ គេជស្មី គោតសត្តិ អស្ស ទ វាយស្មី
 វាយសត្តិ អស្ស ទ អាណាសាទក្កាយនោ
 អាណាសាទក្កាយនោសត្តិ អស្ស ទ វិញ្ញាណ-
 ក្កាយនោ វិញ្ញាណក្កាយនោសត្តិ អស្ស ទ
 អាត់ក្កាយនោ អាត់ក្កាយនោសត្តិ អស្ស
 ទ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនោ ទេវសញ្ញា-
 សញ្ញាយនោសត្តិ អស្ស ទ ឥណ្ឌោកេ ឥណ-
 លោកសត្តិ អស្ស ទ បរលោកេ បរលោកសត្តិ
 អស្ស យមិទំ ទិទ្ធំ សុតំ ឡតំ វិញ្ញាតំ ចត្តិ
 បរិយសិទំ អនុវិទិតំ ចណសា តត្រាបិ ទ
 សត្តិ អស្ស សត្តិ ទ ចទ អស្សតិ ។ យថា-
 កាមំ ចទ កន្ត ឥយា កំក្កុទោ តថាវុទោ
 សមាទិច្ចដិណាកោ យថា ទេវ ចបរិយំ បបរិសត្តិ
 អស្ស ទ អាចស្មី អាទោសត្តិ អស្ស ទ គេជស្មី
 គេទោសត្តិ អស្ស ទ វាយស្មី វាយសត្តិ អស្ស

បឋម និស្សយវគ្គ

មិទសំគាលំថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិទសំគាលំថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់
 មិទសំគាលំថា អាណាសាទក្កាយនោៈ ក្នុងអាណាសាទក្កាយនោៈ
 មិទសំគាលំថា វិញ្ញាណក្កាយនោៈ ក្នុងវិញ្ញាណក្កាយនោៈ មិទ
 សំគាលំថា អាត់ក្កាយនោៈ ក្នុងអាត់ក្កាយនោៈ មិទសំគាលំថា
 ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនោៈ ក្នុងទេវសញ្ញាសញ្ញាយនោៈ មិទសំគាលំ
 ថា លោកេៈ ក្នុងលោកេៈ មិទសំគាលំថា លោកោទិមុខ ក្នុង
 លោកោទិមុខ មិទសំគាលំ ក្នុងចេសំវិជយនុនយិញ្ញុ លិង្គ ក្នុង
 ជីវិត្យសំ ដល់ ស្មនិកេ ប្រិវរេវេយចិត្ត ប្រាទំនោនសញ្ញាជាទម្ពតា
 នៃចំណេះ ។ បរិប្រាជ្ញាអង្គដ៏ចំរើន ដូចភិក្ខុ បាទសមាទិ បាន
 សភាព ដ្ឋាន្រវំបាទ ភីដូចម្ដេច ដូចជាភិក្ខុ មិទសំគាលំថា ដី
 ក្នុងដី មិទសំគាលំថា ទឹក ក្នុងទឹក មិទសំគាលំថា
 ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិទសំគាលំថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់

ន អាណាសា នក្ខាយននេ ន អាណាសា នក្ខាយ-
 តនសញ្ញំ អស្ស ន វិញ្ញាណក្ខាយននេ វិញ្ញា-
 ណក្ខាយតនសញ្ញំ អស្ស ន អាគក្ខញ្ញាយ-
 ននេ អាគក្ខញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្ស ន ទេវ-
 សញ្ញាណសញ្ញាយននេ ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតន-
 សញ្ញំ អស្ស ន ឥន្ទរណេ ឥន្ទរណេសញ្ញំ
 អស្ស ន ចរណេ ចរណេសញ្ញំ អស្ស
 យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ ធុតំ វិញ្ញាតំ ចត្តំ ចកិយេ-
 សិតំ អនុវិចិតំ មនសា កម្រាថេ ន សញ្ញំ
 អស្ស សញ្ញំ ច ច ន អស្សាតំ ។ ឥន្ទានន្ត
 កំកុ ឃិវិសញ្ញំ ហោតិ ឃិតំ សន្តំ ឃិតំ
 ចណីតំ យទិទំ សព្វសង្ការសមថោ សព្វចម្ម-
 ច្យដិទិស្សត្តោ កណ្ណក្ខយោ វិភោ ទិវោ
 ចិត្តានន្តំ ។ ឃិវិ ទោ អាទន្ត សិយា កំកុនោ
 តថារូថោ សមាទិច្យដិលោកេ យថា ទេវ ចមវិយិ
 ចមវិសញ្ញំ អស្ស ន អាចស្មំ អាចោសញ្ញំ អស្ស

មិនសំគាល់ថា ភាកសានក្ខាយននេ កុណិភាកសានក្ខាយននេ
 មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណក្ខាយននេ កុណិវិញ្ញាណក្ខាយននេ
 មិនសំគាល់ថា ភកិក្ខញ្ញាយននេ កុណិភកិក្ខញ្ញាយននេ មិន
 សំគាល់ថា ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយននេ កុណិទេវសញ្ញាណសញ្ញា-
 យននេ មិនសំគាល់ថា លោកនេ កុណិលោកនេ មិនសំគាល់ថា
 លោកតនិមុខ កុណិលោកតនិមុខ មិនសំគាល់ កុណិចសិវិវេលន្ត
 យេញ ឡ ល្អិទ្ធិ ឡក្ស ដីធិច្បាសំ ដល់ ស្មុទ្ធិវា គ្រិវិវេយចន្ត គ្រាថេ
 តៃមាសញ្ញាជាធម្មតា តៃមុំលោក ។ ម្នាលកាន្ត កិកុកុណិសាសនា
 នេ មាសចក្កសំគាល់យ៉ាងនេះថា ការធ្លាប់ខ្ញុំសង្ខារតាំងអស់
 ការលះចោលខ្ញុំកិលេសតាំងអស់ ការអស់កណ្ណ ការប្រាសចាកមេត្រេក
 ការលះខ្ញុំកុ គឺប្រទេព្វានណា ប្រទេព្វានមុំ ជាទិស្វចំ ប្រទេព្វានមុំ
 ដីទន្តម ។ ម្នាលកាន្ត កិកុបុសមាធិមាសកាតវុញ្ញោ យ៉ាងនេះឯង
 ដូចជាភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី កុណិដី មិនសំគាល់ថា ទឹក កុណិទឹក

ទ គេផ្សំ គេដោយស្រី អស្ស ទ ភាយស្រី
 ភាយស្រី អស្ស ទ អាណាសាទក្សាយគនេ
 អាណាសាទក្សាយគនេស្រី អស្ស ទ វិញ្ញាណក្សាយ-
 គនេ វិញ្ញាណក្សាយគនេស្រី អស្ស ទ អាណិត្តក្សាយ-
 គនេ អាណិត្តក្សាយគនេស្រី អស្ស ទ ទេវតាណ-
 តាសក្សាយគនេ ទេវតាណតាសក្សាយគនេស្រី អស្ស
 ទ ទេវតាណ ទេវតាណស្រី អស្ស ទ បរលោក
 បរលោកស្រី អស្ស យមំទំ ទិដ្ឋិ សុតំ ឡតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិទិតំ ទទសា តត្រាបិ
 ទ ស្រី អស្ស ស្រី ទ ទទ អស្សតិ ។
 អថទោ អាយស្ស អទថោ កករតា កាសិតំ
 អកំទត្តិកា អនុមោទិត្តា ឧត្តាយាសថា កកទ្តិ
 អកំវិនិកា បទត្តិណំ កត្តា យេថាយស្សា សារី-
 បុត្តោ គេទុបស្ត័មិ ឧបស្ត័មិត្តា អាយស្សតា
 សារីបុត្តេន សន្ធិ សន្ធានិ សន្ធានិយំ កថិ
 សារណិយំ វិគីសារត្តា វិកាទត្តំ ទិសិទិ ។

មិនសំគាល់ថា ភ្នំ ក្នុងភ្នំ មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់
 មិនសំគាល់ថា ភាសាសាស្រី ក្នុងភាសាសាស្រី មិន
 សំគាល់ថា វិញ្ញាណក្សាយគនេ ក្នុងវិញ្ញាណក្សាយគនេ មិន
 សំគាល់ថា អាណិត្តក្សាយគនេ ក្នុងអាណិត្តក្សាយគនេ មិន
 សំគាល់ថា ទេវតាណតាសក្សាយគនេ ក្នុងទេវតាណតាសក្សាយ-
 គនេ មិនសំគាល់ថា លោកខាង ក្នុងលោកខាង មិនសំគាល់
 ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួន
 យើង ឬ លើខ្លួន ក្នុង ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្រីភក គ្រិះរិះដោយចិត្ត
 គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាចម្លងតែកុំល្អោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រោះខ្លួន
 ដំបូងកាយ ក្រេកក រីករាយ ចំពោះភាសិត របស់ព្រះមហា
 ព្រះកោតហើយ ក្រោកចាកភាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមហាព្រះភាគ ធ្វើ
 ច្រកក្រិណ ហើយចូលទៅរក ព្រះសារីបុត្រដ៏មានកាយ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ គឺរីករាយ ទៅក្រេកកសារីបុត្រដ៏មានកាយ លុះចាប់ពាក្យ
 ដែលគួរកែកាយ ទិដ្ឋិពាក្យដែលគួរលើក ហើយគង្គុយ ក្នុងទីសម្បូរ ។

ឯកាចង្គំ ទិសិទ្ធា ទោ អាយស្សា អាទន្តោ អាយ-
 ស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯកាទរោច សិយា នុ ទោ អារុសា
 សារីបុត្តំ កិក្កុទោ តតារុទោ សមាទិច្ចដិលាកោ
 យថា ទេវ បមរិយំ បមរិសញ្ញំ អស្ស ។ ចេ ។ យមិទំ
 ទិដ្ឋំ សុតំ ទុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយសិតំ អនុវិចារិកំ
 ឧទសា តត្រាថិ ន សញ្ញំ អស្ស សញ្ញំ ឧ បទ
 អស្សាតំ ។ សិយា អារុសោ អាទន្ត កិក្កុទោ តតារុ-
 ទោ សមាទិច្ចដិលាកោ យថា ទេវ បមរិយំ បមរិ-
 សញ្ញំ អស្ស ។ ចេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ ទុតំ វិញ្ញាតំ
 បត្តំ បរិយសិតំ អនុវិចារិកំ ឧទសា តត្រាថិ ន
 សញ្ញំ អស្ស សញ្ញំ ឧ បទ អស្សាតំ ។ យថាកាទិ
 បទារុសោ សារីបុត្តំ សិយា កិក្កុទោ តតារុទោ
 សមាទិច្ចដិលាកោ យថា ទេវ បមរិយំ បមរិ-
 សញ្ញំ អស្ស ។ ចេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ
 ទុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយសិតំ អនុវិចារិកំ ឧទសា

សុត្រោភាទន្តដំបាទកាយ អន្តិយក្កដិទិសមគ្គុរោយ ពាននិយាយ
 ទេវទិ ត្រាសារីបុត្រដំបាទកាយ ដូច្នោះថា ខ្មាលភារុសោ សារីបុត្រ
 កិក្កុទានសមាទិ បានសភាពដូច្នោះ បានដែរឬ ដូចជាកិក្ក មិន
 សំគាល់ថា ដី ក្កដី ។ ចេ ។ មិនសំគាល់ ក្កដិរបស់ដែលខ្លួន
 យើង ឮ លិទ្ធ ក្សត្រ ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្មែរភេ ត្រិះរិះដោយចិត្ត
 ត្រាន់នៃបានសញ្ញា ជាធម្មតានៃប៉ុណ្ណោះ ។ ខ្មាលភារុសោភាទន្ត
 កិក្កុទានសមាទិ បានសភាពដូច្នោះ កំបាទ ដូចជាកិក្ក មិនសំគាល់ថា
 ដី ក្កដី ។ ចេ ។ មិនសំគាល់ ក្កដិរបស់ដែលខ្លួនយើង ឮ លិទ្ធ ក្សត្រ
 ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្មែរភេ ត្រិះរិះដោយចិត្ត ត្រាន់នៃបានសញ្ញា ជា
 ធម្មតានៃប៉ុណ្ណោះ ។ ខ្មាលភារុសោ សារីបុត្រ ដូចកិក្កុទាន
 សមាទិបានសភាពដូច្នោះ ដែលបាន តើដូច្នោះ ដូចជាកិក្ក មិន
 សំគាល់ថា ដី ក្កដី ។ ចេ ។ មិនសំគាល់ ក្កដិរបស់ដែលខ្លួន
 យើង ឮ លិទ្ធ ក្សត្រ ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្មែរភេ ត្រិះរិះដោយចិត្ត

៧៥២ ខំឡយវិញ

គម្រាម ឧ សញ្ញី អស្ស សញ្ញី ឧ បឧ អស្សាតំ ។
 ឥតាវុសោ អាទទ្ធ កំក្ក ឯវិសញ្ញី ហោតំ ឯតំ សាទ្ធ
 ឯតំ អណ្តំ យធិធំ សព្វសង្ការសមដោ សព្វកតំ ឡដំ
 ឯស្សត្តោ តណ្ហាក្កយោ វិរាតោ ឯរោតោ ឯញ្ជាធិ ។
 ឯវិ ទោ អាវុសោ អាទទ្ធ សំយោ កំក្ក ទោ តថាវុតោ
 សមាធិប្បដលាកោ យថា ទេវ ចម្រើយំ ចម្រើសញ្ញី
 អស្ស ។ ចេ ។ យធិធំ ធិធំ សុតំ អុតំ វិញាតំ
 ចត្តំ ចរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មទសា គម្រាម ឧ សញ្ញី
 អស្ស សញ្ញី ឧ បឧ អស្សាតំ ។ អនុវិយំ អាវុសោ
 អត្តតំ អាវុសោ យត្រ ហិ បាម សត្ត ៤(១) សាវកស្ស
 ៤ អត្តេធិ អត្តំ(២) ព្យញ្ជាធិ ព្យញ្ជាធំ សិសង្កស្សតិ
 សមេស្សតិ ឧ វិកម្មស្សតិ(៣) យធិធំ អត្តបទស្សី ។

១ ធិ. យេ ។ ២ ធិ. អត្តោ ។ ៣ ធិ. វិញាស្សតិ ។

៧៥៣ ខំឡយវិញ

គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតានៃប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់អាវុសាភាគទុ
 កិក្កក្កសាសនានេះ មានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា ការខ្ជាប់
 ខ្ជួលបង្ហាតាំងអស់ ការលះលោល ខ្ជួលកិលេសចំណីអស់ ការអស់តណ្ហា
 ការប្រោសបាតប្រេត ការលះខុក្ក គឺព្រះចិញ្ចាធិណា ព្រះចិញ្ចាធិខ្លះ
 ជាទិស្វប្ប ព្រះចិញ្ចាធិខ្លះដ៏ទុក្ខ ។ ម្ចាស់អាវុសាភាគទុ កិក្កក្ក
 សមាធិ មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងនេះឯង ដូចជាកុម្មិសំគាល់ថាដ៏ ក្នុងដី
 ។ ចេ ។ មិនសំគាល់ក្នុងរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ព្យ លំទ្ធ ព្យ ដ៏ធូលី ដល់
 ស្រុក ព្រះវិញយចិត្ត គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតានៃប៉ុណ្ណោះ ។
 ម្ចាស់អាវុសាភាគទុណាស់ ម្ចាស់អាវុសា ចំឡែកណាស់ ព្រោះថា
 អត្តមិនព្យញ្ជាធិរបស់ព្រះសាស្តាចិន្តសាវក្រៅគ្នា សមគ្នា មិនបាទ
 ទុសគ្នា ដោយអត្ត ដោយព្យញ្ជាធិ ក្នុងបទដ៏ប្រសើរនេះឡើយ ។

ឥនាហេហិ អារុសោ កកវន្តំ ឧបសន្តមិត្តា ឯត.
 មត្តំ អប្បន្តំ ។ កកវិយំ មេ ឯតេហិ បទេហិ
 ឯតេហិ ព្យញ្ញទេហិ(១) ឯតមន្តំ ព្យាកាសំ
 សេយ្យធាមំ អាយស្មា សាវបុត្តោ ។ អន្តវិយំ
 អារុសោ អត្តំ អារុសោ យត្រ ហិ តាម សត្ត ច
 សាវកស្ស ច អន្តេ អត្តំ ព្យញ្ញទេ ព្យញ្ញំ
 សំសន្និស្សតិ សមេស្សតំ ច វិកម្ហិស្សតិ យនិទំ
 អត្តបទស្មំ ។

[១១៥] អថទោ អាយស្មា អាទន្ទោ យេ ឧ
 កកវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា កកវន្តំ អកិវ-
 ទេត្តា ឯតមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯតមន្តំ ឯសិទ្ធោ ទោ
 អាយស្មា អាទន្ទោ កកវន្តំ ឯតទកេច សិយា ធុ
 ទោ កន្ត កិក្ការោ តតារូតោ សមាទិច្ឆដិលាកោ
 យថា ណ ចក្កំ មទសិករេយ្យ ឧ រុមំ មទសិក-
 រេយ្យ ឧ សោតំ មទសិករេយ្យ ឧ សន្តំ មទសិក-
 រេយ្យ ឧ យាធំ មទសិករេយ្យ ឧ កន្តំ មទសិករេយ្យ

១. ម. ព្យញ្ញា ។

ខ្នាលអារុសោ អប្បាភ្នំមិត្តានេះ ខ្ញុំបានចូលទៅគាល់ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ហើយសួរសេចក្តីនេះ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏បានព្យាករ
 សេចក្តីនេះ ដោយចទទាំងនេះ ដោយព្យញ្ញច្បាប់នេះផងខ្ញុំ ដូចជា
 ព្រះសាវបុត្តដ៏មានអាយុវែរ ។ ខ្នាលអារុសោ អស្មារូណាសំ ខ្នាល
 អារុសោ ចិវ្យកណាសំ ព្រោះថា អត្តន័ទិព្យញ្ញច្បាប់ព្រះសាស្ត
 ដ៏ស្រស់ស្រាយ សម្មតា មិនបានខុសគ្នា ដោយអត្ត ដោយព្យញ្ញច្បាប់
 ក្នុងបទដ៏ប្រសើរនេះឡើយ ។

[១១៥] ត្រាថាៈ ព្រះភាគនុ ដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្គាយបង្គំ ព្រះមាន
 ព្រះភាគហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ ព្រះមានខ្ញុំ ដ៏មានអាយុ
 អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំចូល ព្រះមានព្រះ
 ភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក៏ក្រាបសមាធិ មានសភាព
 ដូច្នោះ មានវិទ្យា ដូចជាកិក្ក មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ខ្លៅចក្ក មិន
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ខ្លៅច មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ខ្លៅសាគៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ខ្លៅសទ្ធាៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ខ្លៅយាគៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ខ្លៅគន្លះ

ប្រាសាទ ចំណុច

ប្រាសាទ ចំណុច

១ ដំបូង មនសីការយ្យ ១ រសី មនសីការយ្យ
 ១ កាយំ មនសីការយ្យ ១ ដោដ្ឋង្គំ មនសីការយ្យ
 ១ បឋវី មនសីការយ្យ ១ អាចី មនសីការយ្យ
 ១ ភេជំ មនសីការយ្យ ១ វាយំ មនសីការយ្យ
 ១ អាតាសាទញាយតំ មនសីការយ្យ
 ១ វិញ្ញាណញាយតំ មនសីការយ្យ ១ អាភិញ្ញាណញាយតំ
 មនសីការយ្យ ១ ទេវសញ្ញាណញាយតំ
 មនសីការយ្យ ១ ឥន្ទលោកំ មនសីការយ្យ ១
 បរលោកំ មនសីការយ្យ យមិទំ ធីដ្ឋិ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ ចក្កំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា
 តម្យំ ១ មនសីការយ្យ មនសិ ១ បទ ការយ្យតិ ១
 សិយា អាទន្ត ភិក្ខុទោ តថាទូទោ សមាជិប្បដិ-
 លារោ យថា ១ ចក្កំ មនសីការយ្យ ១ រូចិ
 មនសីការយ្យ ១ សោតិ មនសីការយ្យ ១ សង្កំ
 មនសីការយ្យ ១ យានំ មនសីការយ្យ ១
 តន្តំ មនសីការយ្យ ១ ដំបូង មនសីការយ្យ

មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ខ្លាចជំងឺ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ខ្លាចសេ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ខ្លាចកាយ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ខ្លាចដាវដ្ឋង្គៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ខ្លាចបឋវី
 មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ខ្លាចភាពចុះ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ខ្លាចគោជា មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ខ្លាចវិយោ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ខ្លាចភាពសាទញាយតនៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ខ្លាចវិញ្ញាណញាយតនៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ខ្លាចភិក្ខុញាយតនៈ មិនធ្វើទុក្ខ
 ក្នុងចិត្ត ខ្លាចទេវសញ្ញាណញាយតនៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ខ្លាចលោកនៈ មិន
 ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តខ្លាចលោកទាំងបួន មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ខ្លាចបស់ដែលទទួលបាន
 ព្វ លិង្គ ភូត្វ ដីធ្លីច្បាស់ ដល់ ស្រូវរោត ក្រិបរោតយចិត្ត គ្រាន់តែធ្វើទុក្ខ
 ក្នុងចិត្តជាដាច់ដាច់ប៉ុណ្ណោះ ។ ខ្លាលភាពខ្ពស់ ភិក្ខុទុក្ខសមាទិ បានសភាព
 ដូច្នោះក៏បាន ដូចជាភិក្ខុ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តខ្លាចក្រ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ខ្លាចបេ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ខ្លាចសាចៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុង ខ្លាចសុទ្ធ មិនធ្វើទុក្ខក្នុង
 ចិត្ត ខ្លាចយានៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ខ្លាចតនៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ខ្លាចជំងឺ

ន វសំ មនសិកម្មេយ្យ ន កាយំ មនសិកម្មេយ្យ ន
 ដោជ្ឈង្គំ មនសិកម្មេយ្យ ន បឋវី មនសិកម្មេយ្យ
 ន អាមំ មនសិកម្មេយ្យ ន តេជំ មនសិកម្មេយ្យ
 ន វាយំ មនសិកម្មេយ្យ ន អាគាសានញ្ញាយតនំ
 មនសិកម្មេយ្យ ន វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ មនសិកម្មេយ្យ
 ន អាភិក្ខញ្ញាយតនំ មនសិកម្មេយ្យ ន ខេសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនំ មនសិកម្មេយ្យ ន ឥន្ទ្រោកំ មន-
 សិកម្មេយ្យ ន បរិយេសិតំ មនសិកម្មេយ្យ យមិនំ
 មិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ ចត្តំ បរិយេសិតំ អនុ-
 វិចារិតំ មនសា តឡ្យំ ន មនសិកម្មេយ្យ មនសិ ច
 ចន កម្មេយ្យាតំ ។ យថាកម្មំ ចន កន្តេ សិយា
 ភិក្ខុនោ តថាវុទោ សមាធិច្យុដិលាកោ យថា ន
 តក្កំ មនសិកម្មេយ្យ ន រូបំ មនសិកម្មេយ្យ ។ ចេវ
 យមិនំ មិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ ចត្តំ
 បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា តឡ្យំ ន
 មនសិកម្មេយ្យ មនសិ ច ចន កម្មេយ្យាតំ ។

មិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេស មិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេសាយ មិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេ
 ដោជ្ឈង្គុៈ មិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេបឋវី មិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេអាមោ មិនធ្វើ
 ទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេវាយំ មិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេ
 អាគាសានញ្ញាយតនៈ មិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ មិនធ្វើ
 ទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេអាភិក្ខញ្ញាយតនៈ មិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេខេសញ្ញា នាសញ្ញា-
 យតនៈ មិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេឥន្ទ្រោកំ មិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេឥន្ទ្រោកំ មុទ
 មិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេបសំវេសន្តេយេញ ឬ លិទ្ធ ភូក្ស ធិរិច្ចាសំ វេសំ
 ស្មេនិក ច្រវេវេដាយចំក្ក ច្រានវេធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ជាបម្មាមុំរណ្ណោ ។
 ចរិច្រច្រវេដិចំរោ ដុបភិកុ ពុនសហមិ មាសភាគវ្យុញ្ញានិមាទនិវុច
 រម្មច ដុចដាវិកមិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេចកុ មិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេច ។ ចេវ
 មិនធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ខ្លវេបសំវេសន្តេយេញ ឬ លិទ្ធ ភូក្ស ធិរិច្ចាសំ វេសំ
 ស្មេនិក ច្រវេវេដាយចំក្ក ច្រានវេធ្វើទុក្ខកង្វិចក្ក ជាបម្មាមុំរណ្ណោ ។

ឥន្ទានុ កិក្ខុ ឃី មនសិករោតិ ឃតំ សន្តំ ឃតំ
 បណីតំ យមិទំ សព្វសម្មារសមជា សព្វបដិប្បដិច្ច-
 ស្សត្តោ កណ្តិក្ខយោ វិរាគោ ធិរោជោ ធិញ្ញានុ ។
 ឃី ទោ អានុ សិយា កិក្ខុនោ កដារុចោ សមា-
 ដិប្បដិលារោ យថា ន ទត្តំ មនសិករេយ្យ ន រូបំ
 មនសិករេយ្យ ន សោតំ មនសិករេយ្យ ន សន្តិ-
 មនសិករេយ្យ ន យាមំ មនសិករេយ្យ ន កន្ធិ-
 មនសិករេយ្យ ន ជិវ្ហំ មនសិករេយ្យ ន រសំ មន-
 សិករេយ្យ ន ចាយំ មនសិករេយ្យ ន ជាដ្ឋង្គិ-
 មនសិករេយ្យ ន បឋវំ មនសិករេយ្យ ន អាចំ
 មនសិករេយ្យ ន ភេជំ មនសិករេយ្យ ន វាយំ
 មនសិករេយ្យ ន អាគាសានញ្ញាយតមំ មនសិក-
 រេយ្យ ន វិញ្ញាណញ្ញាយតមំ មនសិករេយ្យ ន អា-
 តិញ្ញាយតមំ មនសិករេយ្យ ន ទេវសញ្ញាយ-
 សញ្ញាយតមំ មនសិករេយ្យ ន ឥន្ទលោកំ មនសិ-
 ករេយ្យ ន បរលោកំ មនសិករេយ្យ យមិទំ ធិដ្ឋំ

ខ្មាលភានុ កិក្ខុក្កិសាសនា នេ ធ្វើទុក្កក្កិច្ច យ៉ាងនេះថា ការ
 រម្ងាប់សត្វរាត្រីសត្វ ការលេចោលសិលសាត្វសត្វ ការសំ
 គណ្ត ការព្រុសយាកកម្រេក ការលេក់ទុក្កិព្រៃធិញ្ញានុ ព្រះ
 ធិញ្ញានុ ជាទស្សវ ព្រះធិញ្ញានុ ជីវ្ហុម ។ ខ្មាលភានុ
 កិក្ខុនសមាធិ ធានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងនេះឯង ដូចជាកិក្ខុមិទ
 ធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវចក្ក មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវេ មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច
 ទ្រវិសារនៈ មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិសន្ទៈ មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិយានៈ
 មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិទ្ធិៈ មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិជ្ជា មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច
 ទ្រវិស មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិកាយ មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិវេជ្ជៈ
 មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិបរិ មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិការុ មិនធ្វើទុក-
 ក្កិច្ច ទ្រវិគោរោ មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិវិយា មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច
 ទ្រវិកាសាសញ្ញាយតនៈ មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ មិន
 ធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិភកិញ្ញាយតនៈ មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិទៅសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនៈ មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិលោកនេ មិនធ្វើទុក-
 ក្កិច្ច ទ្រវិលោកនាទិមុ មិនធ្វើទុក្កក្កិច្ច ទ្រវិលសវេលទុក្កាយិញ

សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បន្តិ បរិយេសិតំ អនុវិចារិ
មនសា តម្បំ ន មនសិការយ្យ មនសិ ច មន
ការយ្យតំ ។

[១១៦] ឯកំ សមយំ កកវា ពាធិតេ
វិហារតិ ឥញ្ញការវសដេ (១) ។ អដថោ អាយស្មា
សាទ្វា (២) យេន កកវា តេនុបសន្តមិ ធម្មសន្តមិញ្ចា
កកវន្តំ អកិវាទេញា ឯតមន្តំ ចិសិទិ ។ ឯតមន្តំ
ចិសិទ្ធិ ទោ អាយស្មន្តំ សទ្ធិ កកវា ឯតធាវាច
អាជាធិយណាយិទំ ទោ សទ្ធិ ណាយ (៣) មា ទធម្មន្ត-
ណាយិទំ (៤) ។ កថេត្វ សទ្ធិ ទធម្មន្តណាយិទំ ហោតំ ។
អស្ស ទធម្មន្តោ ហិ សទ្ធិ ពោណិយា ពទ្វោ យវស-
ស្សំ យវសស្សន្តំ (៥) ណាយទិ ។ តំ កំស្សហោតុ ។

១. ឧ. ឧ. ឥញ្ញការវសេ ។ ២. ឧ. សទ្វា ។ ៣. ឧ. ណាយិ ។
៤. ឧ. ឧ. វត្ថុណាយិទំ ។ ៥. ឧ. ឧ. យវសំ យវស្សំ ។

ព្វ លិទ្ធិ ភ្នក្ស ជីនិច្ចាសំ ដលំ ស្មេនេ ត្រិវេរោយចិត្ត គ្រាន់
វៃធ្វើទុក្ខកម្មចិត្ត ជាធម្មតាច្នៃល្អោះ ។

[១១៦] សមយម្មយ ព្រះធានព្រះភាគ ទ្រង់អង្គរៅ ក្នុង
ព្រះសាម ដែលគេធ្វើអំពីដដ្ឋ ជីនស្រុកតាទិកៈ ។ គ្រោះធាន
ព្រះសង្ឃដ៏មានកាយ ចូលទៅគាល់ព្រះធានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ក្របថ្វាយបង្គំ ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ហើយក្នុងយ ក្នុងទីសមរម្យ ។
លុះព្រះសង្ឃដ៏មានកាយ ក្នុងយ ក្នុងទីសមរម្យហើយ ព្រះធានព្រះ
ភាគ ទ្រង់គ្រាន់ដូច្នោះ ម្ចាស់សង្ឃ អ្នកត្រូវគិត ដូចអំធិនសេរ
កាជាធិយ កុំគិតដូចអំធិនសេរ ដែលមានពុទ្ធក្បត់ឡើយ ។ ម្ចាស់
សង្ឃ អំធិនសេរដែលមានពុទ្ធក្បត់ តើដូចអ្នក ។ ម្ចាស់សង្ឃ
សេរមានពុទ្ធក្បត់ ដែលគេចង់ក្បែរព្រះស្រី តែនឹងគេថា ស្រី
ដំណើច ស្រីដំណើច ។ ដំណើរគោរ គ្រោះហេតុអ្វី ។

ង ហំ សទ្ធ អស្ស ទធម្មត្ថស្ស ឆោណិយា ទទ្ធស្ស
 ឃិវំ ហោតិ កំ ទុ ទោ មិ អដ្ឋ អស្សនដ្ឋ-
 សារមិ កាវណំ កាមស្សតិ កំមស្សហិ
 ចដិកោមីតំ ។ សោ ឆោណិយា ទទ្ធា យវស-
 ស្សិ យវសស្សន្តិ^(១) ណាយតំ ។ ឃិវមេ ទោ សទ្ធ
 ឆិទេកទ្ធា ចុវិសទធម្មត្ថោ អញ្ញកតោមិ រុក្ខុគុលកតោមិ
 សុញ្ញការកតោមិ កាមរកចវយុដ្ឋិកេន ទេតសា
 វិហារតិ កាមរកចមេតេន ឧច្ឆន្ទស្ស ច កាមរ-
 កស្ស ធិស្សណំ យដាក្ខតំ ធម្មជាតាតិ ។ សោ
 កាមរកំយេវ អនន្តរិ^(២) កវិគ្គា^(៣) ណាយតំ ចដ្ឋា-
 យតិ ធិដ្ឋាយតិ អវដ្ឋាយតិ ។ ព្យាបាទចវយុដ្ឋិកេន
 ទេតសា វិហារតិ... មីនមិទ្ធហវយុដ្ឋិកេន ទេតសា វិហារ-
 តិ... ឧទ្ធព្វកក្កុដ្ឋវយុដ្ឋិកេន ទេតសា វិហារតិ...

១ ឧ.ន. អដ្ឋ ។ ២ ឧ. ធម្ម ។

ម្នាលសទ្ធ៖ ព្រោះថាសេះមានពុកគ្រុក ដែលគេចង់វិក្សក្រុងវិទ្យាស្រ្ត
 មិនបានក៏មិនយ៉ាងនេះថា ថ្ងៃនេះ ងាយសារបើអ្នកចង្អុល សេះ មិនឱ្យ
 អញ្ជើញទៅហេតុ ដូច្នោះអញ្ជើញទៅវិញ ដូច្នោះ ។ សេះ
 នោះ ត្រូវគេចង់វិក្សក្រុងវិទ្យាស្រ្តហើយ តែមិនថា ស្រូវដំណើច ស្រូវ
 ដំណើច ។ ម្នាលសទ្ធ៖ បុរសមានពុកគ្រុកពុកខ្លះ ក្នុងយោគនេះ ទៅ
 ទៅក្នុងព្រៃក្តី ទៅក្រោមដុំឈើក្តី ទៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី មានចិត្ត
 ដែលកម្រាម រួចរិះ ដែលកម្រាម គ្របសន្តិសុខហើយ រឹមរឹម
 ដឹងខ្លះកាវណសំបោល ខ្លះកម្រាម ដែលកើតឡើង ដោយភិក
 ភ័យនិរាសីវេ ។ បុរសនោះ តែមិន ដឹង ជ្រុល
 ជ្រុំ សុបសៅ ព្រោះដុំកម្រាម ឱ្យនៅខាងក្នុង ។
 បុរសមានចិត្ត ដែលព្យាបាទ រួចរិះហើយ... មានចិត្ត ដែលមិនមិច្ឆៈ
 រួចរិះហើយ... មានចិត្ត ដែលឧទ្ធព្វកក្កុដ្ឋ រួចរិះហើយ...

វិនិក្ខេបាបរិយុដ្តិភេទ ចេតសា វិហារតំ វិនិក្ខេបាបរេ-
 ភេទ ឧប្បន្ទាយ ទ វិនិក្ខេបាយ ចំស្សានំ
 យថាភូតំ ឧប្បន្ទាយតំ ។ លោ វិនិក្ខេបន្តិយេវ
 អនន្តរំ កកិទ្ធា ឈាយតំ បដ្ឋិយតិ ចំដ្ឋិ-
 យតិ អវដ្ឋិយតិ ។ លោ បថវិម្បំ
 ចំស្សនយ ឈាយតំ អាចម្បិ ចំស្សនយ ឈាយតំ
 ភេទិម្ប ចំស្សនយ ឈាយតំ វិយម្បំ ចំស្សនយ ឈា-
 យតំ អាគាសានក្កាយភេទម្បិ ចំស្សនយ ឈាយតំ
 វិញ្ញាណក្កាយភេទម្បិ ចំស្សនយ ឈាយតំ អាភិញ្ញា-
 ណយភេទម្បិ ចំស្សនយ ឈាយតំ វេសញ្ញាណសញ្ញា-
 យភេទម្បិ ចំស្សនយ ឈាយតំ ឥនលោកម្បិ ចំស្សនយ
 ឈាយតំ ពរលោកម្បិ ចំស្សនយ ឈាយតំ យមិទំ
 ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ ធម្មយេសិតំ
 អនុវិចារិកំ ឧទសា មម្បិ ចំស្សនយ ឈាយតំ ។
 ឃិ ទោ សន្ត ធុរិសទធម្មន្តឈាយតំ រហាតំ ។

មានចិត្ត ដែលវិចិត្ត ច្រើន ដែលវិចិត្ត គ្របសង្កត់ហើយ វិមនិមន
 ដឹងការលាស់របោលខ្លះវិចិត្ត ដែលកើតឡើងដោយពិគ ។ បុគ្គល
 នោះ តែងនិមនដឹង ជ្រុលជ្រងំ សុបសេវ ព្រោះធ្វើវិចិត្ត ឡើងវិគមាន
 ក្នុង ។ បុគ្គលនោះ តែងនិមនព្រោះកាស្រយ ខ្លះវិមនដំនុះ និង ព្រោះ
 កាស្រយខ្លះវិចិត្តនុះ និង ព្រោះកាស្រយខ្លះវិចិត្តនុះ និង ព្រោះកាស្រយខ្លះ
 ខ្លួននុះ និង ព្រោះកាស្រយខ្លះវិចិត្តកាសាណញ្ញយន្តនុះ និង ព្រោះ
 កាស្រយខ្លះវិញ្ញាណញ្ញយន្តនុះ និង ព្រោះកាស្រយ ខ្លះវិចិត្តញ្ញា-
 យន្តនុះ និង ព្រោះកាស្រយ ខ្លះវេសញ្ញាណសញ្ញាយន្តនុះ ខ្លះ
 និង ព្រោះកាស្រយ ខ្លះលោកនេម្បុះ និង ព្រោះកាស្រយ
 ខ្លះលោកនាមម្បុះ និង ព្រោះកាស្រយ ខ្លះលេសដែលខ្លះឃើញ
 ខ្លួនល្អ ភូត្ត ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្មើរក គ្រិរេដោយចិត្ត ។
 ខ្នាលសន្តៈ និងលេសបុរស ដែលមានកុកក្បត យ៉ាងនេះនឹង ។

កាដេត្យ សទ្ធិ អាជាជីយណាយិកំ ហោតិ ។ កត្រា
 ហំ សទ្ធិ អស្សាជាជីយោ នោណិយោ តត្រោ ន យវ-
 សស្សំ យវសស្សន្តំ ឈាយតិ ។ តំ កំស្ស ហោតុ ។
 កត្រស្ស ហំ សទ្ធិ អស្សាជាជីយស្ស នោណិយោ
 តត្រស្ស ឯវំ ហោតំ កំ ទុ ទោ អដ្ឋ មំ (១)
 អស្សន្តសារជំ ការណំ ការស្សតិ កំមស្សហំ
 ចជិករោមិកំ ។ សោ នោណិយោ តត្រោ ន យវសស្សំ
 យវសស្សន្តំ ឈាយតិ ។ កត្រា ហំ សទ្ធិ អស្សាជា-
 ជីយោ យថាសំណំ យថាតម្មំ យថាជាវិ(២) យថា-
 កាលិ(៣) ឯវំ ចតោនស្ស អដ្ឋោហារណំ(៤) សមទុប-
 ស្សតិ ។ ឯវំទេវ ទោ សទ្ធិ កត្រា បុរិសាជាជីយោ
 អរោកតោមិ រុក្ខម្ពលកតោមិ សុញ្ញា ការកតោមិ

១ ឧ. មំ អដ្ឋ ។ ឧ. មមដ្ឋ ។ ២ ឧ. ជាវិ ។ ៣ កាលិ ។ ៤ ឧ. អដ្ឋោហារណំ ។

ខ្នាលសទ្ធិៈ តំនិកាចសំសោភាជាជីយ តើដ្ឋចម្ពេច ។ ខ្នាលសទ្ធិៈ
 សោភាជាជីយ ជំចំរោន វេលគេចនិក្សក្រេង ខៃស្រូវដំណើច
 វេសមិទតិចថា ស្រូវដំណើច ស្រូវដំណើចទេ ។ ដំណើរតុ្រ
 ក្រោមហេតុអ្វី ។ ខ្នាលសទ្ធិៈ ក្រោមថា សោភាជាជីយ ជំចំរោន
 វេលគេចនិ ក្សក្រេងខៃស្រូវ តែនិពានសេចក្តីត្រូវរិ យ៉ាងនេះថា
 ក្នុងវិជ្ជាខេ នាយសារជីក្នុងក្រុងសេ ទិវន្យអញធ្វើខ្លួនហេតុដ្ឋចម្ពេច
 អញទិវន្យចេញវិញ ដ្ឋចម្ពេច ។ សេដ្ឋេសបេចនិក្សក្រេង
 ខៃស្រូវខោ វេសមិទតិចថា ស្រូវដំណើច ស្រូវដំណើចទេ ។
 ខ្នាលសទ្ធិៈ សោភាជាជីយ ជំចំរោន តែនិចិចារណា ខ្លឹកាបាក់
 ដោយដ្ឋុញយ៉ាងនេះថា ដ្ឋចជាចំណុល ដ្ឋចជាចំណង ដ្ឋចជាសេចក្តី
 សាចស្ត្រ ដ្ឋដ្ឋចជាទោស ។ ខ្នាលសទ្ធិៈ បុរសភាជាជីយ
 ជំចំរោន ទោមោក្នុងត្រែក្ត ទៅក្រោមប្តូរឈើក្តី ទៅក្នុងដ្ឋុស្តាតិក្តី

ន កាមរាគមវិយុដ្ឋិកោ ទេតសា វិហារតិ ន កាម-
 រាគមវេតោ ឧប្បន្ទស្ស ច កាមរាគស្ស មិស្ស-
 រណំ យយំភូតំ បដាទាតំ ។ ន ព្យាចារ-
 មវិយុដ្ឋិកោ ទេតសា វិហារតិ... ន មីនមិទ្ធ-
 មវិយុដ្ឋិកោ ទេតសា វិហារតិ... ន ឧទ្ធចក្កក្ក-
 មវិយុដ្ឋិកោ ទេតសា វិហារតិ... ន វិចិត្តិក្កាមវិយុ-
 ដ្ឋិកោ ទេតសា វិហារតិ ន វិចិត្តិក្កាមវេតោ ឧប្ប-
 ន្ទាយ ច វិចិត្តិក្កាយ មិស្សរណំ យយំភូតំ បដា-
 ទាតំ ។ សោ ទេវ មវី មិស្សយ ឈាយតិ
 ន អាមិ មិស្សយ ឈាយតិ ន ទេវំ មិស្សយ
 ឈាយតិ ន វិសិ មិស្សយ ឈាយតិ ន អាណ-
 សានញាយតំ មិស្សយ ឈាយតិ ន វិញ្ញា-
 ណញាយតំ មិស្សយ ឈាយតិ ន អាតិញ្ញ-
 ញាយតំ មិស្សយ ឈាយតិ ន ទេវសញ្ញា-
 សញ្ញាយតំ មិស្សយ ឈាយតិ ន ឥន្ទលោកំ
 មិស្សយ ឈាយតិ ន បរលោកំ មិស្សយ ឈាយតិ

វៃតិមិទ្ធិកាមរាគ ប្រវិកចិត្តបាទ មិទ្ធិកាមរាគ គ្របសន្តិវិចិត្តបាទ
 តំវិចិត្តិក្កាម ទ្រុកាវលាសំបោលទ្រុកាមរាគ ដែលរក្ខត្រឡើងហើយ
 ដោយពិត ។ មិទ្ធិក្កបាទ ប្រវិកចិត្តបាទ... មិទ្ធិក្កមិទ្ធិ ប្រវិក
 ចិត្តបាទ... មិទ្ធិក្កចិត្តបាទ ប្រវិកចិត្តបាទ... មិទ្ធិក្កវិចិត្ត ប្រវិក
 ចិត្តបាទ មិទ្ធិក្កវិចិត្ត គ្របសន្តិវិចិត្តបាទ តំវិចិត្តិក្កាម ទ្រុកា
 វលាសំបោលទ្រុកាមរាគ ដែលរក្ខត្រឡើងហើយ ដោយពិត ។ បុរស
 ទោរ មិទ្ធិក្ក ព្រោះគាស្រ័យ ទ្រុកបរិ មិទ្ធិក្ក ព្រោះគាស្រ័យ ទ្រុកាវ
 មិទ្ធិក្ក ព្រោះគាស្រ័យ ទ្រុកទេវ មិទ្ធិក្ក ព្រោះគាស្រ័យ ទ្រុកវិយោ
 មិទ្ធិក្ក ព្រោះគាស្រ័យ ទ្រុកាណញាយតំ មិទ្ធិក្ក ព្រោះ
 គាស្រ័យ ទ្រុកាញាយតំ មិទ្ធិក្ក ព្រោះគាស្រ័យ ទ្រុកាតិញ្ញា-
 យតំ មិទ្ធិក្ក ព្រោះគាស្រ័យ ទ្រុកាសញ្ញាយតំ មិទ្ធិក្ក
 ព្រោះគាស្រ័យ ទ្រុកាឥន្ទលោកំ មិទ្ធិក្ក ព្រោះគាស្រ័យ ទ្រុកាបរលោកំ មិទ្ធិក្ក

ន ឥត លោកិ វិស្សាយ ឈាយតិ ន បរលោកិ
 វិស្សាយ ឈាយតិ យមិដំ ធិដ្ឋំ សុតិ មុតិ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតិ អនុវិចរិតិ មនសា តម្បិ
 វិស្សាយ ន ឈាយតិ ឈាយតិ ច បទ ។
 កថិ ឈាយេត្ត បទ កន្តេ កម្រំ បុរិសាជាមិយំ
 សភំត្តា នេវិ សព្វហ្មតា សបជាបតិកា អារកា
 ។ ធម្មស្សន្តំ

ឧទេ តេ បុរិសាជញ្ញា ឧទេ តេ បុរិសុត្តម
 យស្ស តេតាភំជាតាម យឡិវិស្សាយ ឈាយតិទ
 ឥន សទ្ធ កម្រស្ស បុរិសាជាមិយស្ស បថវិយា(១)
 បថវិសញ្ញា វិភូតា ហោតិ អាបស្មិ អាថោសញ្ញា
 វិភូតា ហោតិ តេជស្មិ តោជាសញ្ញា វិភូតា ហោតិ
 ភិយស្មិ វិយោសញ្ញា វិភូតា ហោតិ អាតាសានញ្ញាយ
 តេ អាតាសានញ្ញាយតនសញ្ញា វិភូតា ហោតិ វិញ្ញា
 ណញ្ញាយតេ វិញ្ញាណញ្ញាយតនសញ្ញា វិភូតា ហោតិ

១ ឧ. ឃើញ ។

មំនភិគ ព្រោះកាស្រ័យ ខ្លវលោកានេ មិទភិគ ព្រោះកាស្រ័យ ខ្លវលោក
 ភាវមុទ មិទភិគ ព្រោះកាស្រ័យ ខ្លវលោកវេលុខ្លាយេញ ក្ល លំទ្ធ
 ក្លក្ល ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្មែងរក ត្រិះរិះដោយចំក្ល គ្រាន់តែដឹងជា
 ធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុម្តេច ទៅភាពាំងឡាយ
 ព្រមទាំងព្រះដុំ ព្រមទាំងព្រហ្ម ព្រមទាំងបដិទេវពជ ធម្មស្តារ
 តំភិចត្តាយ ចំពោះបុរសភាវិយដ៏ចំរើន ដែលមានឈានយ៉ាងនេះថា

យើងទាំងឡាយ មិនស្គាល់ក្នុងណា ជាបុរសភាវិយ
 តែដឹងតិ ព្រោះកាស្រ័យ ខ្លវកុណាមិទណា ចតិគ្រូ
 បុរសភាវិយ យើងស្តាប់ធម្មស្តារ ចំពោះអ្នក
 ចតិគ្រូបុរសដ៏ទុក្ខម យើងស្តាប់ធម្មស្តារ ចំពោះអ្នក ។
 ឱលសន្ទៈ បុរសភាវិយដ៏ចំរើន ក្នុងលោកានេ សំគាល់ថា
 ដ៏ ក្នុងដ៏ ជាប្រាកដ សំគាល់ថា ទិក ក្នុងទិក ជាប្រាកដ
 សំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង ជាប្រាកដ សំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ ជា
 ប្រាកដ សំគាល់ថា ភាពសានញ្ញាយននៈ ក្នុងភាពសានញ្ញាយននៈ
 ជាប្រាកដ សំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ញាយននៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយននៈ

អាភិក្កញ្ញាយតទេ អាភិក្កញ្ញាយតទេសញ្ញា វិក្កតា
 ហោតិ ទេវេសញ្ញាសញ្ញាយតទេ ទេវេសញ្ញាសញ្ញា
 សញ្ញាយតទេសញ្ញា វិក្កតា ហោតិ ឥន្ទលោកេ
 ឥន្ទលោកេសញ្ញា វិក្កតា ហោតិ បរលោកេ
 បរលោកេសញ្ញា វិក្កតា ហោតិ យមិវំ
 ធិដ្ឋិ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តិ បរិយេសិតំ
 អនុវិចិតំ មនសា តត្រាចិ សញ្ញា វិក្កតា
 ហោតិ ។ ឃី ឈាយិ ទោ សន្ទ កាត្រា
 ចុវិសាជាធិយោ ទេវេ បមី ធិស្សយ ឈាយតិ
 ធិ អាចិ ធិស្សយ ឈាយតិ ធិ តេជិ ធិស្សយ
 ឈាយតិ ធិ វាយិ ធិស្សយ ឈាយតិ
 ធិ អាភាសាធិញ្ញាយតទំ ធិស្សយ ឈាយតិ
 ធិ វិញ្ញាលាញ្ញាយតទំ ធិស្សយ ឈាយតិ
 ធិ អាភិក្កញ្ញាយតទំ ធិស្សយ ឈាយតិ
 ធិ ទេវេសញ្ញាសញ្ញាយតទំ ធិស្សយ ឈាយតិ
 ធិ ឥន្ទលោកំ ធិស្សយ ឈាយតិ

ជាប្រាគដ សំគាល់ថា អាភិក្កញ្ញាយតទេ ក្នុងអាភិក្កញ្ញាយតទេ
 ជាប្រាគដ សំគាល់ថា ទេវេសញ្ញាសញ្ញាយតទេ ក្នុងទេវេសញ្ញាសញ្ញា
 ញ្ញាយតទេ ជាប្រាគដ សំគាល់ថា លោកទេ ក្នុងលោកទេជាប្រាគដ
 សំគាល់ថា លោកបរិមុទ ក្នុងលោកបរិមុទ ជាប្រាគដ សំគាល់
 ក្នុងបេសិវេសន្ទយេញ ឡ លំទ ក្នុង ធិស្សយ ដល់ ស្សយ
 ត្រិវិវេជយចិត្ត ជាប្រាគដ ។ ច្បាសន្ទៈ ចុវិសាជាធិយេសិវេស
 អនុវិចិតយោធិនៈ មិនមែន ប្រាសាស្រ័យ ឡធិវិ មិនមែន ប្រាសា
 ស្រ័យ ឡកាត្រា មិនមែន ប្រាសាស្រ័យ ឡវេសា មិនមែន ប្រាសា
 ស្រ័យ ឡវិយា មិនមែន ប្រាសាស្រ័យ ឡវិញ្ញាលាញ្ញាយតទេ មិនមែន
 ប្រាសាស្រ័យ ឡវិញ្ញាលាញ្ញាយតទេ មិនមែន ប្រាសាស្រ័យ
 ឡវិញ្ញាលាញ្ញាយតទេ មិនមែន ប្រាសាស្រ័យ
 ឡវិទេវេសញ្ញាសញ្ញាយតទេ មិនមែន ប្រាសាស្រ័យ ឡវិលោកទេ

១ ចរណេកំ ចិស្សាយ ឈាយតិ យមំធិ
 ធិធិ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ វត្ថុំ ចរិយេសិទិ
 អនុវិចារិកំ មនសា ឥម្យំ ចិស្សាយ ១ ឈាយតិ
 ឈាយតិ ២ បទ ។ ឯវិ ឈាយេត្វ បទ សទ្ធ
 កត្រិ ចុរិសាជាទិយំ សន្តា ទេវំ សត្រ-
 ហ្មតា សមជាបតិកា អារតា ៥ ធមស្សន្តំ
 ឧមោ តេ ចុរិសាជញ្ញ ឧមោ តេ ចុរិសុត្តម
 យស្ស តេធាកិជាធាម យម្យំ ចិស្សាយ ឈាយតិទិ។
 [១១៧] ឯកំ សមយំ កកវំ កជកហោ វិហារតិ
 ខោរទិវាថេ ចរិញ្ញជតារាមេ ។ ឥត្រ ហោ កកវំ
 កិញ្ចុ អាមន្តេសំ កិញ្ចុរោតិ ។ កនន្តេតិ តេ កិញ្ចុ
 កកវំតា មទុស្សោសុំ ។ កកវំ ឯតនរោច តិហិ
 កិញ្ចុវេ ឧម្មេហិ សមន្តាតតោ កិញ្ចុ អទុន្តិដ្ឋោ ហោតិ

មិទនិក ព្រោះអាស្រ័យ គួរលោកទានិមុខ មិទនិក ព្រោះអាស្រ័យ
 គួរចស់ដែលខ្លួនយើង ឮលឺ ក្នុង ដឹងច្បាស់ ស្រែងរក ច្រើន
 ដោយចិត្ត គ្រាន់តែគិត ជាធម្មតាចុះឈ្លោះ ។ ខ្លួនសន្ទះហេតុយ៉ាងនេះ
 ទៅតាមទិស្សាយ ព្រមទាំងព្រះផ្នែក ព្រមទាំងព្រហ្ម ព្រមទាំង
 ចជាបងទៅរាជ ដែលធម្មស្តារ កំរិតមួយ ចំពោះចុរិសាជាទិយ
 ដំបើងអ្នកមានឈាន យ៉ាងនេះ
 យើងមិនស្គាល់ច្បាស់ អ្នកណា ជាចុរិសាជាទិយ
 ដែលគិត ព្រោះអាស្រ័យគួរលោកមិទនិក បតិក្រចុរិស
 កជាទិយ យើងសូមមស្តារចំពោះអ្នក បតិក្រ
 ចុរិសដ៏ខ្ពង់ យើងសូមមស្តារចំពោះអ្នក ។
 [១១៧] សម័យមួយ ព្រះបាទព្រះរាជ ទ្រង់គន្លឹះ ក្នុងបរិណាដ-
 កាកម ជាហោរិវបស្ថាន ដឹកគ្រូរាជគ្រូ ។ ក្នុងនោះឯង ព្រះបាទព្រះ
 រាជ ទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយថា ខ្លួនកិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា ចេញព្រះបាទព្រះរាជថា ព្រះ
 ករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះបាទព្រះរាជទ្រង់ត្រាស់ផ្ទេរថា ខ្លួនកិក្ខុទាំង
 ឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ព្យ ប្រការ រល្មោះជាអ្នកសម្រេចវិមុខ

អន្ធន្តរយោគក្ខេមី អន្ធន្តព្រហ្មញ្ញាវី អន្ធន្តបរិយោសារោ
 សេដ្ឋោ នេវេនុស្សានំ ។ កកាមេហំ តីហំ ។
 អសេក្ខេន(១) សីលក្ខន្ធន អសេក្ខេន សនាដិក្ខន្ធន
 អសេក្ខេន បញ្ញាទន្ធន ។ នាំមេហំ ទោ កិក្កុវេ តីហំ
 នឌ្ឍេហំ សមន្តាភតោ កិក្កុ អន្ធន្តនិដ្ឋោ ហោតិ
 អន្ធន្តរយោគក្ខេមី អន្ធន្តព្រហ្មញ្ញាវី អន្ធន្តបរិយោសារោ
 សេដ្ឋោ នេវេនុស្សានំ ។ អបមេហំចំ កិក្កុវេ តីហំ
 នឌ្ឍេហំ សមន្តាភតោ កិក្កុ អន្ធន្តនិដ្ឋោ ហោតិ
 អន្ធន្តរយោគក្ខេមី អន្ធន្តព្រហ្មញ្ញាវី អន្ធន្តបរិយោ-
 សារោ សេដ្ឋោ នេវេនុស្សានំ ។ កកាមេហំ
 តីហំ ។ ឥន្ទិប្បដិហារិយេន អាទេសនាចាដិហារិយេន
 អនុសាសនីចាដិហារិយេន ។ នាំមេហំ ទោ កិក្កុវេ
 តីហំ នឌ្ឍេហំ សមន្តាភតោ កិក្កុ អន្ធន្ត-
 និដ្ឋោ ហោតិ អន្ធន្តរយោគក្ខេមី អន្ធន្តព្រហ្មញ្ញាវី
 អន្ធន្តបរិយោសារោ សេដ្ឋោ នេវេនុស្សានំ ។

១ ឧ.ន. ឆាសាទ្ធ ។

ក្សេមចាកាយោនវៃន ប្រត្រឹក្កព្រហ្មចាយវៃន ចប់វៃន ប្រសើរជាង
 ទៅកាន់ធិមនុស្សចាំនិទ្យាយ ។ ធម៌ព ប្រការត្រៃដូចម្តេច ។ ធិសីលក្ខន្ធ
 ជាអសក្ខៈ ១ សនាដិក្ខន្ធជាអសក្ខៈ ១ បញ្ញាទន្ធជាអសក្ខៈ ១ ។ ខ្នាល
 កិក្កុចាំនិទ្យាយ កិក្កុប្រកបដោយធម៌ព ប្រការនេវេន ឃើញឃ្លោះជា
 ជាអ្នកសម្រេចវៃន ក្សេមចាកាយោនវៃន ប្រត្រឹក្កព្រហ្មចាយវៃន វៃន
 ចប់វៃន ប្រសើរជាងទៅកាន់ធិមនុស្សចាំនិទ្យាយ ។ ខ្នាលកិក្កុចាំនិទ្យាយ
 កិក្កុប្រកបដោយធម៌ព ប្រការ ដទៃទៀត កំឃ្លោះជាអ្នកសម្រេច
 វៃន ឃ្លោះជាក្សេមចាកាយោនវៃន ប្រត្រឹក្កព្រហ្មចាយវៃន ចប់វៃន
 ប្រសើរជាងទៅកាន់ធិមនុស្សចាំនិទ្យាយ ។ ធម៌ពប្រការត្រៃដូចម្តេច ។
 ធិ ឥន្ទិប្បដិហារិយេៈ ១ អាទេសនាចាដិហារិយេៈ ១ អនុសាសនីចាដិហា-
 រិយេៈ ១ ។ ខ្នាលកិក្កុចាំនិទ្យាយ កិក្កុប្រកបដោយធម៌ព ប្រការនេ
 វេន ឃ្លោះជាអ្នកសម្រេចវៃន ក្សេមចាកាយោនវៃន ប្រត្រឹក្ក
 ព្រហ្មចាយវៃន ចប់វៃន ប្រសើរជាងទៅកាន់ធិមនុស្សចាំនិទ្យាយ ។

អនេហេយំ កិក្ខុវេ តំហំ ធម្មេហំ សមញ្ញតតោ
 កិក្ខុ អទ្ធក្កនិដ្ឋោ ហោតិ អទ្ធក្កយោកក្ខេមី អទ្ធក្កត្រហ្ម-
 ចារី អទ្ធក្កបរិយោសាទោ សេដ្ឋោ នេវមនុស្សានំ ។
 កកខេហំ តំហំ ។ សម្មាទិដ្ឋិយោ សម្មាញ្ញា-
 ណោន សម្មាវិធិក្កិយោ ។ នំមេហំ ទោ
 កិក្ខុវេ តំហំ ធម្មេហំ សមញ្ញតតោ កិក្ខុ
 អទ្ធក្កនិដ្ឋោ ហោតិ អទ្ធក្កយោកក្ខេមី អទ្ធក្ក-
 ត្រហ្មចារី អទ្ធក្កបរិយោសាទោ សេដ្ឋោ នេវមនុ-
 ស្សានំ ។ ភិក្ខុវេ កិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមញ្ញ-
 តតោ កិក្ខុ អទ្ធក្កនិដ្ឋោ ហោតិ អទ្ធក្កយោ-
 កក្ខេមី អទ្ធក្កត្រហ្មចារី អទ្ធក្កបរិយោសាទោ
 សេដ្ឋោ នេវមនុស្សានំ ។ កកខេហំ ភិក្ខុវេ ។
 វិដ្ឋាយ ចរណោន ។ នំមេហំ ទោ កិក្ខុវេ ភិ-
 ហំ ធម្មេហំ សមញ្ញតតោ កិក្ខុ អទ្ធក្កនិដ្ឋោ
 ហោតិ អទ្ធក្កយោកក្ខេមី អទ្ធក្កត្រហ្មចារី អទ្ធក-
 ក្កបរិយោសាទោ សេដ្ឋោ នេវមនុស្សានំ ។

ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ ប្រការផ្សេងៗ ឈ្មោះ
 ថា ជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តត្រហ្មចារិយៈមែន
 ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅគាន់និមនុស្សទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៣
 ប្រការ គឺដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ សម្មាញ្ញាណៈ ១ សម្មា-
 វិធិ ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ ប្រការនេះ
 ឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្ត
 ត្រហ្មចារិយៈមែន ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅគាន់និមនុស្សទាំងឡាយ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកប ដោយធម៌ ២ ប្រការ ឈ្មោះថាជាអ្នក
 សម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តត្រហ្មចារិយៈមែន ចប់មែន
 ប្រសើរជាងទៅគាន់និមនុស្សទាំងឡាយ ។ ធម៌ ២ ប្រការ គឺដូចម្តេច ។
 គឺវិដ្ឋិ ១ ចរណៈ ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ២ ប្រការ
 នេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្ត
 ត្រហ្មចារិយៈមែន ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅគាន់និមនុស្សទាំងឡាយ ។

ព្រហ្មជាយសា កិក្ខុវេ សន្តត្តិការេន កាជា កាសំតា
 ទត្តិយោ សេដ្ឋោ ជនេតស្មី យេ កោត្តប្បដិសារិទោ
 វិជ្ជាចរណសម្បត្តោ សោ សេដ្ឋោ នេវហានុសេតិ។
 សា ទោ បនេសា កិក្ខុវេ^(១) សន្តត្តិការេន
 កាជា សុត្តិកា នោ ទុត្តិកា សុកាសំតា នោ
 ទុក្ខាសំតា អនុសត្តិកា នោ អនុសត្តិកា
 អនុមតា មយា អហិមិ កិក្ខុវេ ឯវិ វទានិ
 ទត្តិយោ សេដ្ឋោ ជនេតស្មី យេ កោត្តប្បដិសារិទោ
 វិជ្ជាចរណសម្បត្តោ សោ សេដ្ឋោ នេវហានុសេតិ។

ទិស្សយវគ្គ បរម ។

១ ១. ឯខ្ព្យព ព្រហ្មតាតិ ពាយា ទិស្សតិ ។

ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ភាពានេះ ព្រហ្មរណ្ណសេន្តិការៈ ចុះគោរព
ហើយថា

ជនទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រកាន់ ចំពោះគាត្រ
 (បណ្តាជនទាំងនោះ) ក្សត្រិយ៍ ប្រសើរជាង
 ប្រជុំជន ជនណា បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជាទាំងបួនៈ
 ជននោះជាច្បុក្ខ ប្រសើរជាងទៅគាត់ទីមនុស្ស ។

ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ភាពានេះសន្តត្តិការព្រហ្មចុះគ្រឿងត្រូវ
 ហើយ មិនមែនគ្រឿងទុសទេ ជាសុភាសិត មិនមែនទុក្ខាសិតទេ ប្រកប
 ដោយប្រយោជន៍ មិនមែនមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ទាំងគតា-
 គតក៏យល់ព្រម ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកនេះគោរពយ៉ាងនេះថា

ជនទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រកាន់ ចំពោះគាត្រ
 (បណ្តាជនទាំងនោះ) ក្សត្រិយ៍ប្រសើរជាងប្រជុំជន
 ជនណា បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជាទាំងបួនៈ ជននោះ
 ជាច្បុក្ខ ប្រសើរជាងទៅគាត់ទីមនុស្សដែរ ។

ចប់ ទិស្សយវគ្គ ទី ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជន្ននិកាយស្ស ឯកទសកនិបាតោ

ពស្សប្បទានំ

កិមគ្គិយា ចេតនា គយោ ឧបទិសា ក្សសនេន ច
សញ្ញាមនសិការោ សោត្តា មោវង្សិកថានេន ច(២) ។

២ ម. ព្យសនំ ទ្វេ សញ្ញាមនសិការា សទ្ធា មោវង្សិកថនី ពហៈ វិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជន្ននិកាយ ឯកទសកនិបាត

ទុក្ខានិទ្ទេសិស្សយវិគ្គោនោភិ

និយាយភិកិសិល មានប្រយោជន៍ ដូចម្តេច ។
ចេតនា មានចរិត ឧបទិស្សយ ។ សេចក្តី
វិនាស ។ សញ្ញា ។ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ។
សេចក្តី ។ ចរិត្យាជភាវមហោមោវង្សិកថស្ថាន ។ ។

ទុក្ខិយោ ទុក្ខិយវិគោ

[១១៨] ឯតំ សមយំ កកវំ សក្កោសុ វិចា-
រតំ កាចិលវត្ថុស្មី ឯក្រោចារាមេ ។ តេន ទោ
បន សមយេន សម្ពហុលា កិក្ខុ កកវតោ
ឯវកម្មំ ករោម្ហំ ឯដ្ឋិតធិវរា កកវំ តេមា-
សច្ចយេន ចារិកំ បក្កមិស្សតិ ។ អស្សេន្ធសិ
ទោ មហាធាមោ សក្កោ សម្ពហុលា កិក្ខុ
កកវតោ ឯវកម្មំ ករោម្ហំ ឯដ្ឋិតធិវរា
កកវំ តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្កមិស្សតិ ។
អធិទោ មហាធាមោ សក្កោ យេន កកវំ
តេនុបសន្តមិ ទុចសន្តមិត្តា កកវម្ហំ អភិវទេត្តា
ឯតបម្ហំ ឯសិវំ ។ ឯតមម្ហំ ឯសិច្ឆោ ទោ
មហាធាមោ សក្កោ កកវម្ហំ ឯតទរោច សុត-
មេតិ កន្ធិ សម្ពហុលា កិក្ខុ កកវតោ
ឯវកម្មំ ករោម្ហំ ឯដ្ឋិតធិវរា កកវំ
តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្កមិស្សតិ ។

ទុក្ខិយវិគោ ទំ ២

[១១៨] សមយម្ហុយ ព្រាមាព្រាមាព្រាមា ក្នុងនិក្ខាណាម
ឯនក្រ្រង្កវិលវត្ថុស្មី ក្នុងវិជ្ជសក្កុ ។ សមយនោរេន កិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយ
ច្រើនរូប ធ្វើចិវកេម្ម ថ្វាយចំពោះព្រាមាព្រាមា ដោយគិតថា ព្រាមា
ព្រាមា បានចិវសម្រេចហើយ ទ្រង់នឹងរៀសចេញ ទៅកាន់ចារិក
ដោយកាលកន្លងទៅ យ វៃ ។ មហានាមសក្កុ បានក្នុង ភ្នកភិក្ខុ
ច្រើនរូប ធ្វើចិវកេម្ម ថ្វាយព្រាមាព្រាមា បានចិវសម្រេចហើយ
ទ្រង់រៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ យ វៃ ។ ព្រាមា
មហានាមសក្កុ បានចូលទៅកាលព្រាមាព្រាមា លុះចូលទៅដល់
ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រាមាព្រាមា ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសម្បត្ត ។
លុះមហានាមសក្កុ អង្គុយក្នុងទីសម្បត្តហើយ បានក្រាបទូល ព្រាមា
ព្រាមាដូច្នោះថា ចកិក្រាបអង្គុយចិវកេម្ម ខ្ញុំព្រាមា បានក្នុងរាជ្យ
នេះថា ភ្នកភិក្ខុច្រើនរូប ធ្វើចិវកេម្ម ថ្វាយចំពោះព្រាមាព្រាមា
ដោយគិតថា ព្រាមាព្រាមា បានចិវសម្រេចហើយ ទ្រង់
នឹងរៀសចេញទៅ កាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ យ វៃ ។

តេសិ ទោ កន្ថេ បាណវិហារេហំ វិហារតិ កោណ(១)
 វិហារេណ វិហារតព្វន្តិ ។ សាទុ សាទុ មហោ.
 នាម ឯតំ ទោ មហានាម គុហ្មាណំ បដិវ្ជប់
 កុលបុត្តាណំ យំ កុត្តេ តថាភតំ ឧបសន្តិមិទ្ធា
 បុត្តយ្យថ តេសិ ទោ កន្ថេ បាណវិហារេហំ
 វិហារតិ កោណ វិហារេណ វិហារតព្វន្តិ ។ សទ្ធោ
 ទោ មហានាម អារាណតោ ហោតិ ទោ
 អស្សន្តោ អារាទ្ធិវិយោ អារាណតោ ហោតិ ទោ
 កុសិទោ ឧបដ្ឋិតស្សតិ អារាណតោ ហោតិ ទោ
 មុដ្ឋស្សតិ សទាហិតោ អារាណតោ ហោតិ ទោ
 អសទាយិតោ បញ្ចវា អារាណតោ ហោតិ ទោ
 ទុប្បកោ ។ ឥទេសុ ទោ ភំ មហានាម បញ្ចសុ
 នធម្មសុ បតិដ្ឋាយ ធន ធម្មេ ឧត្តរិ កាយេរុសំ ។

១ ឧ.ម. កន្ថេស្ស ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកវ្យុត្តរអង្គចាំនិទានៈ កាលនៅដោយវិហារធម៌
 វេទ្ធវិ ។ ឆើត្តរនៅ ដោយវិហារធម៌ ដូចខ្លួន ។ ព្រះអង្គក្រាស់ថា
 បពិត្រមហានាម ប្រវៃតហើយ ប្រវៃតហើយ បពិត្រមហានាម កាស្មរ
 នេរេន្ត ព័កិច្ចដ៏សមគួរ ផល់ព្រំអង្គ ជាពុលបុត្រាហើយ ផ្សំថា
 ព្រះអង្គចូលមកគាល់ មថានេះហើយសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើង
 ខ្ញុំចាំនិទានៈ កាលនៅដោយវិហារធម៌វេទ្ធវិ ។ ឆើត្តរនៅដោយវិហារធម៌
 ដូចខ្លួន ។ បពិត្រមហានាម បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ញ៉ាំងសទ្ធាវ្យុសប្រេង
 មិនមែនជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ អ្នកប្រាណសេចក្តីព្យាយាម ញ៉ាំងព្យាយាម
 ឲ្យសម្រេចមិនមែនជាអ្នកខ្ជិលច្រឡំស ១ អ្នកមានសកិភ្នាប់ខ្លួន ញ៉ាំងសតិ
 ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកក្រេបសតិ ១ អ្នកមានចិត្តតាំងចាំ ញ៉ាំងចិត្តផល
 កាំងចាំឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមានចិត្តមិនតាំងចាំ ១ អ្នកមានប្រាជ្ញា
 ញ៉ាំងប្រាជ្ញាឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកផងប្រាជ្ញា ១ ។ បពិត្រមហានាម
 ព្រះអង្គតាំងនៅពុទ្ធិធម៌ចាំនិ ៥ នេះហើយ ឧប្បិច្ឆិកនិ ៦ យ៉ាងទៀត ។

ឥទ ភ្នំ ឧបាទាម គថាគតំ អនុស្ស-
 វេយ្យាសិ ឥតិបិ សោ កករា អរហំ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បទ្ធោ សុកតោ លោកវិម្ម
 អនុគ្គារា បុរិសទុដ្ឋសារាជិ សត្តា ទេវធម្មស្សាទំ
 ពុទ្ធោ កករាតិ ។ យស្មី ឧបាទាម សមយេ
 អរិយស្សាវកោ គថាគតំ អនុស្សាតិ ទេវស្ស
 តស្មី សមយេ រាគមវិយុដ្ឋិកំ ចិត្តំ ហោតិ
 ទ ឆោសចរិយុដ្ឋិកំ ចិត្តំ ហោតិ ទ មោហចរិ-
 យុដ្ឋិកំ ចិត្តំ ហោតិ ទុដ្ឋុកតាមេវស្ស តស្មី
 សមយេ ចិត្តំ ហោតិ គថាគតំ អារត្ត ទុដ្ឋុ-
 កកចិត្តា ទោ បទ ឧបាទាម អរិយស្សាវកោ
 លភតិ អនុវេនំ លភតិ ទុដ្ឋុវេនំ លភតិ
 ទុដ្ឋុបសញ្ញាតំ ទាមុដ្ឋំ ចម្មនិកស្ស បិកិ ជាយតិ
 បិកិមទស្ស កាយោ ចស្សន្តតិ ចស្សនិកាយោ
 សុទំ វេនិយតិ សុទំវោ ចត្តំ សីលាទិយតិ ។

បក្រមហានាម ក្នុងសាសនានេះ ព្រះអង្គ ធម្មវិស័កដូចជាគន
 ថា ព្រះមាតាព្រះភារតក្ខត្តនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ចិប្បណិ
 ដោយវិជ្ជាទាំងបួននោះ ជាព្រះសុគត គ្រប់បញ្ចសុខវិលោក ព្រះអង្គ
 ប្រសើរដោយសីលាទិកុណា រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្នា ព្រះអង្គ
 ជាសារថីទូន្មានដូច្នោះស ព្រះអង្គជាសាស្តា តែទៅតាមទិសមុស្ស
 ទាំងបួន ព្រះអង្គត្រាស់ដឹង ដូចអរិយសម្ពុទ្ធចិ ព្រះអង្គចិប្បាកំបង់ ដូ
 កតម្មវេទ ។ បក្រមហានាម អរិយសារីកសិក ដូចជាគនក្នុង
 សម័យណា អរិយសារីកនោះ ដឹងបានព្រះប្រវេណិកុដ្ឋាន ដឹងបានពាសៈ
 ប្រវេណិកុដ្ឋានដឹងបានមោហៈប្រវេណិកុដ្ឋានក្នុងសម័យនោះចិត្តរបស់អរិយ-
 សារីកនោះ ជាចិត្តទ្រង់ក្នុងសម័យនោះ បក្រមហានាម លុះអរិយសារីក
 បានចិត្តទ្រង់ ប្រាណដូចជាគនហើយ រំលឹកបានសច្ចកិយល់ដូ
 កត្ត សេចក្តីយល់ដូចគមិ មានសេចក្តីរីករាយប្រកបដោយធមិ កាលបើ
 អរិយសារីក មានចិត្តរីករាយហើយ បើ តែនឹងកើតឡើង កាលបើអរិយ-
 សារីកមានចិត្តប្រកបដោយបិកិហើយ កាយភ័ស្តុវេទ្យាបំ លុះអរិយ-
 សារីក មានកាយស្តុវេទ្យាបំហើយ តែងបានទទួល ដូចសេចក្តីសុខ
 កាលបើអរិយសារីក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏បានដឹងនៅល្អ ។

អយំ វុត្តង្គំ ឧបាទានម អរិយសន្ធាវិកោ វិសមតតាយ
បដាយ សមម្បត្តោ វិហារតំ សត្យាបជ្ឈាយ
បដាយ អត្យាបជ្ឈោ វិហារតំ ធម្មសោតសនាបន្នោ
តុម្ភានុស្សតិ ភារេតិ ។

ចុន ចចរំ ភ្នំ ឧបាទានម ធម្មំ អនុស្សា
វយ្យាសិ ស្យាត្តារោ កកតោ ធម្មោ សក្កិដ្ឋិកោ
អកាលិកោ វិហារិយស្សិកោ ធិបទយំកោ
បក្ខុភ្នំ វេទិតោ វិហារិយំ ។ យស្មី ឧបាទានម
សមយេ អរិយសន្ធាវិកោ ធម្មំ អនុស្សតំ ទេវស្ស
តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋង្គំ ចិក្ខុំ ហោតិ
ន ទោសបរិយុដ្ឋង្គំ ចិក្ខុំ ហោតិ ន មោហបរិយុដ្ឋង្គំ
ចិក្ខុំ ហោតិ ឧដុកកមេស្ស តស្មី សមយេ
ចិក្ខុំ ហោតិ ធម្មំ អារត្ត ឧដុកកតិកោ ទោ បទ
ឧបាទានម អរិយសន្ធាវិកោ លភតំ អត្ថុវេទិ
លភតំ ធម្មុវេទិ លភតំ ធម្មុបសញ្ញតំ ចាមុដ្ឋិ

បក្ខិទ្រមហានាម អរិយសាវ័កោ ឧបាទាន ហោរិយស្ថាវិកោ វិសមតតាយ
ក្នុងក្នុងសត្វដែលមិនស្មោះស្មើ ក្នុងក្នុងមនុស្ស ក្នុងក្នុងសត្វដែល
មានសេចក្តីព្យាបាទ ក្នុងក្នុងសត្វដែលមិន ត្រូវចំរើនឡើយ ក្នុងក្នុងសត្វ ។

បក្ខិទ្រមហានាម ធម្មុវេទិ ព្រះអង្គត្រូវលើកឡើងព្រះធម៌ជា
ព្រះចៅយក្ខិធម៌ ដែលព្រះមោក្ខព្រះភោគ ទ្រង់គ្រាស់សំដែងហើយដោយ
ស្តី ព្រះឧត្តរណក្ករធម៌ ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គលចំរើន ក្នុង ដំរី
ភិក ឃើញភិក ដោយបច្ចុវេក្ខណញ្ញាណ ជាធម៌ឲ្យស្តីដែលមិនដំរើនកាល
ជាធម៌គួរដល់ឯចិត្តស្រីចិ ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គល គប្បីបង្កើត
ចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ដោយអំណាចនៃការវិនា ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញចំរើន
ឡាយមានឧទ្ធរដ្ឋានបុគ្គលជាដើម គប្បីឃើញច្បាស់ ក្នុងចិត្តខ្លួន ។
បក្ខិទ្រមហានាម អរិយសាវ័ក លើកឡើងព្រះធម៌ ក្នុងសម័យណា អរិយ-
សាវ័កោ វេទិតោ ប្រើធម៌ចិត្តបាទ វេទិតោ ប្រើធម៌ចិត្តបាទ
វេទិតោ ប្រើធម៌ចិត្តបាទ ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយសាវ័ក
នោះ ជាចិត្តត្រង់ ក្នុងសម័យនោះ បក្ខិទ្រមហានាម លុះអរិយ-
សាវ័កមានចិត្តត្រង់ ប្រាណត្រូវព្រះធម៌ ត្រូវបានសេចក្តីយល់ក្នុងអង្គ
បាទសេចក្តីយល់ក្នុងធម៌ បាទស្តីសេចក្តីរករាយ ប្រកបដោយធម៌

បឋុទ្ធិតស្ស បិគិ ជាយេតិ បិគិមនស្ស កាយោ
 បស្សក្កតិ បស្សទ្ធកាយោ សុទំ វេទិយតំ សុទិចោ
 ចិត្តិ សមាទិយតិ ។ អយំ វុទ្ធិតិ មហានាម
 អវិយស្សានោ វិសមគតាយ ចដាយ សមម្សត្តោ
 វិហារតំ សត្យាចជ្ឈាយ ចដាយ អត្យាចជ្ឈោ
 វិហារតំ ធម្មសោតសមាចន្ទោ ធម្មានុស្សតិ កាវេតិ ។
 ចុន ធមវំ ភំ មហានាម សង្ឃំ អនុស្ស-
 វេយ្យាសិ សុច្ឆន្ទិចន្ទោ ភកាតា សាវកសង្ឃោ
 ឧទុច្ឆន្ទិចន្ទោ ភកាតា សាវកសង្ឃោ ញាយច្ឆន្ទិ-
 ចន្ទោ ភកាតា សាវកសង្ឃោ សាមិច្ឆន្ទិចន្ទោ
 ភកាតា សាវកសង្ឃោ យទិទំ ចត្តាវ បុរិសយុ-
 កាធំ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ឯស ភកាតា សាវក-
 សង្ឃោ អាហុនយេន ខាហុនយេន ឧត្តំណាយេន

កាលបើអាយសារិក មានសច្ច័ភាយហើយ បិគិ វែមនីកេនាឡើង
 កាលបើអាយសារិកមានចិត្តប្រកចដោយចិត្តហើយ កាយកិស្សប្រឡាប់ លុះ
 អាយសារិកមានកាយស្រប្រឡាប់ហើយ វែមនីទទួលនូវសច្ច័សុខ កាល
 បើអាយសារិក មានសច្ច័សុខហើយ ចិត្តកិភានីវេក្ខ ។ ចតិគ្រូ
 មហានាម អាយសារិកនេះ គេជាគេហៅថា អ្នកដល់នូវការស្មោះស្មើ
 ក្នុងក្នុងសត្វ ដែលមិនស្មោះស្មើ អ្នកមិនមានព្យាបាទ ក្នុងក្នុងសត្វដែល
 មានសេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់នូវទ្រព្យធម៌ គែងចំរើននូវធម្មានុស្សតិ ។
 ចតិគ្រូមហានាម ដូចទៀត ព្រះកន្តិកប្បវេណិ ទូព្រះសេដ្ឋីថា
 ព្រះសេដ្ឋីសារិកនៃព្រះបាទព្រះកោត លោកប្រតិបត្តិហើយ ដោយប្រពៃ
 ព្រះសេដ្ឋីសារិក នៃព្រះបាទព្រះកោត លោកប្រតិបត្តិហើយ ដោយ
 គ្រង ព្រះសេដ្ឋីសារិក នៃព្រះបាទព្រះកោត លោកប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 គ្រាស់ដីនូវព្រៃធំព្រៃតូច ព្រះសេដ្ឋីសារិក នៃព្រះបាទព្រះកោត លោក
 ប្រតិបត្តិអស់សាមិច្ឆកម្ម ព្រះសេដ្ឋីសារិក បើកប់ជាតូ នៃបុរស
 មាន ៤ ក្នុង បើកប់រឿងជាបុរសបុគ្គលមាន ៨ ព្រះសេដ្ឋីសារិកនៃ
 ព្រះបាទព្រះកោតនុំ លោកអ្នកទទួលរបស់ដែលគេផ្តាចកម្មជា លោកអ្នក
 ទទួលរបស់ ដែលគេបំរើទទួលភ្ញើវ លោកអ្នកទទួលទុក្ខណា មាន

អញ្ញាលីកាណិយោ អនុត្តរំ បុត្តាកោត្តំ លោក-
ស្សាតិ ។ យស្មី មហានាម សមយេ
អរិយស្សារកោ សង្ឃំ អនុស្សាតំ ទេវស្ស
តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
ហោតិ ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន
មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧទុកតទេវស្ស
តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ សង្ឃំ ការត្ត
ឧទុកតតិក្ខោ ទោ បទ មហានាម អរិយ-
ស្សារកោ លភតិ អកុវេទំ លភតិ ឧត្តដំ
លភតិ ឧត្តបសញ្ញិតំ ទាមុដ្ឋំ មគ្គនិកស្ស
បិតិ ជាយតិ បិតិមទស្ស កាយោ បស្សក្កតិ
បស្សទ្ធកាយោ សុទំ វេទិយតំ សុទំទោ ចិត្តិ
សមាចិយតិ ។ អយំ វុទ្ធតិ មហានាម អរិយ-
ស្សារកោ វិសមគតាយ បដាយ សមច្យក្កោ
វិហរតិ សត្យបដ្ឋាយ បដាយ អត្យបដ្ឋោ វិហរតិ
ឧត្តសោតសមាចន្តោ សង្ឃានុស្សតិ កាមតំ ។

លោកគ្នាដល់អញ្ញាលីកម្ម លោកជាបុត្តាកោត្តដ្ឋប្រសើររបស់សត្វលោក ។
 បព៌ត្រមហានាម អរិយសាវ័ក លើកនូវព្រះសង្ឃ ក្នុងសម័យណា
 អរិយសាវ័កនោះ ឥតមានការ ប្រើកិច្ចការ ឥតមានទោស ប្រើកិច្ច
 ការ ឥតមានហេតុ ប្រើកិច្ចការ ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយ-
 សាវ័កនោះ ជាចិត្តត្រង់ ក្នុងសម័យនោះ បព៌ត្រមហានាម សុរ
 អរិយសាវ័ក មានចិត្តត្រង់ប្រាកដ នូវព្រះសង្ឃហើយ តែងបាន
 សេចក្តីយល់នូវអង្គ បានសេចក្តីយល់នូវធម៌ បានសេចក្តីរីករាយប្រកប
 ដោយធម៌ កាលបើអរិយសាវ័ក មានចិត្តរីករាយហើយ បើ តែងកើត
 ឡើង កាលបើអរិយសាវ័ក មានចិត្តប្រកប ដោយធម៌ហើយ កាយ
 កំស្វបំព្វបំ សុរិយសាវ័ក មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែងទទួល
 នូវសេចក្តីសុខ កាលបើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏
 តាំងនៅល្អ ។ បព៌ត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ គឺជាគតាហៅថាអ្នក
 ដល់នូវការស្មារស្មី ក្នុងនុកសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តីស្មារស្មី
 អ្នកមិនមានសេចក្តីព្យាបាទ ក្នុងនុកសត្វដែលមានសេចក្តីព្យាបាទ អ្នក
 ដល់នូវទ្រូងធម៌ តែងចំរើននូវសង្ឃានុស្សតិ ។

បុន ចបរំ ភំ ឧហានាម អន្តោ
 សីលានិ អនុស្សយេស្វសិ អនុស្តានិ អន្តិដ្ឋានិ
 អសពលានិ អកម្មសានិ កុដិស្សនិ វិកាច្យ-
 សដ្ឋានិ អបកចដ្ឋានិ សមាជិសិវត្តនិកាថិតិ ។
 យស្មី ឧហានាម សមយេ អរិយស្សាវកា
 សីលំ អនុស្សតិ ទេវស្ស តស្មី សមយេ
 ភកថរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន ទោសថរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ន មោហថរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ឧទុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 សីលំ អារត្ត ឧទុកតចិត្តោ ទោ បន ឧហានាម
 អរិយស្សាវកា លកតិ អន្តរេនិ លកតិ ធម្មវេនិ
 លកតិ ធម្មបសញ្ញិតំ ទាម្មដ្ឋិ បម្មនិកស្ស បិទិ
 ជាយតិ បិទិមនស្ស កាយោ បស្សន្តតិ បស្សន្តកា-
 យោ សុខំ វេនិយតិ សុខិនោ ចិត្តំ សមាជិយតិ ។

បតិគ្រមហានាម ច្បយទៀត ប្រាស្តិកប្បិលីកខ្លុសីលទាំងខ្យយ
 បេស្មុខថា សីលមិនដាច់ មិនឡិះ មិនព្រុះ មិនតកាល ជា
 សីលជាតា ដែលត្រូវតាមនសារសីរ ជាសីល ដែលត្រូវ និងចង្អុ
 មិនបានស្តាប់អង្រែល ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសមាជិ ។ បតិគ្រ
 មហានាម អរិយសាវក លើសន្តវសីល ក្នុងសម័យណា អរិយសាវក
 នោះ ឥតមានកតៈ ប្រើធម៌ចិត្តបាន ឥតមានទោសៈ ប្រើធម៌ចិត្តបាន ឥត
 មានមោហៈ ប្រើធម៌ចិត្តបាន ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយសាវក
 នោះ ជាចិត្តត្រង់ក្នុងសម័យនោះ បតិគ្រមហានាម លុះអរិយសាវក
 មានចិត្តត្រង់ ប្រាស្តិកប្បិលីយេ ដែលបានសេចក្តីយល់ខ្លះក្នុង
 បានសេចក្តីយល់ខ្លះចម្លែង បានសេចក្តីរករាយ ប្រកបដោយធម៌ កាល
 បើអរិយសាវក មានចិត្តរករាយហើយ បិទិកំភើបឡើង កាលបើ
 អរិយសាវក មានចិត្តប្រកបដោយបិទិហើយ កាយកំស្រប់ម្តប់លុះ
 អរិយសាវក មានកាយស្រប់ម្តប់ហើយ តែងបានទទួល ខ្លះសេចក្តី
 សុ. កាលបើអរិយសាវក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅល្អ ។

អយំ វុទ្ធចំ មហាធាម អរិយស្សាវតោ វិសមគតាយ
បដាយ សមម្បត្តោ វិហរតិ សត្យាបជ្ឈាយ បដាយ
អត្យាបជ្ឈោ វិហរតិ ធម្មសោតសមាបច្ឆោ សីលា-
ទុស្សតិ កាវេតិ ។

មុន ចប់ ភ្នំ មហាធាម អត្តោ ចាតិ
អទុស្សរយ្យាសំ លាភ វត មេ សុលម្ពំ វត
មេ យោហំ មន្ត្រេសបរិយុដ្ឋិតាយ បដាយ
វិកតមលមន្ត្រេន ទេតសា អកាវំ អជ្ឈាវសាមិ
មុត្តាភោ បយតទាលី វេស្សត្តវោ យាទ-
យោតោ ធានសិវិកាភោតិ ។ យស្មី មហាធាម
សមយេ អរិយស្សាវតោ ចាតិ អទុស្សតិ ទេវ-
ស្ស តស្មី សមយេ ភកបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
ហោតិ ទ យោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ទ
មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដុតតមេវស្ស តស្មី
សមយេ ចិត្តំ ហោតិ ចាតិ អារត្ត ឧដុត-
តចិត្តោ ទោ បទ មហាធាម អរិយស្សាវតោ

បតិក្រមហាធាម អរិយសាវ័កោ នព័ន្ធឃេហាវា អ្នកដល់ខ្ញុំការ
ស្មោះស្មើ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តីស្មោះស្មើ អ្នកមិនមាន
សេចក្តីត្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមានសេចក្តីត្យាបាទ អ្នកដល់ខ្ញុំវិទ្យ
នៃធម៌ នៃធម៌ចំរើនខ្ញុំសីលាទុស្សតិ ។

បតិក្រមហាធាម មួយទៀត ព្រះអង្គនិទ្ទេសលើកនូវបាវៈ ចេសំ
ព្រះអង្គថា ឧប្បំ កាត្មាអញ ចំជាបាវនា ឧប្បំ កាត្មាអញបានល្អ
ហើយគេ កាត្មាអញបានចិត្ត មានមង្គល គឺសេចក្តីកំណាញ់ប្រាសចេញ
ហើយ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមានមង្គលគឺសេចក្តីកំណាញ់ប្រាសហើយ បាន
ជាបាវនាចេហើយ មានវិសោធន៍ស្តារហើយ គ្រួសារ ក្នុងការលេង
នូវវិទ្យានុស្សមបាន គ្រួសារ ក្នុងការចែករំលែកទាន នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។
បតិក្រមហាធាម អរិយសាវ័ក លើកនូវបាវៈ ក្នុងសម័យណា
អរិយសាវ័កនោះ ផនបាវនា ប្រើធម៌ចិត្តបាន ផនបាវនាចេសៈ
ប្រើធម៌ចិត្តបាន ផនបាវនាចេហៈ ប្រើធម៌ចិត្តបាន ក្នុងសម័យ
នោះ ចិត្តរបស់អរិយសាវ័កនោះ ជាចិត្តត្រង់ ក្នុងសម័យនោះ បតិក្រ
មហាធាម លុះអរិយសាវ័ក មានចិត្តត្រង់ ប្រាក្ខនូវបាវៈហើយ

លភតិ អនុវេទំ លភតិ ធម្មវេទំ លភតិ ធម្ម-
 បសន្តិកំ ពាទុដ្ឋំ បទុដ្ឋិកស្ស បិគិ ជាយតិ
 បិគិមទស្ស កាយោ បស្សន្តិកំ បស្សន្តិកាយោ
 សុទិ វេទិយតិ សុទិចោ ចិន្ទិ សមាជិយតិ ។
 អយំ វុទ្ធតិ មហាធាម អរិយស្សាវកោ វិស-
 មតតាយ បដាយ សមច្យតោ វិហារតិ សព្វា-
 បដ្ឋិកាយ បដាយ អព្យាបដ្ឋិកោ វិហារតិ ធម្ម-
 សោតសមាបដោ ពាតាទុស្សតិ កាវេតិ ។

ចុច ចេវំ តំ មហាធាម ទេវតា អនុស្ស-
 វេយ្យាសិ សង្ខំ ទេវំ ពានុម្មហារាជិកា សង្ខំ
 ទេវំ កាវិគ្គិសា សង្ខំ ទេវំ យាមា សង្ខំ
 ទេវំ តុសិកា សង្ខំ ទេវំ ចិម្ពា ទតិចោ
 សង្ខំ ទេវំ បរិមិត្តិវសវត្តិចោ សង្ខំ ទេវំ
 ប្រាម្មកាយិកា សង្ខំ ទេវំ កទុត្តិ យថា-
 វុទាយ សន្តាយ សមន្តាភតា កា ទេវតា

តែធិបុនសេចក្តីយល់នូវអន្ត បុនសេចក្តីយល់នូវធមិ បុនសេចក្តី
 រិករាប្រកបដោយធមិ កាលបើអរិយសាវ័កមានចិត្តរីករាយហើយ បិគិ
 តែធិកេតឡើង កាលបើអរិយសាវ័កមានចិត្តប្រកបដោយធមិហើយ កាយ
 ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះអរិយសាវ័ក មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែធិបុន
 ទទួលនូវសេចក្តីសុខ កាលបើអរិយសាវ័កមានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្ត
 ក៏កាំងទៅល្អ ។ បពិត្រមហាធាម អរិយសាវ័កនេះ គេបាន
 យោង អ្នកដល់នូវតាមស្មារសី ក្នុងពួកសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តី
 ស្មោះស្មើ អ្នកមិនមានសេចក្តីព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមាន
 សេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់នូវវ្យាទធមិ តែធិចម្រើននូវពាក្យស្សតិ ។

បពិត្រមហាធាម មួយវិញទៀត ព្រះអង្គគប្បីលើកនូវពួកទេវតា
 ថា ពួកទេវតាជាន់ពានុម្មហារាជិកៈ មានពួកទេវតាជាន់ការិវិទ្យ មាន
 ពួកទេវតាជាន់យាមៈ មានពួកទេវតាជាន់តុសិក មានពួកទេវតាជាន់
 ចិម្ពានេតិ មានពួកទេវតាជាន់បរិមិត្តិវសវត្តិ មានពួកទេវតាដែលរាប់
 ចេញក្នុងពួកព្រហ្ម មានពួកទេវតា គរិរោទេវតាទៀត ក៏មាន ពួក
 ទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសព្វ មានសភាពយ៉ាងណា

ឯកោ ទុកា តត្ថ ឧច្ច្រាត្នា^(១) មយ្ហឡិ តថា-
 រូតា សន្ទា សិវិជ្ជិតំ យថាភូបេន សិលេន
 សមញ្ញតតា តា ទេវតា ឯកោ ទុកា តត្ថ
 ឧច្ច្រាត្នា មយ្ហឡិ តថាវចំ សិសំ សិវិជ្ជិតំ
 យថាភូបេន សុត្តេន សមញ្ញតតា តា ទេវតា
 ឯកោ ទុកា តត្ថ ឧច្ច្រាត្នា មយ្ហឡិ តថា-
 វចំ សុតំ សិវិជ្ជិតំ យថាភូបេន បារកេន
 សមញ្ញតតា តា ទេវតា ឯកោ ទុកា តត្ថ
 ឧច្ច្រាត្នា មយ្ហឡិ តថាវចំ បារកេន សិវិជ្ជិតំ
 យថាវចំ ចញ្ញាយ សមញ្ញតតា តា ទេវតា
 ឯកោ ទុកា តត្ថ ឧច្ច្រាត្នា មយ្ហឡិ តថា-
 រូតា ចញ្ញាយ សិវិជ្ជិតំ ។ យស្មិ មហាទាម
 សមយេ អរិយស្សនិកា អត្តទោ ច តាសត្ថ
 ទេវតាចំ សទ្ធក្ខំ សិលក្ខំ សុតក្ខំ តាកក្ខំ
 ចញ្ញក្ខំ អនុស្សាវតំ ទេវស្ស តស្មិ សមយេ

• ១, ឧច្ច្រាត្នា ។ ម. ឧច្ច្រាត្នា ។

ច្បួនអំពីទំនេរ ទៅកើត ក្នុងទំនោរ តាមអញ្ញមានសត្វ មាន
 សកលដូច្នោះដែរ ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសីល មានសកល
 យ៉ាងណា ច្បួនអំពីទំនេរ ទៅកើតក្នុងទំនោរ តាមអញ្ញមានសីល
 មានសកលដូច្នោះ ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសុខៈ មានសកល
 យ៉ាងណា ច្បួនអំពីទំនេរ ទៅកើត ក្នុងទំនោរ តាមអញ្ញមានសុខៈ
 មានសកលដូច្នោះដែរ ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយចានៈ
 មានសកលយ៉ាងណា ច្បួនអំពីទំនេរ ទៅកើតក្នុងទំនោរ តាម
 អញ្ញមានចានៈ មានសកលដូច្នោះដែរ ពួកទេវតា ទាំងនោះ
 ប្រកបដោយចញ្ញ មានសកលយ៉ាងណា ច្បួនអំពីទំនេរ ទៅកើត
 ក្នុងទំនោរ តាមអញ្ញមានចញ្ញ មានសកលដូច្នោះដែរ ។
 បរិទ្រមហានាម អរិយសាវ័ក លើក ខ្ពស់ខ្ពស់ សីល សុខៈ ចានៈ
 ចញ្ញ របស់ខ្លួនផង របស់ពួកទេវតាទាំងនោះផង ក្នុងសម័យណា

ភក្ខបវិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន ទោសចវិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ន ទោហបវិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ទុដ្ឋិតតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 ទេវតា អារត្ត ទុដ្ឋិតចិត្តោ ទោ បទ មហា-
 បាម អវិយស្សាវតោ លកតំ អត្ថវេទំ លកតំ
 ទម្មវេទំ លកតំ ទម្មបសញ្ញិតិ ចាមុដ្ឋិ មម-
 ទិនស្ស ចិតិ ជាយតំ បិនិមទស្ស តាយោ
 ចស្សម្ពតិ ចស្សន្តតាយោ សុទំ វេទិយុតំ សុ-
 ទំយោ ចិត្តំ សមាទិយតិ ។ អយំ វិទូតិ
 មហាបាម អវិយស្សាវតោ វិសមតតាយ មហា-
 យ សមច្បត្តោ វិហារតិ សក្យាចជ្ឈាយ ម-
 ហាយ អក្យាចជ្ឈោ វិហារតិ ទម្មសោតសមាបេត្តា
 ទេវតាទុស្សតិ ភាវិតិ ។

[១១៧] ឯតំ សមយំ ភក្ខវំ សក្កេសុ

វិហារតំ កចិលវត្ថុស្មី ចំក្រោតាលម ។

វិយសាវិកនាៈ ធិតោនពនៈប្រឹចិត្តបាម ធិតោនពោសៈប្រឹត
 ក្កបាម ធិតោនពោបៈប្រឹចិត្តបាម ក្កសិមវោនាៈ ចិត្តាបសំ
 វិយសាវិកនាៈ ធិតោនព្រឹក្កសិមវោនាៈ មតិក្រមហាមាម លុះ
 វិយសាវិក មាមចិត្តប្រឹចិត្តប្រា្នត្តាវោនាបើយ តែធិតោនពោក្ក
 វល្លវត្ថុ បាមសច្ចុយវល្លវត្ថុ បាមសច្ចុកិរិកិយ ប្រាម
 ធិតោមិ កាលាបើកៈយសាវិក មាមចិត្តិកិរិយាបើយ មតិកិរិកិ
 ក្កិក កាលាបើកៈយសាវិក មាមចិត្តប្រា្នត្តាវោនាបើយ កាយកិ
 ប្រាម លុះវិយសាវិក មាមកាយស្រាវោនាបើយ តែធិតោនពោក្ក
 វោសច្ចុសុ កាលាបើកៈយសាវិក មាមសច្ចុសុវោនាបើយ ចិត្តកិរិកិ
 វល្ល ។ មតិក្រមហាមាម វិយសាវិកនាៈ ធិតោនពោបើយ ក្ក
 វល្លវត្ថុកាលាបស្មី ក្កក្កសក្ក វេយមិចមាមសច្ចុសុវោនាបើយ ក្ក
 មិចមាមក្កបាម ក្កក្កសក្ក វេយមាមសច្ចុក្កបាម ក្កក្កវល្លវត្ថុ
 វ្រាវត្ថុមិ តែធិតោនពោវោនាស្រាវិក ។

[១១៨] សមយម្មយ ព្រះមាមព្រះកោត ព្រឹត្តិកិរិវោ

ក្កកិក្រោតាម ធិតោនព្រឹក្កសុ ក្កវេយសក្ក ។

តេន ទោ បទ សមយេន មហានាមោ សន្តោ
 តិណនា វុដ្ឋិតោ ហោតិ អចិវុដ្ឋិតោ កេសញ្ញា ។
 តេន ទោ បទ សមយេន សម្ពហុលា កិក្ខុ
 ភកវតោ ចិវតម្មំ កាភេន្តំ ធិដ្ឋិតចិវហ ភកវា
 តេនាសន្ទយេន ចារិកំ បក្កមិស្សតីតិ ។
 អស្សាសិ ទោ មហានាមោ សន្តោ សម្ពហុ-
 លា កិក្ខុ ភកវតោ ចិវតម្មំ កាភេន្តំ
 ធិដ្ឋិតចិវហ ភកវា តេនាសន្ទយេន ចារិកំ
 បក្កមិស្សតីតិ ។ អថទោ មហានាមោ សន្តោ
 យេន ភកវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិញ ភក-
 វន្តំ អភវានេត្វា ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។ ឯកមន្តំ
 ធិសិទ្ធា ទោ មហានាមោ សន្តោ ភកវន្តំ
 ឯកនភេន សុតមេតំ កន្តេ សម្ពហុលា កិក្ខុ
 ភកវតោ ចិវតម្មំ កាភេន្តំ ធិដ្ឋិតចិវហ
 ភកវា តេនាសន្ទយេន ចារិកំ បក្កមិស្សតីតិ ។

សម័យនារង្គិ មហានាមសក្កៈ ខេចនិសរស្សិយ ចាកជម្ងំ បាន
 សរស្សិយ ចាកជម្ងំ មិនខាន់យូរឬខាន ។ សម័យនារង្គិ ស្រាប់តែ
 ពួកកិក្ខុច្រើនប្លែក កំពុងធ្វើចិវកម្ម ថ្វាយ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ដោយ
 គិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចិវសម្រេចហើយ ទ្រង់និរចៀស
 ចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ឲ្យ ។ មហានាមសក្កៈ
 បាន ឮថា ពួកកិក្ខុច្រើនប្លែក កំពុងធ្វើចិវកម្ម ថ្វាយចំពោះព្រះមានព្រះ
 ភាគ ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចិវសម្រេចហើយនិរចៀស
 ចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ឲ្យ ។ ព្រះនារ
 មហានាមសក្កៈ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្នុងយ ក្នុងទិសមគួរ ។
 លុះមហានាមសក្កៈ អង្គុយ ក្នុងទិសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំចូល
 ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះ បង្គំព្រះអង្គដំបើង បង្គំព្រះអង្គបាន
 ឮ ភាគ្យានេះថា ពួកកិក្ខុច្រើនប្លែក កំពុងធ្វើចិវកម្ម ថ្វាយ ចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចិវសម្រេចហើយ
 ទ្រង់និរចៀសចេញទៅ កាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ឲ្យ ។

គេសំ លោ កន្ត ឆាឆាវិហារេហិ វិហារំ កោលេ^(១)
 វិហារេន វិហារក្ខន្តំ ។ សាទុ សាទុ មហាឆាម ឯតំ
 ទោ មហាឆាម កុម្មុកំ ចជ្ជុមិ កុលមុត្តានំ
 យំ កុម្មុ គតាភតំ ឧបសន្តំមំត្វា ចុន្ទយ្យាដ
 គេសំ លោ កន្ត ឆាឆាវិហារេហិ វិហារំ
 កោលេ វិហារេន វិហារក្ខន្តំ ។ សន្តោ ទោ
 មហាឆាម អាភពកោ ហោតិ លោ អស្សន្តោ
 អាណុវិយោ អាភពកោ ហោតិ លោ កុសិនោ
 ឧបជ្ជិកស្សតិ អាភពកោ ហោតំ លោ មុដ្ឋស្សតិ
 សមាហិតោ អាភពកោ ហោតិ លោ អស-
 មាហិតោ ចតាវា អាភពកោ ហោតិ លោ
 ធុច្ឆុកោ ។ ឆមេសុ ទោ ភ្នំ មហាឆាម មត្តសុ
 ធម្មេសុ មតិដ្ឋាយេ ឆ ធម្មេ ធុត្តិ កាវយ្យាសិ ។

១ ខ.ខ. ៣៤៧ ។

មតិក្រត្រះអន្តិមំវេន ក្នុងខ្ញុំក្រត្រះអន្តិមំវេន កាលនោះដោយ
 វិហារេនមិវេន ។ គេក្នុងនោះ ដោយវិហារេនមិ ដូចម្តេច ។ ព្រា
 អន្តិក្រាសំថា មតិក្រមហាឆាម ប្រវែកហើយ ប្រវែកហើយ មតិក្រ
 មហាឆាម កាស្សនេន ជាតិច្ឆិមមម្ភ ដល់ព្រះអង្គជាទុលមុត្ត
 ហើយ ម្យ៉ាងថា ព្រះអង្គចូលមកដល់គេ ហើយសួរថា មតិក្រ
 ក្រត្រះអន្តិមំវេន ខ្ញុំក្រត្រះអន្តិមំវេន កាលនោះ ដោយវិហារេនមិវេន ។
 គេក្នុងនោះ ដោយវិហារេនមិ ដូចម្តេច ។ មតិក្រមហាឆាម មុត្តសំ
 អ្នកមានសទ្ធា បានញ៉ាំងសទ្ធា ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមិនមាន
 សទ្ធា ។ អ្នកប្រាស្រ័យចក្ខុវិញ្ញាណ ញ៉ាំងវិញ្ញាណ ឲ្យសម្រេច
 មិនមែន ជាអ្នកខ្ចីលច្រមុល ។ អ្នកមានសត្វច្រូង ញ៉ាំងសតិឲ្យ
 សម្រេច មិនមែនជាអ្នករួចសតិ ។ ជាអ្នកមានចិត្តភាន់ភាន់ បានញ៉ាំងចិត្ត
 ដែលភាន់ភាន់ ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមានចិត្តមិនភាន់ភាន់ ។ អ្នក
 មានប្រាជ្ញា បានញ៉ាំងប្រាជ្ញា ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកអប្បវិធា
 ប្រាជ្ញា ។ មតិក្រមហាឆាម កាលបើព្រះអង្គ បានភាន់
 នៅក្នុងមតិមំវេន លោហើយគច្ឆិមំវេនខ្ញុំធម៌ ៦ យ៉ាង នៅទៀត ។

ឥត ភ្នំ ឧហាតាម តថាភតំ អនុស្សរយ្យាសិ ឥតិមិ
 សោ កកា ។ ចេ ។ សត្វា ទេវេនុស្សានំ ពុទ្ធា
 កកាតំ ។ យស្មី ឧហាតាម សមយេ អរិយស្សានិកា
 តថាភតំ អនុស្សានំ ទេវស្ស តស្មី សមយេ
 ភកថវិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតំ ន ទោសចរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតំ ន មោហាចរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតំ
 ឧទុក្ខមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតំ
 តថាភតំ ការត្ត ឧទុក្ខតថា ទោ ចន ឧហា-
 តាម អរិយស្សានិកា លកតំ អនុវេទំ លកតិ
 ធម្មវេទំ លកតំ ធម្មសញ្ញាតិ ចាធុដ្ឋិ ចធុ-
 ទិតស្ស ចិតំ ថាយតិ ចិតិមនស្ស កាយោ
 ចស្សក្កតំ ចស្សទុកាយោ សុទិ វេទិយតិ សុ-
 ទិចោ ចិត្តំ សមាចិយតិ ។ ឥមិ ទោ ភ្នំ ឧហា-
 តាម ពុទ្ធានុស្សានំ កង្កោចិ ការវេយ្យាសិ វិ-
 កោចិ ការវេយ្យាសិ ចិសិក្កោចិ ការវេយ្យាសិ

ចតិក្រមហានាម ព្រះអង្គធម្មរិលីកនូវព្រះគោតម កុរិយាការេថា
 ព្រះនាមព្រះកាតកន្លះនាម ។ ចេ ។ ជាសាស្ត្រាចារ្យ វិនិច្ឆ័យ
 មនុស្សចាតិកាយ ព្រះអង្គព្រាស់ជីវិតអរិយសច្ចមិ ព្រះអង្គលែង
 វិលមកកាន់ភព្វិទៀត ។ ចតិក្រមហានាម អរិយសាវ័ក
 រលីកនូវព្រះគោតម កុរិយាយលា អរិយសាវ័កនាម ឥតនាម
 កនៈប្រវេទចិត្តបាណ ឥតនាមកោសៈ ប្រវេទចិត្តបាណ ឥតនាមកោសៈ
 ប្រវេទចិត្តបាណ កុរិយាយនាម ចិត្តបេសអរិយសាវ័កនាម ជាចិត្ត
 ក្រង់កុរិយាយនាម ចតិក្រមហានាម លុរិយសាវ័កនាមចិត្តក្រង់
 ព្រះព្រះនូវព្រះគោតមហើយ តែងបាណសេចក្តីយល់នូវគុត បាណសេចក្តី
 យល់នូវនិមិ បាណសេចក្តីកាយច្រកចរដោយនិមិ កាលបើអរិយសាវ័ក
 នាមចិត្តកាយហើយ ចិត្តកំរើនឡើង កាលបើអរិយសាវ័កនាមចិត្ត
 ច្រកចរដោយចិត្តហើយ កាយកិស្វរ់ម្ខាង លុរិយសាវ័កនាមកាយស្ងប់
 ម្ខាងហើយ តែងបាណសេចក្តីសុខ កាលបើអរិយសាវ័កនាម
 សេចក្តីសុខហើយ ចិត្តកំរើននៅល្អ ។ ចតិក្រមហានាម ព្រះអង្គកុរិយ
 ស្តេចយាតិក្តិ ធម្មចិរិម វិចិត្តិ ធម្មចិរិម ឥតិក្តិ ធម្មចិរិម

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គ

សយោលោចំ កាលយ្យាសិ កឌ្ឍន្តំ អចិដ្ឋហន្តោចំ
កាលយ្យាសិ បុត្តសម្ពាទសយនំ អដ្ឋាវសន្តោចំ
កាលយ្យាសិ ។

បុទ ចបរំ ភំ មហាទាម ធម្មំ អនុស្សា
វយ្យាសិ... សធឿ អនុស្សវយ្យាសិ... អត្តោ
សីលានំ អនុស្សវយ្យាសិ... អត្តោ ទាតំ អ-
នុស្សវយ្យាសិ... ទេវតា អនុស្សវយ្យាសិ សន្តិ
ទេវា ទាតុម្មហារាជិកា... សន្តិ ទេវា តទុត្តា
យថារូទាយ សន្ធាយ សមន្នាគតា តា ទេវតា
វតោ ទុតា តត្ថ ឧប្បន្នា មយ្ហម្បិ តថារូទា សន្ធា
សិវិជ្ជតិ យថារូចទ សីលេទ ... សុតេទ ...
ទាតេទ ... បញ្ញាយ សមន្នាគតា តា ទេវតា
វតោ ទុតា តត្ថ ឧប្បន្នា មយ្ហម្បិ តថារូទា
បញ្ញា សិវិជ្ជតិ ។ យស្មី មហាទាម
សមយេ អរិយស្សារាតា អត្តោ ទ តាសត្ថ
ទេវតានំ សទ្ធក្កា សីលក្កា សុតក្កា

ទុតិយវគ្គ ទី២

អ្វីក្តី ឧប្បិចារិម ផ្សំផ្សំការងារក្តី ឧប្បិចារិម គ្រប់គ្រងចំរុំវេល
ចង្អៀតដោយព្រះរាជបុត្តក្តី ឧប្បិចារិម ដូច្នោះទុក្ខស្សតិទោះបាទវេរ ។

ចតិគ្រមហានាម មួយទៀត ព្រះអង្គឧប្បិចារិមក្នុងក្រាបដំ... ឧប្ប
រលឹកក្នុងព្រះសង្ឃ... ឧប្បិចារិមក្នុងសីលទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ...
ឧប្បិចារិមក្នុងវិធានរបស់ព្រះអង្គ... ឧប្បិចារិមក្នុងពួកទេវតាថា ពួក
ទេវតាអង្គជាន់ខ្ពស់បារាណិកៈ មាន... ពួកទេវតាព្រះវិទ្យាទេវតា
ទៀតក៏មាន ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រទេសដោយសព្វមានសភាពយ៉ាងណា
ច្បាស់ដឹងទំនេរ ទៅក៏អង្គទំនេរ តាមអញ្ញមានសព្វ មានសភាពដូច្នោះ
វេរ ដោយសីល មានសភាពយ៉ាងណា... ដោយសុតៈ... ដោយ
ចាតៈ... ពួកទេវតាទាំងនោះប្រកប ដោយចញ្ញា ច្បាស់ដឹងទំនេរ មាន
សភាពយ៉ាងណា ទៅក៏អង្គទំនេរ តាមអញ្ញមានសព្វ មានសភាព
ដូច្នោះវេរ ។ ចតិគ្រមហានាម អរិយសារិករលឹកក្នុងសព្វ សីល សុតៈ

[១២០] ឯកំ សមយំ កកវា សក្កេសុ
 វិហរតិ កបិលវត្តស្មី ធិត្រាជារាមេ ។ តេន
 ទោ បទ សមយេន កកវា សាវត្ថិយំ វស្សា-
 វាសំ ឧបកន្តការោ ហោតិ ។ អស្សាសិ
 ទោ ទន្ធិយោ សក្កោ កកវា កិរ សាវត្ថិយំ
 វស្សាវាសំ ឧបកន្តការោតិ ។ អដទោ ទន្ធិ-
 យស្ស សក្កស្ស ឯតទហោសិ យទ្ធាបាចិ
 សាវត្ថិយំ វស្សាវាសំ ឧបកន្តេយ្យំ តត្ថ កម្ម-
 ទ្ធតោវ អជំដ្ឋហិស្សមិ កកវទ្ធត្ថ លទ្ធាមិ កា-
 លេន កាលំ ទស្សនាយាតិ ។ អដទោ កកវា
 សាវត្ថិយំ វស្សាវាសំ ឧបកន្តិ(១) ។ ទន្ធិយោចិ
 ទោ សក្កោ សាវត្ថិយំ វស្សាវាសំ ឧបកន្តិ
 តត្ថ កម្មទ្ធតោវ អជំដ្ឋាតិ(២) កកវទ្ធត្ថ
 លទ្ធតិ(៣) កាលេន កាលំ ទស្សនាយ ។

១ វ. បេឡិ ។ ២ វ. អធិដ្ឋាសិ ។ ៣ វ. យា ។

(១២០) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគច្រើននឹងទៅ ក្នុងនិគ្រា-
 ពារាម ជិតក្រុងកបិលវត្តស្មី ក្នុងដែនសក្កុះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះមាន
 ព្រះភាគ មានបំណងនឹងចូលទៅគង់ចាំវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ។
 នង្គិយសក្កុះ បានឮវិញនឹង ព្រះមានព្រះភាគ មានបំណងនឹងចូល
 ទៅគង់ចាំវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រានោះ នង្គិយសក្កុះ មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ ថេដ្ឋោះ ទាំងអង្គអញ ក៏ចូលទៅទៅ
 ចាំវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថិដែរ អង្គអញ នឹងផ្តួចផ្តើមការងារ ក្នុង
 ក្រុងសាវត្ថិទោះផង នឹងបានចូលព្រះមានព្រះភាគ មួយដងមួយកាល
 ផង ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ រស្មីទៅគង់ចាំវស្សា ក្នុង
 ក្រុងសាវត្ថិ ។ ចំណែកនាងនង្គិយសក្កុះ ក៏ចូលទៅទៅចាំ
 វស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថិដែរ ទាំងផ្តួចផ្តើមការងារ ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ
 ទោះផង បានចូលព្រះមានព្រះភាគ មួយដងមួយកាលផង ។

គេន ទោ មន សមយេន សម្មហុណ កិក្ខុ
 ភក្កវតោ ជីវកម្មំ ករោន្តំ ចិដ្ឋិតជីវក ភក-
 វា គេមាសទ្ធវយេន ចារិកំ ចក្កមិស្សតិ ។
 អស្សនសិ ទោ នន្ទិយោ សក្កោ សម្មហុណ
 កិក្ខុ ភក្កវតោ ជីវកម្មំ ករោន្តំ ចិដ្ឋិ-
 តជីវក ភក្កវ គេមាសទ្ធវយេន ចារិកំ ចក្ក-
 មិស្សតិ ។ អថទោ នន្ទិយោ សក្កោ
 យេន ភក្កវ គេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិកា
 ភក្កវន្តំ អភិវនេត្តា ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។
 ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធា ទោ នន្ទិយោ សក្កោ
 ភក្កវន្តំ ឯកវគ្គេន សុតមេតំ កន្តេ សម្មហុណ
 កិក្ខុ ភក្កវតោ ជីវកម្មំ ករោន្តំ ចិដ្ឋិ-
 តជីវក ភក្កវ គេមាសទ្ធវយេន ចារិកំ ចក្ក-
 មិស្សតិ ។ គេសំ យោ កន្តេ ជាចារិហា-
 វេហិ វិហារតំ គេន វិហារេន វិហារកន្តំ ។

សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុជាច្រើនរូប ធ្វើបីកេង ថ្វាយ ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ដោយនិគមថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចិវិសេម្រេចហើយ ទ្រង់
 ទៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ព្យ ខែ ១ ១ នន្ទិយ-
 សក្កៈ បានព្យាថា ពួកកិក្ខុជាច្រើនរូប ធ្វើបីកេង ថ្វាយចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ដោយនិគមថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចិវិសេម្រេចហើយ
 ទ្រង់នឹងទៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ព្យ ខែ ១ ១ សំ-
 ដាប៉ះនោះ នន្ទិយសក្កៈ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ថ្វាយចង្ហែព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនន្ទិយ-
 សក្កៈ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបចង្ហែចូលព្រះមានព្រះភាគម៉្លោះ
 ថា ចតិព្រះអង្គមិចិវេន ឱព្រះអង្គបានព្យាព្យនេះថា ពួកកិក្ខុជាច្រើនរូប
 ធ្វើបីកេង ថ្វាយ ចំពោះ ព្រះមានព្រះភាគ ដោយនិគមថា ព្រះមាន
 ព្រះភាគ មានចិវិសេម្រេចហើយ ទ្រង់នឹងទៀសចេញទៅ កាន់ចារិក
 ដោយកាលកន្លងទៅ ព្យ ខែ ១ ១ បង្កព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងឱ្យគង់
 នោះកាលនោះដោយវិហារគេមិជ្រូង តើគេនោះដោយវិហារគេមិជ្រូង ។

សាទុ សាទុ ទទ្ធិយ ឯតំ ទោ ទទ្ធិយ តុញ្ញកំ
 បដិវ្វិ កុលបុត្តានំ យំ តុញ្ញ តថាភតិ
 ឧបសង្កមិត្តា ធុទ្ទេយ្យាថ ភេសំ ទោ ភន្ត
 នាហិហាមហំ វិហាភំ កោទ វិហាមទ វិហា-
 តត្ថម្ហំ ។ សន្តោ ទោ ទទ្ធិយ អាភទកោ
 ហោតំ ទោ អស្សន្តោ សីលវា អាភទកោ
 ហោតំ ទោ ទុស្សីលោ អាទ្ធកិយោ អាភ-
 ទកោ ហោតំ ទោ កុសីតោ ឧបដ្ឋិតស្សតិ
 អាភទកោ ហោតំ ទោ មុដ្ឋស្សតិ សមាហិតោ
 អាភទកោ ហោតំ ទោ អសមាហិតោ បញ្ចវា
 អាភទកោ ហោតំ ទោ ទុប្បតោ ។ ឥមេសុ ទោ
 ភេ ទទ្ធិយ ទសុ ទទ្ទេសុ បតំដ្ឋាយ បព្វសុ
 ទទ្ទេសុ អន្សត្តំ សតំ ឧបដ្ឋបេតត្តា ។ ឥទ
 ត្ថំ ទទ្ធិយ តថាភតំ អទុស្សរយ្យាសិ ឥតិបិ

ព្រះអង្គក្រាស់ថា ខ្មាលទទ្ធិយៈ ប្រពៃហិយ ប្រពៃហិយ ខ្មាលទទ្ធិយៈ
 ការស្តារទេវឯង ជាតិច្ឆន្ទិសម្បា ផល់ទ្រង់ជាគុណបុត្រហើយ ផ្សំរថា
 ទ្រង់ ចូលមករាល់គ្នាជាគត ហើយសូរថា ចត់ប្រព្រះអង្គ ដំបំរឹទ
 ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ កាលទៅ ដោយវិហារធម៌ផ្សេងៗ តើគួរទៅ
 ដោយវិហារធម៌ ដូចម្តេច? ខ្មាលទទ្ធិយៈ បុគ្គល ជាអ្នកមានសព្វ
 បានញ៉ាំងសព្វ ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមិនមានសព្វ ១ ជាអ្នកមាន
 សីល បានញ៉ាំងសីល ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកទ្រុស្តសីល ១
 ជាអ្នកប្រាសច្នៃសច្ច័ត្តិយោម បានញ៉ាំងត្បាយម ឲ្យសម្រេច មិន
 មែនជាអ្នកច្នៃសច្ច័ត្តិយ ១ ជាអ្នកមានសតិខ្លាំងខ្លួន បានញ៉ាំងសតិ ឲ្យ
 សម្រេច មិនមែនជាអ្នករួចសតិ ១ ជាអ្នកមានចិត្តតាំងចាំ បានញ៉ាំង
 ចិត្តដែលតាំងចាំ ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមានចិត្តមិនតាំងចាំ ១
 ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា បានញ៉ាំងប្រាជ្ញា ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកអប្ប
 វេទប្រាជ្ញា ១ ។ ខ្មាលទទ្ធិយៈ របើទ្រង់បានតាំងនៅក្នុងធម៌ ទាំង ៦
 នេះហើយ គួរផ្តល់សតិ ក្នុងធម៌ ៥ យ៉ាង ក្នុងប្រាហ្មចូរិយ តទៅ
 ទៀត ។ ខ្មាលទទ្ធិយៈ ទ្រង់ធម្មវិលក្ខន្ធព្រះរាជាគត ក្នុងរណការទេវ

សោ កកា អរហំ សន្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាចារណាសម្បត្តោ
 សុតតោ លោកាវិទូ អនុគ្គហេ បុរិសធម្មសារាដិ សត្វ
 ទេវេនុស្សានំ ពុទ្ធា កកាភិ ។ នតិ ទោ
 តេ ទទ្ទិយេ តថាភតំ អារក្ក អជ្ឈត្តំ សតិ
 ឧបដ្ឋបេតព្វា ។

បុន ចបរំ ភិំ ទទ្ទិយេ ទទ្ទំ អនុស្ស-
 រយេន្តសិ ស្វាភ្នកោ កកាតោ ទម្មោ សន្និដ្ឋិកោ
 អកាសិកោ វេហិចស្សិតោ ឧបទយិកោ
 ចទ្ទត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញហិតំ ។ នតិ ទោ
 តេ ទទ្ទិយេ ទទ្ទំ អារក្ក អជ្ឈត្តំ សតិ
 ឧបដ្ឋបេតព្វា ។

ព្រាហ្មណ៍ព្រាហ្មណ៍សាសនា ជាតាហ្មន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ចាំចូល
 ដោយវិជ្ជាវិទ្យាចារណៈ ជាព្រាហ្មណ៍ ជាព្រាហ្មណ៍ ជាព្រាហ្មណ៍ ទ្រង់ប្រាសិ
 ដោយសីលាទិកុណារក្សក្នុងលោកយេស៊ូគ្រា ព្រាហ្មណ៍សារាថ ទុក្ខ
 ទ្រុឌុបស ព្រាហ្មណ៍សស្រ្តាចារ្យទៅវាចនាវិទូស្រុកច្បាយ ព្រាហ្មណ៍
 ព្រាសិវិទូវិទ្យាសម្ពុទ្ធិ ព្រាហ្មណ៍វេទិកាវិទូក្នុងទៀត ។
 ខ្មាលទទ្ទិយេ: ព្រាហ្មណ៍ទ្រង់គ្រូរដ្ឋសភា ក្នុងព្រះចៅប្រទេស ព្រាហ្ម
 ទ្រង់ព្រាហ្មណ៍ ដោយច្រកាវេទ្យ ។

ខ្មាលទទ្ទិយេ: ប្រាហ្មណ៍ គប្បីរដ្ឋ ទ្រង់ព្រាហ្មណ៍
 ព្រាហ្មណ៍ ដែលព្រាហ្មណ៍ព្រាហ្មណ៍ ទ្រង់ព្រាសិវិទ្យា
 ដោយស្រុក ព្រាហ្មណ៍ក្នុងរដ្ឋ ជាតិដែលក្រោយព្រាហ្មណ៍ វិទ្យា
 យេញវិទ្យា ដោយច្រកាវេទ្យ ជាតិទ្រង់រដ្ឋ មិនចាំបាច់
 ជាតិគ្រូរដ្ឋសភា ជាតិដែលក្រោយព្រាហ្មណ៍ គប្បីប្រាហ្មណ៍
 មកទុកក្នុងខ្លួន ដោយអំណាចនៃការងារ ជាតិដែលអ្នកប្រាជ្ញក្នុង
 ខ្លា មិនអ្នកប្រាជ្ញសាសនា យេញព្រាសិវិទ្យា ។
 ខ្មាលទទ្ទិយេ: ព្រាហ្មណ៍ទ្រង់គ្រូរដ្ឋសភា ក្នុងព្រះចៅប្រទេស ព្រាហ្ម
 ទ្រង់ព្រាហ្មណ៍ ដោយច្រកាវេទ្យ ។

២៨៣

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

ទុតិយវគ្គ ទី២

បុន ចបំ ភំ ធន្ទិយ កល្យាណមិត្ត
 អនុស្សរយ្យាសិ លាភ វគ មេ សុលទ្ធិ
 វគ មេ យស្ស កល្យាណមិត្តា អនុកម្មកា
 អន្តកាមា ឱវាទកា អនុសាសិតាភិ(១) ។
 ឥតិ ទោ វេ ធន្ទិយ កល្យាណមិត្ត
 ការត្ត អជ្ឈតំ សតិ ឧបដ្ឋបេតត្វា ។

បុន ចបំ ភំ ធន្ទិយ អន្តោ ចាតិ
 អនុស្សរយ្យាសិ លាភ វគ មេ សុលទ្ធិ
 វគ មេ យោហិ មច្ឆេមលបរិយេដ្ឋិកាយ បដាយ
 វិកតមលមច្ឆេម ធមសា អការិ អជ្ឈាវសាមិ
 មុត្តន្តារោ បយតថាណិ វោស្សក្ការោ យាច-
 យោរោ ទានសិវិការោភិ ។ ឥតិ ទោ វេ
 ធន្ទិយ ចាតិ ការត្ត អជ្ឈតំ សតិ ឧបដ្ឋបេ-
 តត្វា ។

• ឧ.ច. អនុសាសិតា ។

ម្ចាស់និយ្ទៈ មួយទៀត ទ្រង់ប្រល័កខ្ញុំក្នុងកល្យាណមិត្ត
 ជា ឧប្បិ កត្តាអញ្ជប់ជាមានលាភ កត្តាអញ្ជូនល្អហើយ ដែល
 មានលាភជា កល្យាណមិត្ត ជាអ្នកអនុគ្រោះ អ្នកប្រាថ្នាខ្ញុំប្រយោជន៍
 អ្នកទូន្មាន អ្នកប្រៀបប្រដៅ ។ ម្ចាស់និយ្ទៈ ទ្រង់គូរដេក្តល់
 សតិ ក្នុងព្រះហឫទ័យ ប្រាស ខ្ញុំក្នុងកល្យាណមិត្ត ដោយ
 ប្រការដូច្នោះ ។

ម្ចាស់និយ្ទៈ មួយទៀត ទ្រង់ប្រល័ក ខ្ញុំចាតៈរបស់
 ទ្រង់ជា ឧប្បិ កត្តាអញ្ជប់ជាមានលាភ កត្តាអញ្ជូនល្អហើយ ដែល
 កត្តាអញ្ជូន មានចិត្តមានមន្តិលនិសេចក្តីកំណាញ់ប្រាសចេញហើយ ក្នុង
 ក្នុងសត្វ ដែលមានមន្តិល និសេចក្តីកំណាញ់ រួចទៅហើយ មានទាន
 បិណ្ឌនាហើយ មានវិសេសស្តានហើយ គ្រូអក្កិការលះ អ្នកឱ្យ
 គេសូមទាន គ្រូអក្កិការឱ្យទំនិញការិចការិលក ហើយនៅគ្រប់គ្រង
 ផ្ទះ ។ ម្ចាស់និយ្ទៈ ទ្រង់គូរដេក្តល់ ខ្ញុំសតិ ក្នុងព្រះ
 ហឫទ័យ ប្រាសខ្ញុំចាតៈ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

បុត្រ ចៅ ត្រី ឧត្តម ទេវតា អនុស្ស-
 រយ្យសំ យា តា ទេវតា អតិក្កម្មេវ កាត-
 ត្យិការកត្តាធំ(*) ទេវតា សហព្យតំ អតា-
 តំ ឧទោមយំ កាយំ ឧបបន្ទា តា កាលីយំ
 អត្តោ ន សមុបស្សន្តិ កាតស្ស វា
 ចង់ធូយំ សេយ្យថាចិ ឧត្តម ភិក្ខុ អស-
 មយវិធីតោ កាលីយំ អត្តោ ន សមុបស្សតិ
 កាតស្ស វា ចង់ធូយំ ឯកាច ទោ ឧត្តម
 យា តា ទេវតា អតិក្កម្មេវ កាតត្យិការ-
 កត្តាធំ ទេវតា សហព្យតំ អតាតំ ឧទោ-
 មយំ កាយំ ឧបបន្ទា តា កាលីយំ អត្តោ
 ន សមុបស្សន្តិ កាតស្ស វា ចង់ធូយន្តិ ។
 ឥតិ ទោ តេ ឧត្តម ទេវតា អារត្ត
 អជ្ឈន្តំ សតំ ឧបបន្ទា បេតព្វា ។

* ម. អនុក្កិកាសយោវាធំ ។

ម្ចាស់និយ័យៈ ឬយោង្រ្រ ទ្រង់អប្បស្សន្តិក្ការទេវតាថា ទេវតា
 ណា ដែលរស្សន្តិក្ការទេវតា ដែលមានកតត្យិការកាត ជាចំណី
 (កាតាចាទេវតា) ពុទ្ធសាសនា ក្នុងក្ការទេវតា ដែលសម្រេចដោយឈាន-
 ចំនួន (គ្រូ) ណាមួយ ទេវតាទាំងនោះ មិនមែនជាអារាមយ្យត្រូវក្នុងច្បាប់
 ខ្លួន ឬច្បាប់សម្តីចំរើន នៃកំរើដែលខ្លួនធ្វើហើយ ម្ចាស់និយ័យៈ ដូចជា
 ភិក្ខុសម័យវិមុត្ត វេទនិមិត្តិកាណាយ្យត្រូវក្នុងច្បាប់ខ្លួន ឬច្បាប់
 សេចក្តីចំរើននៃកំរើដែលខ្លួនធ្វើហើយ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់និយ័យៈ
 ទេវតាណា ដែលភ្នំរស្សន្តិ ទ្រង់ក្ការទេវតា ដែលមានកតត្យិការកាត
 ជាចំណី ពុទ្ធសាសនា ក្នុងក្ការទេវតា ដែលសម្រេចដោយឈាន-
 ចំនួនណាមួយ ទេវតាទាំងនោះ វេទនិមិត្តិកាណាយ្យត្រូវក្នុង
 ច្បាប់ខ្លួន ឬច្បាប់សម្តីចំរើន នៃកំរើដែលខ្លួនធ្វើហើយ កំយ៉ាង
 នោះដែរ ។ ម្ចាស់និយ័យៈ ទ្រង់អប្បស្សន្តិក្ការ ក្នុង
 គ្រូបាច្នៃយ គ្រូបាច្នៃក្ការទេវតា ដោយគ្រូបាច្នៃយ្យត្រូវក្នុង ។

ឥមេហិ ទោ នន្ទិយ ឯកានុសហិ នធម្មហិ
 សមន្តាគតោ អរិយសន្តវិកា បដហតេ ចាប-
 កេ អកុសលេ នធម្ម ន ទុចារិយតិ ។
 សេយ្យជាមិ នន្ទិយ កុត្តោ ធិក្កុដ្ឋោ លោ-
 ត្ថំ ចន្ទាមសតិ(១) សេយ្យជាមិ នន្ទិយ តិ-
 ណា(២) អត្ថំ ឡត្តោ ទុហវត្តា កច្ចតិ លោ នធម្មំ
 បដ្ឋនាវត្តតំ ឯវចេ ទោ នន្ទិយ ឥមេហិ ឯកានុសហិ
 នធម្មហិ សមន្តាគតោ អរិយសន្តវិកា បដហតេ
 ចាបកេ អកុសលេ នធម្ម ន ទុចារិយតិ ។

[១២០] អដទោ អាយស្មា សុក្ខតិ សទ្ធន
 ភិក្ខុនា សន្និ យេន ភកា តេនុបសន្តិមិ
 ធម្មសន្តិមិ កកវន្តំ អភិវនេនា ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។
 ឯកមន្តំ ធិសិទិ ទោ អាយស្មន្តំ សុក្ខតិ ភកា

១ ឧ.ច. ធិក្កុដ្ឋា អថេ ទេវំ គេ វន្តំ ចន្ទាមសិ ទិស្សន្តំ ។ ២ ឧ.
 យេយ្យជាមិ វ ចេ នន្ទិយ សុក្ខេ ធិណកាយេនិ ទិស្សន្តំ ។ ៣. សេយ្យជាមិ
 ទន្ទិយេ សុក្ខេ ធិណកាយេនិ ទិស្សន្តំ ។

ម្នាលនន្ទិយ៖ អរិយសាវ័ក ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១១ នេះឯង
 តែងលះបង់ មិនប្រកាន់ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកឡើយ ។ ម្នាលនន្ទិយ៖
 ដូចជាក្ដីម្ដង វែងមិនស្រួបយកទឹក ដែលហូរចេញទុះឡើយ យ៉ាង
 ណាមិញ ម្នាលនន្ទិយ៖ ភ្នំនារសាត ដូចជាក្ដីឯង កាលនរេកល
 ដាលផុតពីភ្នំស្ទើរហើយ ក៏មិនត្រឡប់មករកស្ទើរដែលនរេចូរហើយវិញ
 យ៉ាងណាមិញ ម្នាលនន្ទិយ៖ ករិយសាវ័ក ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១១
 នេះ តែងលះបង់ មិនប្រកាន់ពួកអកុសលធម៌លាមកឡើយ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។

(១២១) ព្រានានេ ព្រះសុក្ខតិ ដំបាធាយុ ចូលរៅ
 ភាស់ព្រះពានព្រះភាគ ជាមួយនឹងសន្តិកុ លុះចូលរៅដល់ហើយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំ ចំពោះព្រះពានព្រះភាគ ហើយក៏យក ក្នុងទិសមក្ស ។
 លុះព្រះសុក្ខតិដំបាធាយុ អន្លើយក្នុងទិសមក្សហើយ ព្រះពានព្រះភាគ

ឯតទលោច តោ ធានេ^(១) អយំ សុក្ខតិ
 ភិក្ខុតិ ។ សន្នោ ធានាយំ កន្លេ ភិក្ខុ សន្នុស្ស
 ឧបាសកស្ស បុត្តោ សន្នា អការស្នា អនតារិយំ
 បទ្ធិដិគោតិ ។ តទ្ធិ បទាយំ សុក្ខតិ សន្នោ ភិក្ខុ
 សន្នុស្ស ឧបាសកស្ស បុត្តោ សន្នា អការស្នា
 អនតារិយំ បទ្ធិដិគោ សន្និស្សតិ សន្នាបទានេស្មតិ ។
 ឯតស្ស កកវា កាលោ ឯតស្ស សុកត កាលោ
 កកវា សន្នុស្ស សន្នាបទានាចិ កសេយ្យ ឥនាធាហំ
 ជាតិស្សមិ យទិ វា អយំ ភិក្ខុ សន្និស្សតិ
 សន្នាបទានេស្ម យទិ វា យោតិ ។ តេនហិ សុក្ខតិ
 សុណាហំ សាទុកំ មទសំតារោហិ កាសិស្សមិទិ ។
 ឯវិ កន្លេតិ ទោ កាយស្នា សុក្ខតិ កកវាតា
 បទ្ធិស្សេសិ ។ កកវា ឯតទលោច ឥច សុក្ខតិ
 ភិក្ខុ សីលវា យោតិ ចានិខាត្តសិវាសិវុតា
 វិហារតិ កាថារកោចរសម្បន្នោ អណ្តមត្តេសុ វិជ្ជសុ
 កយេនស្សវិ សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។

១ ខ. ធានយំ ។ ឃ. គោ ។

ទ្រង់គ្រាស្មុំដូច្នោះថា ម្ចាស់សុក្ខតិ ភិក្ខុនេះឈ្មោះអ្វី ។ បដិគ្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះឈ្មោះស្មោះ ជាភូមិឧបាសក អ្នកមានសម្មា
 បុទេចញ្ញបារក្កៈ ចូលមកកាន់ផ្នួស ដោយសម្មា ។ ម្ចាស់សុក្ខតិ
 សន្និក្ខុនេះ ជាភូមិឧបាសក អ្នកមានសម្មា បុទេចញ្ញបារក្កៈ ចូល
 មកកាន់ផ្នួស ដោយសម្មា ទិវ្រុករាជ ក្នុងសម្មាបិទេចំណិទ្ធកយ ដែរ
 ឬ ។ បដិគ្រព្រះមានព្រះកោត កាលនេះ ជាកាលគួរ ជល់ព្រះអង្គ
 ហើយ បដិគ្រព្រះសុគត កាលនេះ ជាកាលគួរ ជល់ព្រះអង្គហើយ
 ព្រះមានព្រះកោត គួរសំរែងសម្មាបិទេចំណិទ្ធកយ របស់ចូលមកមាន
 សម្មា ចោះភិក្ខុនេះព្រុករាជ ក្នុងសម្មាបិទេចំណិទ្ធកយក្តី មិនព្រុករាជក្តី
 ឡើយព្រះអង្គទិវ្រុករាជ ក្នុងកាលដ៏ទ្រវែន ។ ម្ចាស់សុក្ខតិ មេដ្ឋុចោះ
 អ្នកប្រសាច់ ចូរដ្ឋុកក្នុងចិត្ត ឱ្យប្រពៃចុះ គឺជាគន្លងសំរែង
 ប្រាប់ ។ ព្រះសុក្ខតិដ៏មានកាយ ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏តា របស់ព្រះមានព្រះ
 កោត ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះកោតគ្រាស្មុំដូច្នោះថា ម្ចាស់
 សុក្ខតិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ អ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបុគ្គលិកសំរែះ
 បរិបូណ៌រវាងធាតុរាជ្ជិកៈគាចរៈ ឃើញកិរិយក្នុងរោសចំណិទ្ធកយ សូម្បី
 ចង្កិចបន្ត ហើយសមាទានសីល ក្នុងសិក្ខាបទចំណិទ្ធកយ ។

យឿ សុភ្លតិ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។
សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ឥធម្មិ
សុភ្លតិ សទ្ធស្ស សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។

ចុន ចបរំ សុភ្លតិ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ
ហោតិ សុតទរោ សុតសង្ខិចយោ យេ តេ
ធម្មា អនិកាស្សាណា ឧដ្ឋេកាស្សាណា ចរិ-
យោសាធកាស្សាណា សាត្តំ សព្វក្ខន្ធំ កោស-
លបរិច្ច័ណំ បរិសុទ្ធិ ត្រឡាចរិយំ អភិធម្មំ
តថាវុទាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតោ ហោតិ ធម្មា
ឧសា បរិចិត្តា ឧសាទុបេក្ខិតា ធិដ្ឋិយោ
សុច្ឆរិទ្ធា ។ យឿ សុភ្លតិ ភិក្ខុ ពហុ-
ស្សុតោ ហោតិ ។ បេ ។ ធិដ្ឋិយោ សុច្ឆរិ-
ទិវិទ្ធា ឥធម្មិ សុភ្លតិ សទ្ធស្ស សទ្ធាប-
ទានំ ហោតិ ។

ចុន ចបរំ សុភ្លតិ ភិក្ខុ កាស្សាណាមិទ្ធា
ហោតិ កាស្សាណាសហាយោ កាស្សាណាសច្ឆរិទ្ធា ។

ម្នាលសុភ្លតិ ព្រោះជាកិក្ខុ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាធានសិក្សា
ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ម្នាលសុភ្លតិ នេះជាសទ្ធាបទាន របស់បុគ្គល
អ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុភ្លតិ មួយទៀត ភិក្ខុជាពហុស្សុត អ្នកទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធ-
វចនៈ ដែលទូទាញស្តាប់ហើយ សន្សំទុកពុទ្ធវចនៈ ដែលទូទាញស្តាប់
ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអចរដើម លំអចរកណ្តាល
លំអចរចុង ប្រកាសត្រឡាចរិយធម៌ ត្រឡាចរិទ្ធិ ទាំងឡាយនោះ ដ៏
ចរិសុទ្ធ ចរិច្ចណ៍ ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះក៏
ទុកស្តាប់ច្រើន ទុកទ្រទ្រង់ ចាំស្តាប់ រត់រាន់ ត្រិះរិះ ដោយចិត្ត
គ្រាន់ដឹងឃើញដោយចិត្ត ។ ម្នាលសុភ្លតិ ភិក្ខុជាពហុស្សុត ។ បេ ។
គ្រាន់ដឹងឃើញ ដោយចិត្ត ម្នាលសុភ្លតិ នេះជាសទ្ធាបទាន របស់
បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុភ្លតិ មួយទៀត បុគ្គលជាកិក្ខុ កែវីជាអ្នក
មានមិត្តល្អ មានសិទ្ធិញ្ញ័យ ចែរយមទៅរកមិត្តល្អ ។

យេឡិ សុក្ខំ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតិ
កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវត្តោ ឆន្ទិ
សុក្ខំ សន្តិស្ស សន្តាបនាមំ ហោតិ ។

ចុទ ចេវី សុក្ខំ ភិក្ខុ សុខោ ហោតិ
សោវេស្សកាណាហំ ធម្មេហិ សមន្តាកតោ
ទមោ បទកុណត្តាហិ អនុសាសនំ ។ យេឡិ
សុក្ខំ ភិក្ខុ សុខោ ហោតិ សោវេស្សកាណាហំ
ធម្មេហិ សមន្តាកតោ ទមោ បទកុណត្តាហិ
អនុសាសនំ ឆន្ទិ សុក្ខំ សន្តិស្ស
សន្តាបនាមំ ហោតិ ។

ចុទ ចេវី សុក្ខំ ភិក្ខុ យោនិ ភានិ
សត្រហ្មនាវិនំ ទន្ធាវោនិ ភិក្ខុណីយោនិ តត្រេ(២)
នក្ខោ ហោតិ អនលសោ តត្រេតាយាយ វិម៌-
សាយ សមន្តាកតោ អលំ កាតុំ អលំ សិវិតាតុំ ។

២ ៩. ១៥ ។

មាលសុក្ខំ ព្រោរោភិកុ ជាអ្នកមានមិត្តល្អ បានសំខ្សាញ់ល្អ បែរទៅ
កេងមិត្តល្អ មាលសុក្ខំ នេះជាសព្វចំរើន បេសំបុគ្គលអ្នកមានសព្វ ។
មាលសុក្ខំ ធម្មេទៀត ភិក្ខុវេស្សនេប្រដៅដឹង ប្រកបដោយ
ធម៌ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យភាពជាអ្នកប្រដៅដឹង ជាអ្នកអត់ធន់
ទទួលយក ភាគប្រៀនប្រដៅ ដោយចំណែកភាគស្តី ។ មាលសុក្ខំ
ព្រោរោភិកុវេស្សនេប្រដៅដឹង ប្រកបដោយធម៌ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យ
ភាពជាអ្នកប្រដៅដឹង ជាអ្នកអត់ធន់ ទទួលយក ភាគប្រៀនប្រដៅ
ដោយចំណែកភាគស្តី មាលសុក្ខំ នេះជាសព្វចំរើន បេសំបុគ្គល
អ្នកមានសព្វ ។

មាលសុក្ខំ ធម្មេទៀត កិច្ចទាំងឡាយ ណាមួយ ដំ ឬ ក្នុង
បេសំសត្រហ្មនាវិច្ឆ័យទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនប្រសប់ មិនខ្ជិល
ប្រសូស ក្នុងកិច្ចទាំងនោះ ប្រកប ដោយការពិចារណា ដោយ
ទុយ ក្នុងកិច្ចទាំងនោះ ជាបុគ្គលភាពធ្វើបាន ភាពចាត់ចែងបាន ។

យឃ្យំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ យោនិ ភាសិ សុត្រោ-
ចារិនិ ។ បេ ។ អលំ កាតុំ អលំ សិវិតាតុំ
ឥនឃ្យំ សុក្ខតំ សទ្ធស្សំ សទ្ធាមនាទំ
ហោតិ ។

បុណ ធម៌ សុក្ខតំ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ
ហោតិ បិយសធុតាហារោ អភិធម្មេ អភិ-
នយេ ទន្សារច្យាធម្មោ ។ យឃ្យំ សុក្ខតំ
ភិក្ខុ ធម្មកាមោ ហោតិ បិយសធុតាហារោ
អភិធម្មេ អភិនយេ ទន្សារច្យាធម្មោ ឥនឃ្យំ
សុក្ខតំ សទ្ធស្សំ សទ្ធាមនាទំ ហោតិ ។

បុណ ធម៌ សុក្ខតំ ភិក្ខុ អាទូរិយោ វិហាតិ
អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ កុសលានំ
ធម្មានំ ទបសម្បតាយ ជាឥវា ធន្ធិបរក្កាមោ
អនិក្ខំត្តុកោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ យឃ្យំ
សុក្ខតំ ភិក្ខុ អាទូរិយោ វិហាតិ ។ បេ ។

ម្ចាស់សុក្ខតំ ព្រោះភិក្ខុតាំងឡាយណា របស់សុត្រាចារិបុគ្គលតាំងឡាយ
។ បេ ។ ភិក្ខុជាអ្នកអាចត្រូវបាន អាចចាត់ចែងបាន ម្ចាស់សុក្ខតំ នេះ
ជាសទ្ធាមនាទំ របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្ចាស់សុក្ខតំ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ មានការហៅកេ
ដោយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីរីករាយដ៏លើសលុប ក្នុងអភិធម៌
និងអភិនយ ។ ម្ចាស់សុក្ខតំ ព្រោះភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ មានការហៅ
កេ ដោយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីរីករាយដ៏លើសលុប ក្នុង
អភិធម៌ និងអភិនយ ម្ចាស់សុក្ខតំ នេះជាសទ្ធាមនាទំ របស់បុគ្គលអ្នក
មានសទ្ធា ។

ម្ចាស់សុក្ខតំ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកប្រាថ្នាព្រាហ្មណ៍ ដើម្បីលទ្ធផលអកុ-
សលធម៌តាំងឡាយ ដើម្បីជុំកុសលធម៌តាំងឡាយ ឡូបិច្ចណិ ជាអ្នក
មានកំឡាំង មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងបំផុត មិនដាក់ចុះ ក្នុងកុសលធម៌
តាំងឡាយចោល ។ ម្ចាស់សុក្ខតំ ព្រោះភិក្ខុអ្នកប្រាថ្នាព្រាហ្មណ៍ ។ បេ ។

នំធម្មំ សុក្ខំ សទ្ធស្ស សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។

បុន ចរំ សុក្ខំ កំកុ ចតុន្តំ ឈា-
នានំ អាកំចេតសិកានំ និដ្ឋទធម្មសុខវិហារកំ
និកាមលាភិ ហោតិ អកំច្ចលាភិ អកសិ-
លាភិ ។ យម្យំ សុក្ខំ កំកុ ចតុន្តំ
ឈានំ អាកំចេតសិកានំ និដ្ឋទធម្មសុខវិហារកំ
និកាមលាភិ ហោតិ អកំច្ចលាភិ អកសិ-
លាភិ នំធម្មំ សុក្ខំ សទ្ធស្ស សទ្ធាបទានំ
ហោតិ ។

បុន ចរំ សុក្ខំ កំកុ អនេកវិហិតិ
បុត្រេនិវាសំ អនុស្សតិ សេយ្យដំនំ ឯតាម្បិ
ជាតិ ទ្វេបំ ជាតិយោ តិស្សចំ ជាតិយោ
ចតាស្សចំ ជាតិយោ បត្យបំ ជាតិយោ
នសចំ ជាតិយោ វិសម្បិ ជាតិយោ តិសម្បិ
ជាតិយោ ចត្តាឡីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ
ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ

ខាលសុក្ខំ នេរោសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសព្វ ។

ខាលសុក្ខំ មួយទៀត កំកុជាអ្នកមានការប្រាថ្នា បានដោយ
បំណងបាត បានដោយភាយនូវឈានពំនំ ២ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចំក្នុង
ថ្ងៃថ្នាំ ជាគ្រឿងនៅសច្ចៈ ក្នុងចម្រុះ ។ ខាលសុក្ខំ ប្រោកកុំជា
អ្នកមានការប្រាថ្នា បានដោយបំណងបាត បានដោយភាយ នូវឈាន
ពំនំ ២ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចំក្នុងថ្ងៃថ្នាំ ជាគ្រឿងនៅសច្ចៈ ក្នុង
ចម្រុះ ខាលសុក្ខំ នេរោសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសព្វ ។

ខាលសុក្ខំ មួយទៀត កំកុលើកាយិញនូវជាតិ ដែលខ្លួន
ប្រាថ្នាស្រឡាត ក្នុងកាលមុន ជាច្រើនជាតិ កិលើកាយិញបាន ១
ជាតិ ២ ជាតិ ៣ ជាតិ ៤ ជាតិ ៥ ជាតិ ៦ ជាតិ ៧ ជាតិ ៨ ជាតិ ៩ ជាតិ ១០ ជាតិ
១១ ជាតិ ១២ ជាតិ ១៣ ជាតិ ១៤ ជាតិ ១៥ ជាតិ ១៦ ជាតិ ១៧ ជាតិ ១៨ ជាតិ ១៩ ជាតិ ២០ ជាតិ
២១ ជាតិ ២២ ជាតិ ២៣ ជាតិ ២៤ ជាតិ ២៥ ជាតិ ២៦ ជាតិ ២៧ ជាតិ ២៨ ជាតិ ២៩ ជាតិ ៣០ ជាតិ
៣១ ជាតិ ៣២ ជាតិ ៣៣ ជាតិ ៣៤ ជាតិ ៣៥ ជាតិ ៣៦ ជាតិ ៣៧ ជាតិ ៣៨ ជាតិ ៣៩ ជាតិ ៤០ ជាតិ
៤១ ជាតិ ៤២ ជាតិ ៤៣ ជាតិ ៤៤ ជាតិ ៤៥ ជាតិ ៤៦ ជាតិ ៤៧ ជាតិ ៤៨ ជាតិ ៤៩ ជាតិ ៥០ ជាតិ
៥១ ជាតិ ៥២ ជាតិ ៥៣ ជាតិ ៥៤ ជាតិ ៥៥ ជាតិ ៥៦ ជាតិ ៥៧ ជាតិ ៥៨ ជាតិ ៥៩ ជាតិ ៦០ ជាតិ
៦១ ជាតិ ៦២ ជាតិ ៦៣ ជាតិ ៦៤ ជាតិ ៦៥ ជាតិ ៦៦ ជាតិ ៦៧ ជាតិ ៦៨ ជាតិ ៦៩ ជាតិ ៧០ ជាតិ
៧១ ជាតិ ៧២ ជាតិ ៧៣ ជាតិ ៧៤ ជាតិ ៧៥ ជាតិ ៧៦ ជាតិ ៧៧ ជាតិ ៧៨ ជាតិ ៧៩ ជាតិ ៨០ ជាតិ
៨១ ជាតិ ៨២ ជាតិ ៨៣ ជាតិ ៨៤ ជាតិ ៨៥ ជាតិ ៨៦ ជាតិ ៨៧ ជាតិ ៨៨ ជាតិ ៨៩ ជាតិ ៩០ ជាតិ
៩១ ជាតិ ៩២ ជាតិ ៩៣ ជាតិ ៩៤ ជាតិ ៩៥ ជាតិ ៩៦ ជាតិ ៩៧ ជាតិ ៩៨ ជាតិ ៩៩ ជាតិ ១០០ ជាតិ
មួយកាន់ជាតិ

ជាតិសតសហស្សឡំ អនេកេចំ សំវដ្តកប្បេ
 អនេកេចំ វិដ្តកប្បេ អនេកេចំ សំវដ្តវិដ្តកប្បេ
 អប្បកាសី ឯវិបាមោ ឯវិកោត្តា ឯវិវណ្ណា
 ឯវិមាហារោ ឯវិសុទ្ធសុទ្ធសុទ្ធិសំវេទី ឯវិមាយុ-
 បរិយន្តោ សោ កតោ ទុតោ អប្បត្រ
 ទុតោនី កក្រាចាសី ឯវិបាមោ ឯវិកោត្តា
 ឯវិវណ្ណា ឯវិមាហារោ ឯវិសុទ្ធសុទ្ធសុទ្ធិសំវេទី
 ឯវិមាយុបរិយន្តោ សោ កតោ ទុតោ ឥទុបប-
 ន្នោតំ ឥតិ សាការំ សទុទ្ទេសំ អនេកាវិ-
 ហិតំ បុព្វេនិវាសំ អទុស្សាតំ ។ យឡំ
 សុក្ខតំ កំកុ អនេកាវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អទុ-
 ស្សាតំ សេយ្យដីនំ អនេកាម្យំ ជាតិ ទ្វេបិ
 ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សទុទ្ទេសំ
 អនេកាវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អទុស្សាតំ ឥនឡំ
 សុក្ខតំ សទុស្ស មទ្ធាចនាធំ ហោតិ ។

មួយវិសេដាតិកំពុន លើកឃើញបានច្រើនសំវដ្តកំប្ប ច្រើនវិដ្តកំប្ប
 ច្រើនសំវដ្តវិដ្តកំប្ប កំពុនជា កាត្តាអញ បានកើត ក្នុងកតិកាខា
 ខានរយ្យោយ៉ាងនេះ ខានរាត្រយ៉ាងនេះ ខានសម្បយ៉ាងនេះ ខាន
 កាហារ យ៉ាងនេះ បានទទួលសុទ្ធសុទ្ធិ យ៉ាងនេះ ខានកំណត់កាយ
 គ្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះកាត្តាអញនោះ ច្បុនចាកអន្តកាលនារហើយ បាន
 ទៅកើតក្នុងទីណា លុះកាត្តាអញទៅកើត ក្នុងទីនោះហើយ ខានរយ្យោ
 យ៉ាងនេះ ខានរាត្រយ៉ាងនេះ ខានសម្បយ៉ាងនេះ ខានកាហារ
 យ៉ាងនេះ បានទទួលសុទ្ធសុទ្ធិយ៉ាងនេះ ខានកំណត់កាយ គ្រឹមប៉ុណ្ណោះ
 លុះកាត្តាអញនោះ ច្បុនចាកអន្តកាលនារហើយ ទើបបានមកកើត ក្នុងទី
 នេះ (កិកុ) លើកឃើញជាតិដែលខ្លួនចាប់កម្រស្រយំនៅ ក្នុងកាលមុន
 បានច្រើនជាតិ ក្រុមទាំងកាការ ទាំងទេស ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ម្ខាងសុក្ខតិ ព្រោះកិកុលើកឃើញជាតិ ដែលខ្លួនចាប់កម្រស្រយំ
 នៅ ក្នុងកាលមុន គឺលើកឃើញបាន ១ ជាតិ ២ ជាតិ ។ បេ ។
 លើកឃើញជាតិ ដែលខ្លួនចាប់កម្រស្រយំនៅ ក្នុងកាលមុន បានច្រើន
 ជាតិ ក្រុមទាំងកាការ ទាំងទេស ដោយប្រការដូច្នោះ ម្ខាង
 សុក្ខតិ នេះជាសទ្ធាចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកបានសទ្ធា ។

តុន ចចរំ សុត្តតិ ភិក្ខុ ទិទ្ធលោ ចក្កុនា
 វិសុទ្ធនំ អតិក្កន្តនា ទុសកោន សុត្ត បស្សតិ
 ចវោនេ ឧបបដ្ឋនា ទេ ហិ បណីត
 សុវិណ ទុក្ខន្តោ សុកាត ទុក្ខតេ យ ជា-
 កម្មបតេ សុត្ត បដាទាតិ ឥទេ វត
 កោនោ សត្តា កាយទុក្ខវិទេន សមន្ទាតតា
 វិទីទុក្ខវិទេន សមន្ទាតតា មនោទុក្ខវិទេន សម-
 ន្ទាតតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិន្ទានិមិត្តកា
 មិន្ទានិមិត្តកម្មសមាទាទា តេ កាយស្ស កេនា
 បរាគរណា អទាយំ ទុក្ខតិ វិនិទាតំ ទិវយំ
 ឧបបដ្ឋា ឥទេ វិ ចន កោនោ សត្តា
 កាយសុចរិតេន សមន្ទាតតា វិទីសុចរិតេន សម-
 ន្ទាតតា មនោសុចរិតេន សមន្ទាតតា អរិ-
 យានំ អនុបវាទកា សន្ទានិមិត្តកា សន្ទានិមិត្តកម្ម-
 សមាទាទា តេ កាយស្ស កេនា បរាគរណា
 សុត្តតិ សក្កំ លោកំ ឧបបដ្ឋាតិ

ម្ចាស់សុត្តតិ មួយទៀត ភិក្ខុមានចិត្តចក្កុ ដ៏ចរិស្ត្រ កម្មតិចក្កុ
 ចេសមទុស្សធម្មតា បានឃើញភ្នកសត្វដែលច្យុក ទំនិកាយបាច់បដិសន្ធិ
 ជាសត្វជាតទាប ទំនិក្កន្តំទុសំ មានសម្បុរល្អ ទំនិសម្បុរកក្រកំ
 ទៅកាន់សុត្តិ ទំនិទុក្ខតិ ដ៏និច្ចាស្ត្រក្នុងសត្វ ដែលគាតាលទៅ
 ភាមយជាកម្ម (ចេសំទុន) ជា អើប្បំ សត្វទាំងនោះ ច្រកបដោយ
 កាយទុច្ចរិត ច្រកបដោយវិច្ចុច្ចរិត ច្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នក
 និយាយនិរវៀល ខ្លាចក្រអើយចុក្កលទាំងឡាយ មានសេចក្តីយល់ទុស
 ច្រកទំហំខ្លាចកំរើដែលយល់ទុស សត្វទាំងនោះ លុះដល់បែកក្លាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិទុក ឧរេ កុំខាន អើ
 ប្បំ ចរិណកក្កសត្វ ទាំងអម្បាលនោះ ច្រកបដោយកាយសុចរិត
 ច្រកប ដោយវិច្ចុច្ចរិត ច្រកប ដោយ មនោសុចរិត ជាអ្នកមិន
 និយាយនិរវៀល ក្រអើយចុក្កលទាំងឡាយ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ
 ច្រកទំហំខ្លាចកំរើ ដែលយល់ត្រូវ សត្វទាំងនោះ លុះបែកក្លាយ
 រាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងសុត្តតិ ស្សតិ ទៅលោក

ភតិ ទិព្វេន ធកុតា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តនាទុសកេន
 សត្តេ បស្សតំ ចវិហារេន ឧបបដ្ឋហារេន ហិរេន បណីតេ
 សុវណ្ណា ទុឡណ្ណា សុភតេ ទុក្កតេ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ បជាទាតិ ។ យម្យំ សុក្ខតំ កិក្ខុ
 ទិព្វេន ធកុតា វិសុទ្ធន ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ បជាទាតិ ឆនម្យំ សុក្ខតំ សទ្ធស្ស សន្ទា-
 បទានំ ហោតិ ។

បុ ចេវំ សុក្ខតំ កិក្ខុ អាសវាទំ មយា
 អទាសំ វេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អភិញ្ញា សង្កកក្ខា ឧបសម្បដ្ឋ វិហារតិ ។ យម្យំ
 សុក្ខតំ កិក្ខុ អាសវាទំ មយា ។ បេ ។ សង្ក-
 កក្ខា ឧបសម្បដ្ឋ វិហារតិ ឆនម្យំ សុក្ខតំ សទ្ធស្ស
 សន្ទាបទានំ ហោតិ ។

ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា សុក្ខតំ កកវន្តំ ឯតទរោច

កិក្ខុតានទិព្វេន វិសុទ្ធន កក្ខន្តនាទុសកេន ហើយ
 យេញ្ញនូវក្កសត្តវិសេច្ចត ធិតិការបាបបដិសន្ធិ ជាសម្រេចកតាបធិតិ
 ឧត្តម មានសម្បវេណ្ណ ធិតិសម្បវេណ្ណក្រក់ វេវិកាវិសុទ្ធិ ធិតិ
 ទុតិ ធិតិច្បាសនូវក្កសត្តវិសេច្ចតទៅតាមយថាកម្ម (របស់ខ្លួន)
 ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ម្ចាស់សុក្ខតិ ព្រោះកិក្ខុតានទិព្វេន វិសុទ្ធន
 ។ បេ ។ ធិតិច្បាសនូវក្កសត្តវិសេច្ចតទៅ តាមយថាកម្ម (របស់ខ្លួន)
 ម្ចាស់សុក្ខតិ នេះជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្ចាស់សុក្ខតិ មួយវិញទៀត កិក្ខុបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ នូវចោក-
 វិមុត្តិ ធិតិបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានកាលៈ ព្រោះអស់ទៅវិភាសៈ
 ទាំងឡាយ ដោយបញ្ញាធិតិម្យមរបស់ខ្លួន ក្នុងចក្ខុវិស័យ ហើយសម្រេច
 សម្រាន្តទៅ ។ ម្ចាស់សុក្ខតិ ព្រោះកិក្ខុតានទិព្វេន ឱ្យជាក់ច្បាស់ ។ បេ ។
 ព្រោះអស់ទៅ វិភាសៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តទៅ
 ម្ចាស់សុក្ខតិ នេះ ជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

កាលវិសេច្ចតមានព្រហ្មភាគ ទ្រង់សិរីផល យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះសុក្ខតិ ដ៏មានកាយ ក្រាបទូលចំពោះ ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា

យោនិមាតិ កន្តេ កកវតា សទ្ធិស្ស សន្តាបនាតាតិ
 កាសិទាតិ សិវិជ្ជន្តិ តាតិ ឥមស្ស កិក្កុលោ
 អយេត្ត កិក្កុ ឯតេសុ សទ្ធិស្សតំ ។ អយំ កន្តេ
 កិក្កុ សីលវា ហោតិ ចាតិមោក្ខសិវិសិវុតា
 វិហារតិ អាចារកោចរសម្បន្នោ អណុមត្តេសុ វុជ្ជសុ
 កុយនស្សវិ សនាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។
 អយំ កន្តេ កិក្កុ ពហុស្សតោ ហោតិ សុតទរោ
 សុតសន្តិចយោ យេ តេ ឧត្តា អាមិតាល្យាណា
 មជ្ឈេត ល្យាណា ចរិយោសាទកល្យាណា សាវ្មិ
 ណ្យត្វនំ កេវលចរិមុណ្ណំ ចរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ
 អភិធនុ កតិវុហស្ស ឧត្តា ពហុស្សតា ហោន្តិ
 នតា វិទសា ចរិទិទា មនសានុបេក្ខិតា ធិដ្ឋយោ
 សុច្ឆដិប្បា ។ អយំ កន្តេ កិក្កុ តាល្យាណមិត្តោ (១)
 តាល្យាណសហាយោ តាល្យាណសម្បវត្តោ ។

១ ទ.ម. ធិដ្ឋយោ យោនិ យោ វិស្សេ ។

ចកិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន សព្វចំរើនទ្បាយណា របស់បុគ្គលអ្នកមាន
 សព្វ ដែលព្រះហឫទ័យព្រះអរហន្ត ប្រុងសិវៃនិហើយ សព្វចំរើន
 ទាំងនោះ រមែងមានប្រាកដ ផលកិក្កុនេះ ទាំងកិក្កុនេះ កំរើន
 ប្រាកដ ក្នុងសព្វចំរើនទាំងនោះ ។ ចកិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្កុនេះ
 ជាអ្នកមានសីល សង្រួម ក្នុងការចាត់សិវៈ ចំរើនណាដែល
 អាចារៈនឹងគោចរ ឃើញរយ ក្នុងតោសទាំងទ្បាយ សូម្បីបន្តិច
 បន្តួច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងទ្បាយ ។ ចកិគ្រូ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្កុនេះជាពហុស្ស អ្នកទ្រទ្រង់ខ្លួនខ្លួន ដែល
 ខ្លួនគ្រប់ស្តាប់ហើយ សន្សំទុក ខ្លួនខ្លួន ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ
 ធម៌ទាំងទ្បាយណា មានលំអបទាំង លំអចទកណ្តាល លំអ
 ចទុក ប្រកាសទ្បាប្រាចរិយធម៌ ព្រមទាំងអង្គ ទាំងព្យញ្ជនៈ
 ដ៏ចំរើន ចំរើនទាំងអស់ ធម៌ទាំងទ្បាយ មានសភាពរុំប្រោះ
 កិក្កុនោះ កំពុងស្តាប់ច្រើន បានទ្រទ្រង់ ចំរើន រត់រាត់ គ្រិះរិះ
 រោយចិត្ត ប្រាសដ៏ឆ្ងល់ រោយទិដ្ឋិ ។ ចកិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្កុនេះ
 ជាអ្នកមានចិត្តល្អ មានសិទ្ធិញ្ញ្ញ ចែរឈមទៅរកចិត្តល្អ ។

ទុតិយោ ទុតិយវិគោ

អយំ កន្ត្រ ភិក្ខុ សុវេនា^(១) សោវេនស្សករណេហិ
 ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ខមោ បទកុណត្តាហិ អនុ-
 សាសនំ ។ អយំ កន្ត្រ ភិក្ខុ យោចំ តាចំ
 សត្រញ្ញាវិចំ ឡាវាចំ កិករណីយោចំ តុត្ត-
 នត្តោ យោតិ អលសោ តត្រុតាយាយ វិមិសាយ
 សមញ្ញកតោ អលំ កាតុំ អលំ សំវិទាតុំ ។
 អយំ កន្ត្រ ភិក្ខុ ធម្មតាមោ យោតិ ចិយ-
 សមុទាហារោ វរិកធម្ម អភិវិទយេ ឧទ្យាវច្យា-
 ឡដោ ។ អយំ កន្ត្រ ភិក្ខុ អារទ្ធវិយោ វិហារនិ
 វិមិសា ធម្មោយក្កោមោ អនិកុត្តនុកោ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ។ អយំ កន្ត្រ ភិក្ខុ ចតុទ្ធិ ឈាចាចំ
 អភិវេតសិកាចំ មិដ្ឋធម្មេសុ ទវិហារាមំ វិកាម-
 លាភិ យោតិ អកិច្ចលាភិ វកសំលោភិ ។

១ ១.៤, ៦ធម្មេវ បរោធំ យោ វិស្សនំ ។

ទុតិយវិគោ ទី២

បព៌ត្រព្រះអង្គដ៏បរិវេន ភិក្ខុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេប្រយោជន៍ ប្រកប
 ដោយធម៌ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើនូវភាព ជាអ្នកប្រយោជន៍ ជាអ្នក
 កំរត់ ទទួលយកពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយចំណែកខាងស្តី ។
 បព៌ត្រព្រះអង្គដ៏បរិវេន ករណីយកិច្ចទាំងឡាយ ណាមួយ ចំឬក្នុង
 របស់សត្រញ្ញបាបុគ្គលទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះជាអ្នកចុះប្រសប់ មិនខ្លាំង
 ប្រក្រតី ក្នុងកិច្ចទាំងនោះ ប្រកបដោយការពិបាក ដោយឧបាយ
 ក្នុងកិច្ចទាំងនោះ ជាបុគ្គល អាចធ្វើបាន អាចចាត់ចែងបាន ។
 បព៌ត្រព្រះអង្គដ៏បរិវេន ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាថ្នា ខ្ពស់មិ ហៅកាដោយពាក្យ
 ជាស្រីឡាញ់ មានសេចក្តីរីករាយ ដ៏លឺសល់ ក្នុងអភិវឌ្ឍន៍
 អភិវឌ្ឍន៍ ។ បព៌ត្រព្រះអង្គដ៏បរិវេន ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាជ្ញាស្រាវជ្រាវ
 មានកំរិត មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងដ៏មាំមួន មិនជាំជុះ ក្នុងកុសល-
 កម្មទាំងឡាយទោល ។ បព៌ត្រព្រះអង្គដ៏បរិវេន ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកបាន
 តាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ ខ្ពស់ឆានតាំង ៤
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចំនួនដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងទៅសព្វាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

អយំ កន្ត កិក្ខុ អនេកាវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សតិ សេយ្យចីនិ ឯកម្យំ ជាតិ ទ្រេបំ ជាតិ-
 យោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សន្តោសំ អនេកាវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សតិ ។ អយំ កន្ត កិក្ខុ
 ទំព្រេន ពក្កុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តបាទុស-
 កោន ។ បេ ។ យជាតម្មចកេ សត្តេ បជា-
 នាតិ ។ អយំ កន្ត កិក្ខុ អាសវិនិ ។ យោ
 ។ បេ ។ សន្តិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។
 យាមំមាទិ កន្ត កកវតា សន្តស្ស សន្តាប-
 នាទាមិ កាសិទាទិ សិវិជ្ជន្តិ ទាទិ ឥមស្ស
 កិក្ខុនោ អយេត្វ កិក្ខុ ឯតេសុ សន្តស្ស-
 ភិតិ ។ សាទុ សាទុ សុភ្លតិ ទេនហិ
 ភ្នំ សុភ្លតិ ឥមិនា សន្តោ កិក្ខុនា សន្តិ
 វិហារយ្យាសិ យនា ច ភ្នំ សុភ្លតិ អាកាម្មេយ្យាសិ
 កថាកតំ ទស្សនាយ ឥមិនា ច សន្តោ កិក្ខុនា
 សន្តិ ឧបសម្បមេយ្យាសិ កថាកតំ ទស្សនាយាតិ ។

ចកិក្រព្រះអង្គដំបើង កិក្ខុនេ លើកាយិញដូចជាតិ ដែលខ្លួនធ្លាប់
 ពស្រ័យទៅ ក្នុងកាលមុន ច្រើនជាតិ គឺលើកាយិញបាន ។ ជាតិ
 ២ ជាតិ ។ បេ ។ លើកាយិញជាតិ ដែលខ្លួនធ្លាប់ពស្រ័យទៅ ក្នុង
 កាលមុនជាច្រើនជាតិ ព្រមទាំងពាក្យ ព្រមទាំងទុក្ខស ដោយប្រការ
 ដូច្នោះ ។ ចកិក្រព្រះអង្គដំបើង កិក្ខុនេ ខានទិព្វចក្ក ដំបើសុទ្ធ
 កន្លងទៅចក្ក របស់មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់ដូច្នោះក្នុង
 ដែលអនោលទៅ តាមយថាភិក្ខុ ។ ចកិក្រព្រះអង្គដំបើង កិក្ខុនេ
 បានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ ។ បេ ។ គ្រោមអស់គាសវៈទាំងឡាយ ហើយ
 សម្រេចសម្រាទ្ធនៅ ។ ចកិក្រព្រះអង្គដំបើង សព្វចិន្តាទាំងឡាយ
 ណា របស់បុគ្គលអ្នកមានសព្វ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សិរីផល
 ហើយ សព្វចិន្តាទាំងនោះ វិមនិចារប្រាកដ ដល់កិក្ខុនេ
 ទាំងកិក្ខុនេ ទាំងប្រាកដ ក្នុងសព្វចិន្តាទាំងនេះ ។ ម្ចាស់សុភ្លតិ
 ប្រឹងហើយ ប្រឹងហើយ ម្ចាស់សុភ្លតិ បើដូច្នោះ អ្នកធម្ម
 ទៅជាមួយនឹងសុទ្ធកិក្ខុនេចុះ ម្ចាស់សុភ្លតិ កាលណាបើ អ្នកប្រាថ្នា
 លើឱ្យចូលជាអគ អ្នកធម្មចូលៗក ជាមួយនឹងសុទ្ធកិក្ខុ លើឱ្យចូល
 ជាអគ (ក្នុងកាលនោះចុះ) ។

[១២២] មេត្តាយ ភិក្ខុវេ ទេតោវិមុត្តិយា អាស-
 វិតាយ ភវិតាយ ពហុលីកតាយ យាធិកតាយ
 វត្តកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិទិតាយ សុសមាដ្ឋាយ
 ឯកានសាវសីសា ចាដិកត្តា ។ កតមេ ឯកា-
 ទស ។ សុំ សុចតិ សុំ បដិទុដ្ឋតិ ន បាចកំ
 សុចិទំ មស្សតិ មនុស្សទំ ចិយោ យោតិ អមនុ-
 ស្សទំ ចិយោ យោតិ ទេវតា រក្ខត្តិ បាស្ស
 អត្តិ វិ វិសំ វិ សត្តំ វិ កមតិ តុដ្ឋិ ចិត្តិ សមា-
 ធិយតិ មុទិណ្ណា វិប្បសិទតិ អសមុទ្យោ កាលំ
 ករោតិ ឡត្តិ អប្បជិវិដ្ឋន្តោ ព្រហ្មលោកុមតោ
 យោតិ ។ មេត្តាយ ភិក្ខុវេ ទេតោវិមុត្តិយា អាសវិ-
 តាយ ភវិតាយ ពហុលីកតាយ យាធិកតាយ
 វត្តកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិទិតាយ សុសមាដ្ឋាយ
 ឯកេ ឯកានសាវសីសា ចាដិកត្តាតិ ។

[១២២] ខ្មាលភិក្ខុចាំឡាយ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ ដែលចុក្កល
 បានសេពគប់ បានចំរើន បានធ្វើឱ្យច្រើន បានធ្វើឱ្យផុតជាយាន
 បានដំកល់សិបំ បានប្រព្រឹត្តអ្វីយ ។ បានសន្សំទុក បានប្រាណ្ឌហើយ
 តានិសង្ស ១១ ប្រការ វេចនិកើតប្រាកដ ។ តានិសង្ស ១១ ប្រ-
 ការ ធ្វើដូចម្តេច ។ អំ មេត្តាវិញ្ញាចុក្កល វេចនិកេលកំស្រួល ១
 ភ្នាក់ឡើងស្រួល ១ មិនយើញដូរសុចិត្តាត្រក់ ១ ជាទីស្រឡាញ់
 របស់ពួកមនុស្ស ១ ជាទីស្រឡាញ់របស់ពួកអមនុស្ស ១ ពួកទេវតាវេជ
 គោ ១ ភ្នែកភ្នំ ភ្នំពិសក្ខិ គ្រឿងស្រ្តាចិត្តិ មិនចូលទៅក្នុងកាយ
 របស់មេត្តាវិញ្ញាចុក្កលនោះ ១ ចំនួនវេចនិកាំងនៅចាំទាប់ ១ សម្បទុក
 ព្រះស្រីរបស់ ១ ជាអ្នកមិនវង្វែងចោយភ្នំមណោភា ១ កលបើមិន
 ទាន់ប្រាសំវិនិច្ឆ័យវេចនិកាំងវេចនិកាំងមេត្តាសមាបត្តិទេ វេចនិកាំងទៅ
 កើតក្នុងព្រហ្មលោក ១ ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំឡាយ មេត្តាចេតោវិមុត្តិដែល
 ចុក្កល បានសេពគប់ បានចំរើន បានធ្វើឱ្យច្រើន បានធ្វើឱ្យផុតជា
 យាន បានដំកល់សិបំ បានប្រព្រឹត្តអ្វីយ ។ បានសន្សំទុក បាន
 ប្រាណ្ឌហើយ តានិសង្សចាំ ១១ ប្រការនោះ វេចនិកើតប្រាកដ ។

(១២៣) ឯកំ សមយំ អាយស្មា អាណន្ទោ
 វេសាលីយំ វិហាតិ ឡេវក្កាមកោ ។ តេន ទោ
 បន សមយេន នសមោ កហាបតិ អដ្ឋកថា-
 ករោ ចាតលីបុត្តំ អនុច្យក្កោ ហោតិ កេនចំទេវ
 ករណីយេន ។ អថទោ នសមោ កហាបតិ អដ្ឋ-
 កថាករោ យេន កក្កដារោ យេន អក្កាតរោ
 ភិក្កុ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិក្កា តំ ភិក្កុ ឯតទ-
 រោច កហំ នុ ទោ កន្ត អាយស្មា អាណន្ទោ
 ឯតរហំ វិហាតិ នស្សនកាតា ហំ មយំ កន្ត
 អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ។ ឯសោ កហាបតិ អាយស្មា
 អាណន្ទោ វេសាលីយំ វិហាតិ ឡេវក្កាមកោតិ ។ អថ-
 ទោ នសមោ កហាបតិ អដ្ឋកថាករោ ចាតលីបុត្ត
 តំ ករណីយំ តំរោ យេន វេសាលីវេឡេវក្កាមកោ
 យេនាយស្មា អាណន្ទោ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិក្កា
 អាយស្មន្តំ អាណន្តំ អភិវទេត្វា ឯកាចន្តំ ចិសិនិ ។

[១២៣] សម័យមួយ ព្រះកោន្តជីមានកាយ គង់នៅក្នុងវេទ្យុវ-
 ប្រាម ជិតក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង ទសមកហាបតិ អ្នកនៅ
 ក្នុងក្រុងឈ្មោះអដ្ឋកៈ បានមកដល់ក្រុងបុគ្គលីបុគ្គ ដោយភិច្ឆន្តិមួយ ។
 លំដាប់នោះ ទសមកហាបតិ អ្នកនៅក្នុងក្រុងអដ្ឋកៈ បានចូលទៅរក
 ភិក្កុ ១ រួច ក្នុងក្រុងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានរាលពាក្យ
 នេះ ទិដ្ឋភិក្កុនារដ្ឋេច្ចេថា មហិក្រោណកជីចិរិន ផទ្យុវនេ ព្រះ
 កោន្តជីមានកាយ គង់នៅ ក្នុងទីណា មហិក្រោណកជីចិរិន ព្រោះ
 យើង ចង់ចូលព្រះកោន្ត ជីមានកាយ ។ ភិក្កុនារតបថា ម្ចាស់
 កហាបតិ ព្រះកោន្តជីមានកាយនុ៎ះ គង់នៅក្នុងវេទ្យុវប្រាម ជិត
 ក្រុងវេសាលី ។ លំដាប់នោះ ទសមកហាបតិ អ្នកនៅក្នុងក្រុងអដ្ឋកៈ
 សម្រេចខ្ញុំកិច្ចនោះ ក្នុងក្រុងបុគ្គលីបុគ្គ ហើយចូលទៅរកព្រះកោន្ត
 ជីមានកាយ ក្នុងវេទ្យុវប្រាម ជិតក្រុងវេសាលី លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះកោន្តជីមានកាយ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមរម្យ ។

ឯកទន្ធនំ ចិសិដ្ឋោ ទោ ធនសោ កហបតិ
 អដ្ឋកនាគរោ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯកទរោច
 អត្ថំ ទុ ទោ កន្តំ អាទន្តំ ភេទ កតវតា
 ជាទតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន
 ឯកទខ្មោ សម្មទត្តារតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ
 អប្បមត្តស្ស អាតាចិណោ បហិតត្តស្ស វិហារតោ
 អវិមុត្តំ វា ចំត្តំ វិមុត្តតិ អបរិក្ខិណា វា
 អាសវា បរិក្ខយំ កទ្ធន្តំ អទទុប្បត្តំ វា អ
 ទុត្តរំ យោកក្កេមំ អទុខាបុណាតិ ។ អត្ថំ
 កហបតិ ភេទ កតវតា ជាទតា បស្សតា
 អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកទខ្មោ សម្មទត្តា
 រតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាចិណោ
 បហិតត្តស្ស វិហារតោ អវិមុត្តំ វា ចំត្តំ វិមុត្តតិ
 អបរិក្ខិណា វា អាសវា បរិក្ខយំ កទ្ធន្តំ អទទុប្បត្តំ
 វា អទុត្តរំ យោកក្កេមំ អទុខាបុណាតិ ។

លុះសម្រេចហើយ អ្នកនៅក្នុងក្រុងអង្គរ អង្គុយ ក្នុងទីសមរម្យ
 ហើយបានរាលពាក្យ នឹងព្រះកាន់ទ្រង់មានកាយដូច្នោះថា បពិត្រព្រះ
 កាន់ទ្រង់ចំរើន ចិត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាម
 ជាគ្រឿងជុំនាំដៅកិរលេស មានចិត្តឆ្ការទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មិនទាន់
 រួចស្រេចរួចក្តី រមែងរួចស្រេចរួច ភាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់អស់
 ក្តី រមែងដល់ខ្លឹមការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី ក៏រមែងដល់ខ្លឹម
 ធម៌ជាទីក្សេម ហាករយៈដ៏ប្រាសិរ ក្នុងធម៌កម្ពុជណា ធម៌កម្ពុជ
 នោះ ដែលព្រះបានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់
 ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ មាន
 ដែរឬ ។ ម្ចាស់អប្បមតិ ចិត្តរបស់ភិក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រមាទ
 មានព្យាយាមជាគ្រឿងជុំនាំដៅកិរលេស មានចិត្តឆ្ការទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 មិនទាន់រួចស្រេចរួចក្តី រមែងរួចស្រេចរួច ភាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់
 អស់ក្តី រមែងដល់ខ្លឹមការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី ក៏រមែងដល់ខ្លឹម
 ធម៌ជាទីក្សេមហាករយៈដ៏ប្រាសិរ ក្នុងធម៌កម្ពុជណា ធម៌កម្ពុជនោះ
 ដែលព្រះបានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាប
 ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ មានដែរ ។

គតតមា មន កន្ត អាទន្ត តេន កតវតា ជាទតា
 បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកទដ្ឋោ
 សម្មនក្កាតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស
 អាតាបិលោ បហិមត្តស្ស វិហារតា អវិមុត្តំ វា
 ចិក្ខំ វិមុត្តតិ អបវិក្កិណា វា អាសវា បរិក្កាយិ
 កច្ឆន្តិ អនន្ទប្បត្តំ វា អនន្ទវំ យោកកុម្ភំ
 អនុចាចុណាភិកិ ។ ឥន កហាបតិ ភិក្ខុ
 វិវិទូវ តោមេហិ វិវិទូ អកុសលេហិ ធម្មេហិ
 សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកាជំ បិកសុទំ បឋមំ ណាទំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ សោ ឥតិ ចដិសវត្ថុក្កាតិ
 ឥនិ (១) ទោ បឋមំ ណាទំ អភិសម្ពុតំ
 អភិសញ្ចេតយិតំ យំ ទោ មន កក្កំ អភិសម្ពុតំ
 អភិសញ្ចេតយិតំ តននិច្ចំ ធិរោទនម្ពុតំ បជាបាតិ ។

• ១. ឥម្បំ កោ ។ ២. ឥវិចិ កោ ។

បពិត្រព្រះគោតមុ ដំបំរើន ចិក្ខុរបស់ភិក្ខុ អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រទាន
 មានព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំដៅកំលែស មានចិក្ខុខ្លាចខ្លាចក្រែង
 ទំព្វាន មិនទាន់ចេញស្រឡាត្តិ វេទន៍ចេញស្រឡា អាសវៈទាំងឡាយមិនទាន់
 អស់ក្តី វេទន៍ដល់ខ្ញុំកាអប់ ចិក្ខុដែលមិនទាន់ដល់ក្តី ក៏វេទន៍ដល់ខ្ញុំ
 ធម៌ជាទីក្សមបាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌នៃមួយណា ធម៌នៃមួយនោះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគអន្តរោះ ជាអពោទ្ធសម្មាសម្ពុទ្ធ គ្រង់គ្រាបច្បាស់
 យើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ អធិដ្ឋានម្តង ។
 ម្ចាស់គបេបដិ ភិក្ខុនិសាសនារទេ ស្ងាត់ចាកកម្រងទាំងឡាយ ស្ងាត់
 ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ភិក្ខុនិក្ខលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយ
 វិនិច្ឆ័យ ប្រកបដោយវិចារៈ មានបិក្ខុវិនិច្ឆ័យៈ ដែលកើតពីសេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ ។ ភិក្ខុនោះបានចិចារណាដ្ឋានៈ ក៏ដឹងច្បាស់ថា បឋមជ្ឈាននេះ
 ដែល (ភក្ខុអញ) បានដាក់វិនិច្ឆ័យ បានចិចារណា ដោយដ្ឋានដ្ឋាន
 ណានណាមួយ ដែលភក្ខុអញ បានដាក់វិនិច្ឆ័យ បានចិចារណា ដោយ
 ដ្ឋានដ្ឋានហើយ ណាននោះ ក៏មិនទៀង មានការលេចរេវ ជាធម្មតា ។

ទុដិយោ ទុដិយិត្តោ

សោ តត្ថ បិគោ អាសវាធំ ឡយំ ចាបុណាតិ
 នោ ទេ អាសវាធំ ឡយំ ចាបុណាតិ
 តេទេវ ធម្មរាគេន តាយ ធម្មទត្ថិយោ បព្វន្តំ
 ឱវត្តាតិយាធំ សំយោជនាធំ បរិក្ខយោ ឱបចានំតា
 ហោតិ តត្ថ បរិទិញយំ អនាវត្តិធម្មោ តស្មា
 លោកា ។ អយំ (១) ទោ កហចតិ តេន កកវតា
 ជាទតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯក-
 ធម្មោ សម្មទត្តាតោ យត្ថ កិក្ខុយោ អប្បមត្តស្ស
 អាតាចិយោ ពហិតត្តស្ស វិហារតា អវិមុត្តំ វា
 ចំត្តំ វិមុត្តតំ អបរិក្ខណា វា អាសវា បរិក្ខយំ
 កច្ឆន្តំ អទទុប្បត្តំ វា អទុត្តរំ យោកាក្ខមំ អទុ
 ចាបុណាតិ ។

១ ១. ធម្មវ្យំ រោ ។ ២. អយិចិ រោ ។

ទុដិយិត្ត ទី ២

ភិក្ខុនារ បានបិទនៅក្នុងសម្បវិចស្សនាធម៌នោះ វែងដល់ខ្លួនការអស់
 តាសវៈ ចាំឱ្យយ បើមិនដល់ខ្លួនការអស់តាសវៈ ចាំឱ្យយទេ ក៏បាន
 ជាឧបបាទិកៈ គ្រោះអស់សំយោជនៈ ចាំឱ្យយជាចំណែកទាំងក្រោម ៥
 ដោយនាម្រកក្នុងធម៌នោះ ដោយរលេចភ្លឺរកាយ ក្នុងធម៌នោះ បរិទិញាទ
 ក្នុងលោកនោះ មានការមិនគ្រឿងបំបាត់លោកនោះ ជាធម្មតា ។ ម្ចាស់
 គហមតិ ចិត្តរបស់ភិក្ខុដែលគ្មានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿង
 ដុតកំដៅកិរិយស មានចិត្តឆ្ងារទៅកាន់ព្រានិញាទ បើមិនចាំប្រស្រឡះក្តី
 វែងច្រស្រឡះ តាសវៈ ចាំឱ្យយ មិនទាន់អស់ក្តី វែងដល់ខ្លួនការ
 អស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី វែងដល់ខ្លួនវិញាទជាទិវក្សម ចាកយោគៈ
 ជំប្រុសិរ ក្នុងធម៌ឧប្បយណា ធម៌ឧប្បយនេះឯង ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគអង្គនោះ ជាអចារ្យសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 បានសំដែងហើយ ដោយប្រៀប ។

បុទ ចរា កហមតិ ភិក្ខុ វិក្ការិយាភិក្ខុ
 វុបសមា អន្តរាស្រ្តិ សម្បសាទិ ទេសសោ ឯកោ-
 ទិការា អវិក្ការិ អវិចារិ សមាទិទិ បិក្ខុសុទិ ទុតិយិ
 ឈានំ... តតិយិ ឈានំ... ចតុត្ថំ ឈានំ ឧប-
 សម្បវុទ្ធ វិហារតិ ។ សោ ឥតិ បដិសក្ខិ-
 ក្ខតិ ឥនធិ ទោ ចតុត្ថំ ឈានំ អភិសង្កតិ
 អភិសញ្ញេតយិ យិ ទោ បទ កំកុ
 អភិសង្កតិ អភិសញ្ញេតយិ តទទិទិ ឯកោ-
 ទិយុទ្ធ បដាទាតិ ។ សោ តតុ មិសោ
 អាសវិទំ ទយំ ទាបុណាតិ នោ ទេ អាស-
 វិទំ ទយំ ទាបុណាតិ តោទេ ទដ្ឋកកេន
 ភាយ ទដ្ឋទទិយោ បញ្ចុទ្ធ ឱរញ្ញាភិយានំ សិ
 យោ វិទានំ បរិកុយោ ឱបទាតិកោ ហោតិ
 តតុ បរិទិញយិ អនាវត្តិទម្លោ តស្មា លោកា ។

ម្ចាស់កហមតិ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះបានម្ចាស់វិក្កុះ ទិវ
 វិហារៈ (កំបានចូល) កាន់ទុតិយជ្ឈាន ជាធម្មជាតិ កើតមានក្នុង
 សម្ពាទិវន្ត ប្រកថាយសេចក្តីផ្តេរថា អិសត្វ មានសភាព
 ជាចិត្តខ្ពស់ឯក ដែលមិនមានវិក្កុះ មិនមានវិហារៈ បានតែចិត្ត
 ទិវសុទៈ ដែលកើតអតិសមាទិ អី បឋមជ្ឈាន... ទុតិយជ្ឈាន...
 ចូលកាន់ ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ភិក្ខុនោះ បានពិចារណាដូច្នោះ ក៏ដឹង
 ច្បាស់ថា ចតុត្ថជ្ឈាននេះឯង (ដែលភាគាអញ) បានភាគកំនែង បាន
 ពិចារណា ដោយចិត្តដ្ឋង្គី ឈានឯណាទីមួយ ដែលភាគាអញ បាន
 ភាគកំនែង បានពិចារណា ដោយចិត្តដ្ឋង្គីហើយ ឈាននោះ ក៏មិន
 ទៀង បានកិរិយាលេខាទៅជាធម្មតា ។ ភិក្ខុនោះបានបិតនៅក្នុងសម-
 បរិចស្សនាធម៌នោះ រមែងដល់នូវការអស់តាសវៈទាំងឡាយ រមែងទាន់
 ដល់នូវការអស់តាសវៈទាំងឡាយទេ រមែងបានជាឧបបាទិកៈ ព្រោះ
 តសីសំយោជនៈទាំងឡាយ ជាចំណែកទាំងក្រោម ៨ ដោយ
 អប្រេក ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីកេរយ ក្នុងធម៌នោះ ក៏បរិនិព្វាន
 ក្នុងលោកនោះ បានការមិនត្រូវប្រាប់ ពាកលោកនោះ ជាធម្មតា ។

អយម្យំ ទោ កហាបតិ ភេទ កតវតា ជាទតា
 បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកទម្មោ សម្ម-
 ទក្ខុតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិចោ
 បដិមត្តស្ស វិហារតា អវិបុត្តំ វា ធិត្តំ វិបុត្តតិ អប-
 វិក្ខុណា វា អាសវា បវិក្ខុយំ កត្ថន្តិ អទទុប្បត្តិ
 វា អទុក្ខំ យោកក្ខេមំ អទុចាបុណាតិ ។

បុន ចេវំ កហាបតិ ភិក្ខុ មេត្តាសហ-
 កភេទ ទេតសា ឯកំ ធិសំ ដវិក្ខា វិហារតិ
 កថា ទុតិយំ កថា កតិយំ កថា ទតុត្ថំ នីតិ
 ទុទ្ធមនោ កិរិយំ សព្វតិ សព្វត្ថកាយ សញ្ញាវន្តិ
 លោកំ មេត្តាសហកភេទ ទេតសា វិបុលេន
 មហត្ថកេន អប្បមាលោន អវេន អព្យាបជ្ឈេន
 ដវិក្ខា វិហារតិ ។ លោ នតិ បដិសញ្ញក្ខតិ
 អយម្យំ ទោ មេត្តាទេតាវិបុត្តិ អភិសម្ពុតា

ម្ចាស់គហបតិ ចិត្តបស្ចឹក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រមាទ អ្នកមាន
 ព្យាយាមជាគ្រឿងជុំគំរាវដ៏កិរិយស មានចិត្តឆ្កោះទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 មិនចាត់ចៃដន្យស្រូវក្តី រមែងប្រែប្រួល ភាសនៈចាំឲ្យយមិនចាត់អស់ក្តី
 រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនចាត់ដល់ក្តី រមែងដល់នូវគម្ពីរ
 ទិក្ខុម្រេតាយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌អម្បយណា ធម៌អម្បយនេះឯង
 ដែលព្រះមាតាព្រះកាកអង្គៈនេះ ជាការហេតុសម្បូរសម្បុ ប្រដិប្រាប
 ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

ម្ចាស់គហបតិ មួយទៀត ភិក្ខុមានចិត្តប្រមាទ ដោយមេត្តា
 ព្យាយាមទៅកាន់ទិសទី ១ ទី ២ ទី ៣ ទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ព្យាយាម
 កាន់ទិសខាងលើ ខាងក្រោម ឆ្វេងទិសទាំង៦(?) មានចិត្តប្រមាទដោយ
 មេត្តាដ៏ចំបូលយោបាយប្រមាណមិនបាន មិនបានឲ្យរ មិនបានព្យាបាទ
 ព្យាយាមទៅកាន់សត្វលោកទាំងនឹង ដោយយកខ្លួន ទៅប្រៀបនឹងសត្វ
 ទាំងនឹង ក្នុងទីទាំងនឹង ។ ភិក្ខុនោះ បានភិចារណាដូច្នោះ ក៏ដឹង
 ច្បាស់ថា មេត្តាទេតាវិបុត្តិនេះឯង (ដែលកត្តាអញ) បានកាន់វិនិច្ឆ័យ

១ សំដៅយកទិសទូទាំង ៤ ឯ ទិសអន្តរាយ ៧ ឯ ទិស ចំរើ តាយ័ត្យ ។

អតិសញ្ញតយិកា យំ បទ កិញ្ចិ អតិសង្កតិ
 អតិសញ្ញតយិកំ កទនិច្ចំ ធិរោទទធម្មន្តំ បដាទាតំ ។
 សោ ភក្កុ បំភោ អាសវាទំ ទយំ ចាបុណាតំ នោ
 ទេ អាសវាទំ ទយំ ចាបុណាតំ ភេទេវ ទធម្មរកេទ
 កាយ ទធម្មនិច្ចំយា បក្កុន្តំ ឡិរម្ពាតិយាទំ សំយោជនាទំ
 មរិក្កុយា ឡិបទាតិកោ យោតិ ភក្កុ បរិទំព្វយិ
 អនាវត្តិទធម្មោ តស្មា លោកា ។ អយម្បិ ទោ
 តហថតិ ភេទ កកវតា ជាទតា បស្សតា អរហតា
 សម្មាសម្ពុទ្ធនំ ឯកទធម្មោ សធម្មនក្កាតោ យក្កុ
 ភិក្កុនោ អច្ឆមត្តស្ស អាតាមិទោ បហិត្តស្ស
 វិហារោ អវិប្បត្តំ វា មត្តំ វិប្បត្តិ អបរិក្កិណា វា
 អាសវា បរិក្កុយិ កច្ចន្តំ អទទុប្បត្តិ វា អទុត្តំ
 យោកក្កេមិ អទុចាបុណាតិ ។

បានពិចារណា ដោយផ្ដិតផ្ដង់ហើយ លាទណាទិមួយ ដែលគាត់
 កញ្ញ បានភាវនា បានពិចារណា ដោយផ្ដិតផ្ដង់ហើយ លាទនោះ
 ក៏មិនទៀង មានការលក់ទៅ ជាធម្មតា ។ កិក្កុនោះ
 បានបិទនៅ ក្នុងសមបិទស្សនាមិទោះ រមែងដល់ទូកាអស់ភាសវៈ
 ទាំងឡាយ បើមិនទាន់ បានដល់ ទូកាអស់ភាសវៈទាំងឡាយ
 ទេ ក៏នឹងបានជាឧបបាទិកៈ ព្រោះអស់សំយោជនៈទាំងឡាយ ជា
 ចំណែកទាំងក្រោម ៥ ដោយគម្រោក ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្ដី
 រីករាយ ក្នុងធម៌នោះ ហើយក៏បរិទិញ្ចាន ក្នុងលោកនោះ មានការ
 មិនស្រឡាច ហារលោកនោះ ជាធម្មតា ។ ម្ចាស់គេបាចតិ ចិត្ត
 របស់កិក្កុ ដែលមិនមានសេចក្ដីប្រមាទ មានព្យាយាម ជាគ្រឿង
 ដុតកំរើកិរិលស មានចិត្តត្រូវទៅ កង់គ្រាន់គ្រាន់ មិនទាន់ប្រ
 ស្រឡាចក្ដី រមែងរួចស្រឡាច ភាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់អស់ក្ដី
 រមែងដល់ ទូកាអស់ ចិត្តរមែងមិនទាន់ដល់ក្ដី រមែងដល់ទូកាមិនទាន់
 ក្រេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តម្កយណា ធម៌តម្កយនោះនឹង
 ដែលព្រះមោក្ខត្រាហានកន្តិ្តនោះ ជាអរហតុ សម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រឆាំងប្រម
 ច្ចាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយស្រ្តីក ។

ធុន ធុរ កហមតិ កិក្ខុ កក្កណាសហ-
 កកោន កេតសា . . . ធុនិកាសហកកោន កេត-
 សា . . . ធុរេត្តាសហកកោន កេតសា ធុកំ ធុសិ
 ធុវិក្ខា វិហារតិ កថា ធុតិយិ កថា កតិយិ
 កថា កតុក្កំ ធុតំ ធុន្ទមលោ កិវិយំ សព្វតិ
 សព្វត្តកាយ សព្វារិដ្ឋិ លោកំ ធុរេត្តាសហកកោន
 កេតសា វិបុសេន មហាក្កកោន អប្បមាលោន
 អហារេន អក្កបដ្ឋេន ធុវិក្ខា វិហារតិ ។ សោ
 ធុតិ ធុនិសត្វក្កតិ អយេធុរិ ទោ ធុរេត្តា-
 កេតោវិធុត្តិ អភិសដ្ឋុតា អភិសញ្ចេតយិកា យិ
 ទោ ធុន កិក្ខុ អភិសដ្ឋុតា អភិសញ្ចេតយិកា
 កកេនិកំ ធុរោនធុត្តិ ធុនាតិ ។ សោ
 កក្ក ធុរោ អាសវនំ ធុយំ ចាបុណ្ហិ កោ
 កេ អាសវនំ ធុយំ ចាបុណ្ហិ កេទៅ ធុ-
 កកោន កាយ ធុន្ទនិយា ធុតាត្តិ ធុរុក្កា-
 យោនំ សំយោននំ ធុវិក្ខុយា ធុរេត្តាតិកោ ហោតិ

ធុរេត្តាសហកកោន កេតសា . . . ធុនិកាសហកកោន កេត-
 សា . . . ធុរេត្តាសហកកោន កេតសា ធុកំ ធុសិ
 ធុវិក្ខា វិហារតិ កថា ធុតិយិ កថា កតិយិ
 កថា កតុក្កំ ធុតំ ធុន្ទមលោ កិវិយំ សព្វតិ
 សព្វត្តកាយ សព្វារិដ្ឋិ លោកំ ធុរេត្តាសហកកោន
 កេតសា វិបុសេន មហាក្កកោន អប្បមាលោន
 អហារេន អក្កបដ្ឋេន ធុវិក្ខា វិហារតិ ។ សោ
 ធុតិ ធុនិសត្វក្កតិ អយេធុរិ ទោ ធុរេត្តា-
 កេតោវិធុត្តិ អភិសដ្ឋុតា អភិសញ្ចេតយិកា យិ
 ទោ ធុន កិក្ខុ អភិសដ្ឋុតា អភិសញ្ចេតយិកា
 កកេនិកំ ធុរោនធុត្តិ ធុនាតិ ។ សោ
 កក្ក ធុរោ អាសវនំ ធុយំ ចាបុណ្ហិ កោ
 កេ អាសវនំ ធុយំ ចាបុណ្ហិ កេទៅ ធុ-
 កកោន កាយ ធុន្ទនិយា ធុតាត្តិ ធុរុក្កា-
 យោនំ សំយោននំ ធុវិក្ខុយា ធុរេត្តាតិកោ ហោតិ

តត្ថ បរិវិញ្ញា យី អនាវត្តំ ចខ្មោ តស្ម
 លោកា ។ អយម្យំ ទោ កហបតំ តេន
 កតវតា បានតា បស្សតា អរហតា សម្មា-
 សម្ពុទ្ធន ឯកចខ្មោ សម្មទត្តា តោ យត្ថ កិក្ខុ
 ទោ អប្បមត្តស្ស អាតាបំ ទោ បហិតត្តស្ស វិ-
 ហារតោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តតំ អបរិក្ខិ-
 ណា វា អាសវា បរិក្ខយំ តច្ឆដ្ឋំ អនុ-
 ច្យតំ វា អនុត្តរំ យោ កក្កេមិ អនុចា ចុ-
 ណាតិ ។

បុន ធម៌ កហបតំ កិក្ខុ សត្វសោ
 រូបសញ្ញា ធម៌ សមតំ ក្កេមា បដិយសញ្ញា ធម៌ អត្តដ្ឋតា
 ចានត្តសញ្ញា ធម៌ អនិច្ចារិកា អនិច្ចោ អតាសោតិ
 អាតាសានញ្ញាយតំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតំ ។ សោ
 តិ បដិសត្តក្កតំ អយម្យំ ទោ អាតាសា-
 នញ្ញាយតំ ឧបសមាបត្តិ អភិសម្ពុតា អភិសញ្ញេតយំ តា

ហើយក៏បរិវិញ្ញា ក្នុងលោកនោះ មានការបំប្រែឲ្យចំបាកលោកនោះ
 ជាមួយគ្នា ។ កាលគេបាចតិ ចិត្តរបស់ក្នុង អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រទាន
 មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តត្រូវទៅកាន់
 ព្រានិញ្ចាន មិនទាន់ច្រសឲ្យភ្នំ រើមន្តិច្រសឲ្យ កាសិ-
 តាំងខ្យាយ មិនទាន់អស់ក្តី រើមន្តិដល់ខ្ញុំការអស់ ចិត្តិដល់មិនទាន់
 ដល់ក្តី រើមន្តិដល់ខ្ញុំធម៌ជាទីរក្សា ចាកយោនៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តៃ
 មួយណា ធម៌តៃមួយនេះឯង ដែលព្រាហ្មណ៍ព្រាហ្មណ៍អន្តៈនោះ ជា
 អហេតុ សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែង
 ហើយ ដោយប្រពៃ ។

កាលគេបាចតិ មួយទៀត ក៏ក្នុងបានដល់កាតាសានញ្ញាយតំ ធម៌
 ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា កាតាស មិនមានចំផុតដូច្នោះ ព្រោះប្រព្រឹត្ត
 កន្លងខ្ញុំរូបសញ្ញា ដោយប្រការតាំងពូជ ព្រោះវិទានសំរេចអិយសញ្ញា
 តាំងខ្យាយ ព្រោះរើមន្តិធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ខ្ញុំវាតាសញ្ញា ។ ក៏កុំនោះ
 បានចំបាកលោកដូច្នោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា កាតាសានញ្ញាយតំ ធម៌មហាបដិសញ្ញា
 ដែលកតាអញ្ញ បានដាក់តែង បានចំបាក ដោយដ្ឋិតដ្ឋង់ហើយ

យំ ទោ កំត្យំ អភិសង្កតំ អភិក្សេត-
 យំតំ គន្ធនិច្ឆំ ឯរោជន្តន្តំ បដាបាតំ ។
 សោ តត្ថ បំតោ អាសវំ ទយំ ចាបុ-
 ណាតំ ចោ ឆោ អាសវំ ទយំ ចាបុណាតំ
 តោវ ធម្មរាគន តាយ ធម្មនន្តិយោ បញ្ចង្គំ
 ឱវត្តកំយោ បំ សំយោនចារិំ បរិកុយោ ឱប-
 ចាតិកោ ហោតំ តត្ថ បរិច្ឆាយំ អបារិក្ខ-
 នោ តស្ម លោកា ។ អយម្បិ ទោ
 កហបតិ គេន កកវតា ជានតា បស្សតា
 អរហតា សង្កសត្តុទ្ធន ឯកនោ ធម្មនក្កោតោ
 យត្ថ កំកុយោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិចោ ចហិត្តស្ស
 វិហារោ អវិមុត្តំ វ ចិត្តំ វិមុត្តតំ អបរិក្ខិណា
 វ អាសវំ បរិកុយំ កច្ឆង្គំ អនុប្បត្តំ វ
 អនុត្តិ យោកក្ខេមិ អនុចារុណាតំ ។

ឈានណាមួយ ដែលការងារញាតានកំរែន បានចំបាលការងារដ្ឋាន
 ដ្ឋានហើយ ឈាននារកំរែនទៀត មានការលត់ជាធម្មតា ។ កិច្ចការ
 បិតាទៅក្នុងសមថវិស្សនាធម៌នោះ វែមនឹងដល់ខ្លួនការអស់ភាសវៈទាំងឡាយ
 បើមិនទាន់ដល់ ខ្លួនការអស់ភាសវៈទាំងឡាយទេ ក៏គង់បានជាឧបបាតិកៈ
 ក្រោយអស់សំយោនចារិកៈទាំងឡាយ ជាចំណែកទាំងក្រោម ៤ ដោយ
 សេចក្តីគ្រួសារ ក្នុងចម្ងើនោះ ដោយសេចក្តីក្រោយ ក្នុងចម្ងើ
 នោះ ហើយក៏បរិច្ឆាន ក្នុងលោកនោះ មានការមិនគ្រប់ចាក
 លោកនោះ ជាធម្មតា ។ ម្នាលគបាបតិ ចិត្តរបស់ភិក្ខុ ដែលមិន
 មានសេចក្តីប្រហុទ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំរើកិលេស មាន
 ចិត្តត្មារទៅ កាន់ស្រង់ក្លាន ចិត្តមិនទាន់ស្រួលស្រព្វក្តី វែមនឹងស្រួលស្រ
 ភាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់អស់ក្តី ក៏វែមនឹងដល់ខ្លួនការអស់ ចិត្តដែល
 មិនទាន់ដល់ក្តី វែមនឹងដល់ខ្លួនចម្ងើនច្រើន ចាកយោនៈដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 ចម្ងើនមួយណា ចម្ងើនមួយនេះឯង ដែលព្រាហ្មណ៍ព្រាហ្មណ៍ អត្ត
 នោះ ជាគោរព ឥតសម្បូរ ទ្រង់ប្រាប់ច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 បានសំដែងហើយ ដោយប្រហែល ។

ចុះ ចរិ កហាបតិ កិក្កុ សទ្ធសោ
 អាណាសានញាយតំ សមតំក្កុ អនត្ថំ វិញ្ញា-
 ណត្ថំ វិញ្ញាណញាយតំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារំ ...
 សទ្ធសោ វិញ្ញាណញាយតំ សមតំក្កុ នត្ថំ
 កំភ្លឺតំ អាកំត្តញាយតំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារំ ។
 សោ នតិ បដិសក្ខិក្កុតំ អយម្បិ ទោ
 អាកំត្តញាយតនសមាបត្តិ អភិសង្កតា អភិស-
 ញោតយិកា យំ ទោ កំភ្លឺ អភិសង្កតិ អភិសញោត-
 យិកំ តននំភ្លឺ ធិរោទនម្បជ្ជំ បដាទាតិ ។ សោ
 តត្ថ មំតោ អាសវំទំ មយំ ទាបុណាតិ ទោ
 ថេ អាសវំទំ មយំ ទាបុណាតិ តេនេវ នម្ប
 កតេន តាយ នម្បនត្ថំយា បញ្ចត្ថំ ឧរុក្កាតំ
 យាធំ សំយោជនាធំ បរិក្កុយា ឧបទាតិកោ ហោតិ
 តត្ថ បរិមិញ្ញយំ អនាវត្តំនេត្តោ តស្មា លោកា ។

ខាលនហបតិ មួយទៀត កិក្កុក្កុនិកាតាសានញាយននេស្សន
 ដោយប្រការទាំងស្រុង កំពុងដល់ ខ្លួនវិញ្ញាណញាយននេស្សន ដោយ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណ មិនមានចំបង្ក ... ក្នុងវិញ្ញាណញាយ-
 ននេស្សន ដោយប្រការទាំងស្រុង កំពុងដល់អាកំត្តញាយននេស្សន
 ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណ មិនមានដូច្នោះ ។ កិក្កុនា
 ភិចារណាដូច្នោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាកំត្តញាយននេសមាបត្តិនៃឯង
 ដែលតាមអញ បានដាក់តែង បានភិចារណា ដោយដឹងដឹងហើយ
 កំណាទណនិមួយ ដែលតាមអញ បានដាក់តែង បានភិចារ-
 ណា ដោយដឹងដឹងហើយ ឈាននោះ ក៏មិនទៀង មានការ
 លេត ជាធម្មតា ។ កិក្កុនា បានបំណាច់ ក្នុងសមថិបស្សនាបដិ
 នោះហើយ រមែងដល់នូវការអស់កាលៈទាំងស្រុង បើមិនទាន់បាន
 ដល់នូវការអស់កាលៈទាំងស្រុងទេ ក៏ដឹងបានថា ឧបទាតិកៈព្រោះ
 អស់សិយាជនៈទាំងស្រុង ជាចំណែកភាគីក្រោម ៨ ដោយទម្រុក
 ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីរីករាយ ក្នុងមិននោះ ហើយបរិមិញ្ញា
 ក្នុងវិលោកនោះ មានការមិនគ្រប់គ្រាន់ ទាតរលាកនោះ ជាធម្មតា ។

អយេត្យំ ទោ កហមតិ កេន កកវតា ជាទតា
 មស្សតា អវហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកានុ
 សម្មទក្ខតោ យត្ថ ភិក្ខុវោ អប្បមត្តស្ស
 អាតាមិលោ បហិតត្តស្ស វិហារោ អវិបុត្តំ វា ចិត្តំ
 វិបុត្តតំ អបរិក្ខិណា វា អាសវា បរិក្ខាយំ កត្តន្តំ
 អទទុប្បត្តំ វា អទុត្តំ យោកកេមំ អទុចាប្បណតីតំ ។

ឯវិ វុត្ត ធនេហោ កហមតិ អដ្ឋកតាតោ អា-
 យស្មន្តំ អាទន្តំ ឯតទភោទ សេយ្យថាមិ កាន្ត អាទទុ
 ចុកិសា ឯកំ ចិត្តមំ កវសន្តោ សកំនេវ
 ឯកានស ចិត្តមំ អនិកុទ្ទយ្យ ឯវេវ ទោ
 អហំ កាន្ត ឯកំ អមតញ្ជាវ កវសន្តោ សកំនេវ
 ឯកានសន្តំ អមតញ្ជាវ អលត្តំ សវនាយ(១) ។

១ ឧ.ប. ឃើញ ។

ខ្លួនគេហមតិ ចិត្តរបស់ភិក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រកាស មានព្យាយាម
 ជាគ្រឿងផុតកំដៅកិលេស មានចិត្តខ្លាច ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មិន
 ទាន់ច្រកស្រឡាញ់ រមែងច្រកស្រឡាញ់ កាលវៈទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់
 អស់ក្តី រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី រមែងដល់នូវ
 ធម៌ជាទីរក្សា ពាក្យយោធនៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌នៃមួយណា ចម្រើនមួយ
 នេះឯង ដែលព្រះបាទព្រះកោដិ អង្គីនោះ ជាអវោស្ថ សម្មាសម្ពុ
 ត្រង់គ្រាប់ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ចុះសំនែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

កាលដែលព្រះកោដិ ដ៏មានកាយ ចុះនោះយ៉ាងនេះហើយ
 ទសមគហមតិ អ្នកនៅក្នុងគ្រូសង្គ្រោះ ចុះនោះយ៉ាងនេះព្រះកោដិ
 ដ៏មានកាយផ្សំច្នោះថា បពិត្រព្រះកោដិចំរើន ដូចជាបុរស អ្នកស្វែង
 រកកំណប់ច្រកនៃមួយ ស្រាប់តែ បានកំណប់ច្រក ១១ នៃម្នាក់
 យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះកេរ្តិ៍ ស្វែងរកទ្វារ
 នៃព្រះនិព្វានរក្សាអមនៈនៃមួយទេ ស្រាប់តែ បានស្តាប់ច្បាស់នៃព្រះ
 និព្វាន រក្សាអមនៈទាំងឡាយ ១១ នៃម្នាក់ យ៉ាងនោះដែរ ។

សេយ្យថាមំ កន្ត ចុវិសស្ស អការំ ឯកា-
 នសទ្ធាវំ សោ តស្មិ អការេ អាណិក្ខេ
 ឯកាមេកោន ទ្វារេន សក្កុណោយ្យេ អត្តានំ
 សោត្តិ កាតុំ ឯវេនេ ទោ អហំ កន្ត ធិមេសំ
 ឯកានសន្តំ អមតទ្ធារាជំ ឯកាមេកោន អមត-
 ទ្ធាមន សក្កុណស្សាមំ អត្តានំ សោត្តិ កាតុំ ។
 ធិមេ ហំ នាម កន្ត អត្តតិក្ខិយា អាចរិយស្ស
 អាចរិយនមិ ចរិយសំស្សន្តំ (១) កើចនាហំ
 អាជយសុតោ អាទទ្ធស្ស ដូជំ (២) កវិស្សា-
 មិទិ ។ អថទោ នសមោ កហមតិ អដ្ឋ-
 កាណាសោ វេសាលិកក្ស ខាតសិប្បកក្ស កិក្ខុ-
 សង្ឃិ សន្និខាតាមេត្វា មណិកេន ទាននិយេន
 កោជនិយេន សហត្វា សន្តច្យេសិ សម្បវាវសិ
 ឯកាមេកក្ស កិក្ខុ បច្ចេកនុស្សយុកេន អច្ឆានេសិ

១ ឆ. ចរិយស្ស ។ ២ ឆ. ឆ. ឆ. ឆ. សោត្តា អង្គ ។

បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ដូចជាដូច្នោះ របស់បុរសមាតា ១១ កាលចេញពី
 នេះផ្ទះនោះ បុរសនោះ ក៏ភាចធ្វើខ្លួន ឲ្យមានស្នេហា ដោយទ្វារ
 វៃមួយ ។ បាន យ៉ាងណាមិញ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន បណ្តា
 អមតទ្វារ ១១ នេះ ខ្ញុំព្រះករុណា ដឹងភាចធ្វើខ្លួន ឲ្យមានស្នេហា
 ដោយអមតទ្វារវៃមួយ ។ បាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន អម្បាលដូចជា ភ្នកកន្សែងទាំងនោះ តែងស្រុកក្រែង
 សម្រាប់កាចារ្យ ដើម្បីកាចារ្យ ចុះខ្ញុំព្រះករុណា ដឹងធ្វើផ្លូវកាចារ្យ
 ដល់ព្រះគោនន្តដ៏មានកាយ តើដូចម្តេចទៅវិញ ។ គ្រានោះ ទសម-
 ភយមតិ ភ្នកនៅក្នុងក្រុងអង្គកៈ ក៏បានប្រជុំកិក្ខុសង្ឃ ដែល
 នៅក្នុងក្រុងវិសាលីផង នៅក្នុងក្រុងបានលំបាកផង ហើយអង្គុស
 កិក្ខុសង្ឃ ឲ្យឆ្លែងស្តាប់ស្តាប់ ដោយទានិយកោជនិយា ហរ
 ដ៏ដ៏ដ៏ដ៏ ដោយវេចប្រែខ្លួន គ្រានៃហាមយាត់ ហើយក្រំ
 កិក្ខុ ១ រួច ។ ឲ្យស្រៀកដណ្តប់ ដោយភ្លេចសំពត់ គ្រប់គ្រង

អាយស្សន្តត្ថ អាណម្ពំ តំដីវេន អាយស្សតោ ច
 អាណន្តស្ស បញ្ចសតិ វិហារំ កាកមេសិតិ ។
 (១២២) ឯកានុសហំ ភិក្ខុវេ អន្តេហំ សម-
 ញ្ញកតោ តោលកោ អភព្វោ តោគណំ បរិហារិកុំ
 ជាតិកាតុំ^(១) ។ កតមេហំ ឯកានុសហំ ។ ឥន
 ភិក្ខុវេ តោលកោ ន ប្រញ្ញ ហោតិ ន លក្ខណៈ-
 កុសលោ ហោតិ ន អាសាដិកំ សាដេតា^(២)
 ហោតិ ន វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ន ត្វមំ កត្តា
 ហោតិ ន តិក្កំ ជាតាតិ ន មិកំ ជាតាតិ ន វិថិ
 ជាតាតិ ន កោចកុសលោ ហោតិ អនវសេស-
 ជាហំ ហោតិ យេ តេ ទុសកា តោមិគរោ តោចរិទា-
 យកា តេ ន អតិរកម្មជាយ ច្នៃទេតា ហោតិ ។
 ឥដេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ឯកានុសហំ អន្តេហំ សមញ្ញកតោ
 តោលកោ អភព្វោ តោគណំ បរិហារិកុំ ជាតិកាតុំ ។

១ ឧ. ជាតិកុំ ។ ២ ឧ. ហរមតា ។

ញ្ញំត្រៃភោគទុដ្ឋានភាយុ ឱវស្សៀកដណ្តប់ ដោយត្រៃវិវេណំ ញ្ញំត
 ជាតិឱវស្សៀកា^(១) នៃម្ភ ៥០០ កហាចណៈ ប្រាគត្រៃភោគទុដ្ឋាន
 ភាយុផល ។

(១២២) ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្វាលភោ ប្រកបដោយអង្គ ១១
 ប្រការ មិនគួរក្បួនរោ មិនគួរធ្វើរោ ឱ្យចំរើនបានឡើយ ។
 ប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការនីមួយៗ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គង្វាលភោ ក្នុងលោកនេះ មិនស្គាល់ប្រេរោ ១ មិនស្គាល់ក្នុង
 លក្ខណៈ (អង្រៀនចំណាំ) ១ មិនចេះធ្វើអង្រៀនភិក្ខុយេ ១ មិនចេះច
 ដំបៅ ១ មិនធ្វើកំអែង ១ មិនស្គាល់កំរង ១ មិនស្គាល់ទិក
 ដែលគាត់ ១ មិនស្គាល់ផ្លូវ ១ មិនស្គាល់ក្នុងភាពខ្លាច ១ ត្រ
 យកទឹកដោះមិនឱ្យសសសល់ ១ មិនចូលក្នុងភោគឃ្នាល ជាប់ភា
 ចេស្រោ ជាមេដឹកនាំហ្មឺនោ ដោយអតិរកម្មជា ១ ។
 ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្វាលភោ ប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការ
 នេះ មិនគួរក្បួនរោ មិនគួរធ្វើរោ ឱ្យចំរើនបានឡើយ ។

១. កាធូចិវហកុដិទោ បានសិល្បសាស្ត្រវិទេសប្រវត្តិ ។ ឧត្តិកា ។

ឯកោ ភិក្ខុវេ ឯកានុសហំ ធម្មេវ សម្មា-
 គោតោ ភិក្ខុ អភោតោ ឥមស្មី ធម្មវនយេ វុឡ្យំ កុំឡ្យ
 វេយ្យំ អាមម្មិកុំ ។ កាតមេហំ ឯកានុសហំ ។
 ឥធន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន រូបញ្ច ហោតិ ន លក្ខ-
 ណក្យសលោ ហោតិ ន អាសាដិកំ សាដេតា
 ហោតិ ន វណំ បដិច្ចានេតា ហោតិ ន
 ទ្ធម៌ កត្តា ហោតិ ន តិក្ខុ ជាតាតិ ន
 ចិតំ ជាតាតិ ន វិចិ ជាតាតិ ន កោតា-
 ក្យសលោ ហោតិ អនវាសសោហិ ហោតិ យេ
 តោ ភិក្ខុ យេវ កត្តញ្ច ជិវច្យទ្ធដិតា សង្ឃមិតោ
 សង្ឃបរិបាយកា តោ ន អនិរកម្មជាយ ប្បវេតា
 ហោតិ ។ កាថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន រូបញ្ច
 ហោតិ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យិ កំត្យ
 រូចិ ធម្មាវ ន មហាក្កតាចិ ធម្មនុក្ក មហា-
 ក្កតាមិ ។ ទាណយរូបន្តិ យជាភូតំ ធម្មជាតាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១១ ប្រការ មិនខ្ពស់ខ្ពស់
 ការធំរើធំ ល្អសលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ យ៉ាងនេះឯង ។
 ប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុភក្កិសាសនានេះ ជាអ្នកមិនស្គាល់ច្រេ ១ មិនឃ្លាសវៃក្នុងលក្ខណៈ ១
 មិនចេះក្តីត្រៀមពន្យាយ ១ មិនចេះបិទជំនុំ ១ មិនធ្វើភ្នក់ផ្សែង ១
 មិនស្គាល់កំណត់ ១ មិនស្គាល់ទឹក ១ មិនស្គាល់ផ្លូវ ១ មិនឃ្លាសវៃ
 ក្នុងគោលដ្ឋាន ១ រួមយកទឹកដោះចាល់នៃអស់លើក ១ មិនចូលពួកភិក្ខុ
 ដែលជាថោះ អ្នកដឹងខ្សែត្រី ចូសយូរ ជាចំនាចសំសន្ស ជាអ្នក
 គ្រួសត្រាសន្ស ដោយគតិរកបូជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ
 មិនស្គាល់ច្រេ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភក្កិសាសនា
 នេះមិនដឹងច្បាស់ភាមៈសច្ច័កិក ខ្លួនរូបឯណាមួយ តើមហាក្កតេរូប
 ទាំង ៤ ឥត ១ ពុទ្ធជាយច្រេ ដែលកាស្រ័យនឹងមហាក្កតេរូបទាំង ៤ ឥត ។

ទុំធីយោ ទុំធីយវិក្កោ

ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧ រូបញ្ច ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧ សក្កិណាកុសលោ
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កម្មលក្ខណោ
 ពាលោ កម្មលក្ខណោ បណ្ឌិតោតិ យថាភូតំ
 ឧប្បដាធាតំ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧ
 សក្កិណាកុសលោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ឧ អាសាដិកំ សាដេតា ហោតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិក្កំ អធិកា-
 សេតិ ឧ បដហតំ ឧ វិនោទតំ ឧ ក្សន្តិ-
 ករោតិ ឧ អនការិ កមេតិ ឧប្បន្នំ ក្សាតា-
 ធិវិក្កំ . . . ឧប្បន្នំ វិហីសាវិក្កំ . . . ឧប្បន្នប្បន្នោ
 ចាបតោ អកុសលេ ឧប្ប អធិកាសេតំ ឧ
 បដហតំ ឧ វិនោទតំ ឧ ក្សន្តិករោតិ ឧ
 អនការិ កមេតិ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ឧ អាសាដិកំ សាដេតា ហោតិ ។

ទុំធីយវិក្ក ទី២

ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ភិក្ខុមិនស្គាល់រូប យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំឱ្យយ ចុះភិក្ខុមិនឃ្លាសវិ ក្នុងលក្ខណៈ រើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំឱ្យយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនដឹងច្បាស់តាមភ័យថា ចុះអ្នកពាល
 មានកម្មជាលក្ខណៈ ចុះអ្នកជាបណ្ឌិត ក៏មានកម្មជាលក្ខណៈដែរ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ភិក្ខុមិនឃ្លាសវិ ក្នុងលក្ខណៈយ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ចុះភិក្ខុ មិនចេះធ្វើគ្រឿងភ័យ រើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួលស្រឡាញ់យកកាមវិក្កុៈ
 ដែលកើតឡើងហើយ មិនលបេង មិនបាតាចង់ មិនធ្វើវិទ្យាសាស
 មិនបាចធ្វើ មិនឱ្យកើតទៅទៀត ទទួលស្រឡាញ់យកកាមវិក្កុៈ
 ដែលកើតឡើងហើយ . . . វិហីសាវិក្កុៈ ដែលកើតឡើងហើយ . . .
 អកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ។ មិនលបេង មិនបាតាចង់
 មិនបាចធ្វើវិទ្យាសាស មិនបាចធ្វើ មិនឱ្យកើត ទៅទៀត ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ភិក្ខុមិនចេះធ្វើគ្រឿងភ័យ យ៉ាងនេះឯង ។

កាមញ្ច កិច្ចាវ កិក្ខុ ន វណំ ចដិដ្ឋានោតា
 ហោតិ ។ នំន កិច្ចាវ កិក្ខុ ចក្កុចា វុច្ចិ
 ធិស្វា ធិមិច្ឆក្កាហិ ហោតិ អនុក្សញ្ញនក្កាហិ យត្វា-
 ធិការណាមេធិ ចក្កុទ្រ្ទិយំ អសិវតំ វិហារន្តំ អកិជ្ឈា-
 នោមនស្សា ចាចកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្ស-
 វេយ្យំ កស្ស សិវាយ ន ចដិបដ្ឋតំ ន កុតិ
 ចក្កុទ្រ្ទិយំ ចក្កុទ្រ្ទិយេ ន សិវំ អាចដ្ឋតំ ហោ
 តេន សន្តិ សុត្វា... ហោតេន កន្តំ យាយិច្ឆា ...
 ជិក្ខុយ វសំ សាយិច្ឆា . . . កាយេន ដោដ្ឋតិ
 ដុសំច្ឆា . . . មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ធិមិច្ឆ-
 ក្កាហិ ហោតិ អនុក្សញ្ញនក្កាហិ យត្វាធិការណា-
 មេធិ មធិទ្រ្ទិយំ អសិវតំ វិហារន្តំ អកិជ្ឈានោ-
 មនស្សា ចាចកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្ស-
 វេយ្យំ កស្ស សិវាយ ន ចដិបដ្ឋតំ ន កុតិ
 មធិទ្រ្ទិយំ មធិទ្រ្ទិយេ ន សិវំ អាចដ្ឋតំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនចេះចេះដំលៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញម្តេ ដោយចក្ក ឃើយ
 ប្រកាន់ធិមិច្ឆ ប្រកាន់អនុក្សញ្ញនៈ តួកអកុសលធម៌ ដីលាមក អិ
 កកិជ្ឈនិវិចារមនស្ស ឧប្បិគ្រមសន្តតំបុគ្គលន្តៈ ដែលមិនសង្រួម
 ចក្កុទ្រ្ទិយ ក្រោមមិនសង្រួមចក្កុទ្រ្ទិយណា ក៏មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 សង្រួមចក្កុទ្រ្ទិយនោះ មិនកេរ្តិ៍ចក្កុទ្រ្ទិយ មិនដល់ទូកាសង្រួម ក្នុង
 ចក្កុទ្រ្ទិយឡើយ ស្តាប់សំឡេង ដោយប្រាចៀក... ដុំភ្លុន ដោយ
 ប្រមុ... ក្សត្រស ដោយអណ្តាត... ពាល់គ្រូវដាដ្ឋត្វៈ ដោយ
 កាយ... ដឹងមន្ទារម្មណ៍ ដោយចិត្ត ហើយប្រកាន់ធិមិច្ឆ
 ប្រកាន់អនុក្សញ្ញនៈ តួកអកុសលធម៌ ដីលាមក អិកកិជ្ឈនិវិចារមនស្ស
 ឧប្បិគ្រមសន្តតំបុគ្គលន្តៈ ដែលមិនសង្រួមទូរមធិទ្រ្ទិយ ក្រោមពោធិមិន
 សង្រួមទូរមធិទ្រ្ទិយណា ក៏មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមទូរមធិទ្រ្ទិយនោះ
 មិនកេរ្តិ៍មធិទ្រ្ទិយ មិនដល់ទូកាសង្រួម ក្នុងមធិទ្រ្ទិយឡើយ ។

ឃីវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទ វណំ បដិច្ឆាទេតា ហោតិ ។
 កាថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទ ទ្ធមំ កត្តា
 ហោតិ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទ យ-
 ថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ទន្ធិ វិញ្ញាវទ បរេសំ
 ទេសេតា ហោតិ ។ ឃីវំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ទ ទ្ធមំ កត្តា ហោតិ ។ កាថញ្ច
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទ ភិក្ខុ ជាបាតិ ។ ឥទ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតា
 អាតតាតមា ទន្ធិទា វិទយទា មាតិកាទា
 តេ កាលេទ កាលំ ទុចស្តង្គមិក្ខា ទ
 បរិច្ឆេទិ ទ បរិច្ឆេទិ ឥទំ កន្តេ កដំ ឥមស្ស
 តោ អន្តោតិ ។ តស្ស តេ អយ-
 ស្មន្នោ អវិជេត្យវេ ទ វិវុទ្ធិ អនុត្តានិកាតញ្ច
 ទ ទុត្តានិកាភេទិ អទេកវិហិតេសុ (១) កន្ធិច្ឆាទិ-
 យេសុ (២) ទន្ធិសុ កន្ធិ ទ បដិវិហិតេទិ ។

១ ទ. ម. ឯច្ឆេប បស្សតា ទន្ធិ ។ ២ ទ. ម. វិញ្ញាវិយាយុ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនចេះបិទដំបៅ យ៉ាងទេរេង ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនធ្វើ ភ្នក់ផ្សែង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនសិវ័និទមិកាមខ្លួនស្តាប់មក តាមខ្លួនរៀនមក
 ដល់ដទៃទាំងឡាយដទៃ ដោយពិសារ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមិនធ្វើភ្នក់ផ្សែងយ៉ាងទេរេង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនស្គាល់
 កំពង់ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ក្លាយទៅកេត្តភិក្ខុដែលជាគុកាចេះដឹងច្រើន ចេះចាំនិកាយ ច្រឡំនឹងមិ
 ច្រឡំនឹងយេ ច្រឡំនឹងមាតិកា ភិបាតិមោក្ខទាំងពីរ គ្រប់ ។
 កាល ប៉ុន្តែមិនបានសាកសួរ មិនបានដេញដោលថា បរិក្រាណក
 ដំបំរើន ហេតុនេះ ដូចម្តេច សេចក្តីនៃពាក្យនេះ តើដូចម្តេច ។
 លោកដ៏មានកាយ ទាំងនោះ មិនបើកចំហនូវសេចក្តី ដែលកំបាំងផង
 មិនធ្វើឱ្យកាន់នូវសេចក្តី ដែលជ្រៅផង មិនចេញបង្ហាញនូវសេចក្តីសន្សំ
 ក្នុងនិទមិទាំងឡាយ ដែលគួរសន្សំយេច្រើនប្រការ ដល់ភិក្ខុនោះផង ។

ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទ តិភ្នំ ជាធាតុ ។
 កាថត្ត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទ បិភំ ជាធាតុ ។
 ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថាតត្បវេនិភោ ទធម្មវិធមេ
 ធម្មសិយមាទេ ទ លភតិ អនុវេនិ ទ លភតិ
 ទធម្មវេនិ ទ លភតិ ទធម្មបសញ្ញាតិ ថាមុដ្ឋំ ។
 ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បិភំ ទ ជាធាតុ ។
 កាថត្ត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទ វិដិ ជាធាតុ ។
 ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិយិ អដ្ឋង្គិកំ ធម្មំ
 យថាភូតំ ទធម្មជាធាតុ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ទ វិដិ ជាធាតុ ។ កាថត្ត ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ទ កោចរកុសលោ ហោតិ ។ ឥទ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ យថា-
 ភូតំ ទធម្មជាធាតុ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ទ កោចរកុសលោ ហោតិ ។ កាថត្ត
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អទវសសោយិ ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់ភិភំ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ មិនស្គាល់ទិកជីក តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ កាលបើធម្មវិធមេ ដែល
 គេជាគន្ធបានប្រាប់ បានសំដែងហើយ ក៏មិនបានខ្លួនការជីវិតអត្ត មិនបានខ្លួន
 ការជីវិតមិ មិនបានបាមុដ្ឋៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់ទិកជីក យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុ មិនស្គាល់ដូរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ មិនដឹងច្បាស់តាមភិក ខ្លួនអត្តដែលប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់ដូរ យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងគោច-
 រដ្ឋាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 មិនដឹងច្បាស់តាមភិក ខ្លួនសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងគោចរដ្ឋាន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ រួមយកទឹកដោះ អស់រលីង តើដូចម្តេច ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

ឥឡ កំក្កវេ កំក្កុ សុត្វា តតាមតិកា អភិហដ្ឋិ
 មវាមដ្ឋិ ធីវាចិណ្ណា ចាតសេនាស ធនិលា ឧប្បត្ថយតេ-
 សដ្ឋមវិក្ការេន តត្រ កំក្កវេ កំក្កុ មត្ថំ ន
 ជាតាតិ មដិក្កហសាយ ។ វិវំ ទោ កំក្កវេ
 កំក្កុ អនវាសសនោហិ ហោតិ ។ កាដញ្ច
 កំក្កវេ កំក្កុ យេ តេ កំក្កុ ថេរា រត្តត្វា
 ធិរឃ្យត្ថជិតា សដ្ឋមិករោ សដ្ឋមវិហាយកា តេ
 ន អតិបកប្បវាយ ប្បជេតា ហោតិ ។ ឥឡ
 កំក្កវេ កំក្កុ យេ តេ កំក្កុ ថេរា រត្តត្វា
 ធិរឃ្យត្ថជិតា សដ្ឋមិករោ សដ្ឋមវិហាយកា តេសុ
 ន មេត្តំ កាយកម្មំ មត្តបដ្ឋាថេតិ អារិ ថេរ
 រហា ធន ធន មេត្តំ វិធិកម្មំ ... ន មេត្តំ
 មនោកម្មំ មត្តបដ្ឋាថេតិ អារិ ថេរ- រហា ធន ។

ទុតិយវគ្គ ទី២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានពួកអបាមភិ អ្នកមាន
 សត្វ ចាំគ្នាមកបរិវារ ដោយចិវិ ចិណ្ណុបុត សេនាសនៈ តិលា-
 ឧប្បត្ថយតេសដ្ឋមវិក្ការោ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់ប្រមាណ
 ក្នុងការទទួលបង្គំយំទាំងនោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរួចរក
 ទំករដោយអស់រលីតិ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិន
 ប្រដាប់ភិក្ខុវិសេសជាថេរៈអ្នកជំនក់គ្រី ចូសយូរ ជាបិកាចេសសន្ធិ ជា
 អ្នកគ្រូគ្រាសន្ធិ ដោយអតិរេកចូជា ភីម្លិចម្លិច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុណា ជាថេរៈ អ្នកជំនក់គ្រី ចូសយូរ ជាបិកា
 ចេសសន្ធិ ជាអ្នកគ្រូគ្រាសន្ធិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនដឹកលំកាយ-
 កម្មប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក្នុងចំពោះមុខក្តី ក្នុងចំ
 ជុំប៉ុន្មានក្តី មិនដឹកលំវិចិត្ត ប្រកបដោយមេត្តា... មិនដឹកលំ
 មនោកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងចំពោះមុខក្តី ក្នុងចំជុំប៉ុន្មានក្តី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គប្បដិសន្ធិសម្ម ឯកាទសកថំបិដក

ឃីវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ យេវ
 វត្តញ្ញ ចិវប្បត្តិជេតា សង្ឃចិគរោ សង្ឃបរិទាយកា
 តេ ន អនិវេកប្បដាយ ប្បជេតា ហោតិ ។ ឥមេហិ
 ទោ ភិក្ខុវេ ឯកានុសេហិ ធម្មេហិ សមម្មាគតោ
 ភិក្ខុ អកាណោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វិទ្ធី វិទ្ធី វេបុល្លិ
 អាចម្មិតុំ ។ ឯកានុសេហិ ភិក្ខុវេ អន្តេហិ សមម្មា-
 គតោ តោនាលកោ កាណោ តោតណំ បរិហរិតុំ
 ជាតិកាតុំ ។ កាតមេហិ ឯកានុសេហិ ។ ឥន
 ភិក្ខុវេ តោនាលកោ វុច្ឆញ្ញ ហោតិ លក្ខណ-
 កុសលោ ហោតិ អាសាដិកំ សាដេតា ហោតិ
 វិណិ បដិញ្ញាធមោ ហោតិ ទ្ធមិ កត្តា ហោតិ
 តំតុំ ជាតាតិ មិតំ ជាតាតិ វិជិ ជាតាតិ
 តោនេកុសលោ ហោតិ សាវិសសនោហិ ហោតិ
 យេ តេ ទុសកា កោបិគរោ កោបិវិចា-
 យកា តេ អនិវេកប្បដាយ ប្បជេតា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គប្បដិសន្ធិសម្ម ឯកាទសកថំបិដក

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិធម្មជាតិភិក្ខុ ដែលជាៈថាៈ អ្នកដឹងត្រឹម
 ប្រសយ្យ ជាបិការបេសំសង្ឃ ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអនិវេកប្បដា
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រករដោយធម៌ទាំង
 ១១ប្រការនេះ មិនគួរដល់ខ្ញុំការបើរើន លុបលាស់ ចិទ្ធិលាយ ក្នុងធម្ម-
 វិន័យនេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អត្ថិលភោ ប្រករដោយ
 អង្គ ១១ប្រការ ទើបគួររក្សាហ្វូងគោ ធ្វើភាទិវចរិនទុន ។ ប្រករដោយ
 អង្គ ១១ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អត្ថិលភោ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកស្គាល់រូបគោ ១ ឆ្មោសវិក្កិលកុសលៈ ១
 ចេត្តិឆ្មោស្រពន្ធរុយ ១ ចេបិទដំរុវ ១ ចេបិទក្នុងផ្សូង ១ ស្គាល់
 កំភីនិ ១ ស្គាល់ទឹកជីក ១ ស្គាល់ផ្លូវ ១ ឆ្មោសវិក្កិលភោបរដ្ឋាន ១
 រុយេកទិកដោះ ឱ្យបានសេសសល់ ១ ប្បដាខ្ញុំភិក្ខុភោឆ្មោសដែល
 ជាបិការបេសំគោ ជាមនីកតិហ្វូងគោ ដោយអនិវេកប្បដា ១ ។

ទុំឃីយោ ទុំឃីយវិគោ

ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ឯកានុសហិ អន្តេហិ
 សមញ្ញកតោ កោចាលកោ កត្វោ កោតណំ
 បរិហារិកុំ ជាតិកាតុំ ។ ឯវេវ ទោ ភិក្ខុ-
 វេ ឯកានុសហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ-
 កត្វោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យស្ម
 អាបដ្ឋិតុំ ។ កតមេហិ ឯកានុសហិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ រូបញ្ញ ហោតិ លក្ខ-
 ណកុសលោ ហោតិ អាសាដិកំ សាធតោ
 ហោតិ វណិ ចជិន្ទានេតោ ហោតិ ទ្ធមំ កត្តា
 ហោតិ តិក្ខុំ ជាធាតុំ បីតំ ជាធាតុំ វិធី
 ជាធាតុំ កោចកុសលោ ហោតិ សារសសនោហិ
 ហោតិ យេ តេ ភិក្ខុ វេរោ កត្តញ្ញ
 ចិរយ្យទ្ធវិទា សង្ឃបិទោ សង្ឃចរិយាយ កា
 តេ អតិបកប្បជាយ ព្រុជេតោ ហោតិ ។
 កតញ្ញ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ រូបញ្ញ ហោតិ ។

ទុំឃីយវិគោ ទី២

ម្នាលភិក្ខុចាំទ្បយ អត្ថិលកោ ប្រកបរដោយអង្គចាំទ្ប ១១ ប្រការនោ
 ទើបគួរព្រមព្រៀងគោ ធ្វើគោ ឱ្យចំរើនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ចាំទ្បយ ភិក្ខុប្រកបរដោយធម៌ ១១ ប្រការ ទើបគួររស់
 ឱ្យកាន់ចំរើន ល្អគលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម៌នៃយំនេះបាន ក៏យ៉ាង
 នោះឯង ។ ប្រកបរដោយធម៌ ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុចាំទ្បយ ចិត្តក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្គាល់រួម ១
 ល្យាសវៃក្នុងលក្ខណៈ ១ ចេះឆ្លើយឆ្លៀលពន្យាយ ១ ចេះបិទដំរុយ ១
 ចេះធ្វើក្បែរយូន ១ ស្គាល់កំពង់ ១ ស្គាល់ទឹកដឹក ១
 ស្គាល់ផ្លូវ ១ ល្យាសវៃក្នុងគោបរដ្ឋាន ១ រួមយកទឹកដោះឱ្យមាន
 សេសសល់ ១ ចូលចិត្តភិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងត្រឹម ចូសយូរ
 ជាបិទគោរបស់សិទ្ធិ ជាអ្នកត្រួតត្រាសិទ្ធិ ដោយអតិរកប្បជា ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុចាំទ្បយ ចុះភិក្ខុ ស្គាល់រួម តើដូចម្តេច ។

ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យំ កិញ្ចិ រូមិ ចន្ទារិ ច
 មហាក្ខតានិ ចតុន្ទត្ថា មហាក្ខតានិ ឧទាទាយវុច្ឆន្តិ
 យថាភ្នំ បដាទាតិ ។ ឃីវ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ រូបត្ថា ហោតិ ។ កាដត្ថា ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ លក្ខណកុសលោ ហោតិ ។ ឥន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាឌ្ឍលក្ខណោ ពាលោ កាឌ្ឍល-
 ក្ខណោ បណ្ឌិតោតិ យថាភ្នំ បដាទាតិ ។ ឃីវ
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ លក្ខណកុសលោ ហោតិ ។
 កាដត្ថា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាសាដិកំ សារដេតា
 ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិត្តំ
 ទាដិវាសេតិ បដហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តិករោតិ
 អនការំ កថេតិ ឧប្បន្នំ ព្យាទាទវិត្តំ . . .
 ឧប្បន្នំ វិហឹសាវិត្តំ . . . ឧប្បន្នច្បន្នោ ទាចកោ
 អកុសលេ ធម្មេ ទាដិវាសេតិ បដហតិ
 វិនោទេតិ ព្យន្តិករោតិ អនការំ កថេតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភិក្ខុសាសនានេះ ដឹងច្បាស់នាមនិព ខ្ញុំរួច
 ណាមួយ និងហានុប្បទាន ២ ផង ទុកទាយរួច ដែលពាក្យស្រើយ
 ទ័នមហានុប្បទាន ២ ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកស្គាល់រូប
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកស្គាល់វិក័នលក្ខណៈ
 រឿម្បិចម្បិច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភិក្ខុសាសនានេះ ដឹងច្បាស់
 នាមនិពថា បុគ្គលជាលក្ខណៈ បុគ្គលជាបណ្ឌិត មានកម្ម
 ជាលក្ខណៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកស្គាល់វិក័នលក្ខណៈ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុក្ខុជាអ្នកចេះនឹងត្រៀម
 ពន្យាយ រឿម្បិចម្បិច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភិក្ខុសាស-
 នានេះ មិនទទួលបាននឹងយកកាមវិត្តុៈដែលកើតឡើងហើយ លះចង់
 បន្ទាចន៍ ធ្វើឡើវិចារស ធ្វើមិនឲ្យកើតទៅទៀតបាន ខ្ញុំស្រឡាចខ-
 វិត្តុៈដែលកើតឡើងហើយ . . . វិហឹសាវិត្តុៈដែលកើតឡើងហើយ . . .
 មិនទទួលបាននឹងយកកុសលនិ ដំណបក ដែលកើតឡើងហើយ ។
 លះចង់ បន្ទាចន៍ ធ្វើឡើវិចារស ធ្វើមិនឲ្យកើត ទៅទៀត ។

ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាសាដេតំ សាដេតា
 ហោតិ ។ កាដេតុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វណំ មជ្ជិម្ហានេតា
 ហោតិ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ ទក្កុតា រូចំ ទិស្វា ន
 ធិមិគ្គត្តាហិ ហោតិ ធានុត្យញ្ញទត្តាហិ យត្វាទិ-
 ការណមេនំ ទក្កុត្រិយេ អសំវុតិ វិហារន្តំ អភិជ្ឈា-
 នោមទស្សា ចាបតា អកុសលា ទន្មា អន្ធាស្ស-
 វេយ្យំ តស្ស សំវាយ មជ្ជិមជ្ឈតិ រក្ខតិ ទក្កុត្រិយេ
 ទក្កុត្រិយេ សំវំ អាមជ្ឈតិ សោតេន សន្តិ សុត្វា ...
 ឃានេន កម្មំ ឃាយិត្វា ... ជិក្ខុយ វសិ
 សាយិត្វា ... កាយេន ទោជ្ជតិ ធុសំត្វា ...
 មនសា នន្តំ វិញ្ញាយ ន ធិមិគ្គត្តាហិ ហោតិ
 ធានុត្យញ្ញទត្តាហិ យត្វាទិការណមេនំ មជ្ជិម្ហាយ
 អសំវុតិ វិហារន្តំ អភិជ្ឈានោមទស្សា ចាបតា អកុ-
 សលា ទន្មា អន្ធាស្សវេយ្យំ តស្ស សំវាយ មជ្ជិ-
 មជ្ឈតិ រក្ខតិ មជ្ជិម្ហាយ មជ្ជិម្ហាយ សំវំ អាមជ្ឈតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកចេះត្រិះត្រៀម ពន្លឺរយ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ ជាអ្នកចេះបិទដំឡៅ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរួម ដោយចក្ក
 ហើយជាអ្នកមិនប្រកាន់និមិត្ត មិនប្រកាន់អនុត្យញ្ញានៈ អកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ផលាមក គំអភិជ្ឈានីវោមនស្ស គច្បវិជាប់តាម
 បុគ្គលខ្លះ ដែលមិនសង្រួមចក្កត្រិះត្រៀម ព្រោះហេតុមិនសង្រួមចក្កត្រិះត្រៀម
 ណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមចក្កត្រិះត្រៀមនោះ រក្សាចក្កត្រិះត្រៀម
 ដល់ខ្លះតារសង្រួម ក្នុងចក្កត្រិះត្រៀម ស្តាប់សំឡេង ដោយគ្រឿង...
 គំភ្លិនដោយច្រមុះ... ភូម្មសេ ដោយអណ្តាត... ពាល់ត្រូវដោយជ្រូត
 ដោយកាយ... ជីវិតច្បាស់ចង្ហារម្មណ៍ ដោយចិត្ត ហើយជាអ្នកមិន
 ប្រកាន់និមិត្ត មិនប្រកាន់អនុត្យញ្ញានៈ អកុសលធម៌ទាំងឡាយផលាមក
 គំអភិជ្ឈានីវោមនស្ស គច្បវិជាប់តាមបុគ្គលខ្លះ ដែលមិនសង្រួម
 មន្ត្រិយ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមមន្ត្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 សង្រួមមន្ត្រិយនោះ រក្សាមន្ត្រិយ ដល់ខ្លះតារសង្រួមក្នុងមន្ត្រិយ ។

ឃីវិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វណិ មជ្ជិម្ហាធម្មា ហោតិ ។
 កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទ្ធម៌ កត្តា ហោតិ ។
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យជាសុតំ យជាធម៌យត្តំ ទម្មិ វិញ្ញាបន
 ចរសំ ទេសេតា ហោតិ ។ ឃីវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ទ្ធម៌ កត្តា ហោតិ ។ កាដញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ធិត្តំ ជាតាតិ ។ ។ ។ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យេ តេ ភិក្ខុ ទហុស្សតា អាតតាភមា ទម្ម-
 នា វិទយនា មាតិកានា តេ កាលេន កាលំ
 ឧបសន្តិមិញ្ច ចរិយន្តិ ។ ។ ។ កតិ ។ ។ ។
 កោ អត្តាតិ ។ ។ ។ តស្ស តេ អាយស្មន្តា
 អវិជញ្ជោ វិច្ឆិ អនុត្តានិកតតា ឧត្តានិករេន្តិ
 អនេកាវិហិតេសុ កម្មជ្ជាបិយេសុ ទម្មេសុ កត្តិ
 វិទានេន្តិ^(*) មជ្ជិវិទានេន្តិ ។ ឃីវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ធិត្តំ ជាតាតិ ។

។ ។ ។ វិទានេន្តិ ទ្ធី ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកចេះបំណិយ្យ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកចេះបំណិយ្យ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ជាអ្នកសិវ័ន៍ចម្រើនខ្លួន
 ស្តាប់ តាមខ្លួនប្រាកដ ដល់ដំណឹងទាំងឡាយដទៃ ដោយសេចក្តី
 ពិស្តារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកចេះបំណិយ្យ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ចូល
 ទៅក្នុងភិក្ខុ ដែលជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ចេះចាំទិកាយ ទ្រទ្រង់
 ចម្រើន ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា គ្រប់កាល ហើយសាកសួរថា
 ចត្តិគ្រោណកម្មិយមិ ខោតុខោ ដូចម្តេច សេចក្តីនៃភាសិតនេះ ដូច
 ម្តេច ។ លោកដ៏មានគោរពទាំងនោះ ក៏បើក ចង្អុល កំចាត់កំចាយ
 សេចក្តីដែលកំចាត់ឯង ធ្វើឲ្យកំចាត់របស់ដែលជ្រៅជ្រះ បោះបង់ កំចាត់
 កំចាយសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលគួរសង្ស័យច្រើនប្រការ
 ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុស្តាយកំចាត់ យ៉ាងនេះឯង ។

កាដញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ បិកំ ជាទាតំ ។
 ៧១ កិក្ខុវេ កិក្ខុ តថាភក្កប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
 នេសំយមាទេ លកតំ អត្ថវេទំ លកតំ ធម្មវេទំ
 លកតំ ធម្មបសញ្ញាតំ ខាត្ថដ្ឋំ ។ ឯវិ ទោ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ បិកំ ជាទាតំ ។ កាដញ្ច កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ វិទំ ជាទាតំ ។ ៧២ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អវិយំ
 អន្ធន្តិកំ មត្តំ យថាក្ខតំ បជាទាតំ ។ ឯវិ ទោ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ វិទំ ជាទាតំ ។ កាដញ្ច កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ កោចរក្កុសលោ ហោតិ ។ ៧៣ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ យថាក្ខតំ បជាទាតំ ។
 ឯវិ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ កោចរក្កុសលោ
 ហោតិ ។ កាដញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ សាវ
 សេសនោហិ ហោតិ ។ ៧៤ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សត្វា កហមតំកា អតំហដ្ឋំ ចកិវេន្តិ
 ចំអិចិស្កា ចាតសេនាស ធកិលានប្បន្ទយកេស ជ្ជបិក្ខុវេ ។

ខ្មោលកិក្ខុវេទិទ្យាយ ចុកិក្ខុស្កាលំទិកជិត តើដូចម្តេច ។ ខ្មោល
 កិក្ខុវេទិទ្យាយ កិក្ខុកណិសាសនានេ កាលបើធម្មវិទយ ដែល
 តថាភក្កប្បវេទិតេ បានសំដែងហើយ ក៏បាននូវការដឹងអត្ថ បាននូវការ
 ដឹងធម៌ បាននូវមុដ្ឋៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ។ ខ្មោលកិក្ខុវេទិទ្យាយ កិក្ខុ
 ស្កាលំទិកជិត យ៉ាងនេះឯង ។ ខ្មោលកិក្ខុវេទិទ្យាយ ចុកិក្ខុស្កាលំ
 ដូរ តើដូចម្តេច ។ ខ្មោលកិក្ខុវេទិទ្យាយ កិក្ខុកណិសាសនា
 នេ ស្កាលំភាមនិក ខ្ញុំបង្ហាញដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ។ ខ្មោល
 កិក្ខុវេទិទ្យាយ កិក្ខុស្កាលំដូរ យ៉ាងនេះឯង ។ ខ្មោលកិក្ខុវេទិទ្យាយ
 ចុកិក្ខុកណិសាសនេ កណិសាសនានេ តើដូចម្តេច ។ ខ្មោលកិក្ខុវេទិទ្យាយ
 កិក្ខុកណិសាសនានេ ដឹងព្រលំភាមនិក ខ្ញុំសង្ឃដ្ឋាន ៤ យ៉ាង ។
 ខ្មោលកិក្ខុវេទិទ្យាយ កិក្ខុវេទិទ្យាយ កណិសាសនានេ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ខ្មោលកិក្ខុវេទិទ្យាយ ចុកិក្ខុ ក្នុងធម៌ទិកដោះ ឱ្យមាន
 សេសសល់ តើដូចម្តេច ។ ខ្មោលកិក្ខុវេទិទ្យាយ កិក្ខុកណិសាសនា
 នេ មានលក្ខណៈបដិ អ្នកមានសត្វចាំភ្នែក ចកិវេន្តិ ដោយ
 ចិវិ ចិល្លាចុក សេនាសនៈ គិលានប្បន្ទយកេសជ្ជបិក្ខុវេ ។

កម្រត្ត ភិក្ខុ មត្តិ ជាបាតិ បដិក្កហណាយ ។
 ឃី ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សាវសសនោហិ ហោតិ ។
 កធម៌ត្ថ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ទេវ ភក្កញ្ញ
 ទិវច្បទ្ធជិតា សង្ឃបិករោ សង្ឃបរិទាយកា តេ
 អតិបេកម្មជាយ ច្រាជិតា ហោតិ ។ ឥឯ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ទេវ ភក្កញ្ញ ទិវច្ប-
 ទ្ធជិតា សង្ឃបិករោ សង្ឃបរិទាយកា តេសុ មេត្តិ
 កាយកម្មំ បទុចដ្ឋាមេតិ អារី ទេវ វហា
 ច មេត្តិ វិចិកម្មំ... មេត្តិ មនោកម្មំ បទុចដ្ឋា-
 មេតិ អារី ទេវ វហា ច ។ ឃី ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ទេវ ភក្កញ្ញ ទិវច្បទ្ធជិតា
 សង្ឃបិករោ សង្ឃបរិទាយកា តេ អតិបេកម្មជាយ
 ច្រាជិតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ឯកានុសហិ ឯមេហិ សមម្មាគតោ ភិក្ខុ កាត្វា
 ឥមស្មិ ចម្រវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេបុល្លិ អាចដ្ឋិតុត្តិ ។

ភិក្ខុសាលប្រមាណ ក្នុងការទទួលបន្ទុយទាំងនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុសាលនោះ ជាអ្នកទ្រុឌទ្រោមទាំងនោះ ឱ្យទាម
 សេសសល់ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជា
 អ្នកបូជា ក្នុងភិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងត្រឹម ឬសយ្យ ជាបិដាករបស់សង្ឃ
 ជាអ្នកទ្រុឌទ្រោមសង្ឃ ដោយអតិរកម្មជា តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុសាលនោះ ដំកល់កាយកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា
 ចំពោះក្នុងភិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងត្រឹម ឬសយ្យ ជាបិដាករបស់សង្ឃ
 ជាអ្នកទ្រុឌទ្រោមសង្ឃ ក្នុងចំពោះមុខក្តី ក្នុងចំណែកមុខក្តី ដំកល់
 វិចិកម្មប្រកបដោយមេត្តា... ដំកល់ទោតម្ម ប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងចំ
 ពោះមុខផង ក្នុងចំណែកមុខផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជា
 អ្នកបូជាភិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងត្រឹម ឬសយ្យ ជាបិដាករបស់
 សង្ឃ ជាអ្នកទ្រុឌទ្រោមសង្ឃ ដោយអតិរកម្មជា យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ទទេ ប្រការនេះ ទើបគួរ
 ដល់នូវការចិរិកេ ល្អទលាស់ ដំទូលោយ ក្នុងធម៌វិទ្យានេះទាន ។

[១២៨] អដទោ សម្ពុហុលា កិក្ខុ យេន កកក
 តេនុបសង្កតិសុ ឧបសង្កតិក្ខា កកក្កំ អកិកិទេត្វា
 ឯកមង្កំ ឯសិទិសុ ។ ឯកមង្កំ ឯសិទ្ធា ទោ តេ កិក្ខុ
 កកក្កំ ឯតនកេតិ ឯសិទ្ធ ទុ ទោ កន្តេ កិក្ខុទោ
 កតិក្ខុទោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ បឋវីយេ
 បឋវីសត្ថិ អស្ស ទ អាចស្មិ អាចោសត្ថិ អស្ស ទ
 ទេជស្មិ តោជោសត្ថិ អស្ស ទ វិកាយស្មិ វិកាយសត្ថិ
 អស្ស ទ អាតាសានញាយននេ អាតាសានញាយ-
 តនសត្ថិ អស្ស ទ វិញ្ញាណញាយននេ វិញ្ញាណ-
 ញាយតនសត្ថិ អស្ស ទ អាតិញ្ញាយននេ
 អាតិញ្ញាយតនសត្ថិ អស្ស ទ ទេវសញ្ញាសញ្ញា-
 ញាយននេ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនសត្ថិ អស្ស
 ទ ឥណ្ឌោតេ ឥណ្ឌោតសត្ថិ អស្ស ទ
 បរណាតេ បរណាតសត្ថិ អស្ស យមិទិ (*) ធិដ្ឋ
 សុតិ មុតិ វិញ្ញាតិ បត្ថិ បកិយសិទិ អនុវិចិទិ មនសា

១ ១. ម. ឃ្យិវិ ។

[១២៨] ត្រាតោ ពួកកិក្ខុជាច្រើនដូច ចូលទៅដល់ព្រះ
 មានព្រះភោគ លុះចូលទៅដល់គ្រាប់ដូចយេន្ត្រព្រះមានព្រះភោគ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះកិក្ខុចាំនិទោរ អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក្រាបចង្អុលចូលព្រះមានព្រះភោគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្ខុទាន
 ខ្ញុំសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ បានវិជ្ជេ ដូចជាកិក្ខុមិនសំគាល់
 ថា ដ៏ក្នុងដី មិនសំគាល់ថាទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង
 មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា តាតាសានញាយននេ ក្នុង
 តាតាសានញាយននេ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញាយននេ ក្នុងវិញ្ញាណ-
 ញាយននេ មិនសំគាល់ថា អាតិញ្ញាយននេ ក្នុងអាតិញ្ញាយននេ
 មិនសំគាល់ថា ទេវសញ្ញាសញ្ញាយននេ ក្នុងទេវសញ្ញាសញ្ញាយ-
 ននេ មិនសំគាល់ថា ឈាតនេ ក្នុងឈាតនេ មិនសំគាល់
 ថា លោកខាតិមុខ ក្នុងលោកខាតិមុខ របស់ណាវិជ្ជេវេទនា
 យើង ឮ ទទួលរស ដឹង ផល ស្រួលរក ត្រិវិវា ដោយចិត្ត

តក្រាមិ ទ សត្ថិ អស្ស សត្ថិ ទ បទ
 អស្សាតិ ។ សិយា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុយោ តថាវុតោ
 សមាទិច្ឆដិលាកោ យថាទេវ បធីយិ បធីសត្ថិ
 អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ
 វិញាតំ ចត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា តក្រាមិ
 ទ សត្ថិ អស្ស សត្ថិ ទ បទ អស្សាតិ ។
 យថាកថំ បទ កន្ថេ សិយា ភិក្ខុយោ
 តថាវុតោ សមាទិច្ឆដិលាកោ យថា ទេវ បធីយិ
 បធីសត្ថិ អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ
 សុតំ មុតំ វិញាតំ ចត្តំ បរិយេសិតំ
 អនុវិចារិតំ មនសា តក្រាមិ ទ សត្ថិ អស្ស
 សត្ថិ ទ បទ អស្សាតិ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ វិសត្ថិ យោតិ វិនំ សន្តិ វិនំ ចណិកិ
 យមិទំ សត្វសង្ការសមាទោ សត្វចទិច្ឆដិទិស្សតោ
 តណ្ហាតុរយោ វិរាតោ ទិរោទោ ទំត្វាទន្តំ ។

ហើយភិមនសិគាលំ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់នៃមានសញ្ញាជា
 ធម្មតានៃបុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកបាទសមាទិ មាន
 សភាពដូច្នោះ មានវិជ្ជា ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសិគាលំថា ដី ក្នុងដី
 ។ បេ ។ របស់ណាដែលគេបាទយើងឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ វិស្វនិ
 កេ គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ភិមនសិគាលំ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ
 គ្រាន់នៃមានសញ្ញាជាធម្មតានៃបុណ្ណោះ ។ បតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចិរិះ
 ភិក្ខុបាទសមាទិ មានសភាពដូច្នោះ ធ្វើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុដែល
 មិនសិគាលំថាដី ក្នុង ដី ។ បេ ។ របស់ណាដែលគេបាទយើងឮ ឮ
 ទទួលរស ដឹង ដល់ វិស្វនិកេ គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ភិមនសិគាលំ
 ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់នៃមានសញ្ញា ជាធម្មតានៃបុណ្ណោះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្តីសិ
 គាលំ យ៉ាងនេះថា ការម្រប់សង្ការទាំងអស់ ការលះកិលេស
 ទាំងអស់ ការសេសន្តណ្ណ ការគ្រាន់បាទប្រេត ការលេងន្តណ្ណ
 គឺព្រះនិព្វាននិព្វាន ព្រះនិព្វាននិព្វាន ជាទិស្សំ ព្រះនិព្វាននិព្វាន ដ៏ទុក្ខម ។

ភពន្តេតំ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បទ្ធកុស្មោសិ ។
 ភកវា ឯតទភេត សិយា ទុ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុទោ
 ភតិវុទោ សមាទិច្ឆដំណកោ យថា ទេវ បធីវិយំ
 បធីវិសញ្ញំ អស្ស ទ អាមស្មំ អាចេសញ្ញំ អស្ស ទ
 ភេជស្មំ ភេជាសញ្ញំ អស្ស ទ វាយស្មំ វាយោសញ្ញំ
 អស្ស ទ អាតាសាទញ្ញាយននេ អាតាសាទញ្ញាយ-
 ននសញ្ញំ អស្ស ទ វិញ្ញាលញ្ញាយននេ វិញ្ញាលញ្ញា-
 យននសញ្ញំ អស្ស ទ អាតិញ្ញាយននេ អាតិញ្ញា-
 ញ្ញាយននសញ្ញំ អស្ស ទ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយននេ
 ទេវសញ្ញាសញ្ញាយននសញ្ញំ អស្ស ទ ឧទលោកេ
 ឧទលោកេសញ្ញំ អស្ស ទ បរលោកេ បរលោកេ-
 សញ្ញំ អស្ស យមិទំ ទំទំ សុតំ ចុតំ វិញ្ញាតិ
 បត្តំ បរិយេសិទំ អនុវិចិតំ មទសា តត្រាបិ ទ
 សញ្ញំ អស្ស សញ្ញំ ទ បទ អស្សនិ ។

ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធជីវិតា របស់ព្រះបាទព្រះភោគថា ព្រះកុណា
 ព្រះអង្គ ។ ព្រះបាទព្រះភោគ ទ្រង់គ្រាស់ដូច្នោះថា ចូលភិក្ខុទាំង
 ទ្បាយ ភិក្ខុវិសាលទុនសមាទិ បានសកាតដូច្នោះ មានវិសេដ្ឋ ដូចជា
 ភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ជី ក្នុងជី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា
 ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា ភាពសា-
 ទញ្ញាយននៈ ក្នុងភាពសាទញ្ញាយននៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាលញ្ញាយ-
 ននៈ ក្នុងវិញ្ញាលញ្ញាយននៈ មិនសំគាល់ថា អាតិញ្ញាយននៈ ក្នុង
 អាតិញ្ញាយននៈ មិនសំគាល់ថា ទេវសញ្ញាសញ្ញាយននៈ ក្នុង
 ទេវសញ្ញាសញ្ញាយននៈ មិនសំគាល់ថា ឃេ.កានៈ ក្នុងឃេ.កានៈមិន
 សំគាល់ថា លោកភាវិមុទ្ធ ក្នុងលោកភាវិមុទ្ធ របស់ណាវិសាលទុនយើង
 ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្រួលកេ គ្រិះ រោយចិត្តច្រើន ក៏មិនសំគាល់
 ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញាជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ភកវិទូលកា ទោ កន្តេ ធម្មា ភកវិទត្តិកា ភក-
 វិចជិសរណា សាទុ វេ កន្តេ ភកវិទ្ធិយេវ មជ្ជិកាតុ
 ឯតស្ស ភាសិតស្ស អន្តោ ភកវិទោ សុត្វា ភិក្ខុ
 ទាមស្សន្តិកិ ។ តេធម៌ ភិក្ខុវេ សុណាមិ សាទុកំ
 មនសិករោមិ ភាសិស្សាមិទិ ។ ឯវិ កន្តេតំ ទោ
 តេ ភិក្ខុ ភកវិទោ បទូស្សេស្សិ ។ ភកវិ
 មតនកេធម សិយោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុទោ តថាវោ
 សមាទិច្ឆន្តិលាកោ យថា ទេវ បឋវិយេ បឋវិសញ្ញិ
 អស្ស ។ លេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា តត្រាបិ
 ទ សញ្ញិ អស្ស សញ្ញិ ទ បទ អស្សតិ ។
 យថាតទំ បទ កន្តេ សិយោ ភិក្ខុទោ តថា-
 វោ សមាទិច្ឆន្តិលាកោ យថា ទេវ បឋវិយេ បឋវិ-
 សញ្ញិ អស្ស ។ លេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ សុតំ
 មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា

ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចម្រើនឡាយ
 របស់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ មាននៃព្រះមានព្រះភាគ ជាមូល មាននៃព្រះ
 មានព្រះភាគ ជាអ្នកវិណាចាំ មាននៃព្រះមានព្រះភាគ ជាទីពឹង បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមត្តាព្រៀបស សូមទ្រង់បិក្ខុវិសចក្ខុនៃ
 ភាសិតនេះឱ្យបាន ភិក្ខុទាំងឡាយ បានស្តាប់ព្រះវាចានៃព្រះមានព្រះ
 ភាគហើយ នឹងចាំទុកបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីព្រះ ព្រះអង្គប្រុង
 ស្តាប់ ព្រះរដ្ឋទុកក្នុងចិត្តឱ្យប្រពៃចុះ តថាអន្តរិយសិវេន ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលព្រះពុទ្ធបិកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកបាន
 សមាទិ មានសកាពដូច្នោះ មានវិជេ ដូចជាភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុង
 ដី ។ លេ ។ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្រួល
 រក គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ
 ត្រាន់នៃមានសញ្ញា ជាធម្មតានៃបុណ្ណោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 ភិក្ខុដែលបានសមាទិ មានសកាពដូច្នោះ តើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុ
 ដែលមិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដី ។ លេ ។ របស់ណា ដែល
 បានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្រួលរក គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ

តត្រាមិ ឧ សត្តិ អស្សុ សត្តិ ច ចទ អស្សុតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឃីវសត្តិ យោតិ ឃីតិ
 សន្តំ ឃីតិ ចណីតិ យទិធិ សត្វសង្ខារសមដោ
 សត្វចម្រើន្យជិច្ឆិស្សត្តោ តត្តោត្តោយោ វិរាគោ ធិរោគោ
 ធិត្តាធិត្តំ ។ ឃីវ ទោ ភិក្ខុវេ សិយោ ភិក្ខុវេ
 តត្រាមិ សមាធិច្រៀលាកោ យថា ទេវ ចមវិយិ
 ចមវិសត្តិ អស្សុ ឧ អាចម្មិ អាចោសត្តិ
 អស្សុ ឧ កេវស្មិ កេវោសត្តិ អស្សុ ឧ វិយស្មិ
 វិយោសត្តិ អស្សុ ឧ អាគាសានញាយតទេ
 អាគាសានញាយតទសត្តិ អស្សុ ឧ វិញ្ញាណញា
 យតទេ វិញ្ញាណញាយតទសត្តិ អស្សុ ឧ
 អាតំត្តញាយតទេ អាតំត្តញាយតទសត្តិ អស្សុ
 ឧ ទេវសញាណសញាយតទេ ទេវសញាណសញា
 យតទសត្តិ អស្សុ ឧ ឥធិលោកេ ឥធិលោកេ
 សត្តិ អស្សុ ឧ ចរលោកេ ចរលោកេសត្តិ អស្សុ

តមិចសំគាល់ ក្នុងចេសំចិន្ទោរឿយ គ្រាន់តែបានសញ្ញាជាធម្មតាតែ
 ចំណេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចិន្ទោរឿយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បាន
 សេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ការម្ចាស់សង្ខារចិន្ទោរឿយ ការលះឧបធិ
 ចិន្ទោរឿយ ការអប់រំស្ត្រី ការប្រោសបាបកម្រោក ការរំលែងឧប្បាស គឺ
 ព្រះធិត្តាន ណា ព្រះធិត្តាននុ៎ះ ជាទីស្រប ព្រះធិត្តាននុ៎ះ អំឡុងម ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចិន្ទោរឿយ ភិក្ខុបានសមាធិ បានសកាតង្វះព្រះ យ៉ាងនេះ
 ឯង ដូចជាភិក្ខុមិចសំគាល់ថា បើ ក្នុងដី មិចសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក
 មិចសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិចសំគាល់ថា ទ្រូល ក្នុងទ្រូល មិចសំ
 គាល់ថា អាគាសានញាយតទេ ក្នុងអាគាសានញាយតទេ មិចសំគាល់
 ថា វិញ្ញាណញាយតទេ ក្នុងវិញ្ញាណញាយតទេ មិចសំគាល់ថា កា
 ភិក្ខុញាយតទេ ក្នុងភិក្ខុញាយតទេ មិចសំគាល់ថា ទេវសញា
 ណញាយតទេ ក្នុងទេវសញាណញាយតទេ មិចសំគាល់ថា លោក
 នេះ ក្នុងលោកនេះ មិចសំគាល់ថា លោកទាំងមូល ក្នុងលោកទាំងមូល

យមិទំ ធិដ្ឋំ សុតំ គុតំ វិញាតំ ចន្តំ បរិយ-
សិតំ អនុវិវាតំ មនសា តត្រាមិ ធន សញ្ញិ
អស្សុ សញ្ញិ ធន បទ អស្សាតិ ។

(១២៧) អនិទោ សត្តហុលា ភិក្ខុ យេនាយស្នា
សារីបុត្តោ តេនុបសន្តមីសុ ទបសន្តមិត្វា អាយស្មតា
សារីបុត្តេន សន្និ សង្កេតិសុ សង្កេតិយំ កង
សារាណិយំ វិភិសានេត្វា ឯកមន្តំ ធិសិទិសុ ។
ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធា ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ សារីបុត្ត
ឯកនរោតិ សិយោ ទុ ទោ អារុសោ សារីបុត្ត
ភិក្ខុនោ តតារុតា សមាទិប្បដំលាកោ យជា
ទេវ បរិយេ បរិសញ្ញិ អស្សុ ធន អាបស្មិ
អាទោសញ្ញិ អស្សុ ធន តេជស្មិ តេជសញ្ញិ អស្សុ ធន
វាយស្មិ វាយោសញ្ញិ អស្សុ ធន អាណាសានញ្ញាយ-
តនេ អាណាសានញ្ញាយតនសញ្ញិ អស្សុ ធន វិញា-
ណញ្ញាយតនេ វិញាណញ្ញាយតនសញ្ញិ អស្សុ ធន
អាគិញ្ញាយតនេ អាគិញ្ញាយតនសញ្ញិ អស្សុ ធន

បសំណា វែលពុនយេញ ឮ ទទ្ធលាស ដឹង ដល់ វិស្សនិកេ ព្រះវិះ
ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមាន
សញ្ញាជាធម្មតានៃវារុណៈ ។

(១២៧) លំដោះនោះ ពួកភិក្ខុជាច្រើនរូប ចូលទៅព្រះ
សារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រកឃើញជាមួយនឹងព្រះ
សារីបុត្ត ដ៏មានអាយុ លុះចេញពីពាក្យ វែលពុនរាយ ទិវិពាក្យ
វែលពុនរាយហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមរម្យ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ
អង្គុយក្នុងទីសមរម្យហើយ ក៏បាននិយាយទៅនឹងព្រះសារីបុត្ត ដ៏មានអាយុ
ដូច្នោះថា ព្រាហ្មណ៍សារីបុត្ត ចុះភិក្ខុបានសមរម្យ មានសញ្ញា
ដូច្នោះបានវែលពុ ដូចជាភិក្ខុវែលពុនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា
ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ទ្រូល
ក្នុងទ្រូល មិនសំគាល់ថា អាណាសានញ្ញាយនេះ ក្នុងអាណាសានញ្ញា-
យនេះ មិនសំគាល់ថា វិញាណញ្ញាយនេះ ក្នុងវិញាណញ្ញាយ-
នេះ មិនសំគាល់ថា អាគិញ្ញាយនេះ ក្នុងអាគិញ្ញាយនេះ

ន ទេវសញ្ញាណា បញ្ញាយននេ ទេវសញ្ញាណា សញ្ញា-
 យននសញ្ញា អស្ស ន ឥន្ទលោកេ ឥន្ទលោក-
 សញ្ញា អស្ស ន បរលោកេ បរលោកសញ្ញា អស្ស
 យមិនំ និន្និ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ ចត្តំ ចរិយេសិតំ
 អនុវិចារិតំ មនសា តត្រាចិ ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា
 ច ចន អស្សាតិ ។ សិយា អារុសោ ភិក្ខុនោ
 តតារុទោ សមាទិច្ឆន្តិលោកេ យថា ទេវ ចមរិយិ
 ចមរិសញ្ញា អស្ស ។ ចេ ។ យមិនំ និន្និ សុតំ
 មុតំ វិញ្ញាតំ ចត្តំ ចរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា
 តត្រាចិ ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច ចន អស្សាតិ ។
 យថាកតំ ចទារុសោ សារិច្ឆត្ត សិយា ភិក្ខុនោ
 តតារុទោ សមាទិច្ឆន្តិលោកេ យថា ទេវ ចមរិយិ
 ចមរិសញ្ញា អស្ស ។ ចេ ។ យមិនំ និន្និ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ ចត្តំ ចរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា តត្រាចិ
 ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច ចន អស្សាតិ ។

មិនសំគាល់ថា ទេវសញ្ញាណា បញ្ញាយននេ ទេវសញ្ញាណា សញ្ញា-
 យននសញ្ញា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកនាងមុន
 ក្នុងលោកនាងមុន របស់លោកដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់
 ស្រួលរក គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះ
 ឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាចម្បងតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលភារុសោ
 ភិក្ខុទានសមាធិ មានសកាតដូច្នោះ មានដែរ ដូចជាភិក្ខុដែល
 មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ ចេ ។ របស់លោក ដែលបានឃើញ ឮ
 ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្រួលរក គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិន
 សំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាចម្បងតែ
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលភារុសោ សារិច្ឆត្ត ចុះភិក្ខុ ទានសមាធិ
 មានសកាតដូច្នោះ តើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដី
 ក្នុងដី ។ ចេ ។ របស់លោក ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស
 ដឹង ដល់ ស្រួលរក គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុង
 របស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាចម្បងតែប៉ុណ្ណោះ ។

ឥច អានុសា កិក្ក ឃីវិសត្តិ យោនិ ឃីវិ សន្តិ
 ឃីវិ ចណីតិ យនិទិ សត្វសង្ខារសនាថា សត្វប-
 ដិច្ចដិទិស្សត្តោ តណ្ហាត្តយោ វិរាតោ ចំរោតោ
 ចិញ្ចនន្តិ ។ ឃីវិ តោ អានុសា សិយា កិក្កតោ
 តតាវុតា សនាចិច្ចដិលាតោ យថា ទេវ ចមវិយេ
 ចមវិសត្តិ អស្ស ទ អចស្មី អាលោសត្តិ អស្ស
 ទ តេជស្មី តេជោសត្តិ អស្ស ទ វិយស្មី វិយោ-
 សត្តិ អស្ស ទ អាកាសានន្តាយននេ អាកាសា-
 នន្តាយននសត្តិ អស្ស ទ វិញ្ញាណញ្ញាយននេ
 វិញ្ញាណញ្ញាយននសត្តិ អស្ស ទ អាកំត្តញ្ញាយននេ
 អាកំត្តញ្ញាយននសត្តិ អស្ស ទ ទេវសញ្ញាថាសញ្ញា-
 យននេ ទេវសញ្ញាថាសញ្ញាយននសត្តិ អស្ស ទ
 ឥន្ទរោតោ ឥន្ទរោតោសត្តិ អស្ស ទ បរលោកោ
 បរលោកោសត្តិ អស្ស យនិទិ ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ ចរិយេសិទិ អនុវិចារិ មនសា តត្រាថិ
 ទ សត្តិ អស្ស សត្តិ ទ ចទ អស្សាតិ ។

ម្ចាស់អានុសា តាំងឡាយ កិក្កក្នុងសាសនានេះ មានសត្វក្លីសំគាល់
 យ៉ាងនេះថា ការម្ចាស់សង្ខារតាំងអស់ ការលះមុចិទាំងអស់ ការ
 រស់ឆ្លង ការស្រាសចាកនាម្រក ការលន់ឆ្លង គឺ ព្រះចិត្តានណា
 ព្រះចិត្តានន្តិ ថាទិស្វចំ ព្រះចិត្តានន្តិ ដំនួច ។ ម្ចាស់អានុសា
 តាំងឡាយ កិក្កក្នុងសាសនានេះ មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងនេះ ដូចជា
 ក្នុងវេលាមិទសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិទសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិទ
 សំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិទសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិទសំ-
 គាល់ថា អាកាសានន្តាយននៈ ក្នុងអាកាសានន្តាយននៈ មិទសំគាល់
 ថា វិញ្ញាណញ្ញាយននៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយននៈ មិទសំគាល់ថា អាកិ-
 តញ្ញាយននៈ ក្នុងអាកិតញ្ញាយននៈ មិទសំគាល់ថា ទេវសញ្ញាថា-
 សញ្ញាយននៈ ក្នុងទេវសញ្ញាថាសញ្ញាយននៈ មិទសំគាល់ថា រោក
 នេះ ក្នុងរោកនេះ មិទសំគាល់ថា រោកខាងមុខ ក្នុងរោកខាងមុខ
 របស់ណា ដែលមុខនាម្បា ឮ ទទួលសេ ដឹង ដល់ ស្រូបិក
 ព្រិះ រោយចិត្តហើយ គឺមិទសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់
 តែមានសញ្ញាជាធម្មតានៃប៉ុណ្ណោះ ។

[១២៨] តត្រ ទោ អយស្មិ សារិបុត្តោ ភិក្ខុ
 អនាទ្ធសំ សិយា ទុ ទោ អវុសោ ភិក្ខុនោ
 តត្រាទោ សមាទិច្ចដិលាកោ យនា ទេវ បថវិយេ
 ចថវិសត្តិ អស្ស ទ អចស្មិ អាលោសត្តិ អស្ស
 ទ តេជស្មិ តោជសត្តិ អស្ស ទ វិយស្មិ វិយា-
 សត្តិ អស្ស ទ អាកាសានញ្ចយនទេ អាកាសា-
 នញ្ចយនទសត្តិ អស្ស ទ វិញ្ញាណញ្ចយនទេ
 វិញ្ញាណញ្ចយនទសត្តិ អស្ស ទ អភិក្ខុញ្ចយនទេ
 អភិក្ខុញ្ចយនទសត្តិ អស្ស ទ ទេវសញ្ញាណសញ្ញា-
 យនទេ ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយនទសត្តិ អស្ស ទ
 ឥន្ទលោកេ ឥន្ទលោកសត្តិ អស្ស ទ ចរលោកេ
 ចរលោកសត្តិ អស្ស យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ ចត្តំ បកិយសិទំ អទុវិទិតំ មទសា តត្រាបិ
 ទ សត្តិ អស្ស សត្តិ ទ ចទ អស្សាតិ ។

[២២៨] ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសាវ្យស្តដ៏មានការធុ ហៅភិក្ខុ
 តាំងឡាយថា ម្ចាស់អវុសោតាំងឡាយ ភិក្ខុបុរសមាន មាន
 សភាគដូច្នោះ មានដែរ ឬ ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា អី ក្នុង
 មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់
 ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាកាសានញ្ចយនទៈ ក្នុងអាកាស
 នញ្ចយនទៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ចយនទៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចយនទៈ
 មិនសំគាល់ថា អភិក្ខុញ្ចយនទៈ ក្នុងអភិក្ខុញ្ចយនទៈ មិនសំគាល់ថា
 ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយនទៈ ក្នុងទេវសញ្ញាណសញ្ញាយនទៈ មិន
 សំគាល់ថា លោកនៈ ក្នុងលោកនៈ មិនសំគាល់ថា លោក
 ខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ របស់លោក ដែលបានឃើញ ឮ ទទួល
 រស ធីត អស់ ស្រូតិកេ គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់
 ក្នុងរបស់តាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មជាតិប៉ុណ្ណោះ ។

ទ្វេតោចិ ទោ មយំ អាវុសោ អាតុឡេយ្យម
 អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស សន្និកោ ឯតស្ស កាសិ-
 តស្ស អត្តមញ្ញត្ថំ សាទុ វតាយស្មន្និយេវ សារីបុត្ត
 ចជីកតុ ឯតស្ស កាសិតស្ស អតោ អាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្ស សុត្វា ភិក្ខុ ជាយស្សន្និកំ ។ គេ-
 ហវុសោ តំ សុណាថ សាទុកំ មនសិករោថ
 កាសិស្សាមិកំ ។ ឯវហវុសោតិ ទោ ភេ ភិក្ខុ
 អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បទ្ទាស្សាសុំ ។ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ ឯតទរោថ សិយា អាវុសោ ភិក្ខុតោ
 តទារុតោ សមាទិច្យជីលាកោ យថា នេវ ចបរិយំ
 ចបរិសត្តិ អស្ស ។ ចេ ។ យថិទំ និដ្ឋិ
 សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ ចរិយេសិតំ អនុវិចារិកំ
 មនសា តត្រាបិ ទ សត្តិ អស្ស សត្តិ ទ បទ
 អស្សាតំ ។ យថាកមិ បទាវុសោ សារីបុត្ត
 សិយា ភិក្ខុតោ តទារុតោ សមាទិច្យជីលាកោ យថា
 នេវ ចបរិយំ ចបរិសត្តិ អស្ស ។ ចេ ។

ម្នាលអាវុសោ យើងទាំងឡាយ មកអំពីចម្ងាយ ចង់ដឹងសេចក្តី
 នៃសកាសិនោះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះសារីបុត្ត ដ៏មានកាយ សូម
 អភ័យទោស សូមព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ បំភ្លឺសេចក្តីនៃកាសិនោះ
 ឲ្យបាន ភិក្ខុទាំងឡាយ បានស្តាប់កាសិនរបស់ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ
 នឹងចាំទុកបាន ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក ក្នុងចន្លោះដោយប្រវែងចុះ ខ្លីនឹង
 សំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលថេរវាចា របស់ព្រះសារីបុត្តដ៏មាន
 កាយថា កុរុណា អាវុសោ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ បានរកាលដូច្នោះថា
 ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុបានសមាទិ មានសភាពដូច្នោះ មាន
 ដែរ ដូចជាភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ ហេ របស់រកា ដែលបាន
 ឃើញឮ ទទួលសេ ដឹង ដល់ ស្រូងទេ គ្រិះរិះ រោយពិចារណា ក៏មិន
 សំគាល់ ខ្លាចរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតានៃ
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ចុះភិក្ខុ បានសមាទិមានសភាព
 នោះតើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ ចេ ។

យទិទិ ធិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ
 អនុវិចិតំ មនសា តត្រាបំ ធន សត្តិ អស្ស សត្តិ
 ច បទ អស្សាតំ ។ យថាកេដំ បច្ចាវុសោ សាវិច្ឆន្ត
 សិយា កិក្ខុនោ ភតិវុតោ សមាទិច្ឆដំលោកេ យថា
 ទេវំ ចមរិយំ បមរិសត្តិ អស្ស ។ ច ។ យទិទិ ធិដ្ឋំ
 សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា
 តត្រាបំ ធន សត្តិ អស្ស សត្តិ ច បទ អស្សាតំ ។ ឧទ
 អាវុសោ កិក្ខុ ឯវិសត្តិ ហោតិ ឯតំ សន្និ ឯតំ បណីតំ
 យទិទិ សទ្ធសម្មាសនោថា សទ្ធិចិច្ឆដំលោកេ ក-
 ណ្ណត្តយោ វិរាគោ ឯរោទោ ធិត្តានន្តំ ។ ឯវិច្ឆំ ទេ-
 អាវុសោ សិយា កិក្ខុនោ ភតិវុតោ សមាទិច្ឆដំលោកេ
 យថា ទេវំ ចមរិយំ បមរិសត្តិ អស្ស ធន អាចស្មី
 អាចោសត្តិ អស្ស ធន ភេជស្មី ភេជោសត្តិ អស្ស
 ធន វាយស្មី វាយោសត្តិ អស្ស ធន អាណាសា
 ធនញាយតទេ អាណាសាធនញាយតទេសត្តិ អស្ស
 ធន វិញ្ញាណញាយតទេ វិញ្ញាណញាយតទេសត្តិ អស្ស

របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្មារតី ត្រិះរិះ
 ដោយចិត្តចោយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមាន
 សញ្ញាជាធម្មតានៃចំណេះ ។ ម្ចាស់អាវុសោសាវិច្ឆន្ត ចុះកិក្ខុនោសមា-
 ទិ មានសភាពដូច្នោះ ជាអ្នកមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី គឺជាទិណា
 ។ ច ។ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្មារតី
 ត្រិះរិះ ដោយចិត្ត មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះ គ្រាន់តែមាន
 សញ្ញាជាធម្មតានៃចំណេះ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនា
 នេះ មានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ការម្លប់សង្ការទាំងអស់ ការ
 លទ្ធផលទាំងអស់ ការអស់និរន្តា ការជ្រុសចាត់ប្រេក ការលេង
 កណ្តាតិព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននុះ ជាទិស្វបំ ព្រះនិព្វាននុះ ដ៏ឧត្តម ។
 ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនាមិ មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាង
 នេះ ដូចជាក្នុងវេលាមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុង
 ទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់
 មិនសំគាល់ថា អាកាសានញាយននៈ ក្នុងអាកាសានញាយននៈ
 មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញាយននៈ ក្នុងវិញ្ញាណញាយននៈ

២៣៣ ចំណុចទី១

សីលវិការ អាវសោ សីលសម្បទ្ធស្ស ឧបទិស-
 សម្បទ្ធា ហោតិ អវិច្ឆិកាសារោ អវិច្ឆិកាសារេ
 សតំ អវិច្ឆិកាសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា
 ហោតិ ចាមុដ្ឋំ ចាមុដ្ឋំ សតិ ចាមុដ្ឋំសម្បទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ បិណំ បិណំយា
 សតិ បិណំសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ
 ចស្សន្តិ ចស្សន្តិយា សតិ ចស្សន្តិសម្បទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ សុទំ សុទេ សតិ
 សុទសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ សម្មា-
 សមាទំ សម្មាសមាទំភ្នំ សតិ សម្មាសមាទិ-
 សម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ យជាត្រុត-
 ញ្ញាណទស្សនំ យជាត្រុតញ្ញាណទស្សនេ សតិ
 យជាត្រុតញ្ញាណទស្សនស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ
 ទិព្វំនា ទិព្វំនាយ សតិ ទិព្វំនាសម្បទ្ធស្ស ឧបទិ-
 សសម្បទ្ធា ហោតិ វិរាគោ វិរាគេ សតិ វិរាគសម្បទ្ធា-
 ស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។

២៣៤ ចំណុចទី២

ខ្មាលភាវុសោទំវិច្ឆាយ ចុក្កលអ្នកមានសីល បរិច្ចេកិដោយសីល
 នៃនិបិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សយ នៃអវិច្ឆិកាសារោ កាលបើអវិច្ឆិកាសារោ
 មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយអវិច្ឆិកាសារោ នៃនិបិច្ចេកិ ដោយ
 ឧបទិស្សយ នៃចាមុដ្ឋំ កាលបើចាមុដ្ឋំ មាន ចុក្កល
 អ្នកបរិច្ចេកិ ដោយចាមុដ្ឋំ នៃនិបិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សយ នៃបិណំ
 កាលបើបិណំ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយបិណំ នៃនិបិច្ចេកិ ដោយ
 ឧបទិស្សយ នៃចស្សន្តិ កាលបើចស្សន្តិ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិដោយ
 ចស្សន្តិ នៃនិបិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សយ នៃសុទំ កាលបើសុទំ មាន
 ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយសុទំ នៃនិបិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សយ នៃ
 សម្មាសមាទំ កាលបើសម្មាសមាទំ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយ
 សម្មាសមាទំ នៃនិបិច្ចេកិដោយឧបទិស្សយ នៃយជាត្រុតញ្ញាណទស្សនៈ
 កាលបើយជាត្រុតញ្ញាណទស្សនៈ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយ
 យជាត្រុតញ្ញាណទស្សនៈ នៃនិបិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សយ នៃទិព្វំនា
 កាលបើទិព្វំនា មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយទិព្វំនា នៃនិបិច្ចេកិ
 ដោយឧបទិស្សយ នៃវិរាគៈ កាលបើវិរាគៈ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ
 ដោយវិរាគៈ នៃនិបិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សយ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។

បណ្ណសកសង្កហំតា សុត្តន្ត

(១២៧) ឯកានុសហំ ភិក្ខុវេ អន្ត្តហំ សមន្តា-
កតោ កោចាលកោ អភាព្វា កោតណំ បរិហរិកុំ
ជាតិកាតុំ ។ កតមេហំ ឯកានុសហំ ។ ឥច
ភិក្ខុវេ កោចាលកោ ន ប្រញូ ហោតិ ន លក្ខ-
ណកុសលោ ហោតិ ន អាសាដិកំ សាដេត
ហោតិ ន វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ន ទ្ធិមំ កត្តា
ហោតិ ន តំកុំ ជាតាតំ ន បីតិ ជាតាតំ ន
វីធី ជាតាតំ ន កោចរកុសលោ ហោតិ អនវាស-
សនោហំ ហោតិ យេ តេ ទសកា កោមិទារេ
កោបរិចាយកា តេ ន អតិវេកក្ខដាយ ច្នៃដេតា
ហោតិ ។ ឯមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ឯកានុសហំ
អន្ត្តហំ សមន្តាកតោ កោចាលកោ អភាព្វា
កោតណំ បរិហរិកុំ ជាតិកាតុំ ។ ឯវាម ទោ
ភិក្ខុវេ ឯកានុសហំ ចម្មេហំ សមន្តាកតោ ភិក្ខុ
អភាព្វា ចក្កស្និ អនិច្ចាទុបស្សិ វិហរិកុំ ។ បេ ។

សូត្រដែលប្រែដោយបណ្ណសកៈ

(២២៧) ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គម្ពិលភោ ប្រកបដោយអង្គ
១១ ប្រការ មិនគួរក្បាហ្វូងភោ មិនគួរធ្វើភោ ឲ្យបំរើនុបាទេ ។
ប្រកបដោយអង្គទាំង ១១ ប្រការ កើតធូរធូត ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ គម្ពិលភោ ក្នុងលោកនេះ មិនស្គាល់បូជា ១ មិនស្គាល់វិ
ក្នុងលក្ខណៈ ១ មិនចង្អុលក្រៀមពន្យាយ ១ មិនចេះបិទដំបៅ ១ មិន
ចេះធ្វើភ្នំវិជ្ជុន ១ មិនស្គាល់កំពង់ ១ មិនស្គាល់ទឹកជីក ១ មិនស្គាល់
ផ្លូវ ១ មិនស្គាល់វិ ក្នុងភោចដ្ឋាន ១ រុតទឹកជាមិនឲ្យមានសស
សល់ ១ មិនចូលរោគាណ្ណល ដែលជាបិទារសភោ ជាមេដឹកនាំភោ
ដោយអតិវេកច្នៃ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភាយភោណ្ណល
ប្រកបដោយអង្គ ១១ នេះឯង មិនគួរក្បាហ្វូងភោ មិនគួរធ្វើភោ ឲ្យ
បំរើនុបាទឡើយ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជា ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ
ទាំង ១១ ប្រការ មិនគួរឃើញឡើយ ។ ជា មិនទៀង ក្នុងចក្ក ។ បេ ។

បណ្ណសកលសង្ខហំនា សុត្តន្ត

សូត្រវិទិស្សប្បដិសោយបណ្ណសកៈ

អកោតោ ចកុស្មី ទុក្ខានុបស្សី វិហារិកុំ អកោតោ
 ចកុស្មី អនត្តានុបស្សី វិហារិកុំ អកោតោ ចកុស្មី
 ទយានុបស្សី វិហារិកុំ អកោតោ ចកុស្មី វេយានុបស្សី
 វិហារិកុំ អកោតោ ចកុស្មី វិភត្តានុបស្សី វិហារិកុំ
 អកោតោ ចកុស្មី ចិរេតានុបស្សី វិហារិកុំ អកោតោ
 ចកុស្មី មជ្ជិមស្សត្តានុបស្សី វិហារិកុំ អកោតោ សោតស្មី
 យានស្មី ជីវ្ហិយ កាយស្មី មនស្មី រូបសុ សន្តេសុ
 កន្តេសុ អសសុ ដោដ្ឋេត្វេសុ ធម្មេសុ ចកុ-
 វិញ្ញាណេ ឆានវិញ្ញាណេ យានវិញ្ញាណេ ជីវ្ហិ-
 វិញ្ញាណេ កាយវិញ្ញាណេ មនោវិញ្ញាណេ ចកុ-
 សម្មស្ស ឆានសម្មស្ស យានសម្មស្ស ជីវ្ហិសម្ម-
 ស្ស កាយសម្មស្ស មនោសម្មស្ស ចកុសម្មស្ស
 ដាយ វេទនាយ សោតសម្មស្សដាយ វេទនាយ

មិនគួរឃើញរឿយ ។ ខ្លាសចក្កិទុក្ខ កុណិចកុ មិនគួរឃើញរឿយ ។
 ខ្លាភាមិនមានទ្វិមសារ កុណិចកុ មិនគួរឃើញរឿយ ។ ខ្លាភា
 អសំទៅ កុណិចកុ មិនគួរឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាសូទ្យទៅ កុណិចកុ
 មិនគួរឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាវុប្រាសចាកអប្រេក កុណិចកុ មិនគួរឃើញ
 រឿយ ។ ខ្លាភាលេខំទៅ កុណិចកុ មិនគួរឃើញរឿយ ។ ខ្លា
 ភាលេខំចោល កុណិចកុ មិនគួរឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាមិនទៀង មិន
 គួរឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាសចក្កិទុក្ខ មិនគួរឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាមិនមានទ្វិម
 សារ មិនគួរឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាអសំទៅ មិនគួរឃើញរឿយ ។ ខ្លា
 ភាសូទ្យទៅ មិនគួរឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាវុប្រាសចាកអប្រេក មិនគួរ
 ឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាលេខំទៅ មិនគួរឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាលេខំចោល
 កុណិចកុ ច្រមុះ អណ្តាត កាយ ចិត្ត រូប សំឡេង ក្លិន រស
 វស្ស ធម្មាម្មណ៍ ចកុវិញ្ញាណេ ឆានវិញ្ញាណេ យានវិញ្ញាណេ ជីវ្ហិវិញ្ញាណេ
 កាយវិញ្ញាណេ មនោវិញ្ញាណេ ចកុសម្មស្ស ឆានសម្មស្ស យានសម្មស្ស
 ជីវ្ហិសម្មស្ស កាយសម្មស្ស មនោសម្មស្ស វេទនាវេទនា
 ភេត អំពីចកុសម្មស្ស វេទនាវេទនាភេត អំពីសោតសម្មស្ស

សុត្តន្តបិដក អង្គធម្មវិញ្ញយស្ស ឯកាទសកថាបិដក

សុត្តន្តបិដក អង្គធម្មវិញ្ញយស្ស ឯកាទសកថាបិដក

យោទសម្មស្សជាយ វេទនាយ ជីវ្ហសម្មស្សជាយ វេទ-
 នាយ កាយសម្មស្សជាយ វេទនាយ មនោសម្មស្ស-
 ជាយ វេទនាយ រូបសញ្ញាយ សទ្ធសញ្ញាយ កទ្ធស-
 ញ្ញាយ រសសញ្ញាយ ដោដ្ឋក្ខសញ្ញាយ ធម្មសញ្ញាយ
 រូបសញ្ញោតនាយ សទ្ធសញ្ញោតនាយ កទ្ធសញ្ញោតនាយ
 រសសញ្ញោតនាយ ដោដ្ឋក្ខសញ្ញោតនាយ ធម្មសញ្ញោត-
 នាយ រូបគណ្ណាយ សទ្ធគណ្ណាយ កទ្ធគណ្ណាយ រស-
 គណ្ណាយ ដោដ្ឋក្ខគណ្ណាយ ធម្មគណ្ណាយ រូបវិគក្ក-
 សទ្ធវិគក្ក កទ្ធវិគក្ក រសវិគក្ក ដោដ្ឋក្ខវិគក្ក ធម្មវិ-
 គក្ក រូបវិចារ សទ្ធវិចារ កទ្ធវិចារ រសវិចារ ដោដ្ឋ-
 ក្ខវិចារ ធម្មវិចារ អនិច្ចាទុបស្សី វិហារិកុំ ទុក្ខាទុបស្សី
 វិហារិកុំ អនត្តាទុបស្សី វិហារិកុំ ទយោទុបស្សី វិហារិកុំ
 រយោទុបស្សី វិហារិកុំ វិណតាទុបស្សី វិហារិកុំ ឯរោតា-
 ទុបស្សី វិហារិកុំ បដិចិស្សក្កាទុបស្សី វិហារិកុំ ។

វេទនាវេលកើត អំពីហោទសម្មស្ស វេទនាវេលកើត អំពីជីវ្ហសម្មស្ស
 វេទនាវេលកើត អំពីកាយសម្មស្ស វេទនាវេលកើត អំពីមនោ
 សម្មស្ស រូបសញ្ញា សទ្ធសញ្ញា កទ្ធសញ្ញា រសសញ្ញា ដោដ្ឋក្ខសញ្ញា
 ធម្មសញ្ញា រូបសញ្ញោតនា សទ្ធសញ្ញោតនា កទ្ធសញ្ញោតនា
 រសសញ្ញោតនា ដោដ្ឋក្ខសញ្ញោតនា ធម្មសញ្ញោតនា រូបគណ្ណ
 សទ្ធគណ្ណ កទ្ធគណ្ណ រសគណ្ណ ដោដ្ឋក្ខគណ្ណ ធម្មគណ្ណ រូបវិគ-
 ក្កៈ សទ្ធវិគក្កៈ កទ្ធវិគក្កៈ រសវិគក្កៈ ដោដ្ឋក្ខវិគក្កៈ ធម្មវិគក្កៈ
 រូបវិចារៈ សទ្ធវិចារៈ កទ្ធវិចារៈ រសវិចារៈ ដោដ្ឋក្ខវិចារៈ ធម្មវិចារៈ ។

(២៣០) ឯកានុសេហំ កិក្ខុវេ អន្តេហំ សមន្តា-
 កតោ កោចាលកោ កត្វោ កោកណំ ចរិហរិកុំ
 ជាតិកាតុំ ។ កតមេហំ ឯកានុសេហំ ។ ឥត កិក្ខុវេ
 កោចាលកោ រុច្ឆា ហោតិ ។ បេ ។ ឯកេវ
 ទោ កិក្ខុវេ ឯកានុសេហំ ធម្មេហំ សមន្តាកតោ
 កិក្ខុ កត្វោវ ចក្ខុស្មី អនិច្ចាទុចស្សី វិហរិកុំ ។ បេ ។
 បដិទំស្សត្តាទុចស្សី វិហរិកុំ ។ កកស្ស កិក្ខុវេ
 អភិញ្ញាយ ឯកានុសេ ធម្មា ភាវិត្តា ។ កតមេ
 ឯកានុសេ ។ បវចន្ស្រាទំ ទុតិយន្ស្រាទំ តតិយន្ស្រាទំ
 ចតុត្ថន្ស្រាទំ មេត្តាចេតោវម្ពុត្តំ កុណាចេតោវម្ពុត្តំ
 គុណិកាចេតោវម្ពុត្តំ ទោចក្កាចេតោវម្ពុត្តំ អាគាសា-
 ណញ្ញាយនំ វិញ្ញាណញ្ញាយនំ អាភិញ្ញាយនំ ។
 កកស្ស កិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ ឥមេ ឯកានុសេ ធម្មា
 ភាវិត្តាតិ ។

(២៣០) ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិច្ចាយ គតិលរោត ប្រកថាដោយគន្លង
 ចាំនិ ១១ ប្រការ ទើបគុរ ដើម្បីកេរ្តិ៍ច្បងរោត ធ្វើតាមរូបនៃចាន ។
 ប្រកថាដោយគន្លងចាំនិ ១១ ប្រការ កើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិច្ចាយ
 គតិលរោត ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកស្គាល់រូបតោ ១ ។ បេ ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុចាំនិច្ចាយ កិក្ខុប្រកថ ដោយធម៌ ១១ ប្រការ ទើបគុរឃើញ
 រឿយ ។ ខ្លឹមការនៃខ្លឹម ក្នុងកិក្ខុ ។ បេ ។ ឃើញរឿយ ។ ខ្លឹមការ
 លម្អិតយ៉ាងនេះនឹង ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិច្ចាយ ធម៌ចាំនិ ១១
 ប្រការ បុគ្គលគុចរិកេ ដើម្បីដឹងច្បាស់ខ្លឹមនេះ ។ ធម៌ចាំនិ ១១
 ប្រការ កើដូចម្តេច ។ អី បឋមជ្ឈាន ១ ទុតិយជ្ឈាន ១ តតិយ-
 ជ្ឈាន ១ ចតុត្ថជ្ឈាន ១ មេត្តាចេតោវម្ពុត្តំ ១ កុណាចេតោវម្ពុ-
 ត្តំ ១ គុណិកាចេតោវម្ពុត្តំ ១ ទោចក្កាចេតោវម្ពុត្តំ ១ អាគាសា-
 ណញ្ញាយននៈ ១ វិញ្ញាណញ្ញាយននៈ ១ អាភិញ្ញាយននៈ ១ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិច្ចាយ ធម៌ចាំនិ ១១ ប្រការនេះ បុគ្គលគុចរិកេ
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ខ្លឹមនេះ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងដប់បួន ឧទានសមាគម

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងដប់បួន ឧទានសមាគម

(២៣១) ភក្ខុស្ស កិក្ខុវេ អភិក្ខាយ វិក្ខាយ
 បរិក្ខាយោយ បហាទាយ ទយោយ វយោយ វិកា-
 យ ឱរោទាយ ពាកាយ បដិច្ចិស្សក្កាយ ឥម
 ឯកានស ធម្មា ភាវតត្វា ។ ពោសស្ស មោចាស្ស
 កោសស្ស ទបទាហស្ស ទក្ខុស្ស បទ្កុសស្ស
 ឥស្សាយ មច្ឆិយស្ស មាយោយ សាថយ្យស្ស
 ធម្មស្ស សាវត្តស្ស មាទស្ស អភិមាទស្ស មទស្ស
 បមាទស្ស អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខាយោយ
 បហាទាយ ទយោយ វយោយ វិកាយ ឱរោទាយ
 ពាកាយ បដិច្ចិស្សក្កាយ ឥម ឯកានស ធម្មា
 ភាវតត្វា ។ ឥន្ទមរោទ កកា ។ អត្ថមជា តេ
 កិក្ខុ កកាវោ កាសិកិ អភិទទ្ធិ ។
 ឧសុត្តសហស្សាចិ កិយ្យោ បញ្ចសភាចិ ខ
 សុត្តបញ្ចសសុត្តា អន្តរសមាយុកាភិ ។

[១៣១] ខ្មាលកិក្ខុទាំងខ្យាយ ធម៌ទាំង ១១ ប្រការនេះ
 បុគ្គលធម៌ចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់ កំណត់ដឹង អស់រលីង លេច
 អស់ទៅ សូន្យទៅ ប្រាសចាកគម្រោក លេង លះចាល
 បោះបង់ខ្លួនវាផ្ទះ ។ ធម៌ទាំង ១១ ប្រការនេះ បុគ្គលធម៌ចំរើន
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ កំណត់ដឹង អស់រលីង លេច អស់ទៅ សូន្យ
 ទៅ ប្រាសចាកគម្រោក លេង លះចាល បោះបង់ខ្លួនវាផ្ទះ
 រោហៈ កោផៈ ទបទាហៈ ទក្ខុៈ បទ្កុសៈ ឥស្សា
 មច្ឆិយៈ មាយា សាថយ្យៈ ធម្មៈ សាវត្តៈ មាទៈ
 មទៈ បមាទៈ ។ សុត្រមានប្រាសាទ ទ្រង់
 ក្រាស់ពាក្យនេះចប់ហើយ ។ កិក្ខុទាំងនោះ មានចិត្តរីករាយ
 រៀបរយចំពោះកោសិក របស់ប្រាសាទប្រាសាទ ។

សុត្រទាំងខ្យាយ ប្រាំបួនពាន់ ប្រាំរយ គឺ ៧៧ សុត្រដ៏ក្រវលេង
 មានមក ក្នុងអង្គអង្គទាំងដប់បួន ។

ចប់ ឧទានសមាគម ។